Bundel - Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie van 13 maart 2025

1 Opening

2 Vaststellen van de agenda van 13 maart 2025

3 Vaststellen van ingekomen agenderingen (Procedure)
Deze punten worden alleen procedureel behandeld. De leden van de commissie bespreken of, op welke wijze en voor hoe lang zij deze raadsvoorstellen en onderwerpen willen bespreken. Na vaststelling van dit behandeladvies, wordt het stuk voor een volgende vergadering geagendeerd.
- Ingekomen agenderingen VOWE 13 maart 2025
- Behandelvoorraad VOWE 13 maart 2025
- Lange termijnagenda VOWE 13 maart 2025

3.1 Raadsvoorstel Beleidsnota Arbeidsmarkt
6-mrt: raadsvoorstel omgewisseld voor versie waarin op pagina 1 en pagina 8 het jaartal 2025 is aangepast in 2026
- Dossier 4406 voorblad
- Raadsvoorstel Beleidsnota Arbeidsmarkt
- Beleidsnota Arbeidsmarkt
- Infographic Utrechtse arbeidsmarkt

3.2 Raadsvoorstel Verordening Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Woonboulevard 2026-2030
- Dossier 4532 voorblad
- Raadsvoorstel Verordening Bedrijven investeringszone (BIZ) woonboulevard 2026-2030
- Verordening Bedrijven Investeringszone (BIZ) Woonboulevard
- Plan van Aanpak Bedrijven Investeringszone (BIZ) Woonboulevard 2026-2030
- Uitvoeringsovereenkomst Bedrijven Investeringszone (BIZ) Woonboulevard2026-2030

3.3 Technische sessie vaccinatiegraad

3.4 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven
- Overzicht raadsbrieven VOWE 30 jan tm 5 maart

4 Verslagen
Ter vaststelling het verslag van de commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie van 6 februari 2025.
- Conceptverslag VOWE 6 februari 2025

5 Toezeggingen/Moties
Ter vaststelling.
- Lijst moties VOWE 13 maart 2025
- Lijst toezeggingen VOWE 13 maart 2025

6 Lijst ingekomen stukken
Nr. 1 Petitie Gezondheidscentrum Kanaleneiland
Nr. 2 Signaal over problemen met Brede Ondersteuning gemeente Utrecht en omstreken en support voor klachten
- Openbare lijst VOWE 13 maart 2025
- Petitie Gezondheidscentrum Kanaleneiland

7 Utrechtse horeca
Beleidsveld: Economische Zaken
Portefeuillehouder: Susanne Schilderman
Indicatieve behandeltijd: 90 minuten
Geagendeerd door: Nadia Stylianou (D66), Rien van den Hoek (UtrechtNu!), Cees Bos (Stadsbelang Utrecht), Derk van Bergen (ChristenUnie), Anne Sasbrink (Partij voor de Dieren), Janouke van Meerveld (Student & Starter), Mariam Al-Saqaff (VVD) en Mahmut Sungur (DENK)
De agenderende fracties willen in dit debat ingaan op de praktische belemmeringen die ondernemers nu mogelijk ervaren zoals het horecakader, lange doorlooptijden, het te laat ophalen van afval en handhaving.
- Dossier 4541 voorblad
- Beantwoording SV2025 nr 17 over Horecahandhaving en het loket kan het wat klantvriendelijker

8 Hoog tijd voor een gesprek over het Ondernemersfonds Utrecht

Beleidsveld: Economische Zaken
Portefeuillehouder: Susanne Schilderman
Indicatieve behandeltijd: 120 minuten
Geagendeerd door: Sjaak van Bemmel (Partij voor de Dieren), Titus Stam (PvdA), Juriaan Otto (EenUtrecht), Mahmut Sungur (DENK), Anton Stam (Volt), Mariam Al-Saqaff (VVD), Cees Bos (Stadsbelang Utrecht), Rien van den Hoek (UtrechtNu!), Bert van Steeg (CDA), Hans Geleijns (D66).
Het Ondernemersfonds Utrecht is op dit moment een regelarm fonds dat in de afgelopen 12,5 jaar in budget gestegen is van € 1,8 miljoen naar € 15,4 miljoen in 2025. Aan de hand van de antwoorden op de schriftelijke vragen Hoog tijd voor een gesprek over het Ondernemersfonds Utrecht willen de fracties Partij voor de Dieren, PvdA, EenUtrecht, DENK en Volt een breed debat voeren over de invulling en het functioneren van het Ondernemersfonds Utrecht (OfU). Onderwerpen die in het debat centraal zullen staan zijn het regelarm zijn van het OfU, de exponentiële groei van het budget, duurzaamheidsdoelen, ongelijk investeren en participatie.
De VVD, UtrechtNu!, Stadsbelang Utrecht, CDA en D66 agenderen met de volgende agendering mee. Zij zien het belang van het Ondernemersfonds Utrecht in de stad. Zij waarderen het idee van voor en door ondernemers. Uiteraard zien ze ook dat er verbeterpunten zijn.

Dossier 4542 voorblad
SV 2024 nr. 213 Hoog tijd voor een gesprek over het Ondernemersfonds Utrecht (met antwoord)

9 Raadsvoorstel Beleidsnota Onderwijshuisvesting 2026-2041
Beleidsveld: Onderwijs
Portefeuillehouder: Eelco Eerenberg
Indicatieve behandeltijd: 120 minuten
Met dit voorstel vraagt het college de raad om de Beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041 vast te stellen. Na de beleidsnota stelt het college een uitvoeringsprogramma vast; samen vormen zij het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs.
Het college vraagt de raad:
- De beleidsnota vast te stellen met als ambitie 'moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen die voldoende passend en duurzaam is'en met de genoemde doelstellingen en uitgangspunten
- in de programmabegroting 2026 bij de doelstelling 'Huisvesting scholen' de effectindicatoren wijzigen zoals beschreven in deze beleidsnota.

Dossier 4465 voorblad
Beleidsnota Onderwijshuisvesting 2026-2041
Raadsvoorstel Beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041
Overzicht projecten
Wijkprofielen
Adviezen duurzaamheid en flexibele huisvesting

Ingekomen agenderingen bij de commissie VOWE van 13 maart 2025

Beleidsveld Economische Zaken, Portefeuillehouder: Susanne Schilderman		
Stuk: Raadsvoorstel Beleidsnota Arbeidsmarkt	Het college vraagt de raad de Beleidsnota arbeidsmarkt vast te stellen. Deze nota beschrijft hoe de gemeente de komende 4 jaar het arbeidsmarktbeleid invult. De gemeente wil hiermee bijdragen aan het realiseren van een weerbare en wendbare arbeidsmarkt, waarin Utrechters een goede kans op een baan hebben en zijn voorbereid op veranderingen die invloed kunnen hebben op hun werk en waarin werkgevers succesvol kunnen ondernemen en een goede werkgever zijn. Het college vraagt de raad ook om in de Programmabegroting 2026 de hoofddoelstelling 'een weerbare en wendbare arbeidsmarkt' op te nemen en bijbehorende indicatoren.	Voorstel: 1. Agenderen voor de commissie van 10 april 2025 2. Met een behandeltijd van 105 min.
Stuk: Raadsvoorstel Verordening Bedrijven investeringszone (BIZ) woonboulevard 2026-2030	Met dit voorstel vraagt het college de raad om de Verordening over de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Woonboulevard 2026-2030 vast te stellen. De huidige verordening BIZ Woonboulevard loopt eind dit jaar af en de vereniging Woonboulevard Utrecht vraagt om verlenging van de verordening. De BIZ is een afgebakend gebied, waarin ondernemers samen investeren in de aantrekkelijkheid, aantrekkingskracht en veiligheid van het gebied. Ondernemers initiëren en betalen zelf een BIZ-bijdrage. De gemeente faciliteert door de bijdragen te innen en over te dragen en door de gang van zaken te controleren.	Voorstel: 1. Agenderen voor de commissie van 10 april 2025 2. Met een behandeltijd van 30 min.
Beleidsveld Volksgezondheid, Portefeuillehouder: Eelco Eerenberg		
Technische sessie vaccinatiegraad	Aanbod namens wethouder Eerenberg aan de commissie: Graag bieden wij een technische sessie over de vaccinatiegraad aan. Dit n.a.v. de raadsbrief van 29 november 2024 over de teruglopende vaccinatiegraad. Daarin praten wij u graag bij over de cijfers, de achtergrond en handelingsperspectief. Ook nodigen wij een aantal externe experts uit om het gesprek met het verhogen van de vaccinatiegraad in de stad te voeren. Wij zien hier een aantal mogelijkheden voor: - Dinsdag 1 april tijdens de Rib-avond (helaas is Eelco Eerenberg dan verhinderd); - Donderdag 3 april (sessie in de middag/avond indien er tijd en ruimte in de agenda's van de commissies ROG en JWCS overblijft (dat lijkt nu het geval); - Donderdag 10 april (als de agenda van de commissie VOWE dat toelaat). Indien er behoefte is aan deze sessie en er een datum bekend is, zullen wij de externe experts ook gelijk uitnodigen.	Voorstel: 1. Ingaan op het aanbod voor een Technische Sessie 2. Inplannen op één van genoemde data

Behandelvoorraad van de Commissie volksgezondheid, onderwijs, werk en economie (VOWE) 6 februari

versie 6 maart 2025

Vergadercyclus VOWE
- Dinsdag 1 april (Rib-avond)
- Donderdag 10 april (commissie)
- Dinsdag 13 mei (Rib-avond)
- Donderdag 22 mei (commissie)

Dinsdag 1 april (Rib-avond)
Nog niets ingepland

Donderdag 10 april (commissie) De volgorde van de agendapunten wordt 2 weken van tevoren bepaald	
Proceduredeel	30 min.

Economische Zaken – wethouder Schilderman	
Raadsvoorstel Beleidsnota Arbeidsmarkt	105 min.
Raadsvoorstel Verordening Woonboulevard Utrecht	30. min

Te verwachten raadsvoorstellen en brieven, o.a. uit Lange Termijnagenda en uitvoering van het coalitieakkoord

Beleidsveld	Raadvoorstel (Rv) of brief	Aanbieding aan raad	Nieuw / nieuwe planning
Economische Zaken	Rv Beleidsnota werklocaties	Q1 2025	
	Nieuwe subsidieregeling Werk naar werk (opvolging fonds mismatch)[1]	Q1 2025	
	Rv aanpassing/actualisering hotelbeleid	Q2 2025[2]	
	Rv Beleidsnota Lage Weide	Q2 2025[2]	Staat niet meer op de LTA.
Evenementen	Rv Grote locatie voor evenementen		Q4 2025
Onderwijs	Rv Benoeming leden Raad van Toezicht Nuovo	Q2 2025	
	Rv verordening onderwijshuisvesting	Q4 2025	
MBO	Geen		
Werk & inkomen	Uitwerking wijkgericht werken (w.o. werkwinkel & werkmatchers in de wijk)	2024	
	Herziening participatiewet (bijdrage aan totstandkoming menswaardige bijstand en aanpalende wetgeving)	2024/2025	

[1] Uit 2e Berap

[2] Uit de LTA: gedurende het project werden de voorgenomen belastingverhogingen (toeristenbelasting en BTW) bekend. Om hotelbeleid zo actueel mogelijk te maken, worden deze verhogingen meegenomen en is het voorstel vertraagd.

Volksgezond-heid	Rv Zienswijze ontwerpbegroting 2026	Q2 2025	
	Rv Zienswijze begrotingswijziging-1 2025	Q4 2025	
Drugs	geen		
Sekswerk	Nota sekswerk		Q3 2025[3]
Kansengelijkheid	Geen		

[3] Bron: de LTA; vertraging vanwege ontwikkelingen rondom het Paardenveld.

Lange termijnagenda commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 13 maart 2025

Onderwerp	Beleidsveld	Planning aanbieden aan raad	Fatale termijn Raadsbesluit	Beoogd kwartaal commissie procedureel	Beoogd kwartaal commissie inhoudelijk	Beoogd kwartaal raadsbehandeling	Aangeboden/Gestopt	Toelichting wijziging planning	Toelichting gestopt
Verordening Onderwijshuisvesting	Onderwijs	2025 Q4			2025 Q1	2025 Q1		q1 2025 wordt q4 2025 i.v.m. actualisering van de planning q3 2024 wordt q1 2025, i.v.m. actualisering van de planning van het raadsvoorstel Beleidsnota IHP.	
Raadsvoorstel grote locatie voor evenementen	Evenementen	2025 Q4		2025 Q4	2026 Q1	2026 Q1			
Ontwerpbegroting 2026 GGDrU	Volksgezondheid	2025 Q2	09-07-2025	2025 Q2	2025 Q2	2025 Q2			

Lange termijnagenda commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 13 maart 2025

Raadsvoorstel beleidsnota werklocaties	Economische Zaken	2025 Q1			2025 Q1	2025 Q2		Was Q4, wordt Q1, conform Programmabegroting	
Ontwerpbegrotingswijziging 2025-1 GGDrU	Volksgezondheid	2025 Q4	03-12-2025						
Raadsvoorstel Benoeming rvt Nuovo	Onderwijs	2025 Q2	01-08-2025	2025 Q3	2025 Q3	2025 Q3			
Raadsvoorstel aanpassing/actualisering van het hotelbeleid	Economische Zaken	2025 Q2			2025 Q2	2025 Q2	Gestopt	Gedurende het project werden de voorgenomen belastingverhogingen (Toeristenbelasting en BTW) bekend. Om het hotelbeleid zo actueel mogelijk	We starten in het eerste kwartaal van 2025 door in gesprek te gaan met stakeholders in de stad en de toeristische sector. Ook toetsen we de relatie met ander

								te maken worden de voorgenomen belastingenverhogingen meegenomen in het beleid. Dit heeft geleid tot vertraging. We voorzien besluitvorming door de Raad in Q2 2025	beleid en regelgeving. Wij streven ernaar u in het vierde kwartaal van 2025 te informeren zodat we vanaf 2026 kunnen starten met het gebruik van de beleidsregels bij vergunningverlening.
Raadsvoorstel Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2026 - 2041	Onderwijs	2025 Q1			2025 Q1	2025 Q1		Q4 2024 wordt Q1 2025 i.v.m. actualisering van de planning Q3 wordt Q4 in verband met een update van de planning	
Nota Sekswerkbeleid	Sekswerk	2025 Q3			2025 Q3	2025 Q3		2025-02-27: Was Q1 2025, wordt Q3 2025. De beleidsnota legt	

								de meest recente besluiten en ontwikkelingen vast. In februari is de APV over kleinschalige locaties en darkrooms vastgesteld. Nu zijn er ontwikkelingen rondom het Paardenveld. Discussie en besluitvorming hierover willen we graag meenemen in de nota.	

Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

Dossiernummer	4406
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 maart 2025
Agendapunt	3.1
Titel	Raadsvoorstel Beleidsnota Arbeidsmarkt
ID	4625
Behandelend ambtenaar	Jansen, Maaike
Telefoon	0634612281
E-mail	maaike.jansen@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Economische Zaken
Referendabel	Ja
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Willemien Kok/Cie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie/06-24862310
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie	13 maart 2025

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Beleidsnota Arbeidsmarkt

Beleidsveld	Economische zaken
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opsteller	Maaike Jansen en Maartje Bodde
Kenmerk	30074744
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De beleidsnota Arbeidsmarkt vast te stellen waarmee we bijdragen aan het realiseren van een weerbare en wendbare Utrechtse arbeidsmarkt, met als belangrijkste kenmerken:
   a. We werken samen met andere overheidsorganisaties, onderwijsinstellingen en werkgevers, zowel lokaal als in de regio.
   b. We sturen op het gedrag van onze triple helix partners door (regie te voeren op) de hervormingen van de arbeidsmarktinfrastructuur, lobby, het goede voorbeeld te geven en kaders te stellen.
   c. We richten ons op specifieke tekortsectoren:
      i. Zorg en welzijn: ouderenzorg en geboortezorg
      ii. Onderwijs: primair en voortgezet onderwijs
      iii. Kinderopvang
      iv. Bouw, techniek en energietransitie
      v. Circulaire economie
      vi. ICT
   d. We richten ons op specifieke doelgroepen:
      i. (Toekomstig) werkenden, die zich uit noodzaak of interesse willen bij-, om- of herscholen en/of oriënteren op een andere baan. Met extra aandacht voor mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt: mensen die op flexibele basis werken, actief zijn in een krimpsector en/of voor bekostiging van scholing afhankelijk zijn van een werkgever; en,
      ii. Werkgevers, met extra aandacht voor het midden- en kleinbedrijf (mkb).
   e. We zetten in op het verbeteren van de match tussen vraag naar en aanbod van arbeid, het vergroten van het arbeidsaanbod en het verminderen van de vraag naar arbeid, door:
      i. Een leven lang ontwikkelen mogelijk te maken voor iedereen;
      ii. Werkenden te stimuleren om over te stappen naar een tekortsector of baan met een meer duurzaam perspectief (werk-naar-werk);
      iii. Jongeren te interesseren voor werk in een tekortsector;
      iv. Onbenut arbeidspotentieel te ontsluiten; en,
      v. Goed werkgeverschap te bevorderen.

2. In de programmabegroting ~~2025~~ 2026 de hoofddoelstelling ‘een weerbare en wendbare arbeidsmarkt’ met de indicatoren ‘de mate waarin werkenden geen ‘nieuwe’ kennis of vaardigheden hoeven op te doen om aan de eisen van de arbeidsmarkt te kunnen blijven voldoen’ en ‘de mate waarin werkenden gemakkelijk ander werk kunnen vinden’ op te nemen in het programma Werk, Toekomstbestendige Economie en Bestaanszekerheid.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting
De beleidsnota Arbeidsmarkt is integraal en beschrijft hoe de gemeente de komende vier jaar invulling geeft aan haar arbeidsmarktbeleid. Centraal staat het bijdragen aan het realiseren van een weerbare en wendbare Utrechtse arbeidsmarkt. Hiermee willen we de kwaliteit en beschikbaarheid van (publieke) diensten waarborgen en maatschappelijke transities realiseren. Toegezegd is om de beleidsnota in Q1 2025 aan de raad te sturen.

Context
Aanleiding
In Utrecht staan gezondheid en leefbaarheid voorop. We investeren dan ook in een betere kwaliteit van leven voor iedereen. De arbeidskrachten die nodig zijn om deze ambitie te realiseren zijn echter schaars. Utrecht kent de krapste arbeidsmarkt van Nederland. Een langdurig tekort aan personeel (met de juiste kennis en vaardigheden) schaadt de kwaliteit en beschikbaarheid van (publieke) diensten en producten. En belemmert maatschappelijke transities zoals woningbouw, digitalisering, circulaire- en energietransitie. Dit merken we in de stad, bijvoorbeeld door vertragingen in de energietransitie en inwoners die niet meer de zorg of het onderwijs krijgen dat ze nodig hebben. Zo zijn er lange wachtlijsten in de kinderopvang, waardoor deze niet altijd (op tijd) beschikbaar is. Worden klassen naar huis gestuurd, omdat geen docenten beschikbaar zijn. En kan met moeite het minimum aantal uren kraamzorg worden geboden.

Dit personeelstekort zal de komende jaren alleen nog verder oplopen (UWV, 2023). Hiervoor zijn drie oorzaken. Allereerst zorgen demografische veranderingen ervoor dat de komende jaren minder werknemers beschikbaar zijn. Dit komt doordat een grote groep werknemers met pensioen gaat (vergrijzing) en er minder jongeren zijn die de arbeidsmarkt betreden (ontgroening). Daarnaast is er sprake van een kwalitatieve mismatch op de arbeidsmarkt. Dit houdt in dat kennis en vaardigheden van werkzoekenden niet aansluiten bij de vaardigheden waar werkgevers naar op zoek zijn. Ook kan dit worden veroorzaakt doordat een overstap naar een kraptesector of -beroep voor mensen niet aantrekkelijk genoeg is (SEO en ROA, 2022; SEO, 2023). Tot slot verandert de arbeidsmarkt snel door bijvoorbeeld technologische ontwikkelingen en transities. De arbeidsmarkt van de toekomst vraagt dus om andere vaardigheden en kennis dan nu. Naar schatting moet een derde van de beroepsbevolking opnieuw worden opgeleid. Dit betekent dat meer werknemers gebruik moeten maken van om-, her- en bijscholing (ROA, 2023).

Om ervoor te zorgen dat de genoemde (demografische) veranderingen geen stagnerend effect hebben op onze economie is een structurele, vergaande systeemverandering nodig. Deze transitie gaat niet vanzelf. Hiervoor is een gedragsverandering bij werkgevers en inwoners nodig die wij kunnen stimuleren.

Moties in relatie tot de beleidsnota
Onderstaande moties zijn meegenomen in de beleidsnota Arbeidsmarkt:
- Motie M13 Inclusieve arbeidsmarkt ook voor arbeidsmigranten, 18 januari 2024
- Motie M12 Een inclusieve arbeidsmarkt na 2024, 18 januari 2024

Samenhang met de beleidsnota Werk en re-integratie
De beleidsnota Arbeidsmarkt is gericht op het realiseren van een weerbare en wendbare arbeidsmarkt. Om dit te bereiken zetten we in op (toekomstig) werkenden die zich uit noodzaak of interesse willen om-, her- en bijscholen en/of willen oriënteren op een andere baan in één van de sectoren die bijdragen aan het realiseren van de maatschappelijke opgaven in onze stad. Ook werkgevers zijn een doelgroep. Er is een sterke relatie met de beleidsnota Werk en re-integratie. Waarbij de focus ligt op werkzoekenden met een bijstandsuitkering en de ondersteuning die zij nodig hebben om aan het werk te gaan of zich te ontwikkelen richting de arbeidsmarkt en werkgevers die willen investeren in de doelgroep van Werk en Inkomen. De beleidsnota Arbeidsmarkt richt zich niet primair op deze doelgroep. Dat neemt niet weg dat waar mogelijk de aansluiting wordt gezocht in de uitvoering van beide beleidsnota's. Denk aan werkgeversdienstverlening en de inrichting van het Werkcentrum.

Juridische context
De beleidsnota Arbeidsmarkt schets de kaders van het Utrechtse beleid op het gebied van

arbeidsmarkt. De gemeenteraad is bevoegd om kaderstellend beleid vast te stellen (artikel 147, lid 2 jo, artikel 108 lid 1 van de Gemeentewet).

Beslistermijn
Geen specifieke beslistermijn voorzien.

Beoogd effect
We beogen met deze beleidsnota bij te dragen aan het realiseren van een weerbare en wendbare arbeidsmarkt, zodat we de kwaliteit en beschikbaarheid van (publieke) diensten kunnen (blijven) waarborgen en maatschappelijke transities kunnen realiseren. En weerbare en wendbare arbeidsmarkt houdt in dat Utrechters die willen werken, een goede kans op een baan hebben, en dat zij zijn voorbereid op de huidige en toekomstige veranderingen die op hun werk van invloed zijn. En dat werkgevers succesvol kunnen ondernemen, omdat zij een goede werkgever zijn en daardoor beschikken over voldoende geschikte werknemers. Dit kan alleen als vraag naar en aanbod van arbeid nu en in de toekomst op elkaar zijn afgestemd.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
Raadsbrief Diverse ontwikkelingen Arbeidsmarkt, 14 mei 2024
Raadsvoorstel Wijziging Huisvestingsverordening gemeente Utrecht, 23 mei 2024
Raadsbrief Stand van zaken Aanpak Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn, 13 december 2023
Raadsbrief Uitvoeringsprogramma inclusieve arbeidsmarkt, 4 juli 2023
Raadsbrief Uitkomst Ronde Tafel Kinderopvang, 21 december 2022

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De beleidsnota Arbeidsmarkt vast te stellen waarmee we bijdragen aan het realiseren van een weerbare en wendbare Utrechtse arbeidsmarkt, met als belangrijkste kenmerken: a. We werken samen met andere overheidsorganisaties, onderwijsinstellingen en werkgevers, zowel lokaal als in de regio. b. We sturen op het gedrag van onze triple helix partners door (regie te voeren op) de hervormingen van de arbeidsmarktinfrastructuur, lobby, het goede voorbeeld te geven en kaders te stellen. c. We richten ons op specifieke tekortsectoren: i. Zorg en welzijn: ouderenzorg en geboortezorg ii. Onderwijs: primair en voortgezet onderwijs iii. Kinderopvang iv. Bouw, techniek en energietransitie v. Circulaire economie vi. ICT d. We richten ons op specifieke doelgroepen: i. (Toekomstig) werkenden, die zich uit noodzaak of interesse willen bij-, om- of herscholen en/of oriënteren op een andere baan. Met extra aandacht voor mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt: mensen die op flexibele basis werken, actief zijn in een krimpsector en/of voor bekostiging van scholing afhankelijk zijn van een werkgever; en, ii. Werkgevers, met extra aandacht voor het midden- en kleinbedrijf (mkb). e. We zetten in op het verbeteren van de match tussen vraag naar en aanbod van arbeid, het vergroten van het arbeidsaanbod en het verminderen van de vraag naar arbeid, door: i. Een leven lang ontwikkelen mogelijk te maken voor iedereen; ii. Werkenden te stimuleren om over te stappen naar een tekortsector of baan met een meer duurzaam perspectief (werk-naar-werk); iii. Jongeren te interesseren voor werk in een tekortsector;

	iv. Onbenut arbeidspotentieel te ontsluiten; en, v. Goed werkgeverschap te bevorderen.
Argumenten	
1.1	We werken samen in de regio, omdat het investeren in een weerbare en wendbare arbeidsmarkt een gezamenlijke opgave is die niet ophoudt bij de gemeente.
	Om ervoor te zorgen dat de personeelstekorten geen stagnerend effect hebben op onze economie is een structurele, vergaande systeemverandering nodig. Deze transitie gaat niet vanzelf. Hiervoor is een gedragsverandering bij werkgevers en inwoners nodig die wij kunnen stimuleren. Om tot een succesvolle aanpak te komen, hebben we elkaar nodig. We zoeken de samenwerking binnen de zogenaamde triple helix van overheidsorganisaties (denk aan andere gemeenten, provincie en het Rijk), werkgevers en onderwijsinstellingen. Werkgevers spelen een belangrijke rol, omdat zij bezig zijn met het aantrekken, opleiden en behouden van hun personeel. De huidige arbeidsmarkt vraagt van hen creativiteit en flexibiliteit om op een andere manier de beschikbaarheid en geschiktheid van personeel te vergroten. Daarnaast kunnen werkgevers hun vraag naar arbeid aanpassen om hun personeelstekort te verminderen. Bijvoorbeeld door het anders inrichten van werk en vernieuwing van de organisatie. Ook onderwijsinstellingen dragen bij aan het creëren van meer evenwicht op onze arbeidsmarkt door het vormen van competente en veelzijdige individuen die goed zijn uitgerust voor de huidige en toekomstige vraag van de arbeidsmarkt. De vraag naar vaardigheden en kennis verandert continu. Voor mbo's, hbo's, universiteiten en private onderwijsaanbieders is het belangrijk om hier goed op in te spelen. Het gaat om verschillende vormen van onderwijs die 'het hele leven' aangeboden worden aan werknemers en werkzoekenden, tijdens alle stappen van hun loopbaan (een leven lang ontwikkelen). Daarnaast dragen werkenden en werkzoekenden zelf de belangrijke verantwoordelijkheid om een opleiding of beroep te kiezen dat toekomstbestendig is en niet gericht is op verdwijnende banen of sectoren.
1.2	We sturen op het gedrag van onze triple helix partners, zodat we het meeste resultaat op de lange termijn realiseren.
	De ervaring leert dat wanneer we projecten zelf uitvoeren dit niet zorgt voor voldoende eigenaarschap bij werkgevers en onderwijsinstellingen. Hierdoor stoppen projecten vaak wanneer onze (financiële) ondersteuning ten einde loopt. Wat wel werkt is inzetten op gelijkwaardige samenwerking tussen werkgevers, onderwijsinstellingen en overheidsinstellingen (ook wel triple helix partners genoemd). Zodat marktpartijen zoveel mogelijk zelf eigenaar zijn van projecten en programma's. Waardoor deze (eventueel met een impuls van ons) worden voortgezet. Om dit te realiseren sturen we op het gedrag van onze triple helix partners. Dit doen we primair door (regie te voeren op) de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur. Denk aan het (mede) oprichten van het Werkcentrum en het Regionaal Talentfonds. Andere instrumenten zijn lobby, het als werkgever inspireren van andere werkgevers en het stellen van kaders.
1.3	Om onze middelen zo effectief mogelijk in te zetten, richten we ons arbeidsmarktbeleid op tekortsectoren die relevant zijn voor het realiseren van de opgaven in onze stad.
	In veel sectoren, zoals de zorg, het onderwijs, maar ook in de horeca, energie en vervoer is men op zoek naar arbeidskrachten. We hebben niet de financiële middelen om de personeelstekorten in alle kraptesectoren aan te pakken. We kiezen daarom om ons arbeidsmarktbeleid te richten op kraptesectoren die relevant zijn voor het realiseren van de maatschappelijke opgaven in onze stad: - Zorg en welzijn: de omvang van het tekort in de zorgsector is groot. Om onze middelen effectief in te zetten, prioriteren we binnen deze sector onze inzet als gemeente op de opgaves geboorte- en ouderenzorg. We vinden het belangrijk dat ieder kind een kansrijke start krijgt (Coalitiekakkoord 2022-

	2026). Daarnaast neemt door onder andere vergrijzing en bevolkingsgroei het aantal chronisch zieken (zoals mensen met dementie), kwetsbare groepen en complexe casuïstiek toe. Hierdoor stijgt de vraag naar zorg en ondersteuning (en dus personeel), met name gerelateerd aan ouderen (Regiobeeld IZA – Utrecht, 2023). - Onderwijs: personeelstekorten in het onderwijs zijn al jarenlang een probleem. In Utrecht werken we aan een integrale aanpak met het po, vo, mbo, hbo en wo. De focus ligt op de aanpak van de tekorten in het po en vo, omdat hier de urgentie het hoogst is (Ministerie van OCW, 2023). - Kinderopvang: dit is een vitaal onderdeel van de leefbare stad. Nergens is zoveel invloed op een gezonde sociaal emotionele ontwikkeling van het jonge kind mogelijk als in de eerste levensjaren. Bovendien stelt kinderopvang veel ouders in staat om werk en zorg voor hun gezin te combineren. Er zijn echter ook grote personeelstekorten binnen de kinderopvang (Regiobeeld IZA – Utrecht, 2023 en UWV, 2024). - Bouw, techniek & energietransitie: de komende jaren wordt flink geïnvesteerd in het verduurzamen van bestaande woningen in de stad en op plekken waar de komende jaren gebouwd wordt (Coalitiekakkoord 2022-2026). Op dit moment is er een structureel tekort aan personeel in de bouw en techniek, waardoor het realiseren van deze ambities in gevaar komt (UWV, 2024). - Circulaire economie: onze ambitie om in 2030 voor 50% en in 2050 volledig circulair te zijn staat of valt met voldoende geschoold personeel (Beleidsnota Utrecht Circulair 2030). Op dit moment is er een tekort aan personeel, kennis, vaardigheden en opleidingsmogelijkheden (KPMG, 2021; KPMG, 2022). - ICT: digitalisering speelt een belangrijke rol om de opgaven in de stad te kunnen realiseren (Visie Digitale Stad 2021-2025). We focussen ons daarom specifiek op ICT-kennis en -functies binnen bovengenoemde sectoren en vakgebieden. De ICT kent grote personeelstekorten (UWV, 2024).
1.4	We maken een grotere impact door ons te richten op specifieke doelgroepen
	We richten ons op (toekomstig) werkenden die zich uit noodzaak of interesse willen om- her of bijscholen en/of oriënteren op een andere baan in één van de tekortsectoren die bijdragen aan het realiseren van de maatschappelijke opgaven in onze stad. Dit zijn mensen die door een relatief kleine interventie meer uren kunnen gaan werken, (weer) kunnen of kunnen blijven meedoen op de arbeidsmarkt. Binnen deze groep hebben we vanuit het principe ‘ongelijk investeren voor gelijke kansen’ extra aandacht voor mensen die op flexibele basis werken, actief zijn in een krimpsector en/of voor de bekostiging van scholing afhankelijk zijn van de bereidheid van de werkgever (DNB, 2023; SCP, 2020; SER, 2022). Deze mensen kunnen extra steun gebruiken in de begeleiding naar (ander) werk, omdat zij een kwetsbare positie hebben op de arbeidsmarkt. Het betreft veelal mensen met een migratieachtergrond, jongeren, ouderen die vanuit een uitkering aan het werk zijn gegaan, werkenden met een opleiding van basisonderwijs tot en met mbo 1 en mensen met een arbeidsbeperking. We willen voorkomen dat een kwetsbare positie leidt tot (meer) ongelijke kansen op de arbeidsmarkt. Daarnaast bestaat onze doelgroep uit werkgevers. Alleen samen met werkgevers en onze partners kunnen we een weerbare en wendbare arbeidsmarkt realiseren. We kunnen niet alle werkgevers ondersteunen en focussen ons daarom op werkgevers die actief zijn in de sectoren die bijdragen aan het aanpakken van de maatschappelijke opgaven in onze stad. We hebben vanuit het principe ‘ongelijk investeren voor gelijke kansen’ extra aandacht voor het midden- en kleinbedrijf (mkb). Omdat zij zich veelal richten op korte termijn inspanningen en minder vaak investeren of kunnen investeren in arbeidsmaatregelen gericht op de (middel)lange termijn (KvK, 2022; MKB Nederland, 2023).
1.5	We kunnen de krapte op de arbeidsmarkt het beste aanpakken door in te zetten op de geformuleerde subdoelstellingen
	We hebben een analyse uitgevoerd op basis van beleids- en kamerstukken rondom het onderwerp arbeidsmarkt en onderzoeken van onder meer het Sociaal

	en Cultureel Planbureau (SCP), SEO Economisch Onderzoek, Sociaal Economische Raad (SER), Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA), Commissie Borstlap en het rapport 'Het betere werk' van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR). Deze informatie is aangevuld met landelijke plannen van werkgevers, zoals het Aanvalsplan Techniek. Hieruit blijkt dat de krapte op de arbeidsmarkt kan worden aangepakt door het verbeteren van de match tussen vraag naar en aanbod van arbeid, het vergroten van het arbeidsaanbod en het verminderen van de vraag naar arbeid. Dit kan het beste worden gerealiseerd door in te zetten op: - Een leven lang ontwikkelen toegankelijk te maken voor iedereen; - Werkenden te stimuleren om over te stappen naar een tekortsector of baan met meer duurzaam perspectief (werk-naar-werk); - Jongeren te interesseren voor werk in een tekortsector; - Onbenut arbeidspotentieel te ontsluiten; en, - Goed werkgeverschap te bevorderen.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	Voor het behalen van onze ambities zijn we afhankelijk van de samenwerking met werkgevers, onderwijsinstellingen en andere overheidsinstanties.
	Zonder de samenwerking met onderwijsinstellingen, werkgevers en andere overheidsinstanties kunnen we onze ambities niet realiseren. We zien met name een risico bij werkgevers, omdat zij zich veelal richten op korte termijn inspanningen en minder vaak investeren of kunnen investeren in arbeidsmarktmaatregelen gericht op de (middel)lange termijn. Om dit te ondervangen werken we samen in regionale samenwerkingsverbanden, zoals de Utrecht Talent Alliantie, de arbeidskoepels en (binnenkort) het Werkcentrum. We verdiepen ons in behoeften en verwachtingen van onze triple helix partners. Ook agenderen we belemmeringen om deze gezamenlijk op te lossen. Samen met de koepels en de Economic Board Utrecht (EBU) richten we ons op een aantal grote werkgevers die het goede voorbeeld kunnen geven voor andere werkgevers.
1.2	Rijksbeleid kan contraproductief werken.
	De Rijksoverheid kan met beleid en wet- en regelgeving sturen op de vraag en het aanbod van arbeid. Dit kan ons beleid tegenwerken. Zo zorgt de wens om kinderopvang gratis te maken voor het verhogen van de arbeidsvraag in deze sector en kunnen aanpassingen van het fiscale stelsel het minder aantrekkelijk maken om (meer) te gaan werken (verlagen van het arbeidsaanbod). Met onze lobbystrategie zetten we er op in dat de Rijksoverheid haar eigen (strategische) rol pakt als het gaat om het aanpakken van de tekorten op de arbeidsmarkt. En kaarten we – indien nodig – ongewenste effecten van Rijksbeleid aan.
1.3	Grote (economische) ontwikkelingen kunnen ervoor zorgen dat we keuzes uit de beleidsnota moeten heroverwegen.
	Grote (economische) ontwikkelingen beïnvloeden producenten- en consumentengedrag. Denk aan een recessie, energiecrisis, technologische ontwikkelingen of een pandemie. Dit heeft effect op de vraag naar en het aanbod van arbeid. Zo kunnen tekorten oplopen of verdwijnen en (nieuwe) overschotsectoren ontstaan doordat bepaalde banen overbodig worden. Ook kan het zijn dat we voor nieuwe maatschappelijke opgaven komen te staan. We volgen de (economische) ontwikkelingen en de gevolgen daarvan binnen de Utrechtse lokale economie. Daarnaast zetten we in op een weerbare en wendbare beroepsbevolking. Zodat mensen niet buiten de boot vallen, maar zich gemakkelijk kunnen om-, bij- of herscholen. En – indien nodig – soepel kunnen overstappen naar een andere baan.
1.4	De besluitvorming integrale afweging Voorjaarsnota 2025 is mogelijk van invloed op het voorgestelde beleid

	De invulling van de hervormingsbezuinigingen (25 miljoen euro) wordt bij de Voorjaarsnota 2025 afgewogen. Deze besluitvorming is mogelijk van invloed op het nu voorgestelde beleid in de zin dat het tot versobering of andere invulling van het voorgestelde beleid kan leiden. Het voorgestelde beleid is echter niet onomkeerbaar. Afwijkende besluitvorming bij de Voorjaarsnota 2025 is technisch gezien dus goed mogelijk.
Beslispunt	
2	In de programmabegroting ~~2025~~ 2026 de hoofddoelstelling ‘een weerbare en wendbare arbeidsmarkt’ met de indicatoren ‘de mate waarin werkenden geen ‘nieuwe’ kennis of vaardigheden hoeven op te doen om aan de eisen van de arbeidsmarkt te kunnen blijven voldoen’ en ‘de mate waarin werkenden gemakkelijk ander werk kunnen vinden’ op te nemen in het programma Werk, Toekomstbestendige Economie en Bestaanszekerheid.
Argumenten	
2.1	Hierdoor kan de gemeenteraad dit beleid ook volgen via de begrotingscyclus
	Op dit moment ontbreekt een programmadoelstelling over de arbeidsmarkt. Door de hoofddoelstelling op te nemen in de programmabegroting kan het effect van het arbeidsmarktbeleid via beleidscyclus en de begrotingscyclus worden gevolgd door de gemeenteraad.

Financiën

De activiteiten uit de beleidsnota worden – met uitzondering van de regisseur kinderopvang (€99k in 2026 en €119k vanaf 2027) – binnen de huidige capaciteit uitgevoerd en gedekt uit de programma’s Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid en Kansrijk Opgroeien. De financiële budgetten dekken op dit moment nog niet onze ambities. Er is een tekort van €99.000 in 2026, €339.000 in 2027 en €439.000 vanaf 2028. Voor het Werkcentrum is structurele dekking vanuit het Rijk beschikbaar. Het is echter nog onzeker of dit voldoende is. Wanneer blijkt dat de benodigde (structurele) middelen niet kunnen worden vrijgemaakt, kan het arbeidsmarktbeleid niet op hetzelfde ambitieniveau worden uitgevoerd. Activiteiten zullen dan stoppen of worden afgeschaald. Concreet gaat het om onderstaande activiteiten:

- Regionaal Talentfonds: €100.000 vanaf 2028. Dit bedrag is nodig voor het behoud van de infrastructuur. Het streven is om de overige middelen (€ 300.000) vanaf 2028 via derden binnen te halen.
- Regisseur kinderopvang: €99.000 in 2026 en €119.000 vanaf 2027.
- Uitvoeringsplan inclusieve arbeidsmarkt: €220.000 vanaf 2027.

Vervolg

De voortgang op de hoofddoelstelling ‘een weerbare en wendbare arbeidsmarkt’ en de wijze waarop we deze willen meten nemen we op in de jaarlijkse programmabegroting en -verantwoording. Dit valt binnen het programma *Werk, Toekomstbestendige Economie en Bestaanszekerheid*. De voortgang op de subdoelstellingen monitoren we via indicatoren en aanvullende kwalitatieve en kwantitatieve informatie die we samen met onze partners doorlopend verzamelen. Over deze uitkomsten rapporteren we vanaf 2026 via een jaarlijkse raadsbrief in Q2.

Participatie

De participatie heeft op twee momenten plaatsgevonden: voor en na het opstellen van de 50% versie van de beleidsnota. Het primaire doel van het eerste moment van het participatietraject was het ophalen van input in de vorm van suggesties, ideeën en/of voorbeelden van stakeholders binnen en buiten de gemeente. De participatie na het opstellen van de concept beleidsnota was bedoeld om inhoudelijke feedback op te halen. Uit de participatie is gebleken dat er draagvlak is voor de beleidsnota. Dit komt omdat de gemaakte keuzes in beleidsnota gebaseerd zijn op onderzoek, Kamerbrieven, beschikbare data en onze reeds opgedane ervaring. Ook sluit de beleidsnota grotendeels aan op de ambities en doelstellingen van de Utrecht Talent Alliantie. Dit was een

belangrijke wens van onze regionale partners. Wel hebben we gekozen voor accentverschillen, zoals het specifiek benoemen van mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie als specifieke doelgroep. De verkregen input is zorgvuldig overwogen in de totstandkoming van de beleidsnota. In de beleidsnota is een lijst van geconsulteerde stakeholders opgenomen.

Communicatie

Na vaststelling van de beleidsnota informeert de gemeente de stakeholders en partners waarmee we het arbeidsmarktbeleid (in de regio) vormgeven. Deze partners hebben ook input gegeven op de nota. De nota wordt ook gepubliceerd op de website van de gemeente Utrecht.

Referendabel

De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is van toepassing.

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Beleidsnota Arbeidsmarkt

Bijlagen informatief

- Infographic Beleidsnota Arbeidsmarkt

Beleidsnota arbeidsmarkt 2025-2028

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord 5

A. Samenvatting 6

1. Introductie 6

2. Doelstellingen 7

B. Opgave: verbeteren van het evenwicht op de arbeidsmarkt 10

1. Beeld van de Utrechtse arbeidsmarkt 11

1.1 De huidige Utrechtse arbeidsmarkt 11

1.2 Trends op de arbeidsmarkt 11

1.3 Gevolgen van de verschillende trends 12

2. Beleidskader 13

2.1 Oplossingsrichtingen 13

2.2 Uitgangspunten 13

2.3 Keuze voor specifieke sectoren en vakgebieden 20

2.4 Doelgroep 21

3. Subdoelstellingen 22

1. Een leven lang ontwikkelen toegankelijk maken voor iedereen 22

2. Werkenden stimuleren om over te stappen naar een tekortsector of baan met een meer duurzaam perspectief (werk-naar-werk) 23

3. Onbenut arbeidspotentieel ontsluiten 24

4. Goed werkgeverschap bevorderen 25

5. Jongeren interesseren voor werk in een tekortsector 27

C. Monitoren, sturen en verantwoorden 28

1 Indicatoren 29

2 Risico's 31

3 Financiën 32

4 Voortgang en verantwoording 35

D. Bijlagen 36

1 Literatuurlijst 37

2 Arbeidsmarktscan Utrecht 39

Voorwoord

Utrecht is een bruisende stad met een sterke economie. Een stad waar mensen elkaar ontmoeten, voor elkaar zorgen, waar nieuwe ideeën ontstaan en carrières worden begonnen. Net als in heel Nederland heeft Utrecht te maken met een hele krappe arbeidsmarkt. De personeelstekorten zijn zichtbaar en voelbaar voor iedereen: tekort aan docenten, lange wachtlijsten in de zorg en vertragingen in de woningbouw en energietransitie.

Hoe houden we de arbeidsmarkt van Utrecht de komende jaren sterk en gezond? Het is een hele belangrijke vraag voor Utrecht, want zonder voldoende en goed geschoold personeel komen de ambities voor de stad in de knel. Omdat in Utrecht de arbeidsmarkt krapper is dan in andere regio's in Nederland, moeten wij als stad de realiteit onder ogen zien dat de dynamiek op de arbeidsmarkt anders begint te worden. Tegelijkertijd is het een vraag die we als gemeente niet alleen kunnen beantwoorden. Want de arbeidsmarkt is altijd in beweging en de ontwikkelingen houden niet op bij de gemeentegrenzen.

Voor u ligt de eerste beleidsnota over de arbeidsmarkt vanuit economisch perspectief. Dit stadsbestuur zet samen met partners in op een weerbare en wendbare arbeidsmarkt van Utrecht. Met de beleidsnota geven we richting aan onze regionale inzet, sturen we bij waar dat mogelijk is en werken we actief samen met andere overheden, werkgevers, onderwijsinstellingen en inwoners. Samen blijven we creatief en flexibel inspelen op de behoeften van de stad. Zodat alle Utrechters een goede kans hebben op een toekomstbestendige baan en voorbereid zijn op veranderingen in hun werk. Zodat werkgevers succesvol kunnen ondernemen. En iedereen passende zorg en onderwijs kan krijgen.

De afgelopen jaren zijn er al belangrijke stappen gezet, waar ik als wethouder trots op ben. Zo hebben we een omscholingsregeling ontwikkeld, die nu transformeert naar het Regionaal Talentfonds. Vanaf 2025 zorgt onder andere dit fonds ervoor dat mensen omgeschoold worden naar een baan in een sector waar nu tekorten zijn. Ook voeren we regie op de hervorming van de arbeidsmarktstructuur door het

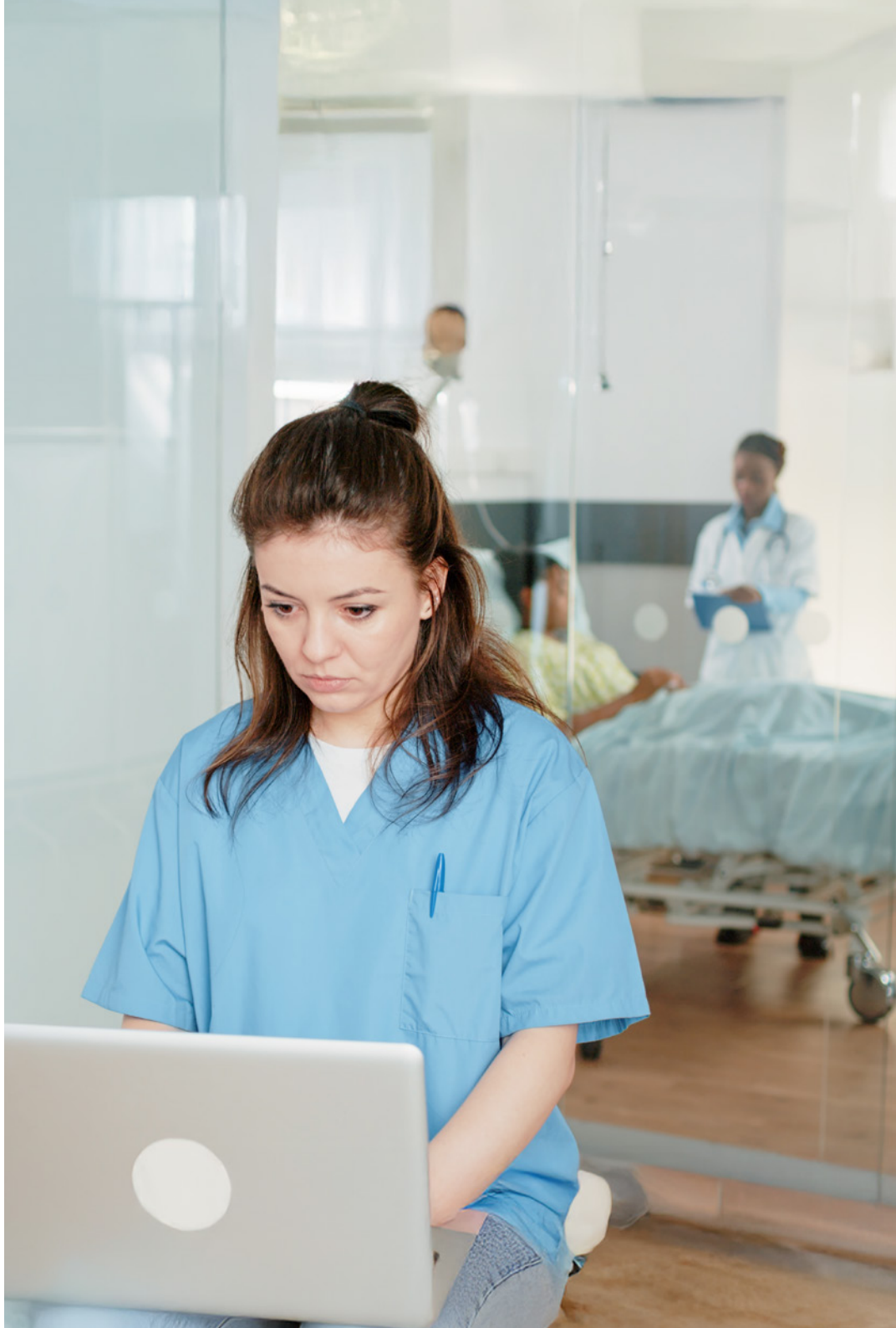
(mede) oprichten van een Werkcentrum. Via het Uitvoeringsprogramma Inclusieve Arbeidsmarkt zorgen we er samen met werkgevers voor dat iedereen die wil en kan werken, een eerlijke kans krijgt op een passende baan. Samen met het onderwijs versterken we de loopbaanoriëntatie en – begeleiding (LOB) zodat studenten de opleidingen kiezen die passen bij de arbeidsmarkt van de toekomst. Het laat zien dat we samen veel kunnen bereiken. We zijn vastbesloten dit voort te zetten.

Met de beleidsnota arbeidsmarkt zetten we een volgende stap. In veel sectoren is men op zoek naar arbeidskrachten. Om onze middelen zo effectief mogelijk in te zetten kiest het stadsbestuur voor sectoren die cruciaal zijn voor de maatschappelijke opgaven in onze stad: onderwijs, zorg, bouw, techniek en energietransitie, kinderopvang, circulaire economie en ICT. Dat betekent dat de doelstellingen in de nota zich specifiek op deze sectoren richten. Belangrijke doelgroepen zijn jongeren, werkenden die willen overstappen naar een andere sector of baan en mensen die (meer) kunnen werken. Ook richten we ons op werkgevers door het bevorderen van inclusief en goed werkgeverschap.

Utrecht maakt zich klaar voor de arbeidsmarkt van de toekomst. Laten we samen de uitdagingen van vandaag en morgen aangaan.

Susanne Schilderman

Wethouder Economische Zaken

A. Samenvatting

1. Introductie

Aanleiding

In Utrecht staan gezondheid en leefbaarheid voorop. We investeren dan ook in een betere kwaliteit van leven voor iedereen. De arbeidskrachten die nodig zijn om deze ambitie te realiseren zijn echter schaars. Utrecht kent de krapste arbeidsmarkt van Nederland. Een langdurig tekort aan personeel (met de juiste kennis en vaardigheden) schaadt de kwaliteit en beschikbaarheid van (publieke) diensten en producten. En belemmert maatschappelijke transities zoals woningbouw, digitalisering, circulaire- en energietransitie. Dit merken we in de stad, bijvoorbeeld door vertragingen in de energietransitie en inwoners die niet meer de zorg of het onderwijs krijgen die ze nodig hebben. Zo zijn er lange wachtlijsten in de kinderopvang, waardoor deze niet altijd (op tijd) beschikbaar is. En kan met moeite het minimumaantal uren kraamzorg worden geboden.

Dit personeelstekort loopt de komende jaren alleen nog verder op (UWV, 2023). Hiervoor zijn drie oorzaken. Allereerst zorgen demografische veranderingen ervoor dat de komende jaren minder werknemers beschikbaar zijn. Dit komt doordat een grote groep werknemers met pensioen gaat (vergrijzing) en er minder jongeren zijn die de arbeidsmarkt betreden (ontgroening). Daarnaast is er sprake van een kwalitatieve mismatch op de arbeidsmarkt. Dit houdt in dat kennis en vaardigheden van werkzoekenden niet aansluiten bij de vaardigheden waar werkgevers naar op zoek zijn. Ook kan dit worden veroorzaakt doordat een overstap naar een kraptesector of -beroep voor mensen niet aantrekkelijk genoeg is (SEO en ROA, 2022; SEO, 2023). Tot slot verandert de arbeidsmarkt snel door bijvoorbeeld technologische ontwikkelingen en transities. De arbeidsmarkt van de toekomst vraagt dus om andere vaardigheden en kennis dan nu. Naar schatting moet een derde van de beroepsbevolking opnieuw worden opgeleid. Dit betekent dat meer werknemers gebruik moeten maken van om-, her- en bijscholing (ROA, 2023).

Gedragsverandering is nodig

Deze (demografische) veranderingen hebben een stagnerend effect op onze economie en vormen een risico voor de uitvoering van de publieke dienstverlening. Daarom heeft de arbeidsmarkt een structurele, vergaande systeemverandering nodig. Deze transitie gaat niet vanzelf. Om dit te bereiken moet er onder meer een verandering in denken en doen plaatsvinden bij inwoners en werkgevers, waarin weerbaarheid en

wendbaarheid centraal staan. Deze verandering kunnen wij stimuleren, maar niet realiseren zonder onze partners. We zoeken daarom actief de samenwerking binnen de triple helix van overheidsorganisaties, werkgevers en onderwijsinstellingen, zowel lokaal als in de regio. De doelstellingen in deze beleidsnota realiseren we dan ook samen. Wel pakken we waar nodig de regie, we adviseren en faciliteren, stellen kaders én we geven zelf het goede voorbeeld.

Reikwijdte beleidsnota

In de beleidsnota arbeidsmarkt 2025-2028 staat het bijdragen aan het realiseren van een weerbare en wendbare Utrechtse arbeidsmarkt centraal. Om dit te bereiken zetten we er op in dat Utrechters zich kunnen blijven ontwikkelen zodat zij nu en in de toekomst zeker zijn van werk. En werkgevers succesvol kunnen ondernemen, omdat zij een goede werkgever zijn en daardoor beschikken over voldoende geschikte werknemers. Dit kan alleen als vraag naar en aanbod van arbeid nu en in de toekomst op elkaar zijn afgestemd. Om onze middelen zo effectief mogelijk in te zetten, kiezen we ervoor om ons arbeidsmarktbeleid te richten op sectoren en vakgebieden die relevant zijn voor het realiseren van de maatschappelijke opgaven in onze stad. De belangrijkste doelgroepen voor ons beleid zijn werkgevers en (toekomstig) werkenden, die zich uit noodzaak of interesse willen bij-, om- of herscholen en/of oriënteren op een andere baan. Daarbinnen hebben we – vanuit het principe ‘ongelijk investeren voor gelijke kansen’ - specifiek aandacht voor het midden- en kleinbedrijf en mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. Hiermee bedoelen we mensen die op flexibele basis werken, actief zijn in een krimpsector en/of voor de bekostiging van scholing afhankelijk zijn van de bereidheid van de werkgever. De nota beschrijft onze inzet voor de (arbeidsmarkt)regio.

Consultatie

Bij het schrijven van deze beleidsnota zijn we geadviseerd door stakeholders binnen en buiten de gemeente. Er hebben gesprekken en bijeenkomsten plaatsgevonden met onder andere het Regionaal Mobiliteitsteam (RMT), de arbeidsmarktkoepels U-TECH community, UtrechtLeert, en Technologieraad Utrecht,

werkgeverskoepel UtrechtZorg, het Werkgeversservicepunt (WSP), UWV, Utrecht Talent Alliantie (UTA), U10, MBO/HBO-netwerk, Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM), Economic Board Utrecht (EBU), werkgevers(netwerken), Sociaal Economische Raad (SER), SEO Economisch Onderzoek, het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, G6 gemeenten en Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Ook is er een bijeenkomst georganiseerd met Marjolein ten Hoonte, prof. dir. ir. Henk Kievit en Petra van de Goorbergh voor aanvullende expertise.

2. Doelstellingen

Hoofddoelstelling

Deze nota heeft als hoofddoel 'een weerbare en wendbare Utrechtse arbeidsmarkt', waarmee we de kwaliteit en beschikbaarheid van (publieke) diensten borgen en maatschappelijke transities mogelijk maken.

Subdoelstellingen

Bij een weerbare en wendbare arbeidsmarkt zijn vraag naar en aanbod van arbeid nu en in de toekomst beter op elkaar afgestemd. Dit kan door 1) het verbeteren van de huidige en toekomstige match toekomstige match tussen vraag naar en aanbod van arbeid, 2) het vergroten van het arbeidsaanbod en 3) het verminderen van de vraag naar arbeid. We zetten hier middels onderstaande vijf subdoelstellingen op in:

- Een leven lang ontwikkelen beschikbaar maken voor iedereen
- Werkenden stimuleren om over te stappen naar een tekortsector of baan met een duurzamer perspectief
- Onbenut arbeidspotentieel benutten
- Goed werkgeverschap bevorderen
- Jongeren interesseren voor werk in een tekortsector

De afgelopen periode is in regionaal verband de focus gelegd op het verbeteren van de match tussen vraag en aanbod en het vergroten van het arbeidsaanbod. Er is nog relatief weinig ingezet op het verminderen van de vraag naar arbeid. We verwachten dan ook dat hier nog (veel) winst te behalen valt. Hiervoor zijn met name werkgevers aan zet.

Doelstellingen & de begrotings- en beleidscyclus

Deze beleidsnota valt in het begrotingsprogramma Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid. De nota kent raakvlakken met het programma Kansrijk opgroeien wanneer het gaat over de inzet op jongeren en de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt. We voegen de hoofddoelstelling van deze beleidsnota toe aan het begrotingsprogramma Werk, toekomstbestendige economie en

bestaanszekerheid, omdat een doelstelling op het thema arbeidsmarkt nog ontbrak. Deze doelstelling wordt gevolgd via de begrotingscyclus. De subdoelstellingen worden via de beleidscyclus gevolgd.

Raakvlakken met ander beleid

De arbeidsmarktcomponent komt terug in veel beleid en uitvoering. We benoemen hier de meest relevante stukken:

- De Regionale Economische Agenda (REA) 2020-2027: de regio Utrecht zet in op een economie met een maatschappelijke opgave: een toekomstgerichte leefomgeving, gezonde mensen en waardevolle digitalisering. Eén van de doelstellingen is het realiseren van een volledig duurzaam inzetbare beroepsbevolking: alle mensen die kunnen en willen werken hebben de vaardigheden om werk te vinden.

- De beleidsnota Werk en Re-integratie ‘Met vertrouwen en focus naar een zeker bestaan 2024-2032’: schetst de kaders waarbinnen we onze werk(gevers)dienstverlening vormgeven. De nota focust zich onder meer op de dienstverlening aan specifieke doelgroepen en het creëren van voldoende passende plekken voor deze doelgroepen op de arbeidsmarkt.

- Het MBO Uitvoeringsplan 2023-2026: ‘Waardering voor Vakmanschap’ is samen met de vier Utrechtse mbo-instellingen opgesteld en geeft invulling aan het begrotingsprogramma Kansrijk opgroeien met de doelstelling ‘Alle kinderen en jongeren doorlopen hun eigen unieke pad naar kansrijke deelname aan de samenleving’. Hierin werken we gezamenlijk aan 1) gelijkwaardige kansen en waardering voor mbo-opgeleiden en 2) het verstevigen van de aansluiting van het onderwijs, de jongeren en de arbeidsmarkt.

- Het uitvoeringsprogramma inclusieve arbeidsmarkt draagt bij aan kansen voor iedereen die wil werken om een passende plek op de arbeidsmarkt te krijgen. Centraal staan het invullen van onze rol als inclusief werkgever en leerbedrijf, het verminderen van stage- en arbeidsmarkt discriminatie, het vergroten van handelingsperspectief van Utrechtse werkgevers en ongelijk investeren in gelijke kansen.

- De (concept) Sociale Visie Utrecht 2040 is een kaderstellende langetermijnvisie (2040) voor het brede sociale domein. Deze wordt in het eerste kwartaal van 2025 aan de Raad aangeboden. In de visie worden keuzes gemaakt – op grond van schaarste van financiële middelen en andere schaarste vraagstukken – waar in de komende jaren de focus ligt van sociaal beleid. Gemeentelijke inzet richt zich op financiële bestaanszekerheid, voldoende betaalbare woningen, kansrijk opgroeien en gezond samenleven (gemeenschapskracht en een gezonde fysieke leefomgeving).

B.
Opgave: verbeteren van het evenwicht op de arbeidsmarkt

1. Beeld van de Utrechtse arbeidsmarkt

1.1 De huidige Utrechtse arbeidsmarkt

Deze paragraaf beschrijft de huidige Utrechtse arbeidsmarkt. Voor een uitgebreide analyse en de geraadpleegde bronnen verwijzen we naar de arbeidsmarktscan in bijlage 2.

Utrecht is een welvarende en gezonde regio. Zo is Utrecht in 2023 uitgeroepen tot de meest competitieve regio van Europa, met name door het grote aantal inwoners met een hbo- of wo-diploma, innovaties en het vestigings- en investeringsklimaat (Europese Commissie, 2023). Ook scoort Utrecht in vergelijking met andere grootstedelijke regio's hoog op brede welvaart (RaboResearch, 2023). Dit is met name te danken aan het feit dat meer dan 5 op de 10 Utrechters een hbo- of wo-diploma heeft, de hoge netto arbeidsparticipatie (77,3% van de inwoners tussen 15 en 75 jaar werkt), de lage werkloosheid (4,0% van de beroepsbevolking) en de hoge vacaturegraad.

Het aantal inwoners van Utrecht blijft de komende jaren stijgen in alle leeftijdscategorieën. De groep 65-plussers stijgt het sterkst door de dubbele vergrijzing: de groep ouderen vormt een relatief groter aandeel van de bevolking en de gemiddelde leeftijd van de ouderen komt steeds hoger te liggen. Dit is een landelijke trend. Utrecht is van de vier grote steden wel het minst vergrijsd. Utrecht kent een sterke werkgelegenheid: het aantal banen groeit sneller dan de beroepsbevolking. Er zijn met name veel banen in de zorg en zakelijke dienstverlening. De zakelijke dienstverlening is de grootste en snelst groeiende sector in Utrecht. Daarnaast werken de meeste mensen in het grootbedrijf (bedrijven met meer dan 250 medewerkers) en is het aantal zzp'ers in de afgelopen tien jaar sterk toegenomen.

Utrecht heeft de krapste arbeidsmarkt van Nederland. Dat zien we aan een hoge spanningsindicator: er zijn in verhouding meer vacatures dan het aantal werkzoekenden zonder werk. Vooral in ICT, onderwijs, techniek en zorg & welzijn zijn de personeelstekorten groot. In deze beroepsklassen is de krapte in Utrecht groter dan het landelijk gemiddelde. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt, die misschien suggereert dat iedereen die wil, gemakkelijk aan een (andere) baan kan komen, zijn er Utrechters die ongewild een kwetsbare positie hebben op de arbeidsmarkt. Sommige Utrechters ervaren bijvoorbeeld een afstand tot de arbeidsmarkt, hebben geen baanzekerheid of leven in armoede ondanks dat zij werken. Het gaat dus zowel om mensen die (nog) geen baan hebben, als om mensen die al wel een baan hebben. Ook is er nog steeds sprake van discriminatie bij sollicitaties of op de werkvloer, en zien we dat arbeidsmigranten vaak een kwetsbare positie hebben. Gelukkig zien we een groeiende trend van steeds meer aandacht voor inclusief werkgeverschap; waarbij werkgevers niemand uitsluiten en mensen in een kwetsbare positie meer kansen krijgen (SER, 2022).

1.2 Trends op de arbeidsmarkt

Er zijn drie landelijke trends die gevolgen hebben voor de situatie op de Utrechtse arbeidsmarkt:

1. **Demografische veranderingen**
   De kwantitatieve krapte op de arbeidsmarkt is het resultaat van demografische veranderingen. In de volgende decennia zijn minder werknemers beschikbaar op de arbeidsmarkt, omdat een grote groep werknemers met pensioen gaat (vergrijzing) en er minder schoolverlaters zijn (ontgroening). De omvang van het effect van deze demografische veranderingen op de arbeidsmarkt verschilt per sector (UWV, 2023).

2. **Kwalitatieve mismatch arbeidsmarkt**
   Naast kwantitatieve krapte door demografische veranderingen is er sprake van kwalitatieve krapte: de kwaliteit van het arbeidsaanbod sluit onvoldoende aan bij de vraag naar arbeid van werkgevers. Vaardigheden van werkzoekenden sluiten niet aan bij de door werkgevers gevraagde vaardigheden, of een overstap naar een kraptesector of -beroep is voor mensen niet aantrekkelijk genoeg (SEO en ROA, 2022; SEO, 2023). Dat kan bijvoorbeeld komen doordat de geleerde kennis en vaardigheden onvoldoende aansluiten bij de praktijk. Ook kan het zijn dat vraag en aanbod elkaar niet weten te vinden (informatiemismatch). De arbeidsmarkt is in dat geval onvoldoende transparant. Kwalitatieve krapte kan worden aangepakt door het verbeteren van de match tussen vraag en aanbod, bijvoorbeeld door het investeren in vakmanschap. Een kwalitatief betere aansluiting tussen vraag en aanbod kan er ook voor zorgen dat er minder arbeid nodig is om het werk uit te voeren (SEO, 2023).

3. **Snel veranderende arbeidsmarkt**
   De toekomstige arbeidsmarkt vraagt om andere vaardigheden en kennis dan nu. Door automatisering, digitalisering en robotisering, en door de transitie naar een circulaire economie, verdwijnen, veranderen en ontstaan er banen. Naar schatting moet een derde van de beroepsbevolking opnieuw worden opgeleid. Dit betekent dat meer werknemers gebruik moeten maken van om-, her- en bijscholing dan nu het geval is (ROA, 2023).

1.3 Gevolgen van de verschillende trends

Er zijn eerder periodes geweest van lage werkloosheid en arbeidsmarktkrapte (zoals voorafgaand aan de financiële crisis in 2008 en de coronacrisis in 2020). Maar de krapte is nu veel urgenter én blijvend voor de komende 30 jaar (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 2022). Te lang niet beschikken over voldoende geschikt personeel heeft negatieve invloed op de kwaliteit en beschikbaarheid van (publieke) diensten en het realiseren van maatschappelijke transities (woningbouw, digitale-, circulaire en energietransitie). Dit merken we in de stad bijvoorbeeld aan klassen zonder leraar, lange wachtlijsten in de zorg, oplopende wachttijden voor het installeren van warmtepompen en het ontbreken van de mogelijkheid om apparaten te laten repareren. Ook zien we dat het stellen van ambities door de (rijks)overheid zich vertaalt in een grotere en veranderende arbeidsvraag. Denk aan de klimaatdoelstellingen, het gratis maken van de kinderopvang, het langer thuis laten wonen van ouderen, de inzet op woningbouw en de circulaire transitie. Het stellen van ambities moet realistisch zijn, waarbij we de gevolgen voor de arbeidsvraag meenemen in de afweging, planvorming en uitvoering van ons beleid.

2. Beleidskader

2.1 Oplossingsrichtingen

Om een weerbare en wendbare arbeidsmarkt te realiseren, is het van belang dat de vraag naar arbeid en het aanbod van arbeid op elkaar afgestemd zijn, nu en in de toekomst. We zetten via vijf subdoelstellingen in op:

1. **Het verbeteren van de huidige en toekomstige match tussen vraag naar en aanbod van arbeid**
   Met een betere match tussen vraag en aanbod worden meer vacatures vervuld door kandidaten die duurzamer verbonden zijn aan de baan en werkgever, bijvoorbeeld door om-, bij- of herscholing en het zijn van een aantrekkelijke en inclusieve werkgever.

2. **Het vergroten van het arbeidsaanbod**
   Het vergroten van het aanbod van kandidaten. Dit kan door bijvoorbeeld anders te kijken naar geschiktheid of het verhogen van de participatiegraad (deel van de beroepsbevolking dat werkt).

3. **Het verminderen van de vraag naar arbeid**
   Waar het verbeteren van de match en het vergroten van het aanbod nog niet voldoende is, vraagt de situatie op de Utrechtse arbeidsmarkt ook om stevigere inzet op het verlagen van de vraag naar arbeid. Het verminderen van banen kan door sociale en technologische innovaties, en door keuzes te maken als samenleving. Werkenden die daardoor hun baan verliezen, kunnen met een grote kans direct aan de slag en verlichten daarmee de krapte in andere sectoren.

De afgelopen jaren is in regionaal verband met name ingezet op het verbeteren van de match en het vergroten van het arbeidsaanbod. Dit is succesvol en intensiveren we (zie kader Utrecht Talent Alliantie). We hebben nog weinig focus gelegd op het verminderen van de vraag naar arbeid. We verwachten dat hier nog (veel) winst te behalen valt. Als gemeente hebben we hierbij een indirecte rol. Werkgevers zijn met name aan zet, bijvoorbeeld door (meer) in te zetten op innovatie. Ook kunnen werkgevers nog meer doen om mensen te behouden en aan te trekken. Denk aan het bieden van aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden, het anders werven van personeel en het anders inrichten van werk.

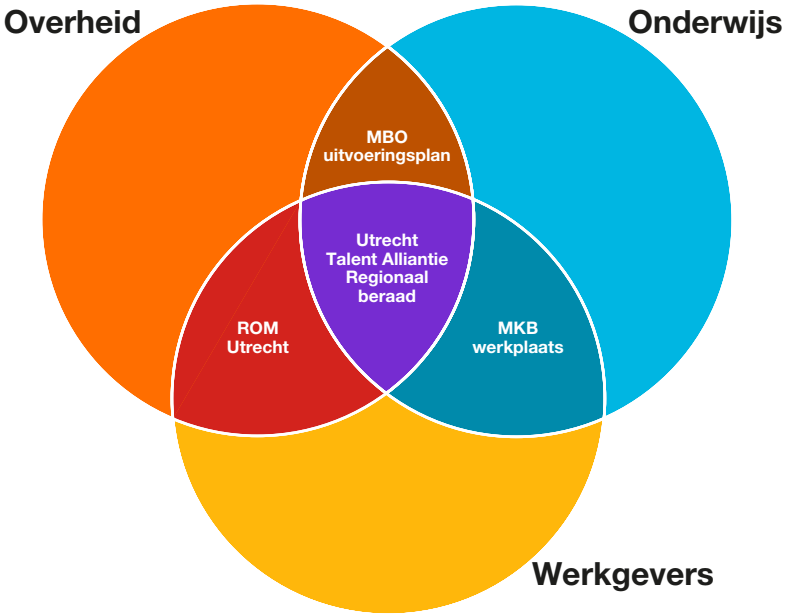
2.2 Uitgangspunten

Drie uitgangspunten geven richting aan ons beleid. Binnen dit beleid maken we keuzes waarop we ons focussen en het verschil kunnen maken.

1. **We werken samen met andere overheidsinstanties, onderwijsinstellingen en werkgevers(organisaties), zowel lokaal als in de regio**
   Om ervoor te zorgen dat de personeelstekorten geen stagnerend effect hebben op onze economie, is een structurele vergaande systeemverandering nodig. Deze transitie naar een weerbare en wendbare arbeidsmarkt gaat niet vanzelf. Hiervoor is een gedragsverandering nodig bij werkgevers en inwoners die wij kunnen stimuleren. Om tot een succesvolle regionale aanpak te komen hebben we elkaar nodig. Dit betekent dat we autonomie inleveren. We zoeken de samenwerking binnen de zogenaamde triple helix van overheidsorganisaties, werkgevers en onderwijsinstellingen in de regio. Een weerbare en wendbare arbeidsmarkt houdt namelijk niet op bij de gemeentegrenzen. Werkgevers spelen hierbij een belangrijke rol, omdat zij bezig zijn met het aantrekken, opleiden en behouden van hun personeel. De huidige arbeidsmarkt vraagt van hen creativiteit en flexibiliteit om op een andere manier de beschikbaarheid en geschiktheid van personeel te vergroten. Daarnaast kunnen werkgevers hun vraag naar arbeid aanpassen om hun personeelstekort te verminderen. Bijvoorbeeld door het anders inrichten van werk (o.a. door automatisering en ‘job carving’), goed werkgeverschap (om mensen te behouden) en vernieuwing van de organisatie. Ook onderwijsinstellingen dragen bij aan het creëren van meer evenwicht op onze arbeidsmarkt door het vormen van competente en veelzijdige individuen die goed zijn uitgerust voor de huidige en toekomstige vraag van de arbeidsmarkt. De beschreven ontwikkelingen zorgen ervoor dat de vraag naar vaardigheden en kennis continu verandert. Voor mbo’s, hbo’s, universiteiten en private onderwijsaanbieders is het belangrijk om goed in te spelen op de veranderde arbeidsmarkt.[1]

[1] Er ligt een stevige samenwerkingsbasis tussen de gemeente en de Utrechtse mbo-instellingen. Het is onze ambitie om ook met de hbo en wo instellingen in de stad nog nauwer te gaan samenwerken. We leggen momenteel gezamenlijke ambities vast in de hbo/wo agenda.

Het gaat om verschillende vormen van onderwijs die gedurende ‘het hele leven’ aangeboden worden aan werknemers en werkzoekenden, tijdens alle stappen in hun loopbaan (een leven lang ontwikkelen). Daarnaast dragen werkenden en werkzoekenden zelf de belangrijke verantwoordelijkheid om een opleiding of beroep te kiezen dat toekomstbestendig is en niet gericht is op verdwijnende banen of sectoren. In onderstaand figuur is een visualisering van de bestaande triple helix (overheid, onderwijs en werkgevers) samenwerkingen in Utrecht weergegeven met een aantal voorbeelden.

2. ‘Ongelijk investeren voor gelijke kansen’[2]
Utrecht wil een stad voor iedereen zijn (Coalitiekakkoord 2022-2026). Een inclusieve stad waar het voor alle Utrechters goed wonen, werken en leven is. We voelen een grote verantwoordelijkheid om ongelijkheid tegen te gaan en hebben hierin ook een voorbeeldrol als werkgever (zie 3c voorbeeldrol). In deze nota hebben we daarom extra aandacht voor:

a. Werkenden met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt
Dit zijn mensen die op flexibele basis werken, actief zijn in een krimpsector en/of voor de bekostiging van scholing afhankelijk zijn van de bereidheid van de werkgever.
b. Het midden- (50-249 medewerkers) en kleinbedrijf (10-49 medewerkers) (mkb), omdat zij zich veelal richten op korte termijn inspanningen en minder vaak investeren of kunnen investeren (financiën en capaciteit) in arbeidsmarktmaatregelen gericht op de middellange termijn.

3. We sturen op het gedrag van onze triple helix partners
De ervaring leert dat wanneer we projecten zelf uitvoeren dit niet zorgt voor resultaten op de lange termijn. Reden is dat er onvoldoende eigenaarschap is bij werkgevers en onderwijsinstellingen, waardoor projecten vaak stoppen wanneer onze (financiële) ondersteuning ten einde loopt. Wat wel werkt is het inzetten op gelijkwaardige samenwerking tussen werkgevers, onderwijsinstellingen en overheidsinstellingen. Zodat marktpartijen zoveel mogelijk zelf eigenaar zijn van projecten en programma’s. Om dit te realiseren sturen we op het gedrag van onze triple helix partners. Dit doen we primair door (regie te voeren op) de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur waarin iedereen zijn weg vindt en iedereen toegang krijgt tot passende ondersteuning als dat nodig is. Hierbij nemen we als centrumgemeente ook het voortouw in de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht. Andere instrumenten zijn lobby, het als werkgever inspireren van andere werkgevers (voorbeeldrol) en het stellen van kaders. Deze worden onderstaand toegelicht.

[2] Hiermee wordt aangesloten op het initiatiefvoorstel van 10 maart 2022 waarin de raad de opdracht heeft gegeven om het principe van ongelijk investeren voor gelijke kansen toe te passen op alle beleidsterreinen.

a. (Regie te voeren op de) hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur

We voeren regie op de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur door het (mede) oprichten van een Werkcentrum en het (mede) initiëren van programma's, projecten en samenwerkingsverbanden. Denk aan een Regionaal Beraad, de Utrecht Talent Alliantie (hierna: UTA) en het Regionaal Talentfonds. Daarnaast hebben we voor de sectoren onderwijs, zorg & welzijn, kinderopvang, bouw, techniek & energietransitie, circulaire economie en ICT binnen de gemeente Utrecht regisseurs aangesteld. Ze hebben een aanjagende, faciliterende en gidsende rol binnen de regionale Utrechtse arbeidsmarkt en werken hiervoor samen met relevante afdelingen binnen de gemeente (marktgroepenaanpak) en met de bedrijven en onderwijsinstellingen in de stad. Deze aanpak heeft de afgelopen jaren zijn vruchten afgeworpen.

Zo zijn regionale arbeidsmarktkoepels opgericht, zoals de U-TECH Community. Dit zijn sectorale samenwerkingsverbanden waarin onder meer (lokale) overheid, werkgevers en onderwijsinstellingen programma's maken voor bijvoorbeeld om- en bijscholing en begeleiding. Onder coördinatie van deze arbeidsmarktkoepels zijn er vele arbeidsmarktinitiatieven actief, waaronder Techgrounds, The Young Digitals, ICCU en FutureLab. Daarnaast is De Beroepentuin in nauwe samenwerking met de Technologieraad Utrecht ontwikkeld en wordt er ingezet op het regioplan Integraal Zorgakkoord (IZA)[3]. De samenwerkingsverbanden hebben naast specifieke projecten voor matching en opleiding, geleid tot een betere aansluiting van initiatieven voor behoud en doorstroom van mensen. Ter illustratie: een inwoner kan na afronding van een opleiding via Techgrounds, uitstromen naar een baan, of de keuze maken voor een van de vele vervolgopleidingen die via ICCU beschikbaar is. Met het regie voeren op dergelijke initiatieven willen we sturen op de doelen die we in deze beleidsnota nastreven.

[3] Het IZA is de werkagenda voor maatschappelijke uitdagingen in de zorg. Arbeidsmarkt is hierin één van de fundamenten.

Regionaal Beraad

Vanaf Q4 2024 is er binnen de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht een Regionaal Beraad actief. Deelnemers zijn de (bestuurlijk) vertegenwoordigers van gemeenten, UWV, SBB, vakbonden, werkgevers en onderwijs. Dit beraad vervangt de Utrechtse Werktafel (regionaal Werkbedrijf) en het bestuurlijk overleg Regionaal Mobiliteitsteam (RMT) /Leerwerkloket (LWL). Inhoudelijk behandelt dit beraad vraagstukken binnen de arbeidsmarktregio op de domeinen economie, onderwijs en werk & inkomen. Het beraad werkt vanuit een meerjarenagenda en is bestuurlijk verantwoordelijk voor het Werkcentrum Midden-Utrecht.

Utrecht Talent Alliantie (UTA)

UTA is in 2021 opgericht om de regionale human capital agenda uit te voeren. In deze agenda staan een drietal ambities centraal:

1) in regio Utrecht stappen mensen veilig en soepel over naar beroepen met tekorten en groeipotentie
2) Leven Lang Ontwikkelen (LLO) is voor iedereen vanzelfsprekend
3) De beroepsbevolking in onze regio is digitaal vaardig.

Meer dan 3.000 mensen hebben inmiddels deelgenomen aan één van de vele projecten en activiteiten die door UTA (financieel) worden ondersteund. Denk aan MaakJeStap, Zorgversterkers, TechnoHUB, Health Innovation School of AI4U. UTA ondersteunt regionale partners bij Nationale Groeifonds aanvragen en in samenwerking met EBU krijgt de regionale lobbystrategie vorm. Onder aanvoering van UTA is het Regionaal Talent Fonds gelanceerd.

b. Lobby

De regio Utrecht is vanwege haar bevolkingssamenstelling, schaal, triple helix-organisatie (UTA) en mate van verstedelijking de aangewezen plek om arbeidsmarktoplossingen te testen en te ontwikkelen in samenwerking met het Rijk. We stellen samen met onze triple helix-partners een gezamenlijke lobbystrategie op. Idealiter wordt deze strategie door één of meerdere gezaghebbende vertegenwoordigers (uit de regio) uitgedragen. Met deze lobbystrategie willen we nadrukkelijker bij de Rijksoverheid in beeld komen als gelijkwaardige gesprekspartner, zodat we beleidsruimte en middelen vanuit de Rijksoverheid en de Europese Unie naar onze stad en regio krijgen. Ook willen we dat de Rijksoverheid haar eigen (strategische) rol pakt als het gaat om het verminderen en oplossen van de tekorten op de arbeidsmarkt.

c. Als werkgever andere werkgevers inspireren (voorbeeldrol)

We willen andere werkgevers inspireren om de match op de arbeidsmarkt te verbeteren, door zelf als werkgever het goede voorbeeld te geven. Het tonen van goed werkgeverschap is ook voor onze organisatie van groot belang om medewerkers een goede, veilige en interessante omgeving te bieden waar zij graag (blijven) werken. Over de invulling hiervan voeren we intensief het gesprek met de vertegenwoordigers van onze eigen medewerkers. Zo zetten we in op goed werkgeverschap door goede ontwikkelkansen voor medewerkers en bestaanszekerheid via vast werk te bieden.

We zijn ons ook bewust dat - gezien de grote tekorten op de arbeidsmarkt - alleen het openstellen van een vacature niet meer voldoet. We zoeken daarom als werkgever blijvend naar innovatieve manieren om personeel aan te trekken en te behouden. We willen daarbij een inclusieve overheid zijn waar ook mensen met andere vaardigheden, opleidingen en achtergronden een carrière kunnen maken. We doen ervaring op met de pilot open hiring en leren van de pilot skills gericht werven voor ons aannamebeleid. Daarnaast zijn we voornemens een intern career centrum op te richten met het doel om medewerkers betere loopbaanperspectieven te bieden waarmee we ze langer behouden voor de eigen organisatie.

Ook zetten we met de beleidsnota Inclusie en diversiteit in op drie doelen: 1) een veilige inclusieve organisatie, 2) een diverse organisatie en 3) een maatschappelijk sensitieve organisatie. Om hiernaartoe te groeien hebben we voor een aantal groepen die onderbelicht en/of ondervertegenwoordigd zijn in onze organisatie extra aandacht. We hebben de ambitie dat 20% van de medewerkers in schaal 12 en hoger een bi-culturele achtergrond heeft. Om meer mbo-opgeleide medewerkers aan te trekken, blijven we inzetten op het behalen van onze doelstelling van 150 mbo- stagiaires per jaar. Daarnaast ontwikkelen we een traineeship gericht op mbo-afgestudeerden. Dit traineeship start met de lichting 2025- 2027.

Daarnaast richten we ons, als onderdeel van het Uitvoeringsplan Inclusie & Diversiteit, op het bieden van meer mogelijkheden aan medewerkers met een arbeidsbeperking. Door onder andere gerichte stageplekken, ondersteuning bij de onboarding en het goed inzichtelijk maken van de behoeftes en ondersteuning. Ook kunnen we in de toekomst, als daar voldoende middelen voor zijn, een traineeship voor statushouders onderzoeken. We zijn er open en eerlijk over dat we hard moeten werken om deze concrete ambities op goed werkgeverschap te halen. Hierdoor willen we een toegankelijk gesprekspartner zijn voor andere werkgevers. Het is belangrijk dat werkgevers zich bewust worden dat verandering nodig is en vervolgens hiertoe stappen zetten.

d. Kaderstellend zijn

We hebben als gemeente ook een (beperkte) kaderstellende rol: we stellen prioriteiten in het bedrijvenbeleid (richting geven aan economische activiteiten in de stad) en maken keuzes met onze inkooprol tussen of binnen opgaven. Zo stellen we – via de beleidsnota Werklocaties[4] – kadergevende profielen op die passen bij de verschillende werklocaties in de stad. Daarmee sturen we, met de mogelijkheden die er zijn, op bedrijven die bijdragen aan maatschappelijke transities. Dit heeft ook invloed op het type werkgelegenheid dat we in de stad hebben.

Een ander voorbeeld is de voorrangsregeling voor specifieke beroepen op sociale- en middenhuur woningen.[5] Daarnaast hebben wij via onze inkooprol invloed op de werkgelegenheid. Enerzijds door als uitvoeringsvoorwaarde Social Return on investment (SROI) op te nemen binnen aanbestedingen en inkooptrajecten. Opdrachtnemers van de gemeente worden zo gestimuleerd om een sociale bijdrage te leveren als extra tegenprestatie voor de overeenkomst die ze met de gemeente gegund krijgen. Hiermee stimuleren we meer kansen op de arbeidsmarkt voor Utrechters die moeilijk aan het werk komen. We hebben hier inmiddels ruime ervaring mee en inspireren werkgevers hoe zij de social return kunnen invullen. Anderzijds kunnen we met onze inkooprol sturen op het verminderen van de arbeidsmarktvraag, door de arbeidsmarkttekorten mee te wegen in de planvorming. Bijvoorbeeld in het faseren van de grote woningbouwopgave van de stad.

[4] De nota Werklocaties wordt verwacht in Q2 2025 en gaat over het vestigingsklimaat van Utrecht (o.a. voldoende ruimte en toekomstbestendigheid).
[5] Vastgesteld is dat per 1 juli 2024 naast de sectoren onderwijs, zorg en politie nu ook de sectoren kinderopvang en brandweer voorrang krijgen.

2.3 Keuze voor specifieke sectoren en vakgebieden

In veel sectoren, zoals zorg, onderwijs, maar ook in horeca, energie en vervoer zijn arbeidskrachten schaars. Om onze middelen zo effectief mogelijk in te zetten kiezen we ervoor om ons arbeidsmarktbeleid te richten op tekortsectoren en -vakgebieden die relevant zijn voor het realiseren van de maatschappelijke opgaven in onze stad. Dit beleid draagt hiermee bij aan brede welvaart. Het blijft echter mogelijk om - indien hier aanleiding voor is - de gekozen sectoren en vakgebieden tussentijds te herijken.

Zorg en Welzijn
De omvang van het tekort in de zorgsector is groot. We stimuleren en participeren in regionale samenwerking, denk aan de Health Hub Utrecht en het IZA-regioplan Midden-Nederland. Om onze middelen effectief in te zetten, prioriteren we binnen deze sector onze inzet als gemeente op de opgaves geboorte- en ouderenzorg. We vinden het belangrijk dat elk kind een kansrijke start krijgt (Coalitieakkoord 2022-2026). Daarnaast neemt door onder andere vergrijzing en de bevolkingsgroei het aantal chronisch zieken (zoals mensen met dementie), kwetsbare groepen en complexe casuïstiek toe. Hierdoor stijgt de vraag naar zorg en ondersteuning (en dus personeel), met name gerelateerd aan ouderen. Dit terwijl er al een tekort aan personeel is (Regiobeeld IZA, 2023).

Onderwijs
Personeelstekorten in het onderwijs zijn al jarenlang een probleem, niet alleen in Utrecht, maar ook landelijk. De Rijksoverheid stelt via de Aanpak Lerarentekort verschillende subsidies beschikbaar waar ook het Utrechtse onderwijs gebruik van maakt.[6] In Utrecht werken we aan een integrale aanpak met het po, vo, mbo, hbo en wo. De focus ligt op de aanpak van de tekorten in het po en vo. De jaarlijkse metingen van de personeelstekorten in het po en vo door het ministerie van OCW laten zien dat het personeelstekort in die sectoren het hoogst is en elk jaar verder toeneemt (Ministerie van OCW, 2023).

[6] De belangrijkste zijn de subsidies Onderwijsregio en zij-instroom en convenant G5 PO.

Kinderopvang
Kinderopvang is een vitaal onderdeel van de leefbare stad. Nergens is zoveel invloed op een gezonde sociaal emotionele ontwikkeling van het jonge kind mogelijk als in de eerste levensjaren (Ministerie van VWS, 2018). Bovendien stelt kinderopvang veel ouders in staat om werk en zorg voor hun gezin te combineren. Er zijn echter ook binnen de kinderopvang grote personeelstekorten (Regiobeeld IZA – Utrecht, 2023; UWV, 2024). In Utrecht nemen we daarom in aanvulling op onze wettelijke taken een bredere, maatschappelijke rol. We zetten in op arbeidsmarktinterventies, zoals het opleiden van gastouders, het stimuleren van de inzet van groepshulpen en combinatiefuncties in kinderopvang en het primair onderwijs. Ook hebben we aandacht voor consistent beleid en optimale randvoorwaarden vanuit de gemeente voor toegankelijke, kwalitatieve en voldoende kinderopvangvoorzieningen.

Bouw, techniek & energietransitie
Er wordt de komende jaren flink geïnvesteerd in het verduurzamen van de bestaande woningen in de stad en op plekken waar de komende jaren gebouwd wordt (Coalitieakkoord 2022-2026). We werken bijvoorbeeld aan de overstap naar duurzaam wonen door in te zetten op 1) isoleren en energie besparen 2) duurzame opwek en 3) aardgasvrij verwarmen. En er worden nieuwe, duurzame, wijken gebouwd. Op dit moment is er een structureel tekort aan personeel in de bouw en techniek, waardoor het realiseren van deze ambities in gevaar komt (UWV, 2024).

Circulaire economie
Utrecht wil in 2030 voor 50% circulair zijn en in 2050 een volledig circulaire stad zijn (Beleidsnota Utrecht Circulair 2030). Deze ambitie valt of staat met voldoende goed geschoold personeel. Op dit moment is er een tekort aan personeel, kennis, vaardigheden en opleidingsmogelijkheden (KPMG, 2021; KPMG, 2022).

ICT
Digitalisering speelt een belangrijke rol om de opgaven in de stad te kunnen realiseren (Visie Digitale Stad 2021-2025). We focussen ons daarom specifiek op ICT-kennis en functies binnen bovengenoemde sectoren en vakgebieden. De ICT beroepen hebben in regio Midden-Utrecht de maximale spanningsindicator van 16,00 (UWV, 2024).

2.4 Doelgroep

We richten ons op **(toekomstig) werkenden, die zich uit noodzaak of interesse willen bij-, om- of herscholen en/of oriënteren op een andere baan in één van de sectoren die bijdragen aan het realiseren van de maatschappelijke opgaven in onze stad**. Dit zijn mensen die door een relatief kleine interventie meer uren kunnen gaan werken, (weer) kunnen of kunnen blijven meedoen op de arbeidsmarkt. Binnen deze groep hebben we vanuit het principe 'ongelijk investeren voor gelijke kansen' specifiek aandacht voor mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. Hieronder verstaan we mensen die op flexibele basis werken, actief zijn in een krimpsector en/of voor de bekostiging van scholing afhankelijk zijn van de bereidheid van de werkgever'. Deze mensen kunnen extra steun gebruiken in de begeleiding naar (ander) werk, omdat zij een kwetsbare positie hebben op de arbeidsmarkt (DNB, 2023; SCP, 2020; SER, 2022b).[7] Deze kwetsbaarheid gaat vaak gepaard met andere kwetsbaarheden[8]. Het betreft veelal mensen met een migratieachtergrond, jongeren[9], ouderen die vanuit een uitkering aan het werk zijn gegaan, werkenden met een opleiding van basisonderwijs tot en met mbo 1 en mensen met een arbeidsbeperking. We willen voorkomen dat een kwetsbare positie leidt tot (meer) ongelijke kansen op de arbeidsmarkt.

Daarnaast bestaat onze doelgroep uit **werkgevers**. Alleen samen met werkgevers en onze partners kunnen we een weerbare en wendbare arbeidsmarkt realiseren. De grote personeelstekorten vragen om keuzes aan onze kant. We kunnen niet alle werkgevers ondersteunen en focussen ons daarom op werkgevers die actief zijn in sectoren en vakgebieden die bijdragen aan het aanpakken van de maatschappelijke opgaven in onze stad (zie 2.3). We hebben extra aandacht voor het midden- (50-249 medewerkers) en kleinbedrijf (10-49 medewerkers) (mkb), omdat zij zich veelal richten op korte termijn inspanningen en minder vaak investeren of kunnen investeren (financiën en capaciteit) in arbeidsmarktmaatregelen gericht op de (middel)lange termijn (KvK, 2022; MKB Nederland, 2023).

[7] In deze beleidsnota richten we ons dus niet primair op werkzoekenden met een bijstandsuitkering. Deze staan centraal in de beleidsnota 'Werk en re-integratie'. Dat neemt niet weg dat de doelgroep bijstandsgerechtigden wel mee kan profiteren van de activiteiten uit deze beleidsnota.
[8] Denk aan weinig werkervaring, een opleiding van basisonderwijs tot en met mbo 1, een laag inkomen, of persoonlijke kenmerken zoals leeftijd, herkomst en arbeidsbeperkingen (SER, 2020).
[9] Volgens de SER (2020) hebben jongeren vaker dan volwassenen een flexibel dienstverband of zijn ze vaker werkzaam in een kwetsbare sector. Bovendien werkt werkloosheid op jonge leeftijd door in de levenstevredenheid van jongeren op latere leeftijd, vanwege de angst om weer werkloos te raken. We willen voorkomen dat een kwetsbare positie leidt tot (meer) ongelijke kansen op de arbeidsmarkt.

3. Subdoelstellingen

De krapte op de arbeidsmarkt kan worden aangepakt door het verbeteren van de match tussen vraag naar en aanbod van arbeid, het vergroten van het arbeidsaanbod en het verminderen van de vraag naar arbeid. Om dit te bereiken zetten we in op vijf subdoelstellingen. Deze subdoelstellingen volgen uit een analyse gebaseerd op beleids- en kamerstukken[10] en onderzoeken[11] over het thema arbeidsmarkt. Deze informatie is aangevuld met landelijke plannen van werkgevers, zoals het Aanvalsplan Techniek. De subdoelstellingen worden in dit hoofdstuk beschreven. In de beschrijving worden ter illustratie activiteiten benoemd van de wijze waarop deze geconcretiseerd kunnen worden. De subdoelstellingen a tot en met c richten zich op de beroepsbevolking. Subdoelstelling d focust zich op werkgevers. En subdoelstelling e richt zich op de toekomstige beroepsbevolking: jongeren die de arbeidsmarkt nog moeten betreden.

a. Een leven lang ontwikkelen toegankelijk maken voor iedereen

Doordat mensen zich blijven ontwikkelen, beschikken zij over kennis en vaardigheden die aansluiten bij de vraag op de arbeidsmarkt. Ook helpt het bij het behouden en vergroten van het aanbod van arbeid. Medewerkers blijven langer inzetbaar in hun werk door het opdoen van actuele kennis, vaardigheden en competenties. En niet-werkenden (onbenut potentieel) worden met een opleiding inzetbaar en vergroten zo het aanbod.

We willen daarom alle Utrechters (werkend en niet-werkend) de mogelijkheid bieden om zich te blijven ontwikkelen en om te blijven leren tot lang na het verlaten van school (Leven Lang Ontwikkelen (LLO)). LLO is voor iedereen, met of zonder vooropleiding, en is beschikbaar in verschillende vormen. Ook praktijkleren hoort daarbij; een leerroute voor mensen zonder startkwalificatie. Het onderwijs heeft een belangrijke rol in het aanbieden van scholing voor LLO. Wij zien onze rol in het creëren

[10] Onder andere de Kamerbrieven Aanpak arbeidsmarktkrapte (2022), Actieplan Groene en Digitale banen (2023), Hervorming arbeidsmarktinfrastructuur (2024). Zie literatuurlijst.
[11] SCP (2023), SEO (2023), SER (2023), SEO en ROA (2022), ROA (2024), Commissie Borstlap (2020) en WRR (2020). Zie literatuurlijst.

van een toegankelijke infrastructuur voor iedereen (inwoner en werkgever) die loopbaan- of arbeidsmarktvragen heeft en het leiden van mensen naar opleidingen wanneer dat relevant is. We stimuleren een leercultuur bij (toekomstig) werkenden en werkgevers. Dit doen we bijvoorbeeld met het ontwikkelen van sectorale ontwikkelpaden, zoals een pilot met de inzet van groepshulpen in de kinderopvang[12], en een regionaal talentfonds (zie kader). Ook kunnen werkenden zichzelf laten adviseren over opleidingsmogelijkheden bij het – in oprichting zijnde – Werkcentrum (zie kader).

Oprichting Werkcentrum

Binnen Arbeidsmarktregio Midden-Utrecht werken we met gemeenten, UWV, onderwijs, werkgevers- en werknemersvertegenwoordiging samen aan de oprichting van een werkcentrum. Het Werkcentrum is de toegangspoort voor de gezamenlijke (publiek-private) dienstverlening op gebied van de arbeidsmarkt. Werkzoekenden, werkenden en werkgevers kunnen bij het Werkcentrum terecht voor vragen over werk, volgende loopbaanstappen, (arbeidsmarktgerichte) scholing en personeelsvraagstukken. Als centrumgemeente hebben we een functionele regierol op de totstandkoming van het Werkcentrum. Het Werkcentrum dient in 2026 gereed te zijn, omdat de wetswijzigingen die de kaders creëren voor de juridische basis/verplichting van het Werkcentrum dan in werking treden. De ambitie is om al in 2025 een start te maken met het Werkcentrum, zodat inwoners snel kunnen profiteren van de betere toegang en dienstverlening al eerder verbonden kan worden.

[12] In 2024 is gestart met een doorlopende leerlijn voor groepshulpen (MBO-2), een combinatie van werken en leren. Hieraan nemen 23 kandidaten deel die eerder geen werk hadden. De sector heeft leerwerkplekken beschikbaar gesteld.

Regionaal Talentfonds

In coronatijd is een omscholingsregeling ontwikkeld. Deze regeling bood mensen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt de kans om via om- en bijscholing over te stappen naar een sector met meer baan- en inkomenszekerheid. De regeling is inmiddels afgerond. In de evaluatie is geconcludeerd dat de omscholingsregeling haar doel heeft bereikt.[13] Met de omscholingsregeling hebben 127 inwoners een financiële bijdrage ontvangen om een opleiding te volgen in de richting van de zorg, bouw/techniek, ICT of het onderwijs. De regeling was een ‘duwtje in de rug’ voor een groep die anders een omscholing niet zou aandurven. In 2024 zijn we gestart via de UTA met een regionaal vervolg: het Regionaal Talentfonds. Dit hebben we gedaan in nauwe samenwerking met de provincie, regiogemeenten, onderwijsinstellingen en werkgeversorganisaties. Het doel is om op laagdrempelige wijze financiële middelen te verstrekken aan inwoners die zich willen laten om- of bijscholen in een van de tekortsectoren.

b. Werkenden stimuleren om over te stappen naar een tekortsector of baan met een meer duurzaam perspectief (werk-naar-werk)

Het stimuleren van werkenden om over te stappen naar een andere sector of baan heeft voornamelijk als doel dat mensen in een sector komen te werken waar ze duurzame baankansen hebben. Er is dan minder kans een baan te verliezen door verdwijnwerk of om uit te vallen. Bijvoorbeeld doordat iemands talenten niet goed benut worden. Er blijkt een aanzienlijke bereidheid onder werknemers om van sector te wisselen (UVW, 2023). Toch hebben werknemers het gevoel ‘vast te zitten’ in hun baan of sector, door het ontbreken van diploma’s en werkervaring, het opgeven van zekerheid van werk en inkomen of geen tijd of geld om de benodigde opleiding te volgen (SEO, 2023). Ook binnen sectoren zelf kan mobiliteit bevorderd worden. Denk aan een administratief medewerker in de zorg die verzorgende wordt, omdat zijn of haar werkzaamheden worden geautomatiseerd.

[13] Raadsbrief Diverse ontwikkelingen Arbeidsmarkt, mei 2024

13 Raadsbrief Diverse ontwikkelingen Arbeidsmarkt, mei 2024

Wij kunnen bijdragen aan het zo soepel mogelijk maken van de overstap naar een andere baan of sector. In triple helix-verband is de afgelopen jaren een aantal goede initiatieven gestart, zoals het platform Ik Zorg Shop, de Voucherregeling ‘De techniek samen de crisis door!’ en oriëntatiemogelijkheden via Techgrounds. Wij willen dergelijke activiteiten blijven aanjagen en initiëren via de arbeidsmarktkoepels. Verder informeren het Regionaal Mobiliteitscentrum en het LeerWerkLoket werkenden over de van-werk-naar-werk-mogelijkheden en bieden ze begeleiding daarbij. Beide organisaties worden onderdeel van het Werkcentrum. We willen deze dienstverlening binnen het Werkcentrum intensiveren. Ook hebben we aandacht voor goed werkgeverschap: een aantrekkelijk werkklimaat zorgt immers voor duurzame baankansen. En zetten we in op flexibilisering van het onderwijs, zodat (om)scholing past bij de behoeften en beschikbare kennis en vaardigheden van de zij-instromer.

c. Onbenut arbeidspotentieel ontsluiten

Het onbenut arbeidspotentieel bestaat uit mensen die (meer) zouden willen werken. Slechts een deel van het onbenut arbeidspotentieel kan op korte termijn echt (meer) gaan werken. Naast de traditionele groep van onbenut arbeidspotentieel (deeltijdwerkers[14], niet-uitkeringsgerechtigden[15]) zit die potentie in het langer laten doorwerken van ouderen die de pensioengerechtigde leeftijd al hebben behaald (SEO, 2023). Tevens zijn asielzoekers die nog in hun asielprocedure zitten mogelijk een interessante doelgroep, omdat asielzoekers sinds november 2023 meer dan 24 weken per jaar mogen werken (Rijksoverheid, 2023). Voor hen is er ook sociaal rendement, omdat werk de beste manier is om te integreren en je thuis te voelen in Utrecht.

Om het onbenutte arbeidspotentieel te kunnen inzetten, is het van belang om deze groepen te stimuleren om (meer) te gaan werken. Veelgenoemde redenen om niet (meer) te gaan werken zijn de zorg

[14] Dit zijn personen die niet fulltime werken. Landelijk werkt iets minder dan de helft van de werkenden in deeltijd (UWV, 2023). Binnen deze groep geeft 12% aan op korte termijn meer te willen werken.
[15] Deze doelgroep is niet of latent bezig met het zoeken naar werk. Vaak zijn zij niet bekend bij een overheidsinstantie. Het gaat bijvoorbeeld om personen die tijdelijk gestopt zijn met werk door een levensveranderende gebeurtenis, zoals trouwen of het krijgen van een kind, of waarvan de partner werkt of een uitkering ontvangt.

voor kinderen en het ontbreken van financiële vooruitgang (SEO, 2023). Als gemeente willen we, samen met regionale partners en de arbeidsmarktinfrastructuur, zorgen dat er projecten en programma's komen om mensen te stimuleren meer te gaan werken. We willen ook meer aandacht voor dit onderwerp, zodat meer werken aantrekkelijker wordt voor mensen. Het verminderen van tekorten in de kinderopvang kan ook een bijdrage leveren. Daarnaast lobbyen we bij de Rijksoverheid voor bijvoorbeeld aanpassingen in het belastingstelsel, zodat (meer) werken (meer) loont. Verder is de werkgever aan zet: gebrek aan mogelijkheden om meer te werken bij de eigen werkgever en de hoge werkdruk zijn veelgenoemde redenen bij deeltijdwerkers om niet meer te gaan werken.

Praktijkvoorbeeld: regionale pilot jobhunting voor bewoners AZC's

In 2023 is een pilot gestart om bewoners van asielzoekerscentra die de overstap willen maken naar werk te begeleiden naar werk via 'job hunting'. Deze pilot is een samenwerking tussen 13 gemeenten, het Werkgeversservicepunt en het Regionaal Mobiliteitsteam. De pilot leidt tot een advies over het al dan niet op deze wijze voorzetten van de dienstverlening alsook een advies over waar deze het best kan worden ondergebracht. In de toekomst kan deze doelgroep via de coördinatie van het werkcentrum begeleid en gematcht worden op vacatures bij werkgevers.

d. Goed werkgeverschap bevorderen

Personeelstekorten zijn een dagelijkse zorg voor werkgevers. Veel werkgevers zijn al bezig met het aanpakken van de krapte in verschillende sectoren. Toch zijn er werkgevers die (nog) meer kunnen doen. We roepen deze werkgevers op om (extra) actie te ondernemen door:

- Het bieden van een aantrekkelijk werkklimaat: denk aan beloning, werktijden (flexibiliteit), werkdruk, inclusief werkgeverschap en de begeleiding van starters. Strategisch HR-beleid kan naast het terugdringen van het vertrek van medewerkers ook helpen om uitval te voorkomen en verzuim te verminderen. Ook kan het ervoor zorgen dat deeltijders meer uren willen werken, mensen bij goede voorwaarden minder geneigd zijn zzp'er te worden, en medewerkers vrijwillig langer door willen en kunnen werken dan de AOW-gerechtigde leeftijd.

- Werk anders in te richten: om het arbeidsaanbod te vergroten is het belangrijk de samenstelling van takenpakketten te veranderen en de structurele wijze van opleiden aan te passen om zo meer mensen geschikt te maken voor de betreffende functie. Dit vraagt om de bereidheid bij werkgevers om eigen normen en werkwijzen ter discussie te stellen en ruimte te maken voor nieuwe manieren van werken, waarbij bijvoorbeeld taken anders verdeeld worden.

- In te zetten op innovatie: door te innoveren kan werk efficiënter uitgevoerd worden en kan er meer werk verricht worden met minder mensen. Belangrijke voorwaarde is dat innovatie en automatisering niet moeten leiden tot (nog) meer werkdruk. Het verschilt per sector in hoeverre technologie potentie heeft en welke technologieën (het beste kunnen) worden toegepast (TNO, 2023). Vanuit de gemeente zetten we hier al samen met de Regionale Ontwikkelmaatschappij Utrecht Region (ROM) op in met dienstverlening voor start-ups en scale-ups, zoals subsidiëring van incubators, het ontwikkelen van een voucherregeling en het open innovatieplatform U-forward.

- Anders te werven: om mensen te benaderen die nu nog langs de kant van de arbeidsmarkt staan. Bijvoorbeeld via open hiring, learning-on-the-job en skillsgericht werven. Dit vergroot de pool van potentiële werknemers en draagt ook bij aan een inclusievere arbeidsmarkt.

- Samen te werken tussen en binnen sectoren: om werknemers (voor de sector) te behouden en te bevorderen dat mensen instromen en doorstromen binnen een sector, en niet per se bij dezelfde werkgever. Bijvoorbeeld door combibanen en gedeeld werkgeverschap waarmee werkgevers fluctuaties in het werk kunnen opvangen. Om andere werkgevers te inspireren, kunnen we in de toekomst zelf ook onderzoeken hoe we in het kader van goed werkgeverschap beter kunnen samenwerken met andere (semi)overheden in de regio.

Als gemeente willen we goed werkgeverschap bevorderen door het goede voorbeeld te geven. Ook zoeken we grote werkgevers die als boegbeeld kunnen fungeren om anderen te inspireren. We zetten in op een aanpak goed werkgeverschap bevorderen. Hiermee starten we in 2025. Onderdeel hiervan zou bijvoorbeeld het maken van een positieve business case voor het opleiden en aannemen van onze inwoners kunnen zijn. Hiermee maken we de voordelen op lange termijn inzichtelijk en dekken we het risico van de ondernemer. Door dit samen op te pakken met werkgevers gaan we een duurzaam partnerschap aan. Daarnaast richten we ons via onze partners (zoals de arbeidsmarktkoepels) op het doen van onderzoek, geven van voorlichting, delen van goede voorbeelden, experimenteren en innoveren.

Arbeidsmigranten

Hoewel deze nota zich niet specifiek richt op arbeidsmigranten, erkennen we wel dat dit een bijzonder kwetsbare groep is binnen de arbeidsmarkt. De problematiek rond arbeidsmigranten groeit in Nederland. We zien hierin vooral een rol voor de landelijke overheid: het vaststellen van specifieke wet- en regelgeving rond de inzet van arbeidsmigranten en handhaving op deze en reeds bestaande wet- en regelgeving door de Nationale Arbeidsinspectie. In de tussentijd ondervinden we wel de consequenties van de huidige problematiek rond arbeidsmigranten. We zien daarom voor onszelf een rol waarin we meer inzicht en grip krijgen op de specifieke problematiek rond arbeidsmigranten en bewustzijn en handelingsperspectief creëren bij en voor werkgevers. We ondersteunen deze groep dan ook op meerdere manieren:

1. **Utrecht International Center**
   De internationale inwoners, waaronder arbeidsmigranten, kunnen bij het Utrecht International Center hulp krijgen bij het aanvragen van een verblijfsvergunning en hun inschrijving bij de gemeente. Ook vinden ze er praktische informatie over onderwijs, huisvesting, gezondheidszorg, taal, cultuur en meer. Sinds kort heeft het Utrecht International Center een medewerker die zich specifiek richt op kwetsbare arbeidsmigranten. Het Utrecht International Center is een initiatief van de gemeenten Utrecht, Amersfoort, de provincie en de Universiteit Utrecht.
2. **Samenwerking met stichting Barka**
   EU-arbeidsmigranten die in de problemen zijn geraakt door bijvoorbeeld verlies van werk en/of huisvesting kunnen terecht op het spreekuur van Stichting Barka. Deze stichting biedt hulp en ondersteuning bij het weer vinden van werk en huisvesting of bij terugkeer naar het land van herkomst (reconnection). Voorwaarde is dat de persoon in kwestie bereid en gemotiveerd is om aan het eigen herstel mee te werken.
3. **Netwerk Utrecht Divers en Inclusief**
   Als onderdeel van het uitvoeringsplan ‘Inclusieve arbeidsmarkt’ is het netwerk Utrecht Divers en Inclusief opgericht. Dit netwerk stelt zich ten doel om bewustzijn bij werkgevers te creëren rond diversiteit en inclusie binnen hun eigen organisatie.

e. Jongeren interesseren voor werk in een tekortsector

Om jongeren (8-16 jaar) binnen hun eigen voorkeuren en capaciteiten te interesseren voor werk in een tekortsector is het belangrijk dat zij in een vroeg stadium in de gelegenheid worden gesteld een aantal werkvelden te verkennen en ervaren. We willen ervoor zorgen dat jongeren en hun ouders/opvoeders goed geïnformeerd zijn over de arbeidsmarktperspectieven van opleidingen en beroepen. We hebben hierbij extra aandacht voor jongeren met een migratieachtergrond. Deze jongeren kiezen relatief gezien vaker voor opleidingen met weinig duurzaam arbeidsperspectief (NIDI, 2022).

Om dit te bereiken stimuleren we activiteiten waarin kennismaking met werk in maatschappelijke en technische sectoren centraal staat. Denk hierbij aan een initiatief als Sterk Techniek Onderwijs. Ons doel is om dergelijke initiatieven zodanig te versterken, dat ze op eigen kracht kunnen voortbestaan, zonder afhankelijk te zijn van middelen van de gemeente. Daarnaast willen we initiatieven die bijdragen aan het (verder) verstevigen van de loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB) faciliteren en opzetten. Dat doen we in samenwerking met partners in het po en vo en LOB-gerichte aanbieders, zoals SterkVO, Jinc, decanenkring VO, het bedrijfsleven en het Landelijk Aktie Komitee Scholieren (LAKS).

Om te weten waar het beste op kan worden ingezet, wordt momenteel in opdracht van de gemeente een verkenning uitgevoerd naar het keuzeproces en -aanbod. Op deze manier willen we begrijpen welke factoren jongeren beïnvloeden bij het maken van een (succesvolle) keuze voor een vervolgopleiding en inzichtelijk maken welke rol ouders en docenten in dit proces spelen. Daarbij onderzoeken we ook in hoeverre het huidige LOB-aanbod hier al op inspeelt. Op basis van deze verkenning gaan we onze gemeentelijke rol herijken en werkafspraken met het Utrechtse onderwijs hernieuwen. Ten slotte bereiden wij ons voor op de nieuwe wet ‘Van school naar duurzaam werk’ die naar verwachting vanaf 2026 geïmplementeerd wordt. Hiermee wil het Rijk de begeleiding bij de overgang van school naar werk van jongeren met een mogelijke afstand tot de arbeidsmarkt en van voortijdig schoolverlaters verbeteren.

C. Monitoren, sturen en verantwoorden

1. Indicatoren

De arbeidsmarkt is niet maakbaar en er zijn geen snelle, structurele oplossingen voor de bestaande disbalans tussen vraag en aanbod (SER, 2023). Wel kunnen we met goed arbeidsmarktbeleid bijdragen aan het realiseren van een weerbare en wendbare arbeidsmarkt in Utrecht. Onderstaande indicatoren zeggen iets over de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en daarmee de noodzaak om als gemeente een actieve rol in te nemen. Ook monitoren we de effectiviteit van ons beleid indien dit concreet te meten valt. Denk aan het aantal toekenningen van het Regionaal Talentfonds. De nulmetingen volgen na vaststelling van de beleidsnota via monitoring van de programmabegroting (hoofddoelstelling) en voor de subdoelstellingen via de jaarlijkse raadsbrief arbeidsmarkt (zie pagina 33, voortgang en verantwoording).

Doelstelling	Een weerbare en wendbare arbeidsmarkt
Effect-indicator	- Weerbaarheid: de mate waarin werkenden geen ‘nieuwe’ kennis of vaardigheden hoeven op te doen om aan de eisen van de arbeidsmarkt te kunnen blijven voldoen (regionale cijfers op basis van de Nationale Enquête Arbeidsmarktomstandigheden) - Wendbaarheid: de mate waarin werkenden gemakkelijk ander werk kunnen vinden (regionale cijfers op basis van de Nationale Enquête Arbeidsmarktomstandigheden)
0-meting	2023
Vervolgmeting 1	2024
Vervolgmeting 2	2025
Begroting ja/nee	Ja

Doelstelling	Een leven lang ontwikkelen stimuleren
Effect-indicator 1	Het aandeel van de bevolking dat heeft deelgenomen aan een opleiding, cursus, workshop, seminar, training of vakbeurs (regionale cijfers op basis van de Enquête BeroepsBevolking)
0-meting	2023
Vervolgmeting 1	2024
Vervolgmeting 2	2025
Begroting ja/nee	Nee

Effect-indicator 2	Het aantal toekenningen van het Regionaal Talentfonds
0-meting	2025
Vervolgmeting 1	2026
Vervolgmeting 2	2027
Begroting ja/nee	Nee

Doelstelling	Werkenden stimuleren om over te stappen naar een tekortsector of baan met een meer duurzaam perspectief
Effect-indicator	Baan naar baan mobiliteit (regionale cijfers per sector via UTA of Arbeidsmarktinzicht)
0-meting	2023
Vervolgmeting 1	2024
Vervolgmeting 2	2025
Begroting ja/nee	Nee

Doelstelling	Onbenut arbeidspotentieel ontsluiten
Effect-indicator	Onbenut arbeidspotentieel als aandeel van de bevolking (regionale cijfers op basis van de Enquête BeroepsBevolking)
0-meting	2023
Vervolgmeting 1	2024
Vervolgmeting 2	2025
Begroting ja/nee	Nee

Doelstelling	Goed werkgeverschap bevorderen
Effect-indicator	Aantal bereikte werkgevers (via uitvoeringsplan inclusieve arbeidsmarkt en aanpak goed werkgeverschap bevorderen)
0-meting	2024
Vervolgmeting 1	2025
Vervolgmeting 2	2026
Begroting ja/nee	Nee

Doelstelling	Jongeren interesseren voor werk in een tekortsector
Effect-indicator	Aantal bereikte leerlingen met LOB-activiteiten (via de door de gemeente gesubsidieerde LOB-activiteiten)
0-meting	2024
Vervolgmeting 1	2025
Vervolgmeting 2	2026
Begroting ja/nee	Nee

2. Risico's

Risico	Toelichting	Maatregelen
Het ontbreken van (effectieve) triple helix samenwerking	Het investeren in een weerbare en wendbare arbeidsmarkt is een gezamenlijke opgave van onderwijsinstellingen, werkgevers en overheidsorganisaties. Om tot een succesvolle aanpak te komen, hebben we elkaar nodig. We zien met name een risico bij werkgevers, omdat zij zich veelal richten op korte termijn inspanningen en minder vaak investeren of kunnen investeren in arbeidsmarktmaatregelen gericht op de (middel)lange termijn.	We werken samen in regionale samenwerkingsverbanden, zoals de Utrecht Talent Alliantie (UTA), de arbeidskoepels en (binnenkort) het Werkcentrum. We verdiepen ons in behoeften en verwachtingen van onze triple helix partners. Ook agenderen we belemmeringen om deze gezamenlijk op te lossen. Samen met de koepels en de Economic Board Utrecht (EBU) richten we ons op een aantal grote werkgevers die het goede voorbeeld kunnen geven voor andere werkgevers.
Contraproductief Rijksbeleid	De Rijksoverheid kan met beleid en wet- en regelgeving sturen op de vraag en het aanbod van arbeid. Dit kan ons beleid tegenwerken. Zo zorgt de wens om kinderopvang gratis te maken en de klimaatdoelstellingen voor het verhogen van de arbeidsvraag in deze sectoren en kunnen aanpassingen van het fiscale stelsel het minder aantrekkelijk maken om (meer) te gaan werken (verlagen van het arbeidsaanbod).	Met onze lobbystrategie zetten we in op dat de Rijksoverheid haar eigen (strategische) rol pakt als het gaat om het aanpakken van de tekorten op de arbeidsmarkt. En kaarten we – indien nodig – ongewenste effecten van Rijksbeleid aan.
Grote (economische) ontwikkelingen	Grote (economische) ontwikkelingen beïnvloeden producenten- en consumentengedrag. Denk aan een recessie, energiecrisis, technologische ontwikkelingen of een pandemie. Dit heeft effect op de vraag naar en het aanbod van arbeid. Zo kunnen tekorten oplopen of verdwijnen en (nieuwe) overschotsectoren ontstaan doordat bepaalde banen overbodig worden. Ook kan het zijn dat we voor nieuwe maatschappelijke opgaven komen te staan.	We volgen de (economische) ontwikkelingen en de gevolgen daarvan binnen de Utrechtse lokale economie. Daarnaast zetten we in op een weerbare en wendbare beroepsbevolking. Zodat mensen niet buiten de boot vallen, maar zich gemakkelijk kunnen om-, bij- of herscholen. En – indien nodig – soepel kunnen overstappen naar een andere baan.

3. Financiën

Op de volgende pagina is het benodigd budget en de gedekte en niet gedekte kosten voor het realiseren van een weerbare en wendbare arbeidsmarkt (hoofddoelstelling) weergegeven.

De financiën zijn uitgesplitst naar de activiteiten uit deze beleidsnota. Als bij een activiteit het structurele jaarbedrag tussen ( ) staat weergegeven, is er nog geen structurele dekking. Als deze dekking niet (geheel) gevonden wordt, wordt het ambitieniveau bijgesteld en stoppen deze activiteiten. Voor het Werkcentrum is structurele dekking vanuit het Rijk beschikbaar. Het is echter nog onzeker of dit voldoende is. De beleidsnota wordt – met uitzondering van de regisseur kinderopvang (€99k in 2026 en €119k vanaf 2027) – binnen de huidige capaciteit uitgevoerd en gedekt uit de programma's Werk, toekomstbestendige economie en bestaanszekerheid en Kansrijk Opgroeien.

Financiën (in € 1.000)	2025	2026	2027	2028	structureel jaarbedrag
Regionaal Talentfonds Vanaf 2028 onvoldoende dekking – zie D.	400	400	400	100	100
Werkcentrum	0	0	0	0	0
Loopbaanontwikkeling en begeleiding (LOB)	320	320	300	300	300
Utrecht Talent Alliantie	50	50	50	50	50
Sectorale arbeidsmarktinfrastructuur ontwikkeling	60	60	60	60	60
Arbeidsmarktaanpak circulair	30	30	30	30	niet structureel
Stimuleren van projecten en programma's in de benoemde tekortsectoren	40	40	40	40	40
Regisseur kinderopvang Vanaf 2026 onvoldoende dekking – zie D.	119	119	119	119	119
Arbeidsmarktaanpak energietransitie	100	100	niet structreel	niet structreel	niet structureel
Aanpak goed werkgeverschap bevorderen	20	60	60	60	90
De Ontdekhal	62	38	niet structreel	niet structreel	niet structureel
Uitvoeringsplan inclusieve arbeidsmarkt Vanaf 2027 onvoldoende dekking – zie D.	276	250	250	250	250
Totaal benodigd budget (A)	**1477**	**1467**	**1309**	**1009**	**1009**

[16] Besluitvorming over aanvullende dekkingsmogelijkheden maakt onderdeel uit van de integrale afweging voorafgaand aan de Voorjaarsnota.

Vervolg

Financiën (in € 1.000)	2025	2026	2027	2028	structureel jaarbedrag
Reeds in begroting gedekt					
Werk, bestaanszekerheid, toekomstbestendige economie	756	770	670	270	270
Kansrijk opgroeien	504	405	300	300	300
Klimaatvriendelijke stad	100	100	0	0	0
Levendige en gezonde stad	60	60	0	0	0
Betrouwbare overheid	57	33	0	0	0
Reeds in begroting gedekt (B)	**1477**	**1368**	**970**	**570**	**570**
Bijdragen van derden (C)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Nog niet gedekte kosten (D)[16]	**0**	**99**	**339**	**439**	**439**

A. Totaal benodigd budget
Aangezien de verwachting is dat de tekorten op de arbeidsmarkt de komende jaren alleen maar toe zullen nemen en oplossingen om een lange adem vragen, is een integrale meerjarige inzet wenselijk met structurele middelen. Echter, de financiële budgetten dekken op dit moment nog niet onze ambities. Er is een tekort van €99k in 2026, €339k in 2027 en €439k vanaf 2028. Wanneer blijkt dat de benodigde (structurele) middelen niet kunnen worden vrijgemaakt, kan het arbeidsmarktbeleid niet op hetzelfde ambitieniveau worden uitgevoerd.

B. Reeds in begroting gedekt
De ambities uit deze beleidsnota kunnen deels worden gedekt uit de hiervoor in de programmabegroting geraamde budgetten. Dit betreft:
- Werk, bestaanszekerheid en toekomstbestendige economie;
- Kansrijk opgroeien;
- Klimaatvriendelijke stad;
- Levendige en gezonde stad; en
- Betrouwbare overheid

C. Bijdragen van derden
In de tabel zijn het benodigd budget en de (on)gedekte kosten voor de gemeente Utrecht weergegeven. Middelen vanuit bijvoorbeeld de Rijksoverheid en/of cofinanciering voor regionale projecten zijn niet opgenomen. Zo gaan we er bij het Werkcentrum vooralsnog van uit dat dit volledig met middelen van de Rijksoverheid kan worden bekostigd. Een ander voorbeeld is het Regionaal Talentfonds waar wij – net als bijvoorbeeld de gemeente Amersfoort en de Provincie Utrecht - een bijdrage aan leveren. In de tabel 'Financiën' is onze bijdrage weergegeven.

D. Nog niet gedekte kosten
De meerjarenbegroting voor de beleidsnota arbeidsmarkt is voor een groot deel incidenteel bekostigd. Het gevolg is dat een aanzienlijk deel van de kosten voor activiteiten die in deze beleidsnota zijn omschreven, niet structureel zijn gedekt. Voor deze ongedekte kosten van activiteiten zal de komende jaren nog dekking gevonden moeten worden. Indien deze dekking niet (geheel) gevonden wordt, dan zal het ambitieniveau van deze nota worden verlaagd. In dat geval stoppen we met onderstaande activiteiten. Daarnaast zijn De Ontdekhal, de arbeidsmarktaanpak energietransitie en de arbeidsmarktaanpak circulair incidenteel bekostigd. Deze bekostiging loopt af, omdat het impulsgelden betreft. Hiervoor is dus geen aanvullende (structurele) financiering nodig.

Nog niet gedekte kosten (in € 1.000)	2025	2026	2027	2028	structureel jaarbedrag
Regionaal Talentfonds				100	100
Regisseur kinderopvang		99	119	119	119
Uitvoeringsplan inclusieve arbeidsmarkt			220	220	220
Totaal	**0**	**99**	**339**	**439**	**439**

4. Voortgang en verantwoording

We rapporteren over de voortgang van de beleidsnota Arbeidsmarkt op twee momenten per jaar. De hoofddoelstelling **‘een weerbare en wendbare arbeidsmarkt’** monitoren we via de jaarlijkse programmabegroting en -verantwoording. Dit valt binnen het programma Werk, Toekomstbestendige Economie en Bestaanszekerheid. Daarnaast rapporteren we via een jaarlijkse raadsbrief over de voortgang op de (sub)doelstellingen. We maken hierbij het verschil in arbeidsmarktontwikkelingen, zoals de mate waarin er sprake is van een leven lang ontwikkelen, en de effectiviteit van ons beleid. Denk aan het aantal toekenningen van het Regionaal Talentfonds. We maken gebruik van kwalitatieve en kwantitatieve informatie. Voorbeelden zijn de monitoring van de Nationale Enquête Arbeidsmarktomstandigheden, de Enquête BeroepsBevolking en de (geanonimiseerde) klantcontactgegevens van mensen die zich aanmelden bij het Regionaal Talentfond en - op termijn - het Werkcentrum. Via de klantcontactgegevens willen we monitoren in hoeverre we onze doelgroep - en in het bijzonder personen met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt - bereiken.

We kunnen de gestelde ambities in deze nota niet alleen bereiken. We zijn in grote mate afhankelijk van onze lokale en regionale triple helix partners én inwoners. De kennis en ervaring van deze mensen en partijen zijn van groot belang om ons beleid succesvol te laten zijn. Dat is niet alleen belangrijk tijdens het opstellen ervan, maar juist ook in de dagelijkse praktijk. We leren van ervaringen in de praktijk en passen onze aanpak of ons beleid er op aan. Dat doen we door in nauw contact te blijven met onze stakeholders en doelgroepen. Als er aanleiding voor is, bijvoorbeeld door economische ontwikkelingen, ervaringen, of signalen in relatie tot de gestelde ambitie, stellen we keuzes bij en leggen we het opnieuw ter besluitvorming voor aan de raad. Dit sluit aan bij het principe van continu leren en verbeteren.

D.
Bijlagen

1. Literatuurlijst

Commissie Regulering van Werk (Commissie-Borstlap) (2020), In wat voor land willen wij werken? Eindrapport.

De Nederlandse Bank (2023), Kwetsbaarheid en veerkracht van Nederlandse huishoudens. Een analyse vanuit een breed welvaartsperspectief.

Europese Commissie (2023), EU Regional Competitiveness Index 2.0-2022 edition - Revised, May 2023

Kamer van Koophandel (2022), Personeelstekort in het mkb. Onderzoek naar de gevolgen en oplossingen van personeelstekort bij het mkb.

KPMG (2021), Transitie is mensenwerk.

KPMG (2022), Aan de slag met de Circulaire Arbeidsmarkt.

MKB Nederland (2023), Laat ons ondernemen. Naar ander, stimulerend beleid voor het mkb.

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (2023), Kamerbrief met Actieplan groene en digitale banen.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (2023), Trendrapportage Arbeidsmarkt Lerarenstrategie 2023.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2022), Kamerbrief aanpak arbeidsmarktkrapte.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2023), Kamerbrief aanvullende maatregelen aanpak arbeidsmarktkrapte.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2024), Kamerbrief hervorming arbeidsmarktinfrastructuur.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2018), Actieprogramma Kansrijke Start.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (2024), Kamerbrief voortgang integraal zorgakkoord.

Nederlands Interdisciplinary Demographic Institute (NIDI) (2022), Studiekeuzes van jongeren met een migratieachtergrond.

RaboResearch (2023), Brede welvaart afgelopen drie jaar nagenoeg stabiel.

Regiobeeld IZA (2023) Regiobeeld integraal zorgakkoord – Utrecht

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA)(2023), Visie talentvraag 2024.

Rijksoverheid (2023), Asielzoekers mogen meer dan 24 weken per jaar werken.

Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) (2020), Kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt.

Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) (2023), Krappe arbeidsmarkt vraagt om meer mensgerichte oplossingen.

SEO Economisch Onderzoek en ROA (2022), Arbeidsmarktkrapte technici. Ontwikkelingen, verklaringen en handelingsperspectieven.

SEO Economisch Onderzoek (2023), Oplossingen voor arbeidsmarktkrapte.

Sociaal Economische Raad (SER) (2017), Regionaal samenwerken: leren van praktijken.

Sociaal Economische Raad (SER) (2020), Neem iedereen mee: Kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt.

Sociaal Economische Raad (SER) (2022a), Diversiteit in bedrijf. Factsheet Monitor Charter Diversiteit 2022.

Sociaal Economische Raad (SER) (2022b), Monitor leercultuur.

Sociaal Economische Raad (SER) (2023), Aanhoudende arbeidsmarktkrapte in publieke sectoren vraagt om ferme keuzes van kabinet.

TNO (2023), Van krapte naar kans: technologie als gamechanger. Tussenrapportage stap 1.

UWV (2023), Regio in Beeld 2023.

UWV (2023), Demografische ontwikkelingen: meer doen met minder mensen.

UWV (2024), Dashboard Spanningsindicator.

UWV (2024), Regio in Beeld 2024-2025.

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (2020), Het betere werk. De nieuwe maatschappelijke opdracht.

2. Arbeidsmarkt-scan Utrecht

Utrecht is een aantrekkelijke stad[17]

Utrecht is een welvarende en gezonde regio. Zo is Utrecht in 2023 uitgeroepen tot de meest competitieve regio van Europa, met name door het grote aantal inwoners met een hbo- of wo-diploma, innovaties en het vestigings- en investeringsklimaat. Ook blijkt dat we een aantrekkelijke stad zijn. Wij scoren hoog op onder andere bereikbaarheid, banen, cultuur en winkelvoorzieningen, samenstelling woningvoorraad en arbeidsparticipatie. Daarnaast scoort Utrecht hoog op brede welvaart met 11 indicatoren in het bovenste kwartiel van de ranglijst van het CBS. Dit is hoger dan Amsterdam (7), Den Haag (8) en Rotterdam (4). Specifiek voor het thema arbeidsmarkt staat de gemeente in het bovenste kwartiel van de ranglijst van gemeenten op de indicatoren: netto arbeidsparticipatie, werkloosheid, vacaturegraad en aantal personen met een hbo- of wo-diploma.

Stad met hoogste aandeel inwoners met een hbo- of wo-diploma[18]

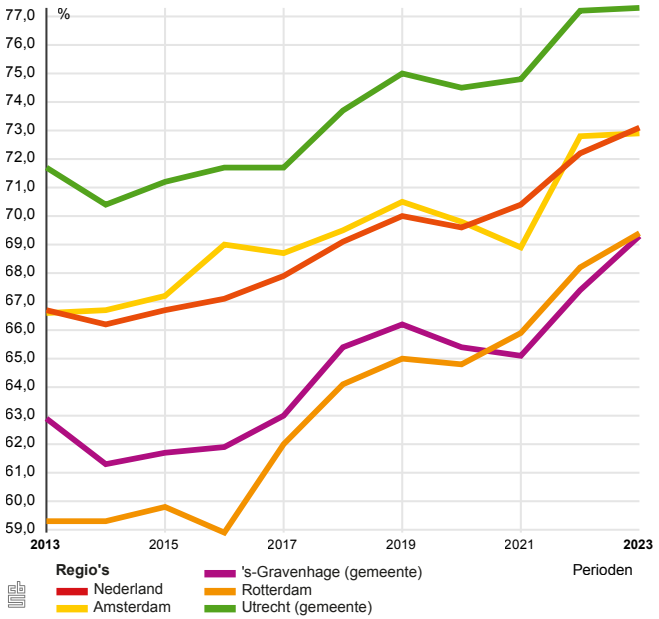
Utrecht is de Nederlandse stad met de meeste inwoners tussen 15 en 75 jaar met een hbo- of wo-diploma (54%). Vanaf 2013 tot 2022 is het aantal inwoners met een hbo- of wo-diploma met 7,3% gestegen. Dit is aanzienlijk meer dan het landelijk gemiddelde (32%). Amsterdam heeft na Utrecht het grootste aandeel hbo- en wo-opgeleide inwoners (48%) gevolgd door Den Haag (36%) en Rotterdam (32%).

Het hoge aantal hbo- en wo-opgeleiden in Utrecht is debet aan een aantal factoren. Zo is de Universiteit Utrecht de op een na grootste universiteit van Nederland. Veel werknemers en studenten van de Universiteit Utrecht vestigen zich in de stad. Verder blijven relatief veel studenten plakken na hun studie in Utrecht door de centrale ligging. Ook verhuizen veel starters naar de Randstad, omdat ze hier vaker passende werkgelegenheid kunnen vinden.

[17] Europese Commissie (2023), EU regional competitiveness index 2.0 – 2022 edition.
[18] CBS (2024), Bevolking; hoogstbehaald onderwijsniveau in de regio.

Utrecht heeft de hoogste netto arbeidsparticipatie van Nederland[19]

Utrecht heeft de hoogste netto arbeidsparticipatie van Nederland: 77,3% van de Utrechters heeft betaald werk (landelijk gemiddelde 73,2%). Deze hoge arbeidsparticipatiegraad is deels toe te kennen het hoge aandeel inwoners met hbo- of wo-diploma. Ook valt de hoge arbeidsparticipatie van vrouwen op (73,3% in Utrecht, 68,9% landelijk). Amsterdam eeft van de G4-steden na Utrecht de hoogste netto arbeidsparticipatie (72,9%), daarna Rotterdam (69,4%) en Den Haag (69,3%). Doordat het netto arbeidsparticipatiecijfer in Utrecht zo hoog ligt, is er weinig ruimte om de arbeidsmarkttekorten aan te pakken door de arbeidsmarktparticipatie onder inwoners verder te verhogen.

Figuur 1 Ontwikkeling netto arbeidsparticipatie Nederland en G4-steden 2013-2023

[19] Utrecht Monitor (2024), Arbeidsdeelname; provincie; CBS (2024), Arbeidsdeelname; regionale indeling 2023; Utrecht Monitor (2024), Arbeidsmarkt.

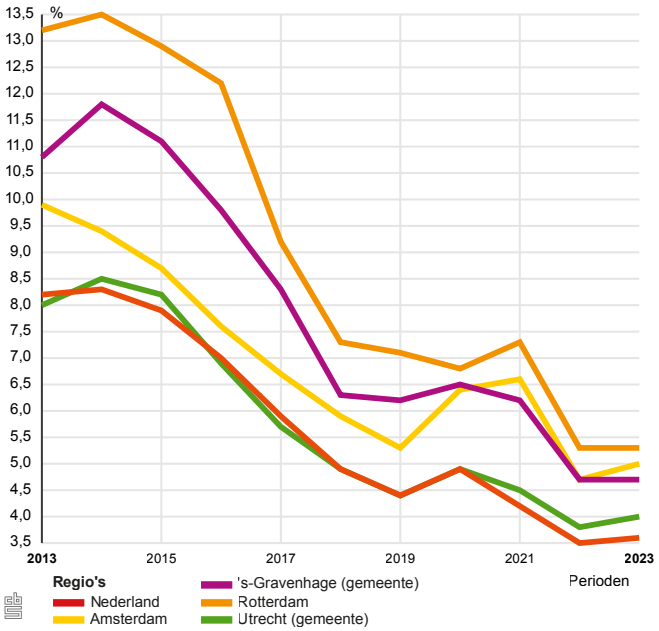
Laagste werkloosheid van G4-steden en minder doorstroom naar bijstand[20/21]

De werkloosheid in Utrecht is de afgelopen tien jaar gedaald van 8% in 2013 naar 4% in 2023. De werkloosheid ligt daarmee net iets hoger dan het laagste punt in 2022 (3,8%). Hoewel de krappe arbeidsmarkt zorgt voor een zeer lage werkloosheid, is het niet realistisch om een werkloosheidspercentage van 0% na te streven doordat er altijd beweging is op de arbeidsmarkt. Zo kan kortdurende werkloosheid ontstaand doordat mensen zoeken naar of wisselen van een baan. Het werkloosheidspercentage in de gemeente Utrecht ligt net iets hoger dan het landelijk gemiddelde (3,6%), maar lager dan bij de andere G4-steden (Den Haag 4,7%, Amsterdam 5,0%, Rotterdam, 5,3%). Het werkloosheidspercentage is het hoogst in de jongere leeftijdsgroep (15 t/m 24 jaar, 9,3%). Omdat Utrecht een relatief jonge stad is, is dit deels een verklaring voor het werkloosheidspercentage dat iets hoger ligt dan het landelijk gemiddelde.

In Utrecht daalde het aantal inwoners met een werkloosheidsuitkering van 6.390 in 2016 naar 2.720 in 2023. Dit is een afname van 3.670 (meer dan 50%). Het aantal werkloosheidsuitkeringen is sinds 2009 niet meer zo laag geweest. Ook is er een afname in het aantal inwoners dat na een werkloosheidsuitkering doorstroomt naar een bijstandsuitkering. In 2022 stroomde 3,2% (188 inwoners) van de mensen met een werkloosheidsuitkering door naar de bijstand. In 2020 en 2021 was dit 5,2% en 4,1%. Deze afname houdt sterk verband met de krapte op de arbeidsmarkt.

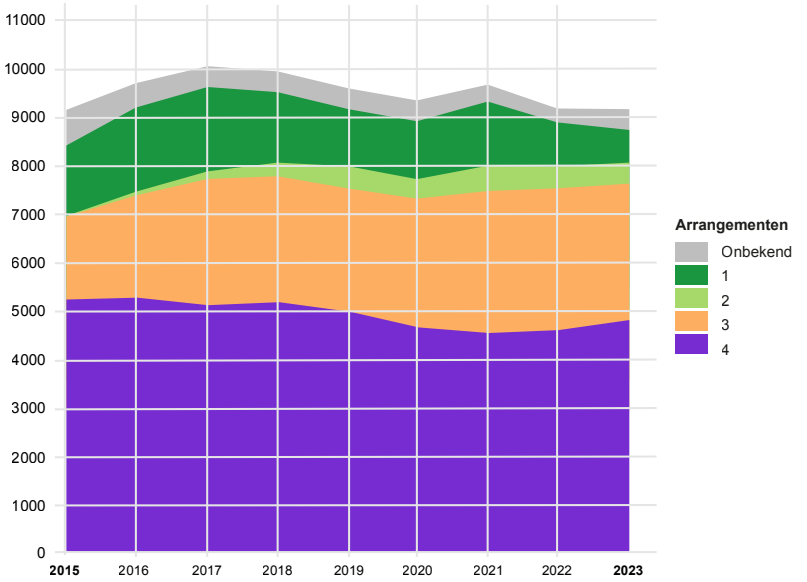
[20] Het werkeloosheidspercentage wordt berekend op basis van het aandeel van de beroepsbevolking dat geen betaald werk heeft, recent naar betaald werk gezocht heeft en per direct beschikbaar is. Kortom: de werkloze beroepsbevolking bestaat enerzijds uit mensen die werkloos worden en anderzijds mensen die op zoek gaan naar werk maar eerder geen betaal werk hadden. Denk aan een persoon die voor de kinderen heeft gezorgd of mantelzorg heeft verleend en nu weer tijd heeft om betaald werk te gaan verrichten.

[21] CBS (2024), Arbeidsdeelname; provincie; CBS (2024), Uitkeringen: Bijstandsuitkeringenstatistiek (BUS); Utrecht Monitor 2024, Inkomen & uitkeringen; UWV (2023), Doorstroom WW-bijstand – Tabellenset 2020-2022.

Figuur 2 Werkloosheidspercentage Nederland en G4-steden 2013-2023

Het aantal mensen met een bijstandsuitkering is de afgelopen jaren gedaald. Op 1 januari 2024 verstrekte de gemeente aan 9.341 huishoudens een bijstandsuitkering (4,8%). Gemeente Utrecht had in juni 2023 een bijstandsdichtheid van 33,2 op 1.000 inwoners. Dit is de laagste bijstandsdichtheid van alle G4-steden (Amsterdam 44,6; Den Haag 46,8; Rotterdam 60,9). Hierbij valt op dat de doelgroep van de bijstand verandert. De groep bijstandsgerechtigden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt wordt steeds kleiner, omdat door de krapte op de arbeidsmarkt deze mensen gemakkelijker aan het werk komen. Hierdoor is bij een steeds groter deel van de bijstandsgerechtigden sprake van één of meerdere grote belemmeringen voor het betreden van de arbeidsmarkt. Een groot deel van de bijstandsgerechtigden is dus niet per direct beschikbaar voor de arbeidsmarkt.

Figuur 3 Utrecht aantal bijstandsgerechtigden met arrangemententoewijzing 2015-2023[22]

Blijvend hoog aantal openstaande en nieuwe vacatures (vacaturegraad)[23]

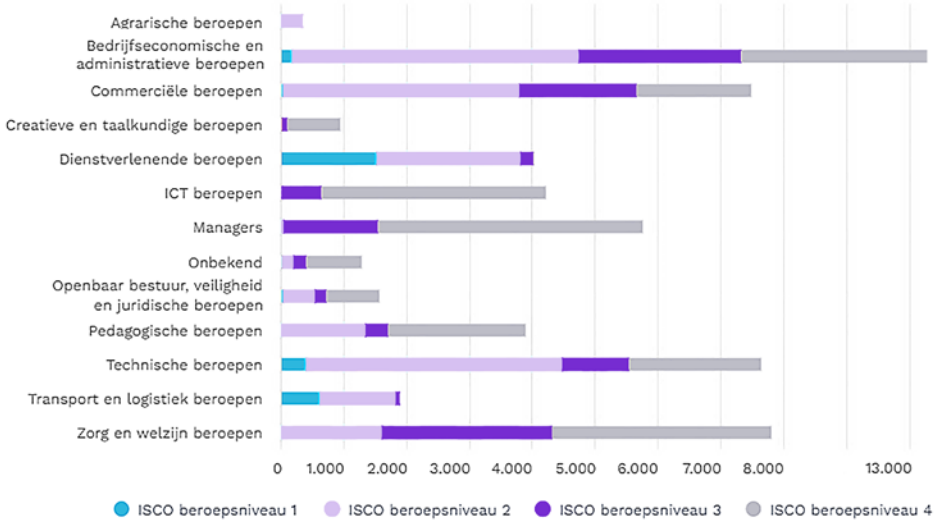
In arbeidsmarktregio Midden-Utrecht lijkt het aantal openstaande vacatures zich te stabiliseren rond 35.000 per kwartaal. Het aantal nieuwe vacatures per kwartaal is gemiddeld zo'n 30.000. Veel nieuwe vacatures zijn in de sectoren bedrijfseconomie, administratie, techniek en zorg en welzijn. De vraag naar deze beroepen in deze sectoren was al hoog, maar is nog verder toegenomen. Midden-Utrecht heeft na arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam het hoogste aantal nieuwe vacatures.

[22] Sinds 2024 maakt de gemeente Utrecht geen gebruik meer van de term arrangementen, maar van een nieuwe onderverdeling. Deze grafiek is opgenomen omdat het een goed beeld geeft van hoe de groep bijstandsgerechtigden met een korte afstand tot de arbeidsmarkt steeds kleiner wordt.

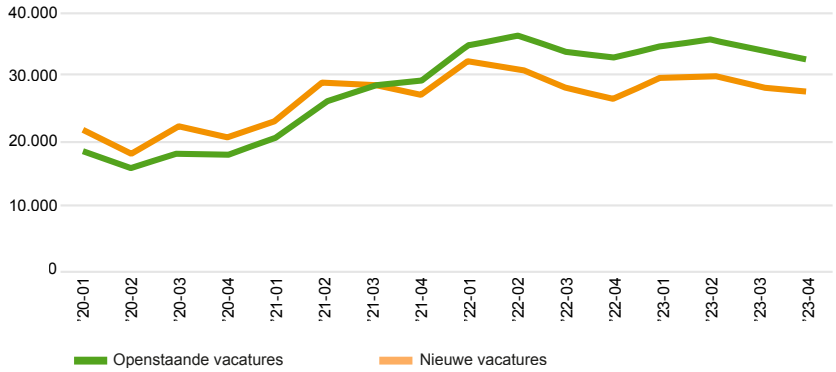
[23] ArbeidsmarktInzicht (2024), Vacatures; Staat van Utrecht (2023), Economische Ontwikkeling; UWV (2024), Dashboard Vacaturemarkt; Utrecht Monitor (2024), Arbeidsmarkt.

Regio Midden-Utrecht heeft de krapste arbeidsmarkt van Nederland[24/25]

Arbeidsmarktregio Midden-Utrecht is de krapste arbeidsmarktregio van Nederland. De spanningsindicator van het UWV in regio Midden-Utrecht is 6,75 in Q2 2024. De krapte is structureel hoger dan het landelijk gemiddelde van 4,0. Dit betekent dat er in verhouding veel meer vacatures zijn ten opzichte van het aantal kortdurende werkzoekenden. Het is dus in arbeidsmarktregio Midden-Utrecht voor werkgevers extra moeilijk om aan personeel te komen.
De spanningsindicator is ook aanzienlijk hoger dan die van de arbeidsmarktregio van de ander G4-steden (Groot-Amsterdam 4,14, Haaglanden 3,99, Zuid-Holland centraal 4,05). In elke beroepsklasse is er meer spanning dan het landelijk gemiddelde. De ICT beroepen hebben in regio Midden-Utrecht de maximale spanningsindicator van 16,00. Maar ook de pedagogische (12,03), technische (10,81) en zorg & welzijn (8,40) beroepsklasse worden gekenmerkt als zeer krap.

Figuur 4 Aantal online openstaande vacatures naar beroepsklasse en -niveau Q2 2024

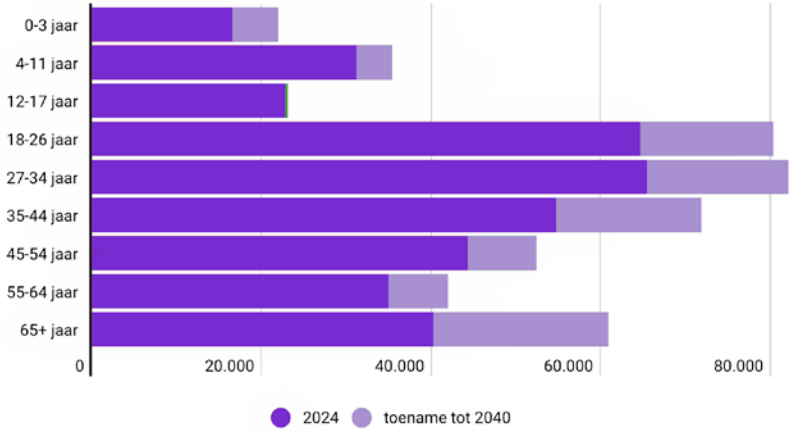
Figuur 5 Vacatures arbeidsmarktregio Midden-Utrecht 2020-2023

[24] De Spanningsindicator Arbeidsmarkt wordt berekend door dit aantal openstaande vacatures te delen door het aantal personen met een WW-uitkering met een verstreken WW-duur van minder dan een half jaar.
[25] UWV (2024); Dashboard Spanningsindicator.

Utrecht is de minst vergrijsde G4-stad[26]

Utrecht is in de periode van 2016 tot 2024 gegroeid met 35.200 inwoners (10,6%), dit was procentueel sneller dan alle andere G4-steden. Ook in de komende jaren zal de Utrechtse bevolking flink toenemen van 374.000 inwoners in 2024 tot 472.000 inwoners in 2040 (+26%). In Utrecht zijn twee landelijke demografische trends te herkennen: (dubbele) vergrijzing en ontgroening. Vergrijzing is de toename van het aantal ouderen in de bevolking, terwijl ontgroening juist de afname van het aantal jongeren betekent. Dit zorgt samen voor een verschuiving in de bevolkingssamenstelling naar een oudere gemiddelde leeftijd. Verder is er sprake van zogenaamde 'dubbele' vergrijzing: er zijn meer ouderen en deze ouderen worden ouder. Ook in Utrecht spelen deze trends een grote rol in de ontwikkeling van de bevolking. Momenteel is Utrecht het minst vergrijsd van de G4-steden. In 2021 bestond ongeveer tien procent van de Utrechtse bevolking uit 65-plussers. Amsterdam (13%) is na Utrecht het minst vergrijsd, gevolgd door Den Haag (15%) en Rotterdam (15%). Pas in 2035 zal de vergrijzing in Utrecht naar verwachting sneller doorzetten (17%), waardoor het gat met andere grote steden kleiner wordt (20%).

In Utrecht is ook sprake van ontgroening. De groep 0-17-jarigen groeit van 70.600 in 2024 naar bijna 83.000 in 2040 (+18%). De groep 65-plussers groeit in dezelfde periode een stuk harder: van 38.600 in 2022 naar bijna 61.000 in 2040 (+57%). Zowel vergrijzing als ontgroening veranderen de samenstelling van de bevolking van Utrecht en dus ook de samenstelling van de Utrechtse beroepsbevolking. Dit heeft implicaties voor de arbeidsmarkt, zo neemt de vraag naar zorg bijvoorbeeld toe.

Figuur 6 - Prognose bevolkingsgroei gemeente Utrecht 2024-2040 per leeftijdscategorie

Utrecht telt meer banen dan inwoners[27]

Utrecht telt sinds 2020 meer banen dan inwoners in de leeftijdscategorie 15 t/m 74 jaar. Dit blijkt ook uit de stijging van de werkgelegenheidsfunctie[28] van 0,99 in 2019 naar 1,09 in 2023. Utrecht is een van de vier (middel) grote gemeenten die een werkgelegenheidsfunctie heeft boven de 1,0. Deze sterke werkgelegenheidsfunctie is terug te zien in het aantal mensen dat naar de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht reist voor werk (inkomend pendelverkeer). Het inkomend pendelverkeer is bijna net zo groot als het aantal 15 t/m 74-jarigen dat in Midden-Utrecht woont en werkt. 42% van de banen in Midden-Utrecht wordt ingevuld door mensen van buiten de regio.

[26] PBL (Planbureau voor de Leefomgeving) en CBS (2022), Regionale bevolkings- en huishoudensprognose 2022-2050; Utrecht Monitor (2024); Bevolkingsprognose; CBS (2023), Demografische Ontwikkelingen: meer doen met minder mensen.

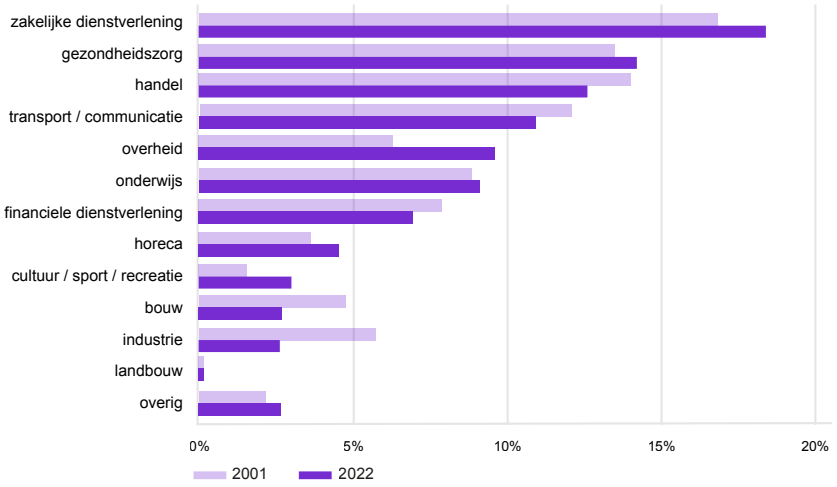
[27] Utrecht Monitor (2024), Arbeidsmarkt; UWV (2023), Regio in beeld Midden-Utrecht

[28] De werkgelegenheidsfunctie is het aantal banen t.o.v. beroeps- en niet-beroepsbevolking.

In Utrecht is de zakelijke dienstverlening de grootste sector en financiële dienstverlening de snelgroeiende sector[29]

Tussen 2013 en 2023 nam het aantal banen in gemeente Utrecht toe met 82.610 tot een totaal van 317.470. Dit is een toename van 35% in 10 jaar tijd. In 2023 zijn 278.000 banen op fulltime basis en 38.000 op parttimebasis. Utrecht heeft de hoogste banengroei sinds 2019 van gemeenten met meer dan 100.000 banen.[30]

De zakelijke dienstverlening is de sector met de grootste werkgelegenheid in Utrecht met 56.000 werkzame personen. Tussen 2021 en 2023 is de sector met ruim 5.000 banen gegroeid. Ook de gezondheidszorg is een grote sector waar bijna 44.000 werkzame personen werkzaam zijn. De financiële dienstverlening is de snelgroeiende sector van Utrecht en groeide tussen 2022 en 2023 met 12%.

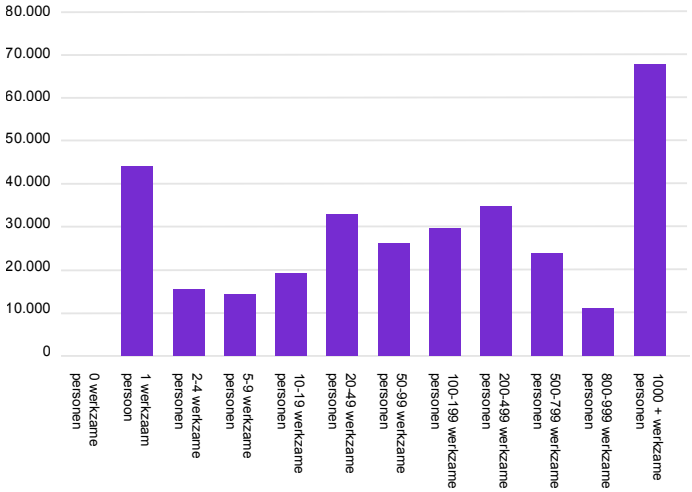

Figuur 7 Groei sectoren in Utrecht 2001 ten opzichte van 2022

Het UWV voorspelt dat de arbeidsmarktregio Midden-Utrecht het aantal banen in 2025 verder zal doorgroeien met 1,0%. Er wordt verwacht dat deze groei vooral zichtbaar zal zijn in specialistische zakelijke dienstverlening, financiële dienstverlening, detailhandel en zorg & welzijn.

Sterke groei aantal zzp'ers en grootbedrijf blijft grootse werkgever[31]

Utrecht telt 30 vestigingen waar meer dan 1.000 mensen werkzaam zijn. De meeste mensen zijn werkzaam bij een bedrijf met 1.000+ werknemers (63.510). Daarna vormen zzp'ers de grootste groep (39.920). De afgelopen jaren is de toename van deze groep zzp'ers een landelijke trend, die ook terug te zien is in Utrecht. Het aantal zzp'ers in Utrecht is in tien jaar tijd met 27% toegenomen, terwijl het aantal werknemers met een kleine 3% steeg. Momenteel werkt 17% van de Utrechtse beroepsbevolking als zzp'er. Utrecht telt momenteel 1.269 zzp'ers per 10.000 inwoners, ongeveer gelijk aan Rotterdam (1.264 zzp'ers per 10.000 inwoners). Amsterdam (1.697) en Den Haag (1.455) tellen beiden een nog hoger aantal zzp'ers per 10.000 inwoners. Het landelijk gemiddelde ligt lager, namelijk op 985 zzp'ers per 10.000 inwoners.

Figuur 8 Aantal inwoners werkzaam naar bedrijfsgrootte 2023

[29] UWV (2024), Regionale arbeidsmarktprognose 2024 - 2025 Midden-Utrecht; Utrecht in Cijfers (2023), Banen naar geslacht, parttime, fulltime en uitzendkrachten; Utrecht in Cijfers (2023), Totaal aantal banen; Utrecht in Cijfers (2023), Banen naar grootteklasse en sector

[30] Hoge banengroei heeft soms ook te maken met administratieve wijzingen van bedrijven door bijvoorbeeld centralisatie van het werknemersbestand.

[31] Utrecht Monitor (2024), Arbeidsmarkt; Utrecht in Cijfers (2023), Banen naar grootteklasse en sector

Colofon

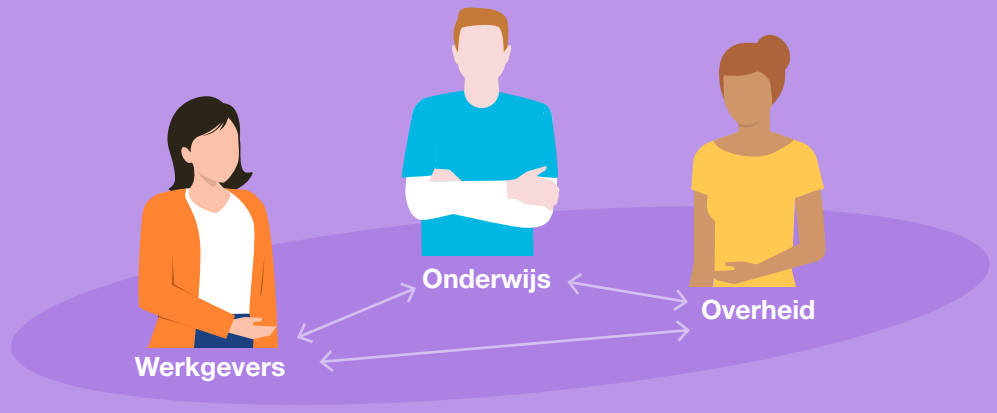
Uitgave: Gemeente Utrecht, januari 2025
In opdracht van: Het College van Burgemeester en Wethouders
Internet: www.utrecht.nl
Meer informatie: info@utrecht.nl
Vormgeving: O2 Communicatie

Beleidsnota Arbeidsmarkt Gemeente Utrecht

Samen bouwen aan een weerbare en wendbare Utrechtse arbeidsmarkt

Om de kwaliteit en beschikbaarheid van (publieke) diensten te verzekeren en maatschappelijke transities te realiseren.

Samenwerking is de sleutel

Op welke sectoren leggen we de focus?

- **Zorg en welzijn** (ouderenzorg, geboortezorg)
- **Onderwijs** (primair en voortgezet onderwijs)
- **Kinderopvang**
- **Bouw, techniek en energietransitie**
- **Circulaire economie**
- **ICT**

Specifieke doelgroepen

- **(Toekomstige) werkenden**, die zich willen bij- of omscholen of een andere baan zoeken. Met speciale aandacht voor mensen in een kwetsbare arbeidsmarktpositie.
- **Werkgevers**, met specifieke aandacht voor het midden- en kleinbedrijf (mkb).

Onze inzet

We zetten in op het verbeteren van de match tussen vraag naar en aanbod van arbeid, het vergroten van het arbeidsaanbod en het verminderen van de vraag naar arbeid, door:

- Een leven lang ontwikkelen beschikbaar te maken voor iedereen.
- Werkenden te stimuleren om over te stappen naar een tekortsector of baan met een duurzamer perspectief.
- Onbenut arbeidspotentieel te benutten.
- Goed werkgeverschap te bevorderen.
- Jongeren te interesseren voor werk in een tekortsector.

Gemeente Utrecht

Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

Dossiernummer	4532
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 maart 2025
Agendapunt	3.2
Titel	Raadsvoorstel Verordening Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Woonboulevard 2026-2030
ID	4753
Behandelend ambtenaar	Erp, Nikki van
Telefoon	
E-mail	nikki.van.erp@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Zuidwest
Thema	Economie
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Economische Zaken
Referendabel	Ja
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Willemien Kok/Cie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie/06-24862310
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie	13 maart 2025

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening Bedrijven investeringszone (BIZ) woonboulevard 2026-2030

Beleidsveld	Economische Zaken
Organisatieonderdeel	Ontwikkelorganisatie Ruimte
Opsteller	Nikki van Erp & Luuk van Dijk
Kenmerk	30193312
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening op de heffing en de invordering van een BIZ-bijdrage en de subsidie voor de Bedrijveninvesteringszone Woonboulevard 2026-2030 vast te stellen, waarmee de juridische basis blijft bestaan voor een bestemmingsheffing in de Bedrijveninvesteringszone, onder voorbehoud van het bereiken van de vereiste meerderheid in de draagvlakmeting van de BIZ.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

De vereniging Woonboulevard Utrecht heeft de gemeente verzocht om verlenging van de huidige verordening Bedrijveninvesteringszone 2021-2025, welke eind van dit jaar afloopt. In het najaar van 2024 is een proefdraagvlakmeting verricht waaruit is gebleken dat er voldoende draagvlak is onder de ondernemers voor voortzetting van de BIZ. Wanneer de verordening wordt vastgesteld, kan gestart worden met een formele draagvlakmeting onder de ondernemers. Een positieve draagvlakmeting is nodig om de verordening uiteindelijk in werking te laten treden.

Context

Aanleiding

Voor de woonboulevard Utrecht gold afgelopen vijf jaren de Verordening BIZ 2021. Deze loopt eind 2025 af. De vereniging Woonboulevard heeft de gemeente Utrecht verzocht om verlenging van deze verordening.

Achtergrond

Een BIZ is een afgebakend gebied, waarin ondernemers gezamenlijk investeren in de aantrekkelijkheid, aantrekkingskracht en veiligheid van hun bedrijfsomgeving. De gemeente faciliteert de BIZ-organisatie door de BIZ-bijdragen te innen en daarna over te dragen en controleert de gang van zaken. De BIZ-bijdrage wordt door ondernemers zelf betaald, en op hun eigen initiatief geïnitieerd. De activiteiten van een BIZ zijn een aanvulling op die van de gemeente, zoals het verbeteren van verkeersvoorzieningen, schoonmaak, onderhoud en het verhogen van het veiligheidsniveau met cameratoezicht, mobiele surveillance, parkmanagement en marketing. In 2011 is de BIZ WBU opgericht. Per vijf jaar wordt de verordening verlengd, het gaat momenteel om de vierde keer dat de verordening verlengd wordt. De afgelopen BIZ-periode heeft de BIZ het geld gebruikt voor marketingdoeleinden (nieuwe huisstijl, nieuwe banieren langs zichtlocaties), online website, vergroenen openbare ruimte en uitvoeren van onderzoeken.

Verschil Ondernemersfonds Utrecht (OFU) en BIZ

De BIZ-bijdrage biedt de mogelijkheid dat woonwinkels meer middelen in het gebied kunnen investeren dan uit het OFU beschikbaar komt. In Utrecht maken ondernemers automatisch deel uit van het Ondernemersfonds Utrecht (OFU). Het trekkingsgebied Woonboulevard (OFU) is echter groter dan de BIZ en er zitten ook niet-woonwinkels bij. In de BIZ Vereniging zitten enkel woon- (en woongerelateerde) winkels. Daarnaast wordt de bijdrage aan het OFU bepaald door de WOZ-waarden van de panden. Op de WBU liggen deze waardes lager dan bijvoorbeeld in de binnenstad, terwijl er op de WBU vanuit de woonwinkels een grote behoefte is om meer inspanningen voor en in het gebied te verrichten. De bedragen die het trekkingsgebied Woonboulevard vanuit het OFU krijgt, gaan namelijk grotendeels op aan cameratoezicht en gebiedsmanagement.

Juridische context

De wet op de Bedrijveninvesteringszone stelt in artikel 1 en 2:

- De gemeenteraad kan onder de naam BIZ-bijdrage een belasting instellen ter zake van binnen een bepaald gebied in de gemeente (bedrijveninvesteringszone) gelegen onroerende zaken die niet in hoofdzaak tot woning dienen.
- De BIZ-bijdrage is een bestemmingsheffing die strekt ter bestrijding van de kosten die verbonden zijn aan activiteiten in de openbare ruimte en op het internet, die zijn gericht op het bevorderen van de leefbaarheid of de veiligheid in de bedrijveninvesteringszone of de ruimtelijke kwaliteit of de economische ontwikkeling van de bedrijveninvesteringszone

In de BIZ wet is opgenomen dat er mag worden overgegaan tot de heffing van de BIZ-bijdrage als aan de volgende drie voorwaarden is voldaan:

1. De respons bij de draagvlakmeting is minimaal 50 procent;
2. Van de respondenten is vervolgens minimaal 2/3 voor invoering BIZ;
3. De voorstemmers vertegenwoordigen gezamenlijk meer WOZ-waarde dan de tegenstemmers.

De gemeenteraad stelt een verordening vast waarin onder meer wordt vastgelegd welke ondernemers bijdrageplichtig zijn, de hoogte van de BIZ-heffing, de afbakening van het gebied, welke activiteiten worden uitgevoerd en de naam van de vereniging of stichting die de activiteiten uit gaat voeren. Deze rechtspersoon krijgt de beschikking over de middelen.
De BIZ-verordening moet door de gemeenteraad worden vastgesteld, zodat de gemeente de heffing mag innen (artikel 1 wet op Bedrijveninvesteringszone).

Beoogd effect
De gelden worden ingezet voor de woonwinkelgerelateerde activiteiten en voorzieningen zoals online en offline marketing, het verbeteren van de uitstraling van de woonboulevard en professioneel parkmanagement. De beoogde activiteiten zijn vastgelegd in een plan van aanpak 2026 –2030.

Beslistermijn
Er moet uiterlijk september 2025 (maar bij voorkeur eerder) een besluit genomen worden over het al dan niet vaststellen van de verordening. Na vaststelling door de raad dient er namelijk voldoende tijd te zijn voor een verplichte draagvlakmeting en uiteindelijk een collegebesluit om de BIZ Verordening in te stellen na een positieve draagvlakmeting. De huidige BIZ verordening loopt 31-12-2025 af. Vóór die tijd moet de nieuwe BIZ verordening van kracht zijn.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
Verordening Bedrijveninvesteringszone Woonboulevard 2021-2025 raad d.d. 17 december 2020.
De BIZ wordt momenteel voor de 4e periode verlengd. De ondernemers zijn tevreden over de extra doelen die zij met de BIZ-bijdrage kunnen bereiken. De BIZ wordt op initiatief van de ondernemers verlengd.
De BIZ-constructie leidt niet tot financiële risico's voor de gemeente. De ondernemers betalen zelf.

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico’s

Beslispunt	
1	De Verordening op de heffing en de invordering van een BIZ-bijdrage en de subsidie voor de Bedrijveninvesteringszone Woonboulevard 2026-2030 vast te stellen, waarmee de juridische basis blijft bestaan voor een bestemmingsheffing in de Bedrijveninvesteringszone, onder voorbehoud van het bereiken van de vereiste meerderheid in de draagvlakmeting van de BIZ.
Argumenten	
1.1	De verordening is noodzakelijk om tegemoet te kunnen komen aan de wens van de bedrijven om meer financiële armslag in het gebied te houden.
	Om als gemeente de heffingen te mogen innen dient de BIZ-verordening door de gemeenteraad te worden vastgesteld conform de Wet op de Bedrijven-investeringszone artikel 1. De Gemeente zal na inwerkingtreding van de verordening net als nu de jaarlijkse BIZ-bijdrage heffen afhankelijk van de WOZ-waarden van de in de zone gelegen onroerende zaken. De hoogte van de heffing is gebaseerd op een indeling in zes klassen die op hun beurt weer gerelateerd worden aan de WOZ-waarde. Deze indeling is gelijk aan de huidige indeling in de Verordening BIZ 2021-2025. De subsidie aan de Vereniging Woonboulevard bestaat uit de binnengekomen bedragen minus 3% perceptiekosten voor dekking van de uitvoeringskosten van de heffing en inning. Het plan van aanpak BIZ Woonboulevard Utrecht van de Vereniging Woonboulevard Utrecht, d.d. 3 februari 2025 bevat de uit te voeren activiteiten en de onderliggende begroting voor de komende 5 jaren. Met de BIZ-bijdrage kan de Vereniging Woonboulevard de in het Plan van Aanpak beschreven doelen bekostigen, zoals het versterken van de online en offline marketingcommunicatie en het verbeteren van de uitstraling van de openbare ruimte. Ondernemers op de Woonboulevard Utrecht, verenigd in de Vereniging Woonboulevard Utrecht, willen een nieuwe BIZ voor de periode 2026 - 2030. De huidige BIZ Woonboulevard loopt eind 2025 af. De Vereniging Woonboulevard Utrecht heeft een beroep gedaan op de wet op de bedrijven-investeringszones en de gemeente gevraagd mee te werken aan een nieuwe BIZ Woonboulevard voor de periode 2026 - 2030. Voornaamste doel is om de collectieve voorzieningen en activiteiten die het gebied ten goede komen door alle ondernemers te laten dragen. De BIZ-bijdrage en het geld dat beschikbaar is vanuit het Ondernemersfonds

	Utrecht worden hiervoor gebruikt. De bijdrage die dit trekkingsgebied vanuit het OFU ontvangt is te beperkt om te voldoen aan de wensen van de Vereniging Woonboulevard, zoals opgeschreven in hun Plan van Aanpak BIZ Woonboulevard 2026-2030. Met de BIZ-bijdrage kunnen die doelen, voornamelijk de versterking van het woonwinkelcluster, wel behaald worden. Het grootste deel van het geld dat beschikbaar is vanuit het OFU wordt ingezet voor cameratoezicht, parkmanagement en algemene marketing. In het najaar van 2024 is tijdens de ALV van de Vereniging Woonboulevard een proefdraagvlakmeting verricht waaruit is gebleken dat er voldoende draagvlak is onder de ondernemers voor voortzetting van de BIZ.

Financiën
De subsidie aan de Vereniging Woonboulevard bestaat uit de binnengekomen bedragen van ingehouden BIZ-heffing van de deelnemers van de bedrijfsinvesteringszone. Van de totale ingehouden BIZ-heffingen wordt 3% perceptiekosten ingehouden voor dekking van de uitvoeringskosten van de heffing en inning.

Het financiële risico van oninbare bedragen is voor rekening van de Vereniging Woonboulevard.

Vervolg
Na vaststelling van de verordening door de Raad zal de draagvlakmeting worden uitgevoerd. Wanneer deze positief is neemt het College het besluit om de Verordening per 1 januari 2026 in werking te laten treden, conform het bepaalde in de Verordening. Dit besluit wordt officieel bekendgemaakt.
Jaarlijks zal de vereniging aan de gemeente Utrecht verslag doen van de uitgevoerde activiteiten en het financiële overzicht.

Samen stad maken (voorheen Participatie)
‘Utrechter aan zet’ is van toepassing. De gemeente is wettelijk aangewezen om de wettelijk voorgeschreven BIZ-procedure te faciliteren, inclusief de organisatie van de draagvlakmeting, maar levert inhoudelijk en financieel geen bijdrage.

Communicatie
Het vaststellen van de verordening zal via het Gemeenteblad bekend worden gemaakt.
De vereniging woonboulevard Utrecht zal het aan haar leden bekend maken per mail vanuit het bestuur.

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Verordening Bedrijven investeringszone (BIZ) woonboulevard 2026-2030

Bijlagen informatief
- Plan van aanpak BIZ Woonboulevard Utrecht 2026 – 2030
- Uitvoeringsovereenkomst BIZ Woonboulevard Utrecht 2026 – 2030

Verordening bedrijveninvesteringszone Woonboulevard Utrecht

De raad van de gemeente Utrecht;

- gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van d.d. 4 maart 2025 met kenmerk 30193312;
- gelet op de Wet op de bedrijveninvesteringszones;
- gezien de tussen de gemeente Utrecht en de Vereniging BIZ Woonboulevard gesloten Uitvoeringsovereenkomst BI-zone Woonboulevard 2026-2030;
- gezien het advies van de Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie van (datum);
- besluit vast te stellen de volgende verordening:

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Definities

Deze verordening verstaat onder:

- bedrijveninvesteringszone (BI-zone): het gebied dat bestaat uit de percelen gelegen aan de Australiëlaan (huisnummers 40 en 42), Decimalaan (huisnummers 16, 18 en 19), Europalaan (huisnummers 95, 97 en 99), Hollantlaan, Kaap de Goede Hooplaan, Nieuw Amsterdamlaan (huisnummer 1, 12, 15 en 17), Van Rensselaerlaan (huisnummers 2 en 7), Vrieslantlaan (huisnummers 5, 7, 10 en 20) en de Zeelantlaan, alle gelegen in de gemeente Utrecht. Het aangewezen gebied is weergegeven op de bij deze verordening behorende en daarvan deel uitmakende kaart (bijlage 1, gebiedsafbakening BIZ Woonboulevard);
- uitvoeringsovereenkomst: de tussen de gemeente Utrecht en de Vereniging BIZ Woonboulevard op (datum xxxx) gesloten Uitvoeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 7, derde lid, van de wet;
- wet: Wet op de bedrijveninvesteringszones;

Hoofdstuk 2 Belastingbepalingen

Artikel 2. Aard van de belasting

1. Onder de naam ‘BIZ-bijdrage’ wordt jaarlijks een directe belasting geheven ter zake van binnen de bedrijveninvesteringszone gelegen onroerende zaken die op grond van artikel 220a Gemeentewet niet in hoofdzaak tot woning dienen.

2. De BIZ-bijdrage wordt geheven ter bestrijding van de kosten die zijn verbonden aan activiteiten in de openbare ruimte en op internet, die zijn gericht op het bevorderen van de leefbaarheid of de veiligheid in de bedrijveninvesteringszone of de ruimtelijke kwaliteit of de economische ontwikkeling van de bedrijveninvesteringszone.

Artikel 3. Belastingobject

1. Voorwerp van de belasting is een onroerende zaak.

2. Als onroerende zaak wordt aangemerkt de onroerende zaak, bedoeld in hoofdstuk III van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 4. Belastingplicht

1. De BIZ-bijdrage wordt geheven van de gebruiker, zijnde degene die bij het begin van het kalenderjaar al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht een in de bedrijveninvesteringszone gelegen onroerende zaak gebruikt;
2. Voor de toepassing van dit artikel wordt:
    a. gebruik door degene aan wie een deel van een onroerende zaak in gebruik is gegeven, aangemerkt als gebruik door degene die dat deel in gebruik heeft gegeven; degene die het deel in gebruik heeft gegeven, is bevoegd de BIZ-bijdrage als zodanig te verhalen op degene aan wie dat deel in gebruik is gegeven;
    b. het ter beschikking stellen van een onroerende zaak voor volgtijdelijk gebruik aangemerkt als gebruik door degene die onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld; degene die de onroerende zaak ter beschikking heeft gesteld is bevoegd de BIZ-bijdrage als zodanig te verhalen op degene aan wie die onroerende zaak ter beschikking is gesteld.
    c. Indien een onroerende zaak bij het begin van het kalenderjaar geen gebruiker kent, wordt de van de gebruiker te heffen BIZ-bijdrage geheven van de eigenaar.

Artikel 5. Maatstaf van heffing

1. De BIZ-bijdrage wordt geheven naar de op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken voor de onroerende zaak vastgestelde waarde voor het kalenderjaar 2026.
2. Indien met betrekking tot de onroerende zaak geen waarde is vastgesteld op de voet van hoofdstuk IV van de Wet waardering onroerende zaken wordt de heffingsmaatstaf van die onroerende zaak bepaald met toepassing van artikel 6, alsmede met overeenkomstige toepassing van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 17, 18 en 20, tweede lid, van de Wet waardering onroerende zaken.

Artikel 6. Vrijstellingen

1. In afwijking in zoverre van artikel 5 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf buiten aanmerking gelaten, voor zover dit niet al is gebeurd bij de bepaling van de in dat artikel bedoelde waarde, de waarde van:

a. voor de land- of bosbouw bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond, daaronder mede begrepen de open grond, alsmede de ondergrond van glasopstanden, die bedrijfsmatig aangewend wordt voor de kweek of teelt van gewassen, zonder daarbij de ondergrond als voedingsbodem te gebruiken;

b. glasopstanden, die bedrijfsmatig worden aangewend voor de kweek of teelt van gewassen, voor zover de ondergrond daarvan bestaat uit de in onderdeel a bedoelde grond;

c. onroerende zaken die in hoofdzaak zijn bestemd voor de openbare eredienst of voor het houden van openbare bezinningssamenkomsten van levensbeschouwelijke aard, een en ander met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;

d. één of meer onroerende zaken die deel uitmaken van een op de voet van de Natuurschoonwet 1928 aangewezen landgoed dat voldoet aan de voorwaarden genoemd in

artikel 8 van het Rangschikkingsbesluit Natuurschoonwet 1928, met uitzondering van de daarop voorkomende gebouwde eigendommen;

e. natuurterreinen, waaronder mede worden verstaan duinen, heidevelden, zandverstuivingen, moerassen en plassen, die door rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid welke zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het behoud van natuurschoon ten doel stellen, beheerd worden;

f. openbare land- en waterwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, een en ander met inbegrip van kunstwerken;

g. waterverdedigings- en waterbeheersingswerken die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;

h. werken die zijn bestemd voor de zuivering van riool- en ander afvalwater en die worden beheerd door organen, instellingen of diensten van publiekrechtelijke rechtspersonen, met uitzondering van de delen van zodanige werken die dienen als woning;

i. werktuigen die van een onroerende zaak kunnen worden afgescheiden zonder dat beschadiging van betekenis aan die werktuigen wordt toegebracht en die niet op zichzelf als gebouwde eigendommen zijn aan te merken[**';'**]

j. onroerende zaken voor zover die bestemd en in gebruik zijn voor de publieke dienst van de gemeente;

k. straatmeubilair, waaronder begrepen alle zodanige gebouwde eigendommen - niet zijnde gebouwen - welke zijn geplaatst voor het belang van het publiek, ten dienste van het verkeer of ter verfraaiing van de gemeente, zoals lichtmasten, verkeersinstallaties, standbeelden, monumenten, fonteinen, banken, abri's, hekken en palen;

l. plantsoenen, parken en waterpartijen, die bij de gemeente in beheer zijn of waarvan de gemeente het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;

m. begraafplaatsen, urnentuinen en crematoria, met uitzondering van delen van zodanige onroerende zaken die dienen als woning;

n. onroerende zaken voor zover die bestemd en in gebruik zijn voor het geven van onderwijs;

o. onroerende zaken die worden beheerd door een vereniging of stichting die geen onderneming drijft, voor zover die objecten bestemd en in gebruik zijn voor het geven van onderwijs, voor club- en buurthuiswerk, voor de beoefening van sport, kunst of cultuur, of voor andere activiteiten van sociale of culturele aard;

p. onroerende zaken voor zover die bestemd en in gebruik zijn voor de publieke dienst ter zake van brandweerzorg, rampenbeheersing, crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening in de regio en de handhaving van de openbare orde en veiligheid.

2. In afwijking in zoverre van artikel 5 wordt bij de bepaling van de heffingsmaatstaf voor de BIZ-bijdrage van de gebruiker buiten aanmerking gelaten de waarde van gedeelten van de onroerende zaak die in hoofdzaak tot woning dienen dan wel in hoofdzaak dienstbaar zijn aan woondoeleinden.

Artikel 7. Tarief BIZ-bijdrage

1. Het tarief van de BIZ-bijdrage bedraagt:
    a. Voor de gebruiker, bij een waarde van:
        1° niet meer dan € 200.000: € 1.000,-;
        2° van € 200.000 tot € 500.000: € 1.500,-;
        3° van € 500.000 tot € 1.500.000: € 2.000,-;
        4° van € 1.500.000 tot € 5.000.000: € 3.000,-;
        5° van € 5.000.000 tot € 10.000.000: € 6.000,-;
        6° meer dan € 10.000.000: € 8.000,-.

Artikel 8. Wijze van heffing

De BIZ-bijdrage wordt jaarlijks bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9. Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 worden de aanslagen betaald in één termijn die vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld.

2. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijnen.

Artikel 10. Looptijd belastingheffing

De BIZ-bijdrage wordt ingesteld voor een periode van maximaal vijf jaar.

Hoofdstuk 3 Subsidiebepalingen

Artikel 11. Aanwijzing vereniging

De Vereniging BIZ Woonboulevard wordt aangewezen als vereniging als bedoeld in artikel 7 van de wet.

Artikel 12. Algemeen

Op de subsidie op grond van deze verordening is de Algemene subsidieverordening (ASV) van toepassing. In afwijking van artikel 17 lid 3 ASV gemeente Utrecht dient De Vereniging eens per 5 jaar een vaststelling in, conform de Verantwoordingseisen van het verantwoordingsprotocol die gelden bij een subsidiebedrag van meer dan € 500.000. De volgende stukken dienen hierbij te worden aangeleverd.

1. Een activiteitenverslag aansluitend op de verlening
2. Een jaarrekening met een financiële verantwoording, die voldoet aan de hieronder gestelde nadere eisen. De financiële verantwoording kan integraal in de jaarrekening zijn opgenomen, dan wel als bijlage die onderdeel vormt van de jaarrekening
3. Een controleverklaring van de accountant bij de jaarrekening, die voldoet aan de eisen in het Accountantsprotocol Subsidies Gemeente Utrecht. De controleverklaring dient in elk geval ook de financiële verantwoording te omvatten.

Artikel 13. Subsidieverstrekking

1. De subsidie voor de uitvoering van de activiteiten die zijn opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst wordt verstrekt aan de in artikel 11 aangewezen vereniging.

2. De subsidie bedraagt maximaal het bedrag van de jaarlijks te ontvangen BIZ-bijdragen, nadat daarop in mindering zijn gebracht de kosten die zijn gemoeid met de heffing en invordering van de belasting.

3. Voor zover dit niet reeds is geschied in de uitvoeringsovereenkomst, kunnen burgemeester en wethouders nadere regels stellen over de verplichtingen van de subsidieontvanger.

Artikel 14. Melding van relevante wijzigingen

1. De vereniging stelt burgemeester en wethouders zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte van meer dan ondergeschikte veranderingen in haar financiële situatie.

2. De vereniging stelt burgemeester en wethouders zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte van een wijziging van de statuten, of verandering of beëindiging van activiteiten.

Hoofdstuk 4 Slotbepalingen

Artikel 15. Inwerkingtreding en overgangsrecht

1. De verordening BI-zone Woonboulevard 2021, vastgesteld op 17 december 2020 (Gemeenteblad van Utrecht 90883), wordt ingetrokken op de datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

2. Deze verordening treedt in werking op een door het college van burgemeester en wethouders te bepalen datum, nadat het college van burgemeester en wethouders heeft vastgesteld dat van voldoende steun als bedoeld in artikel 4 van de wet is gebleken.

3. Het college maakt het besluit tot inwerkingtreding bekend in het gemeenteblad.

4. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2026.

Artikel 16. Citeertitel

Deze verordening kan worden aangehaald als Verordening bedrijveninvesteringszone Woonboulevard Utrecht

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van <datum>.

De burgemeester,

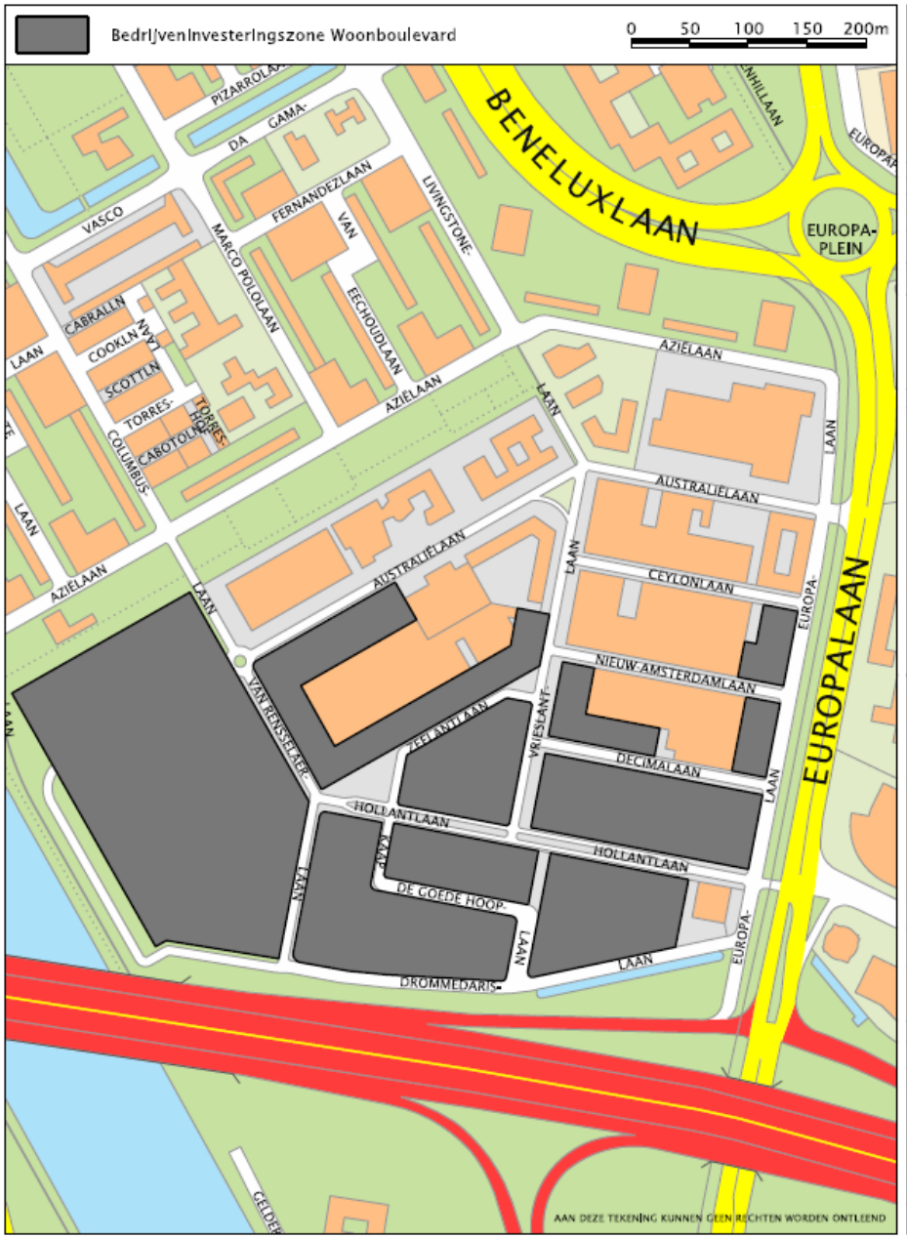
Sharon A.M. Dijksma

De griffier,

Miguel Israel

Bijlage behorende bij de Verordening bedrijveninvesteringszone Woonboulevard Utrecht

Bijlage: Als aangewezen gebied, bedoeld in artikel 1 van de Verordening

bedrijveninvesteringszone Woonboulevard Utrecht geldt het op onderstaande kaart gearceerde gedeelte.

Plan van Aanpak

BIZ Woonboulevard Utrecht

Evaluatie van 2021-2025 & Plan van Aanpak
voor de verlenging van de Bedrijven Investering Zone
2026-2030
voor Woonboulevard Utrecht

WOONBOULEVARD
UTRECHT

Dit is een vervolg op de fase 2021-2025

Opdrachtgever: Vereniging Woonboulevard Utrecht (WBU)
Auteur: Jeroen Roose-van Leijden
Versie 03 februari 2025

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding en evaluatie 3

1.1 Algemeen 3

1.2 Evaluatie BIZ 2021-2025 7

1.3 Wat is een bedrijven Investeringszone (BIZ) 5

2. Visie & doelstellingen BIZ vereniging Woonboulevard Utrecht 15

2.1 Visie 15

2.2 Doelstellingen 2026-2030 18

3.1 Begroting 21

3.2 Heffing op grond van BIZ en heffingsklassen 23

BIJLAGEN

1 Inleiding en evaluatie voorgaande BIZ periode

Voor u ligt de evaluatie van de activiteiten die zijn uitgevoerd en gefinancierd vanuit een Bedrijven Investering Zone (BIZ) op de Woonboulevard Utrecht in de periode 2021-2025. Dit is de derde periode waarin dit gebied gebruik heeft gemaakt van deze collectieve financieringsvorm voor realisatie van haar activiteiten binnen dit gebied. Tevens bevat dit document een Plan van Aanpak voor de verlenging van de BIZ voor de vierde periode van 2026-2030.

1.1 Algemeen

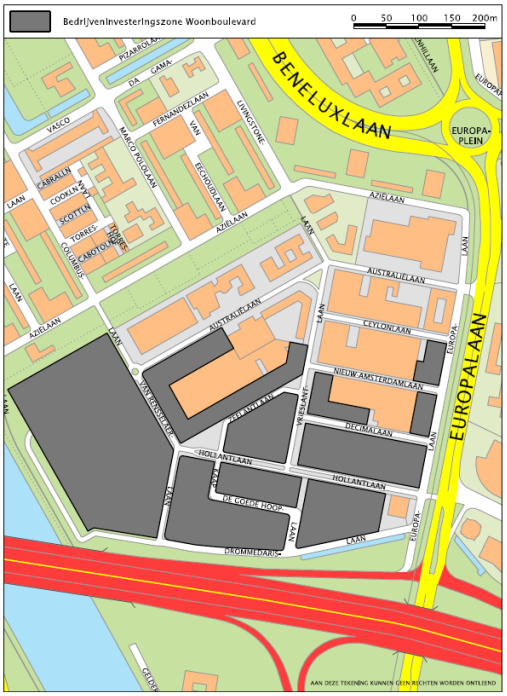
Woonboulevard Utrecht is grofweg gelegen tussen de zuidelijke rondweg van Utrecht (A12), de Europalaan, Australiëlaan, van Renselaearlaan en Dromedarislaan. Het gebied was van oorsprong een bedrijventerrein en is sinds de jaren ’80 langzaamaan getransformeerd naar een woonboulevard. Binnen het gebied van de woonboulevard en vooral aan de noordoostelijke rand bevinden zich nog meerdere bedrijven/kantoren die niet gerelateerd zijn aan de woondetailhandel. In het woonwinkelcluster zijn in 2024 65 woonwinkels gevestigd en 2 horecazaken. Het gebied is overzichtelijk met een beperkt aantal ontsluitingen en vooral laagbouw. In de afgelopen BIZ periode zijn er op de Hollantlaan en de Zeelantlaan wel een aantal panden herontwikkeld waarbij ook de eerste etage in gebruik is genomen door woonwinkelconcepten.

De Woonboulevard Utrecht (WBU) is een van de oudste Woonboulevards van Nederland. De boulevard is niet als één project gerealiseerd zoals met veel andere, latere Woonboulevards en Woonmalls wel het geval is geweest.

Het gebied is als het ware “spontaan” ontstaan op een deel van het bedrijventerrein Kanaleneiland en het kent dus een mengvorm van bestaande omgebouwde industriepanden en enkele aparte projecten die in het algemeen ook alweer 25 jaar geleden gerealiseerd zijn. Gericht beleid van de gemeente Utrecht heeft er overigens in de afgelopen jaren wel aan bijgedragen dat er in de drie afgelopen BIZ periodes een verdere concentratie van de woonwinkels in het gebied heeft plaatsgevonden.

Het kaartje hiernaast geeft een exacte aanduiding van het gebied van de Woonboulevard Utrecht tot nu toe (grijze stukken) en binnen dat gebied zal ook een eventueel verlengde BIZ weer van kracht zijn.

Het gebied heeft hier en daar een wat verouderde uitstraling. De afgelopen BIZ periode is er dankzij investeringen vanuit de BIZ en in samenwerking met de gemeente wel een aanzet gedaan om de uitstraling van het gebied naar buiten toe te verbeteren en zijn de eerste stappen gezet om het gebied wat verder te vergroenen.

Overzichtskaartje WBU

De WBU een van de betere Woonboulevards van Nederland onder andere vanwege de gunstige ontsluiting aan de A12, een sterke marktpositie in het midden van het land (vanwege het brede aanbod) en het gratis parkeren (door de week na 11:00 uur en in het weekend gratis).

1.2 Wat is een bedrijven Investeringszone (BIZ)

Op 1 mei 2009 is de Experimentenwet BIZ in werking getreden. Deze wet bevat tijdelijke regels voor experimenten met een gebiedsgerichte bestemmingsheffing ten behoeve van aanvullende activiteiten van samenwerkende ondernemers, mede in het publieke belang. In 2014 is het experimenteerkarakter eraf gehaald en is de nieuwe BIZ wet in werking getreden.

Een BIZ is een afgebakend gebied, waarin ondernemers gezamenlijk investeren in de aantrekkelijkheid, aantrekkingskracht en veiligheid van hun bedrijfsomgeving. Bij voldoende draagvlak betalen alle ondernemers mee aan de kosten ervan. De gemeente stelt een heffing in en keert de opbrengst in haar geheel uit aan de vereniging die de activiteiten namens de ondernemers uitvoert. De activiteiten van een BIZ zijn een aanvulling op die van de gemeente, zoals het verbeteren van verkeersvoorzieningen, schoonmaak, onderhoud en het verhogen van het veiligheidsniveau met cameratoezicht en mobiele surveillance. Maar de middelen kunnen ook ingezet worden voor professioneel parkmanagement en marketing ter versterking van de positie, uitstraling en imago van het gebied. Inzet van BIZ gelden voor marketing is in de nieuwe wet toegestaan en de WBU heeft hier de afgelopen BIZ periode gebruik van gemaakt en zal dit ook de komende BIZ periode gaan doen.

De BIZ is een instrument dat de ondernemers in staat stelt om gezamenlijk te investeren in hun bedrijfsomgeving en de organisatie en de lasten ervan evenwichtig te verdelen. Voor de invoering van een BIZ is het noodzakelijk dat:

- De ondernemers met elkaar bepalen welke activiteiten zij gezamenlijk wensen uit te voeren en het plan van aanpak onderschrijven;
- De ondernemers een Vereniging oprichten die activiteiten namens de ondernemers in een gebied uitvoer. Deze vereniging (officieel BIZ vereniging Woonboulevard Utrecht) is in 2011 al opgericht;
- De ondernemers met de gemeente hernieuwde afspraken maken en die vastleggen in een uitvoeringsovereenkomst;
- De gemeente zorg draagt voor een draagvlakonderzoek waarbij alle ondernemers in het gebied geïnformeerd worden en in de gelegenheid worden gesteld om zich voor of tegen instelling van een (verlengde) BIZ uit te spreken.

In de wet is opgenomen dat er mag worden overgegaan tot de heffing van de BIZ-bijdrage als aan de volgende drie voorwaarden is voldaan:

1. De respons bij de draagvlakmeting is minimaal 50 procent;

2. Van de respondenten is vervolgens minimaal 2/3 voor invoering BIZ;

3. De voorstemmers vertegenwoordigen gezamenlijk meer WOZ-waarde dan de tegenstemmers.

De gemeenteraad stelt een verordening vast waarin onder meer wordt vastgelegd welke ondernemers bijdrageplichtig zijn, de hoogte van de BIZ-heffing, de afbakening van het gebied, welke activiteiten worden uitgevoerd en de naam van de vereniging of stichting die de activiteiten uit gaat voeren. Deze rechtspersoon krijgt de beschikking over de middelen.

1.3 Evaluatie BIZ 2021-2025

De sterke positie van de Woonboulevard Utrecht is in de derde BIZ periode uitgebouwd maar kan nog sterker. Wat is er in de derde periode zoal gebeurd.

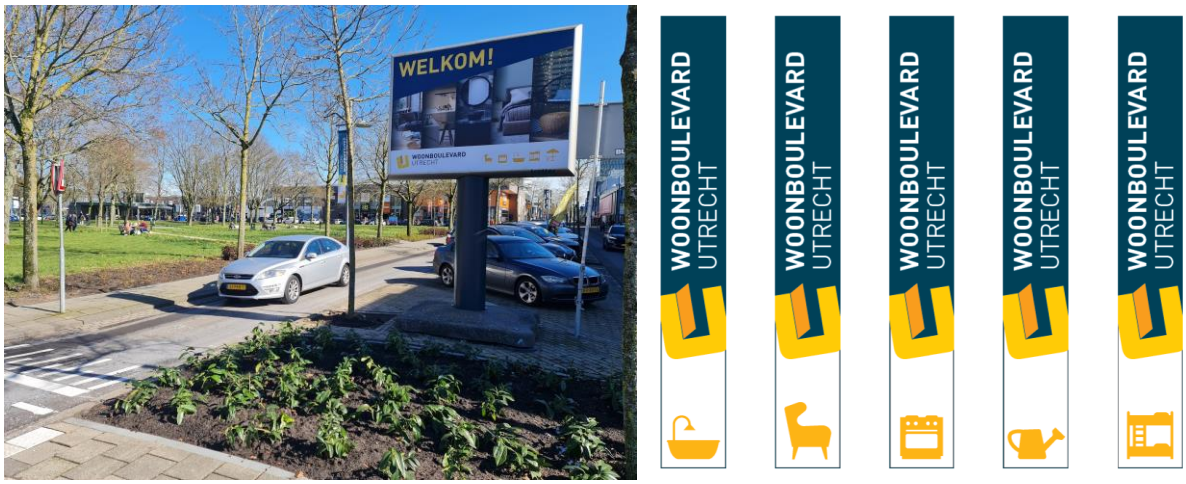

De start van de BIZ periode viel midden in de Corona pandemie. In het eerste jaar van deze periode lag de focus dan ook vooral op het communiceren van de verschillende overheidsmaatregelen richting ondernemers via nieuwsbrieven en op marketingcampagnes die bezoekers opriepen om zich te houden aan de veiligheidsmaatregelen en te benadrukken dat het mogelijk was om de winkels veilig te bezoeken dankzij de maatregelen die ondernemers hadden genomen.

Er is in 2022 in opdracht van de BIZ een plan opgesteld door Levanto om de uitstraling van het gebied te verbeteren. Het gebied oogde vanaf de buitenkant namelijk nog best sterk als een bedrijventerrein in plaats van een Woonboulevard.

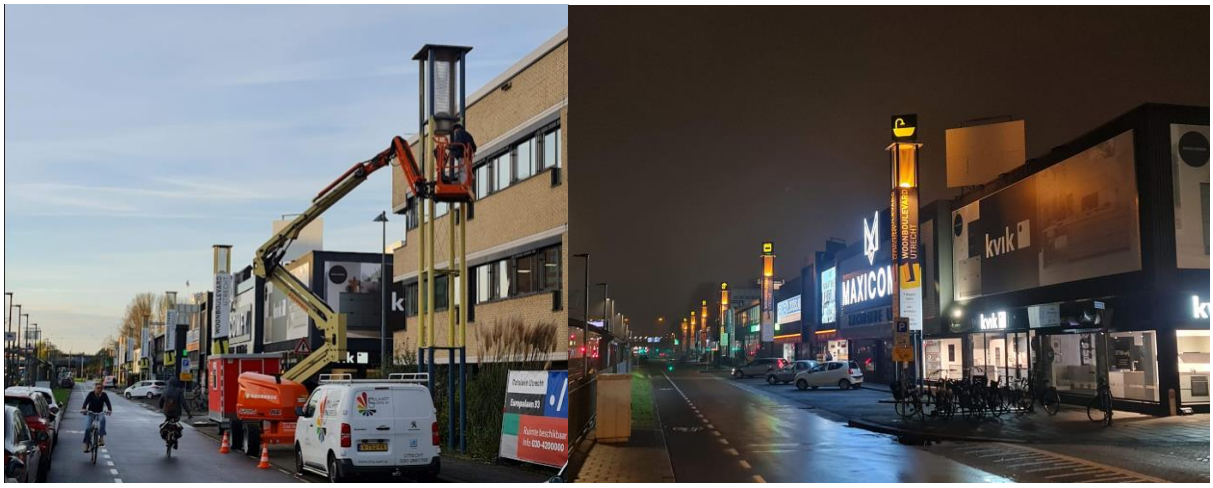
Als onderdeel van deze aanpak is toen een vernieuwde huisstijl ontwikkeld. Er is afscheid genomen van het zwart-geel en de huisstijl is vervolgens omgebouwd naar donkerblauw-goud. De huisstijl oogt daarmee minder ‘goedkoop’ en straalt wat meer ‘klasse en kwaliteit’ uit.

In de uitwerking en realisatie van dit plan hebben we dit nieuwe beeld niet alleen in de marketingcampagnes zichtbaar gemaakt maar ook in het fysieke gebied terug laten komen. Eerst zijn de banieren in het gebied vervangen en hebben we de doeken in de trotters op de Europalaan laten vervangen.

Nieuwe doeken op de trotters (Hollantlaan, van Renselaerlaan) en nieuwe banieren in het gebied

Vervolgens zijn ook de masten langs de Europalaan opnieuw geschilderd in lijn met de nieuwe huisstijl, voorzien van nieuwe doeken en op de masten zelf zijn de iconen geplaats van de verschillende woondomeinen die zijn vertegenwoordigd op de Woonboulevard: wonen, koken, slapen, baden en buiten. Als zesde icoon is er een icoon voor horeca toegevoegd om ook Piazza La Basilico, 't Parkhuys en het restaurant van IKEA als groep weer te geven.

Oude en nieuwe situatie Europalaan: 's avonds zijn de wooniconen ook verlicht

En eerlijk is eerlijk het had wat voeten in de aarde maar eind 2024 is het vervolgens toch gelukt om, als pronkstuk van de nieuwe huisstijl en de door ondernemers langgekoesterde wens om de uitstraling als woonwinkelcluster ook aan de randen en naar buiten toe te benadrukken voor passerende bezoekers, logo en naam van de Woonboulevard Utrecht toe te voegen aan de mast van IKEA langs de A12. Sinds 2024 is het daarmee gelukt om op die manier het gebied vanaf de A12 nog beter zichtbaar te maken.

Een langgekoesterde wens: de Woonboulevard Utrecht zichtbaar op de mast van IKEA langs de A12

In 2022 is door het BIZ bestuur aan landschapsarchitect Marseille Buiten gevraagd welke mogelijkheden er zouden zijn om meer groen toe te voegen aan het openbaar gebied. Die vraag is vervolgens breed opgepakt door het bureau en naast aanbevelingen op het gebied van groen is ook gekeken naar mogelijke maatregelen om bij de entree van de Hollantlaan het gebied vriendelijker in te richten voor voetganger en fietser en om de verbinding te maken tussen de Kaap de Goede Hooplaan en de Zeelantlaan.

Samen met de gemeente Utrecht zijn vervolgens de eerste stappen gezet om meer groen in het gebied aan te brengen onder meer door het verwijderen van tegels en door gebruik te maken van enkele vakken bij het diagonaal parkeren op de Hollantlaan. Met die korte slag is er niet alleen veel groen toegevoegd en een groenere entree van de Hollantlaan gerealiseerd, we krijgen van ondernemers terug dat er door de nieuwe inrichting gevoelsmatig ook minder hard wordt gereden door auto's die via de Hollantlaan het gebied inrijden. Naast het toevoegen van groen zijn in overleg met Stadsbedrijven ook overbodige palen, zwerfkeien e.d. verwijderd om zo bij te dragen aan een minder rommelige uitstraling en een verzorgd gebied.

Vergroenen en verbeteren van de inrichting van de openbare ruimte op de Woonboulevard

Het gebied waar de Woonboulevard Utrecht in ligt valt in de A12 zone. Een van de gebieden die een wezenlijk onderdeel uitmaakt van de Ruimtelijke Strategie voor Utrecht. Binnen dit gebied zijn de ambities om te verdichten en te vergroenen hoog. Om het belang van de ondernemers en vastgoedeigenaren en het behoud van het gebied als werklocatie te benadrukken en mee te laten wegen in de keuzes die de komende periode worden genomen zijn er in de derde BIZ periode verschillende onderzoeken uitgevoerd. Zo voerde STRABO in opdracht van de BIZ een passantenonderzoek uit in 2022 en schreef Areaal Advies een toekomstvisie voor het gebied: "Niet (z)onder stoelen of banken" in opdracht van de gemeente Utrecht met input van het bestuur van de BIZ vereniging.

In 2023 en 2024 werd door de BIZ vereniging in samenwerking met verschillende landelijk opererende woonondernemers en branchevereniging INRetail verkend welke uitdagingen en mogelijkheden er zijn om binnen woonwinkelclusters te verdichten en verschillende functies zoals woonwinkelen, werken en wonen te combineren. Het resultaat van deze verschillende verkenningen is en wordt gebruikt om input te leveren tijdens de gesprekken die de BIZ vereniging voert met de gemeente Utrecht over de toekomst van het gebied en als input voor de MIRT verkenningen die spelen ten aanzien van openbaar vervoer en wonen en de A12 zone.

Onderzoek naar het functioneren van het gebied in relatie tot gesprekken en lobby over de toekomst

De ondernemers/beleggers hebben in deze periode opnieuw geïnvesteerd in (het opknappen van) hun panden. Zo hebben er onder meer herontwikkelingen plaatsgevonden op de Zeelantlaan (Lederland) en de Hollantlaan (Coolblue, Knulst, Floors & More, I-kook, Keukencoach) en investeerden ondernemers en eigenaren in het opknappen van panden (Superkeukens, Haco, Tulp, Kitchen4all).

Ook is er, net als de voorgaande BIZ periodes, tijdelijke groenvoorziening gerealiseerd in de vorm van hanging baskets en bloemtorens. Ook is er extra tijdelijke signing aangebracht in de vorm van trotters (borden bij de invalswegen).

In de afgelopen periode is er door de horeca ondernemers op de Woonboulevard stevig geïnvesteerd in het verbeteren van de uitstraling van de horeca voorzieningen in het gebied. In samenspraak met de gemeente en de BIZ vereniging is niet alleen Piazza La Basilica getransformeerd van zeecontainer naar lunchpaviljoen maar is ook meteen de openbare ruimte aangepakt en de verbinding voor voetgangers tussen Zeelantlaan en Hollantlaan/Kaap de Goede Hooplaan aanzienlijk verbeterd.

Als onderdeel van de stedelijke aanpak ten aanzien van auto parkeren is de afgelopen BIZ periode door de gemeente Utrecht betaald parkeren ingevoerd in het gebied. Daarmee is het probleem van het gebruik van de parkeerplaatsen in het gehele gebied als ‘transferium’, waar tijdens eerdere BIZ periodes over is

gesproken, opgelost; op dit moment geldt een betaald parkeerregime waarbij het door de week betaald parkeren is tussen 06:00 – 11:00 uur 's ochtends, in de weekenden blijft het vooralsnog gratis om te parkeren.

De uitstraling en het imago van de Woonboulevard wordt overigens niet alleen bepaald door de ruimtelijke inrichting, maar ook door het niveau van veiligheid. Ondernemers hebben in het verleden veel overlast ondervonden van criminaliteit. Er waren veel bedrijfsinbraken, diefstallen uit auto's en berovingen. Veel daders bleken afkomstig uit de wijk Kanaleneiland. Daarom heeft het bestuur van de Woonboulevard in 2004 besloten om deel te nemen aan een project Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO).

Dit project heeft de directe aanzet gegeven tot de aanleg van een glasvezelnetwerk en de plaatsing van camera's. Deze camera's waren destijds aangesloten op het Dienstencentrum Beveiliging van de gemeente Utrecht. Vanaf 2016 (en opnieuw in 2021) zijn deze diensten, na een aanbesteding in samenwerking met andere bedrijventerreinen in Utrecht (vanuit de vereniging USafe), uitbesteed aan Spyke Security. Door dit cameratoezicht is de overlast en criminaliteit aanzienlijk teruggedrongen. Veiligheid wordt beschouwd als één van de imagobepalende factoren voor de Woonboulevard. Het bestuur van WBU beschouwt de aspecten schoon, heel én veilig maar ook uitstraling en structuur/gebiedsontwikkeling (onderdeel van deze 3 begrippen) als belangrijke uitgangspunten bij het bepalen van het beleid van nú en voor de toekomst.

Ook de activiteiten en projecten die op het gebied van marketing(communicatie) worden ontwikkeld en uitgevoerd, dragen in belangrijke mate bij aan de sterke positie van de WBU. De afgelopen BIZ periode is geïnvesteerd in een sterke online zichtbaarheid aan de hand van een campagnestrategie waarbij de Woonboulevard het hele jaar goed zichtbaar is.

Traditioneel gezien zijn de periodes rondom Pasen, Pinksteren, Hemelvaart, Zomer, Oktober woonmaand en December/Januari relevante periodes voor woonwinkels. In die periodes wordt de marketinginzet verhoogd. In die periodes wordt de online zichtbaarheid versterkt door ook fysiek zichtbaar te zijn offline door o.a. een abri campagne in de regio, via radiospots van RTV Utrecht en advertenties in de regionale bladen. In de afgelopen BIZ periode is de vereniging ook een slimme samenwerking aangegaan met Topmovers en is de WBU zichtbaar op de trailers van dit verhuisbedrijf.

De woonboulevard Utrecht zichtbaar in centrum Utrecht en via de trailers van verhuisbedrijf Topmovers

De website is in de afgelopen BIZ periode vernieuwd en ingericht volgens de nieuwe huisstijl richtlijnen. Daarnaast is met middelen uit de BIZ geïnvesteerd in een professionele uitstraling en bereik van de social media kanalen (Facebook, Instagram en Pinterest).

Sinds afgelopen BIZ periode werken ook met een vast gezicht, Laurien Verstraten, voor onze online (video) content voor Youtube, Instagram, Pinterest en Facebook.

Een korte impressie van een van de Youtube video's met Laurien Verstraten als vast gezicht

Een nieuwe huistijl, een vernieuwde website

Om een positieve bijdrage te blijven leveren aan de positie, uitstraling en het imago van de Woonboulevard en op die manier bij te dragen aan een sterk economisch, leefbaar en toekomstbestendig gebied, heeft het bestuur van de WBU besloten om haar pro-actieve bijdrage aan onderhoud, beheer, veiligheid, (winkelgebieds)uitstraling, gebiedsversterking en marketingcommunicatie in de komende BIZ periode voort te zetten.

2. Visie & doelstellingen BIZ vereniging Woonboulevard Utrecht

2.1 Visie

Alle gebruikers van onroerend goed binnen het gebied (zie voor de gebiedsafbakening het kaartje in de inleiding) worden belast met een heffingspercentage van de WOZ-waarde middels een staffelsysteem. Voor deze gebiedsafbakening is gekozen omdat ook voor activiteiten wordt gekozen die het imago van het terrein versterken vooral in relatie tot de winkelfunctie. Door het bestuur van de WBU is een aantal uitgangspunten geformuleerd voor voortzetting van een Bedrijven Investeringszone in dit gebied. Deze uitgangspunten worden in dit Plan van Aanpak uitgewerkt en van een financiële onderbouwing voorzien.

De uitgangspunten kunnen als volgt worden samengevat:

1. Net als in voorgaande BIZ periode zal er ook een bij deze tijd passend marketingplan worden opgesteld en uitgevoerd. Eind 2024 is er door de ALV van de WBU mee ingestemd om voor 2025 en verder te kiezen voor een afgewogen marketingcommunicatie inzet die grotendeels bestaat uit online inzet en op piekmomenten wordt versterkt met offline inzet door onder meer advertenties in regionale dagbladen, abri campagnes in het verzorgingsgebied, radiospots via RTV Utrecht en een samenwerking met verhuisbedrijf Topmovers.
2. Voor de puur WBU gerelateerde kosten zoals gebiedsversterking, uitstraling openbare ruimte, marketingcommunicatie te financieren, wordt een beroep gedaan op de BIZ middelen.
3. De signing in de openbare ruimte wordt waar nodig verder uitgebouwd zodat zowel eenheid wordt bewerkstelligd alsdat de aantrekkelijkheid en herkenbaarheid van het gebied als Woonboulevard verder toeneemt. Hierbij is de in 2022 hernieuwde huisstijl met de herkenbare iconen het uitgangspunt.
4. Er zal energie worden gestoken in de plannen die worden gemaakt voor de toekomst van het gebied; zo wil de BIZ vereniging actief deelnemen aan het uitvoeren van de programmatische verkenning en de verdere gesprekken en onderzoeken naar de toekomst van het gebied; voor dit gesprek dienen de rapportages van DtnP onder meer als input. Het belang van de BIZ vereniging richt zich op het behoud van werklocaties waarbij mogelijkheden om te verdichten en vergroenen hand in hand gaan met een woonwinkelfunctie.

5. Het KVO project en de beveiliging met cameratoezicht en mobiele surveillance worden in de huidige vorm voortgezet. Voor het onderdeel KVO met beheer, veiligheid (inclusief camera's) en onderhoud zal een beroep worden gedaan op het trekkingsrecht van het gebied bij het Ondernemersfonds. Dat sluit ook aan bij de geografische afbakening van het trekkingsgebied Woonboulevard van het OfU dat wel het gehele gebied omvat, inclusief het gedeelte van de niet-woonwinkels. Op die manier komen die beveiligingsactiviteiten en aspecten ook het gehele gebied ten goede.
6. De financiering vanuit het Ondernemersfonds maakt ook de inzet van een professionele boulevardmanager mogelijk die namens de ondernemers kan zorgen voor de juiste invulling van de BIZ gelden om op die manier bij te dragen aan het behalen van de doelen van de WBU; deze rol zal ook in de periode 2026-20230 worden ingevuld door Jeroen Roose-van Leijden. De BIZ vereniging kan op die manier gebruik blijven maken van de kennis, ervaring en het netwerk dat Jeroen heeft opgebouwd in de afgelopen BIZ periode.
7. De opgerichte organisatie, de BIZ vereniging Woonboulevard Utrecht, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de BIZ-activiteiten zoals investeringen en exploitatie wordt voortgezet.
8. Alle (retail) ondernemers in het BIZ gebied dragen bij in de kosten voor de uitvoering van dit Plan van Aanpak.
9. Er zal door de gemeente Utrecht een heffingspercentage in de vorm van een staffel, conform de staffel uit de voorgaande BIZ periode, worden vastgesteld dat gekoppeld is aan het betreffende onroerend goed.

Om de uitgangspunten op korte termijn te kunnen realiseren, zijn en worden door het bestuur van de WBU de volgende initiatieven genomen;

1. Aan de gemeente Utrecht zal in het voorjaar van 2025 kenbaar worden gemaakt dat Woonboulevard Utrecht de wens heeft om haar Bedrijven Investeringszone voort te zetten. Dit BIZ-plan vormt daarvoor de basis. Het College van B en W wordt verzocht zijn medewerking hieraan te verlenen, een verordening in te stellen en uiterlijk per 1 januari 2026 tot invoering BIZ 2026-2030 over te gaan.
2. In het najaar van 2024 is een proefdraagvlakmeting verricht waaruit is gebleken dat er voldoende draagvlak is onder de ondernemers voor voortzetting van de BIZ.
3. De reeds opgerichte vereniging die zich o.a. bezig zal houden met de uitvoering van het BIZ-plan, wordt voortgezet.
4. Er wordt op basis van voorgaande een uitvoeringsovereenkomst gesloten tussen de BIZ-WBU Vereniging met de gemeente Utrecht.
5. Na vaststelling van de verordening door de Gemeenteraad zal in het najaar van 2025 een formele draagvlakmeting bij de ondernemers op de WBU worden uitgevoerd. Bij voldoende draagvlak zal de (verlenging van de) BIZ per 1 januari 2026 voor opnieuw 5 jaar van start gaan.

2.2 Doelstellingen 2026-2030

Structuur WBU

De uitstraling van de Woonboulevard biedt ondanks alle inspanningen van gemeente Utrecht, ondernemers en bestuur van de BIZ WBU nog voldoende ruimte voor verbetering. Het is een van de sterkere woonwinkelclusters van het land, maar meer *ondanks* dan *dankzij* haar uitstraling.

Een verdere verbetering van de uitstraling, naar voorbeeld van de stappen die zijn gezet om het gebied te vergroenen en de routing voor voetgangers te verbeteren, met verdere inzet van de betrokken ondernemers de beleggers/eigenaren en de gemeente blijft ook in de komende periode wat het bestuur betreft een must.

Een sterke boulevard met herkenbare voorwaarden als directe (winkel)bereikbaarheid, een verzorgde uitstraling (schoon, heel én veilig) en uitstekende bereikbaarheid zijn hierbij voor ondernemers belangrijke uitgangspunten.

Zoals uit deze derde evaluatie opnieuw blijkt zijn er ook in deze BIZ periode verschillende projecten in werking gezet om de uitstraling van de Woonboulevard te verbeteren. Samen moeten gemeente en ondernemers de komende periode, mede met de uitkomsten uit de verschillende onderzoeksrapporten van Marseille Buiten, STRABO en DtnP aan de slag om de kwaliteit van de openbare ruimte verder te verbeteren en zo, zeker in het licht van de ambitieuze toekomstplannen van de gemeente, blijven werken aan een toekomstbestendig en sterk gebied.

Marketingplan

Binnen de verlenging van de BIZ zullen, net als voorgaande periode, een deel van de kosten voor de inzet van marketingcommunicatie worden ondergebracht. De komende jaren zullen de marketinginspanningen blijven bestaan uit een gezonde mix van online en offline inspanningen binnen het verzorgingsgebied van de Woonboulevard.

De effecten van online inspanningen zijn goed meetbaar. Ondanks dat de effecten van offline inspanningen minder goed meetbaar zijn, zijn ondernemers en bestuur er wel van overtuigd dat offline inspanningen in dezelfde periode, via abri campagnes in de regio, radio commercials via RTV Utrecht en een slimme samenwerking met verhuisbedrijf Topmovers op positieve wijze bijdragen aan bezoek van de boulevard gedurende het hele jaar.

Naast de marketingcommunicatie inspanningen waren er tijdens voorgaande periodes ook al enkele zaken in de BIZ ondergebracht die te maken hadden met de uitstraling van de openbare ruimte die indirect ook gezien kunnen worden als marketing inspanningen omdat zij op positieve wijze bijdragen aan de beleving van bezoekers wanneer zij het gebied bezoeken.

Hieronder beschrijven we kort de belangrijkste uitgangspunten bij het opstellen en uitvoeren van het Marketing(communicatie)plan voor de periode 2026-2030.

- Woonboulevard Utrecht is geen bedrijventerrein maar een winkelgebied. Dat betekent dat zaken als schoon, heel én veilig een hele andere dimensie hebben en dus ook vragen om een hierbij passende aanpak en inzet van ondernemers, vastgoedeigenaren en gemeente. Immers de aantrekkelijkheid van het gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van een prettig verblijfsklimaat voor bezoekers (dat zijn er op dit moment circa 4 miljoen per jaar). De aspecten schoon, heel én veilig worden aangevuld met aangenaam en prettig. In een gebied zoals de boulevard speelt de inrichting van de openbare ruimte (groen, zitelementen, prullenbakken, bewegwijzering, banieren e.d.) een cruciale rol. Om de eenheid in het gebied te accentueren dient bij de keuze voor deze elementen ook rekening te worden gehouden met de vernieuwde huisstijl van de WBU.
- Online media zoals een sterke klantgerichte website en de social media kanalen Facebook, Youtube, Instagram en Pinterest blijven van groot belang. De komende BIZ periode blijven we de nadruk leggen op online marketingcommunicatie campagnes waarvan we de daadwerkelijke impact in de vorm van bezoek aan de website en fysiek bezoek aan het gebied kaart brengen. Hierbij onderscheiden we ons ook met unieke content door relevante beelden, korte video's met een vast gezicht voor de boulevard en de inzet van wooninfluencers.
- Naast de online inzet is er afgelopen periode ook gekozen voor offline communicatiemiddelen zoals een abri campagne, radiocommercials op RTV Utrecht en bestickering van de trailers van verhuisbedrijf Topmovers;
- Tot slot maakt de WBU in samenspraak met Cees van Schip van CvS Media en Meer (die ook de mediainkoop verzorgt voor enkele andere woonwinkelclusters zodat we als gebied profiteren van de korting door groter in te kopen) over een mediaplan met advertenties in (regionale) bladen.

In de bijlagen bij dit plan staan de planning voor print en online in 2025 als indicatie voor de verdeling in de jaren erna.

Boulevardmanager

Voor de realisatie van de doelen maakt het bestuur van de WBU gebruik van professioneel management ook omdat de betrokkenheid van veel van de eigenaren van de winkels (waarbij sprake is van een grote mate van filialisering) niet altijd even groot is.

Het ontbreekt het bestuur, de marketingcommissie en overige leden aan tijd om het voorgaande programma vorm en inhoud te geven. De boulevardmanager (Jeroen Roose-van Leijden) vormt ook de belangrijkste schakel met de gemeente Utrecht (contact, overleg en lobby) en overige externe partijen. Dat programmaonderdeel vraagt stiekem best veel tijd en vergt specifieke kwaliteiten en een breed netwerk.

In het licht van de toekomstplannen en ambities zal er in de komende BIZ periode eerder meer dan minder overleg, afstemming en lobby inzet nodig zijn met de gemeente Utrecht.

Dit onderdeel borgen we duurzaam door inzet van professioneel management ter ondersteuning van bestuur en haar leden. De inzet van de boulevardmanager wordt gefinancierd vanuit het stad brede Ondernemersfonds.

3 Begroting & BIZ model

Hieronder volgt een overzicht van de te verwachten begrotingsposten. Het betreft een inschatting voor de periode 2026-2030 waarbij verantwoording telkenjare van het voorgaande jaar kan leiden tot wijzigingen in de begroting op aangeven van de vereniging.

Het voorstel is om de gemeente, tezamen met de verantwoording van het voorgaande jaar, elk jaar een begroting te sturen van het komende boekjaar. Op die wijze kan de nodige flexibiliteit worden gekoppeld aan inzicht bij de gemeente en WBU. De uitkering geschiedt in de vorm van een jaarlijkse subsidie (voor een periode van 5 jaar) en bij de aanvraag kan een gewijzigde begroting zitten voor het betreffende jaar.

3.1 Begroting

- **Bestuurskosten** **€ 12.000,-**
  De bestuurskosten zoals verzekeringen, accountantskosten e.d. worden begroot op € 2.000,-
  De bestuurskosten van het voeren van het secretariaat (inclusief archief, plannen, bijwonen en verslaglegging van de bestuursvergaderingen en de ALV) worden begroot op € 10.000,-

- **Marketingcommunicatie** **€ 105.000,-**
  Jaarlijks wordt de inzet van marketingcommunicatiemiddelen begroot op € 105.000,-
  Hiervan wordt € 80.000,- ingezet in online marketingcommunicatie (activatie en conversie) en € 25.000,- in print en overige communicatiemiddelen (naamsbekendheid en zichtbaarheid).

- **Uitstraling openbare ruimte** **€ 23.000,-**
  De kosten voor projecten die de uitstraling van de openbare ruimte ten goede komen zijn opgebouwd uit de volgende posten:

1.	Onderhoudscontract en inkoop banieren (jaarlijks)	€ 4.500,-
2.	Tijdelijke groenvoorziening (bloembakken en torens)	€ 10.000,-
3.	Jaarlijkse contract Trotters	€ 4.000,-
4.	Sfeerverlichting (onderhoud, vervangen, uitbreiden)	€ 4.500,-

Onderstaande kostenverdeling voor 2026 (en verder) is gebaseerd op een Bedrijven Investeringszone met die onroerend goed-objecten die voor heffing in aanmerking komen. Dit zijn voornamelijk alle woonwinkels in het gebied Australiëlaan, van Renselaerlaan, Drommedarislaan, Hollantlaan en Vrieslantlaan en de bedrijven langs de Europalaan (zie kaartje in de inleiding). De hoogte van de heffing wordt gebaseerd op een indeling in zes klassen die op hun beurt weer gerelateerd worden aan de WOZ-waarde.

Begroting		**2026-2030**
Bestuurskosten		
Bestuurskosten		€ 2.000,-
Secretariaat		€ 10.000,-
Marketingcommunicatie		
Online (website, social media)		€ 80.000,-
Website	€ 10.000,-	
Inkoop media	€ 52.500,-	
Bureaukosten	€ 7.500,-	
Contentcreatie	€ 10.000,-	
Offline (print)		€ 25.000,-
Inkoop	€ 22.500,-	
Contentcreatie	€ 2.500,-	
Uitstraling openbare ruimte		€ 23.000,-
Groenvoorziening	€ 10.000,-	
Banieren	€ 4.500,-	
Trotters	€ 4.000,-	
Sfeerverlichting	€ 4.500,-	
Inningskosten		€ 5.000
Totaal kosten		**€ 145.000**

*De begroting is in de komende BIZ periode vooralsnog elk jaar het zelfde maar wordt jaarlijks aangepast in overleg met de gemeente

3.2 Heffing op grond van BIZ en heffingsklassen

Het bestuur van de WBU heeft geopteerd voor een koppeling met de WOZ-waarde van het onroerend goed. De WOZ waardes van de betrokken panden worden, conform de lopende BIZ, verdeeld in 6 klasses. Aan elke klasse wordt een bijdrage verbonden zodat de optelsom bij benadering overeenkomt met het bedrag van de begroting. Door de gemeente Utrecht worden perceptiekosten in rekening gebracht. Het risico van inkomensderving bij faillissementen en dergelijke ligt bij de WBU BIZ.

De zes bijdrageklasses zijn als volgt ingedeeld:

Klasse	WOZ	Heffing
1	< € 200.000	€ 1.000
2	€ 200.000 - € 500.000	€ 1.500
3	€ 500.001 - € 1.500.000	€ 2.000
4	€ 1.500.001 - € 5.000.000	€ 3.000
5	€ 5.000.001 - € 10.000.000	€ 6.000
6	> € 10.000.000	€ 8.000

Met deze klassenindeling ontstaat er een totale heffing van circa € 145.000,-

Dit bedrag is gebaseerd op de ervaringen in de derde BIZ fase tussen 2021-2025.

BIJLAGEN

Mediaplanning

BIZ Begroting 2026-2030

Mediaplanning 2025

Pasen: week 16

DPG media 1/2 pagina **17 april**

Utrechts Nieuwsblad & Amersfoortse Courant

Groene Hart editie Woerden

*** BDU** 1/2 pagina **17 april**, * Rondje weekbladen

 # VAR NWS 1/2 pagina **17 april**

Pinksteren: week 23

DPG media 1/2 pagina **5 juni**

Utrechts Nieuwsblad & Amersfoortse Courant

Groene Hart editie Woerden

*** BDU** 1/2 pagina *Rondje weekbladen **5 juni**

 # VAR NWS 1/2 pagina **5 juni**

Juli/augustus: week 27 t/m 35

DPG media 1/2 pagina 3 **juli**

Utrechts Nieuwsblad & Amersfoortse Courant

Groene Hart editie Woerden

***BDU** 1/2 pagina * Rondje weekbladen

 # VAR NWS 1/2 pagina

Oktober Woonmaand: week 40,

DPG media 1/2 pagina **2 oktober**

Utrechts Nieuwsblad & Amersfoortse Courant

Groene Hart editie Woerden

*** BDU** 1/2 pagina * Rondje weekbladen **2 oktober**

 # VAR NWS 1/2 pagina **2 oktober**

December/feestdagen: week 52

DPG media 1/2 pagina **24 dec.**

Utrechts Nieuwsblad & Amersfoortse Courant

Groene Hart editie Woerden

*** BDU** 1/2 pagina *Rondje weekbladen **18 december**

 # VAR NWS 1/2 pagina **18 december**

***Rondje weekbladen BDU huis aan huis oplage 215.950 betreft:**

De Stad Amersfoort, Leusder krant, Soester Courant & Soest huis-aan-huis, Biltsche Courant, Groentje Houtens Nieuws en Nieuwsbode Zeist, Hilversums Nieuws.

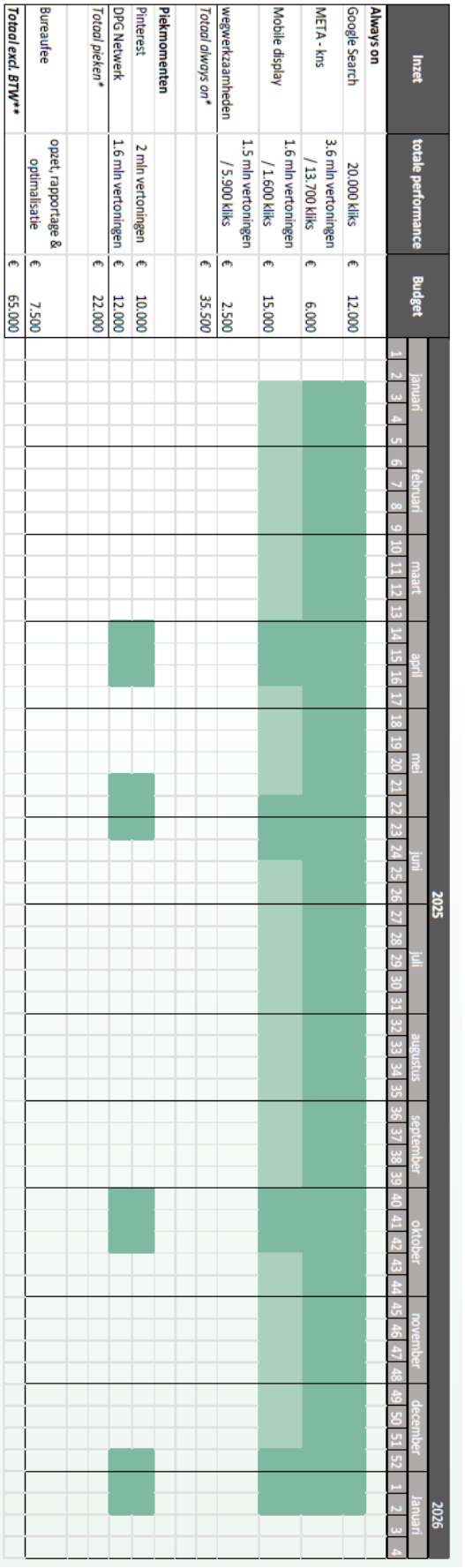
 # Rondje VAR NWS huis aan huis oplage 66.000 betreft:

***Editie Stichtse Vecht*:** Loenen, Loenersloot, Nieuwersluis, Nigtevecht, Vreeland, Breukelen, Nieuwer Ter Aa, Kockengen, Maarssen-dorp, Maarssenbroek, Tienhoven en Oud-Zuilen.

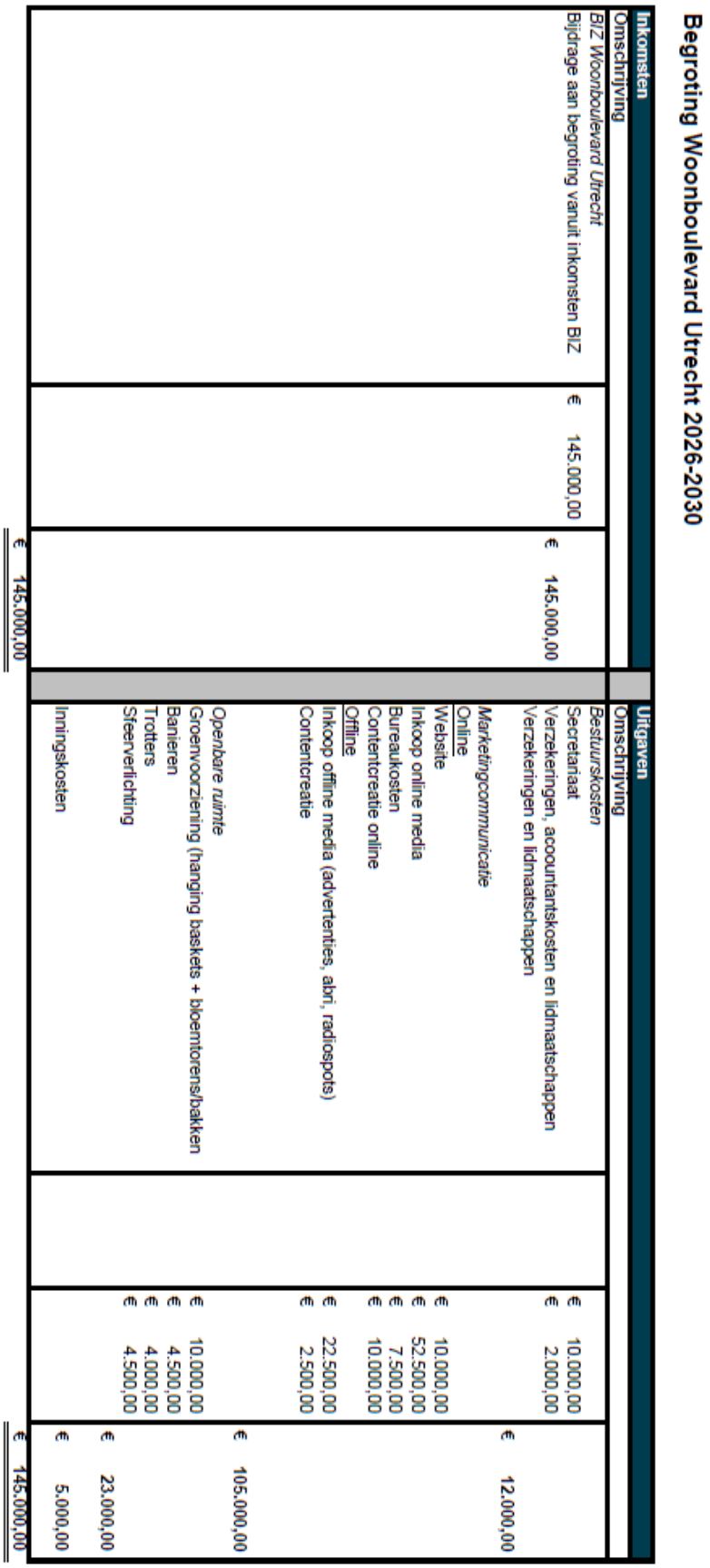
***Editie Leidsche Rijn*:** Vleuten, De Meern, Haarzuilens, Harmelen en Leidsche Rijn.

Abricampagne Clear Channel 100 vlakken Utrecht eo 3 verschillende uitingen, 4 weken.

Pasen week 16, Hemelvaart/Pinksteren week 23, Oktober week 40, Kerst week 52.

Begroting BIZ 2026-2030

Begroting Woonboulevard Utrecht 2026-2030

Inkomsten			
Omschrijving			
BIZ Woonboulevard Utrecht			
Bijdrage aan begroting vanuit inkomsten BIZ	€ 145.000,00	€ 145.000,00	
			€ 145.000,00

Uitgaven			
Omschrijving			
Bestuurskosten			
Secretariaat		€ 10.000,00	
Verzekeringen, accountantskosten en lidmaatschappen		€ 2.000,00	
Verzekeringen en lidmaatschappen			€ 12.000,00
Marketingcommunicatie			
Online			
Website		€ 10.000,00	
Inkoop online media		€ 52.500,00	
Bureaukosten		€ 7.500,00	
Contentcreatie online		€ 10.000,00	
Offline			
Inkoop offline media (advertenties, abri, radiospots)		€ 22.500,00	
Contentcreatie		€ 2.500,00	
			€ 105.000,00
Openbare ruimte			
Groenvoorziening (hanging baskets + bloemtorens/bakken		€ 10.000,00	
Banieren		€ 4.500,00	
Trotters		€ 4.000,00	
Sfeerverlichting		€ 4.500,00	
			€ 23.000,00
Inningskosten			€ 5.000,00
			€ 145.000,00

Uitvoeringsovereenkomst bedrijveninvesteringszone Woonboulevard Utrecht 2026-2030

De Vereniging BIZ Woonboulevard, ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer (51245035) en rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter van het bestuur, de heer M. Mijnders, hierna te noemen 'de Vereniging'
en
Gemeente Utrecht, gevestigd te Utrecht aan Stadsplateau 1, 3521 AZ, ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 30280353, en op basis van de vigerende Mandaatregeling B&W en Burgemeester (te raadplegen via www.overheid.nl) en de Gemeentewet rechtsgeldig vertegenwoordigd door de vertegenwoordigd meneer B. Van der Vossen, directeur van het Organisatieonderdeel Ruimte, en handelend ter uitvoering van het besluit van het College van Burgemeester en Wethouders d.d. 4 maart 2025. hierna te noemen 'de Gemeente',

In aanmerking nemende dat:
1. op 19 november 2014 de Wet op de bedrijveninvesteringszones, hierna te noemen 'de wet', in werking is getreden;
2. de wet het mogelijk maakt om een bedrijveninvesteringszone (hierna te noemen BIZ) aan te wijzen waarbinnen alle ondernemers via een heffing, waarvan de grondslag wordt gevormd door een verordening, bijdragen aan de door bij wet bepaalde meerderheid gewenste activiteiten. Het betreft activiteiten in de openbare ruimte en op het internet, die zijn gericht op het bevorderen van de leefbaarheid of de veiligheid of de ruimtelijke kwaliteit of de economische ontwikkeling van de bedrijveninvesteringszone. Deze activiteiten worden, in aanvulling op de activiteiten van de Gemeente, door de Vereniging uitgevoerd;
3. zowel de Vereniging als de Gemeente van oordeel is dat met deze aanvullende activiteiten de leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit en economische ontwikkeling van het gebied Woonboulevard verder kunnen worden verbeterd en dat deze kwaliteitsimpulsen kunnen leiden tot een beter ondernemers- en vestigingsklimaat;
4. de Vereniging een Plan van Aanpak BIZ heeft vastgesteld (versie 3 februari 2025) waarin de aanvullende activiteiten voor de BI-zone Woonboulevard zijn beschreven;
5. door een gebiedsgerichte bestemmingsheffing de aanvullende activiteiten van samenwerkende ondernemers op het gebied van onderhoud, beheer, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit en economische ontwikkeling kunnen worden gefinancierd;
6. de Vereniging uitsluitend en zonder winstoogmerk de overeengekomen BIZ-activiteiten uit zal voeren;
7. de gemeente verantwoordelijk is voor het schoon en heel houden van de openbare ruimte en straatmeubilair en het onderhoud van het openbare groen. Deze taak wordt uitgevoerd door Stadsbedrijven. Het nagestreefde onderhoudsniveau en de budgetten worden jaarlijks opnieuw vastgelegd in de gemeentelijke programmabegroting. Daarnaast blijft de gemeente verantwoordelijk voor alle andere overeengekomen werkzaamheden op het gebied van veiligheid zoals die zijn vastgelegd in een Keurmerk Veilig Ondernemen convenant en een Samenwerkingsprotocol Cameratoezicht.

Overwegende dat:
I. de BI-zone Woonboulevard betrekking zal hebben op de belastingobjecten gelegen aan de Australiëlaan (huisnummers 40 en 42), Decimalaan (huisnummers 16, 18 en 19), Europalaan (huisnummers 95, 97 en 99), Nieuw Amsterdamlaan (huisnummer 1, 12, 15 en 17), Hollantlaan; Kaap

de Goede Hooplaan; van Renselaarlaan (huisnummers 2 en 7); Vrieslantlaan (huisnummers 5, 7, 10 en 20) en de Zeelantlaan, allen gelegen in de gemeente Utrecht;
2. de BIZ-activiteiten als beschreven in het Plan van Aanpak BIZ bestaan uit het gebruik maken van een professionele parkmanager, marketing en het bevorderen van de leefbaarheid, de ruimtelijke kwaliteit en de economische ontwikkeling van de Woonboulevard;
3. de Vereniging en de Gemeente de noodzaak onderkennen van een intensivering van hun samenwerking en de bereidheid hebben dit in deze uitvoeringsovereenkomst vast te leggen ten einde deze ook na te kunnen komen;
4. de Vereniging geen plicht heeft tot aanbesteding tenzij het een opdracht voor werk of een daarmee verband houdende opdracht voor dienstverlening betreft die de terzake geldende drempelbedragen voor Europese aanbesteding overschrijdt.
5. de Gemeente de activiteiten van de BI-zone toetst aan de Wet op de BI-zones en voor zover het gaat om subsidiabele activiteiten aan de Algemene Wet Bestuursrecht en het vigerende beleid van de gemeente Utrecht waaronder de Algemene Subsidieverordening (ASV).

zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1 Samenwerking en voorbereiding

1.1 De Vereniging en de Gemeente werken samen aan gebiedsversterkende maatregelen conform het vastgestelde ontwikkelkader Woonboulevard. De samenwerking heeft dus betrekking op de versterking van leef- en verblijfsklimaat en de economische ontwikkeling van de Woonboulevard.

1.2 De Gemeente zal thans een concept verordening voorbereiden en in samenwerking met de Vereniging een conform de wet voorgeschreven draagvlakmeting uitvoeren om zodoende de BIZ-bijdrage later via het subsidie-instrument in te kunnen zetten voor de financiering van de activiteiten die de Vereniging gaat uitvoeren conform het BIZ-plan en de Uitvoeringsovereenkomst.

1.3 Om de samenwerking met de Gemeente succesvol vorm te geven zal de Vereniging de ondernemers bij voortduring stimuleren om deel te nemen aan het samenwerkingsproces en bevorderen dat er voldoende steun onder de bijdrageplichtigen wordt verworven om tot invoering van de verordening over te kunnen gaan.

1.4 De Gemeente zal een belastingverordening voorbereiden voor een periode van ten hoogste vijf jaren waarmee de beoogde middelen kunnen worden geheven en geïnd. Alle mogelijkheden met betrekking tot bevoorschotting die de Algemene wet bestuursrecht biedt, zijn van toepassing.

Artikel 2 BIZ-bijdrage

2.1 De Gemeente zal de jaarlijkse BIZ-bijdrage heffen die afhankelijk is van de WOZ-waarden van de in BI-zone gelegen onroerende zaken, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht, gebruiken. De WOZ-waarden van de in BI-zone gelegen onroerende zaken worden gefixeerd op 1 januari 2026 en zijn voor de gehele duur van de BIZ uitgangspunt voor de heffing. Indien in het tijdvak 2026-2030 een nieuw belastingobject ontstaat wordt de BIZ-bijdrage geheven naar de vastgestelde waarde voor het eerste kalenderjaar waarin het belastingobject, niet zijnde in aanbouw, in de heffing van de Wet waardering onroerende zaken wordt betrokken. Als een onroerende zaak bij het begin van het kalenderjaar niet in gebruik is, zal de desbetreffende BIZ-bijdrage worden geheven van degene die van die zaak het genot krachtens eigendom, bezit of beperkt recht heeft. De hoogte van de heffing wordt gebaseerd op een indeling in zes klassen die

op hun beurt weer gerelateerd worden aan de WOZ-waarde. De zes bijdrageklassen zijn als volgt ingedeeld:

klasse	WOZ	heffing
1	< €200.000	€ 1.000
2	€ 200.000 - € 500.000	€ 1.500
3	€ 500.001 - € 1.500.000	€ 2.000
4	€ 1.500.001 - € 5.000.000	€ 3.000
5	€ 5.000.001 - € 10.000.000	€ 6.000
6	> € 10.000.000	€ 8.000

Artikel 3 Verplichtingen Vereniging

3.1. De Vereniging zal voor de tekorten die in haar begroting kunnen ontstaan jaarlijks in haar begroting een reservering opnemen. Een overschot zal in het daaropvolgende begrotingsjaar alsnog worden aangewend op basis van een bijgesteld BIZ-plan.

3.2 De Vereniging verplicht zich om de activiteiten uit te voeren waarvoor de subsidie wordt verstrekt en zal jaarlijks uiterlijk voor I mei een evaluatieverslag opleveren over het voorgaande jaar, op grond waarvan de uitgaven en de aard, omvang en kwaliteit van de overeengekomen activiteiten kunnen worden beoordeeld.

3.3 De Vereniging stelt jaarlijks vóór 1 november de begroting vast voor de uitvoering van de BIZ-Activiteiten in het daaropvolgende jaar. In deze begroting worden de eventuele overschotten of tekorten verwerkt. De Vereniging legt aan het einde van de looptijd van de BIZ een accountantsverklaring over.

3.4 De Vereniging stelt burgemeester en wethouders zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte van meer dan ondergeschikte veranderingen in haar financiële situatie.

3.5 De Vereniging stelt burgemeester en wethouders zo spoedig mogelijk schriftelijk op de hoogte van een wijziging van de statuten, dan wel van verandering of beëindiging van de activiteiten.

Artikel 4 Overleg en geschillen Gemeente en Vereniging

4.1 De Vereniging en de Gemeente overleggen tenminste eenmaal per kwartaal over de uitvoering van het BIZ-plan en wijzen ieder vertegenwoordigers aan voor het te voeren overleg.

4.2 Als de Vereniging en de Gemeente van mening verschillen over de interpretatie en de reikwijdte van deze overeenkomst of als de afgesproken activiteiten niet of slechts ten dele kunnen worden uitgevoerd, zal tenminste eenmaal overleg worden gevoerd over de aanpassing van het BIZ-plan. Indien naar het oordeel van de Vereniging en/of de Gemeente geen overeenstemming mogelijk is, zullen beide partijen met betrekking tot hun geschil(len) een officieel mediationtraject starten door het inschakelen van een

erkend mediator. De kosten van een dergelijke procedure worden door beide partijen elk voor de helft gedragen.

4.3 In het geval dat mediation geen oplossing biedt voor ontstane geschillen, kunnen deze door de Vereniging en/of de Gemeente worden voorgelegd aan de bevoegde rechter.

Artikel 5 Surseance van betaling en faillissement

5.1 Als de Vereniging in surseance van betaling komt te verkeren of failliet wordt verklaard, dan kan de Gemeente de overeenkomst met onmiddellijke ingang beëindigen.

Artikel 6 Gevolgen (gedeeltelijke) onverbindendheid verordening

6.1 Als, ongeacht om welke reden, de verordening op grond waarvan de BIZ-bijdrage wordt geheven, (gedeeltelijk) onverbindend wordt verklaard, wordt ingetrokken of anderszins zijn werking verliest, wordt deze overeenkomst beëindigd. De gemeente zal niet gehouden zijn voor de resterende periode het subsidiebedrag uit te keren.

Artikel 7 Gevolgen beëindiging overeenkomst

7.1 Na beëindiging van de overeenkomst door één van beide partijen zullen de al in gang gezette activiteiten en afgesloten contracten worden geëerbiedigd. De Vereniging gaat geen verplichtingen aan langer dan de looptijd van de verordening.

Artikel 8 Uitvoeringskosten

8.1 Een deel van de BIZ-heffing (3%) wordt door de gemeente ingehouden ter dekking van de uitvoeringskosten van de heffing en inning, de zogeheten perceptiekosten.

8.2 Het subsidiebedrag waarvoor de BIZ-activiteiten worden uitgevoerd, bestaat uit de binnenkomende bijdragen minus 3% perceptiekosten voor de uitvoering van heffing en inning.

Artikel 9 Subsidiebetaling

9.1 De subsidie wordt jaarlijks overgemaakt aan de Vereniging, de betaling vindt uiterlijk 31 mei plaats. Vertraagde betalingen worden na ontvangst alsnog overgeboekt aan Vereniging. Medio juli wordt inzage gegeven in openstaande vorderingen en bezwaar en beroep.

Artikel 10 Intrekking verordening

10.1. De Gemeente zal de verordening zo spoedig mogelijk intrekken als blijkt van voldoende steun voor intrekking onder de bijdrageplichtigen.

Artikel 11 Tijdstip rechtskracht overeenkomst

11.1 Deze overeenkomst wordt van kracht op het moment dat de Verordening bedrijveninvesteringszone Utrecht in werking treedt.

Aldus overeengekomen en ondertekend op ……..…..

Namens de burgemeester van Utrecht,

B. Van der Vossen,

Directeur
Ontwikkelorganisatie Ruimte

Namens de Vereniging

M. Mijnders,

Voorzitter

Overzicht raadsbrieven commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 30 januari t/m 5 maart 2025

Ontvangstdatum	Beleidsveld	Onderwerp
05-03-2025	Economische Zaken	Raadsbrief Jaarplan Utrecht Marketing 2025
04-03-2025	Economische Zaken	Raadsbrief ROM jaarplan 2025
04-02-2025	Onderwijs	Raadsbrief Voortgangsrapportage passend onderwijs en voortijdig schoolverlaten Q1 2025
05-02-2025	Volksgezondheid	Raadsbrief Beantwoording toezegging T814 & T815 over stand van zaken vaccinatiegraad
11-02-2025	Werk en inkomen	Raadsbrief Dashboard Werk en Inkomen vierde kwartaal 2024

Gemeente Utrecht

Verslag openbare ochtend-vergadering commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

Datum	6 februari 2025
Locatie	Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door	C. de Bouter (Notuleerservice Nederland)
Vaststelling verslag	

Aanwezigen

De voorzitter, dhr. F. Dekkers, de wethouders mw. E. Oosters en mw. L. Voortman, de commissiegriffier mw. W. Kok, de leden mw. H. Assen (PvdA), mw. G. Barelds (CDA), dhr. S. van Bemmel (Partij voor de Dieren), mw. L. Bode (Volt), dhr. J. van den Broek (CDA), mw. B. Chirino (ChristenUnie), mw. V. Dada-Anthonij (D66), dhr. H. Geleijns (D66), mw. M. Hellevoort (GroenLinks), dhr. C. Nyqvist (Stadsbelang Utrecht), dhr. J. Otto (EenUtrecht), mw. I. Raaijmakers (PvdA), dhr. Y. Raghib (DENK), dhr. I. Şimşek (DENK), dhr. R. Snijder (Student & Starter), dhr. A. Stam (Volt), dhr. M. Sungur (DENK), dhr. M. Talhaoui (PvdA), mw. M. Vermeulen (GroenLinks), mw. M. Zijdenbos (VVD)

Verslag ochtendvergadering commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

1. Opening……...1
2. Vaststellen van de agenda van 6 februari 2025……...2
3. Vaststellen van ingekomen agenderingen……2
4. Vaststellen verslagen……....3
5. Toezeggingen/moties……....3
6. Ingekomen stukken……...4
7. Raadsbrief Evaluatie short stay en actualisatie hotelbeleid ……..4
8. Uitdaging rondom een uitvaart……16
9. Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen ‘Een zeker bestaan; samen aan de slag’……16

1. Opening

De **voorzitter** opent de vergadering om 10.02 uur en heet de mensen thuis en op de tribune, de wethouder en de commissieleden welkom. Hij verwelkomt in het bijzonder de nieuwe commissieleden, de heer Geleijns (D66), de heer Raghib (DENK) en mevrouw Zijdenbos (VVD). Hij wenst hen fijne debatten toe en herinnert de commissie eraan dat het de gewoonte is om

nieuwe leden tijdens hun eerste debatbijdrage niet te interrumperen, maar aan het einde van hun inbreng te reageren. Spreker vraagt of er mededelingen zijn.

De heer **Snijder** (Student & Starter) meldt dat mevrouw Kolenbrander en mevrouw Van Meerveld ziek zijn. De heer Van Rooij en hij zullen daarom vandaag de debatten in beide commissies doen.

De **voorzitter** wenst hen sterkte, evenals de zieken. Hij stel vast dat de wethouder geen mededelingen heeft.

2. Vaststellen van de agenda van 6 februari 2025

De **voorzitter** begrijpt dat DENK het debat over uitdagingen rond een uitvaart van de agenda wil halen.

De heer **Sungur** (DENK) geeft aan dat zijn fractie verkent hoe zij dit onderwerp nog beter kan aankaarten in de raad. Het kan nu van de agenda.

De **voorzitter** zag in de app dat veel fracties dit ondersteunen. Hij veronderstelt dus dat de commissie dat dan zo doet. Nu dit punt van de agenda af gaat is de inzet om de twee overblijvende punten voor 13.00 uur af te sluiten, zodat de woordvoerders niet voor een korte afsluiting na de lunch hoeven terug te komen. Spreker verwacht dat de commissie niet precies om 14.00 uur weer kan beginnen. Wethouder Eerenberg heeft dan namelijk nog een debat in de commissie EDVW (Energie-transitie, Duurzaamheid, Vastgoed en Wonen). Hij verwacht dat de commissie om 14.30 uur kan starten met het debat. Als het anders loopt, worden de leden daarvan verwittigd in de commissie of in de app. Hij concludeert dat de agenda zo is vastgesteld. Als voorzitter stuurt spreker op de tijd en houdt hij de interrupties in de gaten. Hij vraagt de leden zich zoveel mogelijk bij elkaar aan te sluiten en zich te concentreren op het geagendeerde agendapunt.

3. Vaststellen van ingekomen agenderingen

3.1 Raadsvoorstel Beleidsnota Onderwijshuisvesting 2026--2041

De **voorzitter** stelt voor dit onderwerp te agenderen voor 13 maart 2025 met een behandeltijd van 120 minuten. Hij stelt vast dat de commissie instemt met voorgestelde datum en bespreektijd.

3.2 Agenderingen ter plaatse op basis van de lijst ingekomen raadsbrieven

De **voorzitter** ziet de laatste tijd veel agenderingen die vrij algemeen zijn. Voor de lengte en de scherpte van het debat helpt het wel, als de commissieleden zo precies mogelijk aangeven wat het punt is dat zij willen inbrengen. Hij verzoekt de leden bij agendering kort toe te lichten wat het punt van de agendering is. De griffie ontvangt de agenderingeng graag zo snel mogelijk, het liefst binnen en week.

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) geeft aan dat recent de vragen zijn beantwoord over ‘Hoog tijd voor een gesprek over het Ondernemersfonds Utrecht (OfU)’. De Partij voor de Dieren, de PvdA, EenUtrecht, DENK, VVD, Stadsbelang Utrecht, UtrechtNu!, CDA en Volt willen over dit onderwerp in gesprek. Dat zal gaan over de thema’s regelarmheid van het OfU, exponentiële groei van het budget, duurzaamheidsdoelen, ongelijk investeren en participatie. De VVD, Stadsbelang Utrecht en het CDA hebben al aangegeven met een aanvullende tekst te komen. Met negen agenderende fracties lijkt hem hiervoor 120 minuten nodig.

De **voorzitter** verwacht wel discussie over dit onderwerp, maar vindt 120 minuten wel veel. Is 90 minuten voor dit onderwerp haalbaar? Hij ziet dat geen fractie voor 90 minuten is, een aantal is voor 120 minuten. Dan wordt het 120 minuten.

Mevrouw **Assen** (PvdA) heeft een punt van orde. Op het televisiescherm heet de voorzitter Rick van der Zweth.

De **voorzitter** ziet dat het systeem niet goed functioneert. De heer Van der Zweth is thuis en geniet van zijn pasgeboren kind. Spreker zit de hele dag de vergadering voor.

De heer **Geleijns** (D66) deelt mee dat zijn fractie graag mee agendeert.

De **voorzitter** begrijpt dat D66 zich aansluit bij de agendering van het OFU en zo nodig een aangevulde tekst levert.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) heeft nog een vraag over de beleidsnota Onderwijshuisvesting. De griffie had immers gewezen op de tijd waarin de raad dit punt en het raadgevend referendum kan behandelen. Is dit iets wat de commissie nu moet bespreken of moet dat op het moment dat het voorstel op de agenda staat? Zoals zij het heeft begrepen moet er op basis van 1.4 van de verordening iets bij komen in het raadsvoorstel om het langer te kunnen behandelen, als dat nodig is. Dit in verband met de tijd die nodig is om een raadgevend referendum uit te schrijven.

Mevrouw **Kok** merkt op dat de griffie dit ter informatie heeft meegedeeld op het moment dat de commissie zei dat zij het later wil behandelen. De commissie heeft echter daarnet besloten dat zij het onderwerp de volgende keer wil behandelen. Dat is eigenlijk de planning die het college ook voorstelt.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) begrijpt dat, als de commissie het onderwerp behandelt, het dus niet een raad later op de agenda kan komen.

Mevrouw **Kok** meent dat mevrouw Chrino een verzoek daartoe dan in de commissie zou kunnen doen.

De **voorzitter** gaat er in eerste instantie van uit dat de commissie in die 120 minuten, best een behoorlijke tijd, dit debat moet kunnen afronden.

4. Vaststellen verslagen

De **voorzitter** deelt mee dat er geen tekstuele opmerkingen zijn binnengekomen over het verslag van de openbare vergadering van de commissie van 9 januari 2025. Hij constateert dat de commissie ermee instemt dit verslag vast te stellen.

5. Toezeggingen/moties

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) vraagt of de commissie op de hoogte wordt gehouden van de voortgang bij toezegging 710, de pilot castreren, steriliseren en strippen

Wethouder **Oosters** vervangt haar collega, maar zij spreken met één mond. Zij doet haar best om zo snel mogelijk een antwoord te formuleren. Zij neemt aan dat de acties op de toezeggingen in de lijst gewoon lopen en dat het college de commissie zo snel mogelijk informeert over de voortgang daarvan.

Mevrouw **Assen** (PvdA) maakt de algemene opmerking dat veel toezeggingen niet zijn bijgewerkt. Deadlines zijn verstreken zonder dat daarover iets is ingevuld. Haar fractie vraagt het college dat voor de volgende keer wel te doen. Zij heeft vragen over twee moties. Gesteld wordt dat motie 129 over aanpakken van onderwijssegregatie is afgedaan via de UOA (Utrechtse Onderwijs Agenda). Volgens de PvdA is dat niet zo. Verder heeft haar fractie geen idee hoe het gaat met motie M-05 uit 2023 over een maximum voor de ouderbijdrage. Zij vraagt dus hoe het daarmee staat.

Wethouder **Oosters** wijst erop dat het college bezig is om de verschillende verstreken deadlines en de acties daarop aan te passen en de juiste informatie bij die toezeggingen toe te voegen. Het is goed dat mevrouw Assen dit aankaart, maar gelukkig loopt een actie hierop. Spreekster kan zich voorstellen dat de motie over onderwijssegregatie onderdeel is van het politieke debat. Als de commissie vindt dat het niet voldoende in de UOA is verwoord, dan kan zij dat met de wethouder Onderwijs bespreken. Wat betreft de motie M-05 is het college volop in gesprek met besturen over de inrichting van het fonds. Dit is echt een gezamenlijk proces. In Q2 weet het college meer.

Mevrouw **Assen** (PvdA) vraagt wat de route is, wanneer haar fractie echt een andere lezing heeft over het afdoen van motie 129. Zij stelt de procedurele vraag of dat in het verslag kan komen.

De **voorzitter** denkt dat het inderdaad in het verslag kan worden opgenomen. Maar het debat over de onderwijsagenda heeft plaatsgehad. Het was handig geweest, als daarbij was gevraagd of iets wel of niet was afgedaan.

Mevrouw **Assen** (PvdA) kan dit niet laten lopen. De commissie heeft hierover volop gedebatteerd. Zij heeft geenszins de indruk dat het daarmee is afgedaan. Maar haar fractie zal dit met de wethouder opnemen.

De **voorzitter** zal dit in ieder geval doorgeven aan de wethouder.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) merkt op dat naar aanleiding van het debat over segregatie deze motie is aangenomen. Het ging over een integrale aanpak om segregatie tegen te gaan, ook op het ruimtelijke terrein. Het was helemaal niet zo gericht op de UOA. Er is hier spraakverwarring ontstaan of er is iets anders aan de hand.

De **voorzitter** stelt voor dit punt op de lijst te laten staan. Dan heeft de commissie ook een aanleiding om het college om een nadere toelichting te vragen. Hij ziet dat de commissie instemt.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) vraagt of de moties over werk en inkomen waarover vandaag wordt gedebatteerd nog op de lijst kunnen blijven staan. De commissie kan dan na het debat kijken of alles is afgedaan.

Wethouders **Oosters** heeft geen precies zicht op om welke toezeggingen het dan gaat. Er ligt een aantal dat ook al voor het debat afgedaan zou kunnen zijn. Zij kan zich echter goed voorstellen dat de commissie dat met de wethouder bespreekt in de commissievergadering van vanmiddag.

De **voorzitter** vraagt of dit voldoende is voor mevrouw Chirino.

Voor mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) is het voldoende, als de moties gewoon op de lijst blijven staan. In de brief die de commissie vanmiddag bespreekt worden zij duidelijk aangegeven. Dat weet de wethouder ook. Als de commissie ze er nu niet afhaalt, staan zij er de volgende commissievergadering gewoon nog op en dan kan de commissie ze als afgedaan beschouwen.

De **voorzitter** merkt op dat het feit dat ergens iets staat de raad niet altijd het idee geeft dat het is afgedaan. Na het debat kan de commissie dat wat steviger concluderen. Het blijft er op staan, maar hij hoopt dat het debat voldoende is om het eraf te halen. Het is goed dat de commissie hiernaar kijkt. De toezeggingen passeren nogal eens zonder dat iedereen naar die lijst kijkt.

6. Ingekomen stukken

Dit agendapunt is niet besproken.

7. Raadsbrief Evaluatie short stay en actualisatie hotelbeleid

De **voorzitter** vraagt zich af of er een korte pauze moet komen voor hen die weg willen gaan. Het kan echter ook wel zonder pauze. Hij licht het agendapunt toe. Op 8 januari 2025 verzond het college een raadsbrief over het hotelbeleid. De sector is op adem gekomen na een hotelstop en het college wil de komende jaren gedoseerd ruimte bieden aan nieuwe initiatieven. De agenderende fracties willen met elkaar en met het college in debat over de ruimte die het college geeft aan nieuwe hotelinitiatieven. De commissie bespreekt het voorstel in 60 minuten en in één termijn.

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) stelt dat de raadsbrief over het hotelbeleid een tegenstrijdige conclusie heeft. Het college wil enerzijds wegblijven van massatoerisme en anderzijds de hotelstop beëindigen en toerisme faciliteren. Dat gaat niet samen.

De **voorzitter** wijst erop dat de klok op dit moment niet werkt. Op de achtergrond wordt wel tijd bijgehouden. Hij wil niet wachten tot het systeem weer werkt.

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) wijst erop dat Utrecht al meedoet aan de top van Nederland qua toerisme en hotelovernachtingen. Deze aantallen zullen zelfs zonder een einde aan de hotelstop nog veel verder toenemen. Ook blijkt het college de bijkomende vervuiling van het toerisme niet mee te nemen in de overwegingen. Het college heeft zich alleen gericht op het economische belang en de consequenties ervan ondergeschikt gemaakt. Er komen hotelkamers bij, terwijl Utrecht woningen nodig heeft. Op dit moment zijn er al 1,2 miljoen persoonsovernachtingen per jaar in Utrecht en het worden er nog meer. Er zijn nog lege bedden die gevuld zullen worden en er zijn ook heel veel kamers goedgekeurd die nog gebouwd moeten worden. Dat betekent dat Utrecht kan doorgroeien tot 2,26 miljoen persoonsovernachtingen, zonder B&B-gasten. Het college zegt dat er meer hotels bij mogen en noemt geen maximum voor nieuwe hotels. De impact op de stad zal enorm zijn. Van andere steden met massatoerisme is bekend dat de stad daar niet fijner van wordt. Waarom is 2,26 miljoen hotelgasten niet genoeg? Kan de wethouder toezeggen dat er in ieder geval een maximum aan die hotels in het beleid komt? Toerisme heeft niet alleen gevolgen voor de leefbaarheid van de stad, maar ook voor de leefbaarheid van de planeet. Vliegen naar een locatie is nog steeds gebruikelijk en buitengewoon vervuilend. Honderdduizenden mensen pakken het vliegtuig om naar Utrecht te gaan. Zij komen veel van dichtbij, helaas blijft het erg gebruikelijk om vanuit Londen het vliegtuig naar Amsterdam te pakken. De kosten voor de aarde zijn enorm. Verder steekt Utrecht ver boven de rest uit wat betreft het aandeel zakelijke bezoekers. Dat is de groep die frequent korte reizen met het vliegtuig maakt. Het college lijkt hier alleen maar meer op te willen focussen. De Partij voor de Dieren wil dat er actief beleid wordt gemaakt om vliegbewegingen tegen te gaan. Dat doet de gemeente het beste door van het toerisme geen prioriteit te maken. Kan het college toezeggen in campagnes voor het toerisme uitsluitend te wijzen op het reizen per trein en het vliegveld niet meer te benoemen? Sprekers fractie is het spoor bijster wanneer het college dat de klimaatcrisis als een van de drie topprioriteiten heeft staan, die niet eens noemt in de overwegingen voor het beëindigen van de hotelstop. Het college neemt het niet voorkomen van klimaatschade niet serieus. Utrecht is een gemeente geworden die het meest bezuinigt op de klimaataanpak en het toerisme aanmoedigt. Hoe rijmt het college het beëindigen van de hotelstop en het inzetten op nog meer toerisme met het doel (citaat) “te kiezen voor stevige maatregelen om een bijdrage te leveren aan het aanpakken van de klimaatcrisis”?

De heer **Snijder** (Student & Starter) hoort van de Partij voor de Dieren dat de gemeente weinig doet aan de klimaataanpak in deze stad. Volgens hem investeert dit college echter veel meer in klimaataanpak en groen dan vorige colleges. Is de heer Van Bemmel dat met Student & Starter eens?

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) ziet met name in de programmabegroting waarin de gemeente moet kiezen tussen lastige bezuinigingen een recente trend waar het klimaatbeleid het meest de dupe van wordt. Tegelijkertijd wordt dit soort maatregelen genomen waardoor het nog meer de dupe wordt. Hij vindt dat dat niet samengaat.

De heer **Snijder** (Student & Starter) meent dat dit college nog steeds investeert in groen en klimaat. Dat staat in principe los van het hotelbeleid. Hij hoopt dat dat ook wordt erkend.

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) daagt dan Student & Starter graag uit om het probleem van de klimaatcrisis als een geheel te zien. Het heeft allemaal met elkaar te maken. Als de gemeente mensen hierheen laat vliegen, heeft dat ook impact op het klimaat. Dan draagt de gemeente ook bij aan de schade.

De **voorzitter** nodigt de heer Snijder uit om niet op het brede klimaatbeleid in te gaan. Hij ziet dat deze afziet van een derde interruptie.

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) vraagt of de aanpak van de klimaatcrisis nog steeds een van de speerpunten is van het college of dat het daar intussen van is afgestapt. De Partij voor de Dieren zal het college in ieder geval een handje te helpen om de focus op het klimaat terug te krijgen door een motie in te dienen om de hotelstop in stand te houden.

De heer **Stam** (Volt) deelt op zich de zorg over massatoerisme, maar in de brief leest hij dat er ruimte komt voor kleinschalige hotelinitiatieven in een monumentaal pandje hier en daar. Dat klinkt voor hem niet als massatoerisme. Hij is benieuwd naar hoe de heer Van Bemmel de link legt tussen wat in de brief staat en het massatoerisme waar hij zo bang voor is.

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) brengt naar voren dat het hier gaat om de mogelijkheid dat er ruim 2 miljoen toeristen naar Utrecht komen. Daarnaast is er een uitgroei tot vierduizend hotelkamers en daar moeten er nog meer bij komen. Hoeveel hotels dat er zijn is onbekend. In het rapport van het onderzoek is bijvoorbeeld te zien dat hotels tot vijftig kamers als kleinschalige hotels worden gedefinieerd. Het college zegt daar nog op terug te komen, maar voor hem is dat nog heel onduidelijk en heel breed. Hij heeft dus geen idee hoe groot het probleem zal worden, maar ruim 2 miljoen mensen is echt een heel groot aantal.

Volgens de heer **Stam** (Volt) klinkt dat op zich logisch, maar dan denkt hij dat de zorgen van de Partij voor de Dieren meer gaan over de situatie die er al is en niet zozeer over de verandering die het college nu voorstelt. Dat lijkt spreker meer een heel kleine aanpassing met hier en daar een hotelkamertje. Leest hij dat goed of moet de raad zich echt goed zorgen maken over die extra hotelkamers?

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) antwoordt dat zijn fractie zegt dat er op dit moment al heel veel toerisme is en dat dat een punt van zorg is. Er moet helemaal niet de keuze worden gemaakt om daaraan nog meer ruimte aan te bieden.

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Talhaoui.

De heer **Talhaoui** (PvdA) wil graag het woord voeren, maar hij heeft niet mee geagendeerd.

De **voorzitter** krijgt het goede bestand niet op zijn scherm. Hij gaat naar het CDA.

De heer **Van den Broek** CDA) geeft aan dat het CDA staat voor een stad op mensenmaat. Dat gaat niet samen met massatoerisme. Daarom is het CDA ook blij met het huidige hotelbeleid van de gemeente. Nu wordt echter toch gekozen voor een beperkte groei. Het is fijn dat deze beperkt blijft, maar spreker heeft daarover toch een aantal vragen. De planvoorraad is groot en de hotels, zeker die buiten het centrum, hebben het niet gemakkelijk. Daarnaast maken de hotels zich zorgen over de komende beleidsveranderingen, zoals de btw-verhoging, maar ook de verhoging van de toeristenbelasting door de gemeente zelf. Zijn fractie roept op om eerst te kijken naar wat de gevolgen zijn van het landelijke en van het gemeentelijke beleid voordat de gemeente toestaat verdere hotelvorming mogelijk te maken en te kijken of de bestaande hotels niet de dupe worden van het nu gevormde beleid. Zijn fractie heeft wel begrip voor de keuze om enige kleinschalige ontwikkeling mogelijk te maken, maar ook daar roept het CDA op om eerst de gevolgen van het beleid af te wachten. Het is een terechte keuze om niet te groeien in de short stay, ondanks het advies in het rapport. Het CDA wil eerst inzetten op woningbouw en bouwen voor Utrechters en daarna gaan kijken naar ruimte voor short stay. Het CDA kan zich dan ook geheel achter deze keuze van het college scharen. Wel vindt het CDA het belangrijk dat het advies over de regeldruk wordt overgenomen door het college. Hij vraagt om een reactie. Het viel zijn fractie op dat de short stay eenheden voor studenten niet allemaal worden gebruikt. Hij vraagt waarom dit zo is, gezien de enorme druk voor internationale studenten om een woning te vinden in Utrecht.

De heer **Nyqvist** (Stadsbelang Utrecht) stelt dat Utrecht nu meemaakt wat andere grote steden in Europa, zoals Amsterdam, al achter zich hebben gelaten. Dat is berusten in het feit dat grote aantallen mensen worden aangetrokken door allerlei factoren die een stad te bieden heeft en die mensen de mogelijkheden te bieden om inzicht te krijgen in de ontstaansgeschiedenis van Utrecht en wat de mogelijkheden zijn. Daarenboven heeft Utrecht te maken met categorieën die voor kortere of langere termijn hun heil zoeken in Utrecht vanwege hun broodwinning en hun toekomstperspectief. Sprekers punt is nu in hoeverre dit serieus wordt afgewogen ten opzichte van de vraag die er is. Als de gemeente zelf niet precies weet wat short stay en andere dingen betekenen, hoe kan zij dan een hotelbeleid overlaten aan de burger en vooral de mensen die belang hebben bij een short stay of een long stay die daaraan deze invulling geven. Zijn vraag aan het college is dus eigenlijk: heeft de gemeente, ondanks alle rapporten, wel een helder zicht op wat het beleid moet zijn ten opzichte van de hotels en de mogelijkheden daarvoor? Heeft de

gemeente zicht op de vraag, die op de stad afkomt en die zij wel of niet accepteert, wat betreft de bezetting van de kamers?

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) meent dat het goed is dat de gemeente de woningvoorraad beschermt en dat het college ervoor kiest dit voorop te zetten in de relatie tot hotels, particuliere vakantieverhuur en tijdelijk verblijf. Ook vindt de ChristenUnie het goed dat de gemeente gedoseerd ruimte biedt aan nieuwe initiatieven en duidelijkheid biedt aan alle betrokken partijen. Haar fractie is benieuwd naar de data rond de toeristische verhuur die in 2026 ingezien zullen kunnen worden om daarop te blijven sturen. Op het gebied van de short stay wil de ChristenUnie naar aanleiding van de evaluatie en in aanloop naar Q4 een aantal punten meegeven aan het college. Daarnaast is zij benieuwd hoe andere fracties hierover denken. Zij vraagt in de eerste plaats of het college de afbakening van de doelgroep qua internationale studenten en kenniswerkers kan heroverwegen en zo niet, waarom niet. Het is immers duidelijk dat handhaving hierop vaak onmogelijk en vaak onwenselijk wordt geacht door VTH (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving). Dat viel haar fractie op.

De heer **Stam** (Volt) vraagt of de ChristenUnie ook een beeld heeft in welke richting die doelgroep dan heroverwogen zou moeten worden. Wat moet het dan worden?

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) antwoordt dat het nu strak is gedefinieerd. Het zijn nu alleen maar internationale studenten en kenniswerkers. Partners geven aan dat zij dat niet kunnen controleren omdat er geen beleidsregel voor is. De universiteit maakt geen onderscheid tussen internationale studenten en Nederlandse studenten als het gaat om de woningvoorraad. Daarnaast geeft Handhaving aan dat zij het ook niet kan controleren, zij willen niet bij mensen langs gaan en vragen of die buitenlander zijn. Dat is een letterlijk citaat uit de evaluatie. De ChristenUnie is dus benieuwd hoe het college daartegenaan kijkt. Haar fractie vraagt zich af of dat niet anders kan of moet worden geformuleerd.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) vraagt of mevrouw Chirino dan uitbreiding bedoelt. Het lijkt spreekster een risico, wanneer verscheidene doelgroepen voor short stay worden bestemd. Of is dat niet het idee?

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) begrijpt dat het in principe voor deze groep is bedoeld. Het blijkt alleen dat de gemeente het helemaal niet kan controleren. De gemeente kan niet handhaven en het zorgt voor veel onduidelijkheid bij de samenwerkingspartners en bij Handhaving. Zij hoort graag of het college met deze groepen in gesprek kan gaan naar aanleiding van de evaluatie en of er meer duidelijkheid kan komen waarom dit zo wordt gedaan.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) vraagt of mevrouw Chirino het met haar eens is dat het dan verstandig is om een strengere afbakening toe te passen en niet een ruimere.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) is het daarmee eens, als het controleerbaar is. Zij hoort dan graag van GroenLinks hoe dat dan zou moeten. Nu geeft VTH aan dat het niet kan.

De **voorzitter** wijst erop dat het niet de bedoeling is wedervragen te stellen bij interrupties.

De heer **Snijder** (Student & Starter) meent dat de ChristenUnie bekend is met het aantal studenten dat hoe dan ook, los van het short stay beleid en los van het hotelbeleid, toch naar deze stad blijft komen om hier te studeren.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) zegt zeker niet dat deze mensen niet welkom zijn of dat zij niet in deze woningen zouden moeten wonen. Het is alleen niet mogelijk hierop te sturen. Zij is erg benieuwd hoe het college aan kijkt tegen het sturen hierop, als er geen kaders zijn.

De heer **Snijder** (Student & Starter) vraagt of de ChristenUnie het dan niet met zijn fractie eens is dat de mogelijkheid om strakker te sturen niet ten koste moet gaan van de broodnodige huisvesting die studenten wel nodig hebben.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) antwoordt dat wat de ChristenUnie betreft de studentenhuisvesting sowieso naar studenten gaat. Het gaat er niet om of het internationale of

andere studenten zijn. Het is alleen nu niet mogelijk te controleren of het internationale studenten zijn die daar zitten. VTH geeft ook aan dat het voor onwenselijke situaties zorgt en dat het heel onduidelijk is. Dat staat in de evaluatie. Spreekster vervolgt haar inbreng. Zij wil graag dat er meer duidelijkheid en bekendheid is over wat short stay inhoudt. Het is nog erg nieuw, maar duidelijke communicatie kan hopelijk helpen bij betere samenwerking en handhaving. De ChristenUnie ziet graag dat het college ook hierop terugkomt in Q4 bij het aanscherpen en actualiseren van de beleidsregel. Tenslotte is de ChristenUnie benieuwd hoe het college reflecteert op de positie van internationale studenten. Het klinkt erg goed dat er alleen op deze groep wordt ingezet, maar deze studenten verkeren nu juist niet in de positie om voor de short stay te betalen. Zij maken zelden gebruik van deze faciliteit. Daarnaast sluit de periode van zes maanden vaak niet aan op hun verblijf. De universiteit geeft aan dat deze studenten voor een jaar komen en er daarom geen gebruik van willen maken. De ChristenUnie ziet voor deze groep liever een inzet op verblijf bij een hospita. Ook dat komt in de evaluatie naar voren. Haar fractie onderschrijft de reactie van die respondent. Kan het college ook hierop reageren en dat meenemen in de aanloop naar Q4? Zij krijgt graag een toezegging van het college dat in Q4 bij het actualiseren van de beleidsregel deze punten naar voren komen.

De heer **Snijder** (Student & Starter) wijst erop dat het onderzoek dat gedaan is niet veel laat zien over de personen en de studenten die er zelf komen wonen. (Dat staat ook in zijn eigen spreektekst.) Een groep gaat over het aanbod waaronder de SSH (Stichting Studenten Huisvesting). Die is geïnterviewd, maar internationale studentenorganisaties of internationale studenten zelf komen er niet in terug. Hoe leest de ChristenUnie dat dan?

De **voorzitter** meent dat dit wel een lange interruptie is. Refereren aan de spreektekst doet de commissie eigenlijk niet.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) antwoordt dat de ChristenUnie ook wel een aantal hiaten ziet bij de evaluatie. Bedrijven kennen het beleid helemaal niet en kunnen er dus niet op reflecteren en er zijn meer dingen die anders hadden gekund. Maar het CDA zei al dat studenten weinig gebruik maken van short stay. De universiteit geeft aan dat dat helemaal niet kan omdat studenten dat helemaal niet kunnen betalen. Zij hoort graag van het college hoe dit probleem wordt opgelost.

De heer **Snijder** (Student & Starter) neemt dit debat over van zijn collega Emma Kolenbrander. Zijn fractie is blij met dit voorstel van het college en toch kunnen duizenden studenten geen woning vinden. Ook veel internationale studenten weten niet waar zij kunnen wonen en belanden in schrijnende situaties. Zij betalen vaak de hoofdprijs of zijn niet goed geïnformeerd over hun huurrechten. Vandaag wil zijn fractie stilstaan bij de woonsituatie van de internationale studenten. Hun aantal groeit elk jaar en door de kamernood slapen sommigen in dure hostels of accepteren zij de eerste woning die zij tegen komen die vaak te duur en te slecht is. Dit gebeurt nog steeds, terwijl op Facebook staat: “Internationals are not welcome”. Zij blijven komen. Zijn fractie is daarom blij dat het short stay beleid is geëvalueerd. Dit onderzoek helpt om het verblijf en de huisvesting van de internationale student te verbeteren. Toch heeft zijn fractie vragen over deze situatie en over de evaluatie. De evaluatie is gebaseerd op drie groepen betrokkenen. Een groep is de vraagkant van de short stay locaties. Hierbij zijn grote bedrijven met internationale medewerkers en organisaties als SSH geïnterviewd, maar nergens is de ervaring te zien van internationale studenten. Zoals hij in het interruptiedebatje met de ChristenUnie al heeft aangegeven, is met internationale studentenorganisaties als ESN (Erasmus Student Network) en Buddygodutch niet gesproken. Hierdoor ontbreken belangrijke inzichten over hun situatie, hun problemen en hun behoeftes. Het rapport vermeldt dat internationale studenten een kwetsbare groep zijn op de woningmarkt, maar de informatie komt vooral uit indirecte bronnen. Studentenorganisaties hadden een completer beeld kunnen geven. Daarom vraagt hij de wethouder om hier stevig op te reflecteren en goed te vertellen hoe de keuze en de motivatie van de respondenten naar voren zijn gekomen en dan specifiek die van de internationale studenten. Hoewel zijn fractie blij is met de ruimte voor nieuwe short stay eenheden voor internationale studenten, roept dit toch ook vragen op. De woningen voor kenniswerkers zijn allemaal al in ontwikkeling of zijn zelfs al opgeleverd. Voor studenten zijn er slechts plannen voor 200 van de maximaal 780 eenheden. Hoe verklaart de wethouder dit verschil en hoe wordt ervoor gezorgd dat er op korte termijn voor de rest van de eenheden plannen worden gemaakt? Daarnaast sluit spreker zich aan bij het punt van het CDA over de bezetting. De internationale studenten blijven

komen. Dat blijkt ook uit gesprekken met de universiteit. De gemeente kan hier dus niet voor wegkijken.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) hoort dat Student & Starter wil inzetten op internationale studenten in short stay. Maar zij kunnen het niet betalen en ontwikkelaars geven aan dat het niet lucratief is. Hoe kijkt Student & Starter aan tegen het meer inzetten op hospitaverhuur?

De heer **Snijder** (Student & Starter) antwoordt dat voor zijn fractie alle opties mogelijk zijn. Als er meer studenten kunnen worden gehuisvest, is het een goede zaak. Daarbij komt dat ze beter geïnformeerd kunnen worden. Zijn fractie blijft zich graag uiten over de voordelen van onzelfstandige woonruimte, ook voor internationale studenten, zoals De Sterren. Hij heeft met internationale studenten daar gesproken en die vinden het een grote plus. Daarom vraagt zijn fractie aan de wethouder of dit nog steeds mogelijk blijft in de toekomst in plaats van de studio's waarover de gemeente al heel lang niet zo tevreden is.

De **voorzitter** geeft het woord aan de heer Geleijns voor diens eerste bijdrage.

De heer **Geleijns** (D66) brengt naar voren dat er in Utrecht in vergelijking met andere grote steden echt heel weinig hotels zijn. D66 is daarom enorm blij dat de gemeente ruimte gaat geven aan kleinschalige en unieke hotelconcepten. Dat betekent ook veel voor de economie van de stad. Een nacht in deze stad betekent meer inkomsten voor de Utrechtse ondernemer en ook de werkgelegenheid zal meegroeien. Zijn fractie investeert daar graag in. Zijn fractie juicht al die kenniswerkers die gebruik maken van de short stay toe. D66 ziet dit als een verrijking van deze stad. Het is fijn dat de gemeente het beleid van 2020 gaat actualiseren. Gaat de wethouder bij het komende aanpassingstraject van de beleidsregels voor kort verblijf ook de ontwikkelaars/verhuurders al aan de voorkant meenemen in een soort participatie om zo de aanpassing van het geplande beleid ten aan zien van het kort verblijf nog beter te laten aansluiten op de praktijk? Verder vraagt hij of de wethouder bij de aanpassingen van de kort verblijfregels en het opstellen van hotelbeleidsregels ook de aanbevelingen meeneemt van het eigen evaluatieonderzoek en van het onderzoek van Sweco?

De heer **Van den Broek** (CDA) gaf in zijn bijdrage aan dat hoteleigenaren zich zorgen maken over de voorgenomen beleidsveranderingen. Nu hoort hij dat D66 blij is met het inzetten op nieuwe hotels. Deelt D66 dan niet de zorg van het CDA dat dit ten koste kan gaan van de bestaande hotels?

De heer **Geleijns** (D66) antwoordt dat D66 die zorg niet deelt. Zijn fractie ziet in de stukken dat daar zeker nog kansen liggen en dat dit niet ten koste gaat van anderen. Het gaat ook om kleinschalige hotels en andere hotelconcepten dan wellicht heel grote hotels.

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) hoort van D66 dat Utrecht veel minder hotels zou hebben dan andere steden. Maar de evaluatie laat zien dat alleen Amsterdam hoger ligt. Ook heeft Utrecht een heel aantal kamers goedgekeurd. Hij begrijpt niet waar dit vandaan komt.

De heer **Geleijns** (D66) geeft aan dat zijn fractie dit heeft gehaald uit de gegevens over de gemiddelde overnachtingen die hier plaatsvinden.

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) heeft geen vraag, maar hij raadt D66 aan te kijken naar het aantal kamers per inwoner. Dat is een goed meetinstrument bij het vergelijken van het aantal hotels in steden.

De **voorzitter** geeft het woord aan mevrouw Zijnebos, ook voor haar eerste bijdrage.

Mevrouw **Zijdenbos** (VVD) heeft in de commissie ROG al een debat gehad. Zij neemt dit debat over van haar collega mevrouw Al-Saqaff. Als er vragen zijn, zal zij proberen ze zo goed mogelijk te beantwoorden, anders komt zij er later op terug. De conclusies uit de evaluatie van het Utrechts hotel- en short stay beleid zijn redelijk positief. De VVD onderschrijft grotendeels de doelstellingen van het college, maar haar fractie wil het college een paar punten meegeven en haar fractie is het een en ander niet helemaal duidelijk. In de eerste plaats vindt de VVD het belangrijk om in te zetten op duurzaam zakelijk toerisme. De toeristenbelasting is met 10% verhoogd. Hoe ervaren

hoteleigenaren dat in gesprekken met de gemeente? Haar fractie heeft die 10% verhoging het liefste niet. De VVD pleit ervoor de effecten hiervan nauwkeurig te monitoren en, indien nodig, op lokaal niveau te bezien of er mogelijkheden zijn om de belastingdruk voor de sector te verlichten, zodat Utrecht ook op langere termijn een aantrekkelijke bestemming blijft voor bezoekers en ondernemers. In de nieuwe beleidsregel die in Q4 komt moet duidelijk zijn wat bedoeld wordt met passende hotelinitiatieven in de stad. Dat klinkt nu als zeer willekeurig. Het is een beetje alsof er iemand zit die denkt: “Doe me dit maar, want dat klinkt leuk”. Daarnaast moet duidelijk zijn aan welke eisen moet worden voldaan bij short stay. Zij wil graag een toezegging dat beide helder worden uitgewerkt in de beleidsregel. In een aantal gebiedsontwikkelingen is al opgenomen dat er grote hotels gaan komen. De VVD wil graag een toezegging dat er door dit beleid geen aanpassingen komen voor hotels in de gebiedsontwikkelingen.

De heer **Talhaoui** (PvdA) heeft een vraag over de passende hotelinitiatieven. Dat viel hem ook op. De VVD ziet dat als willekeurig. Hij heeft het opgevat als dat het nog goed in te kleuren is. Heeft de VVD daar al een idee over?

Mevrouw **Zijdenbos** (VVD) antwoordt dat ondernemers natuurlijk de ruimte moeten krijgen om een hotel neer te zetten. Maar het is wat lastig om een ondernemer in het diepe te laten graaien. Als de gemeente in een beleidsplan een passend hotelinitiatief neerzet, dan moet een ondernemer wel weten welke kant het op gaat. Er moet gewoon duidelijkheid zijn.

Volgens de heer **Talhaoui** (PvdA) gaat het erom dat er iets vernieuwends inzit en dat het bijvoorbeeld een concept is dat Utrecht nog niet heeft. Er zijn ook wat voorbeelden gegeven, zoals een familiehotel bij een ziekenhuis. Het gaat erom dat het vernieuwend is of iets in een mooi pand. Herkent de VVD zich daar ook in of heeft deze fractie hier een totaal ander beeld van?

Mevrouw **Zijdenbos** (VVD) antwoordt dat haar fractie dat ook prima zou vinden.

De **voorzitter** vraagt of de fracties die niet hebben geagendeerd een korte bijdrage willen leveren.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) merkt op dat GroenLinks zich kan vinden in de door het college voorgestelde lijn. Zij heeft twee korte vragen. Short stay doet de gemeente nu alleen op plekken waar wonen niet mogelijk is. Volgens de evaluatie is het wel heel ingewikkeld om te bepalen wanneer dat zo is. Kan de wethouder toezeggen dat er daarvoor duidelijker criteria komen in de beleidsregel? Verder mist haar fractie in de evaluatie wat informatie over het illegaal gebruik van short stay. Dat lijkt regelmatig voor te komen. Wordt dit wel gemonitord en, zo ja, kan de wethouder de commissie wat meer over informeren op een later moment?

De heer **Stam** (Volt) meldt dat ook Volt zich grotendeels kan vinden in de lijn van het college. Daarbij maakt hij wel een opmerking. Er zijn nu veel hotels, het aantal is in de afgelopen jaren gigantisch toegenomen. Zijn fractie wil het dus rustig aan doen. Het is prima, als er wat kleinschalige concepten bij komen, daar is zijn fractie niet tegen. Zij plaatst daarbij wel één kanttekening. Dat is de netcongestie. Voor Volt gaan woningen echt boven hotels, zeker als er wordt gestreden om stroom. Kan de wethouder toezeggen dat woningen voorrang blijven houden op nieuwe hotels, als dat van uit het oogpunt netcongestie noodzakelijk zou zijn?

De heer **Otto** (EenUtrecht) merkt op dat Utrecht heel populair is. Dat is al jaren te merken. Dat betekent dat er steeds meer toeristen naar deze stad toe komen. Zijn fractie vraagt zich wel met zorg af of de stad die verdere groei aankan. In eerdere debatten heeft zijn fractie al meegegeven dat het voor EenUtrecht volstrekt niet nodig is om nog reclame te maken voor de stad. De toeristen komen vanzelf wel. Hij neemt het risico dat hij de stukken niet goed heeft gelezen, maar hij vraagt de wethouder of er nog steeds geld gaat naar het hiernaartoe lokken van mensen. Dat vindt zijn fractie dus niet nodig.

Volgens de **voorzitter** gaat deze vraag enigszins buiten de scope van dit debat, maar de vraag is gesteld.

De heer **Talhaoui** (PvdA) brengt naar voren dat de PvdA blij is dat het college ervoor kiest om de eerdere doelstellingen voor short stay en hotels grotendeels te behouden. Zo houdt de gemeente ook grip op de groei van het toerisme en beschermt zij de woonvoorraad. Wonen gaat voor de

PvdA altijd voor tijdelijk verblijf. De tijdelijke hotelstop lijkt goed te hebben uitgepakt en de gemiddelde bezettingsgraad lijkt gezond. Het is goed om nu vast te leggen welke hotelinitiatieven passen bij Utrecht. Wat de PvdA betreft zijn dat altijd kleinschalige hotels. Zijn fractie is het ook eens met de wethouder dat de gemeente absoluut geen ruimte biedt voor massatoerisme. Daarom is er volgens zijn fractie geen plek voor nieuwe grootschalige hotels. De PvdA wil de wethouder meegeven dat bij nieuwe hotelinitiatieven niet alleen wordt gekeken naar de ruimtelijke inpassing, maar ook naar de bijdrage aan de lokale werkgelegenheid. Het is belangrijk dat de banen in de hotels ook toegankelijk zijn voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zijn fractie vraagt de wethouder in gesprek te gaan met de sector om ervoor te zorgen dat nieuwe hotels bijdragen aan eerlijke arbeidskansen voor Utrechters, bijvoorbeeld door samen te werken met de sociale werkvoorzieningen en de mbo-opleidingen. Kan de wethouder dit toezeggen en de commissie hierover informeren in de brief die in Q4 komt?

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) hoort dat de PvdA zegt dat de groei van het toerisme moet worden beperkt. Maar waarom moet het toerisme überhaupt groeien? Hier kan de keuze worden gemaakt om die groei te stoppen.

De heer **Talhaoui** (PvdA) dankt voor deze vraag. De PvdA is natuurlijk ook tegen massatoerisme. Die opvatting delen de twee fracties. Het gaat er ook om te kijken welke behoeften er zijn in de stad. Toerisme heeft bijvoorbeeld ook een goede invloed op cafés, restaurants, musea en culturele centra. Het is ook niet zo dat de stad er helemaal niets bij kan krijgen. De gemeente heeft een hotelstop ingevoerd die succesvol is geweest. Nu is het weer tijd om kleinschalige hotels langzaamaan weer toe te laten, met strenge voorwaarden.

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) wijst erop dat er nog duizend extra kamers komen. De gemeente weet ook nog niet wat voor invloed dat op de stad zal hebben. Die kamers zijn al goedgekeurd. Waarom gaat de gemeente het dan nu hebben over nog meer kamers?

De heer **Talhaoui** (PvdA) meent dat er een verschil is tussen harde en zachte plannen. Gesteld dat er duizend kamers bij komen, al is dat volgens hem nog niet helemaal zeker, dan kan het zo zijn dat er meer hotels in een gebied passend zijn. Dan gaat het om verschillende concepten die Utrecht nog niet heeft die erbij kunnen komen. Het is niet gezegd dat die erbij moeten komen.

De **voorzitter** ziet dat er geen fracties zijn die nog iets willen inbrengen in de eerste termijn. De wethouder wil graag even schorsen.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 10.50 uur en heropent deze om 11.00 uur.

Wethouder **Oosters** dankt de commissie voor de bijdragen over dit onderwerp. Allereerst is het goed om te zeggen dat wat het college hier voorstelt erop gericht is om een kwalitatief en divers overnachtingsaanbod te verkrijgen. Natuurlijk zijn er vele voors en tegens te noemen van toerisme en meer hotels. Het is belangrijk met elkaar te zoeken naar die juiste balans. Het college denkt dat die met deze aanpak goed te beschermen is: geen massatoerisme, wel diversiteit in het aanbod. Om dat de onderbouwen gaat zij in haar beantwoording in op de thema's: meer of minder hotels, meer of minder toeristen, short stay, studenten en samenwerking met de stad en monitoring.

Zij begint met de vraag meer of minder hotels. De Partij voor de Dieren vroeg waarom de gemeente dan niet werkt met een maximum aantal kamers of overnachtingen. Het college werkt niet met een maximum aantal overnachtingen omdat het denkt door de nu gekozen aanpak de ruimte aan hotelinitiatieven te beperken en dus ook de groei van het toerisme. Het gaat om een 'nee, tenzij'. Dat 'nee, tenzij' werkt met die kleine concepten zo uit dat er niet kan worden gesproken van groei naar massatoerisme. Het CDA vroeg of er niet kan worden gewacht op het effect van het beleid dat nu landelijk en lokaal wordt gevoerd, voordat wordt gekeken naar die beperkte groei. Zij begrijpt die vraag, maar juist door de onzekerheid over de effecten van het beleid wil het college het hotelbeleid niet veranderen op dit moment. Er komen maar beperkt plekken bij. Het is een 'okay' met het beleid dat de gemeente nu voert dat niet een te grote bedreiging vormt voor de sector. De VVD vroeg wat die passende hotelconcepten dan betekenen. Dat is een begrijpelijke vraag en dit moet het college natuurlijk nog beter uitwerken. In de beleidsregel hotels maakt het college concreet wat die passende hotelinitiatieven zijn. Het college werkt de uitgangspunten uit in die beleidsregel. De commissie kan ervan op aan dat het college dit

beter zal specificeren. De VVD vroeg ook of het college dan geen aanpassingen voor hotels in de gebiedsontwikkelingen gaat aanbrengen. Dat is de harde planvoorraad die er nu al is. Het college wil het behouden van de planvoorraad die er nu al is voorstellen. Op basis daarvan is uiteindelijk in 2020 een pas op de plaats voorgesteld aan de raad. Hert college gaat zeker voor realisatie van de plannen die er op dat moment al waren. Volt vroeg wat de gemeente doet, als zich netcongestie voordoet en hoe hotels dan in die rangorde worden ogenomen. Die netcongestie doet zich nu al voor in Utrecht. Het college moet dat natuurlijk altijd met een bepaalde vorm van maatwerk bekijken, maar op dit moment is het inderdaad zo dat wonen bijvoorbeeld voor hotels gaat. De gemeente zal zich ook op een bepaalde manier hebben te verhouden tot hotels die te maken krijgen met netcongestie.
Mocht het zo zijn dat een grote ontwikkeling door netcongestie niet door kan gaan of vertraging oploopt, dan zal het college de raad daarover uiteraard informeren. De PvdA vroeg om ook te kijken naar wat hotels kunnen bijdragen aan de lokale werkgelegenheid en of het mogelijk is met die sector in gesprek te gaan over hoe hotels mbo'ers of anderen mooie plekken zouden kunnen aanbieden. Het college heeft ook periodiek overleg met de hotels en spreekster vindt het een goed idee om dit thema daarin mee te nemen. Zij denkt dat dit ook al in de haarvaten van de sector zit, maar het college zal dit agenderen. Ook in de brief in Q4 komt het college hierop terug.

Spreekster gaat in op de vraag meer of minder toeristen. De Partij voor de Dieren vroeg waarom het huidige aantal niet genoeg is. Zij is het met de Partij voor de Dieren eens en het college zet dus ook in op een gedoseerde groei en houdt de regie. Dat is de belangrijkste boodschap waarop het college nu stuurt met die kleinschalige hotels met een eigen doelgroep en door niet in te zetten op dat massatoerisme. Toerisme kan los van spanning ook meerwaarde opleveren voor de stad, als het gaat om winkels, horeca en cultuur. Die ondernemingen profiteren echt wel van overnachtende gasten. Daarom is een beperkte groei voor het college een mooie ontwikkeling.

De **voorzitter** deelt mee dat de wethouder een vraag van de Partij voor de Dieren krijgt.

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) geeft aan dat die vraag intussen eigenlijk al beantwoord is.

Wethouder **Oosters** geeft aan dat de Partij voor de Dieren ook vroeg naar de rol van het klimaat in het beleid van het college en eigenlijk ook vroeg om een toezegging om te wijzen op het internationaal reizen per trein. Klimaat is onderdeel van het toerismebeleid van het college. In de opdracht aan Utrecht Marketing zet het college juist wel in op duurzaam bezoek en op bezoekers die met het openbaar vervoer komen. De helft van de bezoekers komt al uit Nederland en daarnaast zijn er bezoekers uit het buitenland die vooral met het openbaar vervoer komen. Het college kan dus voldoen aan de vraag van de Partij voor de Dieren op dit vlak en het zal dit ook voor de eigen congressen waarborgen. Dat vindt zij een mooie suggestie. Het lijkt haar goed om in de externe communicatie vanuit de gemeente over congressen het belang van die treinreis te onderstrepen. EenUtrecht vroeg of er nog steeds mensen naar Utrecht worden gelokt. Het korte antwoord is ja. Er gaat nog steeds geld naar Utrecht Marketing. Het gaat echter niet alleen om het aantrekken van meer toeristen, maar juist ook om het soort toerisme. Om daar regie op te houden is het ook belangrijk hoe de etalage van de stad eruit ziet. Daarom vindt het college het belangrijk om wel te blijven investeren in Utrecht Marketing.

De heer **Otto** (EenUtrecht) vraagt of het type toerist waar de wethouder het over heeft überhaupt nog moet worden gewezen op het mooie wat Utrecht te bieden heeft. Sprekers moeder woont in Limburg en zij weet alles wat hier gebeurt. Hij heeft Spaanse vrienden die ook precies weten wat hier gebeurt. Is dat nog nodig?

Wethouder **Oosters** meent dat dat nodig is. Als Utrecht het soort toeristen dat van economische waarde is voor de stad wil behouden, moet de gemeente daar echt wel iets op inzetten. Zij kent de voorbeelden van de heer Otto natuurlijk ook Het college probeert echter niet alleen te sturen op die NS 1, maar het kijkt ook hoe het het kwalitatieve en zakelijke toerisme dat ook duurzaam naar Utrecht komt op een goede manier kan stimuleren.

Spreekster gaat in op de vragen over de short stay. Het CDA komt met een advies aan het college over de regeldruk. Het college vindt dat de short stay echt regulering nodig heeft. Het is dermate aantrekkelijk om het te ontwikkelen dat het zonder regulering andere functies zoals wonen zou

kunnen verdringen. Daarom kan het college niet helemaal voldoen aan de wens die regeldruk te verminderen.

Volgens de heer **Van den Broek** (CDA) spreekt het vanzelf dat enige vorm van regulering nodig is. Ook het CDA is daar een groot voorstander van. Maar in het rapport wordt ook gezegd dat de regeldruk nu echt te groot is. Kan er niet worden gekeken naar enige vermindering van de regeldruk, eventueel in samenwerking met deze verhuurders?

Wethouder **Oosters** heeft al aangegeven dat het bij dit thema altijd zoeken is naar die balans. Het college denkt dat het bij dit thema echt belangrijk is om de teugels strak aan te blijven trekken. Zij begrijpt de vraag van de heer Van den Broek, maar het college blijft bij wat het aan de commissie heeft opgegeven. De ChristenUnie vroeg naar de afbakening van de doelgroep internationale studenten en medewerkers en ook of de handhaving bij short stay nu op de goede manier gebeurt. Na de invoerring van het registratiesysteem en van de meldplicht voor toeristische verhuur heeft de gemeente goed in beeld waar en op welke wijze toeristische verhuur plaatsvindt. Door middel van controles kan het college hier goed op sturen. Het college ziet een positieve ontwikkeling.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) vraagt zich dan toch af hoe het college hier goed op kan sturen, als VTH aangeeft dat zij het helemaal niet kan controleren.

Wethouder **Oosters** wijst erop dat het natuurlijk ook gaat om het goed in beeld hebben aan de voorkant. Zoals zij al toelichtte maakt de gemeente met zo'n registratiesysteem al een heel mooie slag. Het college doet wat het kan. Bij verschillende thema's in de stad kijkt het college hoe het met de handhaving die het heeft het op een goede manier kan doen. Met het registratiesysteem heeft het college bij dit thema een mooie stap gezet. Stadsbelang Utrecht vraagt of het college duidelijk weet wat het beleid moet zijn. Zij zou die vraag met ja willen beantwoorden. Dat is ook de reden waarom het college de bewuste keuze heeft gemaakt om het beleid niet te veel aan te passen, maar te blijven bij de lijn die past bij de huidige situatie van de stad. Uit onderzoek blijkt ook dat bedrijven die internationale kenniswerkers in dienst hebben het aanbod aan short stay niet te beperkt vinden. Een beperkt aanbod maakt een zachte landing mogelijk en dat houdt de gemeente zo in stand. Wat het college betreft is de beleidskeuze die het hier maakt echt passend bij de huidige situatie van de stad. GroenLinks vroeg om duidelijke regels voor wanneer short stay niet kan. Het beleid van het college is dat wonen altijd voor tijdelijk verblijf gaat. Short stay mag alleen waar wonen niet mogelijk of niet wenselijk is. Steviger dan dat kan het college het niet opschrijven. Er is een heel stevige argumentatielijn nodig om daarvan af te wijken. Het belang van wonen heeft de stad volgens haar heel duidelijk in het vizier.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) begrijpt wat de wethouder zegt, maar zij ziet in de evaluatie ook wel dat de wijze waarop hiermee wordt omgegaan door projectleiders heel wisselend is, bijvoorbeeld bij gebiedsontwikkelingen. Misschien is dat toch wel aanleiding om te zeggen dat het iets duidelijker en iets strenger moet worden.

Wethouder **Oosters** meent dat er hier dan enig verschil van inzicht is. Zij denkt dat de gemeente door de stevige kaders die zij heeft en door de harde uitspraak dat wonen altijd boven tijdelijk verblijf gaat een stevig beleid heeft. Steviger dan dat kan zij het bijna niet formuleren. Het college probeert op die manier er echt stevig op te blijven sturen en dat doet het ook. Als de commissieleden het ergens verkeerd ziet gaan bij een gebiedsontwikkeling, dan hoort het college dat natuurlijk graag. Op dit moment ziet het college dat niet.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) hoort dat de wethouder zegt dat het niet steviger kan dan mogelijk of wenselijk is. Maar in de evaluatie komt terug dat mogelijk goed te sturen is, maar dat wenselijk vaag en zacht is. Is het college bereid te heroverwegen wat wenselijk is?

Wethouder **Oosters** heeft geprobeerd uit te leggen dat het beleid van het college is dat wonen altijd gaat voor tijdelijk verblijf. Zij herhaalt dat zij het niet steviger kan formuleren. Mocht er een zwaarwegende reden zijn om daarvan af te wijken, dan moet het college daarover in gesprek.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) meent dat het wel kan. Niet mogelijk is steviger dan niet wenselijk. Dat wordt ook in de evaluatie gezegd. Het is subjectief en het is zacht. De term wenselijk kan dus worden geschrapt.

Wethouder **Oosters** denkt dat mevrouw Chirino en zij door herhaling niet uit deze cirkel komen. Zoals zij al zei heeft de stad het vizier heel duidelijk gericht op wonen. Raad en college zeggen ook dat tijdelijk verblijf nooit boven die vaste woonfunctie op een locatie gaat. Soms kan op een bepaalde plek in de stad maatwerk nodig zijn omdat misschien een bepaalde vorm van wonen niet mogelijk is en tijdelijk misschien wel en het daarom goed is daar dan short stay toe te staan. Die ruimte wil zij blijven behouden, maar steviger dan de uitspraak dat het vaste wonen altijd boven het tijdelijk verblijf gaat kan het volgens haar niet worden.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) merkt afrondend op dat in de evaluatie het punt van kritiek terugkomt dat mensen zeggen dat wenselijkheid onduidelijk is, dat het niet aan de voorkant kan worden afgebakend en dat het niet te controleren is. Begrijpt zij goed dat het college met dat kritiekpunt dus niets gaat doen?

Wethouder **Oosters** vindt de uitspraak dat het college hier niets mee gaat doen nogal hard. Het college is met alle gebiedsontwikkelingen hard bezig om zoveel mogelijk woonruimte te krijgen. Het zal nooit een eenvoudige keuze zijn om woonruimte op te laten snoepen door short stay. Dat is nu helemaal niet het uitgangspunt van het college en het wordt ook niet in het beleid voorgesteld. Er zijn ook discussies met collega's van mevrouw Chirino over de vraag of dat niet te stevig is en of de regeldruk niet minder zou moeten worden. Het college doet zijn uiterste best om een juiste balans te vinden en altijd te gaan voor wonen boven tijdelijk verblijf. Dat is een heel stevige lijn waar de commissie niet aan hoeft te twijfelen. GroenLinks vraagt om monitoring op de inzet van short stay. Op dit moment zij er 36 eenheden waar short stay wordt aangeboden volgens het nieuwe beleid. De komende jaren wordt dit aanbod nog iets uitgebreid. Het college blijft monitoren hoe dit wordt gebruikt en handhaaft natuurlijk bij illegaal gebruik. In het antwoord aan mevrouw Chirino heeft zij dit al aangegeven.

Spreekster komt op het thema (internationale) studenten. CDA, ChristenUnie en Student & Starter vroegen eigenlijk gezamenlijk of, omdat de short stay voor studenten eigenlijk niet wordt gebruikt zoals in eerste instantie bedoeld, niet beter kan worden ingezet op een hospitaregeling. Het eerlijke antwoord is dat er best wat tijd voorbijgaat voordat een plan wordt omgezet in daadwerkelijke eenheden short stay. Er wordt inmiddels een plan voor het ontwikkelen van short stay locaties uitgewerkt, specifiek voor internationale studenten. Het stimuleren van hospitaregelingen is al een doelstelling van het woonbeleid. Het college stuurt hier dus zeker op. Het zou een andere voorziening kunnen zijn dan de short stay. Het zijn geen gigantische aantallen en het college probeert met de regels die de raad heeft meegegeven, de juridische kaders en wel huurrecht, daarvoor zijn best te doen. Student & Starter vroeg nog specifiek waar de ervaring van studenten zelf in het beleid is meegenomen. In het marktonderzoek van de short stay is ook de ervaring van juist internationale studenten in kaart gebracht. Zij geven aan dat het vinden van een woning moeilijk is - dat is geen verrassing - en dat er behoefte is aan meer betaalbare opties. Dat is ook de richting waarin het college zoekt met die short stay. Ervaringen zijn nog niet te meten omdat die locaties nog niet zijn ontwikkeld. Dat is in zekere zin een kink in de kabel, maar het college zal dat zeker doen zodra deze eenheden zijn ontwikkeld.

Spreekster gaat over op het thema samenwerking met de stad en de monitoring van dit beleid. D66 vroeg of het college de aanbieders goed meeneemt. Gelukkig heeft het college dat in 2023 al gedaan in diverse gesprekken met de sector en met de ontwikkelaars. Het college zal dat natuurlijk ook doen bij de verdere uitwerking. Op relevante momenten zal het college de commissie hiervan op de hoogte houden. D66 vroeg ook of het college de aanbevelingen van de diverse rapporten meeneemt. Ook dat zal het college zeker doen. De VVD vroeg hoe de hoteleigenaren die verhoging van de toeristenbelasting ervaren en of er een mogelijkheid is om die lasten te verlichten. De commissie kan zich voorstellen dat zij met enige vrees naar die verhoging kijken. Dat wisten raad en college ook toen zij dit voorjaar beslisten over de verhoging van de toeristenbelasting. Het college probeert, ook in die gesprekken met de sector, de vinger aan de pols te houden, maar een lastenverlichting durft zij de commissie gezien de financiële toestand waarin de gemeente verkeert niet te beloven.

De heer **Snijder** (Student & Starter) dankt voor het duidelijke antwoord. Maar hij denkt dat het college toch nu al in gesprek zou kunnen gaan met de internationale studenten.

Wethouder **Oosters** antwoordt dat hij op zijn wenken wordt bediend. In het marktonderzoek over de short stay is er ook een gesprek met internationale studenten geweest over hun wensen. Die zijn niet verrassend: er is een tekort aan ruimte en zij zouden er graag betaalbare ruimte bij hebben. Wanneer de short stay is gerealiseerd, kan het college ook echt toetsen of die aan de vraag van de internationale studenten wel of niet voldoet. Op dit moment is dat moeilijk omdat die eenheden nog niet gerealiseerd zijn

De heer **Snijder** (Student & Starter) begrijpt dit, maar tegelijkertijd hoort hij van verschillende studentenorganisaties dat zij er ook graag bij betrokken waren geweest. Kan de wethouder toezeggen dat mee te nemen, wanneer de gemeente daar verder onderzoek over gaat doen?

Wethouder **Oosters** staat altijd open voor suggesties. Als Student & Starter suggesties heeft over organisaties die het college goed zou kunnen raadplegen om het netwerk van de internationale studenten beter te bereiken, dan staat het college daar zeker voor open.

De heer **Snijder** (Student & Starter) vraagt op welke termijn hij kan verwachten dat deze plannen naar de raad komen.

Wethouder **Oosters** antwoordt dat aan de commissie een brief in Q4 is toegezegd. Daarin kan een aantal van deze thema's terugkomen, maar zij denkt dat dat voor het specifieke thema internationale studenten nog niet helemaal aan de orde is. Het gaat erom dat eerst die locaties zijn gerealiseerd. Hiermee komt zij aan het einde van haar beantwoording.

De **voorzitter** vraagt de leden of er vragen zijn die niet zijn beantwoord.

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) hoort dat de wethouder zegt dat het klimaat onderdeel is van het hotelbeleid. Dat is voor hem geen antwoord op de vraag hoe het college de hotelstop rijmt met het doel om met stevige maatregelen een bijdrage te leveren aan het aanpakken van de klimaatcrisis en of klimaat nog een van de drie doelstellingen is.

Volgens de **voorzitter** was het ingaan op het punt van de Partij voor de Dieren meer een interruptie dan een gemiste vraag. Toch vraagt hij de wethouder te reageren.

Wethouder **Oosters** probeert dat. Klimaat is nog steeds een van de drie prioriteiten van het college en in de balans van de dingen die de gemeente in de stad organiseert is toerisme er ook een. Het college vindt dat het daar de regie over moet houden. Het college wil niet voor massatoerisme gaan, maar wil juist bekijken hoe het een beperkte groei kan faciliteren dat ook toerisme van kwaliteit oplevert. In die zoektocht kijkt het college ook heel erg naar de duurzame kant van het toerisme en kijkt het naar hoe het op die manier mensen die dichtbij Utrecht wonen als toeristen naar de stad kan trekken. Dat is de inzet en het college houdt daarover de regie. Klimaat is dus nog steeds een van de drie prioriteiten en het hotel- en toerismebeleid sluit daarbij aan.

De **voorzitter** gaat in op de toezeggingen.

Mevrouw **Kok** heeft genoteerd dat in de gesprekken met de hotels de suggestie wordt meegenomen om samen dingen met de stad te doen en kans te geven aan studenten van mbo-opleidingen en dat dit in de brief terugkomt.

De **voorzitter** concludeert dat er geen toezeggingen zijn gemist. Hij sluit dit debat af. Zo dadelijk volgt een debat met een andere wethouder. Hij vergeet echter een belangrijk punt. Dat is de vraag aan de agenderende partijen of zij met dit commissiedebat hun doel hebben bereikt en of dit onderwerp terug moet komen in de raad.

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) heeft al aangekondigd dat zijn fractie met een motie zal komen over het niet beëindigen van de hotelstop.

De heer **Van den Broek** (CDA) deelt mee dat zijn fractie overweegt om met een motie te komen over de regeldruk.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) geeft aan dat de ChristenUnie misschien ook met iets komt, maar haar fractie wil wachten op de actualisatie van de beleidsregel in Q4. Dan kijkt haar fractie verder. Zij roept de andere fracties op om dat ook te doen.

Volgens de **voorzitter** is dit een oproep. Er is in elk geval één motie aangekondigd en er wordt één motie overwogen. Agendering voor een kwartier zou voldoende moeten zijn. De commissie gaat hier niet over, maar hij wil dit als suggestie meegeven aan het Dagelijks Bestuur. Hij stelt vast dat de commissie hiermee instemt.

De **voorzitter** schorst vergadering om 11.24 uur en heropent deze om 11.28 uur.

8. Uitdagingen rondom een uitvaart

Dit agendapunt is vervallen.

9. Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen “Een zeker bestaan, samen aan de slag’

De **voorzitter** stelt dat nu een ander onderwerp met een andere wethouder aan de orde is. De behandeling van het vorige onderwerp verliep vlot. Hij stelt voor daar een voorbeeld aan te nemen, dan is er een lange middagpauze. Voor dit onderwerp staat een behandeltijd van 30 minuten. Het is geagendeerd door GroenLinks, PvdA, CDA, D66, Partij voor de Dieren, Volt, Student & Starter, VVD, BIJ1, ChristenUnie en DENK. In december 2024 ontving de raad het uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen. De fracties willen in debat om inhoudelijke accenten en wensen mee te geven voor de verdere uitvoering van dit programma. Spreker corrigeert de behandeltijd, die is 90 minuten. Het punt wordt in één termijn behandeld.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) hoopte dat alle mooie ambities uit de beleidsnota wat concreter zijn geworden. Wat GroenLinks betreft is dat goed gelukt. Het is een heel uitgebreid programma met allerlei concrete maatregelen. Haar fractie is natuurlijk blij met onder andere de zorgkostenregeling naar aanleiding van haar motie, het vereenvoudigen van de aanvragen en de uitbreiding van de jongerentoeslag. In het kader van de dingen waar GroenLinks blij mee is noemt zij ook de Actie Bestaansbalans, de crowdfundingsactie die samen met Collectief Kapitaal is opgezet en die ontzettend succesvol is. GroenLinks is blij dat de wethouder dit initiatief heeft genomen. Hiermee kan mensen wat financiële rust worden geboden. Zij heeft natuurlijk nog wel een aantal aandachtspunten. GroenLinks is blij met de zorgkostenregeling, maar zij begrijpt dat die nu voorliggend is gemaakt op de bijzondere bijstand, terwijl iemand die bijzondere bijstand vooraf moet aanvragen. Dat betekent dat iemand dan eerst de zorgkostenregeling moet aanvragen, maar als dat niet voldoende is, komt hij niet meer in aanmerking voor de bijzondere bijstand. Het is een wat ingewikkeld verhaal, zij hoopt dat het zo helder is. Het lijkt GroenLinks niet helemaal logisch. Zij vraagt dus aan de wethouder of hier nog eens goed naar gekeken kan worden. Het werken vanuit vertrouwen is een belangrijk principe in het Utrechtse beleid en GroenLinks is daar heel blij mee. Alleen komt in het uitvoeringsprogramma daarvan niet heel veel terecht. Het gaat haar met name om de vraag hoe dit vorm krijgt in de dienstverlening. Worden mensen hierop getraind en worden zij ook ondersteund? Het is immers soms best ingewikkeld om dit goed te kunnen doen. Zij wil graag een reactie van de wethouder. Hetzelfde geldt voor de inzet van ervaringsdeskundigheid. Ook dit komt eigenlijk nauwelijks aan bod in het uitvoeringsprogramma, terwijl het volgens GroenLinks daarin wel een plek moet hebben. Volgens haar is de wethouder dit wel met haar eens. Kan de wethouder toezeggen dat dit wordt gemonitord? Dan zijn er nog twee punten die wel uitgebreid terugkomen in het programma, maar die nog niet zo heel concreet zijn. Het eerste is de schuldenaanpak. Zij vindt het lastig om inzicht te krijgen in hoe het nu eigenlijk gaat. Ook vindt zij het vrij abstract. Misschien is het een goed idee om daar in de volgende dashboardbrief uitgebreider op in te gaan, met name op het meten en op het monitoren hoe het nu gaat. Ook voor de werkdienstverlening moet nog veel worden uitgewerkt. Zij vraagt wanneer de raad hier iets over hoort en of de wethouder kan toezeggen hierbij ook aandacht te hebben voor mensen die wel een beperking hebben, maar niet in het doelgroepenregister staan. Dat is altijd een wat vergeten en ingewikkelde groep die niet altijd de

juiste dienstverlening krijgt. Zij vraagt de wethouder hier aandacht voor te hebben. Tenslotte gaat zij in op het bouwdepot. GroenLinks heeft daar in twee jaar verscheidene keren om gevraagd. De conclusie is nu dat het ingewikkeld is. Dat vindt GroenLinks natuurlijk erg jammer. Zij denkt dat dit initiatief heel goed past in Utrecht. Het past bij het principe 'Ongelijk investeren in gelijke kansen', het past bij de inzet op kwetsbare jongeren, wat GroenLinks ook belangrijk vindt, en het past ook bij de strijd van deze wethouder om de Participatiewet. Is de wethouder dit met haar eens? Het bouwdepot werkt in sommige gemeenten alleen met fondsen en dan kost het de gemeente nauwelijks iets om dit te gaan doen. Dan is het misschien een kans om extra geld binnen te halen voor een groep die GroenLinks ook belangrijk vindt. Ziet de wethouder deze kans ook en is zij bereid dit initiatief een kans te geven? Het is een mooi uitvoeringsprogramma en zij kijkt uit naar de uitwerking ervan.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) meldt dat haar fractie blij is dat het uitvoeringsprogramma er ligt. Zij leest dat er ontzettend veel acties zijn ondernomen om ervoor te zorgen dat Utrechters kunnen rondkomen en kunnen meekomen. Dat heeft zij de laatste tijd kunnen zien. Zij wilde ook de Actie Betaalbalans noemen, haar voorganger heeft er al iets over gezegd. Ook het voornemen om inwoners sneller en eenvoudiger te helpen bij bijvoorbeeld het aanvragen van een bijstandsuitkering is belangrijk. Op papier ziet het er goed uit, maar veel hangt af van de uitvoering. Dat is best spannend in deze tijd van financiële druk en personeelstekort. De praktijk is weerbarstig, zij hoort bijvoorbeeld dat het aanvragen van de bijstand vaak veel langer duurt. Zij leest in het uitvoeringsprogramma dat nog veel moet worden uitgewerkt. Maar zij vraagt toch aan de wethouder of zij daarop kan reflecteren en kan ingaan op de haalbaarheid en op de vraag hoe de raad wordt geïnformeerd, als ambities toch worden bijgesteld. De PvdA wil het college een paar aandachtspunten meegeven. Zoals bekend is de PvdA blij met de focus op kinderen, al blijft het pleisters plakken. Bij een werkbezoek aan Overvecht hoorde zij hoeveel er eigenlijk nog meer nodig is om kinderen echt volwaardig mee te kunnen laten doen. Het Rijk zal echt bestaanszekerheid meer serieus moeten nemen. Een specifiek aandachtspunt hier zijn de subsidies voor de fondsen. Een aantal jaren heeft zij dat al gedaan en ook nu weer komt zij met het punt dat deze fondsen zo laat uitsluitsel krijgen over hun subsidie. Ook nu is dat weer het geval, terwijl beide partijen willen werken aan hetzelfde doel, het bereiken van kinderen die in armoede opgroeien en hen zo goed mogelijk ondersteunen. Maar vertrouwen komt te voet en gaat te paard: als mensen kinderen langer moeten laten wachten, dan heeft dat echt een schadelijk effect en dat is doodzonde. Met elkaar hebben partijen immers iets goeds opgebouwd. Zij vraagt weer of er snel uitsluitsel kan komen en of, nu deze nota er is, dit probleem vanaf 2026 kan worden voorkomen. Haar fractie heeft eerder aandacht gevraagd voor één loket voor kinderen zodat het voor scholen en ouders gemakkelijker wordt een aanvraag te doen. Haar fractie leest nu iets over een sociaal partnerportaal bij de U-pas, maar de gemeente heeft ook geconcludeerd dat fondsen juist een doelgroep bereiken die de U-pas niet bereikt. Voor de PvdA wil dat zeggen dat niet alles via de U-pas moet, maar zo leest het nu wel. Zij vraagt om toelichting hierop van de wethouder. Wat de zorgkosten betreft kan zij zich aansluiten bij de woorden van haar voorganger. Ook de PvdA heeft die zorgen gehoord van sociale raadslieden. Zij vraagt of ook eigen risico kan worden teruggevraagd via de regeling die is opgetuigd. Eerder is toegezegd dat het niet alleen gaat om het ruimer maken van de bijzondere bijstand voor het vragen van vergoedingen, maar ook dat de indieningstermijn ruimer wordt. Zij vraagt of dat nu is gebeurd. In het uitvoeringsprogramma staat best veel over begeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De PvdA kijkt uit naar de scenario's van UW die eraan komen. Daar zal ongetwijfeld lang over worden gesproken. Spreekster was onlangs op bezoek bij UW en bij het sociaal ontwikkelbedrijf van Den Bosch. Daar is alles onder één dak, zowel het aanvragen van de bijstand als het begeleiden van mensen naar werk. Een van de dingen die dit bedrijf heel goed doet is het inzetten op loonkostensubsidie. Dat doet Den Bosch vele malen beter dan Utrecht. In het uitvoeringsprogramma leest zij dat Utrecht dat instrument meer wil gaan inzetten. Dan is haar vraag of de gemeente dan bij andere gemeenten zoals Den Bosch te rade kan gaan. Een punt van aandacht is ook het begeleiden van werkgevers. Zij heeft eerder gezegd dat de gemeente niet alleen mensen klaar moet maken voor de arbeidsmarkt, maar ook de arbeidsmarkt klaar maken voor deze mensen. Zij leest dat de gemeente meer werkgevers zal benaderen, maar blijft de gemeente ook hun aanspreekpunt nadat mensen daar geplaatst zijn? Haar laatste punt is het erbij betrekken van de doelgroep. Zij heeft vaak haar partijgenoot Sjonnies aangehaald die pleit voor meer ervaringskennis in beleid. Herkent de gemeente de mensen waarvoor zij het beleid maakt? Dat is onvoldoende zichtbaar in dit plan. De wethouder heeft onlangs een Manifest Ervaringsdeskundigheid ontvangen. Wat is daarmee gebeurd?

Mevrouw **Barelds** (CDA) brengt naar voren dat het CDA gelooft in een samenleving waarin mensen omzien naar elkaar en waarin overheid, maatschappelijke organisaties en individuen samen verantwoordelijkheid dragen voor bestaanszekerheid. Dit gaat verder dan alleen financiële steun. Het vraagt om maatwerk, saamhorigheid en sociale cohesie zodat het beleid niet alleen dient om te steunen, maar ook mensen in staat stelt volwaardig deel te nemen aan de maatschappij. Grotendeels leest het CDA dit terug in het uitvoeringsprogramma en daar is haar fractie blij mee. Haar fractie leest dat er wordt gezocht naar een beleid op mensenmaat. Haar fractie vindt het echter jammer dat dit stuk met name inzoomt op het helpen van het individu. Waar worden buurt en gemeenschappen uitgedaagd en ingezet om bestaanszekerheid te vergroten? Waarom staat er niets in over vrijwilligerswerk? Het is wel de ambitie van de wethouder bij de hervormingen van de brede sociale basis, waarom komt dat hier niet terug? Zij vraagt de wethouder dit toe te lichten. Verder vraagt zij hoe de gemeente mensen uit de bijstand naar een baan krijgt. Is het beleid hiervoor genoeg activerend? Een punt dat haar fractie zorgen baart is de uitvoering van motie 315 van het CDA over extra geld naar gezinnen voor sport en cultuur. Nu is ervoor gekozen om 600.000 euro in de U-pas te stoppen, terwijl haar fractie van fondsen als de Stichting Leergeld en het Jeugdeducatiefonds begrijpt dat de U-pas daar nog niet goed werkt. Ouders moeten namelijk zelf uitzoeken hoe zij hun recht op ondersteuning kunnen verzilveren, terwijl deze fondsen juist de kennis en de infrastructuur hebben om hen effectief te begeleiden. Daarnaast is de U-pas er niet voor sport en cultuur alleen. Is de U-pas dus wel het middel om de sport- en cultuurmogelijkheden van bijvoorbeeld kinderen in armoede te vergroten?

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) hoort het CDA zeggen dat het ingewikkeld zou zijn met de U-pas, maar de U-pas is wel een budget dat iemand meteen kan inzetten voor contributie, bijvoorbeeld voor sport. Wat is daar dan ingewikkeld aan?

Mevrouw **Barelds** (CDA) denkt dat er twee soorten ingewikkeldheid zijn. In de eerste plaats werd in een werkstuk waar mevrouw Raaijmakers zelf aan refereerde aangegeven dat het soms lastig is voor de ouders om zelf die aanvraag te doen. Misschien kan zo'n loket als mevrouw Raaijmakers noemt hier helpen. Juist fondsen kunnen daar helpen. In de tweede plaats zijn nog niet alle sportverenigingen aangesloten bij de U-pas. Daarom stelt zij de vraag of de U-pas het middel is om alle kinderen te bereiken.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) deelt het laatste punt. In het uitvoeringsprogramma staat ook dat het college wil dat meer sportverenigingen en cultuurorganisaties zich aansluiten bij de U-pas. Het eerste punt van het CDA heeft natuurlijk ook met het budget te maken. Het budget staat op de U-pas, maar kan uitgeput raken of niet voldoende zijn. Zit voor het CDA het probleem dan niet meer daarin?

Mevrouw **Barelds** (CDA) zou dat los willen trekken. Zij is het er helemaal mee eens dat de sportverenigingen zoveel mogelijk de U-pas moeten accepteren. Wat betreft het budget dat voor de U-pas beschikbaar is vraagt zij zich af of die 600.000 euro niet te veel is en of het niet beter is om dat bijvoorbeeld ook aan de fondsen te geven.

Mevrouw **Bode** (Volt) vraagt of zij goed begrijpt dat het CDA meer geld aan de fondsen wil geven zodat de fondsen ertussen tussen kunnen gaan zitten bij mensen die geld willen besteden aan sport en cultuur.

Mevrouw **Barelds** (CDA) weet dat het klinkt alsof het omslachtig is. Maar haar fractie krijgt berichten dat niet alle ouders de juiste wegen weten, terwijl fondsen die wel kennen. Zij zegt dat dus inderdaad.

Mevrouw **Bode** (Volt) denkt dat de raad toch wil dat de mensen meer zelfredzaam zijn en zelf de regie hebben. Dan is toch de U-pas en het daarvoor gevormde budget beter dan tegen de ouders te zeggen dat er een aantal fondsen is dat hen verder kan helpen?

Mevrouw **Barelds** (CDA) is het daarmee eens. Zij sluit het niet helemaal uit. Zij vraagt zich af of de 600.000 euro goed besteed wordt en of dat bedrag naar de U-pas moet. Maar zij zegt niet: doe het een of het ander. Zij is het helemaal eens met de zelfredzaamheid. De overheid moet het ook niet allemaal uit handen willen nemen.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) brengt naar voren dat die U-pas juist autonomie geeft aan ouders die hulp moeten vragen. Dat stukje autonomie gunt zij hen heel erg. Is het niet zo dat het CDA eigenlijk naar een oplossing zoekt voor een probleem waarbij de oplossing elders ligt? De sportclubs moeten beter aangehaakt worden en het moet gemakkelijker en vindbaar worden. Is het CDA het met haar eens dat de fondsen niet de oplossing hoeven te zijn en dat de gemeente juist de kern van het probleem moet aanpakken?

Mevrouw **Barelds** (CDA) is het daarmee eens, maar zij zoekt nog naar wat volgens D66 de kern van het probleem zou zijn.

De **voorzitter** meent dat het niet aangaat vragen terug te kaatsen. De interruptie was al uitgebreid. Er komt of een echt nieuwe vraag of mevrouw Barelds gaat door met haar betoog.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66)zal het heel kort verduidelijken. Zij ontkent dat er een probleem kan zijn. Zij vindt die autonomie heel belangrijk naar die ouders toe. Dus als de gemeente de oplossing in die fondsen zoekt, dan creëert zij eigenlijk weer een nieuw probleem. Moet er dan niet elders worden gekeken naar de oplossing van dat probleem in plaats van direct naar de fondsen te gaan?

Mevrouw **Barelds (**CDA) antwoordt dat haar fractie de autonomie ook heel belangrijk vindt en denkt dus niet dat het geld alleen naar de fondsen moet. Zij gaat verder met haar betoog. Zij vraagt of de wethouder kan garanderen dat door de nu gekozen uitvoering meer kinderen toegang krijgen tot sport en cultuur. Dat is immers het doel. In achtgenomen dat de fondsen juist minder geld krijgen vanwege bezuinigingen, hoe ziet de wethouder deze positie met betrekking tot sport en cultuur? Tenslotte vraagt het CDA zich af of het partnerportaal hier de juiste oplossing voor is. Het CDA begrijpt dat ook hierover niet alle partijen enthousiast zijn. Hoe reflecteert de wethouder hierop?

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) brengt naar voren dat het uitvoeringsprogramma mooie doelstellingen baseert op de ambitie dat iedereen in deze stad moet kunnen rondkomen, meedoen en vrij moet zijn van schuldzorgen. Met het oog op het laatste stelde D66 enige weken geleden vragen over het kwijtschelden van schulden. D66 is ervan overtuigd dat alleen het kwijtschelden van schulden niet altijd de meest duurzame oplossing is en vindt een duurzame oplossing van problemen cruciaal. Het college geeft aan dat aanvullende begeleiding in veel gevallen wel wordt geboden, hoewel het geen verplichting is. Dat is heel mooi. De regeling loopt nog geen jaar, er is dus nog niet veel bekend over eventueel terugvallen in schulden in Utrecht. Kan het college toezeggen bij te houden of en hoeveel cliënten aanvullende hulp krijgen, inclusief aanbeveling over vervolg, en kan het vanuit die cijfers en inzichten aangeven in hoeveel gevallen terugval zich voordoet naarmate de regeling langer loopt? Kan de wethouder de raad daarover informeren door middel van de dashboardbrief?

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) heeft in dit debat vragen gehoord die haar verbaasd hebben. De antwoorden hebben laten zien wat goed bij Utrecht past. Bij het helpen van mensen die stress-sensitief zijn is in haar ogen het kwijtschelden van schulden een goed instrument. Hoe ziet D66 dat?

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) antwoordt dat D66 het daarmee eens is. Tegelijkertijd vindt haar fractie dat, als die schulden worden kwijtgescholden, daar structureel hulp of begeleiding bij nodig is om terugval te voorkomen. D66 trekt niet het kwijtschelden van schulden in twijfel, maar dan wel met de garantie dat er op lange termijn begeleiding is zodat er geen terugval is. Dat biedt immer ook weer nieuwe stress.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) vraagt of de antwoorden op die vragen dan bij D66 zorgen hebben gewekt. Zij kan zich dat bijna niet voorstellen.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) merkt op dat, toen zij zag dat dit gebeurde, zij dat heel mooi vond omdat het een heleboel zorgen wegneemt, maar tegelijkertijd weet zij dat een heleboel mensen terugvallen in schulden doordat hun gedrag niet wordt aangepast. Dat wil haar fractie juist voorkomen. Vandaar dat zij meent dat, als zij kijkt naar de antwoorden op die vragen, er nog niet

veel duidelijkheid is of dat gebeurt. Als dat gebeurt, lijkt het haar goed om dat scherp in de gaten te houden en toch wat steviger te zijn op de nazorg bij kwijtschelding.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) denkt dat dat de vraag is. Zij vraagt of D66 dan niet ziet dat hierin al heel snel de ondertoon van het veroordelen van schulden zit. Dat las zij ook echt in die vragen. Dat helpt niet om mensen uit schulden te helpen.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) denkt dat mevrouw Raaijmakers dan de verkeerde conclusie trekt. D66 heeft namelijk gezegd dat het kwijtschelden alleen niet duurzaam is. Haar fractie trekt het kwijtschelden niet in twijfel, maar wil wel dat het een duurzame oplossing wordt.

Mevrouw **Bode** (Volt) hoort D66 zeggen dat het alleen kwijtschelden niet duurzaam is. Daar is zij het helemaal mee eens, maar zij hoort D66 ook zeggen dat het wil dat er begeleiding is zodat mensen niet terugvallen in het oude gedrag. Kan zij daaruit concluderen dat D66 vindt dat deze schuld eigen schuld is?

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) antwoordt dat D66 dat zeker niet vindt. Heel veel mensen komen in schulden door overmacht, zoals het overlijden van een partner of een scheiding. Dat zijn allemaal levensveranderende situaties waar D66 oog voor heeft. Tegelijkertijd is haar fractie wel zo nuchter om te weten dat mensen soms niet hebben geleerd of meegekregen om met geld om te gaan op een manier dat zij niet in schulden komen. Deze week heeft iedereen ook de discussie in Klarna en de winkelstraat gehoord. Die mensen gunt zij juist dat zij die begeleiding krijgen wanneer dat nodig is om te voorkomen dat zij in de oude situatie terugvallen die inderdaad veel stress oplevert.

Mevrouw **Bode** (Volt) hoort dan toch wel dat het bij een groot deel van de mensen met een schuld, schuld door eigen gedrag is. Is D66 het met haar eens dat veel schulden ontstaan doordat de inkomsten onvoldoende zijn om te voorzien in basisbehoeften zoals huur en boodschappen?

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) meent dat ook mevrouw Bode een conclusie trekt uit iets dat spreekster helemaal niet zegt. Er zijn levensveranderende omstandigheden die ten grondslag liggen aan schulden. Tegelijkertijd is er een groep mensen waarvan zij niet weet hoe groot die is die door keuzes die zij zelf maken in de schulden komen. Zij zegt niet dat zij daaraan schuld hebben omdat zij er ook oog voor heeft dat die mensen misschien de manier om uit de schulden te blijven in het leven niet hebben meegekregen. Juist die mensen gunt zij de begeleiding zodat zij niet meer in een stressvolle situatie met schulden komen.

Het valt de **voorzitter** op dat een aantal interrupties en de beantwoording daarvan behoorlijk lang zijn en dat er herhalingen in de vragen en de antwoorden zitten. Het spaart tijd, als de leden dat niet doen.

Mevrouw **Bode** (Volt) hoeft niet meer een derde interruptie te plaatsen.

De heer **Şimşek (**DENK) ziet dat de naam op het scherm niet klopt.

De **voorzitter** constateert dat er vandaag van alles misgaat met de bordjes.

De heer **Şimşek** (DENK) geeft aan dat zijn naam Şimşek is en niet Sungur. Het zou wel mooi zijn, als hij fractievoorzitter zou worden.

De **voorzitter** merkt op dat het nog steeds misgaat met de bordjes. Als de heer Şimşek zijn vraag heeft gesteld, wordt er iets aan gedaan. De commissie heeft echter de naam van de spreker gehoord.

De heer **Şimşek** vraagt of D66 niet vindt dat meer moet worden ingezet op preventie van schulden. Preventie is belangrijk, of het nu gaat om mensen die in het verleden schuld hebben gehad en nu uit de schuld zijn geholpen of mensen die nog nooit in de schulden hebben gezeten, maar waarvan bekend is dat zij moeilijk rondkomen en bij wij moet worden voorkomen dat zij überhaupt in de schulden komen te zitten. Wat vindt D66 van de wijze waarop het college daarop inzet?

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) is het daar voor honderd procent mee eens. Zij denkt ook dat het college er alles aan doet dat binnen zijn vermogen ligt. Toch ontkomt de samenleving er niet aan dat mensen in schulden raken. De raad moet die balans wel goed in het oog houden, maar zij is voor inzetten op preventie en zij denkt dat het college dat ook probeert.

De **voorzitter** merkt op dat het wel weer een lang antwoord was.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) zal proberen het anders te doen. Werk is voor hen die daartoe in staat zijn de beste manier om bestaanszekerheid te waarborgen. Het is niet alleen de sleutel tot financiële stabiliteit, maar biedt ook toekomstperspectief en het draagt bij aan eigenwaarde en aan sociale binding. Jongeren verdienen een toekomst waarin zij kunnen dromen en kansen krijgen. Dat komt ook terug in het uitvoeringsprogramma. Toch kampen veel jongeren met obstakels zoals schulden, mentale problematiek of gebrek aan netwerk en opleiding. Deze problemen versterken elkaar en beperken de mogelijkheden om te participeren in de maatschappij en dragen bij aan de prestatiedruk die jongeren ervaren. In het uitvoeringsprogramma is te zien dat er veel wordt gedaan om jongeren te helpen de weg naar werk te vinden. Toch is voor bepaalde groepen meer nodig en is dat eerder nodig. Hoe kijkt het college naar zorgen over bestaanszekerheid in de toekomst als grondoorzaak van prestatiedruk? Welke mogelijkheden ziet het college om al in een eerder stadium en misschien met meer uren in te zetten op het kansrijker maken van de overstap naar het werkende leven? Leerlingen in het vmbo moeten al jong richting kiezen en zij hebben niet altijd in beeld wat hun mogelijkheden zijn. Daarnaast heerst nog steeds de gedachte dat werken met handen minder zou zijn dan en minder zou opleveren dan een baan waarvoor een theoretische opleiding nodig is. Met personeelstekorten en een veranderende arbeidsmarkt is dat zeer onterecht. Kan de wethouder toezeggen met vmbo-scholen in gesprek te gaan om samen tot een plan te komen voor een betere begeleiding van vmbo-leerlingen en het algehele beeld van praktisch geschoold werk bij te stellen? Het verlagen van drempels en het vereenvoudigen van regelingen heeft een plek in het uitvoeringsprogramma. D66 juicht dat toe. Zo worden deze regelingen toegankelijker voor iedereen. In dit kader vraagt D66 de wethouder of er inmiddels vooruitgang is geboekt bij het ontwikkelen van het virtuele inkomensloket. Het zou mooi zijn, wanneer dit voor het einde van deze raadsperiode klaar zou zijn voor gebruik. Daarnaast hoort D66 graag of de wethouder andere digitale ontwikkelingen in beeld heeft om regelingen toegankelijker te maken en de efficiëntie te optimaliseren. Haar laatste punt gaat over de risico's in het uitvoeringsprogramma. Dat raakt ook aan wat de PvdA eerder zei. De hervormingsopgave sociaal domein en de invulling van de gemeente-brede structurele tekorten vanaf 2026 kunnen ertoe leiden dat er minder middelen beschikbaar zijn voor de uitvoering van de doelstellingen in dit programma. In het uitvoeringsplan wordt aangegeven dat, wanneer nodig, de werkdienstregeling en/of de armoederegeling versoberd kunnen worden. Wat D66 betreft is dat geen wenselijke ontwikkeling,. Daarover is iedereen hier het waarschijnlijk wel eens. Kan de wethouder inzicht geven in welke regelingen dit specifiek betreft, wellicht ook al in welke volgorde en wat de uitwerking daarvan is in de stad?

De heer **Snijder** (Student & Starter) meent dat D66 terechte opmerkingen maakt, zeker over die groep jongeren die wat praktischer zijn opgeleid. Er is natuurlijk die hervormingsopgave voor de gemeente. Hij hoort een aantal zaken dat ook meespeelt, zoals mentale gezondheid en woonstress. Waar ziet D66 de mogelijkheid om hier integraal naar te kijken, in relatie tot het voorliggende werk- en inkomensstuk?

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) antwoordt dat haar fractie heel erg kijkt naar oplossingen die meer de grondoorzaken aanpakken. Op het moment dat een jongere b.v. op het vmbo een beter toekomstperspectief heeft doordat de reputatie van met de handen werken verbetert en er een besef is dat dit heel veel kan opleveren voor iemand die dat werk doet, voelt hij zich op school ook beter. Dat neemt stress weg en daardoor presteert hij beter. Zo kijkt D66 daarnaar.

De heer **Snijder** (Student & Starter) meent dat de vraag terecht is. Die wordt nu neergelegd bij de wethouder Werk en Inkomen. Maar het is ook zo dat dit bij verschillende beleidsterreinen speelt. Zelf zoekt hij hoe dat probleem dan kan worden opgelost, ook in het kader van de bezuinigingen.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) begrijpt de vraag. Zij wil ook niet in de schoenen van het college gaan staan. Het is meer een aansporing richting wethouder. Zij denkt dat de wethouder sowieso al

met haar collega's moet kijken naar dit soort problemen en naar hoe zij daar samen de schouders onder kunnen zetten.

De heer **Van Bemmel** (Partij voor de Dieren) vindt het goed om te zien waaraan de gemeente gaat werken wat betreft werk en inkomen. Hij sluit zich aan bij het punt van de PvdA over het erbij betrekken van de werkgevers. Zijn eerste vraag sluit hier ook op aan. Het college wil ondersteuning bieden aan werkgevers door middel van informatievoorziening en door de kansen te noemen van inburgeraars om de werkgevers te motiveren inburgeraars aan te nemen. Kan het college toezeggen in deze informatievoorziening ook aandacht te besteden aan goed werkgeverschap en goede arbeidsvoorwaarden zodat deze inburgeraars onder goede omstandigheden kunnen gaan werken? Zijn tweede vraag gaat over de zelfredzaamheidsroute voor inburgeraars om ze voor te bereiden op de arbeidsmarkt. Kan het college toezeggen hierin ook aandacht te besteden aan de rechten van de inburgeraars, aan wat de werkomstandigheden zijn en aan wat werknemers van werkgevers mogen verwachten? Misschien gebeurt dit al. Zo niet, dan zou de Partij voor de Dieren dit er graag bij zien. Deze twee focuspunten zijn volgens zijn fractie een goede begin om de arbeidsrechten van inburgeraars beter te beschermen.

Mevrouw **Bode** (Volt) dankt in de eerste plaats de wethouder voor dit uitvoeringsprogramma. Het is immers geschreven vanuit een groot hart voor de mensen die het nodig hebben en ook vanuit een positief mensbeeld omdat er wordt uitgegaan van wat mensen kunnen, en vooral wat zij zelf kunnen. Het is bekend dat Volt voor geld geven is zodat mensen zelf bepalen. Dat blijft haar fractie herhalen. Volt is natuurlijk ook realistisch. Volt weet immers dat de U-pas tot dat moment eigenlijk een noodzakelijk iets is. Daarom is haar fractie voor een zo hoog mogelijk budget en een zo breed mogelijk gebruik met zo min mogelijk voorwaarden. De insteek van Volt is dus: zolang geld geven niet mogelijk is, dan zoveel mogelijk via de U-pas. Dan is haar fractie dus blij met de stappen die in dit uitvoeringsprogramma worden gezet. Het budget wordt immers verhoogd, aanbieders van cultuur en sport worden aangemoedigd om zich aan te sluiten en mensen kunnen nu ook sportspullen aanschaffen. Dat is superfijn. Er zij twee dingen die Volt graag wil realiseren. In de eerste plaats wil haar fractie dat het budget op de U-pas langer beschikbaar blijft. Dat vervalt nu na één jaar, terwijl een uitgave net wat groter kan zijn of over een jaar heengaat. Dan is het fijn dat het budget dat nog resteert daarvoor kan worden gebruikt. Het tweede punt is dat in de raadsbrief staat dat er 300.000 euro naar de partners gaat voor besteding aan sport en cultuur. Volt wil dat dit budget ook naar de U-pas gaat. Dat scheelt een loket, het geeft mensen meer regie om zelf te bepalen hoe ze dat willen uitgeven. Tenslotte gaat zij in op de meetbaarheid en effectiviteit van alle acties. Volt wil namelijk graag weten wat iets kost.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) vraagt of Volt ook ziet dat door minder geld aan de fondsen te geven minder kinderen in Utrecht worden bereikt.

Mevrouw **Bode** (Volt) ziet dit niet. Har fractie zet namelijk in op een beter bereik van alle regelingen en ook van de U-pas voor alle mensen. Volt gelooft dat het geld zo duidelijker direct daar terechtkomt waar het nodig is.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) merkt op dat mevrouw Bode ook bij het werkbezoek was. Spreekster gelooft dat de fracties vanuit het stadhuis het hierover kunnen hebben, maar dat de praktijk weerbarstiger is. Kinderen worden op verschillende manieren bereikt, dat kan ook via de scholen of de vindplekken waar kinderen zijn. Dat is niet altijd een plek waar de U-pas er is of bij het stadskantoor van de gemeente. Hoe wil Volt die kinderen dan wel bereiken?

Mevrouw **Bode** (Volt) denkt dat dat via het contact op de scholen kan. Maar zij wil daar geen fondsen tussen zetten omdat dat het heel complex maakt. De fondsen geven aan dat zij het kind centraal stellen, mar ondertussen moet er via ieder fonds iets ander worden geregeld. Als moeder van twee kinderen zou het voor haar een dagtaak zijn om hier een sportveld, daar een abonnement en daar nog een uitje te kunnen regelen. Zet het op de U-pas, dan heeft iemand het in eigen hand.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) merkt op dat Volt heel erg uitgaat van eigen regie, terwijl mensen die in hoge geldnood zitten niet altijd de regie kunnen voeren. Professionals zeggen dat ook. Een kind mag daar niet de dupe van zijn. Fondsen brengen ook nog extra geld mee, zij zou het dus doodzonde vinden, als en het geld en de kinderen straks niet meer bereikt kunnen worden.

Spreekster vraagt Volt na te denken over wat scholen zeggen over hoe kinderen het beste kunnen worden geholpen.

Mevrouw **Bode** (Volt) geeft aan dat er nu 300.000 euro is gereserveerd voor fondsen om uit te geven aan sport en cultuur, terwijl juist op de U-pas de mogelijkheden daarvoor zoveel worden verruimd. Dan vindt Volt het zonde om te zeggen dat het geld naar de fondsen gaat, terwijl het ook aan de U-pas kan worden besteed.

De **voorzitter** ziet dat het CDA niet meer wil interrumperen.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) denkt dat Volt en haar fractie elkaar kunnen vinden op het punt autonomie van mensen met schulden. Tegelijkertijd merkt zij ook dat die fondsen echt een rol hebben in de stad. Zij zou er heel graag naartoe willen dat die autonomie volledig is en dat het geld daarnaartoe gaat. Maar is Volt het niet met haar eens dat het nu niet de tijd daarvoor is en dat daarnaartoe gewerkt moet worden? Dit gaat wel heel snel waardoor de gemeente mogelijk een groep uit het oog verliest die niet meer wordt bereikt. Hoe ziet Volt dat?

Mevrouw **Bode** (Volt) antwoordt dat Volt vindt dat het niet snel gaat en meent dat er nu een kans is om een volgende stap te zetten. De fondsen zijn immers nog steeds op heel veel andere plekken beschikbaar. Bij het werkbezoek vorige week werd gesproken over een wasmachine die moest worden vervangen, een laptop en een matras. De gemeente moet het voor mensen eenvoudiger maken. Als iemand onvoldoende eigen inkomen heeft, moeten er zo min mogelijk extra regelingen zijn en moet het zoveel mogelijk worden geconcentreerd om het eenvoudiger te maken.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) stelt dat mevrouw Bode en zij elkaar vinden op het laatste punt. Maar zij is ook benieuwd hoe Volt kijkt naar de groep die de gemeente door dit heel snel te doen gewoon uit het oog verliest en die dan helemaal geen hulp meer krijgt omdat zij om wat voor reden, wantrouwen of iets anders, de U-pas niet gebruiken. Die mensen vallen buiten het beeld en worden niet meer geholpen met alle gevolgen daarvan. Hoe kijkt Volt daarnaar?

Mevrouw **Bode** (Volt) antwoordt dat de commissie het hier heeft over een budget dat bestemd is voor sport en cultuur. Als het niet naar de fondsen gaat, dan kunnen de fondsen kinderen inderdaad niet helpen op het terrein sport en cultuur. Maar daarvoor verruimt de gemeente juist de U-pas. Het is niet zo dat heel veel kinderen en gezinnen in acute nood komen omdat die fondsen er niet zijn.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) wijst erop dat D66 sport en cultuur uitermate belangrijk vindt gezien de sociaal-emotionele uitwerking die het heeft, de positieve impact. Nogmaals vraagt zij of Volt dan over de mensen die buitenboord vallen zegt: “Laat maar zitten”.

Mevrouw **Bode** (Volt) beantwoordt die vraag met nee. Het kan met de U-pas. Zij gaat verder met haar laatste punt. Dat gaat over meetbaarheid en effectiviteit van alle acties. Haar fractie wil namelijk weten wat alles kost en wanneer een actie als succesvol wordt gezien. Wanneer zou de wethouder dit inzicht kunnen verschaffen? Terecht wordt in het uitvoeringsprogramma gesteld dat de daarin opgenomen acties onder voorbehoud zijn omdat mogelijk een lager budget zal dwingen tot versobering van het beleid. Daarom vraagt zij aan de wethouder wat de prioritering is van de acties. Wat zou de gemeente als eerste niet doen, als er minder financiële middelen zijn en wat blijft de gemeente sowieso wel doen?

De heer **Snijder** (Student & Starter) neemt dit debat over van zijn collega Van Rooij. Hij vindt het leuk dat hij een keer het debat over werk en inkomen mag doen. Zijn fractie spreekt haar dank uit voor dit uitvoeringsprogramma aan het college en de ambtenaren die het hebben opgesteld. Hij richt zich hierbij specifiek tot mevrouw Voortman. De speerpunten waar de twee komende jaren op wordt gefocust ondersteunt Student & Starter van harte. In Utrecht zijn er goede regelingen voor financiële ondersteuning voor wie dat nodig heeft. Maar het is belangrijk dat de gemeente erop inzet dat mensen ook gebruik maken van die regelingen. Mensen moeten weten waar zij terechtkunnen en waar zij recht op hebben en zij moeten ook in staat worden gesteld om de aanvraag te doen. Hij leest dat er op dit punt al mooie stappen worden gezet. In het uitvoeringsprogramma is er ook speciale aandacht voor doelgroepen, waaronder jongeren. Zoals

bekend kampt deze groep met financiële problemen, mede veroorzaakt door het leenstelsel en de woningmarkt waar studenten de hoofdprijs betalen voor een kamer. Het is dan ook zeer positief dat Utrecht de studietoeslag uitbreidt. Ook is zijn fractie positief over de voorgenomen plannen om de dienstverlening beter aan te laten sluiten op jongeren, met aandacht voor individuele begeleiding waar dat nodig is. In het uitvoeringsprogramma is er ook aandacht voor het meer bekend maken van het aanbod op het gebied van armoede en schulden voor jongeren die nu nog onvoldoende worden bereikt. Uiteraard vindt zijn fractie dit een heel goed idee maar zij vindt dat de beoogde aanpak te summier is. Er zal worden gewerkt met influencers om regelingen meer bekendheid te geven onder jongeren. Kan de wethouder dit nader toelichten en aangeven hoe het inzetten van influencers concreet vorm gaat krijgen? Welke stappen staan er in de planning en op welke termijn? Zijn laatste punt is dat hij leest dat de gemeente met samenwerkingspartners en jongeren zelf gaat onderzoeken hoe zij meer jongeren kan bereiken en ondersteunen. Uiteraard juicht Student & Starter dit altijd toe. Zijn fractie hoort graag van de wethouder hoe dit er concreet uit zal zien en op welke termijn dit zal plaatsvinden. Uiteraard wil zijn fractie dat de campagne zo snel mogelijk van de grond komt, maar de gemeente moet het wel goed doen. Kan de wethouder toezeggen dat zij de raad zo snel mogelijk zal informeren over dit participatieproces en de uitkomst ervan?

Mevrouw **Zijdenbos** (VVD) neemt dit debat waar voor haar collega Mariam Al-Saqaff. De VVD wil dat iedereen mee kan doen, zijn eigen geluk kan nastreven en kan voorzien in zijn of haar levensonderhoud. Werk staat aan de basis daarvan. Op het werk maakt iemand sociale contacten, ontplooit hij zichzelf en verdient hij geld waardoor hij voor zichzelf en zijn eventuele gezin kan zorgen. Haar fractie vindt het dan ook belangrijk dat de gemeente zich blijft inzetten voor het aan het werk krijgen van iedereen. Daarom heeft de VVD de volgende opmerkingen over het uitvoeringsprogramma. In het overzicht waarin de dienstverlening in drie categorieën wordt verdeeld ziet de VVD iets apart staan. Waarom zijn de lijnen ‘Ik heb behoefte aan inkomen’ en ‘Ik zoek werk’ aparte lijnen? Het toekennen van een uitkering hoort volgens de VVD altijd gepaard te gaan met op zoek gaan naar werk.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) is benieuwd of de VVD ook beseft dat sommige mensen echt niet in staat zijn om te gaan werken en dat door de door de VVD voorgestelde aanpak deze mensen compleet aan de zijlijn worden gezet. Is de VVD dat met haar eens?

Mevrouw **Zijdenbos** (VVD) antwoordt dat haar fractie wil dat mensen hun best doen om aan het werk te gaan. Daarbij wil de VVD graag de steun van de gemeente zien.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) vraagt hoe de VVD dan aankijkt tegen mensen die daar echt niet toe in staat zijn.

Mevrouw **Zijdenbos** (VVD) houdt die vraag nog even tegoed. Zoals bekend neemt zij het debat over. De VVD wil graag dat iedereen op zoek gaat naar werk omdat er dan sprake is van echte financiële zelfredzaamheid. Zij wil graag een reactie van het college. Daarnaast vindt de VVD het jammer dat het college de gegevens van werkzoekenden in de bijstand niet inzichtelijk wil maken voor werkgevers. Op dit moment bekijkt de gemeente of zij een CV wel of niet aanbiedt aan een werkgever. Maar werkgevers geven bij haar fractie aan dat zij zelf wellicht de potentie zien in iemand of een connectie zouden maken die de gemeente niet direct zou zien. Welke kansen ziet het college om de werkgevers meer inzicht te bieden? ‘Iedereen aan het werk’ betekent iedereen aan het werk zetten en alles in gang zetten om dit mogelijk te maken.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) heeft in haar inbreng al gezegd dat de gemeente mensen klaarmaakt voor de arbeidsmarkt, maar dat werkgevers ook wel klaar mogen worden gemaakt voor deze mensen. Ziet de VVD dat ook zo?

Mevrouw **Zijdenbos** (VVD) antwoordt dat het altijd een wisselwerking is. De gemeente moet beginnen met inzichtelijk te maken wie er openstaat voor de arbeidsmarkt.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) hoort hier nog steeds in dat het vooral bij de werknemer ligt. Maar de gemeente mag ook wel wat verwachten van de werkgevers, zeker in deze tijd van grote personele krapte. Werkgevers zitten te popelen om arbeidskrachten. Mag er dan niet meer worden verwacht van de werkgevers?

Mevrouw **Zijdenbos** (VVD) meent dat er sowieso een match moet zijn tussen werkgever en werknemer. Die connectie moet er gewoon zijn. Daarom vraagt haar fractie aan de wethouder welke kansen het college ziet om meer inzicht te geven in zulke connecties tussen werkgever en werknemer.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) dankt de wethouder voor de raadsbrief en het uitvoeringsprogramma. Het is een heel initiatief om de inwoners van deze stad te helpen en de ChristenUnie is er blij mee. Ondanks de financiële uitdagingen is de gemeente er voor de kwetsbare inwoners in deze stad. De ChristenUnie is positief over de doelgroepen aan wie in het programma prioriteit wordt gegeven. Zij heeft een aantal vragen aan de wethouder. In de eerste plaats is haar fractie benieuwd hoe de wethouder op het gebied van de studietoeslag denkt dat zij wel binnen het budget van 1 miljoen euro van het Rijk kan blijven met de genoemde gerichte acties. Of wordt het weer een overschrijding? Kan de wethouder terugkoppelen wat zij gaat doen, als de werkelijke kosten te hoog blijven? In de tweede plaats sluit de ChristenUnie zich aan bij de zorgen die zijn geuit door andere fracties over de invloed van de hervormingsopgave sociaal domein en het financiële tekort van 2026. Ook de ChristenUnie vraagt de wethouder de raad hierin goed mee te nemen. Haar derde punt is dat de wethouder in een brief terugkomt op een toezegging over de begeleiding van mannelijke en vrouwelijke inburgeraars naar werk. Hierin staat dat er trainingen zijn voor het vergroten van het zelfvertrouwen en het versterken van de mentale gezondheid bij vrouwen. De ChristenUnie vraagt zich af of daaraan ook behoefte is bij mannen. Vindt de wethouder dat er hier een hulpvraag ligt? Haar laatste punt is dat de ChristenUnie zich zorgen maakt over de ICT-ontwikkelcapaciteit. Het staat aangegeven bij de risico's en in het uitvoeringsprogramma staat zelfs dat er een groot risico is dat de gemeente onvoldoende capaciteit heeft voor de ontwikkeling van een klantvolgsysteem en het ontsluiten van data. De gemeente kan dan niet genoeg sturen. De huidige situatie is volgens de ChristenUnie niet houdbaar omdat het te veel risico met zich meebrengt. Haar fractie hoort graag van de wethouder wat het college daar, eventueel met meedenken van de raad, aan kan doen.

De heer **Şimşek** (DENK) dankt in de eerste plaats de wethouder en de ambtenaren die aan dit document hebben gewerkt voor het maken van deze actieagenda. Het is fijn om één overzichtelijk document te hebben waarin de acties van de verschillende beleidsnota's worden benoemd. Voor DENK zijn gelijke kansen altijd een speerpunt geweest en bestaanszekerheid is daar een onderdeel van. In de actieagenda staan veel punten waar zijn fractie blij mee is, maar zijn fractie heeft ook een aantal punten van zorg. DENK is blij dat het college het aanvragen van een bijstandsuitkering gemakkelijker wil maken. DENK heeft altijd gepleit voor een uitgangspunt van vertrouwen in plaats van wantrouwen in de burger. Zijn fractie is blij dat het college dit uitgangspunt heeft overgenomen. De praktijk leert echter dat veel mensen toch wantrouwen vanuit de overheid ervaren en het proces voor het aanvragen van de uitkering lastig vinden. Hij heeft nog geen beeld van hoe het nieuwe proces eruit gaat zien. Daarom vraagt hij aan het college om enerzijds constant te evalueren hoe burgers dit nieuwe proces ervaren en anderzijds om de raad op de hoogte te stellen van hoe deze versimpeling eruit ziet. Hij vraagt een toezegging om daarop bij de raad terug te komen, als dat al niet is gedaan. (Spreker is een tijdje weggeweest.) De raad heeft het al jaren over het bereik van de armoederegelingen. Veel burgers in de stad weten gewoon niet hoe zij bepaalde hulpvragen kunnen doen. Zijn fractie heeft hier van het begin af op gehamerd en is blij dat het college hierop blijft inzetten. Zijn fractie wil graag per brief op de hoogte worden gehouden van de effecten van de campagne 'Weet waar je recht op hebt' zodat de raad constant kan leren wat wel en wat niet werkt. Het is van essentieel belang dat ook de doelgroep zelf en belangrijke aanspreekpunten in de wijk hierover mee kunnen praten, omdat de ervaring leert dat de ervaring van bewoners lang niet altijd overeenkomt met wat mooi op papier wordt gezet. Spreker hoort graag van de wethouder hoe de raad hierover wordt geïnformeerd en ook hoe de stem van de inwoners hierin meegenomen kan worden. Ook is DENK blij dat het college inzet op het verduidelijken van de rechten en plichten, maar vooral ook van het erkennen van het recht tot het maken van een menselijke vergissing. Iedereen weet nog goed hoe het ging met de toeslagenmisdaad. Zijn fractie wil voorkomen dat dit soort dingen zich ooit herhalen. Graag verneemt zijn fractie per brief hoe het college dit precies wenst te doen en wat hierin de stappen zijn. Welk proces kan hij verwachten, als er een menselijke vergissing is? Ook wil zijn fractie dat burgers wat meer de mogelijkheid krijgen om hierover zelf hun feedback te geven en hun ervaringen te delen zodat de raad die mee kan nemen. Ook hier vraagt hij een toezegging.

De heer **Otto** (EenUtrecht) ziet op pagina 12 van het uitvoeringsprogramma dat de bijzondere bijstand te complex is of niet goed vindbaar is en dat Utrechters er daardoor te weinig gebruik van maken. In Q2 van 2025 wordt dit aangepakt. Zijn fractie ontvangt echter verschillende signalen dat het in 2024 een stuk gemakkelijker was om aanvraag te doen en dat dit in 2025 veel moeilijker is geworden. De al zwaarbelaste ervaringsdeskundigen die jaarlijks talloze mensen helpen met de aanvragen zijn sinds 1 januari 2025 weer een stuk langer bezig. Herkent het college de signalen dat de nieuwe handelwijze in2025 stress veroorzaakt bij bijstandsgerechtigden en dat dit mogelijk leidt tot nog hogere drempels? Is het college bereid om terug te gaan naar de handelswijze tot en met 2024, dit in afwachting van de nieuwe aanpak die volgens het uitvoeringsprogramma moet starten vanaf Q2 van dit jaar? Hoe gaat het college ervaringsdeskundigen meer en beter betrekken bij het opstellen van een nieuwe laagdrempelige aanpak? Verder begreep EenUtrecht dat de gemeente afscheid heeft genomen van Hallo Werk en nu gebruik maakt van de diensten van Competensys omdat het college daarbij hogere verwachtingen heeft. Kan de wethouder toelichten waarom Competensys zich positief onderscheidt van Hallo Werk? Tenslotte sluit zijn fractie zich graag aan bij de vraag van de VVD over werkgevers die misschien meer in gelegenheid moeten worden gesteld om direct in contact te komen met werkzoekenden.

De heer **Nyqvist** (Stadsbelang Utrecht) had eerst het heilige voornemen om over dit onderwerp niets te zeggen omdat hij altijd een beetje en verkeerd gevoel krijgt bij oprechte pogingen van mensen om andere mensen naar een beter niveau te tillen, terwijl degene die opgetild moet worden daarin niet zoveel interesse heeft. Natuurlijk wil zijn fractie ook dat mensen schuldenvrij zijn en zonder de belasting van schuld, aflossing, etc. verder kunnen in de maatschappij.

De heer **Şimşek** (DENK) hoort de heer Nyqvist zeggen dat mensen die de gemeente wil helpen eigenlijk niet willen worden geholpen. Hij vroeg zich af waar de heer Nyqvist dat op baseert.

De heer **Nyqvist** (Stadsbelang Utrecht) heeft nog niets gezegd, dus het is duidelijk dat hij nergens iets op heeft gebaseerd. Hij heeft alleen een kleine schets willen geven over een beeld dat hij op zijn leeftijd mag schetsen dat in verschillende tranches mensen voor problemen komen te staan die in de tijd elke keer weer verschillen, ook door de omstandigheden in de maatschappij. Hij mag niet klagen, hij komt uit een redelijk gezin, zoals dat heet, maar zijn klasgenoten gingen in de zomervakantie het land op om bonen te plukken of gingen in een fabriek werken omdat daarmee de boeken voor het volgende schooljaar konden worden betaald.

De **voorzitter** begrijpt dat de heer Nyqvist zijn betoog vervolgt.

De heer **Nyqvist** geeft aan dat men vond dat dat een verplichting was zonder dat die ergens was opgeschreven. Bovendien deed men geen beroep op derden. Die mensen zijn allemaal groot geworden. Hij is er zelf een redelijk voorbeeld van. Zijn punt is dat men, als het niet nodig is, mensen nooit het etiket ‘zielig’ moet opplakken. Als dat gebeurt, raken zij er bijna nooit meer van af omdat in de bestaande systematiek en in de huidige maatschappij de structuren ertoe leiden dat mensen met dat etiket blijven rondlopen, ook als dat niet meer nodig is. Met andere woorden, alle mensen die maatregelen die worden voorgesteld om mensen te helpen willen ontlopen zijn bij zijn fractie welkom. Maar er moet ook worden gekeken naar de andere kant van de medaille. Er zijn ook heel veel managers in deze stad die denken dat, als het zo gemakkelijk is om zoveel geld los te peuteren, zij zich ook wel melden. Waar blijft de scheidslijn tussen noodzaak, nood en oprechte hulp? Dat mist hij een beetje in het hele patroon omdat het altijd weer gaat over budgetten en het wel of niet overschrijden daarvan. Hij zegt: “Je doet het of je doet het niet”. En als de raad het wel doet, moet de raad het college de ruimte geven die het eventueel wil hanteren, wanneer het nodig is.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) heeft een punt van orde. De voorzitter sprak haar terecht aan op een uitgebreide beantwoording van uitgebreide vragen. Maar de commissie heeft nu al twee voorbeelden gehad van fracties die niet mee hebben geagendeerd en die een vrij fikse inbreng hebben. Voor haar gevoel ligt het een beetje uit verhouding.

Volgens de heer **Nyqvist** (Stadsbelang Utrecht) is dat toch helemaal niet belangrijk het gaat om de inhoud van de boodschap.

De **voorzitter** is van mening dat mensen het recht hebben om ordepunten te maken.

De heer **Nyqvist** (Stadsbelang Utrecht) zegt ook niet dat D66 het recht niet heeft, maar het is niet relevant voor de discussie. Het gaat om de inhoud. De inhoud wordt bepaald door de gemeenteraad aan de hand van voorstellen van het college en in die voorstel zit een aantal lacunes.

De **voorzitter** verzoekt de heer Nyqvist door te gaan met zijn inbreng en die kort te houden.

Mevrouw **Bode** (Volt) heeft een interruptie. Als Stadsbelang dit een belangrijk onderwerp vindt, waarom zat Stadsbelang dan niet bij de agenderende fracties?

De heer **Nyqvist** (Stadsbelang Utrecht) antwoordt dat Stadsbelang natuurlijk een geweldige partij die barst van de zetels in de raad. Zijn fractie heeft ondersteuning van heel betrokken mensen, maar af en toe gaat er iets fout in de organisatie omdat zijn fractie niet meer capaciteit heeft dan zij heeft.

De **voorzitter** geeft aan dat dit antwoord voldoende is. Hij vraagt of er nog andere leden zijn die willen interrumperen of een orde punt willen maken.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) heeft een punt van orde. Zij vindt het niet respectvol om zo op collega's te reageren. Het is aan de voorzitter om te zeggen of een punt van orde terecht is of niet en er wordt gesproken via de voorzitter. Via de microfoon direct commentaar geven op collega's is iets dat commissieleden niet doen.

De **voorzitter** verzoekt de heer Nyqvist hier niet op in te gaan. Hij zegt dit heel nadrukkelijk.

De heer **Nyqvist** (Stadsbelang Utrecht) meent dat hij dat wel mag. In feite wordt hem gezegd dat hij alleen iets mag zeggen, wanneer anderen vinden dat hij iets mag zeggen. Dat heeft hij zijn hele leven niet gedaan en hij was niet van plan om dat te gaan doen. De essentie is dat iemand hier moet praten over de inhoud en over de essentie van wat de gemeente kan doen en van wat zij niet kan doen. In de voorstellen van het college staan vele dingen die de gemeente kan doen. Daar is zijn fractie het grotendeels mee eens. Aan de andere kant wordt in de voorstellen een soort pretentie uitgesproken dat de gemeente meer kan doen dan zij kan doen.

De **voorzitter** constateert dat de heer Nyqvist een zeer lange reactie geeft en dat hij niet reageert op de oproep. Hij kan zeggen wat hij wil, maar dan wel met respect voor de andere commissieleden. Hij verzoekt de heer Nyqvist nadrukkelijk hier niet op in te gaan en zijn betoog af te ronden.

De heer **Nyqvist** (Stadsbelang Utrecht) merkt op dat het woord respect het meest misbruikte woord is dat in de maatschappij voorkomt. Als het iemand niet uitkomt, dan heeft men geen respect en als het wel uitkomt, dan barst men van het respect. De essentie is voor hem dat in de voorstellen die voorliggen bepaalde dingen mogelijk worden gemaakt en andere dingen niet. Het is helemaal niet zo moeilijk om elke keer te interrumperen en ordevoorstellen te doen. Als de voorzitter dat aan hem vraagt, dan is hij om twaalf uur vanavond nog bezig. De essentie is dat hij wil dat het college duidelijk aangeeft wat het denkt te kunnen doen, wat het wil doen en waar de gemeente waarschijnlijk in gebreke zal blijven naar de stad en naar de mensen. Die hebben daar recht op.

De **voorzitter** verzoekt de heer Nyqvist nadrukkelijk om zijn betoog af te ronden. Als hij daar herhaaldelijk niet op reageert, moet hij als voorzitter hem het spreken onmogelijk maken. Dat doet hij liever niet omdat hij graag diens bijdrage hoort.

De heer **Nyqvist** (Stadsbelang Utrecht) is blij dat de voorzitter hem graag hoort praten. De essentie is dat hij alleen maar zegt dat deze duidelijke vraagstelling ook een duidelijk antwoord verwacht.

De **voorzitter** stelt vast dat iedereen zijn inbreng heeft geleverd. De wethouder heft even tijd nodig.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 12.25 uur en heropent deze om 12.29 uur.

De **voorzitter** gaat over tot de beantwoording door de wethouder. Zij heeft een antwoord op alle vragen.

Wethouder **Voortman** gaat daar in elk geval haar best voor doen. Zij dankt de commissieleden voor de gestelde vragen. Zij beschouwt ze voor een groot deel als ondersteunend. De raad heeft twee beleidsnota's vastgesteld. Daaronder ligt het uitvoeringsprogramma met informatie. Zij begrijpt dat de commissie grosso modo vindt dat de beleidsnota's goed vertaald zijn, al zijn er natuurlijk nog veel vragen gesteld. Zij gaat in op de specifieke vragen.

GroenLinks heeft gevraagd hoe het zit met de zorgkostenregeling en de bijzondere bijstand. Spreekster is blij met deze vraag omdat het goed is hierover specifiek duidelijkheid te geven. Die nieuwe zorgkostenregeling biedt een eenvoudige mogelijkheid om bepaalde medische kosten te vergoeden. Voor kosten die binnen deze regeling niet voor vergoeding in aanmerking komen kan gewoon individuele bijzondere bijstand worden aangevraagd. Voor die kosten is de nieuwe regeling dus niet voorliggend. Ook als de kosten hoger zijn dan 200 euro, kan individuele bijzondere bijstand worden aangevraagd.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) geeft aan dat het inderdaad specifiek om die tweede groep gaat waarbij kosten worden gemaakt die niet helemaal worden gedekt door de zorgkostenregeling. Dan zou iemand daarna nog bijzondere bijstand kunnen aanvragen voor bijzonder kosten. Alleen moet iemand bijzondere bijstand altijd aanvragen voordat hij de kosten maakt. Dat kan dus niet meer, als hij de zorgkostenregeling al heeft aangevraagd. Daar klopt iets niet helemaal.

Wethouder **Voortman** zet uiteen dat iemand inderdaad voor die laatste categorie gewoon kan aanvragen. Dat hoeft dus niet van tevoren. Bij individuele bijzondere bijstand met medische kosten gaat aanvragen altijd vooraf, maar die nieuwe regeling is een eenvoudige declaratieregeling waarbij de kosten al gemaakt moeten zijn. In die zin hoeft dat dan niet vooraf.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) vraagt ter controle of dat dan ook geldt voor de bijzondere bijstand die iemand daarna nog aanvraagt. Iemand vraagt dus eerst de zorgkostenregeling aan, die is niet voldoende. Daarna vraagt hij bijzondere bijstand aan. Kan dat dan nog?

Wethouder **Voortman** meent dat dat wel kan. Het gaat dan om kosten die meer zijn dan 200 euro.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) meent dat de wethouder toch kan toezeggen om hierover te informeren. Er zijn veel zorgen over die zorgkosten. Het is nieuw, het geldt vanaf 1 januari 2025. Dit moet wel duidelijk zijn. Zij hoort dan graag wat de raad teruggekoppeld krijgt.

Wethouder **Voortman** zal proberen om in de eerstvolgende dashboardbrief of anders in die daarna dit goed te verduidelijken. Ook zij wil hierover geen misverstanden laten bestaan.

Bijna alle commissieleden, misschien alle, hebben gevraagd hoe dat wekken van vertrouwen verankerd kan worden en hebben gewezen op het belang van ervaringsdeskundigheid. Het college werkt bij de nieuwe werkwijze voor de vereenvoudigde aanvraag voor levensonderhoud vanuit vertrouwen. Er worden in beginsel geen bewijsstukken gevraagd. Zij komt nog terug op het manifest waar de heer Otto en mevrouw Raaijmakers naar gevraagd hebben. Mevrouw Hellevoort vroeg of hier ook iets mee gedaan kan worden in de monitoring. Het college is en blijft structureel in gesprek met partijen als het Cliëntenplatform en de Armoedecoalitie. Zij hebben ook meegedacht bij de ontwikkeling van dit programma en zullen ook worden betrokken bij de uitvoering daarvan. Zij komt hierop terug bij het rapporteren over de voortgang. Zo kan de raad scherphouden of het college het goed genoeg doet. GroenLinks vroeg ook om in de dashboardbrief uitgebreider in te gaan op de schuldenaanpak. Zij zegt toe dat te doen in de eerstvolgende dashboard brief. Gevraagd wordt waar de werkdienstregeling concreter wordt. Het college gebruikt het jaar 2025 om de werkdienstregeling basis en de werkdienstregeling plus uit te werken. Begin 2026 wordt de raad op de hoogte gesteld van de voortgang. Wat betreft mensen met een beperking die niet in het doelgroenregister staan wijst zij erop dat bij de ontwikkeling van de werkdienstverlening (basis en plus) gezondheid een heel belangrijk aandachtsgebied is. Deze

groep wordt dus zeker niet vergeten. Mevrouw Hellevoort vroeg ook naar het bouwdepot. Zoals spreekster in de raadsbrief al heeft aangegeven is een project als het bouwdepot gezien de beperkte financiële middelen niet mogelijk. Het gaat hier om een project dat naast financiële verruiming ook zorg en begeleiding vergt. Dat is ook de reden dat het college ervoor heeft gekozen de jongerentoeslag sterk te verruimen. Dat zal een grote bijdrage leveren aan deze kwetsbare groep. Het college heeft zoiets van: “Het is inderdaad interessant, gemeenten zijn ermee aan de slag, maar laten we eerst kijken hoe het daar gaat voordat we zeggen dat we dit perse ook gaan doen”.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) begrijpt wel dat het ook capaciteit kost en dat het best ingewikkeld is. Aan de andere kant is er juist ook in deze tijden van geldtekort best een mogelijkheid om vanuit andere plekken geld op te halen om mensen te kunnen helpen. Ziet de wethouder dat ook?

Wethouder **Voortman** ziet dat ook. Maar het is niet alleen een kwestie van geld. Het gaat ook om zorg en begeleiding en dat kost ook tijd. In het uitvoeringsprogramma staan heel veel acties. Daar zit zij ook mee.

Mevrouw **Hellevoort** (GroenLinks) kent het bouwdepot een beetje en weet dat het best veel kan doen en ook kan helpen met die capaciteit. Dit is niet de enige gemeente waar dit speelt. Zij zoekt nar een opening. Misschien kan de wethouder met het bouwdepot gaan praten. Zij begrijpt namelijk dat dat nog niet is gebeurd. Kan de wethouder dat misschien doen?

Wethouder **Voortman** heeft gezegd dat de middelen beperkt zijn en dat de capaciteit ook moeilijk is. Maar zij wil best een keer met de mensen van het bouwdepot gaan praten. Zij zegt daarbij wel wat zij al gezegd heeft. Zij hoopt dat mevrouw Hellevoort daarmee geholpen is.

Mevrouw Raaijmakers vroeg om een reflectie op de haalbaarheid van de plannen. Ook vroeg zij hoe de raad wordt geïnformeerd, als het niet kan. Dit is inderdaad een ambitieus uitvoeringsprogramma en het college heeft al een prioritering in dit programma aangebracht omdat ook het college ziet dat dat nodig is, ook gezien de druk op de ambtelijke organisatie. Als plannen worden uitgesteld of niet doorgaan, dan informeert het college de raad daarover in de rapportage over de voortgang van het programma. Het college is daar transparant over. Natuurlijk hoopt zij dat alles lukt, maar zij weet uit ervaring dat dat niet altijd zo is. Dan was er de vraag over snel duidelijkheid voor de fondsen. Het college streeft er inderdaad naar om over die nieuwe subsidie gericht op sport- en cultuurdeelname voor kinderen zo snel mogelijk duidelijkheid te geven. Het is een terecht punt van mevrouw Raaijmakers dat de subsidie niet steeds per jaar bekeken moet worden. Het college wil het voor de jaren 2025 tot en met 2027 doen. Niemand is erbij gebaat, als dat steeds per jaar wordt gedaan. Mevrouw Raaijmakers had de passage over één loket voor kinderen gelezen alsof alles via de U-pas moet, terwijl er groepen zijn die de gemeente niet bereikt. In de beleidsnota hebben raad en college nadrukkelijk gezegd dat zij streven naar meer eenvoud in het armoedebeleid. De U-pas neemt daarbij een centrale plek in. Een van de manieren waarop de gemeente dat realiseert is die via het sociaal partnerportaal waarmee fondsen hun regelingen rechtstreeks kunnen aanbieden aan inwoners. Dat zorgt voor minder administratie voor de fondsen, die zijn hier ook bij gebaat. Dat geldt ook voor de burgers die dan niet meer achteraf hoeven te declareren. Het stimuleert inwoners die nog geen U-pas hebben, maar daar wel recht op hebben om die aan te vragen. Niet alles wordt dus via de U-pas gedaan, de U-pas wordt gebruikt als middel om de financiële bijdrage van de fondsen bij de inwoners te krijgen. Spreekster ziet het juist als een samenspel tussen fondsen en U-pas. Zij heeft het idee dat het Utrechtse armoedebeleid juist zo sterk is door de samenwerking met partners in de stad zoals de fondsen. Gevraagd werd ook of het eigen risico kan worden teruggevraagd bij de zorgkostenregeling. Kosten voor het eigen risico kunnen niet via de bijzondere bijstand vergoed worden.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) vraagt of dat ook niet kan via die nieuwe regeling.

Wethouder **Voortman** antwoordt dat dat niet kan. Er is alleen recht op bijzondere bijstand, wanneer er sprake is van een bijzondere situatie. Het verplicht eigen risico geldt voor iedereen en kan dus niet als een bijzondere situatie worden gezien. Als de gemeente dat wel zou doen, leidt dat tot een enorm oplopen van de kosten. Eigen risico heeft iedereen. De aanvraagtermijn voor de

bijzondere bijstand is niet verruimd. Het college gaat de termijn voor het aanvragen van een aantal kostensoorten wel gelijk trekken. Voor overige kosten, zoals hoge geneeskosten, moet altijd vooraf aangevraagd worden. Zij heeft net richting mevrouw Raaijmakers en mevrouw Hellevoort gezegd dat zij in de komende dashboardbrief die eerdere vraag wat zal verduidelijken. Mevrouw Raaijmakers had het ook over de toepassing van de loonkostensubsidie in Den Bosch. Zij vroeg of Utrecht daar iets van kan leren. Spreekster is altijd bereid om te kijken of zij iets kan leren. Laat het toeval nu willen dat de directeur van UW jarenlang directeur was van WeenerXL in Den Bosch. Zij denkt dat de gemeente op die manier nog wel wat kan profiteren van de ervaring die hij daar heeft opgedaan. Gevraagd werd of de gemeente ook na de plaatsing in gesprek blijft met de werkgever. Dat is het geval.. Het college werkt toe naar strategische partnerschappen met werkgevers en wil blijvend in gesprek zijn met werkgevers over het plaatsen van inwoners en ook over de verandering van de arbeidsmarkt die het vraagt. Naar aanleiding van het in ontvangst nemen van het Manifest Ervaringsdeskundigheid heeft zij ook een persoonlijk gesprek gehad met de indiener. Net als de raad vindt het college het namelijk heel belangrijk dat er in de gemeentelijke organisatie ervaringsdeskundigen werkzaam zijn. Aan de ander kant vindt zij het belangrijk dat dit ook bij die samenwerkingspartners gebeurt. De gemeente neemt niet alleen ervaringsdeskundigen in dienst, maar probeert ook ervaringsdeskundigen veel te raadplegen. Dat heeft het college heel uitgebreid gedaan bij het tot stand komen van de beleidsnota. Zij gaf al aan dat zij ook bij het uitvoeringsprogramma betrokken zijn. De commissie wordt hierover geïnformeerd in de dashboardbrief over het eerste kwartaal. Zij had dat al eerder toegezegd aan de heer Otto naar aanleiding van een mondelinge vraag. Zij zal dan verder toelichten wat het college met het manifest gaat doen.

Mevrouw Barelds van het CDA vraagt waarom er in het programma zo weinig staat over het buurt- en vrijwilligerswerk. Spreekster is hier niet specifiek ingegaan op het erbij betrekken van buurten en gemeenschappen. Zoals mevrouw Barelds zelf al aangeeft is dat een ambitie, geformuleerd in de sociale basis. Maar zij is het wel eens met mevrouw Barelds dat vrijwilligerswerk ook een stap kan zijn in de stappen die iemand zet richting betaald werk. Ook bij de fondsen zijn vrijwilligers actief. Het is zeker iets dat het college belangrijk vindt. Het college komt mede op verzoek van het CDA, naar zij meent in het eerste kwartaal van 2025, ook met het uitvoeringsprogramma Vrijwilligers en Informele Zorg. Mevrouw Barelds vroeg zich af of de aanpak op werk activerend genoeg is. Spreekster vindt van wel. Het college zal hier ook in de uitwerking van de basis- en plusdienstverlening aandacht voor hebben. Mevrouw Barelds had het ook over een motie over fondsen, motie 135. De U-pas is een van de meest gebruikte regelingen in het Utrechtse armoedebeleid. In het afgelopen pas-jaar is er door kinderen ruim 600.000 euro meer besteed aan sport en cultuur. Daarom ziet het college de U-pas ook als een geschikt middel om deelname aan sport en cultuur te bevorderen. Daarom heeft het college gezegd dat er 600.000 euro naar de U-pas gaat, maar ook 300.000 euro naar de fondsen omdat het college denkt dat die twee elkaar goed aanvullen. Of er door deze aanpak meer kinderen toegang krijgen tot sport en cultuur? Er wordt dus meer U-pas-budget beschikbaar gesteld voor kinderen. Die kunnen dus rechtstreeks, dus zonder tussenkomst van anderen inzetten voor deelname aan sport en cultuur. Maar zoals zij al zei, de U-pas is niet voor iedereen het juiste middel om deel te nemen aan sport en cultuur en daarom gaat ook een deel van het beschikbare budget naar de fondsen. Het college doet het zo dus allebei.

Mevrouw **Bode** (Volt) vraagt welk hiaat de fondsen vullen dat niet via de U-pas kan.

Wethouder **Voortman** antwoordt dat het grote voordeel van de U-pas de eenvoud is. Maar tegelijkertijd krijgt zij ook van scholen de informatie door dat die het gemakkelijker vinden via die fondsen. Misschien weten de fondsen andere mensen te bereiken of mensen op een andere manier weten te bereiken - zij weet niet of het altijd andere mensen zijn. Dan helpt dat gewoon. Bij dit soort dingen is het goed de kansen te spreiden en samen te werken. Maar zij begrijpt de visie van mevrouw Bode toch heel goed die alles direct naar de mensen wil laten gaan. Mevrouw Barelds zegt dat zij alles via die fondsen wil doen. Spreekster denkt dat zij hiermee een optimale balans heeft bereikt.

Mevrouw **Barelds** (CDA) merkt op dat het CDA niet wil dat het alleen naar de fondsen gaat, maar dat haar fractie voor een ‘en-en’ oplossing is. Zij denkt dat de wethouder en zij elkaar daarin kunnen vinden. Wat vindt de wethouder van een verdeling van 600.000 euro naar de U-pas en 300.000 euro naar de fondsen?

Wethouder **Voortman** vindt dat een uitstekende verdeling. Zij zet haar betoog voort. Gevraagd wordt of het partnerportaal wel een goed idee is. De eerste fondsen zijn gestart met het sociaal partnerportaal en zij zijn positief over de werking ervan, juist vanwege die verlichting van die administratieve druk en het feit dat inwoners niet meer achteraf hoeven te declareren. Maar het college realiseert zich ook dat het sociaal partnerportaal niet een universeel middel is voor alle fondsen. Het college wil het inzetten waar het kan, maar het heeft ook oog voor waar het minder geschikt voor is.

D66 had het bij schuldhulpverlening over het 0-aanbod en meent dat dat riskant zou zijn. Spreekster wil hier duidelijk over zijn: alle inwoners krijgen begeleiding en nazorg. Dat is onvoorwaardelijk. Als iemand dat niet wil, dan kan de gemeente gewoon geen schuldregeling treffen. Het college gaat de komende tijd systematischer checken bij de vaste lastenpartners of inwoners na afronding van schulden opnieuw betalingsachterstanden hebben. Daarover kan zij de commissie via de dashboardbrieven infomeren, zodra het college goede cijfers heeft. De werkwijze sluit ook aan bij de landelijke lijn van de NVKK (Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet). Zij zegt er wel bij dat het college van mening is dat, als er geen inkomen is, om schulden af te lossen, de gemeente ook niets kan aanbieden aan schuldeisers. Tenslotte zijn er in Utrecht en landelijk geen signalen dat er een enorme terugval is nadat mensen het schuldhulpverleningstraject hebben doorlopen. Het is ook belangrijk zich te realiseren dat mensen niet onder een bestaansminimum komen tijdens een schuldregeling en een terugval. Het maken van schulden komt ook veel door niet kunnen rondkomen door een te kort schietend sociaal minimum. Er werd gevraagd of het virtuele inkomensloket nog voor het eerste kwartaal van 2026 gaat lukken. Spreekster is ambitieus ten aanzien van het zo toegankelijk mogelijk maken van diensten voor mensen, maar zij wil ook voorzichtig zijn met wat zij hier toezegt. Het college volgt de technische ontwikkelingen waardoor inwoners inzicht kunnen krijgen in hun actuele inkomens- en vermogensgegevens, maar de gemeente ontwikkelt dit niet zelf. Dat heeft de gemeente uit eerder ervaringen geleerd. De gemeente is geen IT-ontwikkelbedrijf. Ook heeft de gemeente te maken met een koppeling van landelijke en lokale regelingen waar de inwoners recht op hebben. Zij wil de commissie op de hoogte houden over dit inkomensloket, maar zij kan niet toezeggen dat dit voor Q1 van 2026 gaat lukken. D66 vroeg in een bijvraag ook nog naar andere dingen. Spreekster is ook bezig met productieve dienstverlening. Landelijk ligt er hierover een wetsvoorstel. Zij heeft daar onlangs een goed gesprek over gehad met minister Van Hijum. Daar wordt ook gekeken hoe verschillende overheden elkaar kunnen helpen. D66 en VOLT hadden het over risico's en de zware financiële opgave waar de gemeente voor staat. Zij gaat niet vooruitlopen op de Voorjaarsnota, daar gaat de raad over. Maar het mag wel duidelijk zijn dat het college niet wil tornen aan ondersteuning van Utrechters die het meest kwetsbaar zijn. Volgens haar is iedereen erg trots op het Utrechtse armoedebeleid en de succesvolle schuldenaanpak. Zij denkt dat dit ook in deze commissie breed wordt gedragen. Dat beleid wil iedereen graag houden.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) merkt op dat het natuurlijk ook over de inzet op de jongeren ging. De vraag is of de wethouder ruimte ziet om, zoals de collega naast haar (Student & Starter) al aangaf, samen met het onderwijs, te kijken naar wat mogelijk is om de reputatie van banen waarin mensen met hun handen werken beter te maken en zo jongeren, met name in het vmbo, wat meer perspectief te bieden.

Het lijkt wethouder **Voortman** dat deze vraag meer thuishoort bij de nota Arbeidsmarktbeleid. Zij kan de wens overbrengen naar haar collega voor onderwijs. Zij zorgt ervoor dat dat gebeurt.

De Partij voor de Dieren vraagt om ondersteuning van werkgevers bij het aannemen van inburgeraars en vraagt ook om aandacht te geven aan goed werkgeverschap. Dat doet de gemeente ook. Bij het tekenen van het contract wordt ook gesproken over de rechten van de werknemer. Goed werkgeverschap is inderdaad ook belangrijk. Het college wil plekken creëren die duurzame uitstromen en daar hoort ook goed werkgeverschap bij. Het is daarom een speerpunt in de nota Arbeidsmarkt en ook onderdeel van de dienstverlening van het werkgeversservicepunt.

Volt vroeg of het budget van de U-pas na een jaar kan blijven staan. Die vraag heeft zij al eens eerder gehad. Toen is er ook naar gekeken, maar dit is financieel niet haalbaar. Het college begroot nu op een bestedingspercentage van 70 tot 75%. Als het resterende budget wordt

overgeheveld, dan is er niet genoeg dekking om dat te bekostigen. Helaas is dat geen mogelijkheid.

Mevrouw **Bode** (Volt) merkt op dat dat wel mogelijk zou zijn, als er dekking is.

Wethouder **Voortman** stelt dat er dan zou moeten worden uitgegaan van een bestedingspercentage van 100%. Dan zou er weer een onderbesteding zijn en dan ontstaat elk jaar de discussie wat er met onderbestedingen moet gebeuren en of die weer terug moeten naar de algemene middelen of niet. Zij denkt dat het op deze manier het best geregeld is. Er ontstond ook een debat over de 300.000 euro, maar daarover heeft zij al het een en ander gezegd. Zij wil fondsen en U-pas hand in hand laten gaan.

Mevrouw **Bode** (Volt) moet even denken aan een opmerking vanuit de PvdA om meer in gesprek te zijn met mensen die gebruik maken van de regelingen. Staat de wethouder ervoor open om met die mensen in gesprek te gaan over hoe zij dit zien en te horen of zij meer behoefte hebben aan het budget op de U-pas of dat zij willen dat het via de fondsen gaat?

Wethouder **Voortman** antwoordt dat het college al heel veel in gesprek is met mensen, onder andere via de Armoedecoalitie en het Cliëntenplatform. Spreekster zou niet weten hoeveel meer het college in gesprek kan gaan. Zij zou het willen blijven doen zoals het college het deed. Mevrouw Bode vroeg ook aan welk doel de gemeente hoeveel geld bijdraagt en wanneer spreekster dat kan aangeven. Het college zal inhoudelijk over de voortgang van dit programma in het eerste kwartaal van 2026 rapporteren. Die uitvoering vindt plaats binnen het budget van het armoedebeleid. De financiële verantwoording levert het college via de P&C-cyclus.

Student & Starter vroeg of de gemeente meer kan doen om jongeren te bereiken. Hij noemde specifiek het inzetten van influencers. Het college gaat dat verkennen met de G4. De gesprekken hierover gaan binnenkort lopen. Later wordt de raad hierover geïnformeerd. Ook vroeg de heer Snijder hoe het college gaat uitzoeken hoe de gemeente jongeren beter kan bereiken. Er zijn ook bureaus die daarin zijn gespecialiseerd en het college gaat gebruik maken van informatie die beschikbaar is uit onderzoeken. De influencers zijn ook jongeren, die kunnen ook meedenken. Zij hebben ook weer volgers. Het zijn een soort sleutelpersonen die weten hoe jongeren het beste zijn te bereiken.

De heer **Snijder** (Student & Starter) is benieuwd wanneer dat ongeveer naar de raad toekomt Verder vraagt hij, wanneer het volgens de wethouder voldoende is. Wanneer is de campagne en het erbij betrekken van jongeren geslaagd?

Wethouder **Voortman** antwoordt dat de campagne geslaagd is op het moment dat te zien is dat jongeren gebruik maken van de regelingen die er zijn. Het is wel zo dat de gemeente niet apart monitort op de groep jongeren. Zij weet ook niet of de gemeente dat überhaupt zou kunnen doen. Maar zij zal in elk geval in de voortgangsinformatie voor de raad terugkomen op wat voor campagne het is geweest en wat het heeft opgeleverd. Zij komt met de voortgangsrapportage in Q1 van 2026.

Mevrouw Zijdenbos van de VVD vroeg naar de aanvraag inkomen en werk en waarom dat aparte lijnen zijn. Natuurlijk is werk de meest voor de hand liggende manier om in een inkomen te voorzien, maar in de uitvoering is inkomensvoorziening een andere tak van sport dan werkdienstverlening. Dat is dan terug te zien in zo'n uitvoeringsprogramma als dit stuk. Maar het is niet zo dat de gemeente tegen mensen zegt: of geld of werk. In principe gaat dat hand in hand. Mevrouw Zijdenbos gaf ook aan dat werkgevers melden dat zij liever in de kaartenbakken willen kunnen zoeken. Ook de heer Otto van EenUtrecht had het daarover. Dat faciliteert de gemeente niet omdat werkzoekenden met een bijstandsuitkering al verplicht zijn om een CV aan te maken op werk.nl. Die CV's zijn ook inzichtelijk voor werkgevers. Dat zou dubbelop zijn.

Mevrouw **Zijdenbos** (VVD) heeft in de reactie van de wethouder een beetje gemist hoe het college aankijkt tegen de aparte lijnen van 'Ik heb behoefte aan inkomen' en 'Ik zoek werk'.

Wethouder **Voortman** meende dat zij dat daarnet heeft gezegd. Het is niet zo dat de gemeente iemand die een uitkering aanvraagt niet aan werk helpt. Dat is de meest voor de hand liggende

manier om in een inkomen te voorzien. Maar in de uitvoering zijn het wel andere takken van sport. Dat is terug te zien in een stuk als dit.

Mevrouw **Zijdenbos** (VVD) vraagt of het college die twee uitvoerende takken van sport nog wil samenvoegen en of ernaar is gekeken hoe de ene de andere kan helpen.

Wethouder **Voortman** antwoordt dat het behandelen van een inkomensaanvraag iets anders is dan iemand aan werk helpen. In die zin gaan die twee onderdelen dus niet samen, maar wel in die zin dat, als iemand een uitkering aanvraagt, altijd wordt gekeken wat dit betekent qua werkmogelijkheden.

De ChristenUnie vroeg of het mogelijk is binnen de kosten te blijven bij de studietoeslag. Dat is niet het geval. De kosten vallen niet binnen het budget dat het Rijk hiervoor via het Gemeentefonds beschikbaar heeft gesteld en dat de gemeente heeft begroot. Het college zet zich wel steeds in voor een lobby om de uitvoering van de studietoeslag bij DUO (dienst Uitvoering Onderwijs) onder te brengen en/of om extra financiële middelen te krijgen. Vanaf oktober 2024 voert de gemeente de studietoeslag uit met de minimaal vastgestelde bedragen. Het kan dus zijn dat er een overschrijding is en dan komt, indien nodig, het college bij de raad terug.

Mevrouw **Chirino** komt op het laatste gedeelte later terug.

Wethouder **Voortman** gaat in op de vraag van de ChristenUnie of mannelijke inburgeraars ook getraind worden op geestelijke gezondheid. Het aanbod op het gebied van geestelijke gezondheid is ook onderdeel van een pilot, het is voor zowel mannen als vrouwen. Ook ziet deze fractie ook veel risico's bij de ICT en vraagt wat college en raad hieraan kunnen doen. Er is beperkte invloed en capaciteit op dat vlak en daarom is er inderdaad een risico. Het college moet daar reëel in zijn. Prioriteren is wat het college kan doen, maar dan gaat het wel ten koste van iets anders.

De fracties van DENK en EenUtrecht hebben haar gevraagd om te checken of burgers en ervaringsdeskundigen het aanvraagproces ook beter begrijpen. Het college gaat inwoners en ervaringsdeskundigen betrekken bij de vereenvoudiging van de bijzondere bijstand om te zien wat zij hierin meemaken en om allerlei ingewikkeldheden eruit te halen. Daarnaast onderzoekt het college dit ook bij bewoners die een aanvraag hebben gedaan door middel van een klanttevredenheidsonderzoek. De gemeente doet dit voor deze mensen, dan moet zij ook weten wat zij hier doormaken en of de gemeente het beter kan doen.

De heer **Şimşek (DENK)** vraagt of in het klanttevredenheidsonderzoek mensen ook actief worden benaderd of dat het iets is waarbij mensen op een site kunnen reageren. Dat is wel een verschil.

Wethouder **Voortman** begrijpt dat de heer Şimşek vraagt of de gemeente dit op papier of digitaal doet.

De heer **Şimşek** bedoelt dat er meer actief achter de aanvragers aan wordt gegaan om hun ervaringen te delen.

Wethouder **Voortman** antwoordt dat dat zal gebeuren. De gemeente benadert gewoon mensen die een aanvraag hebben gedaan.

De heer **Otto** (EenUtrecht) merkt op dat zijn vraag er gericht over ging dat er sinds 1 januari 2025 door ervaringsdeskundigen, die dus andere mensen helpen, wordt geconstateerd dat de procedures bij sommige regelingen moeilijker zijn geworden. Herkent de wethouder dit vanuit de signalen die zij ontvangt?

Wethouder **Voortman** herkent niet dat dat moeilijker is geworden. Misschien kan de heer Otto nagaan wat er precies moeilijker is geworden, want het is zeker niet de bedoeling om het mensen moeilijker te maken.

De heer **Otto** geeft een voorbeeld. Bij sommige regelingen moeten nu ineens voor alle gezinsleden de DigiD's worden ge-upload voordat duidelijk is dat iemand kan worden geholpen.

Maar misschien is het handiger om het op te nemen met degene van wie zijn fractie deze informatie heeft gekregen zodat het bij de wethouder terechtkomt. Hoe kan dat worden gedaan?

Wethouder **Voortman** zou dat heel graag weten. Zij stelt voor dat na de vergadering even te bekijken. Zij stuurt haar bestuursadviseur naar de heer Otto. Dan heeft die het ook gehoord.

DENK wil graag het effect van de campagne 'Weten waar je recht op hebt' monitoren. Dat gaat het college ook doen. Zij zal dit opnemen in de voortgangsrapportage Q1. Dan is er de vraag over het recht op vergissen. De gemeente maakt verschil tussen bewuste en onbewuste fouten. Als een inwoner vergeet iets door te geven, dan hoeft dat inderdaad geen consequentie te hebben voor de uitkering. Zij komt toch nog even terug op de vraag van de heer Otto. Vanaf april 2024 is er landelijk een nieuwe tool voor alle aanvraagformulieren geïmplementeerd bij verscheidene gemeenten, waaronder Utrecht. Dat moest vanwege de veiligheid van het systeem. Daaronder valt ook het aanvraagformulier van de bijzondere bijstand. Dat aanvraagformulier van de bijzonder bijstand is op zichzelf niet gewijzigd met de beleidswijziging op 1 januari 2025. In 2025 gaat de gemeente wel de bijzondere bijstand vereenvoudigen zoals vastgelegd in het uitvoeringsprogramma. Bij die vereenvoudiging worden ook partners in de stad en ervaringsdeskundigen betrokken, zodat dit aansluit bij de behoeften van de inwoners. Het klinkt dus alsof het probleem dat de heer Otto net aangaf is ontstaan door die nieuwe landelijke tool en dat dat moest vanwege de veiligheid. Maar zij wil het zeker weten. De bestuursadviseur komt nog steeds naar de heer Otto toe.

Mevrouw **Chirino** (ChristenUnie) hoort de wethouder iets zeggen over bewuste en onbewuste fouten. Spreekster kon net helemaal volgen wat bewuste fouten zijn en hoe de gemeente daarmee omgaat. Is het een fout of is het niet een fout?

Wethouder **Voortman** antwoordt dat, als iemand zich vergist of vergeet iets op te geven, dat geen gevolgen moet hebben. Maar als de indruk bestaat dat mensen bewust iets verzwijgen, dan wordt het iets anders. De vraag hoe iemand dat precies kan weten, kan zij hier ter plekke niet beantwoorden. Misschien is het iets om op in te gaan in de voortgangsrapportage.

De heer **Şimşek** (DENK) merkt op dat zijn fractie graag een beeld wil hebben van hoe de gemeente dat onderscheid maakt. Het is wel relevant om dat te weten. Het is nuttig, als concreet in de voortgangsrapportage wordt opgenomen hoe de gemeente onderscheid maakt tussen bewuste en onbewuste fouten.

Wethouder **Voortman** zal daarin iets opnemen. Zij zegt wel duidelijk dat dit geen dingen zijn die iemand echt heel precies kan vastleggen. Mensen in de uitvoering moeten hierin enige ruimte hebben. Zij vreest dat het niet helemaal precies kan worden vastgelegd, maar in de voortgangsrapportage wil zij daarover zeker iets meer met de raad delen.

De heer **Şimşek** begrijpt dat die ruimte er moet zijn in de uitvoering, maar aan de andere kant moet worden voorkomen dat dit leidt tot een bepaalde willekeur. Aan het gevoel van de ambtenaar dat hier bewust fraude is gepleegd en daar niet zitten wel bepaalde risico's. Zijn fractie hoort graag hoe het college die indekt.

Wethouder **Voortman** meent dat het vooral om coulance gaat. De heer Şimşek weet ook dat dat iets is waar Utrecht enorm voor is. De gemeente draagt dat ook uit in haar protocollen. Utrecht staat erom bekend dat het niet uitgaat van wantrouwen. Uitkeringsgerechtigden geven vaak aan dat zij merken dat dat in Utrecht zo is en ook deskundigen geven het verschil aan tussen Utrecht en andere gemeenten.

Zij komt terug bij de vraag van de heer Otto over het oude formulier. Het oude formulier waar hij naar vroeg kan de gemeente niet zomaar weer invoeren. Het is een gemeente-brede wijziging. Maar zij wil even kijken of dat het probleem is of dat het om iets anders gaat. Op de vraag waarom Competensys beter is dan Hallo Werk antwoordt zij dat Competensys eenvoudiger is in het gebruik en ook beter aansluit op toekomstige regionale en landelijke ontwikkelingen. Ook merkte de gemeente bij Hallo Werk dat werkgevers en werkzoekenden er weinig gebruik van maakten. Ook kan de gemeente bij Competensys door de komst van VUM (Verbetering Uitwisseling Matchinggegevens), dat zorgt voor meer transparantie in werkzoekendenbestand en

vacaturebestand, ook regionaal matchen en bemiddelen. Het biedt ook technische oplossingen voor de aankomende uitfasering van het UWV-portaal.

De heer **Otto** (UtrechtEen) vraagt of Competensys de partij is die namens de gemeente de loonwaarde-metingen gaat of blijft doen en of dat er iets mee te maken heeft.

Wethouder **Voortman** moet het antwoord op deze vraag even schuldig blijven. Zij vraagt het na.

Ook Stadsbelang vroeg wat het college nu wel en niet ziet lukken. Die vraag heeft zij beantwoord richting PvdA. Ook was er nog een vraag van GroenLinks en ook van andere fracties over verankering in de organisatie van werken aan vertrouwen. Dat is sowieso een heel belangrijk onderdeel van het trainen van medewerkers. Het is misschien ook een antwoord in de richting van de heer Şimşek. Het is ook onderdeel van het inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers dat de gemeente uitgaat van vertrouwen en coulant met mensen omgaan. Zij meent dat zij door de vragen heen is.

De **voorzitter** vraagt wie een vraag heeft gesteld waarop nog geen antwoord is gegeven. Hij ziet geen handen, de wethouder heeft haar werk goed gedaan. Er komt nog wat informatie, maar dat kan bilateraal worden afgedaan. Er is een aantal dingen toegezegd die terugkomen in de brief in Q1 van 2026 en in de voortgangsrapportage.

Mevrouw **Kok** noemt de volgende toezeggingen:
- Het college verduidelijkt in een komende dashboardbrief het proces van aanvragen van individuele bijstand voor die medische kosten die de nieuwe zorgkostenregeling niet vergoedt.
- In de volgende dashboardbrief gaat het college in op hoe de gemeente schulden monitort.
- Begin 2026 informeert het college de raad over de voortgang op werkdienstverlening, basis en plus.

Wethouder **Voortman** merkt op dat dat gewoon gebeurt in de voortgangsrapportage die zij al een aantal malen heeft genoemd.

Mevrouw **Kok** meldt dat er een toezegging is die de wethouder wellicht in antwoord op mondelinge vragen heeft gedaan. Die wordt natuurlijk niet dubbel in het overzicht gezet.

- In de eerste dashboardbrief in Q1 2026 informeert het college de raad over hoe het verder gaat met het Manifest Ervaringsdeskundigen.
- het college komt in een dashboardbrief terug op de vraag hoeveel mensen hulp krijgen na kwijtschelding van schulden.
- het college komt in een volgende dashboardbrief terug op het bereiken van jongeren met behulp van influencers, waar de griffier nu naar kijkt.

Wethouder **Voortman** geeft aan dat dit in de voortgangsrapportage komt.

Mevrouw **Kok** gaat verder met de toezeggingen:
- Het college komt in Q1 van 2026 in de voortgangsrapportage terug op de campagne over het bereiken en ondersteunen van meer jongeren.
- In de voortgangsrapportage komt het college terug op de campagne ‘Weten waar je recht op hebt’.
- In de voortgangsrapportage komt het college terug op hoe onderscheid te maken tussen bewuste en onbewuste fouten.

De **voorzitter** stelt vast dat er geen toezeggingen zijn vergeten. Hij vraagt of de agenderende fracties met deze agendering hebben bereikt wat zij wilden bereiken of dat zij op heel korte termijn hiermee nog iets in de raad willen doen. Hij ziet dat mevrouw Hellevoort, als eerste agenderende ja knikt op de eerste vraag en dat geldt ook voor anderen.

Mevrouw **Barelds** (CDA) wil dit onderwerp eigenlijk terugleggen in haar fractie.

De **voorzitter** merkt op dat zij altijd via het Dagelijks Bestuur kan melden dat zij het nog wil bespreken. Hij meldt dit natuurlijk nu niet aan. Hij stelt vast dat de commissie het doel heeft

gehaald om voor de middag deze punten af te ronden. Voor de andere debatten is de commissie afhankelijk van wethouder Eerenberg. Het ziet ernaar uit dat het lukt om om 14.30 uur het debat te hervatten, maar hij vraagt de leden de app in de gaten te houden om te zien of het vroeger of later wordt.

De heer **Şimşek** (DENK) vraagt of niet afgesproken kan worden dat de commissie niet later dan 14.15 uur begint om te voorkomen dat het een last minute call wordt.

De **voorzitter** wijst erop dat de commissie de wethouder voor alle agendapunten nodig heeft. De commissie kan dus pas beginnen, als hij uit de andere commissie kan komen.

De heer **Şimşek** (DENK) begrijpt dit. Maar het is niet handig om één minuut van tevoren te horen dat het debat begint.

De **voorzitter** geeft aan dat de commissie in principe weer begint om 14.30 uur, tenzij er heel moeilijke dingen gebeuren in de commissie EDVW.

De **voorzitter** schorst de vergadering om 13.10 uur.

Gemeente Utrecht

Verslag openbare middagvergadering commissie Volksgezondheid, Onderwijs, welzijn en Economie

Datum donderdag 6 februari 2025
Locatie Stadhuisbrug 1, Utrecht
Verslag door Robert Vernooy (Notuleerservice Nederland)

Aanwezigen

Aanwezigen

De voorzitter, dhr. F. Dekkers, de wethouder, dhr. E. Eerenberg, de commissiegriffier, mw. W. Kok,
M. Ramaker, mw. T. Meerding (VVD), mw. N. Stylianou, dhr. D. Van Vliet (D66), dhr. dhr. D. Van Bergen (ChristenUnie), mw. G. Barelds, dhr. B. Van Steeg (CDA), mw. H. Assen, mw. R. Leever (PvdA), mw. M. Vermeulen, mw. M. Fattal (GroenLinks), dhr. J. Otto (EenUtrecht), mw. L. de Vries (Partij voor de Dieren), dhr. C. Nyqvist (Stadsbelang Utrecht), mw. Y. Hessel (Utrecht Solidair), dhr. A. Stam (Volt), dhr. L. Van Rooij (Student & Starter), mw. S. Nolten (BIJ1), dhr. I. Şimşek (DENK),

Inhoudsopgave

1. Opening.....37
2. Debat over Raadsvoorstel Kaderbrief 2026 GGDrU.....37
3. Debat over Raadsvoorstel Wijziging APV Utrecht 2010.....41

1. Opening

De voorzitter opent het middagdeel van de vergadering om 14.45 uur en heet iedereen welkom.

10. Debat Raadsvoorstel Zienswijze Kaderbrief 2026 GGDrU

De voorzitter vertelt dat de heer Stam van Volt op 13 januari aanwezig was op een bijeenkomst van het raadsplatform voor de GGD regio Utrecht en dat de heer Stam de mail die hij de Raad heeft gestuurd kort zal toelichten.

Dhr. Stam (Volt) zegt dat dit een startbijeenkomst voor een raadsplatform betrof. Dat platform moet de leden van verschillende gemeenteraden helpen om hun controlerende rol op dit dossier beter te kunnen invullen. Utrecht heeft in de GGDrU een relatief grote stem en een relatief klein belang. De heer Stam vraagt wie hierbij als vaste raadsrapporteur kan aanschuiven en roept de commissieleden op om de stukken te lezen.

De voorzitter zegt dat Utrecht geen raadsrapporteurs kent. Misschien is dit iets om aan de orde te stellen in het fractievoorzittersoverleg of bij de voorstellen voor verbonden partijen.

Mw. Vermeulen (GroenLinks) dankt de heer Stam. Zij denkt dat de aanwezigheid van de gemeente van toegevoegde waarde is en is benieuwd naar de uitkomsten.

De voorzitter oppert dat het een en ander misschien buiten de vergadering kan worden afgestemd.

Mw. Ramaker (VVD) vult aan dat deze kwestie ook aan de orde kan komen in het apolitieke adviesorgaan Controle & Financiën als er een raadsvoorstel verbonden partijen komt.

De voorzitter geeft het woord aan GroenLinks.

Mw. Vermeulen (GroenLinks) kan zich in grote lijnen vinden in het standpunt van het College. De fractie heeft wel vragen over de vaccinatie, het meld- en adviespunt Bezorgd en de seksuele gezondheidszorg. Zij maakt zich zorgen over de dalende vaccinatiegraad en is blij dat hiervoor geld is vrijgemaakt. Zou de wethouder kunnen aangeven wanneer de Raad de technische sessie hierover kan verwachten? Een andere vraag is of de griep- en de coronaprik niet beide door de huisarts gezet kunnen worden. De wethouder zou in gesprek gaan over de vraag of en hoe de verschillende systemen van de GGD en de huisartsen beter op elkaar zouden kunnen aansluiten. GroenLinks zou willen weten wat daar uit is gekomen.

Mw. Ramaker (VVD) vraagt waarop volgens GroenLinks bij volksgezondheid wordt bezuinigd.

Mw. Vermeulen (GroenLinks) zegt dat dat met name op de seksuele gezondheidszorg is en vervolgt haar inbreng. Het Meld- en Adviespunt Bezorgd (MAB) staat ook onder druk en dat is van invloed op de dienstverlening. Kan het College aangeven wat de gemeente daar wel en niet meer kan doen en wat er op termijn te verwachten valt? Het kabinet wil met tien procent korten op de aanvullende seksuele gezondheidszorg. GroenLinks zou graag meer duidelijkheid willen hebben wat hierin wel en niet kan. De fractie vindt het verontrustend dat de acceptatie van seksuele diversiteit onder jongeren afneemt en dat er bij scholen wordt bezuinigd op de voorlichting dienaangaande. Kan de wetgever aangeven of dit ook gevolgen heeft voor Utrecht?

Mw. Ramaker (VVD) vraagt op welke thema's er nog meer wordt bezuinigd behalve op de seksuele gezondheidszorg.

Mw. Vermeulen (GroenLinks) heeft niet alle thema's paraat maar kan dit voor de VVD opzoeken. Het staat ook in de stukken.

Mw. Ramaker (VVD) vraagt of de gemeente zelf ook op de volksgezondheid gaat bezuinigen, los van wat het rijk doet.

Mw. Vermeulen (GroenLinks) antwoord dat hier het laatste woord nog niet over is gesproken.

De voorzitter geeft het woord aan D66.

Mw. Stylianou (D66) heeft ook enkele opmerkingen over de seksuele gezondheidszorg. In Amsterdam is de testcapaciteit vergroot door kortere consulten. Kan dit ook in Utrecht? D66 maakt zich zorgen over de spuk-regeling vanuit het rijk met betrekking tot de seksuele gezondheid. Die is niet geoormerkt. Heeft Utrecht hierover al een zienswijze ingediend bij de VNG? En zo niet, kan dat alsnog? De GGD heeft aangegeven dat zij vanwege de bezuinigingen niet meer dezelfde dienstverlening kan bieden met betrekking tot seksuele voorlichting. De vraag is of Utrecht daar nog mee doorgaat.

De voorzitter geeft het woord aan Volt.

Dhr. Stam (Volt) zegt dat de financiële situatie lastig is en dat de kwaliteit van de zorg ernstig onder druk staat. De fractie steunt de zienswijze in grote lijnen maar vraagt wel of op sommige punten de samenwerking met de GGD niet versterkt kan worden, bijvoorbeeld op het gebied van

seksuele gezondheid en op het gebied van suïcidepreventie. Wat het proces betreft merkt Volt op dat de Raad niet bij het gesprek met de arts infectieziektebestrijding betrokken was en dat de zienswijze wel heel laat naar de Raad komt.

De voorzitter geeft het woord aan de VVD.

Mw. Ramaker (VVD) zegt dat de VVD zich zorgen maakt over het artsentekort in de forensische zorg. Hoe staat het daarmee? De fractie vraagt ook hoe bekend het Meld- en Adviespunt Bezorgd is en wat de gemeente gaat doen om het MAB goed in haar buurtteams in te bedden.

De voorzitter geeft het woord aan het CDA.

Mw. Barelds (CDA) vraagt waarom er geen rente wordt toegerekend aan het eigen vermogen. Een andere vraag is wat de personele verwachtingen van de GGD zijn voor 2026. Het CDA vindt het zowel praktisch als principieel zorgelijk dat er ook op de pandemische paraatheid wordt bezuinigd. Gezondheid wordt maatschappelijk gezien steeds vaker beschouwd als een absoluut recht waarvoor alles moet wijken, maar een maakbare gezonde samenleving is een illusie. Niettemin heeft de gemeente wat dit betreft een verantwoordelijkheid ten aanzien van haar inwoners en moet zij de GGD in staat stellen om te handelen bij toekomstige crises. Is het bekend wat de mogelijke consequenties zijn als de regio Utrecht niet crisisparaat is?

Mw. Assen (PvdA) vraagt of het CDA vindt dat de gemeente onvoldoende doet om de GGD in staat te stellen de pandemische paraatheid te vergroten.

Mw. Barelds (CDA) zou dit niet zo zeggen. In de bijlage kwam naar voren dat dit belangrijk is.

Mw. Assen (PvdA) stelt dat het dus niet zo is dat de gemeente de GGD daartoe in staat zou moeten stellen.

Mw. Barelds (CDA) zegt dat de gemeente hierop wel een visie moet hebben, een boodschap naar de inwoners, maar dat de GGD over de uitvoering gaat.

Mw. Vermeulen (GroenLinks) vraagt of het CDA hier vooral op de communicatie naar de burgers doelt.

Mw. Barelds (CDA) bevestigt dit.

De voorzitter geeft het woord aan Student & Starter.

Dhr. Van Rooij (Student & Starter) vraagt of het college Student & Starter gerust kan stellen dat de seksuele gezondheidszorg ook na de korting van tien procent overeind zal blijven en dat de overheveling naar het gemeentefonds niet tot verlaging van het budget zal leiden.

Mw. Assen (PvdA) vraagt of Student & Starter hiermee bedoelt dat de gemeente de bezuiniging van het rijk zal bij moet passen.

Dhr. Van Rooij (Student & Starter) wil dat de gemeente een uiterste inspanning zal leveren om de seksuele gezondheidszorg overeind te houden.

De voorzitter geeft het woord aan de PvdA.

Mw. Assen (PvdA) vraagt de wethouder wat de bezuinigingen van het rijk op de jeugdgezondheid betekenen? Hoe kan de gemeente zorgen dat dit niet ten koste gaat van de ambities voor gezond gewicht bij kinderen en het verkleinen van gezondheidsverschillen? En zou dit in de zienswijze kunnen worden opgenomen? De fractie heeft ook zorgen over de vaccinatiegraad, seksuele gezondheid en suïcidepreventie. Wat kan hiervan overeind blijven en wat staat nu al onder druk? De fractie is benieuwd naar het antwoord op de vraag van D66 naar de verkorte consulten bij de SOA-kliniek en kan zich over het Meld- en Adviespunt Bezorgd bij de VVD aansluiten.

De voorzitter geeft het woord aan de wethouder.

Wethouder Eerenberg prijst de heer Stam om zijn aanwezigheid als ‘raadsrapporteur’ bij het overleg met de GGD. De rode draad voor 2026 zijn de zorgen over de kabinetsbezuinigingen bij de GGD, met name over de ondermijning van de pandemische paraatheid. Er wordt inderdaad op alle spuks tien procent gekort. Dit heeft consequenties voor de GGD. Als het College moet bijpassen, dan moet de Raad hieraan meewerken. De wethouder kan de Raad niet geruststellen dat de gemeente niet op de GGD en de seksuele gezondheid zal bezuinigen. Hij is ook bezorgd over de dalende vaccinatiegraad. Volgens hem is de kans op een uitbraak heel groot. Hij noemt de mazelen als een voorbeeld van welke ernstige gevolgen dit kan hebben. Over de vraag of de corona- en de griepprik samen kunnen worden gegeven, moeten landelijke afspraken gemaakt worden, onder andere vanwege de verschillende financiering van huisartsen en de GGD. De dienstverlening bij het meldpunt, het MAB, wordt door wethouder Voortman bij de GGD ingekocht. Voor dat bedrag kan de GGD het niet meer doen. Wethouder Voortman is hierover in gesprek met de GGD. Wat daaruit komt, zal de wethouder laten weten. Wat betreft de seksuele gezondheid kan de wethouder melden dat de consulten ook in Utrecht korter zullen worden. Vanuit de scholen wordt er nog wel seksuele voorlichting gegeven. Staatssecretaris Paul blijft zich hiervoor inzetten.

Mw. Stylianou (D66) vraagt of zij goed begrijpt dat de seksuele voorlichting in Utrecht alleen door de scholen en vanuit de onderwijsbegroting gegeven zal worden.

Wethouder Eerenberg zegt dat het niet gaat stoppen maar dat het wel minder gaat worden. In een volgende raadsbrief zal hij een overzicht geven van de diverse geldstromen.

Mw. Stylianou (D66) ziet hier het risico dat de dekking per school zal gaan verschillen.

Wethouder Eerenberg lijkt dit een vraag voor een vervolgdebat op basis van het beloofde overzicht. Hij zegt dat deze landelijke bezuinigingen sowieso een effect zullen hebben. De wethouder vervolgt zijn beantwoording. De samenwerking tussen de gemeente en de GGD wordt reeds versterkt, onder andere door gezamenlijk inkopen. De transkliniek en de SOA-poli zijn niet exclusief voor Utrechters. Ook dit is solidariteit. Utrecht heeft anders dan andere gemeenten nog geen maatwerk bij de GGD stopgezet. De wethouder deelt met de VVD de zorg over het artsentekort in de forensische zorg.

Mw. Ramaker (VVD) vraagt naar het effect van de gevoerde campagne.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat er vanuit Geneeskunde weinig animo is. Hij zegt dat de meeste meldingen bij het MAB via de politie lopen. De wethouder hoopt dat hij het antwoord op de vraag naar de rente op het eigen vermogen bij de ontwerpbegroting mag geven. Qua loonkosten is er begroot op de volledige bezetting. De wethouder heeft al gezegd dat hij niet achter de Haagse bezuinigingen op pandemische paraatheid staat. In de huidige begroting bezuinigt Utrecht niet op de jeugdgezondheidszorg, maar in de volgende voorjaarsnota staat alles ter discussie.

Mw. Ramaker (VVD) vraagt naar de zichtbaarheid van het meldpunt MAB dat door wethouder Voortman wordt ingekocht.

Wethouder Eerenberg zegt dat het sociale domein niet onder wethouder Voortman maar onder wethouder Streefland valt. Het MAB is zichtbaar en kan door inwoners gebeld worden, eventueel via andere instanties zoals de politie. De wethouder beaamt dat de zichtbaarheid wel verbeterd kan worden.

Mw. Ramaker (VVD) zegt dat het dus eigenlijk weer een loket is. Misschien kan de wethouder dit meenemen in de terugkoppeling over de hervorming van het sociale domein.

De voorzitter vraagt of er nog gemiste vragen zijn.

Mw. Assen (PvdA) had nog een vraag over de impact op Kind en gezond gewicht en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Moet dat niet een plaats krijgen in deze zienswijze?

Mw. Stylianou (D66) vraagt of de gemeente bij de VNG een zienswijze heeft ingediend over het ongeoormerkte geld.

Wethouder Eerenberg antwoordt de PvdA dat alle dingen die de gemeente zelf via de JGZ dienstverlening doet tot nu toe overeind zijn gebleven. Volgens de wethouder vindt de voorzitter van de VNG de tien procent korting op de spuks ook heel onverstandig.

Mw. Stylianou (D66) preciseert haar vraag: is het geld via de spuk-regeling geoormerkt of ongeoormerkt?

Wethouder Eerenberg antwoordt dat het kabinet al het geld voor de spuks ongelabeld naar de gemeenten overmaakt. Hij ziet wel een risico dat dit geld alsnog door individuele bewindslieden geoormerkt gaat worden.

De voorzitter ziet geen inbreng voor een tweede termijn.

De commissiegriffier mw. Kok leest de toezeggingen voor.

De voorzitter vraagt of er bij de behandeling nog nadere inbreng te verwachten valt.

Mw. Stylianou (D66) denkt het een A-punt zal worden.

De voorzitter concludeert dat dit als A-punt naar de Raad wordt doorgeleid, afgezien van de tekstuele aanpassingen.

Mw. Vermeulen (GroenLinks) maakt zich wel echt zorgen over het meldpunt MAB.

Wethouder Eerenberg belooft dat hij hierover een berichtje zal sturen.

11. Debat over Raadsvoorstel Wijziging APV Utrecht 2010

De voorzitter heropent de vergadering na een korte schorsing. Hij zegt dat het College de Raad vraagt om de APV Utrecht 2010 te wijzen zodat de proeftuin voor sekswerk op kleinschalige locaties mogelijk wordt gemaakt. Het college wil ook de regelgeving met betrekking tot darkrooms vereenvoudigen en actualiseren. De voorzitter geeft als eerste het woord aan de fractie van Volt.

Dhr. Stam (Volt) vindt het raadsvoorstel een grote stap vooruit. De grootste zorg is dat de gemeente ook daadwerkelijk locaties gaat openen. Hopelijk zal Paardenveld een geschikte locatie blijken. Volt roept de wethouder op om te blijven zoeken. Hij wil dit niet aan de markt overlaten.

Dhr. Van Steeg (CDA) vraagt wat de toegevoegde waarde is als de gemeente zelf een locatie aanbiedt.

Dhr. Stam (Volt) zegt dat de motie van Volt over dit onderwerp eerst uitgevoerd zou worden maar dat een paar maanden later werd gesteld dat ondernemers dat zouden doen. Volgens hem is de motie in de ijskast gezet. Intussen hebben ondernemers ook nog geen locatie gevonden.

Dhr. Van Steeg (CDA) merkt op dat er in de stukken staat dat de ondernemers zich in staat achten om dit zelf te doen en dat er wel een businessmodel lijkt te zijn.

Dhr. Stam (Volt) denkt dat het goed is als de gemeente hier actief in meekijkt.

Dhr. Van Steeg (CDA) vraagt of Volt wel een onderscheid maakt tussen actief meekijken of actief een pand ter beschikking stellen.

Dhr. Stam (Volt) ziet dit onderscheid zeker maar is van beide een voorstander.

Mw. Meerding (VVD) ziet helaas een schaduwzijde aan het sekswerk. Dat kan gepaard gaan het criminaliteit. Wordt het niet heel lastig als de gemeente dan een eigen pand ter beschikking stelt?

Dhr. Stam (Volt) antwoordt dat het niet de bedoeling is dat de gemeente zo'n locatie zelf gaat exploiteren. Gezien de noodzaak van zo'n locatie denkt hij dat de gemeente hier wel een extra stap in kan zetten.

Mw. Meerding (VVD) vraagt of Volt niet erkent dat er ook een bepaalde professionele afstand moet zijn tussen de gemeente en het sekswerk, zodat er objectief gecontroleerd kan worden.

Dhr. Stam (Volt) erkent dit maar zegt dat je er ook bij een horeca onderneming op toeziet dat de regels daar worden nageleefd. Dat is bij een locatie voor sekswerk niet anders. Hij denkt dat de daarvoor benodigde afstand voldoende is gewaarborgd.

De voorzitter vraagt of de interrupties en de antwoorden van de fracties korter kunnen.

Mw. Nolten (BIJ1) merkt op dat Volt heeft getekend voor het Belgische model waarbij de gemeente meer regie pakt. Zij vraagt of Volt hierin van mening is veranderd.

Dhr. Stam (Volt) antwoordt dat de gemeente in Antwerpen niet als exploitant optreedt.

Mw. S. Nolten (BIJ1) zegt dat men daar in Antwerpen wel gezegd heeft dat de gemeente daar naartoe wil bewegen.

Dhr. Stam (Volt) heeft dat niet zo begrepen. Volgens hem wilde men ook in Antwerpen dat er altijd een partij tussen zat die op het functioneren kon worden aangesproken. Hij vervolgt zijn beantwoording met drie punten over de APV: de minimum leeftijd, de noodknop en het tegengaan van tussenpersonen. Volt vindt het teleurstellend dat de minimumleeftijd eenentwintig blijft, omdat dit een plek met sociale controle is. De fractie vindt dat de gemeente hier een legale mogelijkheid moet bieden. Zij zou, net als in Antwerpen, een verplichte noodknop in de werkruimte in de APV op willen nemen.

Dhr. Şimşek (DENK) vraagt of de heer Stam vindt dat er ook een noodknop voor omwonenden moet komen als die overlast ervaren.

Dhr. Stam (Volt) vindt dit geen serieuze vraag.

Dhr. Şimşek (DENK) zegt dat de veiligheid en de overlast in de buurt telkens door de voorstanders van het sekswerk wordt genegeerd.

Dhr. Stam (Volt) vindt Antwerpen hier een goed voorbeeld. Volgens hem is er op het type locaties dat deze APV mogelijk maakt nauwelijks kans op overlast.

Dhr. Şimşek (DENK) zegt dat dit niet meer is dan een aanname. Is er een grens aan de overlast waarbij Volt zou besluiten om ermee te stoppen?

Dhr. Stam (Volt) zegt dat dit geen aanname is maar een constatering. Hij is niet naïef. Als het op een locatie anders zou gaan, vindt hij dat het besluit moet worden teruggedraaid, maar hij verwacht niet dat dit zal gebeuren bij een kleine locatie zoals deze.

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) zegt dat Volt appels met peren vergelijkt, omdat de winkels bij La Cloche heel vroeg dichtgaan. Volgens haar is het een bekend gegeven dat prostitutie tot overlast leidt. Of wil hij dit ontkennen?

Dhr. Stam (Volt) zegt dat er een groot verschil is tussen raamsekswerk en een discrete locatie waar klanten alleen op afspraak naar toe gaan. Daar is volgens hem de kans op overlast echt veel kleiner.

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) vraagt of Volt vijftien werkplekken nog steeds een kleine locatie vindt.

Dhr. Stam (Volt) zegt dat vijftien werkplekken vergeleken met het Nieuwe Zandpad klein is. Hij wil zich niet wagen aan schattingen. Volgens hem gaat het nu niet over de verkeersbewegingen in specifieke wijken maar over de APV-wijzigingen in algemene termen.

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) vraagt waarom een wijk op Kanaleneiland straks zonder huisarts zit omdat de gemeente dat niet haar taak vindt terwijl zij wel moet zorgen voor locaties voor sekswerkers.

Dhr. Stam (Volt) vindt dat de gemeente ook moet zorgen voor locaties voor huisartsen. Volgens hem is de gemeente verantwoordelijk voor locaties voor sekswerkers omdat zij ervoor heeft gezorgd dat er geen legale opties meer zijn. Hij vervolgt zijn betoog met betrekking tot het tegengaan van tussenpersonen. De exploitant moet altijd zelf aanspreekbaar zijn op de operatie van de inrichting. Volt vraagt of dit in de huidige APV voldoende gewaarborgd is. Volt overweegt de drie genoemde maatregelen in een amendement op het raadsdebat op te nemen. Het verbaast de fractie waarom bij het Leren evalueren weer het Verweij-Jonker Instituut geselecteerd is omdat haar eerdere bevindingen niet representatief waren. De fractie vraagt of de wethouder kwalitatief goede evaluaties kan beloven.

De voorzitter geeft het woord aan de VVD.

Mw. Meerding (VVD) zegt dat de VVD niet tegen sekswerk an sich is maar wel eisen stelt: het moet schoon, veilig en transparant zijn. Er mag geen excessieve overlast zijn.

Dhr. Şimşek (DENK) vraagt of dat niet ‘geen overlast’ zou moeten zijn.

Mw. Meerding (VVD) weet niet hoe haalbaar dat is. De gemeente moet hierin net als bij allerlei evenementen een goede balans zien te vinden.

Dhr. Şimşek (DENK) vraagt welke mate overlast voor de VVD acceptabel is.

Mw. Meerding (VVD) antwoordt dat dit heel lastig te specificeren is. Net als DENK vindt de VVD meldingen van bewoners heel belangrijk. Zij wil graag horen hoe de bewoners van Paardenveld tegen dit plan aankijken. Dan kan er bepaald worden of dat een geschikte locatie is.

Dhr. Şimşek (DENK) vraagt of het probleem niet is dat het College hier geen grenzen aan stelt.

Mw. Meerding (VVD) vindt het te vroeg om dit nu al te concluderen.

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) vraagt of de VVD de bewoners niet hoefde te horen omdat Wijk C de meest ongeschikte locatie van heel Utrecht is.

Mw. Meerding (VVD) heeft hier gemengde gevoelens bij. Er zijn slechtere locaties.

Dhr. Van Steeg (CDA) merkt op dat de VVD zelf een motie heeft ingediend om maatschappelijke initiatieven in Paardenveld mogelijk te maken. Hij kan zich niet voorstellen dat zij daarbij aan een sekswerklocatie had gedacht.

Mw. Meerding (VVD) zegt dat dit niet is wat de VVD bedoeld had. De fractie heeft ook kritiek op deze locatie.

Dhr. Van Steeg (CDA) vraagt hoe dat dan tot een succesvolle plek kan leiden. Dat moet bij de inwoners helemaal rauw op hun dak zijn gevallen.

Mw. Meerding (VVD) zegt dat de VVD de zorg van de inwoners deelt.

Dhr. Van Steeg (CDA) vraagt wat de VVD van het huidige participatietraject verwacht.

Mw. Meerding (VVD) zegt dat dit niet per se betekent dat de buurt hier tegen is en vindt dat het nu nog te vroeg is om dit te concluderen. Zij vervolgt haar inbreng. De APV-wijziging is op twee punten in strijd met de eerder vastgestelde kaders voor de proeftuinen. Eerder werd aangegeven

dat er naar twee kleinschalige werklocaties gezocht zou worden. De VVD vindt het onwenselijk dat er met de APV-wijziging ruimte komt voor vijf sekswerkbedrijven. Zij vraagt de wethouder of het niet mogelijk is om hierin iets meer specificatie aan te brengen.

Dhr. Van Steeg (CDA) vraagt of de definitie van sekswerkbeleid niet wordt verruimd nu darkrooms nu niet meer als seksbedrijf worden gezien en hun vergunningen worden verruimd.

Mw. Meerding (VVD) antwoordt dat de VVD hier ook kritisch op is en vervolgt haar beantwoording. Zij zegt dat het opvalt dat voor de vergunningen voor sekswerkbedrijven volgens de APV een looptijd van vijf jaar geldt, terwijl de looptijd van de proeftuinen drie jaar is.

Dhr. Van Vliet (D66) vraagt of het kader van maximaal twee werklocaties niet heel iets anders is dan in de APV mogelijk maken dat er zes verschillende sekswerkbedrijven kunnen zijn.

Mw. Meerding (VVD) zegt dat dit inderdaad twee verschillende dingen zijn. Maar in theorie zouden alle vijf vergunningen voor kleinschalige locaties worden ingezet. Dan zou van de eerder gestelde kaders worden afgeweken.

Dhr. Van Vliet (D66) merkt op dat die kaders worden ingezet om in de praktijk tot maximaal twee kleinschalige locaties te komen. De APV is meer technisch.

Mw. Meerding (VVD) ziet wel degelijk een risico bij deze APV-wijzigingen omdat er nu geen specificatie is aangebracht. De VVD zou zich aan de eerder gestelde kaders willen houden. Zij vervolgt haar inbreng. De fractie vindt dat de looptijd van vergunningen voor vijf jaar uit de APV moet en dat dit drie jaar moet worden. Ook dit strookt niet met de eerder vastgestelde kaders.

Mw. Fattal (GroenLinks) vraagt of de VVD zich ervan bewust is dat in het vorige debat is besloten dat de termijn voor de proeftuinen verlengd is.

Mw. Meerding (VVD) heeft dit in het raadsvoorstel niet teruggelezen. Wellicht is de motie niet goed verwerkt in de toelichting.

Mw. Fattal (GroenLinks) zegt dat een proeftuin wordt gestaakt als het niet goed gaat. De looptijd maakt daarbij niet uit. Waarom zou je dan niet kunnen ingrijpen als er iets misgaat?

Mw. Meerding (VVD) vindt dat de proeftuin van drie jaar en een vergunning voor vijf jaar niet met elkaar strookt. Volgens haar kun je in drie jaar wel zien of iets al dan niet werkt. Zij vervolgt haar inbreng. De VVD ziet ook een aantal kleinere wijzigingen die een verkapte versoepeling van eerder gemaakte afspraken inhouden. Zo wordt de minimale verhuurperiode van een ruimte voor sekswerk gewijzigd van vier weken naar verhuur per dagdeel. De fractie is bang dat dit tot heel veel wisselingen voor sekswerkers gaan leiden, dat het onrustig is voor de omgeving en dat de gemeente daarvoor minder zicht heeft op de sekswerkers zelf.

Mw. Nolten (BIJ1) vraagt of de VVD zich ervan bewust is dat deze regeling ervoor moet zorgen dat sekswerkers laagdrempeliger en met meer eigen regie een ruimte kunnen huren.

Mw. Meerding (VVD) denkt niet dat dit voor sekswerkers de enige mogelijkheid tot autonomie is. De VVD vindt het huren van een dagdeel veel te kort.

Mw. Nolten (BIJ1) merkt op dat sekswerkers een werkwijze moeten hebben die bij hen past.

Mw. Meerding (VVD) zegt dat BIJ1 nu alleen kijkt naar het belang van sekswerkers maar niet naar de overlast. Dit is een enorme wijziging van het beleid.

Dhr. Stam (Volt) merkt op dat de vier weken nog uit de tijd van het Zandpad komt. Hij vraagt hoe de VVD naar de regeldruk voor ondernemers kijkt. Er moet immers een inrichting komen die uitgebaat kan worden door iemand die daar winst op maakt. Hij vergelijkt dit met een kapsalon.

Mw. Meerding (VVD) antwoordt dat een kapsalon niet per dagdeel wordt gehuurd. Dat is alleen maar een wens van de sekswerkers maar gaat voorbij aan alle andere belangen, zoals toezicht door de zorg en de politie.

Dhr. Stam (Volt) vraagt of mevrouw Meerding hierover met de hulpverlening heeft gesproken. Hulpverleners zien dit niet als een belemmering.

Mw. Meerding (VVD) zegt dat dit risico ook wordt genoemd bij de toelichting van het raadsvoorstel.

Dhr. Stam (Volt) erkent dat er minder zicht is op de sekswerkers maar betwijfelt of het ook onvoldoende is. Maar vindt de VVD niet dat de gemeente een ondernemer de mogelijkheid moet bieden om met zo'n klein aantal ruimtes winst te maken?

Mw. Meerding (VVD) vindt het niet onredelijk als de gemeente een ondernemer zo'n ruimte per dag zou laten huren. Dan wordt er niet constant in en uit gelopen.

Mw. De Vries (Partij voor de Dieren) vraagt hoe de VVD het voor zich ziet dat een ondernemer op die manier een winstgevende onderneming kan realiseren.

Mw. Meerding (VVD) vindt een huur per dag niet bezwaarlijk. Zij begrijpt dat een vergunning van vijf jaar fijn is voor een ondernemer als die wil investeren maar volgens haar is een pilot van vijf jaar niet tijdelijk.

Mw. De Vries (Partij voor de Dieren) stelt dat de VVD hier feitelijk kiest voor een principieel punt en zegt dat deze ondernemingen niet haalbaar zijn.

Mw. Meerding (VVD) zegt dat het principiële punt is dat haar fractie niet voor een pilot van vijf jaar wil kiezen. Zij denkt dat een onderneming ook in drie jaar haalbaar kan zijn.

Mw. De Vries (Partij voor de Dieren) vraagt of de VVD het onderzoek bij het raadsvoorstel heeft gelezen. Daarin wordt gezegd dat vijf jaar haalbaar zou kunnen zijn en dan nog niet eens voor alle ondernemingen.

Mw. Meerding (VVD) heeft dit gelezen maar zegt dat hier ook belangen bij spelen. Zij vindt het raar dat de gemeente iets een proeftuin noemt en het dan voor vijf jaar gaat doen.

Mw. Leever (PvdA) vraagt of de VVD sekswerkers wil verplichten om langer een ruimte te huren?

Mw. Meerding (VVD) zegt dat sekswerkers van dit College maximaal twaalf uur per dag mogen werken. Dat mag van de VVD best minder.

Mw. Leever (PvdA) merkt op dat een dagdeel huren dan toch juist goed zou zijn.

Mw. Meerding (VVD) denkt dat je ook gewoon een ruimte voor een normale werkdag van acht uur kunt huren.

Mw. Leever (PvdA) zegt dat sekswerk fysiek best zwaar is. Dan is dit wel heel hard werken.

Mw. Meerding (VVD) merkt op dat het College in dat geval een bepaling heeft opgenomen waar het niet achter staat.

Dhr. Şimşek (DENK) vraagt of de VVD dit beleid zou steunen als het niet om een proeftuin zou gaan.

Mw. Meerding (VVD) zegt dat de VVD tegen de motie heeft gestemd om de proeftuin te verlengen. Zij vervolgt haar inbreng. Zij vraagt hoe de wethouder tegen deze grote wisselingen aankijkt. Daarnaast staat er in de APV een verbod om een werkruimte meer dan twaalf uur per dag door een sekswerker te laten gebruiken. Zou dat niet minder moeten zijn? Ook aan de openingstijden wordt gemorreld. De VVD zou hierin terug willen naar zeven uur 's ochtends.

Dhr. Van Vliet (D66) vraagt waarom dat ene uur beter is.

Mw. Meerding (VVD) antwoordt dat in een woonwijk overlast vanaf zeven uur schappelijker is dan vanaf zes uur. Zij vervolgt haar inbreng. Volgens de VVD zijn darkrooms ook een seksbedrijf en is er weinig toezicht vanuit de gemeente.

Mw. De Vries (Partij voor de Dieren) vraagt waarom de VVD een darkroom als een sekswerkbedrijf ziet.

Mw. Meerding (VVD) omdat dit onder deze bedrijven valt als de andere die nu onder de definitie worden opgesomd.

Mw. De Vries (Partij voor de Dieren) merkt op dat er in een darkroom geen bedrijfsvoering door sekswerkers is.

Mw. Meerding (VVD) antwoordt dat er ook een speciale categorie wordt genoemd waar geen sekswerkers werken, zoals parenclubs. Waarom zouden darkrooms daar dan niet onder vallen?

Mw. Nolten (BIJ1) zegt dat mensen in een darkroom niet voor seks betalen.

Mw. Meerding (VVD) is bang dat dit juist wel bang gebeurt omdat er weinig toezicht van de gemeente is. De fractie is hier ook bang voor uitbuiting.

Mw. Nolten (BIJ1) zegt dat dit een aanname is. Zij wijst op de behoefte vanuit het nachtleven. Hoe is dat werk en waarom zou daar zo op gehandhaafd moeten worden?

Mw. Meerding (VVD) vindt het logisch dat de gemeente voor andere sekswerkinrichtingen regels heeft. Zij zegt dat het College het eerder terughoudende beleid nu wil wijzigen door darkrooms te faciliteren. De fractie maakt zich zorgen over het gebrek aan toezicht. Hoe weet de gemeente dat hier geen uitbuiting plaatsvindt en dat hier geen sekswerkers worden ingezet?

Dhr. Şimşek (DENK) vraagt of de VVD hier zelf een standpunt over heeft.

Mw. Meerding (VVD) herhaalt dat de VVD geen voorstander is van de versoepeling rond darkrooms. Zij vervolgt haar inbreng. De VVD heeft gemengde gevoelens bij de locatie parkeergarage Paardenveld. Zij maakt zich vooral zorgen om eventuele overlast voor de buurt. Heeft de gemeente hier nog wel voldoende professionele afstand in geval van misstanden? De fractie kijkt uit naar de verdere besluitvorming naar aanleiding van het participatietraject.

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) merkt op dat de participatie al was afgerond. Is die dan mislukt?

Mw. Meerding (VVD) begrijpt dat mevrouw Hessel hier naar de bredere participatie verwijst. Haar vraag is hoe de buurt op dit plan reageert.

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) is gerustgesteld dat de VVD naar de bewoners gaat luisteren.

Mw. Meerding (VVD) zegt dat zij uit het AD heeft begrepen dat de buurt best mild zou reageren. Zij staat open voor alle geluiden uit de buurt.

Dhr. Nyqvist (Stadsbelang Utrecht) vraagt wat de VVD van de diverse punten vindt. Is haar mening alleen afhankelijk van de reacties van de burgers?

Mw. Meerding (VVD) zegt dat de VVD altijd kritisch is geweest op de proeftuinen. Zij vermoedt dat de VVD tegen dit raadsvoorstel gaat stemmen.

Dhr. Nyqvist (Stadsbelang Utrecht) gelooft niet in proeftuinen. In hoeverre is de VVD van mening dat je niet meer moet praten over de locatie Paardenveld?

Mw. Meerding (VVD) heeft veel kanttekeningen en kritische noten maar wil de locatie Paardenveld niet op voorhand afschrijven.

Dhr. Van Steeg (CDA) noemt de manier waarop de participatie hier is vormgegeven een voorbeeld van hoe participatie niet moet.

Mw. Meerding (VVD) antwoordt dat het geen schoonheidsprijs verdient dat dit de bewoners zo rauw op hun dak is gevallen. Als de bewoners gegronde zorgen hebben, zal de VVD tegen stemmen.

Dhr. Stam (Volt) merkt als punt van orde op dat dit niet het debat over locatie Paardenveld is.

De voorzitter geeft het woord aan DENK.

Dhr. Şimşek (DENK) zegt dat het promoten van prostitutie zijn fractie de keel uit hangt. Het zorgt voor overlast en criminaliteit. Het College vindt sekswerk belangrijker dan de leefbaarheid van de stad. Dat is niet aan de burgers uit te leggen. De handhavingscapaciteit staat al flink onder druk. In de handhaving staat een lijstje met effectdoelstellingen, onder andere voorkomen of beperken van overlast. DENK vraagt hoeveel overlast voor dit College acceptabel is. De fractie vindt ook de openingstijden problematisch. Zij zou in Utrecht een verbod willen op alle vormen van prostitutie in woonwijken en in de buurt van scholen en religieuze instellingen. DENK wil de APV-wijzigingen per direct terugtrekken en thuisprostitutie weer verbieden. De fractie overweegt hierover moties in te dienen. Zij ziet net als de VVD potentiële veiligheidsrisico's rond darkrooms.

Dhr. Van Vliet (D66) vraagt wat DENK vindt van de overlast die sekswerkers ervaren omdat ze nu in Utrecht in de illegaliteit moeten werken.

Dhr. Şimşek (DENK) zegt dat iedereen zich aan regels moet houden. Mensen die niet uit vrije keuze in sekswerk zitten, zouden daaruit geholpen moeten worden.

Dhr. Van Vliet (D66) vraagt wat DENK vindt van de situatie van een sekswerker die legaal in Nederland werkt maar geen vergunning heeft bij misstanden nergens terecht kan.

Dhr. Şimşek (DENK) vindt het niet de taak van de gemeente om dit te faciliteren.

Dhr. Van Vliet (D66) zegt dat dat expliciet wel de taak is die door de landelijke overheid aan de gemeenten is gesteld.

Dhr. Şimşek (DENK) ziet zorgen voor leefbaarheid en veiligheid in de stad ook als een belangrijke taak van de gemeente.

De voorzitter geeft het woord aan GroenLinks.

Mw. Fattal (GroenLinks) is blij dat eerlijk sekswerk voor Utrecht met deze uitgebreide APV-wijziging formeel gaat worden vastgesteld. Ook qua veiligheid is dit een grote stap vooruit. Zij ziet dit als een fundamentele erkenning van deze sector als echte beroepsgroep. Mevrouw Fattal heeft bezwaren tegen het niveau van dit debat, tegen het feit dat daarover in deze Raad niet serieus kan worden gesproken.

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) vraagt hoe gewoon werk is als er alleen al aan hulpverlening anderhalf miljoen per jaar wordt uitgegeven om deze beroepsgroep te ondersteunen.

Mw. Fattal (GroenLinks) zegt dat dit nog steeds gewoon werk is. Zulke risico's bestaan ook op andere werkplekken en heten dan ARBO-wetgeving.

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) merkt op dat er per één januari ook nog een particulier initiatief is, het Overweeghuis. Zij vraagt waarom het adres daarvan geheim is.

Mw. De Vries (Partij voor de Dieren) merkt als punt van orde op dat deze discussie hier niet op zijn plaats lijkt.

De voorzitter stelt dat de algemene discussie inderdaad niet herhaald moet worden en dat het hier over de APV moet gaan.

Mw. Nolten (BIJ1) vraagt de voorzitter om hierop te handhaven. Zij steunt de oproep van mevrouw Fattal.

Dhr. Şimşek (DENK) zegt dat deze discussie door de uitspraak van mevrouw Fattal is uitgelokt. Het moet mogelijk zijn om op de inbreng te reageren.

De voorzitter herhaalt dat algemene discussies in dit debat niet over moeten worden gedaan.

Mw. Fattal (GroenLinks) verontschuldigt zich als zij haar collega's beledigd heeft en vervolgt haar inbreng. GroenLinks is blij dat nu formeel is vastgelegd dat de bureaucratische drempels voor sekswerk worden weggenomen en dat er ook kleinschalige locaties voor zelfstandige sekswerkers komen. Zij vindt ook de verruiming van de regels rond darkrooms een goede stap. Daar hoeft de overheid zich niet mee te bemoeien.

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) merkt op dat bij darkrooms bij evenementen EHBO aanwezig moet zijn vanwege het drugsgebruik dat hiermee gelegaliseerd wordt.

Mw. Fattal (GroenLinks) antwoordt dat GroenLinks vertrouwen heeft in de voorwaarden die hieraan in dit raadsvoorstel worden gesteld.

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) zegt dat de focus op sekswerk en darkrooms voor 99 procent van de Utrechters als verstorend wordt ervaren. Die zien liever meer aandacht voor het huisartsentekort.

Mw. Fattal (GroenLinks) zegt dat haar collega's in andere commissies zich hier hard voor maken.

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) merkt op dat de eerdere locaties voor sekswerk kapot zijn gemaakt door hetzelfde College dat hier nu voor pleit.

Mw. Fattal (GroenLinks) is ook niet blij met het verdwijnen van werkplekken. Daarom zijn er nu nieuwe werkplekken nodig en wordt in samen met de sekswerkers gekeken naar manieren om dit veilig, schoon en transparant te doen.

Dhr. Van Steeg (CDA) vraagt waarom GroenLinks er vertrouwen in heeft dat de situatie rond de darkrooms goed geregeld is, ook in de handhaving.

Mw. Fattal (GroenLinks) wil eerst haar betoog vervolgen omdat dit daarin terugkomt. Haar fractie ziet in dit voorstel een compromis. De liberalisering van de darkrooms had van GroenLinks wel ambitieuzer gemogen. Waarom mogen ondernemers niet adverteren voor darkrooms? En waarom kan dat niet bij andere ondernemingen dan horeca?

De voorzitter stelt voor om nog een kwartier door te gaan met het debat en geeft vervolgens het woord aan D66.

Dhr. Van Vliet (D66) zegt dat zijn fractie uitkijkt naar de uitvoering van dit deel van het advies van de commissie Sorgdrager. D66 vindt een vergunningverlening voor vijf jaar begrijpelijk om met winst te kunnen draaien. De fractie vraagt zich wel af in hoeverre het lerend evalueren een bedreiging kan zijn voor het verdienmodel. Zij is geïnteresseerd in de risicoinschatting die daarbij hoort. Het maximale aantal sekswerkbedrijven moet bepaald worden op basis van een afstemming tussen vraag en aanbod.

Mw. De Vries (Partij voor de Dieren) deelt met D66 dat het aantal vergunningen best verruimd zou mogen worden. Deelt D66 met de Partij voor de Dieren dat deze APV daarvoor de geschikte plek is?

Dhr. Van Vliet (D66) deelt dit niet. Eventueel wordt het aantal sekswerkbedrijven later aangepast naar aanleiding van het Lerend evalueren.

Dhr. Şimşek (DENK) vraagt of er ook een limiet is aan de overlast?

Dhr. Van Vliet (D66) vindt dat de overlast niet ongelimiteerd mag zijn.

Dhr. Şimşek (DENK) vraagt waar de grens dan ligt.

Dhr. Van Vliet (D66) antwoordt dat er zo min mogelijk overlast moet zijn maar dat er in een stad altijd een bepaalde mate van overlast wordt ervaren.

Dhr. Şimşek (DENK) zegt dat D66 eraan voorbijgaat dat er qua overlast en criminaliteit een groot verschil is tussen prostitutie en andere bedrijfsvormen.

Dhr. Van Vliet (D66) zegt dat er veel meer klachten zijn over overlast bij horecabedrijven dan bij sekswerk. Hij vervolgt zijn inbreng. D66 is blij dat er met de vergunning light een stap gezet wordt met betrekking tot de darkrooms maar vindt de koppeling met minimaal een horeca B-vergunning wel streng. Moet uitbreiding van de mogelijkheden voor darkrooms ook in het kader van het Lerend evalueren worden besproken?

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) vraagt of D66 niet vindt dat een omzettingsvergunning bij sekswerkbedrijven de normale handelwijze is. Moet de gemeente hierin zelf het voortouw nemen en op zoek gaan naar een exploitant?

Dhr. Van Vliet (D66) zegt dat dat wel het scenario is waar het uiteindelijk naar toe gaat.

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) zegt dat D66 vindt dat de gemeente zo actief moet zijn omdat het hier een gestigmatiseerd beroep betreft. Vindt D66 stigmatisering niet een begrijpelijke reactie?

Dhr. Van Vliet (D66) zegt dat sekswerkers niet in de illegaliteit hoeven te werken omdat dit de onveiligheid en het stigma versterkt.

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) merkt op dat La Cloche niet illegaal is.

Dhr. Van Vliet (D66) is blij dat er een paar plekken zijn waar sekswerkers legaal aan de slag kunnen, maar zegt dat dit helaas nog te weinig is.

De voorzitter geeft het woord aan de PvdA.

Mw. Leever (PvdA) hoopt dat deze APV gaat leiden tot meer sekswerkplekken in de stad. De PvdA vraagt aan de wethouder hoe hier met de veiligheidspartijen naar wordt gekeken. De locatie Paardenveld biedt de mogelijkheid om sekswerk te normaliseren en te decriminaliseren. De buurt moet hierin goed meegenomen worden. In welke mate kan die hierin participeren, en heeft de Raad hier ook een rol in?

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) vraagt of de PvdA begrijpt dat dit heel kwetsend is voor mensen die in volkswijken wonen.

Mw. Leever (PvdA) vindt het belangrijk om met de buurt in gesprek te gaan, met name in Wijk C. Daarom moet de participatie in goede banen worden geleid.

Mw. Hessel (Utrecht Solidair) wil van de PvdA horen dat zij er begrip voor heeft dat dit nu zomaar weer in Wijk C wordt gedumpt.

Dhr. Stam (Volt) merkt als punt van orde op dat dit weer heel specifiek over Wijk C en de locatie Paardenveld gaat.

Dhr. Van Steeg (CDA) vindt dat dit punt over de participatie hier wel gemaakt moet kunnen worden.

De voorzitter herhaalt zijn oproep om het bij het onderwerp te houden.

Dhr. Van Steeg (CDA) zegt dat deze invulling van de locatie Paardenveld de inwoners nu zomaar wordt opgedrongen. Volgens hem zit er dan een fundamenteel probleem in de participatie rond een locatie die al twee jaar loopt.

Mw. Leever (PvdA) zegt dat er eerder op dit punt in een motie over Paardenveld besluiten zijn genomen. Juist daarom vraagt zij in welke mate de buurt nu nog kan participeren. Dit helpt om sekswerk te normaliseren, en dat is precies wat de Raad hier wil.

Dhr. Van Steeg (CDA) zegt dat dit volstrekt met elkaar in tegenstelling is en dat het daarom niet bijdraagt aan de normalisering van het sekswerk.

Mw. Leever (PvdA) denkt dat er op de locatie Paardenveld zowel sekswerk als culturele broedplaatsen gerealiseerd kunnen worden, en dat de buurt daarbij ook op een goede manier kan worden meegenomen.

Dhr. Van Steeg (CDA) vindt dit geen overtuigend verhaal.

Mw. Leever (PvdA) zegt dat er pas later over wordt besloten of hier ook daadwerkelijk een sekswerkplek komt.

Mw. Meerding (VVD) vraagt de wethouder hoeveel ruimte er in het participatieproces nog is. Volgens haar is de kans groot dat de Raad dit gaat aannemen. Zij vindt dat de Raad dit niet aan de wethouder moet vragen maar zelf de participatie moet afwachten.

Mw. Leever (PvdA) zegt dat zij ook heeft gevraagd of hier nog een extra rol voor de Raad is weggelegd. Zij vervolgt haar inbreng. Uit de handhavingsstrategie komt duidelijk naar voren dat bij onvergund en illegaal sekswerk de kans op misstanden het grootst is. Hoe houdt de gemeente zicht op de sekswerkers als een vergunning wordt ingetrokken of als de locatie wordt gesloten? Hoe kan er worden voorkomen dat zij dan weer in de illegaliteit belanden en hun positie daardoor kwetsbaar wordt.

Dhr. Van Bergen (ChristenUnie) vraagt of de PvdA tegen het sluiten van locaties is of dat zij zich vooral zorgen maakt over de nazorg.

Mw. Leever (PvdA) wil graag zicht houden op de sekswerkers als hun werklocaties gesloten worden en wil voorkomen dat zij in de illegaliteit belanden.

Dhr. Van Bergen (ChristenUnie) begrijpt dat de PvdA dus in beginsel niet tegen sluiting van locaties met misstanden is.

Mw. Leever (PvdA) erkent dat dit moet gebeuren als er echt geen andere mogelijkheid is.

De voorzitter schorst de vergadering om 17:15 u. Het debat wordt om 20.00 u hervat.

Gemeente Utrecht

Verslag openbare avondvergadering commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

Datum 6 februari 2025
Locatie Stadhuishal, Utrecht
Verslag door mevrouw M. de Mul (Notuleerservice Nederland)

Aanwezigen

De voorzitter Fred Dekkers, de wethouder Eelco Eerenberg, de leden Derk van Bergen (ChristenUnie), Mahaar Fattal (GroenLinks), Yvonne Hessel (Utrecht Solidair), Romy Leever (PvdA), Tess Meerding (VVD), Stevie Nolten (BIJ1), Christiaan Nyqvist (Stadsbelang Utrecht), Juriaan Otto (EenUtrecht), Iskender Şimşek (DENK), Anton Stam (Volt), Bert van Steeg (CDA), Dirk-Jan van Vliet (D66), Louise de Vries (Partij voor de Dieren), de commissiegriffier Willemien Kok

Verslag commissie Ruimtelijke Ordening en Grondzaken

11 Raadsvoorstel Wijziging APV Utrecht 2010, partiële herziening Hoofdstuk 3 Seksbedrijven e.d. 2024, en Verordening horeca Utrecht 2024 51

De voorzitter heropent het openbare deel van de vergadering en vervolgt met de behandeling van agendapunt 11.

11 Raadsvoorstel Wijziging APV Utrecht 2010, partiële herziening Hoofdstuk 3 Seksbedrijven e.d. 2024, en Verordening horeca Utrecht 2024

De voorzitter geeft het woord aan Stadsbelang Utrecht.

De heer Nyqvist (Stadsbelang Utrecht) vraagt zich af welke malloot dit onderwerp met betrekking tot het Paardenveld op de agenda heeft gezet zoals het is gezet.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) verzoekt om weg te blijven van kwalificaties als ‘malloot’ voor de makers van beleid.

De voorzitter herhaalt de oproep om weg te blijven van typeringen als ‘gek’ en dergelijke.

De heer Nyqvist (Stadsbelang Utrecht) vervolgt zijn betoog. Hij geeft aan dat het belang van de gemeente en het belang van de stad de essentie is. Hij complimenteert de VVD, die de hele APV heeft doorgenomen op zoek naar tekortkomingen. Het gaat erom dat we te maken hebben met

mensen die niet weten waar het over gaat. De heer Nyqvist geeft aan dat hij indertijd wel eens in een dark room is geweest, samen met Pim Fortuyn, en dat was geen prettige ervaring. Pim vond dat het een open discussie moest zijn.

Dirk-Jan van Vliet (D66) is van mening dat het niet nodig is om personen bij naam te noemen in dit debat.

De heer Nyqvist (Stadsbelang Utrecht) vervolgt zijn betoog. Hij geeft aan dat het op basis van bepaalde gegevens mogelijk moet zijn om te constateren of iemands inbreng enig waarheidsgehalte heeft dan wel in essentie deugt. Daar is hij niet van overtuigd. Gezien de ervaringen rondom prostitutiegedrag zullen wij altijd blijven worstelen met het feit dat wij het beste voorhebben met de prostituees, aan de andere kant is bekend dat, hoe goed we ons best ook doen, de oplossing even ver weg blijft als altijd. Het is alleen mogelijk om te proberen om de omstandigheden te verbeteren, en daar doen we ons uiterste best voor. Participatie van de burger kan niet worden weggemoffeld vanwege het feit dat er een reglement bestaat. Participatie wil zeggen dat er op dit moment gereageerd wordt op de situatie van nu aan de hand van de huidige omstandigheden. Dat gebeurt op dit moment niet, en dat is een tekortkoming van de raad dan wel de commissie. Als wordt gekeken naar de alternatieven dan is er begrip voor de ondernemer die geld wil verdienen en een dark room wil creëren. Aan de andere kant zou hij voor hetzelfde geld een kegelbaan aan kunnen leggen. De essentie is wat wij vinden dat moet gebeuren, en niet een theoretisch verhaal. Als er wordt voorgesteld om de boel te slopen, dan geeft dat ineens een ander perspectief. Er zouden ook uitstekende appartementen gebouwd kunnen worden, met alle voorzieningen die men nodig acht. De winst die dan wordt gemaakt kan elders worden ingezet om de situatie voor prostituees te verbeteren. Dat is goed voor de een, goed voor de ander en niet slecht voor de burger. Aan het college wordt gevraagd of deze optie reëel is, en zo niet, of dit kan worden bestudeerd.

De voorzitter heeft het woord aan BIJ1.

Mevrouw Nolten (BIJ1) is blij dat er, in ieder geval bij één nieuwe locatie, schot in lijkt te zitten. De gemeente moet wel meer werk verzetten om het vertrouwen van sekswerkers en -exploitanten terug te winnen. Rechtvaardige oplossingen die voor iedereen werken komen niet zomaar uit de markt. Wat BIJ1 betreft blijft de gemeente regie pakken. Zij hebben de voorkeur voor het voorop stellen van de wensen van sekswerkers, en dat zij laagdrempelig en tegen een goede prijs zelfstandig ruimtes kunnen huren. In theorie zou een collectief van sekswerkers zich as exploitant kunnen aanmelden, maar hoe realistisch is dat? Aan het college wordt gevraagd of er meer gedaan kan worden om een collectief van sekswerkers te ondersteunen bij dit voorstel, juist om de autonomie te bevorderen en om te testen of dit in een proeftuin werkt.

De heer Stam (Volt) zegt dat een zelforganiserend collectief van sekswerkers in de praktijk erg lastig is, onder andere omdat veel sekswerkers zich als sekswerker op de korte termijn zien en niet op de lange termijn. Kent BIJ1 die manier om ernaar te kijken, en vinden zij het dan nog steeds een realistisch en verstandig voorstel?

Mevrouw Nolten (BIJ1) antwoordt dat zij de uitdagingen die erbij komen kijken begrijpt. Niet iedereen wil exploitant zijn. Tegelijkertijd zijn er experimenten bekend die werken. Daarom wordt aan de wethouder gevraagd of er extra dingen zijn die dit kunnen bevorderen zodat het uit henzelf komt. Misschien is er inderdaad een extra impuls nodig.

De heer Stam (Volt) vraagt naar voorbeelden waar BIJ1 op doelt. Hij kent een voorbeeld uit Amsterdam dat niet succesvol was.

Mevrouw Nolten (BIJ1) antwoordt dat men het in Amsterdam wel gedurfd heeft om het experiment aan te gaan. Zij kunnen wel zelf bepaalde voorwaarden scheppen, bijvoorbeeld plekken voor kwetsbare sekswerkers. BIJ1 zegt niet dat die formule een-op-een moet worden overgenomen, maar zij vragen het college om mee te denken om het wel te laten slagen.
Zij vervolgt haar betoog. Met een model als dit kan de gemeente haar verantwoordelijkheid nemen. Als stad een investering in continuïteit, zekerheid en veiligheid met de sekswerkers zelf aan zet. Aan de wethouder wordt een toezegging gevraagd. BIJ1 blijft benadrukken dat sekswerkers in een kwetsbare positie ook onderdeel moeten zijn van de proeftuinen. In de

raadsbrief van 5 december werd aangegeven dat slechts één ondernemer dit in acht wilde nemen. Aan de wethouder wordt gevraagd of dit gegarandeerd kan worden. BIJ1 ziet graag dat dit vooraf als voorwaarde wordt gesteld bij het verlenen van een vergunning. Anders is het echt te vrijblijvend en komt de gemeente haar beloftes om werkplekken voor deze sekswerkers in de proeftuinen te realiseren niet na. Verder is BIJ1 benieuwd waarom het beoogde aantal sekswerkplekken verlaagd wordt naar vijftien. Zij begrijpen dat het aantal van 128 te hoog is, maar vijftien is best weinig. Zij verwachten dat vijftien plekken voor zowel exploitanten als collectieven van sekswerkers aan de lage kant is. Is dat wel rendabel, zeker als het om een tijdelijke plek gaat? Aan de wethouder wordt gevraagd hoe dit tot stand is gekomen, wat de sekswerkers er zelf van vinden en of exploitanten een voorkeur voor het aantal plekken hebben gegeven. Het is namelijk niet inzichtelijk hoe de gemeente de verschillende belangen heeft gewogen. Ook vraagt BIJ1 of er ruimte is voor groei als de sekswerklocaties een succes zijn, ook binnen het verloop van de proeftuinen. Wat doet de gemeente extra om investeringen als deze ook aantrekkelijk te maken voor de toekomst, behalve het verlengen van de proeftuinen zelf? Voor wat betreft de dark rooms sluit BIJ1 zich aan bij de punten van GroenLinks. BIJ1 vindt het goed dat de regels hiervoor worden verruimd, maar begrijpen niet waarom een vergunning per evenement aangevraagd zou moeten worden. Waarom kan er geen vergunning per locatie worden afgegeven? Dat scheelt papierwerk en verlaagt de drempel om hiermee te experimenteren en te bezien of die nieuwe versoepeling ook werkt.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van CDA.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat sekswerk en Utrecht al lang geen gelukkig huwelijk vormen. De bestaande spanning tussen de onuitroeibare wens om sekswerk te normaliseren en het misbruik en overlast dat gepaard gaat met sekswerk leiden steevast tot voorstellen die niet matchen met de verwachtingen van inwoners. Dat leidt dus ook tot problemen. Dat is te zien in het voorstel om op Paardenveld een sekswerkinrichting in te passen. Gezien de discussie en de moties die ter sprake zijn gekomen kan het CDA zich voorstellen dat dit voorstel bij de inwoners rauw op het dak valt. Qua participatie heeft het CDA grote vragen waarom deze stap is gezet. Volgens het CDA is het niet nodig dat de gemeente daar een eigen pand voor beschikbaar stelt. Als ondernemers mogelijkheden zien om het zelf te doen, dan moet de gemeente die stap niet gaan zetten.

Mevrouw Leever (PvdA) zegt dat dit ook in het debat van september is besproken. Toen bleek dat er na een jaar zoeken nog steeds geen marktpartij was die zo'n locatie wilde faciliteren. Waarom denkt het CDA dat de gemeente niet hoeft in te grijpen?

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt dat het niet aan de gemeente is om een pand beschikbaar te stellen, zeker als ondernemers zelf zeggen dat zij het ook kunnen organiseren.

Mevrouw Leever (PvdA) zegt dat dat blijkbaar niet het geval is. De marktpartijen hebben het in het afgelopen jaar ook niet gedaan, dus waarschijnlijk gaat het de komende tijd ook niet lukken. Het is kennelijk niet waar dat de markt het uit zichzelf kan.

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt dat hij andere conclusies leest. Zelfs als het niet lukt, dan is het de vraag of de gemeente de partij is om het pand te faciliteren.

Mevrouw Leever (PvdA) zegt dat sekswerkers nu in de illegaliteit zitten en dus kwetsbaar zijn. Als de markt geen locatie regelt, en de gemeente ook niet, moeten zij dan op straat blijven staan?

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt dat normalisering van sekswerk niet de oplossing is. Het is wel legaal, dus de gemeente moet wel iets doen. Zelf een pand beschikbaar stellen is een stap verder. In de stukken staat dat de ondernemers aangeven dat ze dat zelf kunnen. Laten we dan het maximale doen om het op die manier te doen.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of het CDA het met DENK eens is dat de gemeente dat gewoon niet moet faciliteren, zeker niet in woonwijken waar mensen er last van hebben.

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt dat hij het eens is met dat laatste. Het is echter te makkelijk om helemaal niets te doen. Het is namelijk een legale situatie, dus de gemeente moet wel iets

doen. Daarbij is zorgvuldigheid geboden. Het is geen normaal werk en zo moet het dus ook niet worden behandeld. Er moet rekening worden gehouden met de problemen die ermee gepaard gaan.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of dat niet juist het probleem is van deze gemeente: het normaliseren van het sekswerk en het om die reden maar zo dicht mogelijk bij de mensen te brengen ongeacht de consequenties. Is dat niet precies waarom het mis gaat?

De heer Van Steeg (CDA) deelt die drang om die normalisering door te zetten met DENK. Het klinkt allemaal mooi maar het heeft ook een blinde vlek voor de problematiek die er achter schuil gaat. Dat matcht niet met elkaar.
Hij vervolgt zijn inbreng. Het aantal overlastmeldingen is de afgelopen drie jaar gedaald. Dat leidt ook tot de vraag waarom het college vindt dat het een pand beschikbaar moet stellen voor sekswerk. In die handhavingsstrategie staat dat exploitanten na handhaving zeker moeten zijn dat pas vanaf 21 jaar sekswerk plaats vindt. Het CDA hoopt dat dat niet alleen na handhaving gebeurt, maar dat exploitanten ook zelf die verantwoordelijkheid hebben. Aan de wethouder wordt gevraagd waarom dat zo is benoemd in de handhavingsstrategie. Verder vraagt het CDA naar de sluitingstijden. Zij pleiten ervoor om die wat in te perken, zodat de overlast beperkt wordt. Ook raadt het CDA af om het te doen op basis van een losse vergunning. Dat beslispunt moet wat het CDA betreft worden aangepast. Voor wat betreft de dark rooms heeft et CDA vragen bij de voorgestelde versoepeling. Er is het risico dat er wel sekswerk plaatsvindt, of dat het een horecagelegenheid gaat overheersen. Wanneer is het een ondergeschikte activiteit en hoe kan dit worden gecontroleerd? Kunnen alle deelnemers daar in vrijwilligheid aan deelnemen?

Mevrouw Nolten (BIJ1) vraagt waar het CDA dat risico op baseert. Zijn zij zich ervan bewust dat dark rooms al op verschillende plekken in Nederland bestaan, en in Utrecht ook hebben bestaan?

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt dat hij geen direct bewijs heeft, maar dat het risico inherent is aan wat in dark rooms gebeurt. Ook als je daar niet bent geweest is bekend dat dat een risico is dat aan dark rooms kleeft.

Mevrouw Nolten (BIJ1) zegt dat zij de woorden ‘inherent’ en ‘risico’ hoort, en vooral aannames. Dat is aan de stigmatiserende kant, zij hoort geen bewijs. Staat het CDA ervoor open om, als dit goed blijkt te gaan, zijn waardeoordelen te herzien?

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt dat hij niet in zal gaan op het herzien van zijn waardeoordelen. Daarvoor wordt juist politiek bedreven. Vanuit zijn waardeoordelen heeft hij daar zorgen over. Hij hoopt dat er voor dit soort onderwerpen aandacht is.

Mevrouw Nolten (BIJ1) geeft aan dat dat misschien iets teveel gevraagd was. Zij vraagt of het CDA ervoor open staat om dit anders te bekijken als er bewijs is dat dit goed gaat.

De heer Van Steeg (CDA) geeft aan dat hij daarvoor open staat. Hij vraagt BIJ1 vervolgens om, als blijkt dat het niet zo goed gaat, niet een andere kant op te kijken maar te erkennen dat het problemen met zich meebrengt.

De heer Niqvist (Stadsbelang Utrecht) concludeert dat hij in dit hele gezelschap de enige is die met bewijs komt dat het zo is als hij zei. Het betoog van BIJ1 is dan ook totaal niet aan de orde. Het gaat erom dat hij kan bevestigen dat de vrees die wordt geuit terecht is.

De voorzitter zegt dat dat een interruptie is op iemand die een interruptie pleegde. Dat wordt niet gedaan in de commissie. Hij vraagt het CDA om de inbreng te vervolgen.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt aan de wethouder waarom in dark rooms de leeftijdsgrens van 21 niet wordt gehanteerd, terwijl de leeftijdsgrens bij sekswerk wel wordt opgehoogd. Verder is hij van mening dat het college te makkelijk omgaat met participatie. Zo wordt bij Paardenveld een heel nieuw voorstel gedaan in een participatietraject dat al heel lang loopt. Het is dan niet verwonderlijk dat dat weerstand oproept, los van het voorstel zelf. Bij de dark rooms wordt er heel weinig gezegd over participatie terwijl dat juist een heel belangrijk onderwerp was in de debatten die zijn gevoerd. Aan de wethouder wordt hierop een reactie gevraagd.

De heer Van Vliet (D66) vraagt of het CDA zich realiseert dat er drie extra avonden over Paardenveld in het kader van participatie zijn georganiseerd, dat er nog een online participatietraject loopt en dat er nog een participatieavond zal volgen.

De heer Van Steeg (CDA) is zich daarvan bewust. Hij heeft ook gesproken met inwoners van de wijk. Dit traject loopt al jarenlang. Er liggen er voorstellen waarin sekswerk niet wordt genoemd en ook niet wordt geïmpliceerd. Dat wordt er u toch ingefietst. Dat is qua participatie een verrassing.

De heer Van Vliet (D66) zegt dat één van de moties van zijn hand was. Het klopt dat sekswerk daarin niet is benoemd, maar het is niet in tegenspraak met die moties. Er staat duidelijk dat er maatschappelijke functies in kunnen komen.

De heer Van Steeg (CDA) vindt het dan een nietszeggende motie, die niet ingediend had moeten worden. Er ligt nog een andere motie die vraagt om met de buurt te kijken naar een nieuwe invulling van die plek. En dat is zeker niet gebeurd.

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) is op de eerste inspraakavond geweest. Toen werd er van alles uitgelegd, maar niemand mocht wat vragen. Aan het CDA wordt gevraagd wat zij daarvan vinden.

De heer Van Steeg (CDA) vindt het goed dat mevrouw Hessel daar is geweest. Volgens het CDA werd er vanuit ideologisch perspectief aangegeven dat sekswerk normaal is en prima kan op die plek. Daarmee wordt miskend hoe gevoelig dit soort besluiten liggen in de buurt.

Mevrouw Leever (PvdA) vraagt wat het CDA ervan vindt dat er ook bewoners van die wijk zijn die sekswerk daar wel willen. Zij zijn niet naar de participatieavond geweest.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat het altijd een moeilijk besluit is, waar niet iedereen tevreden mee zal zijn. Het participatietraject dat nu wordt doorlopen is echter vragen om problemen.

Mevrouw Leever (PvdA) vraagt hoe de participatie in het vervolg van dit traject dan beter kan, volgens het CDA.

De heer Van Steeg (CDA) antwoordt dat de plek zo ingericht zou moeten worden dat het van toegevoegde waarde is voor de stad. Op deze plek is het gewoon heel lastig.

De voorzitter geeft het woord aan de Partij voor de Dieren voor hun inbreng.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) zegt dat haar fractie iedere stap naar meer legale werkplekken voor sekswerkers in Utrecht toejuicht. Met dit raadsvoorstel wordt er weer zo'n stap gezet. Dat is heel mooi, maar hiermee zijn er niet daadwerkelijk plekken bij gekomen. Over niet alles in dit voorstel is de Partij voor de Dieren even enthousiast. Zij wil twee zaken aanhalen. Ten eerste vraagt de Partij voor de Dieren zich af hoe de zoektocht van ondernemers naar locaties voor kleinschalig sekswerk verloopt. Uit de raadsbrief van december bleek dat zij daar toch wel mogelijkheden voor zien. De gemeente moet niet de handen van de zoektocht af trekken, maar de Partij voor de Dieren is benieuwd hoe het er nu voor staat, vanuit de ondernemers. Aan de wethouder wordt gevraagd om daar wat meer over te vertellen. Ten tweede staat de Partij voor de Dieren positief tegenover een potentiële kleinschalige sekswerklocatie op de locatie parkeergarage Paardenveld. Zij zien graag dat sekswerkers meer zekerheid krijgen, en dus geen tijdelijke plekken. De zoektocht gaat nu eenmaal niet van een leien dakje, en dan is iets beter dan niets. Zij willen de wethouder aanmoedigen in het blijven meenemen van deze locatie in die zoektocht. Voor wat betreft het raadsvoorstel wil de Partij voor de Dieren het Zandpad niet uitsluiten als mogelijke locatie voor kleinschalig sekswerk. Dat de APV-bepalingen met betrekking tot grootschalige sekswerklocaties worden geschrapt, daar kan de Partij voor de Dieren zich in vinden. Aan de wethouder wordt gevraagd of kleinschalige sekswerklocaties door deze wijziging van de APV nog wel mogelijk zijn. Verder heeft de Partij voor de Dieren twijfels over de limiet van vijftien werkruimtes. Het is onduidelijk waar dat getal vandaan komt. Die limiet zou best wat hoger kunnen liggen gezien de hoge nood aan werkplekken. Aan de wethouder wordt gevraagd om toe te lichten waar de keuze voor vijftien werkplekken per locatie vandaan komt en of hij mogelijkheden ziet om dat iets te verhogen. Wat de Partij voor de Dieren betreft zou het ook een

idee zijn om bij succes van een proeftuin te kijken naar een eventuele ophoging van het aantal werkruimtes.

De heer Şimşek (DENK) vraagt in welke vorm de Partij voor de Dieren kleinschalig sekswerk op het Zandpad ziet.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) antwoordt in de vorm van een kleinschalige sekswerklocatie, waarop in de proeftuinen wordt ingezet.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of de Partij voor de Dieren de vele bezwaren tegen de locatie in eerdere trajecten herkent, zoals de nabijheid van een school, de nabijheid van buurtbewoners, de onveilige sfeer en de onveilige situatie die het creëerde.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) herkent dat er zorgen kunnen zijn. Tegelijkertijd zullen er altijd mensen zijn die de ontwikkeling in de stad lastig kunnen vinden, welke ontwikkeling dan ook. De Partij voor de Dieren ziet niet de logica van het afzoeken van de hele stad naar locaties, terwijl deze locatie beschikbaar is.

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) zegt dat er sprake is van twee bestaande huizen, de een met zeven werkplekken en de ander met negen werkplekken. Vindt de Partij voor de Dieren dan vijftien werkplekken juist niet veel?

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) antwoordt dat ze dat niet veel vindt.
Zij vervolgt haar betoog. Het aantal vergunningen kan wat de Partij voor de Dieren betreft best hoger liggen dan de zes die nu vaststaan. Maximaal zes locaties met vijftien werkruimtes lijkt niet voldoende om aan de vraag te voldoen. Aan de wethouder wordt gevraagd hoe hij staat tegen een uitbreiding van het maximaal aantal vergunningen. Deelt hij dat dat het voor ondernemers aantrekkelijke maakt om in Utrecht aan de slag te gaan, en dat het beter zou zijn voor de balans tussen vraag en aanbod?

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) zegt dat bij beide huizen vacatures voor sekswerkers zijn. Aan de Partij voor de Dieren wordt gevraagd waar zij het op baseren dat er veel wachtende sekswerkers zijn die graag een plek willen hebben.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) verwijst daarvoor naar het rapport van de commissie Sorgdrager en naar het beleid dat de gemeente lang heeft gevoerd waarbij alle werkplekken voor sekswerkers zijn afgenomen.

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) vraagt of de Partij voor de Dieren zijn cijfers dus baseert op de plekken die door de gemeente zijn afgepakt. Zelf krijgt zij daar geen signalen over. De privéhuizen zijn op juist zoek naar dames. Waar kunnen zij die vinden?

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) herkent die signalen niet.

Mevrouw Nolten (BIJ1) vraagt of de Partij voor de Dieren zich baseert op de schatting dat ongeveer vijfhonderd sekswerkers in Utrecht actief zijn.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) bevestigt dat.
Zij vervolgt haar inbreng. De Partij voor de Dieren is ook niet overtuigd van de opgenomen voorwaarde om doorlopend gesprekken met sekswerkers te houden. Het is goed om in contact te staan met sekswerkers maar het verplichtende karakter van die doorlopende gesprekken gaat te ver. Hoe gaat dit er precies uitzien? Het is niet duidelijk hoe vaak dit zou moeten plaatsvinden en wat de impact is op vergunningaanvragen. Vraagt dit niet teveel van de sekswerkers, en hoe staat dit in verhouding tot hun zelfstandigheid? Aan de wethouder wordt een toelichting gevraagd.
Verder worden vraagtekens gezet bij de aangepaste sluitingstijden. Er wordt een uurtje van de totale openingstijden afgesnoept. Dat lijkt de Partij voor de Dieren niet wenselijk, en bovendien is de argumentatie wat wankel. Aan de wethouder wordt een gevraagd om toe te lichten waarom deze wijziging wordt voorgesteld en in welke gevallen andere sluitingstijden gehanteerd kunnen worden. Verder staat in de concept-handhavingsstrategie dat een seksbedrijf direct gesloten wordt als sekswerkers die nog geen 21 jaar zijn actief zijn of zijn geweest. Sekswerk is in Nederland

legaal vanaf 18 jaar. De handhavingsstrategie botst nu dus met een wettelijke grens. Ook gezien alle voorwaarden geschetst in dit raadsvoorstel ten behoeve van veiligheid lijkt het de Partij voor de Dieren vreemd om op deze manier te handhaven bij seksbedrijven. Aan de wethouder wordt gevraagd waarom deze keuze is gemaakt. Kan hij toezeggen om deze grens naar 18 te verlagen?

De heer Şimşek (DENK) vraagt of de Partij voor de Dieren het met DENK eens is dat gemeente lokaal naar omstandigheden en behoeften de regels kan bijstellen.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) herkent dat gemeenten andere afwegingen kunnen maken dan de landelijke overheid. Tegelijkertijd kunnen sekswerkers nu eenmaal legaal dat beroep uitoefenen vanaf 18 jaar. De Partij voor de Dieren stelt voor om naar de realiteit te handelen in het beleid.
Zij vervolgt haar betoog. De dark rooms zijn geen sekswerkplekken. Het is dan ook wat onhandig dat deze bepaling onder het APV-hoofdstuk van seksbedrijven valt. Is daar geen betere plek in de APV voor? Verder vraagt de Partij voor de Dieren de bevestiging dat er geen middelen voor het sekswerkbeleid naar dark rooms gaat. Ook sluiten zij zich aan bij de vragen van BIJ1 over kwetsbare sekswerkers en bij de opmerkingen van Volt over het lerend evalueren. Tenslotte vindt de Partij voor de Dieren dat het destigmatiseren van sekswerk en het versterken van de positie van sekswerkers niet vanzelf gaat. Zij zijn blij dat het college de terminologie heeft aangepast met het raadsvoorstel en steunen het college met het zetten van verdere stappen om het stigma ook buiten de gemeente bespreekbaar te maken. Zij kijken uit naar de ideeën hiervoor vanuit de klankbordgroep en het Platform Sekswerk Utrecht.

De voorzitter geeft het woord aan de ChristenUnie voor hun inbreng.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) geeft aan dat de ChristenUnie van mening is dat er een acceptabel APV-pakket wordt voorgesteld. Er staat een aantal goede dingen in het voorstel waardoor de situatie beter wordt dan het op dit moment is. Zo is de ChristenUnie blij met de verlaging van het aantal werkruimten naar 15 en zien zij een verbetering in de sluitingstijden. Hier zijn echter uitzonderingen op mogelijk. Op welke manier is de wethouder van plan de raad daarover op de hoogte te stellen? Kan dat, ook gezien de maatschappelijke onrust die daarmee gepaard kan gaan, voordat de uitzondering wordt toegekend?

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of de ChristenUnie bereid is om het beslispunt over de sluitingstijden aan te passen om de sluitingstijden in te perken zodat de overlast vermindert.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) is van mening dat het voorstel de huidige situatie verbetert. Het zal altijd een arbitrair getal blijven. Als er goede en overtuigende argumenten zijn wil ChristenUnie daarnaar kijken, maar zij vrezen dat er altijd een conflict over zal bestaan in deze commissie.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat het duidelijk is dat de overlast zal verminderen als de sluitingstijden worden vervroegd. Is de ChristenUnie het daarmee eens?

De heer Van Bergen (C ChristenUnie) antwoordt dat als er twaalf uur was voorgesteld, er partijen zouden zijn die het naar elf of één uur zouden willen wijzigen. Die discussie zal blijven bestaan.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat hij informeert naar wat de ChristenUnie vindt.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) antwoordt dat, gewogen alle meningen die hier zijn, er een goed voorstel ligt.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of de ChristenUnie het ook acceptabel vindt als er allerlei prostitutielocaties midden in woonwijken komen, of vlakbij scholen of religieuze instellingen.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) antwoordt dat dat een hypothetisch scenario is, en niet het voorstel dat voorligt. Er worden juridische kaders in de APV voorgesteld, die vindt de ChristenUnie acceptabel. Het gaat nu niet over concrete locaties.

De heer Şimşek (DENK) zegt dat die juridische kaders wel degelijk bepalen wat er straks mogelijk wordt. Dit is ook het moment waarop regels gesteld kunnen worden over waar het wel of niet zou mogen, en op welke manier. Hij verwacht dat de meerderheid straks voor het voorstel zal stemmen. Daarom is dit het moment om regels te stellen over op welke plek het zou mogen, zodat bewoners niet in onzekerheid blijven en pas last minute horen dat er een prostitutiezone of –bedrijf om de hoek is gepland.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) vindt het een lastige vraag, omdat er een onderliggende implicatie in zit dat dit voorstel er nu ingerommeld wordt. Dat beeld herkent hij niet. Hij is hier voor een ordentelijk proces, dat doorlopen moet worden op het moment dat er een concrete locatie op het oog is. Daar hoort ook een goede participatie bij.

De heer Şimşek (DENK) zegt dat er later nog wel op teruggekomen zal worden, zeker wanneer er locaties ter sprake zullen komen. Vindt de ChristenUnie dat het participatieproces rondom het prostitutiebeleid tot nu toe goed is verlopen?

De heer Van Bergen (ChristenUnie) antwoordt dat de vraag hem niet duidelijk is. Waar wordt precies op gedoeld?

Mevrouw Meerding (VVD) geeft aan dat zij wellicht, samen met het CDA, een aangepast voorstel voor andere openingstijden zou indienen: sluiting om twaalf uur en opening om zeven uur. Is de ChristenUnie daar voor of tegen?

De heer Van Bergen (ChristenUnie) antwoordt dat hij daar niet direct op kan antwoorden. Er ligt een acceptabel compromis tussen alle standpunten.

Mevrouw Meerding (VVD) zegt dat het om het standpunt van de ChristenUnie gaat. Die hoeft niet af te wegen wat de andere partijen willen. Wat vindt de ChristenUnie, zouden zij zo'n voorstel steunen of niet?

De heer Van Bergen (ChristenUnie) antwoordt dat hij dit voorstel steunt.

Mevrouw Meerding (VVD) vraagt ter verduidelijking of het voorstel wordt bedoeld dat het college heeft gepresenteerd.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) antwoordt dat hij het voorstel dat voorligt bedoelt, en niet het voorstel van de VVD.
Hij vervolgt zijn betoog. De ChristenUnie sluit zich aan bij de vraag van Volt voor wat betreft de noodknop. De verplichte intake en check-in-gesprekken zijn ook een verbetering ten opzichte van de huidige situatie. Zij vragen zich wel af hoe dat in de praktijk vorm gaat krijgen en hoe de wethouder zeker weet dat dit kwalitatief goed is. Over de dark rooms is de ChristenUnie een stuk minder enthousiast. Zij vinden het geen goede ontwikkeling dat dit in horeca en op festivals kan plaatsvinden. De ruimte is impliciet dan wel expliciet bedoeld voor het verrichten van seksuele handelingen. Dat valt niet onder de normale vergunningen voor horeca of festivals. Dat zit hem bijvoorbeeld in het gegeven dat bezoekers van horeca en festivals vaak samengaat met het consumeren van alcohol of andere middelen, en dat gaat weer samen met vervagende grenzen. Juist in dergelijke situaties heeft de overheid een verantwoordelijkheid om scherp te zijn op risico's. Deelt het college dit? De gemeente kent een aantal initiatieven om sociale veiligheid in het uitgaansleven te bevorderen. De ChristenUnie vraagt zich af hoe dat zich verhoudt tot dit beleid. Daarbovenop mist de ChristenUnie de noodzakelijkheid. Volgens het college is dit de wens van de ondernemers. Kan de wethouder toelichten hoe breed gedragen die wens is? Ook nu is er al de mogelijkheid om een vergunning aan te vragen.

Mevrouw Nolten (BIJ1) zegt dat er maatregelen zijn om sociale veiligheid te bevorderen. Partijen zoals Sex Matters geven trainingen over sociale en seksuele veiligheid. Is de ChristenUnie zich ervan bewust dat Sex Matters ook trainingen geeft op plekken waar dark rooms zijn op andere plekken in Nederland?

De heer Van Bergen (ChristenUnie) antwoordt dat hij daarmee bekend is. Tegelijkertijd neemt dat zijn zorgen niet weg als deze voorziening zo breed beschikbaar wordt gesteld. Het risico op sociale onveiligheid blijft groot.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of de ChristenUnie het ermee eens is dat, doordat dark room buiten sekswerk geplaatst worden, er een verbreding van sekswerk plaatsvindt en daarmee het aantal vergunningen op het gebied van sekswerk toeneemt.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) antwoordt dat hij het daar in de kern mee eens is.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt hoe de CU dat ziet in het kader van de brede coalitieafspraken, in het kader van Sorgdrager en in het kader van de twee proeftuinen. Hier wordt naast Sorgdrager een enorme verbreding voorgesteld. Hoe beoordeelt de ChristenUnie dat?

De heer Van Bergen (ChristenUnie) herhaalt dat hij daar niet enthousiast over is.

De heer Van Steeg (CDA) vraagt of de ChristenUnie dat ziet als een schending van de afspraken die in de coalitie zijn gemaakt.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) antwoordt dat hij hier zit namens de ChristenUnie, en niet namens de coalitie. Hij wil het geen schending noemen, maar hij is er niet blij mee.
Hij vervolgt zijn inbreng. De ChristenUnie maakt zich zorgen over of deze nieuwe regelgeving bijdraagt aan een betere stad. Zij maken zich zorgen over de veiligheid, de hygiëne en de sociale veiligheid in deze ruimten en zien de borging hiervoor afnemen met de voorgestelde wijziging. Dat zit ‘m in een aantal elementen. Ten eerste de toegang tot een dark room. De ChristenUnie sluit zich aan bij de vragen die het CDA daarover stelde. Ten tweede de handhaafbaarheid van veiligheid en hygiëne. Die ligt bij VTH en een vergunning is niet langer schaars en mag breed in de stad plaatsvinden. De handhaving op veiligheid en hygiëne is echter niet verder gedekt en moet binnen het VTH, een organisatie die al onder hoge druk staat, door herprioritering worden opgelost. Is het wel realistisch om dat van hen te verwachten? Welke prioriteit gaat het college dan meegeven aan het VTH, ten koste van wat moet dit gebeuren? Ten derde de frequenties van deze controles. Die ligt op dit moment op twee per jaar en kan worden afgeschaald als dat opportuun wordt geacht. Deelt het college dat dit minimaal is en zo nee, waarom niet?

Mevrouw Meerding (VVD) merkt op dat ze een kritischer bijdrage van de ChristenUnie had verwacht. De APV biedt best veel extra ruimte, kijkend naar de openingstijden en huren per dagdeel. Wat vindt de ChristenUnie daarvan?

De heer Van Bergen (ChristenUnie) merkt op dat er al uitgebreid is gesproken over de openingstijden. Hij zal daar nu niet opnieuw op ingaan. Betreffende het huren per dagdeel ziet de ChristenUnie er twee kanten aan: enerzijds dat het makkelijker wordt om een ruimte voor korte tijd te huren. Daar zit nog altijd het verplichte gesprek aan vooraf en, als iemand langer huurt, ook check in-gesprekken. Daarmee is een grote zorg geborgd. Aan de andere kant zorgt het er ook voor dat men niet vier weken lang aan een locatie vast zit. Daardoor kan men er makkelijker uitstappen als ze spijt hebben van hun keuze.

Mevrouw Meerding (VVD) vindt de keuze die de ChristenUnie noemt heel creatief gevonden, maar zij denkt niet dat het heel reëel is. Het zal ook niet de gedachte zijn achter deze grote APV-wijziging. Volgens de VVD ligt er een pakket voor dat een heel ander sekswerkbeleid vormgeeft. Dat kan een keuze zijn, maar van de ChristenUnie had zij een andere visie verwacht dan van de andere coalitiepartijen. Welke kritiek heeft de ChristenUnie wel op dit voorstel?

De heer Van Bergen (ChristenUnie) antwoordt dat hij deze zorgen eerder heeft geadresseerd in deze commissie. Tegelijkertijd ziet hij dat in het voorliggende pakket aan maatregelen een groot aantal zorgen geadresseerd is. Anders zou hij niet zeggen dat hij het acceptabel vindt.

De heer Şimşek (DENK) zegt dat de ChristenUnie keurig binnen de lijntjes kleurt die de andere coalitiepartijen hebben voorgeschoteld. Over de dark rooms stelden zij wel wat kritische vragen. Betekent dat dat de ChristenUnie tegen gaat stemmen?

De heer Van Bergen (ChristenUnie) antwoordt dat hij dit een flauwe framing vindt. Er zijn duidelijke debatten gevoerd waarin hij duidelijk is geweest over de mening van de ChristenUnie. Ook in dit debat is hij over meer dan de helft van het voorstel uitermate kritisch. Hij verwerpt de notie dat hij binnen de lijntjes aan het kleuren is dan ook.

De heer Şimşek (DENK) zegt dat de ChristenUnie een stuk minder kritisch is als er een besluit moet worden genomen, ten opzichte van de meer verkennende debatten. Betreffende de dark rooms uit de ChristenUnie zorgen, die DENK deelt. Blijft het bij het delen van die zorgen, of stemt de ChristenUnie tegen de APV-wijziging zoals die nu voorligt?

De heer Van Bergen (ChristenUnie) antwoordt dat er weer en passant wordt gezegd dat de ChristenUnie binnen de lijntjes aan het kleuren is. Dat is niet waar. Het is logisch dat als er zorgen worden aangegeven, die door de wethouder worden vertaald in het beleid, dat de ChristenUnie dan niet kritisch gaat zijn om het kritisch zijn maar waardeert wat er ligt. De ChristenUnie concludeert dat het voorstel beter is dan het huidige beleid.

De heer Şimşek (DENK) constateert dat hij de APV-wijziging en het voorstel dat voorligt heel anders leest dan de ChristenUnie. Een aantal belangrijke zorgen die in een eerder debat zijn geuit zijn helemaal niet adequaat meegenomen.

De voorzitter geeft het woord aan Utrecht Solidair voor hun inbreng.

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) zegt dat sekswerk al heel lang een legaal beroep is. De werkplek kan wel illegaal zijn omdat sekswerk een vergunning vereist van de gemeente. Het bestuur van de gemeente Utrecht heeft de sekswerkers hun legale werkplekken afgenomen. Het Zandpad met 128 werkplekken en de Hardebollenstraat met 17 werkplekken is door de gemeente gesloten, waardoor honderden vrouwen zonder werkplek kwamen. Hetzelfde bestuur bedacht een oplossing voor deze werkers. Er was geen vergunning meet nodig om thuis te werken en er zou een kleinschalige sekswerkplaats komen. Deze oplossing is echter hypocriet. Thuiswerken kan bijna niemand omdat de verhuurder van huurwoningen moeilijk doet en voor eigen woningen staat vaak in de VVE-voorwaarden dat het niet mag. Bovendien willen de werkers werk en privé het liefst gescheiden houden. De zogenaamde kleinschalige werkplekken zijn helemaal niet kleinschalig. De vergelijking met de twee privéhuizen is mank want de een heeft zeven werkplekken en de ander negen. Aan de wethouder wordt gevraagd waarom hij vijftien werkplekken noemt, die zeven dagen per week open zijn, per dagdeel te huur van zes uur ’s ochtends tot één uur ’s nachts. Wat is daar kleinschalig aan? Bij 75% gebruik geeft dit duizend in- en uitlopers van werkers en klanten per week. Daarvan zal een deel met de auto komen. Aan de wethouder wordt gevraagd hoe dit past in de ambities van een autoluwe binnenstad. In hoeverre past dit plan überhaupt in een dichtbevolkte wijk. Verder vraagt Utrecht Solidair waarom er een hulporganisatie is, die anderhalf miljoen euro subsidie per jaar krijgt, alleen om sekswerkers bij te staan tegen mensenhandel.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of Utrecht Solidair vindt dat de prostitutie aan het Zandpad goed ging, zoals het was georganiseerd.

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) antwoordt dat het destijds is gesloten omdat er mensenhandel plaats zou vinden. Dat bleek niet het geval te zijn. Het was een erg goed beschermde plek voor de vrouwen en er waren geen klachten. Het was voor de prostituees een prettige werkplek.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of Utrecht Solidair ervan op de hoogte is dat de basisschool die op een steenworp afstand ligt er meerdere keren over heeft geklaagd. En dat de petitie tegen de terugkomst van prostituees op het Zandpad is ondertekend door meer dan vierduizend buurtbewoners. Er waren wel degelijk gegronde bezwaren tegen prostitutie op die plek.

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) antwoordt dat ze daarvan op de hoogte is. Na vele onderzoeken besloot de gemeente opeens te luisteren naar een petitie. Volgens Utrecht Solidair was de basisschool goed gescheiden van de boten en had niemand last van de prostitutie op die locatie.
Zij vervolgt haar betoog. Zij vraagt of het probleem van mensenhandel zo groot is dat er anderhalf miljoen per jaar naar de hulporganisatie moet. Op particulier initiatief is vorige maand het

Overweeghuis geopend. Hier kunnen vrouwen die eruit willen stappen op een geheime locatie tot rust komen. De aanvragen komen nu al binnen. Aan de wethouder wordt gevraagd waarom hij denkt dat dat adres geheim is, als het zo gewoon is. Betreffende de participatie rondom Paardenveld merkt Utrecht Solidair op dat in november 2022 is besloten dat de raad actief zou worden betrokken bij de bestemming van dat plan. De nadruk zou liggen op het realiseren van creatieve broedplaatsen, maatschappelijke functies en ruimte bieden voor overige functies zoals betaalbare woningen. Hiervoor moesten enkele scenario's komen in de vorm van percentages per functie, hoeveel creatieve broedplaatsen, hoeveel maatschappelijke functies en hoeveel overige functies. Bij deze scenario's zou de buurt actief worden betrokken. Deze scenario's zouden worden voorgelegd aan de raad. Hoe kan het dan dat op 9 januari 2025 een wijkbericht komt dat zegt "we hebben één idee van iemand gehad, die daar seksplekken wil"? Hoe kan het dat er maar één idee is, en dat er al gesprekken met prostituees en exploitanten hebben plaatsgevonden? Is er niet al heel veel gebeurd voordat er überhaupt iets aan de bewoners is gevraagd? Betreffende de petitie geeft Utrecht Solidair aan dat het goed is dat daarnaar is geluisterd. Er zijn vanaf 9 januari twee petities gestart: een petitie tegen sekswerk op het Paardenveld en een petitie voor. Tegen is 465 keer getekend, voor is 32 keer getekend. Net als bij het Zandpad zouden deze petities ook nu serieus kunnen worden genomen. Voor wat betreft de extra taken voor de VTH in de verordening is Utrecht Solidair van mening dat de gemeente een dubieuze rol aanneemt. VTH neemt een vergunning aan maar gaat het proces ook helemaal begeleiden. Is dat wel een taak die aan VTH moet worden overgelaten? Zou dat niet beter kunnen worden gescheiden. Daar komt bij dat er veel klachten over VTH zijn.

Mevrouw Leever (PvdA) vraagt hoe vaak een buurt, volgens Utrecht Solidair, heel graag sekswerk in hun buurt zou willen als je dat zou vragen, bijvoorbeeld aan de omwonenden van het Zandpad.

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) antwoordt dat dat de reden is dat het nu in Wijk C gebeurt.

Mevrouw Leever (PvdA) zegt dat Wijk C niet een kwetsbaarder buurt is dan anderen. Elke buurt heeft een bepaalde aandachtsgroep waarnaar gekeken moet worden in het participatieproces. Dat betekent niet dat het daar niet zou hoeven te komen. Als enkelen in het participatieproces aangeven dat ze het wel willen, maar één iemand wil het niet, dan komt het helemaal nergens. Moet de gemeente kwetsbare sekswerkers dan op straat laten staan?

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) antwoordt dat ze niet op straat staan, want dat zou betekenen dat ze woningloos zijn. Wijk C is de meest ongeschikte locatie van Utrecht. De PvdA zegt dat het gewoon goed uitgelegd moet worden, maar dat is juist waar de mensen helemaal ziek van worden. Ze krijgen alles over zich heen en als ze het niet willen dat wordt gezegd dat het nog eens goed uitgelegd moet worden. Nee, ze willen het gewoon niet. Doe maar in het Wilhelminapark, doe maar in de Goudkust, waar je ook wilt maar niet in Wijk C.

Mevrouw Leever (PvdA) herhaalt dat elke wijk een bepaalde aandacht nodig heeft op de manier waarop participatie plaatsvindt omdat elke wijk anders is. Om door het participatieproces te zeggen dat de participatie niet goed aan het verlopen is loopt Utrecht Solidair de participatie een beetje in de weg.

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) is het daarmee eens. Er is twee jaar geparticipeerd, en op 9 januari wordt aangegeven dat er vijftien sekswerkers worden neergezet. Dat is de hele participatie al onderuit gehaald. Het hele vertrouwen is verspeeld. Hier loopt Utrecht stuk op. Participatie is geen participatie, mensen hebben hier geen inspraak.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) vraagt welke factoren Utrecht Solidair nog meer weegt voor sekswerklocaties in de stad. De gevoelens van bewoners zijn belangrijk, maar er moet ook worden gekeken naar veiligheid, sociale cohesie, toegankelijkheid voor sekswerkers om hun werk goed te kunnen doen. Welke andere factoren, behalve participatie, neemt Utrecht Solidair nog meer mee in deze besluitvorming?

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) antwoordt dat er van de twee tenten die er al zijn makkelijk zeven of acht gemaakt kunnen worden. Dan moet het bestemmingsplan worden gewijzigd. Er zijn exploitanten die dat willen maar niet met de APV die nu voorligt.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) concludeert dat Utrecht Solidair Wijk C wel geschikt acht, maar kleiner dan het nu is. Eerder werd het Zandpad genoemd als goede locatie terwijl de hele buurt daar tegen is. Waar in Utrecht mag er sekswerk van Utrecht Solidair?

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) noemt het Wilhelminapark en de Goudkust. Aan de Ravellaan staat een leegstaande school zonder buren. Daar kunnen makkelijk vijftien plekken in.

Mevrouw Fattal (GroenLinks) zegt dat ze deze lijst in gedachten zal houden voor toekomstige werkplekken. Klopt het dat Utrecht Solidair voor sekswerkplekken in kleinere vorm wel mogelijkheden ziet in Wijk C?

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) antwoordt dat dat niet klopt. Never nooit in Wijk C.

De heer Stam (Volt) hoort Utrecht Solidair over participatieavond in Wijk C zeggen dat er geen ruimte was om vragen te stellen. Dat was volgens hem niet het geval: na het plenaire deel door de wethouder was er voldoende ruimte om vragen te stellen. Is Utrecht Solidair het met Volt eens dat er voor veel bewoners meer dan genoeg ruimte was om in gesprek te gaan en vragen te stellen?

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) verwijst naar participatieavonden in Overvecht waar bewoners na het plenaire deel in groepjes worden verdeeld. Dat is geen participatie.

De heer Stam (Volt) concludeert dat Volt en Utrecht Solidair het eens zijn over het feit dat mensen in Wijk C alleen maar mochten luisteren. Iedereen die er kwam heeft voldoende ruimte gehad om zijn vragen te kunnen stellen. Het was fijn geweest als er ook plenair een vraag kon worden gesteld.

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) vindt dat participatie alleen plaatsvindt als er plenair vragen gesteld kunnen worden. Dan is namelijk duidelijk of men over het algemeen voor of tegen was.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) wil Utrecht Solidair gerust stellen door te vermelden dat op de derde participatieavond een uitgebreide plenaire Q&A was met de wethouder.

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) vervolgt haar betoog. Betreffende de verordening merkt zij op dat het onderzoek erg vaag was. Zij heeft de verordening aan een exploitant voorgelegd en kreeg als feedback dat geen ondernemer dit gaat doen. Het grootste probleem in dit voorstel is dat de bestaande vergunningen verplicht worden getenderd naar vijf jaar. Dit is juridisch en economisch onhoudbaar en ontwricht de sector volledig. Seksbedrijven zijn geen standaard ondernemingen. Deze sector heeft een hoge toetredingsdrempel. Panden moeten worden gekocht of langdurig worden gehuurd, vaak onder Bibop-eisen. Bestemminsplanwijziging is nodig, wat een langdurig en onzeker proces is. Omgevingsvergunningen zijn vereist, wat maanden kan duren. Het pand moet worden verbouwd, ingericht conform strenge regelgeving. Vergunningsprocedures zijn complex en vereisen samenwerking met de gemeente, politie en hulpinstanties. Aan de wethouder wordt gevraagd of het de bedoeling is dat er geen exploitant wordt gevonden zodat de gemeente alle touwtjes in handen houdt. Voor wat betreft de dark rooms stelt Utrecht Solidair iedereen die voor dark rooms stemt op evenementen, waar drugs worden gebruikt en waar veel jongeren out gaan, persoonlijk verantwoordelijk voor het eerste meisje dat daar verkracht wordt. Want dat gaat gebeuren.

Mevrouw Nolten (BIJ1) maakt een punt van orde. Zij vindt dat wat gezegd wordt alle perken te buiten gaat. In de commissie moet iedereen zich vrij voelen om te stemmen waar hij of zij voor staat.

De voorzitter staat een reactie toe, met de oproep om ter harte te nemen wat gezegd is over de toon van het debat.

Mevrouw Hessel (Utrecht Solidair) ziet het als een verschil van inzicht in deze politieke arena.

Mevrouw Nolten (BIJ1) zegt dat een punt van orde geen discussie moet uitlokken. Dat gebeurt nu alsnog. Zij beëindigt de discussie en verzoekt om het niet meer op deze manier te doen.

De voorzitter geeft het woord aan de fractie van EenUtrecht.

De heer Otto (EenUtrecht) zegt dat EenUtrecht voorstander van proeftuinen is. Zij steunen de aanbevelingen van de commissie Sorgdrager dan ook. De participatie daarbij moet zorgvuldig worden uitgevoerd. Het is EenUtrecht niet helemaal duidelijk wat er mis is gegaan bij Paardenveld, maar de ervaring leert dat de participatie vaak niet goed gaat in Utrecht. Dat hopen zij in de toekomst anders te zien. Voor wat betreft de leeftijd noemt EenUtrecht wat er allemaal mag als je achttien bent: stemmen, trouwen, je rijbewijs halen, volksvertegenwoordiger worden, alcohol en sigaretten kopen, softdrugs kopen. Je mag kennelijk geen sekswerker worden. Die groep is daar te kwetsbaar voor, volgens de burgemeester. De Partij voor de Dieren benoemde het al: als je die groep tussen de achttien en eenentwintig geen vergunning geeft gaan ze de illegaliteit in. Aan de wethouder wordt gevraagd of er overheidsbeleid is dat de minimumleeftijd van eenentwintig jaar hanteert. Betreffende dark rooms vindt EenUtrecht het niet verstandig om die aan sekswerk te koppelen, omdat er geen geld wordt overgedragen.

De voorzitter concludeert dat alle fracties in de eerste termijn hun bijdrage hebben geleverd. Hij schorst de vergadering.

- Schorsing –

De voorzitter heropent de vergadering. Hij geeft het woord aan de wethouder voor de beantwoording van de vragen.

Wethouder Eerenberg geeft aan dat hij de vragen gegroepeerd zal beantwoorden. Eerst een aantal algemene vragen, vervolgens de vragen over de APV, dan de vragen over de dark rooms, verder de vragen over Paardenveld en tenslotte de overige vragen.
De wethouder zegt dat hij knokt voor goed sekswerk in Utrecht. Dat levert soms een spannend gesprek op. Het zijn gewone Utrechters met bijzonder werk, dat legaal is. Als het goed kan worden geregeld voor alle partijen, dan is dat voor iedereen beter. Beter voor de sekswerker en slechter voor degenen die er misbruik van willen maken. Bovendien kunnen er dan afspraken worden gemaakt over bijvoorbeeld overlast. Hij heeft veel gesproken met sekswerkers en gemerkt dat zij betrokken zijn bij de stad en niets liever willen dan het op een goede manier mogelijk maken. Tegelijkertijd is hij niet naïef en beseft hij dat er een donkere kant aan sekswerk zit. De meeste sekswerkers willen ook niet dat hun vak met die kant verbonden is. Er moeten maatregelen worden genomen om die donkere kant uit het systeem te halen. Door beperkingen, drempels, toezicht en straffen. Dat is de balans in dit voorstel. Progressieve mensen vinden dit misschien een wat conservatief voorstel, en conservatieve mensen te progressief. Het rapport van de commissie-Sorgdrager is in opdracht van de raad geschreven. De wethouder voelt zich verbonden om dit in een bepaalde volgorde en zorgvuldigheid uit te voeren. Eerst vertrouwen herstellen, dan het thuiswerk, nu over spelregels, straks de locaties. Dat is de strategie.
Betreffende de spelregels zegt de wethouder dat het aantal vergunningen een optelsom is van de bestaande sekswerklocaties in Utrecht en de te realiseren proeftuinen. Of dat meer of minder kan worden is politiek. De wethouder vindt dit een goed aantal, want met de huidige locaties en de proeftuinen kom je nog niet aan de zes. Op dit moment ziet de wethouder geen noodzaak om het aantal te vermeerderen. Het vinden van een locatie zal al moeilijk genoeg zijn. Op de vraag waarom er voor vijf jaar in de APV is gekozen antwoordt de wethouder dat dat is gebaseerd op de termijn die minimaal nodig is om de investering terug te verdienen. Het is onrealistisch om van een ondernemer te vragen om in te stappen op een vergunning waarmee de initiële investering niet kan worden terugverdiend. Na drie jaar worden de proeftuinen geëvalueerd. Dat betekent dat in de vergunning moet worden opgenomen dat er na drie jaar iets kan veranderen.
Betreffende de suggestie van Volt om een noodknop via de APV verplicht te stellen zegt de wethouder dat dat kan. Het is een gedetailleerde maatregel om via de APV te doen. In de APV wordt straks een bedrijfsplan gericht op veilig te werken verplicht. De wethouder verwacht dat noodknoppen daarbij de norm zijn in deze sector. Dat wat nu in de APV staat zal waarschijnlijk dan ook tot noodknoppen leiden. Als noodknoppen in de APV worden opgenomen zou er ook noodverlichting in kunnen worden opgenomen. Dat is wellicht te gedetailleerd. Het zou ook in de toelichting kunnen worden opgenomen.
Op de vraag of in de APV alles met de exploitant moet worden gedaan antwoordt de wethouder dat de exploitant altijd eindverantwoordelijk is. Het zou best kunnen dat de exploitant er in de

dagelijkse operatie een beheerder neerzet. Daarom is niet zo strikt benoemd dat altijd alles via de exploitant moet lopen.

De heer Stam (Volt) vraagt of de wethouder niet bezorgd is dat de beheerder moeilijker aanspreekbaar is, omdat hij niet degene is die via de vergunning verantwoording moet afleggen aan de gemeente.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat, als dat zo zou zijn, het een waardeloze beheerder zou zijn. Hij vervolgt met de beantwoording van de vragen over de leeftijdsgrens. Dit is een uitvloeisel van een eerder debat dat is gevoerd. De redenering achter eenentwintig is biologisch ingegeven. Met deze leeftijd zit je aan de veilige kant, waarbij je zeker weet dat iemand niet uit jeugdig enthousiasme tot sekswerk heeft besloten.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) zegt dat er in Utrecht ook sekswerkers zijn die jonger dan eenentwintig zijn. Zou het niet juist veiliger voor hen zijn als zij legaal hun beroep kunnen uitoefenen?

Wethouder Eerenberg bestrijdt dat niet. Hij vindt echter dat mensen in deze sector, rekening houdend met wat het werk vraagt, wat verder in hun leven die beslissing zouden moeten nemen.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) is blij dat de wethouder zegt dat haar redenatie klopt. Maar hier maakt het college dus een waardeoordeel over of men wel of niet een sekswerker zou moeten zijn jonger dan eenentwintig, ongeacht dat dat volgens de wet wel mag. Deelt de wethouder dat?

Wethouder Eerenberg ziet een risico dat er mensen als sekswerker in Utrecht aan de slag gaan vanuit een jeugdige inschatting, waar ze wellicht iets verder in de tijd een ander oordeel over zouden vellen. Het voorstel van het college is om dat risico te voorkomen met een leeftijdsgrens van eenentwintig jaar. Dat dat ook een kanttekening met zich meebrengt is de wethouder met de Partij voor de Dieren eens.

De heer Stam (Volt) zegt dat de wethouder het nu presenteert alsof die mensen dan zeggen “dan doe ik het maar niet”. Dat zal echter niet het gevolg zijn. Het gevolg zal zijn dat zij dan in de illegaliteit gaan werken, misstanden niet kunnen melden, onveiligheid ontstaat. We kunnen alleen beïnvloeden of men legaal werkt of niet. Deelt de wethouder dat?

Wethouder Eerenberg antwoordt dat eenentwintigers net iets verder in het leven staan. Het college probeert het risico dat iemand achteraf liever een andere keuze had gemaakt met deze leeftijdsgrens te voorkomen.

Mevrouw Nolten (BIJ1) vraagt of mensen niet de illegaliteit in worden gedrukt als zij op achttienjarige leeftijd wel de keuze maken om als sekswerker aan de slag te gaan.

Wethouder Eerenberg erkent dat dat een risico is van deze grens. Met deze leeftijdsgrens wil het college duidelijk maken dat zij vinden dat men wat ouder moet zijn om dat werk te doen.

Mevrouw Nolten (BIJ1) vraagt wat de wethouder gaat doen met de sekswerkers die op achttien-, negentien- of twintigjarige leeftijd die afweging maken en illegaal als sekswerker gaan werken.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat dat een van de taken is die bij Belle Hulpverlening wordt neergelegd.

Mevrouw Nolten (BIJ1) vraagt of de wethouder verwacht dat deze sekswerkers, die in eerste instantie illegaal werken, zich bij Belle gaan melden. Zij moeten dan inspringen in een programma dat nog niet bestaat omdat het specifiek op leeftijd is.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat Belle niet met allerlei programma’s en inschrijvingen werkt. Men kan er gewoon binnenlopen. Dit debat over de leeftijdsgrens is eerder gevoerd, en dit is een van de balanskwesties die de wethouder benoemde. In het kader van participatie is de politie bijvoorbeeld heel blij is dat deze leeftijdsgrens is gesteld.

De heer Otto (EenUtrecht) vraagt of de wethouder kiest uit twee kwaden: of de achttien- tot twintigjarigen gaan het sekswerk in en hebben daar later grote spijt van, of deze groep gaat de illegaliteit in. Het argument om ze te behoeden voor die keuze weegt blijkbaar zwaarder. Klopt die conclusie?

Wethouder Eerenberg vindt dat een keurige samenvatting.

De heer Otto (EenUtrecht) dankt de wethouder voor zijn antwoord.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) verbaast zich over het antwoord van de wethouder. Juist jonge sekswerkers zouden toegang moeten hebben tot hulpverlening. Is het niet juist zo dat in deze APV-wijziging ook ruimte voor die hulpverlening op deze werkplekken beschikbaar is?

Wethouder Eerenberg geeft aan dat de sekswerker dan wel op dit plek actief moet zijn. Daarnaast heeft Belle ook een inloopvoorziening, is men online en loopt men door de stad. Dat is wel beschikbaar voor achttien- tot twintigjarigen.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) zegt dat als die sekswerkers daar legaal mogen werken, dan zijn ze in zicht van Belle. Dat is niet het geval als ze in de illegaliteit moeten blijven.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat het precies is zoals EenUtrecht aangaf. Het is een afweging om de achttien- tot twintigjarigen te behoeden, daar heeft het college voor gekozen. Het risico dat dat met zich meebrengt heeft het college ondervangen door aan Belle te vragen er alert op te zijn. De wethouder begrijpt dat de Partij voor de Dieren de afweging andersom maakt, maar hij zal het omgekeerde debat krijgen met een andere fractie. Dat is de balans die is gezocht.
Hij vervolgt de beantwoording van de vragen. Betreffende de huur per dagdeel zegt de wethouder dat sekswerkers erg gesteld zijn op flexibiliteit. Dat is niet gericht op maximaliseren van het aantal klanten maar op de mogelijkheid om het werk alleen in de middag of avond te doen. Dat daardoor per ruimte meer sekswerkers per dag kunnen werken is te organiseren. De afspraken daarover horen in zo'n veiligheidsplan. Als er op een plek veel wisselingen zijn dan is dat een signaal voor VTH om te bekijken of het geëmancipeerde sekswerkers zijn, of dat er iets anders aan de hand is.

Mevrouw Meerding (VVD) zegt dat er volgens de wethouder theoretisch meer wisselingen zouden kunnen zijn. Dat is volgens de VVD geen theorie. Er is een duidelijk verschil tussen de mogelijkheid om een ruimte per dag of per dagdeel te huren. De regels worden nu versoepeld in de richting van wat sekswerkers willen. Kan er voor een middenweg worden gekozen en huur per dag mogelijk maken? Is dat niet ook al heel flexibel?

Wethouder Eerenberg antwoordt dat dat flexibeler is dan de twaalf uur die nu is vastgelegd. De sekswerkers hebben in de participatie aangegeven dat zij geholpen zijn met huur per dagdeel. Dat past ook beter bij deze tijd waarin het werk door de week gespreid kan worden. Dat is in dit voorstel gehonoreerd.

Mevrouw Meerding (VVD) vraagt of daarbij wordt meegewogen dat het wisselen bij de dagdelen belastender is voor de buurt.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat over overlast voor de buurt sowieso afspraken moeten worden gemaakt. De correlatie dat vier uur voor meer overlast zorgt dan acht uur legt de wethouder niet. Het kan ook zijn dat ruimtes vaker leeg staan als in korte blokken wordt gewerkt.
En hoezo is het komen en gaan van sekswerkers persé overlastgevend? Voor de bezoekers maakt het niet uit. Sekswerkers hebben er veel belang bij om de sekswerklocatie op een heel fatsoenlijke manier te betreden en te verlaten omdat zij niet altijd willen worden gezien als sekswerker.
Hij vervolgt met de beantwoording van de VVD-vraag of de sluitingstijd van twaalf uur naar beneden gesteld kan worden. Dat kan, maar er moet wel rekening gehouden worden met de Arbeidstijdenwet. Het college heeft de sluitingstijd van drie uur 's nachts naar één uur 's nachts teruggebracht, en de opening van zeven naar zes uur. Aan de ene kant wordt het dus strenger, aan de andere kant komt er een uurtje bij. Het is bekend dat er ook om zes uur vraag is naar sekswerk. De weging heeft dit voorstel opgeleverd. Dit zijn de stedelijke spelregels. Voor andere locaties kunnen andere afspraken worden gemaakt. Dit is het maximum.

Voor wat betreft de vraag van BIJ1 over het collectief zegt de wethouder dat het heel mooi zou zijn als er een collectief van sekswerkers zou zijn. Maar het is ook heel ingewikkeld. Er wordt aangegeven dat het mag en kan, maar ook dat aan alle voorwaarden moet worden voldaan. Daarom is het ook ingewikkeld. Er zijn ook sekswerkers die er geen behoefte aan hebben. In Amsterdam is er een initiatief van oud-sekswerkers die de bedrijfsvoering op zich neemt. Dat is ook een variant.

Mevrouw Nolten (BIJ1) vraagt of er een manier is waarop zij op weg geholpen kunnen worden in dat gecompliceerde systeem als daar behoefte aan is.

Wethouder Eerenberg vindt dat het niet bij zijn rol past om een eventueel collectief van sekswerkers als gemeente te gaan helpen met hun bedrijfsvoering. Er zijn wellicht derden in de stad die dat, eventueel met een ideologische bril, wel zouden willen doen.
Op de vraag waarom voor een aantal van vijftien gekozen is in juni 2023 een raadsbrief gestuurd. Het is een afweging waarover met sekswerkers, met exploitanten en met politie is gesproken. Sorgdrager had het over kleinschalig. Het college vindt dit de invulling van kleinschalig.

Mevrouw Nolten (BIJ1) vraagt of er ruimte is om dit iets op te schalen, als blijkt dat het werkt in de proeftuin.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat er lerend wordt geëvalueerd. Daar kan van alles uitkomen. Er kan ook uitkomen dat het helemaal niet werkt. Beide inzichten zullen naar de raad worden gebracht. De wethouder stelt voor om het gewoon maar te laten beginnen. Van daaruit kunnen dan vervolgdiscussies ontstaan.

Mevrouw Nolten (BIJ1) vraagt waarom het nu zo vast wordt getimmerd als we misschien ook wat ruimte willen laten in het kader van lerend evalueren.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat de APV elke maand gewijzigd kan worden. Zo vastgetimmerd is het dus niet.

De heer Van Bergen (CU) geeft aan dat hij ook heeft gevraagd naar de raadscommunicatie over het verlenen van uitzonderingen op de tijden.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat er vanuit mag worden gegaan dat er niet per ongeluk een sekswerklocatie verschijnt. Het is en blijft een spannend onderwerp. Er zal altijd het gesprek met de raad worden gevoerd over een locatie die voor ogen is.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) geeft aan dat zij om een toelichting had gevraagd op hoe de doorlopende gesprekken eruit gaan zien, die zijn opgenomen in de APV.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat die gesprekken, tussen de sekswerker en de exploitant, erin zijn opgenomen omdat de exploitant de verantwoordelijkheid heeft om te weten wie er werkt in zijn locatie en hoe het daarmee gaat.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) is blij dat die verantwoordelijkheid in de APV wordt opgenomen. Kan de wethouder aangeven hoe dit er in de praktijk uit gaat zien?

Wethouder Eerenberg antwoordt dat hij vindt dat de exploitant die gesprekken moet voeren als goed werkgever en als goed buur. Hoe de gesprekken gevoerd moeten worden hoort bij het goede ondernemerschap va de exploitant.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) zegt dat dit een van de waarborgen is van goed werkgeverschap en vrijwillig werknemerschap. Als men elkaar eens in de tien jaar spreekt is dat ook regelmatig. Hoe wordt gewaarborgd dat deze maatregel het doel treft dat we voor ogen hebben?

Wethouder Eerenberg stelt voor om voor de raadsbehandeling uit te zoeken of er voldoende juridische basis is om dit te doen.
De wethouder vervolgt met de beantwoording van de vragen over de dark rooms. Hij geeft aan dat

een deel van de raad in de vorige periode heeft gevraagd om de regels voor dark rooms weg te halen bij sekswerk maar bij horeca en evenementen onder te brengen. Daar zijn debatten over gevoerd en brieven over geschreven. Het college heeft onderzoek gedaan in meerdere gemeente, en besloten om de wens van de raad om naar een ander regime te gaan te honoreren. Het onderbrengen van dark rooms naar horeca betekent inderdaad dat een horecaondernemer een dark room mag beginnen. Daar zitten veel bepalingen aan vast. Het moet 'zware' horeca zijn, men moet de ruimte hebben, er moet permanent toezicht zijn, er moet een veiligheidsplan worden opgesteld dat aan de gemeente moet worden overleg, er mogen geen sekswerkers actief zijn. Dat zijn allemaal randvoorwaarden om ervoor te zorgen dat het op een goede en ordentelijke manier gaat.

De heer Şimşek (DENK) vraagt hoe de wethouder het permanente toezicht voor zich ziet in een dark room. Het is per definitie een afgesloten ruimte waar mensen in een bepaalde vorm van privacy van alles kunnen doen, waarvan het nog maar de vraag is of ondernemers de intentie hebben om er daadwerkelijk te handhaven.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat dat juist het goede is van het regelen: dan kan er ook op worden gehandhaafd. Dat betekent dat de horecaondernemer iemand voor de dark room moet neerzetten die controleert wie er naar binnen en naar buiten gaat. Als die controle niet goed genoeg is, dan kunnen de gemeentelijke handhavers een boete opleggen.

De heer Şimşek (DENK) zegt dat alleen toegangscontrole niet voldoende is. Dan wordt er niet gecontroleerd wat er binnen gebeurt en hoe dat gebeurt. Is de wethouder in de veronderstelling dat er genoeg handhavingscapaciteit is om echt bij ondernemers te controleren of zij dat goed doen? Zit hier niet ook een bepaalde naïviteit achter?

Wethouder Eerenberg antwoordt dat dat niet het geval is. Als de voorwaarden goed op orde zijn helpt dat om de wens van de raad uit te voeren. Hetzelfde geldt voor evenementen.
Hij vervolgt met de beantwoording van de vraag hoe uitbuiting kan worden voorkomen. Daartoe heeft hij verschillende randvoorwaarden benoemd.
Op de vraag waarom dark rooms alleen bij horeca en evenementen kunnen antwoordt hij dat bij die ondernemers de behoefte zit. Ook hier stelt de wethouder voor om maar gewoon te beginnen. Als er dan blijkt dat er nog andere categorieën ondernemers zijn die een dark room willen beginnen, dan kan daar opnieuw naar worden gekeken. Dark rooms vallen ook onder lerend evalueren.
Op de vraag van het CDA over sekswerk in dark rooms antwoordt de wethouder dat dat is uitgesloten. Daarmee vervalt de grens van eenentwintig jaar. Achttienjarigen kunnen dus toegang krijgen tot dark rooms.
De vraag of er geen middelen voor sekswerk naar dark rooms gaan interpreteert de wethouder als handhavingsmiddelen. Er is budget voor handhaving op dit alles. In dat budget is ruimte voor één of twee extra locaties, afhankelijk van hoe ingewikkeld ze zijn. Als dit een enorme vlucht gaat nemen in Utrecht, dan komt de wethouder terug met een verzoek voor uitbreiding van het handhavingsbudget. Het college schat in dat dat mee zal vallen.
De wethouder bevestigt dat de combinatie van dark rooms en alcohol een risico is. Daarom moet een evenementenorganisator of horecaondernemer een plan aanleveren waarin is vermeld hoe de dark room gaat zorgen voor veilige en gezonde interactie tussen de mensen die daarin zitten. Daar zit onder andere toezicht op. De wethouder kan zich voorstellen dat in dat plan wordt vermeld dat deze toezichthouder ervoor zorgt dat mensen met een drankje op de toegang tot de dark room wordt ontzegd. Dat zou voor horecaondernemers al de gangbare praktijk moeten zijn, want mensen die al teveel gedronken hebben moeten sowieso geen drankje meer krijgen.
Het college heeft evenementenorganisatoren en horecaondernemers gesproken, dominant uit de lhbtiq+-gemeenschap.
Hygiëne in de dark rooms valt onder het toezicht van de GGD.
Voor wat betreft de frequentie van controles meldt de wethouder dat er risicogestuurd toezicht is. Er vinden sowieso twee controles per jaar plaats, maar als uit de controle blijkt dat er meer controles nodig zijn dan gaat de frequentie omhoog.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) vraagt de wethouder of hij de indruk heeft dat de regel, dat horecaondernemers mensen die in kennelijke staat zijn niet meer mogen schenken, goed wordt nageleefd door de horecaondernemers van Utrecht.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat de wethouder voor volksgezondheid dit gesprek ook voert met Nix18. Hij spreekt horecaondernemers die zich hier erg van bewust zijn en absoluut niet willen dat er misbruik van alcohol is en daar niet mee verbonden willen zijn. Dat zijn pareltjes waar veel andere ondernemers een voorbeeld aan kunnen nemen.

De heer Van Bergen (ChristenUnie) concludeert dat er veel horecaondernemers geen pareltjes zijn. Waarom denkt de wethouder dat zij wel pareltjes worden als het gaat om toegang tot een dark room?

Wethouder Eerenberg antwoordt dat het toezicht op een dark room strenger is dan het toezicht op het schenken van alcohol. Er moet een vergunning worden aangevraagd, inclusief het nodige papierwerk. Er moet continue controle bij de ingang zijn. Volgens de wethouder zou dat voldoende moeten zijn.
Hij vervolgt met de beantwoording van de vragen over Paardenveld. Daar wil hij niet zoveel over zeggen, want hij is nog met het college aan het broeden op de volgende stap. Op de derde participatieavond heeft hij tegen de bewoners gezegd dat de uitkomst van dat broedproces als eerste met de bewoners wordt gedeeld. Daar wil hij nu niet op vooruitlopen. Er is zowel digitaal als fysiek gekeken wat er in de parkeergarage zou kunnen. Digitaal is toen de suggestie voor sekswerk gekomen. Er is ook gezegd dat er nog een bestuurlijke weging moest plaatsvinden. Volgens de wethouder is sekswerk op die plek goed te regelen. Hij geeft aan het wel ongemakkelijk te vinden om dat te concluderen, vanwege de relatie met het participatieproces. Dit heeft hij aangegeven op de eerste participatieavond. Vandaar dat hij het opnieuw ter sprake bracht. Dit blijft altijd een moeilijk bespreekonderwerp, en dat is logisch. Er zullen altijd mensen zijn die het niet willen. Dat respecteert de wethouder. Hij wil de zorgen die daar achter zitten horen en denkt na over een oplossing daarvoor. Dat zal hij terugbrengen naar de bewoners. Vervolgens zal hij naar de commissie terugkomen met scenario's, zoals in de motie is gevraagd. De wethouder vraagt de commissie op te passen met hun oordeel over participatie. Er is een verschil tussen met bewoners spreken en hun zorgen serieus nemen, en of er uit het proces precies komt wat de omwonenden willen. Als de commissieleden zeggen dat de participatie niet goed is, dan zeggen zij ook wat over een volgend traject. Dan wordt dat een selffulfilling prophecy. De wethouder waarschuwt daarvoor. De wethouder is eerlijk geweest over zijn dilemma met participatie. Hij heeft tien mensen persoonlijk gebeld voordat het wijkbericht uitging, er zijn in twee weken tijd drie participatieavonden georganiseerd waar de wethouder heel veel mensen heeft gesproken. Er is geprobeerd de zorgen te verwerken in het voorstel. Niet iedereen zal er gelukkig mee zijn, maar het is wel op een zorgvuldige manier gebeurd.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat niemand heeft gezegd dat er een besluit moet komen waar iedereen blij mee is, maar er is wel gezegd dat er zorgvuldige participatie moet komen. De wethouder zegt dat hij de moties uitvoert, maar hoe past dit voorstel bij de moties die er liggen?

Wethouder Eerenberg zegt dat de motie geen limitatieve lijst van onderwerpen geeft die in het voorstel moesten komen. Als dat wel het geval zou zijn, dan vraagt de wethouder zich af wat de commissie van het pakketpunt vindt.

De heer Van Steeg (CDA) zegt dat de motie wel een limitatieve lijst bevat. Daarin is sekswerk niet opgenomen. Gezien de gevoeligheid van zo'n beslissing kan de wethouder toch moeilijk volhouden dat dit past bij de moties die door de raad zijn aangenomen.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat hij geen motie ziet waarin de raad vier of vijf dingen aangeeft die in de parkeergarage mogen komen. Hij daagt de commissie uit om over een aantal andere suggesties die zijn gedaan hetzelfde oordeel te plakken.

Mevrouw Meerding (VVD) geeft aan dat de VVD indiener van één van de moties is. Daarbij is nooit de bedoeling geweest het dit tot sekswerk bij Paardenveld zou leiden. De wethouder neemt de vrijheid om de motie breder uit te leggen, maar dat is absoluut niet de intentie van de indiener geweest.

De heer Şimşek (DENK) zegt dat de plannen al in zo'n vergevorderd stadium zijn dat de inspraak van vele buurtbewoners beperkt wordt meegenomen. Is de wethouder van mening dat dat hier niet het geval is, en dat de frustratie van velen onterecht is?

Wethouder Eerenberg antwoordt dat men moet oppassen dat iedere keer te zeggen. Hij benoemt het voorbeeld van Leidsche Rijn, waar bewoners aangaven niet betrokken te worden met de komt van een jongerenontmoetingsplek, een JOP. De wethouder is daar geweest en heeft naar de omwonenden geluisterd. Natuurlijk wilden zij liever geen JOP, maar er zijn ook jongeren in Leidsche Rijn die heel graag een JOP willen. Er is goed geluisterd naar hun zorgen. De JOP is op een andere plek gekomen, er zijn andere spelregels bij gekomen, er zijn afspraken gemaakt over het beheer. Tot zijn verbazing ontving de wethouder een uitnodiging van de bewoners om de JOP feestelijk te komen openen. Zo gaat het soms ook. De wethouder doet zijn werk zorgvuldig en serieus maar dat betekent niet dat de meeste stemmen altijd gelden.

De heer Şimşek (DENK) gelooft dat er genoeg voorbeelden zijn waar het wel goed gaat. Een deel van de verantwoordelijkheid ligt ook bij de raad. Bij het onderwerp prostitutie worden de beslissingen, ook vanwege ideologische redenen, al in zo'n vergevorderd stadium genomen. De bewoners krijgen dan een vorm van inspraak waarmee weinig wordt gedaan. Om die reden constateert DENK dat de zorgen van bewoners best terecht zijn. DENK is er voorstander van om aan de voorkant duidelijke regels te maken over de plek waar het wel en niet kan.

Wethouder Eerenberg snapt oprecht dan mensen zeggen dat ze zich zorgen maken en dat ze tegen zijn. De wethouder heeft veel zorgen gehoord en denkt dat hij daar wel iets mee kan. Hij gaat het niet in de vorm van een ja- of nee-vraag aan de raad terugleggen, maar in de vorm van scenario's. De raad kan dan de ultieme weging doen.

De heer Stam (Volt) vraagt of één van de scenario's een optie zonder sekswerk zal zijn.

Wethouder Eerenberg bevestigt dat.
Hij vervolgt met de beantwoording van de overige vragen. De wethouder is van mening dat hij precies doet wat de motie vraagt. Er is geïnformeerd bij ondernemers. Daar was wel interesse maar er kwam geen concrete locatie uit. Gaandeweg is de gemeente meer gaan meedenken met die locatie, waar de discussie over Paardenveld er een van is. Dat is precies waar de motie om vroeg.

De heer Stam (Volt) vraagt of de wethouder het beeld herkent dat de trend in de raadsbrieven juist omgekeerd was. In de eerste raadsbrief na de motie stond dat de gemeente actief aan de slag zou gaan, in de tweede raadsbrief werd aangegeven dat het zou worden overgelaten aan de markt.

Wethouder Eerenberg zegt dat hij, volgens zijn herinnering, in het debat heeft aangegeven dat eerst moet worden bekeken wat de markt wil. Als na enige tijd, een jaar, zou blijken dat dat niet lukt zou de gemeente verder gaan helpen.

De heer Stam (Volt) zegt dat de wethouder dat inderdaad in het debat heeft gezegd. De motie is juist ingediend om de wethouder tot meer aan te sporen. In de raadsbrief was dat in eerste instantie ook terug te lezen. Juist na een jaar leek dat wat weg te ebben. Volt is blij dat het nu wel met actieve inzet gaat.

Wethouder Eerenberg vervolgt met de beantwoording van de vragen. Op de vraag van DENK over het voorkomen of beperken van overlast zegt de wethouder dat altijd moet worden gestreefd naar voorkomen. Als dat niet lukt moet beperking nagestreefd worden. Er zijn nu eenmaal veel dingen in de stad waar mensen overlast van ondervinden. Als die dingen allemaal niet meer mogen wordt het heel ingewikkeld. Het gaat altijd over de balans.
Over de regel om niet te adverteren zegt de wethouder dat dat in de praktijk zal moeten blijken. Het adverteren voor een dark room bij een horecabedrijf wil het college niet. Dat is een beperking.
Over lerend evalueren zegt de wethouder dat het Verwey-Jonker Instituut uit een onderhandse aanbesteding is gekomen. De feedback dat het vorige onderzoek matig was geeft de wethouder door. Het aantal van zeventien is inderdaad weinig. De onderzoekers lieten weten dat het een moeilijke doelgroep was om te bevragen.
Op de vraagt wat er gebeurt als handhaving tot sluiting leidt antwoordt de wethouder dat misstanden nooit mogen voortduren. Als bekend is dat iets niet deugt moet er worden gehandhaafd. Daarbij wordt dan Belle Hulpverlening ingeschakeld.
Op de vraag over het bouwen van woningen op Paardenveld en met de opbrengsten daarvan

sekswerk op een andere plek mogelijk maken antwoordt de wethouder het een creatief idee te vinden, dat bij het Paardenveld-debat kan worden meegenomen. Hij geeft aan dat één van de scenario's het verwerven en direct slopen van de locatie zal zijn. Een ander scenario zal kopen en voortzetten als parkeerplaats zijn.

Mevrouw Nolten (BIJ1) vraagt of bij de vergunningverlening als voorwaarde gesteld kan worden dat kwetsbare sekswerkers er ook een plek innemen.

Wethouder Eerenberg adviseert niet om dat als voorwaarde te stellen. Dat het moet, mag of kan vindt hij om allerlei redenen heel mooi. Het zou mooi zijn als er een initiatief is dat dat mogelijk maakt. Als het als knock-out-criterium wordt genoemd kan het zijn dat BIJ1 met leg handen komt te staan.

Mevrouw Nolten (BIJ1) laat weten dat hierover wel een motie is aangenomen. Er zijn geen proeftuinen voor kwetsbare sekswerkers, zoals tippelzones. Dit is de enige plek waar het wel zou kunnen. BIJ1 is er dan ook op gebrand dat het gebeurt. Kan de wethouder toezeggen dat hij verder zal gaan dan het aan de markt over te laten of informeer op het hart te drukken?

Wethouder Eerenberg kan zich voorstellen dat er in een eventuele selectie een voorkeur aan gegeven kan worden. Er is een ondernemer geweest, zonder locatie, die dit wel graag wil. Wellicht zijn (oud-)sekswerkers veel vatbaarder voor dit argument. Als BIJ1 het verplicht wil stellen kan het zomaar zijn dat zich niemand meldt.

Mevrouw Nolten (BIJ1) vindt het belangrijk dat die sekswerkplekken er komen. Kan het als extra weging worden meegenomen in het voorstel?

Wethouder Eerenberg zegt dat er een juridische redenatie is waardoor dit problematisch is. Aan BIJ1 wordt gevraagd om deze technische vraag schriftelijk nogmaals te stellen.
Hij vervolgt met de beantwoording van de vragen. Op de vraag over de verkeersbewegingen antwoordt de wethouder dat dat later moet gebeuren. Andere functies zullen ook verkeer opleveren. Er moet naar de optelsom worden gekeken om geen valse vergelijkingen te doen.
Op de vraag waar Belle haar geld voor krijgt zegt de wethouder dat dat is voor ontmoeting, voor hulpverlening en ook voor uitstap. Ook het Overweeghuis is door de gemeente geholpen met het vinden van een locatie. Het is aan hen om voor een geheim adres te kiezen.
Op de vraag of VTH wel kan handhaven als ze ook betrokken zijn bij de vergunningverlening antwoordt de wethouder dat dat binnen de afdeling gescheiden is. Daarbij mag van de professionaliteit van de mensen uit worden gegaan.
Als er geen exploitant wordt gevonden zal er geen sekswerk plaatsvinden. De wethouder wil dat in de proeftuinen niet zelf oppakken. Een exploitant kan ook een collectief van sekswerkers zijn.
De wethouder corrigeert zichzelf voor een eerder gegeven reactie. Het lerend evalueren voor de dark rooms is niet aanbesteed. Die worden dan ook zelf geëvalueerd en gebundeld aan de raad aangeboden.

De voorzitter informeert of er gemiste vragen zijn.

Mevrouw Meerding (VVD) vraagt wat de gevolgen voor handhaving zijn als de gemeente een eigen locatie beschikbaar stelt. Neemt de wethouder dit mee in zijn visie?

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) vraagt of het APV-voorstel een kleinschalige locatie voor het nieuwe Zandpad uitsluit. Verder vraagt zij naar impact van de verplichting van de doorlopende gesprekken op de vergunningverlening.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat het dilemma dat de VVD aanreikt in het voorstel voor Paardenveld zal terugkomen. Voor wat betreft het Zandpad antwoordt de wethouder dat de commissie Sorgdrager heeft geadviseerd om deze locatie achteraan de wachtrij te plaatsen, gezien alles wat er heeft gespeeld. De wethouder sluit kleinschalig sekswerk op het Zandpad op termijn niet uit, net als hij het op andere plekken in de stad niet uitsluit.

Mevrouw Nolten (BIJ1) zegt dat in het raadsvoorstel staat dat de bepalingen uit het Zandpad uit de APV verwijderd zullen worden. Dat is verwarrend.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat de bestemming gehandhaafd blijft. Ruimtelijk is het dus nog steeds mogelijk maar de wethouder stelt voor om dat, gezien de historie, niet te doen.

Mevrouw Nolten (BIJ1) vraagt of ze daarop kan terugvallen, mocht het uiteindelijke raadsvoorstel anders worden gelezen.

Wethouder Eerenberg bevestigt dat.
Over de impact van de verplichting van de doorlopende gesprekken op de vergunningverlening. Bij de vergunningaanvraag moet een plan worden ingediend waarin de ondernemer laat zien hoe hij dit gaat doen. Dat wordt door de gemeente beoordeeld op bijvoorbeeld oog voor de kwaliteit van het sekswerk en of er geen sprake is van misbruik. Als de vergunning is verleend wordt getoetst op de uitvoering van het plan.

De voorzitter concludeert dat daarmee de eerste termijn is afgehandeld, en informeert of er fracties zijn die gebruik willen maken van de tweede termijn.

De heer Stam (Volt) zegt dat veel van zijn vragen zijn beantwoord. Over het punt van de minimumleeftijd blijft hij ontevreden. Daarover zal een amendement worden ingediend. Hij roept de andere fracties op om dat te ondertekenen en samen in te dienen.

De heer Van Vliet (D66) zegt dat dit voorstel met betrekking tot Paardenveld wat verder weg ligt van het voorstel van de VVD destijds. In de motie die onder andere door D66 is ingediend staat: "… bij de bestemming van het pand de nadruk te leggen op het realiseren van creatieve broedplaatsen, maatschappelijke functies maar ook ruimte te bieden voor overige functies." Het realiseren van een proeftuin in deze parkeergarage is op geen enkele manier tegenstrijdig hiermee. Sterker nog, het roept juist op tot die andere functies dan alleen de creatieve of maatschappelijke functies. Dit mogelijke voorstel ziet D66 dan ook als een uitwerking in lijn met de motie. Zij roepen op om de uitgewerkte scenario's die nog komen te beoordelen zodra ze er zijn.

Mevrouw Nolten (BIJ1) geeft aan dat ze het jammer vindt dat de wethouder niet meer wil doen om de collectieven van sekswerkers te stimuleren. Daarover zal BIJ1 een voorstel indienen. Verder hoopte zij op een toezegging om kwetsbare sekswerkers een plek te geven in deze sekswerklocaties. Dat wordt door BIJ1 waarschijnlijk ook tot een voorstel verwerkt.

De voorzitter vraagt om de lijst van toezeggingen.

De griffier geeft aan dat er alleen een toezegging voor het raadsdebat is gedaan. Die wordt niet op de lijst van toezeggingen geplaatst. Het college zoekt uit hoe het juridisch precies zit met de take-in en doorlopende gesprekken tussen exploitant en sekswerkers, wat regelmatig is en hoe dat is geborgd in het raadsvoorstel en komt hier voor de raad op terug.

Wethouder Eerenberg geeft aan dat deze vraag sneller kan worden beantwoord als het als technische vraag wordt gesteld.

De voorzitter vraagt of de commissie daarmee akkoord is.

Mevrouw Nolten (BIJ1) vraagt of de beantwoording van haar vraag, waarvan de wethouder verzocht om die als technische vraag in te dienen, hierbij meegenomen kan worden.

Wethouder Eerenberg antwoordt dat hij op dit type vragen op de geëigende manier antwoord zal geven, zodat dat snel kan gebeuren. Wellicht moet dat na afloop dan nog op een formele manier worden gearchiveerd.

De voorzitter stelt voor om dat in de vorm van een memo te doen, die aan de agenda kan worden gehangen. Hij vraagt hoe dit raadsvoorstel verder gebracht wordt. Een aantal fracties heeft al voorstellen voor het raadsvoorstel aangekondigd. Daarnaast komt voor Paardenveld op een later moment een voorstel met scenario's. Het raadsvoorstel zal als B-stuk worden behandeld.

Mevrouw De Vries (Partij voor de Dieren) zegt dat zij met een aantal voorstellen zal komen: over de leeftijd van achttien jaar, over de ophoging van vijftien locaties bij succes, over de limiet van zes vergunningen en wellicht over de doorlopende gesprekken.

De heer Şimşek (DENK) kondigt vier voorstellen aan.

De heer Van Steeg (CDA) kondigt een amendement over de openings- en sluitingstijden aan, en over de handhaving van dark rooms in relatie tot de vergunningen.

Mevrouw Meerding (VVD) zal komen met voorstellen over de openings- en sluitingstijden en over de dagdelen.

De voorzitter stelt voor om het debat alleen te voeren over ingediende moties en amendementen, en niet het inhoudelijke debat over te doen. Hij stelt voor hier een uur voor te reserveren.

Mevrouw Nolten (BIJ1) geeft aan dat er veel voorstellen zullen komen. Dan is een uur wel wat krap, maar zij verneemt dat een uur het maximum is.

De voorzitter zegt dat een uur de standaard is. Hij roept op om met de fracties bij elkaar te gaan zitten om te voorkomen dat er ongeveer dezelfde moties of amendementen komen. Hij verwacht dat het in een uur moet kunnen.

Mevrouw Nolten (BIJ1) zegt dat het veel meer dan tien voorstellen zijn. Alleen al met het vertellen van die voorstellen zal meer dan een uur gemoeid zijn.

De heer Van Vliet (D66) telt vijftien voorstellen. In het kader van realistisch plannen sluit hij zich aan bij BIJ1.

De voorzitter zegt dat een maximum van een uur voor de behandeling is, maar daar kan een uitzondering op worden gemaakt.

Mevrouw Meerding (VVD) meent dat een uur voldoende moet zijn, als het debat niet overgedaan wordt.

De voorzitter vraagt wie er voor behandeling in een uur is.

De heer Şimşek (DENK) vraagt of er überhaupt een mogelijkheid is om meer dan een uur te reserveren. Volgens hem is de mogelijkheid er niet, dus is er geen keus. Wat DENK betreft is er al een uitgebreid debat gevoerd en kan de behandeling beperkt blijven tot het indienen van moties en amendementen.

De voorzitter zal de gevoelens doorgeven aan het DB. Hij sluit de vergadering.

Lijst van toezeggingen

Wethouder Oosters (ter vervanging van wethouder Schilderman) heeft de volgende toezegging gedaan bij agendapunt 7 Raadsbrief Evaluatie short stay en actualisatie hotelbeleid

- Het college neemt in gesprekken met hotels de suggestie mee om dingen samen met de stad te doen en kansen te geven aan studenten van MBO-opleidingen. Het college komt in de aangekondigde brief van Q4 2025 hier bij de raad op terug.

Wethouder Voortman heeft de volgende toezeggingen gedaan bij agendapunt 9 Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen 'Een zeker bestaan; samen aan de slag'

- Het college verduidelijkt in een komende dashboardbrief het proces van aanvragen van individuele bijstand voor dìe medische kosten die de nieuwe zorgkosten regeling nìet vergoedt.
- In de volgende dashboardbrief gaat het college in op hoe we schuldenaanpak monitoren.
- Begin 2026 informeert het college de raad in de voortgangsrapportage over de voortgang op werkdienstverlening (basis en plus).
- In de dashboardbrief over Q1 (komt Q2 2025) informeert het college hoe ze verder gaat met het Manifest Ervaringsdeskundigheid (aanvullend op T845).
- Het college komt in een dashboardbrief terug op de vraag hoeveel mensen hulp krijgen na kwijtschelding van schulden.
- Het college komt in de voortgangsrapportage terug op het bereiken van jongeren m.b.v. influencers. De G4 kijkt hier nu naar.
- Het college komt in de voortgangsrapportage (Q1 2026) terug op de campagne over het bereiken en ondersteunen van meer jongeren.
- In de voortgangsrapportage (Q1 2026) komt het college terug op de campagne Weten waar je recht op hebt.
- In de voortgangsrapportage (Q1 2026) komt het college terug op hoe onderscheid te maken tussen bewuste en onbewuste fouten.

Wethouder Eerenberg heeft de volgende toezeggingen gedaan bij agendapunt 10 Raadsvoorstel Zienswijze Kaderbrief 2026 GGDrU

- Het college komt in de volgende kwartaalbrief onderwijs terug op welke geldstromen er lokaal en landelijk nog zijn voor seksuele voorlichting op scholen en hoe daar grosso modo gebruikt van wordt gemaakt. Wanneer het mogelijk is dit op schoolniveau aan te geven, dan neemt het college dit mee.
- Bij de ontwerpbegroting GGDrU komt het college terug op waarom er geen rente toegerekend wordt aan het eigen vermogen
- T.a.v. het Meld- en Adviespunt Bezorgd, geeft het college aan dat er onderhandelingen zijn tussen Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente en de GGDrU over het benodigde en het beschikbare budget. Als dit is afgerond, dan informeert het college de raad hierover.

Wethouder Eerenberg heeft de volgende toezeggingen gedaan bij agendapunt 11 Raadsvoorstel Wijziging APV Utrecht 2010, partiële herziening Hoofdstuk 3 Seksbedrijven e.d. 2024, en Verordening horeca Utrecht 2024

- Het college zoekt uit hoe het juridisch precies zit met de take-in en doorlopende gesprekken tussen exploitant en sekswerkers, wat regelmatig is en hoe dat geborgd is in het raadsvoorstel. Het college komt hierop en op o.m. de vraag van BIJ1 over vergunningverlening voor kleine sekswerklocaties en daarin een plek voor kwetsbare sekswerkers, terug bij de raad.

Lijst moties commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 13 maart 2025

Datum	Onderwerp	Indiener(s)	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
14-11-2024	M452 Ontzie bewezen effectief preventiewerk en meest kwetsbare groepen bij bezuinigingen	Assen. M.H. (Hester) (PvdA)	Drugs	31-03-2025		
14-11-2024	M451 Mobiel drugstesten	Koning, M.A. (Maarten) (D66)	Drugs	30-04-2025		
11-07-2024	M323 Houd het International Welcome Centre (IWCUR) beschikbaar voor EU-arbeidsmigranten	Talhaoui, M. (Mohamed) (PvdA)	Economische Zaken	31-12-2024		
25-04-2024	M159 Denk aan niet-verrijdbare verkoopinrichtingen standplaatshouders	Bosch, D. (David) (UtrechtNu!)	Economische Zaken	01-07-2024		
25-04-2024	M157 Betrek de wijk bij binding met de wijk	Al-Saqaff, M.H.J. (Mariam) (VVD)	Economische Zaken	01-07-2024		
18-01-2024	M15 Versterken van diversiteit en inclusie bij Utrechtse bedrijven en maatschappelijke organisaties	Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht)	Economische Zaken	30-09-2024	05032025: in Q2 2025 informeren wij u met een raadsbrief Inclusieve Arbeidsmarkt	
06-07-2023	M234 Aan de slag met levendige wijken door	Peters, R. (Ralph) (D66)	Economische Zaken	28-06-2024	05032025: afgedaan met raadsbrief Diverse onderwerpen Horeca van 26 juni 2024	05-03-2025

	tijdelijke horeca en culturele initiatieven te stimuleren				20231013 Nieuwsbericht wordt binnenkort gepubliceerd in nieuwsbrief makelpunt, cultuur en utrecht.nl. Terugkoppeling aan de raad volgt in de horecabrief Q2 2024.	
06-04-2023	M66 Behoud locaties twee standplaatsen op de Oudegracht	Al-Saqaff, M.H.J. (Mariam) (VVD) Bosch, D. (David) (UtrechtNu!) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair) Kendir, E. (Esma) (Student&Starter) Talhaoui, M. (Mohamed) (PvdA) Bos, C.H. (Cees) (Stadsbelang Utrecht)	Economische Zaken	06-07-2023	05032025: Afgedaan met Raadsvoorstel Wijziging Ontwikkelingskader Detailhandel 2012, APV Utrecht 2010, standplaatsen en legesverordening gemeente Utrecht 2024 20231013 Q4 informeren we de Raad over de stand van zaken.	05-03-2025
06-06-2024	M230 Maak vaart met evenemententerrein	Snijder, R. (Ruben) (Student & Starter)	Evenementen	31-12-2025		
06-06-2024	M237 Pas waar mogelijk criteria generiek toe	Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)	Evenementen	31-12-2025		
06-06-2024	M233 Natuurherstel na festivals, groot en klein	Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks)	Evenementen	31-12-2025		
09-11-2023	M400 Na wangedrag rode kaart voor festivals en evenementen	Heuven, M. van (Maarten) (Partij voor de Dieren)	Evenementen	09-05-2024	20240515: Na zomer 2024 volgt meer info over uitwerking handhavingsstrategie	

					evenementen en de reguliere aanpassing van de APV (zie raadsbrief Locatiebeleid en locatieprofielen evenementen, 25 maart 2024).	
07-11-2024	M408 Hardere maatregelen voor aanpak mbo-stagediscriminatie	Deldjou Fard, M. (Melody) (GroenLinks)	MBO	30-09-2025		
14-11-2024	M466 Verken mogelijkheden tot meerdere aanbieders bij leerlingenvervoer	Sungur, M. (Mahmut) (DENK)	Onderwijs	14-02-2025		
25-04-2024	M193 Verbeter ouderbetrokkenheid met Onderwijsagenda	Steeg, B. van (Bert) (CDA)	Onderwijs	10-03-2025		
25-04-2024	M192 Werken aan basisvaardigheden door ambitie en zicht op resultaten	Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA)	Onderwijs	17-03-2025		
25-04-2024	M195 Brede scholen, brede brugklassen	Vermeulen, M.W.C. (Maartje) (GroenLinks)	Onderwijs	01-07-2024	20240531: De motie wordt afgehandeld met het aanbieden van het jaarplan van de UOA. Het jaarplan volgt uiterlijk 1 oktober 2024. Verzoek om datum aan te passen naar Q4 2024. 20241101	21-10-2024

					Beantwoord met Kwartaalbrief onderwijs 3e kwartaal 2024	
25-04-2024	M129 Pak onderwijssegregatie aan	Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA)	Onderwijs	20-12-2024	20241209 Dictum 1, 2 en 3 afgedaan in UOA. Dictum 4 wordt afgedaan met aanbieding segregatiemonitor in 2025 Q4. Conform de afspraak om elke 2 jaar een nieuwe segregatiemonitor te ontwikkelen.	
28-03-2024	M131 Aandacht Gemengde Scholen	Vermeulen, M.W.C. (Maartje) (GroenLinks)	Onderwijs	30-09-2024		
02-02-2023	M05 Stel maximum aan ouderbijdrage	Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA) Vermeulen, M.W.C. (Maartje) (GroenLinks) van der Wilt, J.A.W. (Berdien) (D66) Chirino, C.C. (Bina) (ChristenUnie) Hessel, Y.H. (Yvonne) (Utrecht Solidair) Dijkstra, G.J. (Gert) (EenUtrecht) Kendir, E. (Esma) (Student&Starter)	Onderwijs	29-09-2023	In Raadsbrief Kwartaalbrief onderwijs Q2 2023 is update gegeven. Gesprek met schoolbesturen loopt nog. Volgende update volgt in kwartaalbrief Q3 2023 (in Q4 2023). Verzoek datum aan te passen naar Q4 2023.	

Lijst moties commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 13 maart 2025

20-02-2025	M71 Meer vergunningen bij meer vraag	Vries, L. de (Louise) (Partij voor de Dieren)	Sekswerk	20-05-2025		
20-02-2025	M70 Ondersteun sekswerkers bij het oprichten van coöperatief	Nolten, S.J. (Stevie) (BIJ1)	Sekswerk	20-05-2025		
20-02-2025	M69 Kleinschalig is geen rekensom	Vries, L. de (Louise) (Partij voor de Dieren)	Sekswerk	20-05-2025		
26-09-2024	M372 Evaluatie proeftuin thuiswerken	Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)	Sekswerk	31-03-2026	Stand van zaken: 2024-12-12: Stand van zaken is opgenomen in raadsbrief 5 december 2024 (kenmerk 12917456)	
26-09-2024	M371 Onderzoek mogelijkheden verbeteren veiligheid thuiswerken	Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)	Sekswerk	31-12-2024	Stand van zaken: 2024-12-12: Stand van zaken is opgenomen in raadsbrief 5 december 2024 (kenmerk 12917456)	
22-06-2023	M176 Maak haast met uitvoering voorstellen uit raadsbrief modernisering sekswerk	van Vliet, D.J. (Dirk-Jan) (D66)	Sekswerk	22-09-2023	Stand van zaken: 2024-12-12: Stand van zaken is opgenomen in raadsbrief 5 december 2024 (kenmerk 12917456) 2024-04-09: Stand van zaken is opgenomen in raadsbrief 'stand van zaken modernisering sekswerkbeleid' 28 maart 2024 (kenmerk 12242725) 2023-11-15: Stand van zaken is opgenomen in raadsbrief 9	

					november 2023 (kenmerk 11509388)	
22-06-2023	M163 Houd het Zandpad beschikbaar voor sekswerk	Maas, R.A.H.M. (Ruud) (Volt)	Sekswerk	29-12-2023	Stand van zaken: 2024-12-12: Stand van zaken is opgenomen in raadsbrief 5 december 2024 (kenmerk 12917456) 2024-04-09: Stand van zaken is opgenomen in raadsbrief van 16 januari 2024 'Opstart planproces tijdelijk wonen het Nieuwe Zandpad (kenmerk 11853032) 2023-11-15: Stand van zaken is opgenomen in raadsbrief 9 november 2023 (kenmerk 11509388): in Q1 2024 volgt nadere info.	
22-06-2023	M155 Straatsekswerk op lange termijn	Fattal, M. (Mahaar) (GroenLinks)	Sekswerk	22-09-2023	2023-11-15: Stand van zaken is opgenomen in raadsbrief 9 november 2023 (kenmerk 11509388).	15-11-2023
26-09-2024	M401 Gezondheidsverschillen ga je ook tegen via gezondheidscentra	Assen. M.H. (Hester) (PvdA)	Volksgezondheid	31-03-2025		

Lijst moties commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 13 maart 2025

26-09-2024	M400 Behoud Gezondheidscentrum in Winkelcentrum Nova	Assen. M.H. (Hester) (PvdA)	Volksgezondheid	26-12-2024	2024-12-11: in Q1 2025 volgt een raadsbrief	
27-06-2024	M262 Ontmoedig het gebruik van vapes	Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)	Volksgezondheid	27-09-2024	20-aug2024: Dit loopt, we informeren de raad in Q1 2025	
27-06-2024	M263 Rookvrije zones op terrassen	Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)	Volksgezondheid	27-09-2024	20-aug2024: Dit loopt, we informeren de raad in Q1 2025	
20-02-2025	M62 Maak werk van de afschaffing van de kostendelersnorm	Chirino, C.C. (Bina) (ChristenUnie)	Werk en inkomen	20-05-2025		
12-12-2024	M529 Evaluatie U-polis	Raaijmakers, I. (Ilse) (PvdA)	Werk en inkomen	31-03-2026		
26-09-2024	M383 Compensatie invoering betaald parkeren.	Talhaoui, M. (Mohamed) (PvdA)	Werk en inkomen	31-12-2024		
27-06-2024	M250 Betrek werkgevers bij de uitvoering	Graaf, R. van der (Rik) (ChristenUnie)	Werk en inkomen	27-09-2024	7 januari 2025: Motie is afgedaan in de raadsbrief Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen ‘Een zeker bestaan; samen aan de slag’ van 11 december 2024.	11-12-2024
28-03-2024	M137 Extra steun bij zorgkosten	Hellevoort, M.N. (Meike) (GroenLinks)	Werk en inkomen	30-09-2024	7 januari 2025: In de Raadsbrief Uitvoeringsprogramma Werk en Inkomen ‘Een zeker bestaan; samen aan de slag’ van 11-12-2024 is de raad geïnformeerd	

					over de uitvoering van punt 2 van het dictum van de motie	
07-12-2023	M484 Schrap eis vrijwilligerswerk	Kleinrensink, J. (Julia) (GroenLinks)	Werk en inkomen	07-03-2024		

Lijst toezeggingen commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 13 maart 2025

ID	Agendapunt	Toezegging	Beleidsveld	Deadline	Stand van zaken openbaar	Datum afdoening
841	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 23-10-2024 2.a. Raadsvoorstel Programmabegroting 2025	In de eerste helft van 2025 stuurt het college een brief over Ondernemers Centraal.	Economische Zaken	30-06-2025		
771	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 14-03-2024 8. Raadsbrief evaluatieonderzoek Ondernemersfonds Utrecht 2023	De raad ontvangt in Q4 2024 een brief waarin o.m. terugkomt, de uitkomsten van het gesprek met het Ondernemersfonds Utrecht (OfU) over 1) diversiteit en hoe dit verder bevorderd kan worden 2) bekendheid van en aangedragen mogelijkheden voor communiceren 3) onderbenut budget 4) stadsbrede initiatieven 5) mogelijkheden voor het lokaal besteden van geld 6) capaciteit van OfU 7)	Economische Zaken	31-12-2024		

		de Raad van Advies. In de brief komt de wethouder ook terug op de mogelijkheid om informatie over het OfU op te nemen in de brief van BghU en op hoe andere gemeenten bij hun fondsen bepaalde gegevens ter beschikking stellen waar Utrecht dat nog niet doet.				
732	Gemeenteraad 06-06-2024 22. Raadsvoorstel Uitgangspuntennotitie Beleidsnota (deel)Omgevingsvisie Lage Weide	M239 Samenwerking Lage Weide en mbo	Economische Zaken	31-03-2025		
726	Gemeenteraad 25-04-2024 14. Raadsvoorstel Wijziging Ontwikkelingskader Detailhandel 2012, APV Utrecht 2010, standplaatsen en legesverordening gemeente Utrecht 2024	M160: Denk ook aan persoonlijke omstandigheden van ondernemers	Economische Zaken	25-09-2024		

Lijst toezeggingen commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 13 maart 2025

725	Gemeenteraad 25-04-2024 14. Raadsvoorstel Wijziging Ontwikkelingskader Detailhandel 2012, APV Utrecht 2010, standplaatsen en legesverordening gemeente Utrecht 2024	M158 Stimuleer ondernemerschap	Economische Zaken	25-04-2025		
613	Gemeenteraad 18-01-2024 14. Afrondende besluitvorming Arbeidsmarktdiscriminatie	M13 Inclusieve arbeidsmarkt ook voor arbeidsmigranten	Economische Zaken	31-12-2024	20250221: deze toezegging is afgedaan in de beleidsnota Arbeidsmarkt die op 21 februari 2025 is gedeeld met de raad. 20240625: nota arbeidsmarkt wordt in q4 24 verwacht, daarmee deze toegezegde motie ook.	21-02-2025
612	Gemeenteraad 18-01-2024 14. Afrondende besluitvorming Arbeidsmarktdiscriminatie	M12 Een inclusieve arbeidsmarkt na 2024?	Economische Zaken	31-12-2024	20250221 deze toezegging is afgedaan in de beleidsnota Arbeidsmarkt die op 21 februari 2025 is gedeeld met de raad. 20240625 beleidsnota Arbeidsmarkt wordt in q4 '24 verwacht, daarmee deze toegezegde motie ook.	21-02-2025
611	Gemeenteraad 18-01-2024 14. Afrondende besluitvorming Arbeidsmarktdiscriminatie	M11 Onderzoek arbeidsmarktdiscriminatie en racisme op de werkvloer	Economische Zaken	31-12-2024	20250305: in de raadsbrief inclusieve arbeidsmarkt komen we terug op deze toezegging. De	

					raadsbrief volgt naar verwachting in Q2 2025.	
604	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 23-11-2023 7. Raadsvoorstel 'Vermaakje' openstellen voor meer horecagelegenheden	Het college evalueert het gebruik van het Vermaakje en komt hier in de horecabrief van Q2 2025 bij de raad op terug. Hierin komt o.a. het aantal aanvragen, de verdeling van de wijken en de mening van bewoners terug	Economische Zaken	27-06-2025		
576	Commissie Jeugd, Welzijn, Cultuur en Sport 16-11-2023 8. Raadsbrief Uitvoeringsprogramma inclusieve arbeidsmarkt	Het College zegt toe in Q2 2024 een Raadsbrief te sturen, waarin de Raad wordt geïnformeerd over: ode Utrechtse aanpak, waaronder de inzet van het Utrechtse anti discriminatie pact, ohet effect van de Utrechtse lobby bij het Rijk, ode output van dit programma, oeen eerste evaluatie van het gevoerde beleid ohet	Economische Zaken	31-03-2025	20241119: Het is niet gelukt om u de raadsbrief in Q3 2024 te sturen. Om u goed te kunnen informeren volgt de raadsbrief in Q1 2025 20062024: raadsbrief komt in Q3 '24, de gesprekken met landelijke partijen en het onderzoek duurt langer, waardoor deze brief na de zomer naar uw raad komt.	

		onderwerp ‘open hiring en quotum’ otrainée en statushouders (kan ook in een andere Raadsbrief komen).				
30	Commissie Stad en Ruimte (02-09-2008 t/m 28/10/2021) 12-11-2020 5. Raadsvoorstel Voortzetting Wijkontwikkelmaatschappij Noordwest en collegevoorstel Intentieovereenkomst	De wethouder zegt toe een evaluatie over 5 jaar (ook van het instrument wom) uit voeren en op te nemen in het (aangepaste en met de raad gedeelde) bedrijfsplan (met de nieuwe partners).	Economische Zaken	28-11-2025		
842	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 23-10-2024 2.a. Raadsvoorstel Programmabegroting 2025	Het college gaat in gesprek met organisatoren van beeldbepalende evenementen over mogelijke gevolgen van de verhoging van leges en komt hierover in Q1 2025 bij de raad terug.	Evenementen	31-03-2025		
778	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en	In de reguliere wijziging van de APV die de raad in Q4 2024 ontvangt,	Evenementen	31-12-2024		

	Economie 23-05-2024 7. Raadsvoorstel Beleidsnota Locatiebeleid evenementen en wijziging APV gemeente Utrecht 2010, locatieprofielen evenementen	gaat het college in op de aangenomen Motie 400 Na wangedrag rode kaart voor festivals en evenementen.				
876	Gemeenteraad 07-11-2024 5. Raadsvoorstel Programmabegroting 2025	Wethouder De Vries deelt naar aanleiding van motie 408 (Hardere maatregelen voor aanpak mbo- stagediscriminatie) mee dat de terugkoppeling van de uitkomsten van het onderzoek in Q4 2025 zal plaatsvinden.	MBO	31-12-2025		
562	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 07-09-2023 7. Raadsbrief Aanpak inclusieve stagemarkt en actie plan MBO	De evaluatie van stagematching komt terug in de voortgangsrapportage die Q1 2025 naar de raad gaat	MBO	31-03-2025		
890	Commissie Volksgezondheid,	Rond de zomer 2025 informeert het college de	Onderwijs	21-09-2025		

	Onderwijs, Werk en Economie 09-01-2025 7. Jaarplan Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) 2025	raad over de impact van zowel landelijke als lokale bezuinigingen en hervormingen en vooral ook over onverwachte veranderingen.				
889	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 09-01-2025 7. Jaarplan Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) 2025	In de volgende kwartaalbrief onderwijs komt het college terug op de stand van zaken van het meetinstrument basisvaardigheden van de Universiteit Utrecht en in welke mate deze al in de nu gepresenteerde data gebruikt wordt. Het college komt in deze brief ook terug op met welke specifieke doelen uit het uitvoeringsplan MBO ze de waardering van vakmanschap dit jaar gaat aanpakken	Onderwijs	09-04-2025		
888	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en	Begin 2026 komt er een mid term review van de UOA.	Onderwijs	28-02-2026		

	Economie 09-01-2025 7. Jaarplan Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) 2025					
887	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 09-01-2025 7. Jaarplan Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) 2025	Rekenonderwijs komt in het volgende jaarplan concreter terug. Discriminatie krijgt volgend jaar een plek in het jaarplan	Onderwijs	30-06-2025		
886	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 09-01-2025 7. Jaarplan Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) 2025	De Utrechtse Onderwijs Agenda (UOA) spreekt over passend onderwijs. Wanneer daar iets over te delen is aan de raad komt dit terug in de kwartaalbrief onderwijs.	Onderwijs	09-04-2025		
882	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 03-07-2024 2. Raadsvoorstel Voorjaarsnota en Eerste bestuursrapportage 2024	Wethouder Eerenberg zal op het gebied van onderwijs in het vierde kwartaal met een uitleg komen met een schets over de zorgen over scholen in kantelwijken en in diezelfde brief gaat	Onderwijs	31-12-2024	20250214 Deel 2 van de toezegging is beantwoord met Raadsbrief Subsidie groenblauwe schoolpleinen 20241217 Zorgen over scholen in kantelwijken wordt opgenomen in kwartaalbrief onderwijs 2024 Q4. Groene schoolpleinen bij VO	

		het college in op groene schoolpleinen bij vo-scholen;			scholen wordt opgenomen in de raadsbrief groenblauwe schoolpleinen. Beide brieven worden uw raad aangeboden in 2025 Q1.	
881	Gemeenteraad 07-11-2024 5. Raadsvoorstel Programmabegroting 2025	Wethouder Eerenberg zegt toe dat de raad de segregatiemonitor in Q4 2025 zal ontvangen.	Onderwijs	31-12-2025		
840	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 23-10-2024 2.a. Raadsvoorstel Programmabegroting 2025	Q1 2025 ontvangt de raad een brief over Voorschoolse Educatie, wat er additioneel nog te doen is, wat er mogelijk is om meer 2-jarigen te bereiken en hoe we die 2 wensen rijmen met 10% structureel minder budget.	Onderwijs	31-03-2025		
776	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 11-04-2024 7. Raadsvoorstel Utrechtse Onderwijsagenda 2024-2027	Uiterlijk Q4 2025 ontvangt de raad wijkscans over onderwijs in wijken, waarin zo veel mogelijk data is gebruikt.	Onderwijs	31-12-2025		

Lijst toezeggingen commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 13 maart 2025

774	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 14-03-2024 11. Raadsbrief Lange termijn aanpak Leerlingenvervoer	De wethouder zegt een evaluatie van de huidige situatie in het leerlingenvervoer toe. Deze komt tegelijkertijd met de kwartaalbrief eind 2024.	Onderwijs	31-12-2024		
769	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 08-02-2024 10. Debat Segregatie in het onderwijs	Bij de aanbieding van het onderzoek van scholen in Q2 2024 gaat het college in op het postcodebeleid van scholen.	Onderwijs	31-07-2024		
552	Gemeenteraad 09-11-2023 5. Raadsvoorstel Programmabegroting 2024	M406 Utrechtse Kindcentra om kansengelijkheid te bevorderen	Onderwijs	31-03-2024		
542	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 07-09-2023 8. Raadsbrief Wijziging financieringsconstructie International School Utrecht	T.a.v. de Internationale School Utrecht komt in de eerstvolgende kwartaalbrief onderwijs een terugkoppeling waar we nu staan, o.a. in de marktconsultatie. (Terugkoppeling	Onderwijs	28-12-2023		

		gesprekken met Bedrijfsleven en ISU)				
377	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 16-02-2023 8. Raadsvoorstel Nota van Uitgangspunten Passende Kinderopvang 2024	De nieuwe wijze van indicering wordt gemonitord, de raad wordt Q1 2025 hierover geïnformeerd.	Onderwijs	28-03-2025		
328	Gemeenteraad 02-02-2023 18. Debat Vrijwillige ouderbijdrage scholen Utrecht	Wethouder Voortman zal in het derde kwartaal van 2023 in beeld brengen wat de kosten zijn van het opzetten en onderhouden van een gemeentelijk solidariteitsfonds en de raad hierover per brief informeren.	Onderwijs	29-09-2023		
295	Gemeenteraad 02-02-2023 23. Debat Utrechtse Onderwijs Agenda	M33 Eén coördinator per school	Onderwijs	29-05-2026		
435	Gemeenteraad 22-06-2023 22. Afrondende besluitvorming sekswerkbeleid in Utrecht	M169 Een sekswerkbeleid dat ook werkt voor	Sekswerk	22-09-2023	2024-12-12: Stand van zaken is opgenomen in raadsbrief 5 december 2024 (kenmerk 12917456) 2024-04-09: Stand	

		gemarginaliseerde sekswerkers			van zaken is opgenomen in raadsbrief 28 maart 2024 (kenmerk 12242725) 2023-11-15: Stand van zaken is opgenomen in raadsbrief 9 november 2023 (kenmerk 11509388): in Q1 2024 volgt nadere info. 2023-09-11: Streven is om in oktober 2023 een raadsbrief te sturen met stand van zaken.	
817	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 10-10-2024 8. Leefbaarheid Utrecht Science Park	Het uitvoeringsprogramma mentale gezondheid komt in Q1 2025 naar de raad.	Volksgezondheid	31-03-2025		
815	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 10-10-2024 7. Raadsvoorstel Zienswijze Begrotingswijziging GGDrU 2024-1	In het volgende raadsstuk over de GGDrU neemt het college een duiding mee op forensische zorg, op de toenemende trend in het aantal uit te voeren verrichtingen met bijbehorende stijgende	Volksgezondheid	10-01-2025	Afgedaan met raadsbrief Beantwoording toezegging T814 & T815 over stand van zaken vaccinatiegraad van 5 februari 2025 (kenmerk 30114869)	05-02-2025

		kosten en op de vaccinatiegraad.				
814	Vragenuur 05-09-2024 MV.2. Als ik naar Zeist moet voor die prik, dan ga ik niet - Maartje Vermeulen (GroenLinks), Hester Assen (PvdA) en Victor Paalman (Horizon)	Wethouder Eerenberg zal bij het RIVM en de GGD navragen of gemonitord wordt of de uitgenodigde mensen de coronaprik daadwerkelijk gehaald hebben en, zo ja, of die gegevens beschikbaar kunnen worden gesteld. De wethouder informeert de raad daar schriftelijk over.	Volksgezondheid	05-12-2024	Afgedaan met raadsbrief Beantwoording toezegging T814 & T815 over stand van zaken vaccinatiegraad van 5 februari 2025 (kenmerk 30114869) Vertraagd naar Q1 2025. De cijfers over de opkomst en bereik zijn pas bekend na afloop van de vaccinatiecampagne (december 2024). Tussentijds is hier geen uitspraak over te doen. De GGDrU is momenteel nog bezig met het organiseren van extra veegdagen in Utrecht	05-02-2025
804	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 12-09-2024 11. Toekomst huisartsenzorg kanaleneiland en overige wijken	Het college kijkt of er mogelijkheden zijn voor huursubsidie voor huisartsen en komt hier in Q1 2025 bij de raad op terug. Het college geeft hierin ook een stand van zaken van de huisartsenzorg in KE. Als er eerder meer te melden	Volksgezondheid	31-03-2025		

		is dan doet het college dit.				
464	Gemeenteraad 06-07-2023 11. Raadsvoorstel Voorjaarsnota 2023 en Eerste bestuursrapportage 2023	M230 It takes a city to raise a child	Volksgezondheid	31-12-2023	2023-11-15: Vertraagd. Proces loopt, in Q1 2024 kunnen we meer inhoudelijke informatie delen over het plan van aanpak. Dit zal onderdeel zijn van een voortgangsbrief Gezond Gewicht op School. 2023-09-11: dit loopt.	
398	Gemeenteraad 06-04-2023 16. Raadsvoorstel Preventie- en handhavingsplan alcohol 2023-2027	Wethouder Eerenberg zal, zodra duidelijk is hoe de blurringwetgeving uitpakt en wat dit wel en niet mogelijk maakt, de raad daarover per brief informeren.	Volksgezondheid	30-06-2023	2023-09-11: Hiervoor zijn we afhankelijk van besluitvorming 'Initiatiefvoorstel Aartsen Wet regulering mengformules' in de Tweede Kamer.	
123	Vragenuur 03-02-2022 MV.6. Ruimte voor huisartsenpraktijken - Tessa Sturkenboom (Student & Starter) mede namens Has Bakker (D66), Marcel Vonk (GroenLinks),	Wethouder Eerenberg zal in samenwerking met de Huisartsen Utrecht Stad het rapport van de Landelijke Huisartsen Vereniging verfijnen en de raad in Q2 2022 een	Volksgezondheid	30-06-2022	2024-04-18: stand van zaken is opgenomen in raadsbrief 'Beantwoording diverse toezeggingen volksgezondheid' van 16 april 2024 (kenmerk 12261442) 2023: Vertraagd. Team Bouwen aan Sociaal gaat begin 2023 hiermee aan de slag.	

	Dimitri Gilissen (VVD) en Hester Assen (PvdA)	brief sturen over de resultaten daarvan.				
866	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 28-11-2024 9. Raadsbrief Stand van zaken inbesteding schuldhulp kwetsbare Utrechters	Het college informeert de raad in Q2 2025 -begin juni en ze probeert eerder-, over: 1.de stand van zaken van de inbesteding Stadsgeldbeheer. 2.de grootte van de groep mensen die niet over wil gaan en hoe we ervoor zorgen dat deze mensen geholpen worden. 3.het pand van Stadsgeldbeheer.	Werk en inkomen	15-06-2025		
865	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 28-11-2024 8. Beantwoording Schriftelijke Vragen zorgkosten voor minima	In de dashboardbrief W&I over Q1 komt het college terug op signalen van vroegsignalering.	Werk en inkomen	31-03-2025		
864	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en	Het college komt in de dashboardbrief over Q1 terug op het verloop van	Werk en inkomen	31-03-2025		

	Economie 28-11-2024 8. Beantwoording Schriftelijke Vragen zorgkosten voor minima	de overstap en eventuele gevolgen voor de premieachterstand				
856	Gemeenteraad 26-09-2024 25. Raadsvoorstel Subsidieverordening U-pas gemeente Utrecht	Wethouder Voortman zal nader onderzoeken of er in de komende periode werkbare mogelijkheden zijn voor compensatie van betaald parkeren voor de beoogde doelgroepen, en de raad hierover in Q4 2024 informeren.	Werk en inkomen	31-12-2024		
845	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 23-10-2024 1. Opening en mededelingen	De wethouder gaat in gesprek met partijen over het manifest Ervaringsdeskundigheid en komt daar bij de raad op terug.	Werk en inkomen	31-03-2025		
802	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 12-09-2024 8. Raadsvoorstel	De resultaten van het onderzoek naar het toevoegen van deelmobiliteit aan de U-pas worden in Q4 2024 verwacht. Het college	Werk en inkomen	31-12-2024		

	Subsidieverordening U-pas gemeente Utrecht	informeert de raad hierover.				
796	Commissie Mobiliteit, Groen en Openbare Ruimte 30-05-2024 8. Raadsvoorstel Wijzigingen Wgr GR Recreatieschap Stichtse Groenlanden	Er komt een update op eerdere toezegging over U-pas gebruiken voor recreatiegebieden in de dashboardbrief Werk en Inkomen over Q3, die komt in Q4	Werk en inkomen	31-12-2024		
768	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 08-02-2024 7. Debat stand van zaken UW	T.a.v. UW ontvangt de raad in Q4 2024 een raadsvoorstel met scenario's voor de governance structuur	Werk en inkomen	30-12-2024	18-02-2025: in de Raadsbrief Dashboard Werk en Inkomen vierde kwartaal 2024 van 11 februari 2025 (ID9600) is de raad geïnformeerd dat de toekomstscenario's in het tweede kwartaal 2025 aan de raad worden verzonden. 08-01-2025: de toekomstscenario's UW worden in het eerste kwartaal 2025 verzonden naar de raad, zoals gemeld in de Raadsbrief Nieuwe directie Utrechtse Werkbedrijven (UW) van 22-10-2024 (ID9404).	
730	Gemeenteraad 06-06-2024 15. Spoeddebat over		Werk en inkomen	31-07-2024		

	Inbesteding Stadsgeldbeheer					
710	Gemeenteraad 28-03-2024 30. Raadsvoorstel Beleidsnota Financiële bestaanszekerheid	Wethouder Voortman zal de raad in de dashboardbrief op de hoogte houden van de vorderingen rond de pilot waarbij de faculteit huisdieren van U-pashouders tegen een sterk gereduceerd tarief in de wijk gaat helpen.	Werk en inkomen	30-06-2024	14-01-2025: toezegging is afgedaan in de raadsbrief Verzamelbrief Groen, Dierenwelzijn en Openbare Ruimte van 28 november 2024 (ID9491)	14-01-2025
661	Gemeenteraad 29-02-2024 25. Afrondende besluitvorming na debat stand van zaken UW	M102 Meer grip op een inclusieve arbeidsmarkt	Werk en inkomen	31-12-2024	18-02-2025: in de Raadsbrief Dashboard Werk en Inkomen vierde kwartaal 2024 van 11 februari 2025 (ID9600) is de raad geïnformeerd dat de toekomstscenario's in het tweede kwartaal 2025 aan de raad worden verzonden. 08-01-2025: de toekomstscenario's UW worden in het eerste kwartaal 2025 verzonden naar de raad, zoals gemeld in deRaadsbrief Nieuwe directie Utrechtse	

					Werkbedrijven (UW) van 22-10-2024 (ID9404).	
659	Gemeenteraad 29-02-2024 25. Afrondende besluitvorming na debat stand van zaken UW	M100 Vergelijkend onderzoek financiële status SW Bedrijven	Werk en inkomen	30-06-2024		
602	Gemeenteraad 07-12-2023 29. Afrondende besluitvorming Basis/Ontwikkelbanen	M482 Meer zekerheid bij ontwikkelbaan	Werk en inkomen	07-03-2024		
569	Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 25-10-2023 2.a. Raadsvoorstel Programmabegroting 2024	Het uitvoeringsplan dat hoort bij de nota financiële bestaanszekerheid komt in Q2 2024.	Werk en inkomen	28-06-2024		
499	Gemeenteraad 21-09-2023 13. Afrondende besluitvorming na debat over Financiële bestaanszekerheid en Werk en re-integratie	M301 Ongelijk investeren is kijken naar de laagste inkomensgroepen	Werk en inkomen	21-12-2023		

Openbare lijst van ingekomen stukken voor commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie 13 maart 2025

Nummer	Ingekomen stuk	Afdoeningsvoorstel
1	Petitie Gezondheidscentrum Kanaleneiland	In handen stellen van het college voor advies/meenemen in de op korte termijn te ontvangen raadsbrief over dit onderwerp.
2	Signaal over problemen met Brede Ondersteuning gemeente Utrecht en omstreken en support voor klachten	In handen stellen van het college. De raad ontvangt een afschrift van het antwoord.

De ingekomen stukken staan voor leden, conform AVG, in iBabs achter een slotje.

Petitie Gezondheidscentrum Kanaleneiland

Wij,

Constateren dat:

- door de verbouwing van winkelcentrum NOVA het Gezondheidscentrum Kanaleneiland (GCK) dreigt te verdwijnen.
- dit betekent dat duizenden bewoners hun vertrouwde zorgverleners kwijt raken.
- dit niet mag gebeuren!
- de inspanningen van Nova en de gemeente om een plek voor ons te regelen gewaardeerd worden.
- in een grotere ruimte gezamenlijk een Community Centrum als een plek voor bewoners om samen te komen voor zorg en ondersteuning gerealiseerd kan worden.

en verzoeken

de gemeente en de eigenaar van winkelcentrum NOVA:

- zorg te dragen voor goede (huisartsen)zorg voor de bewoners van Kanaleneiland door op korte termijn met een oplossing te komen zodat het Gezondheidscentrum kan blijven bestaan.
- samen te werken met alle partijen en bewoners in de wijk aan een groter en beter Community Centrum.

Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

Dossiernummer	4541
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 maart 2025
Agendapunt	7
Titel	Utrechtse horeca
ID	4763
Behandelend ambtenaar	
Telefoon	
E-mail	
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Economische Zaken
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Willemien Kok/Cie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie/06-24862310
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie	13 maart 2025

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2025, NUMMER 17

Datum	12 maart 2025
Van	College B&W
Behandeld door	A. Adan en T. Ruis
E-mailadres	t.ruis@utrecht.nl
Kenmerk	30206367
Beleidsveld	Economische Zaken

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2025, nummer 17 van Rien van den Hoek - David Bosch (UtrechtNu!), mede namens Hans Geleijns -Nadia Stylianou (D66) van 5 februari 2025 over Handhaving en horecaloket; kan het wat vriendelijker? De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1
Herkent de wethouder het signaal van ondernemers dat er selectief gecontroleerd wordt?
***Antwoord* 1**
Nee.

Vraag 2
Zijn er cijfers over controles in andere sectoren/ondernemers? Klopt het dat horeca meer dan andere sectoren gecontroleerd worden en dat daarbij niet de gedragsafhankelijke frequentie gehanteerd wordt? Waarom is dat?
Antwoord 2
Ja. Jaarlijks publiceren we deze cijfers in het Handhavingsverslag.
Nee, horecabedrijven worden niet vaker gecontroleerd dan andere vergunde bedrijven, zoals bijvoorbeeld seksbedrijven. Alle vergunde sectoren kennen risicogestuurd toezicht, waarbij het naleefgedrag van de ondernemer invloed heeft op het aantal controles dat door ons wordt uitgevoerd.

Vraag 3
Klopt het dat horecazaken vaker worden gecontroleerd na klachten vanuit omwonenden. Zo ja waarom?
Antwoord 3
Meldingen zijn een aanleiding om te onderzoeken of er iets heeft/kan hebben plaatsgevonden in het horecabedrijf. Of daarna een gesprek met de ondernemer van het bedrijf plaatsvindt, hangt af van de aard van de melding.

Vraag 4
Veel ondernemers doen melding van drugs overlast in de omgeving maar worden juist daardoor ineens zelf meer gecontroleerd. Kan de wethouder aangeven of dit zo is en zo ja waarom, zo nee waardoor ontstaat dan dit gevoel bij de ondernemers.
Antwoord 4
Nee, dit herkennen wij niet. Wel wordt opvolging gegeven aan de melding, zie antwoord 3.

Vraag 5
Is er nagedacht over het uitvoeren van integrale gebiedsgerichte controles (overlast daklozen, verkeerd geparkeerde fietsen, afval, horeca etc.) in plaats van enkel controles bij de horecaondernemer? Zo ja, wat zijn redenen om dit niet te doen?
Antwoord 5
Integrale controles vinden plaats als daartoe aanleiding is, zoals een controle van garageboxen. Dit is niet bij elke controle toepasbaar. Het opvolgen van meldingen is daar bijvoorbeeld niet voor geschikt. Om onze capaciteit optimaal in te zetten, kunnen wij sommige controles samenvoegen of een integraal uitvoeren. Maar alleen uitvoeren van integrale controles leidt tot minder effectief optreden.

Vraag 6
Is het strikt noodzakelijk dat controles van bijv. brandveiligheid, milieu e.d. op drukke openingstijden worden uitgevoerd?
Antwoord 6
Nee, wij proberen dit te vermijden als het gaat om reguliere controles. Dit neemt niet weg dat controles op bijvoorbeeld brandveiligheid soms juist nodig zijn op drukke momenten om te controleren of de vluchtwegen vrij zijn. Overigens worden controles die gericht zijn op het horecabedrijf en -vergunning uitgevoerd door inspecteurs die niet in uniform lopen. Het beeld dat BOA's in volledig uniform een controle uitvoeren herkennen wij niet. Handhavers die geüniformeerd zijn houden namelijk toezicht op de openbare ruimte. Zij kunnen echter wel contact zoeken met het horecabedrijf als er iets speelt, bijvoorbeeld over veiligheid, parkeren of afval.

Vraag 7
Kunnen de uitgebreide controles (met uitzondering van de controle op leidinggevenden) buiten openingstijden of buiten de spits worden uitgevoerd (stille momenten), zo nee waarom niet?
Antwoord 7
Controles die gericht zijn op de vergunningsvoorwaarden worden overdag, op de stille momenten, uitgevoerd. Controles die gericht zijn op de naleving van de leeftijdsgrens, overlast of verscherpt toezicht kunnen niet buiten de drukke momenten gedaan worden. Tijdens deze controles is het belangrijk om een beeld te krijgen hoe er wordt gehandeld in een horecabedrijf als het bedrijf volledig in werking is. Zie ook antwoord 6.

Vraag 8
Er wordt ervaren dat ondernemers die veel mensen op de leidinggevendelijst hebben staan of veel roulatie hebben, vaker gecontroleerd worden dan ondernemers die minder roulatie kennen of minder aantallen op de lijst hebben, klopt dit? Wat is hiervoor de reden? Kan de focus komen te liggen op ondernemingen die een langere tijd juist niet hebben bijgeschreven?
Antwoord 8
Nee. Er vindt geen controle plaats gebaseerd op het aantal leidinggevenden of het aantal wijzigingen van een leidinggevende.

Vraag 9
Zijn de kosten voor het bijschrijven van een leidinggevende kostendekkend? Waar bestaan deze kosten uit?
Antwoord 9
De leges voor het bijschrijven van een leidinggevende vallen onder de totale groep van producten voor drank en horeca, waarop de kostendekkendheid wordt bepaald. De productgroep is in zijn totaliteit niet kostendekkend (circa 73% voor 2025).

Vraag 10
Is een antecedenten onderzoek verplicht als een leidinggevende van horeca onderneming A bij horeca onderneming B gaat werken? Komt hier ooit een negatief advies uit? Zo niet, kunnen we dit achterwege laten?
Antwoord 10
Ja. Een leidinggevende van een horecabedrijf moet voldoen aan de eis van artikel 9, lid 1, onder b van de Verordening horeca gemeente Utrecht en/of artikel 8 van de Alcoholwet dat hij niet van slecht levensgedrag is. Op basis van deze regelgeving is een nieuwe toets verplicht, omdat in de tussentijd de situatie van deze persoon veranderd kan zijn. Hier komen wel eens negatieve adviezen uit.

Vraag 11
Wat vindt de wethouder ervan dat een kleine horecazaak met maar 1 aanwezige, veel meer leidinggevende bijschrijvingen heeft en zo dubbelhard geraakt wordt? Is er een andere systematiek denkbaar?
Antwoord 11
Er moet altijd iemand in het bedrijf aanwezig, die verantwoordelijkheid draagt als er iets aan de hand is. Bij een eenmansbedrijf kan dit beperkte(re) openingstijden betekenen als daar één leidinggevende op de vergunning staat. Het hangt van de bedrijfsvoering van de ondernemer af of en hoeveel leidinggevenden moeten worden bijgeschreven.

Vraag 12
Wat is het huidige beleid omtrent BIBOB controles en kunnen we als gemeente een andere zwaarte kiezen?
Antwoord 12
We hebben er als gemeente voor gekozen om ten aanzien van nieuwe horeca-aanvragen een Bibob-onderzoek uit te voeren. Naar aanleiding van het verzoek tot bijschrijven van leidinggevenden (en het geen wijziging van een bestuurder betreft) wordt er niet standaard een Bibob-onderzoek verricht. Dit is slechts alleen het geval als er signalen zijn, zoals bijvoorbeeld informatie van de politie.

Vraag 13
We hebben steeds meer internationale studenten die een bijbaan hebben in de horeca. Als zij leidinggevende willen worden zijn de controles soms ondoenlijk. Zo begrepen wij dat soms zelfs de ambassade gecontacteerd moet worden. Kunnen we als gemeente hier ander beleid op voeren?
Antwoord 13
De Alcoholwet en de Verordening horeca gemeente Utrecht schrijven voor dat voor alle leidinggevenden geldt dat zij moeten aantonen dat zij van onbesproken gedrag zijn. Zo ook voor internationale studenten (en werknemers uit het buitenland). Dat gaat in beginsel terug tot 5 jaar voordat de melding tot leidinggevende wordt gedaan. Als een persoon korter in Nederland is dan die 5 jaar, dan moet in het land van herkomst een VOG worden aangevraagd/een VOG worden overlegd bij de aanmelding als leidinggevende. Dit is nodig om te bepalen of er sprake is van slecht levensgedrag en of de persoon kan worden bijgeschreven als leidinggevende. We kunnen hierin geen onderscheid maken, omdat het gaat om het onbesproken gedrag van de persoon en de niet de herkomst van die

persoon. Wel geeft de Alcoholwet - en dus ook de gemeente Utrecht - de mogelijkheid om direct als leidinggevende te werken als een correcte aanvraag is gedaan.

Vraag 14
Ondernemers geven aan dat de afval ophaalfrequenties te laag zijn of worden gedwongen om ondergrondse containers te gebruiken. Welke oplossingen bied de wethouder hierin?
Antwoord 14
Bij wet is geregeld dat er een vrije markt is voor het ophalen van afval van bedrijven. Ondernemers zijn zelf verantwoordelijk voor het afsluiten van een contract voor de inzameling en verwerking van hun bedrijfsafval. Dat kan met de gemeente of met een commerciële afvalinzamelaar. Met de ondernemers waar wij een inzamelcontract mee hebben, wordt een inzamelfrequentie afgesproken aan de hand van de wensen en behoeften van de ondernemer. Als blijkt dat de inzamelfrequentie te laag is, dan kan de ondernemer contact opnemen met Stadsbedrijven om deze bij te stellen. Bij de herinrichting van de Kanaalstraat en de Amsterdamsestraatweg zetten we zoveel mogelijk in op inzameling via ondergrondse containers. Door meer gebruik van de ondergrondse containers wordt het aantal vervoersbewegingen beperkt. Het voordeel voor de ondernemer is dat deze het afval op elk gewenst moment kan aanbieden, in plaats van op de afgesproken tijden. Het afval hoeft niet meer inpandig te worden opgeslagen, dit bespaart de ondernemer ruimte. Ondernemers worden niet gedwongen een contract voor het gebruik van de ondergrondse containers af te sluiten. Het staat de ondernemer altijd vrij om met een andere partij een inzamelcontract voor het bedrijfsafval af te sluiten.

Vraag 15
Ondernemers geven ook aan dat het afvalbedrijf nooit bereikt kan worden wanneer het afval niet opgehaald wordt binnen de afgesproken tijden om te vragen of ze nog langskomen. Hierdoor moet afval terug het pand in wat niet hygiënisch is of lopen de horeca ondernemers het risico een boete te krijgen omdat het afval nog buiten staat. Welke oplossingen biedt de wethouder hierin?
Antwoord 15
Door logistieke omstandigheden kan het voorkomen dat het niet lukt om het afval van een ondernemer volgens afspraak in te zamelen. Voor dit soort situaties hebben wij een speciaal telefoonnummer dat gedurende de inzameltijden bereikbaar is. Helaas hebben we begin februari een storing gehad waardoor we een aantal dagen minder goed bereikbaar waren. Dit is nu opgelost.

Vraag 16
De afvalberg bij evenementen is enorm ook door mensen die de afvalzakken opensnijden op zoek naar statiegeld blikjes, wellicht kan 1 soort herbruikbare plasticbeker al uitkomst bieden. Is de wethouder bereid om met de ondernemers in overleg te gaan om hiervoor passende oplossingen te vinden?
Antwoord 16
Sinds 2016 werken we samen met evenementenorganisatoren, Green Events en lokale partners om evenementen te verduurzamen, zo ook op het gebied van plastic recycling. We hebben in 2023 en 2024 subsidie verleend aan organistoren die wilden verduurzamen. Een aantal verstrekte subsidies is gebruikt om een duurzaam bekersysteem op te zetten. Dat kan voor PET plastic bekers of voor hard cups. De mogelijkheden en wensen verschillen per evenement en type bezoeker. Het is daarbij ook mogelijk om via de gemeente persoonlijke begeleiding te vragen van Green Events. Om die reden hanteren we maatwerk en geen verplichting van een soort herbruikbare beker voor evenementen.

Vraag 17
Ondernemers m.b.t. events hebben te maken met een nieuwe categorie muziekevents, zo kan het zijn dat een wijnfestijn ineens geen muziek kan draaien van meer dan 70-80 dB terwijl dit altijd een muziek events is geweest zonder dat dit met de organisator van te voren is gecommuniceerd.

Kan de wethouder aangeven waarom een muziek-wijn event niet onder de muziek events valt en niet gelijk gesteld kan worden aan bijv. koningsdag die gelijkluidend zijn?

Antwoord 17

Met rust en reuring tussen evenementen is een goede balans gezocht in het vastgestelde Locatiebeleid evenementen om overlast te beperken. Daarbij is, met het onderliggende geluidsonderzoek van het beleid, in de Nadere regel evenementen een onderscheid gemaakt tussen muziekevenementen en andere evenementen. Bij een muziekevenement (met als hoofdactiviteit muziek ten gehore brengen) geldt een maximale geluidsnorm van 80 dB(A) en 95 dB(C). Voor andere evenementen geldt een geluidsnorm van 70 dB(A) en 85 dB(C) om geluidoverlast voor de omgeving te beperken. Voor een evenement waar het proeven van wijn de hoofdactiviteit is, waar het terrein ook voornamelijk op is ingericht, hoeft daarom niet het hoogst mogelijke geluidsniveau gehanteerd te worden, muziek is ondersteunend. Als de organisator een hoger geluidsniveau nodig heeft, dan kan hier onder omstandigheden een uitzondering voor worden gemaakt tot het maximale geluidsniveau dat geldt voor muziekevenementen. Het is aan de organisator om aan te tonen welk geluidsniveau noodzakelijk is. In die gevallen communiceren we proactief over de voorwaarden die van toepassing zijn. Voor de viering van Koningsdag gelden aangepaste regels voor geluid gelet op de veelheid van evenementen in de binnenstad die in elkaars invloedssfeer liggen en andere activiteiten buiten waar muziek wordt geproduceerd.

Vraag 18

Vergunningen worden steeds duurder, terwijl de vergunningseisen steeds hoger worden, is de wethouder het met ons eens dat doelmatigheid van het vergunningensysteem moet worden onderzocht samen met de betrokken partijen?

Antwoord 18

Nee. Wij stellen noodzakelijke eisen aan een vergunning, die aansluiten bij landelijke en lokale wet- en regelgeving, beleidskeuzes en ambities die we hebben rondom evenementen. De kosten van de vergunning zijn gebaseerd op de werkzaamheden die nodig zijn om een vergunning te verlenen. Dit doen we met een klein team zo efficiënt mogelijk voor de circa 450 vergunningen die we jaarlijks verlenen voor zeer verschillende evenementen.

Vraag 19

Het huidige horecabeleid is uit 2011 is doorspekt van taalgebruik dat wantrouwig is, onder andere daar waar gesproken wordt over verhoogd risico op criminele activiteiten binnen de horeca. Vind de wethouder met ons dat dit beleid en de toon moet worden herzien? Hierin zouden dan ook de categorieën horeca in kunnen worden meegenomen.

Antwoord 19

In de Handhavingsstrategie horeca 2011 worden diverse risico's omschreven die horecabedrijven met zich mee kunnen brengen. Een van deze risico's is de categorie 'openbare orde en criminaliteit', Criminaliteit in deze categorie wordt gezien als risico's op mishandeling en aanwezigheid van verboden handel. Er wordt dus niet bedoeld dat een horecabedrijf leidt tot meer criminaliteit of dat er sprake is wantrouw. Bij het actualiseren van de Handhavingsstrategie evalueren we het taalgebruik en passen we dat zo nodig aan, waarbij we letten op de toon. We kijken dan ook of horecacategorieën meegenomen kunnen worden.

Vraag 20

De ondernemers gaven ook aan dat het HorecaLoket extreem slecht te bereiken is. Een antwoord laat soms 3 maanden op zich wachten, afgesproken deadlines worden niet gehanteerd en terugbelverzoeken worden vaak niet uitgevoerd. Daarnaast merken de ondernemers een ongelijk speelveld als je als ondernemer "weet wie je moet hebben" ten opzichte van nieuwe ondernemers die geen reactie ontvangen van het HorecaLoket. Herkent de wethouder dit signaal? Wat wordt hier aan

gedaan? Kunnen er processen en vragen geautomatiseerd worden? Hoeveel vragen krijgt het HorecaLoket en wat is de reactietijd? Kunnen ondernemers niet veel sneller geholpen worden tijdens een fysiek inloopmoment?

Antwoord 20

Het klopt dat het Horecaloket tijdelijk slecht bereikbaar was. Dat had vooral te maken met onderbezetting. De bezetting is inmiddels weer op orde, waardoor wij zien dat deze problemen zich niet langer voordoen.
Wij herkennen dat sommige ondernemers naast het Horecaloket verschillende ingangen bij de gemeente gebruiken met vragen over vergunningen. Wij zetten deze vragen door naar het Horecaloket voor verdere beantwoording, waarmee wij een gelijke behandeling nastreven.
Een fysiek loket bemensen zou capaciteit vragen van inzet op andere taken, zoals vergunningverlening. Het is efficiënter om digitale middelen in te zetten, waarbij wij ernaar streven om binnen 3 dagen telefonisch te antwoorden en binnen 5 werkdagen per e-mail te reageren.
Over het aantal vragen en de reactietijd per vraag van het HorecaLoket houden we geen gegevens bij.

Vraag 21

Er wordt ook aangegeven dat bij plannen van een ondernemer, juridische haalbaarheid de boventoon zo voert dat het gesprek over vorm en concept niet eens meer plaats kan vinden, herkent de wethouder dit? Wat kan hieraan gedaan worden?

Antwoord 21

De Verordening horeca gemeente Utrecht is de basis van waar een horecabedrijf aan moet voldoen, onder andere mag het concept niet in strijd zijn met het omgevingsplan, met zo nodig aanvullend de Beleidsregel terrassen. Bij een vergunningaanvraag worden de plannen daarom getoetst op planologische haalbaarheid. Voor de vergunning zijn daarom de regels leidend bij een aanvraag en niet zozeer een concept van een horecabedrijf. In die zin herkennen wij ons in het beeld van ondernemers. Echter, het is in beginsel niet aan ons om te bepalen welke vorm een horecabedrijf heeft en welk concept. Om die reden kan een gesprek als juridisch worden ervaren. Wanneer blijkt dat de aanvraag planologisch niet kan, bieden wij de mogelijkheid tot het aanpassen van de aanvraag naar dat wat eventueel wel kan.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen:
Horecahandhaving en het loket kan het wat klantvriendelijker?

Datum 05-02-2025

Op 22 januari jl. vond er een bijeenkomst plaats waarbij ca. 30 Utrechtse horecaondernemers in gesprek gingen met meerdere politieke partijen van de gemeenteraad. Tijdens die bijeenkomst deelde de horecaondernemers hun zorgen over handhaving, vergunningen, registratie, samenwerking en communicatie vanuit de gemeente.

De ondernemers gaven aan een gebrek aan transparantie te ervaren in de uitvoering van controles door handhavers. Er heerst een gevoel van ongelijke behandeling ten opzichte van andere ondernemers Klachten van buurtbewoners leiden vaak tot extra controles, ook wanneer de klachten ongefundeerd/onterecht blijken te zijn. Ook de frequentie van reguliere controles lijkt anders te zijn dan bij andere ondernemers e.o. bedrijven. Zo lijkt het alsof een frequentieverlaging van het aantal handhavingsbezoeken niet gekoppeld wordt aan ‘goed nalevingsgedrag’. Een toch wel gebruikelijke werkwijze als het gaat om de handhavingspraktijk Omgevingswet in algemene zin. Controles worden ervaren als scoringsdrang, waarbij vaak kleine overtredingen worden uitvergroot. Dit leidt ook tot problemen met de toch al krappe personele bezetting.

Over de controles hebben we de volgende vragen:

1. Herkent de wethouder het signaal van ondernemers dat er selectief gecontroleerd wordt?
2. Zijn er cijfers over controles in andere sectoren/ondernemers? Klopt het dat horeca meer dan andere sectoren gecontroleerd worden en dat daarbij niet de gedragsafhankelijke frequentie gehanteerd wordt? Waarom is dat?
3. Klopt het dat horecazaken vaker worden gecontroleerd na klachten vanuit omwonenden. Zo ja waarom

4. Veel ondernemers doen melding van drugs overlast in de omgeving maar worden juist daardoor ineens zelf meer gecontroleerd. Kan de wethouder aangeven of dit zo is en zo ja waarom, zo nee waardoor ontstaat dan dit gevoel bij de ondernemers.
5. Is er nagedacht over het uitvoeren van integrale gebiedsgerichte controles (overlast daklozen, verkeerd geparkeerde fietsen, afval, horeca etc.) in plaats van enkel controles bij de horecaondernemer? Zo ja, wat zijn redenen om dit niet te doen?

   De tijdstippen waarop Boa's controleren zijn voor ondernemers ook onwerkbaar (bijv. tijdens het avondeten met volle tafels of donderdagavond om 23.30 uur). Voor gasten is ook vreemd en kan het een onveilig gevoel geven als er ineens Boa's, in volledig uniform, in de zaak staan. Bovendien verwachten Boa's dat op zo'n controlemoment direct alle vragen worden beantwoord. Dat kan heel uitgebreid zijn. Vooral de manier waarop de Boa's controleren (waarbij geen rekening wordt gehouden met de belangen van de horecaondernemer) leidt tot veel frustratie en onbegrip.
6. Is het stikt noodzakelijke dat controles van bijv. brandveiligheid, milieu e.d. op drukke openingstijden worden uitgevoerd?
7. Kunnen de uitgebreide controles (met uitzondering van de controle op leidinggevenden) buiten openingstijden of buiten de spits worden uitgevoerd (stille momenten), zo nee waarom niet?

Over de controles van en het bijschrijven van leidinggevenden hebben we de volgende vragen:

8. Er wordt ervaren dat ondernemers die veel mensen op de leidinggevendelijst hebben staan of veel roulatie hebben, vaker gecontroleerd worden dan ondernemers die minder roulatie kennen of minder aantallen op de lijst hebben, klopt dit? Wat is hiervoor de reden? Kan de focus komen te liggen op ondernemingen die een langere tijd juist niet hebben bijgeschreven?
9. Zijn de kosten voor het bijschrijven van een leidinggevende kostendekkend? Waar bestaan deze kosten uit?
10. Is een antecedenten onderzoek verplicht als een leidinggevende van horeca onderneming A bij horeca onderneming B gaat werken? Komt hier ooit een negatief advies uit? Zo niet, kunnen we dit achterwege laten?
11. Wat vind de wethouder ervan dat een kleine horecazaak met maar 1 aanwezige, veel meer leidinggevende bijschrijvingen heeft en zo dubbel hard geraakt wordt? Is er een andere systematiek denkbaar?
12. Wat is het huidige beleid omtrent BIBOB controles en kunnen we als gemeente een andere zwaarte kiezen?
13. We hebben steeds meer internationale studenten die een bijbaan hebben in de horeca. Als zij leidinggevende willen worden zijn de controles soms ondoenlijk. Zo begrepen wij dat soms zelfs de ambassade gecontacteerd moet worden. Kunnen we als gemeente hier ander beleid op voeren?

Over afval hebben we de volgende vragen:

14. Ondernemers geven aan dat de afval ophaalfrequenties te laag zijn of worden gedwongen om ondergrondse containers te gebruiken. Welke oplossingen bied de wethouder hierin?
15. Ondernemers geven ook aan dat het afvalbedrijf nooit bereikt kan worden wanneer het afval niet opgehaald wordt binnen de afgesproken tijden om te vragen of ze nog langs komen. Hierdoor moet afval terug het pand in wat niet hygiënisch is of lopen de horeca ondernemers het risico een boete te krijgen omdat het afval nog buiten staat. Welke oplossingen bied de wethouder hierin?
16. De afvalberg bij evenementen is enorm ook door mensen die de afvalzakken opensnijden op zoek naar statiegeld blikjes, wellicht kan 1 soort herbruikbare plasticbeker al uitkomst bieden. Is de wethouder bereid om met de ondernemers in overleg te gaan om hiervoor passende oplossingen te vinden?

Over overige onderwerpen hebben we de volgende vragen:

17. Ondernemers m.b.t. events hebben te maken met een nieuwe categorie muziekevents, zo kan het zijn dat een wijnfestijn ineens geen muziek kan draaien van meer dan 70-80 dB terwijl dit altijd een muziek events is geweest zonder dat dit met de organisator van te voren is gecommuniceerd. Kan de wethouder aangeven waarom een muziek-wijn event niet onder de muziek events valt en niet gelijk gesteld kan worden aan bijv. koningsdag die gelijkluidend zijn?
18. Vergunningen worden steeds duurder, terwijl de vergunningseisen steeds hoger worden, is de wethouder het met ons eens dat doelmatigheid van het vergunningensysteem moet worden onderzocht samen met de betrokken partijen?
19. Het huidige horecabeleid is uit 2011 is doorspekt van taalgebruik dat wantrouwig is, onder andere daar waar gesproken wordt over verhoogd risico op criminele activiteiten binnen de horeca. Vind de wethouder met ons dat dit beleid en de toon moet worden herzien ? Hierin zouden dan ook de categorieën horeca in kunnen worden meegenomen.
20. De ondernemers gaven ook aan dat het HorecaLoket extreem slecht te bereiken is. Een antwoord laat soms 3 maanden op zich wachten, afgesproken deadlines worden niet gehanteerd en terugbelverzoeken worden vaak niet uitgevoerd. Daarnaast merken de ondernemers een ongelijk speelveld als je als ondernemer “weet wie je moet hebben” ten opzichte van nieuwe ondernemers die geen reactie ontvangen van het HorecaLoket. Herkent de wethouder dit signaal? Wat wordt hier aan gedaan? Kunnen er processen en vragen geautomatiseerd worden? Hoeveel vragen krijgt het HorecaLoket en wat is de reactietijd? Kunnen ondernemers niet veel sneller geholpen worden tijdens een fysiek inloopmoment?
21. Er wordt ook aangegeven dat bij plannen van een ondernemer, juridische haalbaarheid de boventoon zo voert dat het gesprek over vorm en concept niet eens meer plaats kan vinden, herkent de wethouder dit? Wat kan hieraan gedaan worden?
22. Kunnen deze vragen beantwoord worden voor het horeca debat van 13 maart?

Gesteld door:

- Rien van den Hoek – David Bosch UtrechtNu!
- Hans Geleijns, D66
- Nadia Stylianou, D66

Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

Dossiernummer	4542
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 maart 2025
Agendapunt	8
Titel	Hoog tijd voor een gesprek over het Ondernemersfonds Utrecht
ID	4764
Behandelend ambtenaar	I. Bekker
Telefoon	14030
E-mail	ingeborg.bekker@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	
Thema	
Portefeuillehouder	Wethouder Schilderman
Beleidsveld	Economische Zaken
Referendabel	
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Willemien Kok/Cie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie/06-24862310
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie	13 maart 2025

Voorgesteld besluit

Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2024, NUMMER 213

Datum	24 januari 2025
Van	College B&W
Behandeld door	I. Bekker
Doorkiesnummer	14030
E-mailadres	Ingeborg.bekker@utrecht.nl
Kenmerk	30082358
Beleidsveld	Economische Zaken

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsvragen jaargang 2024 nummer 213 van Sjaak van Bemmel – Maarten van Heuven (Partij voor de Dieren), mede namens Gert Dijkstra (EenUtrecht), Rik van der Graaf (ChristenUnie) en Mohamed Talhaoui (PvdA) van 10 december 2024 over Hoog tijd voor een gesprek over het Ondernemersfonds Utrecht. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Het Ondernemersfonds Utrecht (OfU) is al 12,5 jaar een fonds waaruit ondernemers regelarm aanspraak kunnen doen op financiële middelen. Het idee achter het fonds is dat eigenaren van niet-woningen betalen aan gezamenlijke activiteiten in hun directe omgeving. Zo kunnen freeriders voorkomen worden: eigenaren die niet meebetalen maar wel meeprofiteren van die gezamenlijke activiteiten. Een deel van de OZB die op niet-woningen geïnd wordt, gaat via de gemeente naar het OfU die het geld vervolgens weer verdeelt en vooral besteed aan economische versterking. De Partij voor de Dieren en de ChristenUnie hebben zich verdiept in de opzet en de werking van het OfU en heeft verspreid over een aantal subthema's de volgende vragen.

Achtergrondinformatie Ondernemersfonds Utrecht
Utrecht kent een Ondernemersfonds Utrecht (OfU) dat werkt volgens het principe 'van, voor en door ondernemers'. Het OfU is in 2011 gestart als een meer praktisch alternatief voor de verschillende BIZ (Bedrijven Investeringszone) regelingen die Utrecht had. Het fonds is gekoppeld aan de gemeentelijke heffingen. Per 1 januari 2012 is de opslag een vast percentage: 11,1% op de OZB niet-woningen. Zodra de gemeente haar OZB wijzigt, verandert de opslag mee. Daardoor is afgelopen jaren de bijdrage van ondernemers en organisaties aan het Ondernemersfonds aanzienlijk gegroeid. Alle betalers van ozb niet-woningen doen hieraan mee. Behalve bedrijven zijn dat bijvoorbeeld ook scholen, sportvelden en ziekenhuizen. Ook de overheid en dus ook de gemeente Utrecht betaalt mee als zij een pand bezit of huurt. Deze volledige opbrengst wordt door de gemeente via een subsidiebeschikking aan stichting Ondernemersfonds Utrecht (OfU) verstrekt. Daar kunnen initiatieven een beroep op doen naar rato van hun omvang. Alle initiatieven krijgen dus het exacte bedrag dat ze betalen. De stad Utrecht is daartoe verdeeld in 68 trekkingsgebieden. Zo'n trekkingsgebied kan een winkelgebied, gemengd gebied, kantorenpark of bedrijventerrein zijn. Ieder gebied mag zelf beslissen hoe het eigen budget verdeeld wordt, mits het ten goede komt aan het versterken van het vestigingsklimaat. In elk gebied is een trekkingsgerechtigde organisatie actief (bijvoorbeeld een ondernemersvereniging) die ervoor zorgt dat het budget collectief, doelmatig en rechtmatig wordt

besteed. Het Ondernemersfonds verbindt lokale ondernemers en maatschappelijke organisaties over verschillende sectoren heen. Door het fonds is de organisatiegraad op bedrijventerreinen, in winkelgebieden, kantorenlocaties en andere plekken in de stad vergroot. Dat is belangrijk omdat georganiseerde samenwerking tussen bedrijven noodzakelijk is voor een groot aantal (toekomstige) maatregelen, Denk bijvoorbeeld aan het opwekken van duurzame elektriciteit. Het fonds is regelarm en kan snel inspelen op actuele ontwikkelingen. Het effect daarvan is dagelijks zichtbaar in de stad. Op deze wijze worden allerlei projecten gerealiseerd die onder andere inspelen op sociaal-maatschappelijke thema's, duurzaamheid en gezond stedelijk leven; denk bijvoorbeeld aan klimaatscans, elektrische deelfietsen, AED-palen op zonne-energie, Bomenbal op Jaarbeursplein, Tour d'Utrecht of de QR-fit beweegroute. In 2019 heeft de Raad besloten om OfU voor onbepaalde tijd te verlengen nadat uit evaluatie bleek dat het een waardevol instrument is voor de stad. Het evaluatieonderzoek uit 2023 laat zien dat deelnemers nog steeds tevreden zijn over de werking van het fonds en dat de activiteiten maatschappelijke meerwaarde hebben.

Vraag 1

Hoe kijkt het college naar de regelarmheid van het OfU? En wat vindt het college ervan dat de Algemene Subsidieverordening terecht wel weigeringsgronden heeft en het OfU geen weigeringsgronden kent?

***Antwoord* 1**

Ondernemersfonds Utrecht (OfU) heeft zich te houden aan de Algemene Wet Bestuursrecht (artikelen 4.21 t/m 4.80) en de Algemene Subsidieverordening Gemeente Utrecht. Dit is in de jaarlijkse subsidiebeschikking aan OfU vastgelegd. Daarmee zijn de weigeringsgronden ook op de verstrekkingen door Stichting Ondernemersfonds Utrecht van toepassing.
Zelf probeert Stichting OfU naar haar achterban haar werkwijze en de daarbij behorende systematiek zo laagdrempelig en toegankelijk mogelijk in te richten.

Vraag 2

Deelt het college de overtuiging dat het wenselijk is dat zolang het OfU aan de OZB niet-woningen gekoppeld is, en zolang de gemeente rol speelt in de geldstroom, het wenselijk is dat de gemeente in samenspraak met ondernemers spelregels opstelt voor de besteding van middelen vanuit de OfU? Zo nee waarom niet?

***Antwoord* 2**

Alleen partijen die ozb-niet woningen betalen, maken aanspraak op het Ondernemersfonds. Naast ondernemers als winkeliers, pandeigenaren en commerciële bedrijven vallen bijvoorbeeld ook scholen, sportverenigingen en culturele instellingen binnen het fonds. De BghU int de 11,1% opslag op de ozb-niet woningen en zet deze aan de gemeente door, waarna deze opslag via een subsidie aan OfU wordt verstrekt met een jaarlijkse subsidiebeschikking. Hierin staat een aantal spelregels opgenomen -in de subsidiebeschikking verplichtingen genoemd- voor de besteding van middelen. Hieronder vallen onder andere:

- *Activiteiten dragen bij aan onze ambitie en beleidsdoelen op het gebied van de versterking van de economie, zoals opgenomen in de Regionale Economische Agenda Utrecht (REA), het Coalitieakkoord Utrecht (2022-2026) en de Actieagenda Utrechtse Economie (2023-2026).*
- *Bijdragen aan het realiseren van een gezond vestigingsklimaat.*
- *Versterken van de verbanden en relaties tussen de profitsector en de non-profit en not-for-profit sectoren, zodat ook zij optimaal betrokken zijn bij het maken van bestedingsvoorstellen.*
- *Wijze van besluitvorming: de Stichting wijst alle trekkingsgerechtigden op de verplichting dat zij open en transparant voor leden en niet-leden van organisaties in gebieden tot bestedingsvoorstellen komen. Ondernemers die willen participeren in de gebiedssamenwerking, worden door de trekkingsgerechtigden betrokken bij het overleg over de besteding van de trekkingsrechten.*

- *De Stichting voert de verbetervoorstellen en aanbevelingen uit, die benoemd staan in het evaluatieonderzoek Ondernemersfonds Utrecht van 18 augustus 2023 door Berenschot. De stichting rapporteert hierover via de ambtelijke- en bestuurlijke overlegcycli.*

De volledige subsidiebeschikking is openbaar en staat ook op de website van OfU opgenomen.

Vraag 3

Een voorbeeld van een regel die wij willen zien is dat het OfU geen activiteiten financiert waarbij levende dieren worden ingezet (waarbij net zoals evenementen een uitzondering gemaakt kan worden voor het paard van Sinterklaas). Is het college het met ons eens en wil het college dit overbrengen aan het OfU? Zo nee, waarom niet?

***Antwoord* 3**

Voor zover ons bekend zijn er in de afgelopen jaren geen activiteiten gefinancierd met OfU-middelen, waarbij levende dieren zijn ingezet (muv het paard van Sinterklaas). Wij kunnen instemmen met de regel dat OfU geen activiteiten financiert waarbij levende dieren worden ingezet. We zullen dit besluit aan OfU overbrengen en nemen in de subsidiebeschikking 2025 op, dat er een algeheel verbod is op het financieren van activiteiten met dieren, met uitzondering van OZOSNEL, het paard van Sinterklaas.

Vraag 4

Is het college het met de genoemde fracties eens dat de middelen uit het OfU een bijdrage kunnen leveren aan het ondersteunen van bedrijven om maatregelen te nemen om de uitstoot te verlagen of de betrokkenheid bij de biodiversiteit te verhogen?

***Antwoord* 4**

Ja, wij zijn het hiermee eens. Dankzij het Ondernemersfonds is het voor ondernemers mogelijk om initiatieven en investeringen binnen hun gebied gezamenlijk te financieren. We zien dat verschillende sectoren, bedrijven en maatschappelijke en culturele organisaties ook steeds meer met deze thematiek bezig zijn en het fonds weten te vinden als instrument om hun plannen hiervoor te financieren. In de praktijk worden middelen uit het fonds dan ook al ingezet om de uitstoot te verlagen of de betrokkenheid van bedrijven en organisaties bij de biodiversiteit te verhogen. We zien diverse mooie resultaten, die dankzij OfU zijn gerealiseerd. Denk bijvoorbeeld aan:

- *Een laadplein op zonne-energie met opslag in zoutwaterbatterij (Kromhoutkazerne).*
- *Investeringen in de biodiversiteit door middel van een bomenbal op het Jaarbeursplein of een maisdoolhof bij de Gageldijk.*
- *Investeringen in een klimaatvriendelijke stad door het uitvoeren van klimaatscans in ondernemersgebieden of het organiseren van evenementen voor bewustwording rondom klimaatverandering zoals World Disco Soup Day in Griftpark.*

Vraag 5

Is het college bereid vanaf 2026 de regel op te leggen aan het OfU, als de gemeente dan nog de faciliterende rol speelt, om een vast percentage van het totaalbudget uit te geven aan verduurzaming en vergroening? Zo ja, kan het college ook eisen opstellen aan dit geld voor verduurzaming en vergroening zodat het wordt uitgegeven aan projecten die echt ten goede komen van het klimaat en het groen in de gemeente? Zo nee, waarom niet?

***Antwoord* 5**

Nee, wij zijn daartoe niet bereid. Als gemeente gaan we over de onroerendezaakbelasting (ozb) woningen en niet-woningen en de besteding daarvan. Daar bovenop is er op verzoek van de ondernemers en organisaties in 2012 een extra opslag van 11,1% op de ozb niet-woningen ingesteld. Dit geld dat door de organisaties zelf is opgebracht, wordt beheerd door de onafhankelijke stichting

Ondernemersfonds Utrecht. Door deze manier van innen, dragen alle betalers van ozb niet-woningen bij aan gezamenlijke bestedingen, waardoor zogeheten 'freeriders' worden uitgesloten. Ondanks dat deze opslag via de gemeentelijke begroting verloopt, kan de gemeente hier niet zelfstandig over beschikken. Omdat het geld door de ondernemers zélf wordt ingebracht, kunnen en willen we hier als College slechts heel beperkt op sturen. Een vast percentage van het totaalbudget voor verduurzaming en vergroening is daardoor niet aan de orde. Daarentegen kunnen we hen wel stimuleren en inspireren. Door in goed overleg met zowel Stichting Ondernemersfonds Utrecht als de betrokken ondernemers te opereren, hopen we dat de financiële middelen van Ondernemersfonds Utrecht óók ingezet worden voor de grote maatschappelijke opgaven en transities waar we als stad en samenleving voor staan. Duurzaamheidsactiviteiten vormen een steeds groter onderdeel van de projectenportefeuille van OfU. We zien dat een groot aantal ondernemers van nature al bezig is met de toekomst en daarom ook zelf wil investeren in duurzame projecten. Ging in 2022 nog slechts 2% van de OfU middelen naar duurzaamheid, in 2023 is dat percentage al gestegen naar 8%. De verwachting is dat dit verder doorzet. OfU heeft op haar website een speciale inspiratiepagina, gewijd aan duurzaamheid Inspiratie - Ondernemersfonds Utrecht. Daarnaast post OfU met regelmaat voorbeelden van duurzaamheidsprojecten via haar social mediakanalen, online- en gebiedsnieuwsberichten. Ook in gesprekken met ondernemers in de trekkingsgebieden is duurzaamheid onderwerp van gesprek.

Ongelijk investeren
Het OfU werkt zodanig dat inkomsten uit een trekkingsgebied ook uitgegeven worden in hetzelfde trekkingsgebied. Je zou kunnen zeggen: dat is eerlijk, want wat je zelf betaalt, krijg je ook terug. Maar dit betekent wel dat financiële verschillen tussen gebieden in onze gemeente in stand blijven, en dit ingaat tegen het idee van ongelijk investeren voor gelijke kansen.

Vraag 6
Hoe kijkt het college naar deze werking van het OfU waarbij financieel sterkte gebieden in onze gemeente meer kunnen investeren in hun omgeving en financieel zwakkere gebieden minder kunnen investeren in de omgeving (waarmee financiële verschillen tussen verschillende gebieden in onze gemeente in stand blijft)? In hoeverre vindt het college dit passen bij de prioriteit in het coalitieakkoord om ongelijk te investeren voor gelijke kansen?
***Antwoord* 6**
Wij zien geen aanleiding voor aanpassing. De werking en opzet van Ondernemersfonds Utrecht staat los van financieel sterke of financieel zwakkere gebieden. De systematiek van het fonds is gebaseerd op het aantal eigenaren en gebruikers van niet-woningen in een bepaald gebied en de grootte van hun object. Naast bedrijven zijn dat bijvoorbeeld ook scholen, ziekenhuizen en culturele instellingen, waaronder Hogeschool Utrecht, Universiteit Utrecht, ROC Midden Nederland, UMC Utrecht, De Hoogstraat Revalidatie, AxionContinu en bijvoorbeeld ZIMIHC en RAUM. De trekkingsgebieden kennen daarbij een logische samenwerkingsvorm, namelijk winkelgebied, gemengd gebied, kantorenpark of bedrijventerrein. Dat maakt dat het ene gebied groter is dan het andere. Uit het evaluatieonderzoek dat in 2023 door Berenschot is uitgevoerd, blijkt dat het gros van de respondenten (85,2%) tevreden is over de huidige indeling van de trekkingsgebieden en vindt dat er niets hoeft te veranderen. Hoewel we vanwege bovengenoemde OfU systematiek geen conclusies kunnen trekken wat betreft ongelijk investeren voor gelijke kansen, kunnen we constateren dat het OfU budget van de trekkingsgebieden in de wijk Overvecht tezamen, net als die voor Kanaleneiland, hoger uitkomen dan bijvoorbeeld voor Leidsche Rijn: Overvecht 493K, Kanaleneiland 388K en Leidsche Rijn 343K.

Vraag 7
Wat vindt het college van het idee om de gelden van het OfU eerlijker te verdelen over de verschillende gebieden, bijvoorbeeld op basis van aantal ondernemers, of de totale inkomsten eerlijk te verdelen over het aantal deelgebieden?

***Antwoord* 7**
Wij vinden de huidige systematiek, waarbij ondernemers ozb niet-woningen betalen op basis van hun eigen vermogen eerlijk. Bovendien is dat conform de werkwijze, die ondernemers bij aanvang van het fonds zelf hebben voorgesteld. Elk deelgebied ontvangt daarbij exact het bedrag, dat door hen zelf is opgebracht. Dat zien wij als een eerlijke verdeling. Daarbij kunnen trekkingsgebieden zelf, als zij niet tevreden zijn over hun functioneren en/of als de stad verandert, een verzoek bij OfU indienen om zich bijvoorbeeld samen te voegen met een aangrenzend gebied of op een andere manier heringedeeld te worden. Eveneens is het mogelijk om een nieuw trekkingsgebied te starten op thema, een zogenaamd 'administratief trekkingsgebied'. Het fondsmanagement OfU speelt hierin een stimulerende en faciliterende rol. Een goed voorbeeld hiervan is de Green Business Club: dit zijn verschillende bedrijven gevestigd in het stationsgebied, die samen optrekken om het stationsgebied te verduurzamen en leefbaarder te maken. De verschillende trekkingsgebieden in het stationsgebied staan hiertoe vrijwillig een gedeelte van hun budget af aan de Green Business Club.

Vraag 8
Vindt het college dat het motto 'door en voor ondernemers' opgaat als een groot deel van de ondernemers niet betrokken is bij de besteding van het ondernemersfonds? Graag een toelichting.

***Antwoord* 8**
Iedereen die 'onroerendzaakbelasting niet-woningen' betaalt, draagt bij en kan meebeslissen over de besteding van het budget van het Ondernemersfonds. Het gaat dus niet alleen om horeca, winkels en MKB'ers, maar ook om scholen, (sport)verenigingen, ziekenhuizen en alle andere organisaties die vastgoed hebben of gebruiken. Iedereen die meebetaalt, is vrij om mee te doen. Ook als ze niet aangesloten zijn bij een ondernemersvereniging, winkeliersvereniging of andersoortig/informeel ondernemerscollectief. Andersom zijn er ook ondernemers die het bestaan van OfU prima vinden, maar zelf geen behoefte en/of tijd hebben om actief mee te doen. We kunnen hen daartoe niet dwingen, het blijft op basis van vrijwilligheid.

Vraag 9
Wat gebeurt er met het geld dat niet uitgegeven wordt? En is er in de afgelopen jaren onderbesteding geweest van het OfU en zo ja om hoeveel ging dat?

***Antwoord* 9**
Om ondernemers de mogelijkheid te bieden te sparen voor grote uitgaven als bijvoorbeeld cameratoezicht of duurzaamheidsprojecten is een bestedingstermijn van drie jaar gesteld. Dit is een afspraak tussen OfU en de trekkingsgebieden en betekent dat trekkingsgerechtigden in de basis drie jaar de tijd hebben om het geld dat ze zelf hebben opgebracht, uit te geven. Uw raad heeft hier een aantal jaar geleden zelf op aangestuurd, waarna met Stichting OfU deze afspraken zijn gemaakt. Met andere woorden: OfU stuurt op de bestedingen, maar het jaarlijks beschikbare geld hoeft niet op aan het einde van het jaar. Uit het evaluatieonderzoek 2023 kwam naar voren dat circa 20% van het budget niet in hetzelfde jaar wordt opgemaakt. Inmiddels is dat teruggebracht naar zo'n 15%.

Ondernemersfonds Utrecht bestaat inmiddels bijna 14 jaar. Hoewel OfU een jaarlijkse groei in haar bestedingen laat zien, zijn er nog niet uitgegeven trekkingsrechten. Op dit moment bedraagt dat in totaal € 16.502.841,96. Dit zijn middelen die al wel toegekend zijn aan de trekkingsgebieden, maar nog niet zijn besteed en verantwoord, onder andere doordat er gespaard kan worden voor grotere uitgaven. Als gemeente verstrekken we subsidie op basis van een prognose over de opbrengst OZB niet-woningen. De uiteindelijke vaststelling vindt een jaar later plaats op basis van het definitieve

bedrag OZB niet-woningen. Deze is afgelopen jaren telkens groter dan het geprognotiseerde bedrag. Ondernemers hebben tijd nodig om zich tot de groeiende budgetten te verhouden en het uitgavenpatroon hierop aan te passen via passende bestedingen. Bovendien, doordat het daadwerkelijke budget pas het opvolgende jaar inzichtelijk wordt, zijn ondernemers terughoudend in de bestedingen. Zij willen niet meer besteden dan beschikbaar is. Mede daardoor zien we een vertraging ontstaan in de bestedingen.

Vraag 10
Herkent het college de signalen dat het jaarlijks beschikbare geld ook echt moet worden uitgegeven in dat jaar en zo ja, wat vindt het college daarvan?
***Antwoord* 10**
Nee, deze signalen herkennen wij niet. Bovendien staat dit ook haaks op de mogelijkheid van het fonds om maximaal 3 jaar te kunnen sparen.

Vraag 11
Maakt het college zich ook zorgen dat er niet goed overwogen wordt waar het geld naar toe gaat wanneer mensen geld uitgeven om het beschikbare geld op te maken? Zo ja, heeft het college plannen dat tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?
***Antwoord* 11**
Nee, deze zorgen kennen wij niet. Enerzijds omdat de mogelijkheid bestaat om te sparen, anderzijds omdat aan bepaalde richtlijnen moet worden voldaan wil het geld daadwerkelijk besteed kunnen worden (zie ook vraag 1). Daarnaast signaleert OfU vroegtijdig als geld niet uitgegeven wordt, waarna contact gezocht wordt met het betreffende trekkingsgebied.

Vraag 12
Hoe kijkt het college naar de enorme groei van het OfU, vooral met de enorme en echt pijnlijke bezuinigingen die momenteel doorgevoerd worden?
***Antwoord* 12**
De groei van het Ondernemersfonds wordt mede versterkt door de OZB-verhogingen, die we als gemeente de afgelopen jaren hebben doorgevoerd. Doordat het Ondernemersfonds gekoppeld is aan de gemeentelijke heffingen stijgt ook het OfU budget, dat door eigenaren en gebruikers van niet-woningen wordt opgebracht via de opslag op de onroerendzaakbelasting. Was het OfU budget in 2022 nog ruim 9 miljoen Euro, in 2025 verwachten we mede door de ozb-stijging uit te komen op zo'n 15,4 miljoen Euro. Dit is geld van, voor en door ondernemers. Overigens komen de ambities van de stad en haar ondernemers op veel fronten overeen. Uit het evaluatieonderzoek 2023 komt naar voren dat ondernemers graag willen samenwerken op thema's als bijvoorbeeld duurzame energie en groen. Dankzij de groei van het fonds kunnen ondernemers hier meer aan bijdragen en geven daarmee prachtig invulling aan 'samen de stad maken'. Waarbij we als gemeente uiteraard zelf verantwoordelijk blijven voor onze wettelijke en gemeentelijke taken. Ook zien we samenwerkingen ontstaan met gemeentelijke regelingen als het initiatievenfonds, bijvoorbeeld in de binnenstad en op de Amsterdamsestraatweg. Om nog meer win/win te creëren en de mogelijkheden tot samenwerking te versterken, heeft het initiatevenfonds onlangs een presentatie verzorgd tijdens een drukbezochte OfU bijeenkomst voor alle winkel- en gemengde gebieden. Ook vanuit de wijkbureaus is hier aandacht voor.

Vraag 13
Is het college het met de genoemde fracties eens dat net als dat eigenaren van woningen via de OZB bijdragen aan de gemeentelijke begroting, ook eigenaren van niet-woningen via de OZB een bijdrage kunnen leveren aan de gemeentelijke begroting?
***Antwoord* 13**
Wij zijn het daarmee eens en in de praktijk gebeurt dat ook al. Oók eigenaren van niet-woningen dragen via de onroerende-zaakbelasting (OZB) bij aan de gemeentelijke begroting. Onlangs hebben we als gemeente de tariefstelling van de ozb-bijdragen met 12% verhoogd, waardoor ook de bijdrage van ondernemers aan de gemeentelijke begroting is gestegen.
Daarbovenop betalen ondernemers zélf een extra opslag van 11,1% op de ozb niet-woningen, ten behoeve van het fonds waaruit gezamenlijke initiatieven kunnen worden gefinancierd. Daarover kan de gemeente niet zomaar zelfstandig beschikken, ondanks dat deze opslag via de gemeentelijke begroting loopt. De BghU int deze belasting, waarna de opslag in de vorm van een subsidiebeschikking door gemeente Utrecht aan stichting Ondernemersfonds Utrecht wordt verstrekt. We hebben geen signalen van ondernemers of de stichting dat er aanleiding is de omvang van de opslag te wijzigen.
Vraag 14
Hoe denkt het college over het instellen van een maximumbedrag voor het OfU en het overige bedrag te gebruiken voor de gemeentelijke begroting? Bijvoorbeeld om uit te geven aan het helpen van kwetsbare groepen (mens, dier en natuur)?
***Antwoord* 14**
Wij zijn van mening dat het instellen van een plafond het principe van het Ondernemersfonds uitholt, Het geld 'is van ondernemers, voor ondernemers' en bedoeld voor collectieve investeringen in de aantrekkelijkheid van de stad. De gemeente kan daar niet zelfstandig over beschikken. Daarbij initieert en financiert OfU met haar geld óók projecten voor kwetsbare groepen. Denk bijvoorbeeld aan de Buurtmobiel in de gebieden Zuilen, De Gagelhof, De Klop en Overvecht Zuid. Of het project 'Op de fiets' om de eenzaamheid aan te pakken en buurtbewoners, senioren en ondernemers uit Merwede en Transwijk meer bij elkaar te brengen.
- De raad kan besluiten vanuit de raadsbevoegdheid over de gemeentebelastingen om: 1) de bijbehorende opslag en daarmee OfU stop te zetten of 2) de extra inkomsten OZB niet als subsidie te verstrekken en deze vervolgens anders in te zetten. Het tweede scenario betreft dan feitelijk een lastenverzwaring voor de betalers ozb niet-woningen.
- Als de raad de geldstroom naar OfU wijzigt, dient ook de lopende uitvoeringsovereenkomst tussen de gemeente en het Ondernemersfonds aangepast te worden en rekening gehouden te worden met een opzegtermijn. Deze opzegtermijn is 1 jaar, met inachtneming van alle langlopende contracten die zijn aangegaan. Daarnaast is er waarschijnlijk sprake van een ingroeimodel om zich aan te passen aan de nieuwe financiële situatie.
- Uit de op verzoek van de raad periodiek uitgevoerde evaluaties van het Ondernemersfonds Utrecht blijkt ook dat het fonds effectief en van toegevoegde waarde is voor de stad.

Vraag 15
Is het college het eens dat de evaluatie van het ondernemersfonds onvolledig is wanneer de niet betrokken ondernemers geen onderdeel van de evaluatie zijn? Zo nee, waarom niet?
***Antwoord* 15**
Het goed bevragen van de moeilijk bereikbare doelgroepen is een bekend en hardnekkig probleem in (enquête)onderzoek. De evaluatie, uitgevoerd door Berenschot in mei en juni 2023, omvatte mede daarom vier methodes. Allereerst is er een bureauonderzoek uitgevoerd op basis van beschikbare gegevens en documenten. Ten tweede zijn er interviews afgenomen met een zeventiental respondenten. Ten derde is er een online enquête uitgezet. Tot slot is er een duidingsbijeenkomst

georganiseerd om de eerste resultaten van de interviews en de enquête gezamenlijk te bespreken, te duiden en verder te verdiepen. Op deze wijze is er naar een combinatie gezocht tussen een digitale uitvraag en fysieke ontmoeting en contact.
De enquête is breed uitgezet en verspreid via social media, whatsapp groepen, nieuwsbrieven en Linkedin, met de intentie om zoveel mogelijk mensen te bereiken, waaronder ook de niet betrokken ondernemers. Daarnaast heeft OfU de enquête verstuurd aan de contactpersonen van elk trekkingsgebied met het verzoek de enquête door te sturen naar hun achterban. Er is bewust gekozen voor een online enquête om de drempel om het in te vullen te verlagen. In totaal hebben 151 ondernemers de enquête ingevuld. Hoewel wij graag een hogere respons had gezien, heeft het onderzoeksbureau aangegeven door de combinatie van de gebruikte onderzoeksmethode genoeg zinvolle conclusies te kunnen trekken en aanbevelingen te kunnen geven.

Vraag 16
Is het college bereid om een enquête over het ondernemersfonds op te zetten en te sturen naar alle ondernemers die OZB niet-woningen betalen en de inzichten hiervan tijdig met de raad te delen? Zo nee, waarom niet?
***Antwoord* 16**
Nee, wij zijn daartoe niet bereid. Zoals afgesproken met de Raad vindt het evaluatie onderzoek Ondernemersfonds 1x per 4 jaar plaats. De volgende keer zal in 2027 zijn. Wij zien geen aanleiding om dit te vervroegen. Bovendien moet OfU ook de tijd krijgen om aan de slag te gaan met de aanbevelingen uit het meest recente onderzoek uit 2023.
Daarnaast is een enquête naar alle ondernemers die OZB niet-woningen betalen op voorhand niet effectiever. Tijdens een eerdere evaluatie van Ondernemersfonds Utrecht (Hiemstra & De Vries, 2019) is gekozen voor een schriftelijke enquête, waarbij 8.500 uitnodigingen per brief zijn verstuurd. Daarbij kon alleen gebruik gemaakt worden van objectadressen in tegenstelling tot correspondentieadressen en stond er geen naam op de adresregel omdat deze informatie conform de AVG-wet niet beschikbaar was. Door de enquête per post uit te zetten, kon er ook geen herinnering verstuurd worden naar de respondenten. In totaal hebben destijds 378 respondenten gereageerd, dat komt overeen met een respons van bijna 4,5%. Een relatief laag aantal respondenten in relatie tot de 8.500 aangeschrevenen, de bijbehorende kosten en de grote papierstapel die hiervoor benodigd was.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Schriftelijke vragen: Hoog tijd voor een gesprek over het Ondernemersfonds Utrecht

9-12-2024

Het Ondernemersfonds Utrecht (OfU) is al 12,5 jaar een fonds waaruit ondernemers regelarm aanspraak kunnen doen op financiële middelen. Het idee achter het fonds is dat eigenaren van niet-woningen betalen aan gezamenlijke activiteiten in hun directe omgeving. Zo kunnen freeriders voorkomen worden: eigenaren die niet meebetalen maar wel meeprofiteren van die gezamenlijke activiteiten. Een deel van de OZB die op niet-woningen geïnd wordt gaat via de gemeente naar het OfU die het geld vervolgens weer verdeelt en vooral besteed aan economische versterking. De Partij voor de Dieren en de ChristenUnie hebben zich verdiept in de opzet en de werking van het OfU en heeft verspreid over een aantal subthema's de volgende vragen.

Regelarm beleid

Het OfU is er trots op een regelarm fonds te zijn. Er zijn geen weigeringsgronden. Dit strookt niet met het beleid rond subsidies die de gemeente zelf verstrekt. Voor reguliere subsidieregelingen zijn er namelijk een groot aantal eisen, vastgelegd in de Algemene Subsidieverordening (hoofdstuk 2 ASV) weigeringsgronden (artikel 8 ASV) en verplichtingen (hoofdstuk 4 ASV). Ook in elk geval de Cultuurnota Beleidsnota Evenementen zijn voorwaarden gesteld aan subsidieverlening. Weliswaar is het OfU een zelfstandige rechtsvorm, maar omdat de geldstromen via de gemeente lopen, kan de gemeente inhoudelijke eisen en verplichtingen stellen aan de uitgaven van het OfU.

1. Hoe kijkt het college naar de regelarmheid van het OfU? En wat vindt het college ervan dat de Algemene Subsidieverordening terecht wel weigeringsgronden heeft en het OfU geen weigeringsgronden kent?
2. Deelt het college de overtuiging dat het wenselijk is dat zolang het OfU aan de OZB niet-woningen gekoppeld is, en zolang de gemeente rol speelt in de geldstroom, het wenselijk is dat de gemeente in samenspraak met ondernemers spelregels opstelt voor de besteding van middelen vanuit de OfU? Zo nee waarom niet?
3. Een voorbeeld van een regel die wij willen zien is dat het OfU geen activiteiten financiert waarbij levende dieren worden ingezet (waarbij net zoals evenementen een uitzondering gemaakt kan worden voor het paard van Sinterklaas). Is het college het met ons eens en wil het college dit overbrengen aan het OfU? Zo nee, waarom niet?

Verduurzaming en vergroening

In de eerste meting van de Utrechtse NEx bleek dat het bedrijfsleven voor 65% verantwoordelijk is voor de totale emissies in de gemeente, dat maar 21,9% van de organisaties maatregelen neemt om de biodiversiteit te behouden of verbeteren en zelfs maar 12,6% *overweegt* hun betrokkenheid bij biodiversiteit te verhogen. Het OfU kan voor ondernemers een goede pot geld zijn om verantwoordelijkheid te nemen voor hun uitstoot en om de biodiversiteitscrisis serieus te nemen. Op dit moment gebeurt dat nog te weinig, want het doel van het OfU is de lokale economie te versterken waardoor duurzaamheid te vaak buiten de prioriteiten valt. Zo werd in 2023 maar 8% van het totaalbudget besteed aan duurzaamheid en groen[1]. Wij vinden dit van belang, niet alleen vanwege de klimaatcrisis en biodiversiteitscrisis, maar ook omdat er scholen en ziekenhuizen zijn die ook OZB niet-woningen betalen en een groot deel van OfU naar andere doelen dan economie moeten.

[1] https://jaarverslag.ondernemersfondsutrecht.nl/

4. Is het college het met de genoemde fracties eens dat de middelen uit het OfU een bijdrage kunnen leveren aan het ondersteunen van bedrijven om maatregelen te nemen om de uitstoot te verlagen of de betrokkenheid bij de biodiversiteit te verhogen?
5. Is het college bereid vanaf 2026 de regel op te leggen aan het OfU, als de gemeente dan nog de faciliterende rol speelt, om een vast percentage van het totaalbudget uit te geven aan verduurzaming en vergroening? Zo ja, kan het college ook eisen opstellen aan dit geld voor verduurzaming en vergroening zodat het wordt uitgegeven aan projecten die echt ten goede komen van het klimaat en het groen in de gemeente? Zo nee, waarom niet?

Ongelijk investeren
Het OfU werkt zodanig dat inkomsten uit een trekkingsgebied ook uitgegeven worden in hetzelfde trekkingsgebied. Je zou kunnen zeggen: dat is eerlijk, want wat je zelf betaalt, krijg je ook terug. Maar dit betekent wel dat financiële verschillen tussen gebieden in onze gemeente in stand blijven , en dit ingaat tegen het idee van ongelijk investeren voor gelijke kansen.

6. Hoe kijkt het college naar deze werking van het OfU waarbij financieel sterkte gebieden in onze gemeente meer kunnen investeren in hun omgeving en financieel zwakkere gebieden minder kunnen investeren in de omgeving (waarmee financiële verschillen tussen verschillende gebieden in onze gemeente in stand blijft)?
7. In hoeverre vindt het college dit passen bij de prioriteit in het coalitieakkoord om ongelijk te investeren voor gelijke kansen?
8. Wat vindt het college van het idee om de gelden van het OfU eerlijker te verdelen over de verschillende gebieden, bijvoorbeeld op basis van aantal ondernemers, of de totale inkomsten eerlijk te verdelen over het aantal deelgebieden?

Niet iedereen doet mee en alles moet op
We horen dat in meerdere trekkingsgebieden maar een beperkt deel van de eigenaren niet-woningen lid is van ondernemersverenigingen, terwijl die wel meebetalen aan het budget van deze trekkingsgebieden. Dit zou betekenen dat maar een deel van de ondernemers bepaalt wat er met het geld gebeurt. Daarnaast horen we geluiden dat het jaarlijks beschikbare geld ook echt uitgegeven moet worden (alles moet op!) vanwege redenen die wij niet kennen.

9. Vindt het college dat het motto ‘door en voor ondernemers’ opgaat als een groot deel van de ondernemers niet betrokken is bij de besteding van het ondernemersfonds? Graag een toelichting.
10. Wat gebeurt er met het geld dat niet uitgegeven wordt? En is er in de afgelopen jaren onderbesteding geweest van het OfU en zo ja om hoeveel ging dat?
11. Herkent het college de signalen dat het jaarlijks beschikbare geld ook echt moet worden uitgegeven in dat jaar en zo ja, wat vindt het college daarvan?
12. Maakt het college zich ook zorgen dat er niet goed overwogen wordt waar het geld naar toe gaat wanneer mensen geld uitgeven om het beschikbare geld op te maken? Zo ja, heeft het college plannen dat tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?

Toenemende financiële omvang
Het te besteden bedrag van het OfU is in de afgelopen 12,5 jaar enorm gegroeid. Zo begon het in 2012 met een bestedingsbedrag van 1,8 miljoen euro, was dat in 2020 7,5 miljoen euro en zal het in 2025 stijgen tot maar liefst 14,6 miljoen euro. Dit komt door stelselmatige verhogingen van de OZB, waardoor niet alleen eigenaren van woningen maar ook de eigenaren van niet-woningen meer OZB betalen. En waar de OZB van woningen dienen als financiering van allerlei plannen van het college, gaat dit deel van de OZB niet-woningen zonder voorbehoud terug naar de eigenaren niet-woningen. Wat hier extra steekt is dat de gemeente miljoenen bezuinigt en snijdt in allerlei belangrijke kostenposten, maar dat het ondernemersfonds sterk doorgroeit. De genoemde fracties stellen vraagtekens bij of een OfU van huidige omvang noodzakelijk is voor de gestelde doelen van het fonds.

13. Hoe kijkt het college naar de enorme groei van het OfU, vooral met de enorme en echt pijnlijke bezuinigingen die momenteel doorgevoerd worden?
14. Is het college het met de genoemde fracties eens dat net als dat eigenaren van woningen via de OZB bijdragen aan de gemeentelijke begroting, ook eigenaren van niet-woningen via de OZB een bijdrage kunnen leveren aan de gemeentelijke begroting?
15. Hoe denkt het college over het instellen van een maximumbedrag voor het OfU en het overige bedrag te gebruiken voor de gemeentelijke begroting? Bijvoorbeeld om uit te geven aan het helpen van kwetsbare groepen (mens, dier en natuur)?

Enquête
Voor het OfU is een rapport door Berenschot gemaakt in 2023. Onderdeel van dit rapport is een enquête die uitgestuurd is naar ondernemers die betrokken zijn bij de ondernemersverenigingen. En dus niet naar iedereen die meebetaalt aan de OZB niet-woningen. Hierdoor geeft het rapport alleen een beeld van de ondernemers die profijt hebben van het fonds in plaats van ondernemers die om eigen redenen geen lid willen of kunnen worden van een ondernemersvereniging en daarmee geen aanvraag doen naar geld uit het fonds. Hierdoor blijft het niet inzichtelijk wat ondernemers denken van het ondernemersfonds en welk deel van de ondernemers betrokken is bij het OfU.

16. Is het college het eens dat de evaluatie van het ondernemersfonds onvolledig is wanneer de niet betrokken ondernemers geen onderdeel van de evaluatie zijn? Zo nee, waarom niet?
17. Is het college bereid om een enquête over het ondernemersfonds op te zetten en te sturen naar alle ondernemers die OZB niet-woningen betalen en de inzichten hiervan tijdig met de raad te delen? Zo nee, waarom niet?

Gesteld door:

- Sjaak van Bemmel, Partij voor de Dieren
- Maarten van Heuven, Partij voor de Dieren
- Gert Dijkstra, EenUtrecht
- Rik van der Graaf, ChristenUnie
- Mohamed Talhaoui, Partij van de Arbeid

Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie

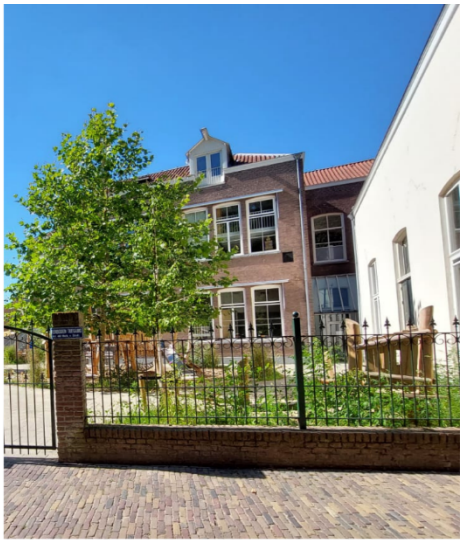
Dossiernummer	4465
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	13 maart 2025
Agendapunt	9
Titel	Raadsvoorstel Beleidsnota Onderwijshuisvesting 2026-2041
ID	4685
Behandelend ambtenaar	Sophie Nauwelaerts de Agé
Telefoon	0302862604
E-mail	sophie.nauwelaertsdeage@utrecht.nl
Datum collegebesluit	
Geocodering	Stad Utrecht
Thema	Onderwijs
Portefeuillehouder	Wethouder Eerenberg
Beleidsveld	Onderwijshuisvesting
Referendabel	Ja
Reden niet referendabel	
Raadsadviseur (lijst)	Willemien Kok/Cie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie/06-24862310
Behandelvoorstel	
Resultaat commissiebehandeling	
Resultaat raadsbehandeling	

Geagendeerd	Vergaderdatum
Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie	6 februari 2025
Commissie Volksgezondheid, Onderwijs, Werk en Economie	**13 maart 2025**

Voorgesteld besluit

Beleidsnota Onderwijshuisvesting

2026-2041

Gemeente Utrecht

Utrecht.nl

Inhoudsopgave

A. Samenvatting 5

1. Introductie 6

2. Doelstellingen 10

B. Opgave 11

1. Kaders 12

2. Context 21

3. Doelstellingen en uitgangspunten 25

Ambitie en doelstellingen 26

Een toereikende capaciteit aan schoolgebouwen en gymzalen 26

Kwalitatief goede schoolgebouwen en gymzalen 31

4. Uitvoeringsprogramma 37

(Af)wegingskader 37

De programmering 39

C. Monitoren, sturen en verantwoorden 43

1. Indicatoren 43

2. Risico's 46

3. Financiën 50

4. Voortgang en verantwoording 56

a. Beleidsnota en uitvoeringsprogramma 56

b. Huisvestingsprogramma 59

D. Bijlagen 60

Sectie 4.01 Afkortingenlijst 60

Sectie 4.02 Overzicht projecten (uitvoeringsprogramma) 61

Sectie 4.03 Wijkportretten/profielen 61

Sectie 4.04 Adviezen themateams Duurzaamheid en Flexibele huisvesting 61

Voorwoord

Beste lezer,

Goed onderwijs begint bij een gezonde, inspirerende en duurzame leeromgeving. Als wethouder Onderwijs voel ik een grote verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat ieder kind in Utrecht kansrijk kan opgroeien. Scholen zijn niet alleen plekken waar kennis wordt overgedragen, maar ook waar kinderen leren samenleven, hun ambities vormgeven en opgroeien tot verantwoordelijke burgers. Met het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) werken we eraan om deze visie stap voor stap werkelijkheid te maken.

In Utrecht staan we voor een grote uitdaging: veel schoolgebouwen voldoen niet meer volledig aan de eisen van deze tijd. Het is belangrijk dat we deze gebouwen blijven vernieuwen en aanpassen. Tegelijkertijd moeten we kritisch kijken naar hoe we onze onderwijsruimtes zo efficiënt mogelijk kunnen gebruiken. In sommige wijken hebben we te maken met leegstand en overcapaciteit, terwijl in andere wijken juist een tekort dreigt. Dit vraagt om een doordachte aanpak waarbij we schoolgebouwen en gymzalen op de juiste plekken beschikbaar maken en toekomstbestendig inrichten.

Terwijl het onderwijsniveau onder druk staat en de stad groeit, is het belangrijk dat we leeromgevingen creëren waar leerlingen het beste uit zichzelf kunnen halen en waar zowel zij als leraren met plezier naartoe gaan. Flexibele, duurzame en toekomstbestendige gebouwen zijn daarbij onmisbaar.

Het IHP richt zich op twee hoofddoelen: het waarborgen van voldoende capaciteit aan schoolgebouwen en gymzalen én het creëren van kwalitatief goede huisvesting. Dit betekent dat we zorgen voor voldoende plekken, dichtbij huis en voor elk kind een basisschool in iedere wijk. Daarnaast is de kwaliteit van de onderwijshuisvesting van groot belang. Schoolgebouwen moeten zowel toekomstbestendig als duurzaam zijn en bijdragen aan inclusief onderwijs. Ze moeten meegroeien met de behoeften van leerlingen, leraren en de stad.

In Utrecht vinden we het belangrijk om plekken te creëren die kinderen, jongeren en ouders ondersteunen in hun verschillende behoeften en ontwikkelingen. We willen dat zij terecht kunnen op locaties die toegankelijk zijn en waar ze zich welkom voelen. Een belangrijk onderdeel hiervan zijn de buurtscholen. Deze buurtscholen vormen een laagdrempelige, vertrouwde plek in de wijk waar verschillende organisaties samenwerken met scholen, ouders en kinderen. Het is een plek waar kinderen niet alleen leren, maar ook hun sociale vaardigheden en persoonlijke groei verder ontwikkelen, met steun van organisaties zoals sportverenigingen, culturele instellingen, de bibliotheek en jongerenwerk: allemaal onder één dak. Door gebouwen multifunctioneel en flexibel in te richten, kunnen we de ruimte ook voor andere activiteiten gebruiken, waarbij de drempel laag is om naar binnen te stappen.

We realiseren ons dat het creëren van laagdrempelige, toegankelijke plekken voor de wijk geen gemakkelijke opgave is. De groei van de stad en stijgende kosten vragen om slimme keuzes en intensieve samenwerking. Bij het maken van dit plan hebben we intensief samengewerkt met de schoolbesturen om hun inzichten en behoeften mee te nemen. Wat dit plan bijzonder maakt, is dat we voor het eerst op een wijkgerichte manier hebben gewerkt. Per wijk hebben we samen met de schoolbesturen gekeken naar wat er nodig is en welke mogelijkheden er zijn.

Met trots presenteer ik u dit plan. Deze nota legt een duurzame en toekomstgerichte basis voor de onderwijshuisvesting in Utrecht. Samen zetten we hiermee een belangrijke stap richting een Utrecht waarin elk kind zich thuis voelt op school en zijn of haar dromen kan waarmaken.

Met vriendelijke groet,

Eelco Eerenberg
Wethouder Onderwijs
Gemeente Utrecht

A. Samenvatting

In deel A gaan we in op de aanleiding om de nota op te stellen, de scope van de nota en de doelstellingen op hoofdlijnen. Dit vormt hiermee de samenvatting, aan- en inleiding van de nota.

De beleidsnota Onderwijshuisvesting 2026-2041 richt zich op de te realiseren doelstellingen en beleidsmatige uitgangspunten betreffende de onderwijshuisvesting in de gemeente Utrecht. Dit beleid ligt als basis voor de realisatie en renovatie van schoolgebouwen, monumentale schoolgebouwen, gymzalen, benodigde tijdelijke huisvesting voor schoolgebouwen die worden gerenoveerd en een doorloop van projecten uit het huidige Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting (MPOHV). Het gaat om 99 projecten. Dit is een samenhangend pakket aan te realiseren projecten, die zorgen voor een eigentijds en toekomstbestendig scholenlandschap in Utrecht.

We geven invulling aan het toekomstbestendige scholenlandschap door middel van de volgende uitgangspunten:

1. Een toereikende capaciteit aan schoolgebouwen en gymzalen.

- Voor elke Utrechtse leerling in het primair onderwijs streven we naar een beschikbare plek in de wijk waar zij wonen.
- We bouwen geen nieuwe scholen als er binnen de verwijsafstand nog voldoende capaciteit beschikbaar is.
- Wij streven naar efficiënt gebruik van schoolgebouwen door meervoudig ruimtegebruik en het verminderen van het aantal kleine schoollocaties.
- Samen met schoolbesturen houden we herschikkingsgesprekken met als doel gebouwen optimaler te benutten.
- Schoollocaties met minder dan 191 leerlingen zijn in het uitvoeringsprogramma gemarkeerd als onderdeel van de herschikkingsopgave. We stimuleren samenwerking en fusie om leegstand te verminderen en de bezettingsgraad van schoolgebouwen te verhogen
- Wij maximeren het aantal leerlingen op basis van de grootte van het schoolgebouw, zodat we uitbreiding voorkomen en het aantal dislocaties verminderen.
- Met een multifunctionele faciliteit bedoelen wij: “Een gebouw waar verschillende organisaties, overwegend maatschappelijk, hun voorzieningen, producten en diensten aanbieden”.
- We geven invulling aan de multifunctionele faciliteiten door actief te zoeken naar koppelkansen om functies binnen gebouwen te combineren.
- Het vraagstuk van meerdere functies binnen één gebouw omvat meer dan alleen onderwijshuisvesting, daarom kijken we binnen de gemeente Utrecht integraal naar de verbinding met andere beleidsvelden.
- Bij nieuwbouw, en waar mogelijk renovaties, zetten we in op een flexibel (school)gebouw, zodat het gebouw kan meebewegen met de groei van de stad.
- In de eerste twee fases van het uitvoeringsprogramma worden de meeste scholen uit de dertig kwetsbare buurten aangepakt.

2. Kwalitatief goede schoolgebouwen en gymzalen.

- Wij zorgen ervoor dat schoolgebouwen voldoen aan alle wettelijke eisen op het gebied van veiligheid, gezondheid, functionaliteit en toegankelijkheid, zoals vastgelegd in wet- en regelgeving.
- Bij renovatie en nieuwbouw van schoolgebouwen passen de frisse scholen klasse B toe. Hierbij is extra aandacht voor luchtkwaliteit, temperatuur, en geluid.
- Inclusie is een recht voor kinderen en een verantwoordelijkheid voor schoolbesturen en samenwerkingsverbanden, zoals het ministerie van OCW aangeeft.
- Speciaal (basis) onderwijs bouwen we altijd in combinatie met een reguliere school.
- Bij nieuwbouw of renovatie van schoolgebouwen in Utrecht passen we de Utrechtse Standaard Toegankelijkheid (UST) toe, waarbij alle ruimtes en verbindingen worden vastgelegd in een ruimtematrix en routeschema.
- We streven naar energieneutrale (ENG) schoolgebouwen, met focus op het verlagen van energieverbruik en CO2-uitstoot, en passen circulaire oplossingen toe waar mogelijk.

1. Introductie

Aanleiding

Utrecht groeit naar verwachting van ruim 377.000 in 2025 naar ongeveer 473.000 inwoners in 2040 volgens de bevolkingsprognose. Daarmee groeit ook de vraag naar woningen, groen, voorzieningen, banen, mobiliteit en (duurzame) energie. Utrecht omarmt die groei en wil deze benutten om gezond stedelijk leven voor iedereen te versterken. We willen namelijk dat Utrecht een stad is waar we in de toekomst op een gezonde manier met elkaar samen leven, wonen en werken.

Met de groei van het aantal woningen en inwoners dienen ook de bijhorende voorzieningen in de juiste balans mee te groeien. Meer inwoners betekent ook meer kinderen. Om te groeien in balans zijn dus ook voldoende schoolgebouwen nodig. Als gemeente hebben we de zorgplicht om tijdig te voorzien in voldoende, kwalitatief goede én gezonde schoolgebouwen voor alle Utrechtse leerlingen.

In 2023-2024 gaan er 50.618 leerlingen naar school in Utrecht. Volgens de leerlingenprognose 2024 is de verwachting dat de leerlingenaantallen in Utrecht blijven groeien tot 53.596 leerlingen in 2040. Dat is een groei van bijna 3.000 leerlingen.

De toekomstige onderwijshuisvestingsbehoefte plaatsen wij in het nieuwe integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs in een meerjarenperspectief voor de periode 2026-2041. Het huidige meerjarenperspectief onderwijshuisvesting (MPOHV) loopt in 2025 af. Actualisatie van het meerjarenperspectief is nodig op basis van nieuwe inzichten, ontwikkelingen, eisen en ambities. Daarnaast is door een wetswijziging een IHP verplicht, dat bestaat uit deze beleidsnota en het bijbehorende uitvoeringsprogramma. Door vaststelling van deze nieuwe beleidsnota, vervalt het meerjarenperspectief onderwijshuisvesting (MPOHV) dat tot en met 2025 loopt.

Financiën in beweging

Wij staan voor grote uitdagingen op het gebied van onderwijshuisvesting. In onze verdichtende steden is het vinden van een geschikte onderwijslocatie erg lastig. Stijgende marktprijzen en bouwkosten en aanvullende (gemeentelijke en zelfs Europese) eisen die worden gesteld aan de gebouwen vergroten bovendien de financiële druk op de begroting voor onderwijshuisvesting. Bij de uitvoering van projecten zien we uitdagingen die breder zijn dan alleen onderwijshuisvesting, zoals netcongestie, beperkte binnenstedelijke ruimte en stedenbouwkundige eisen. Daarom maken we met schoolbesturen via het Integraal Huisvestingplan (IHP) onderwijs lange termijn afspraken om

prioriteiten te stellen en een planmatige, duurzame en toekomstgerichte aanpak van onderwijshuisvesting mogelijk te maken.

De mate waarin we komende jaren invulling kunnen geven aan de financiële en inhoudelijke uitgangspunten verschilt. Er is beperkte financiële ruimte om in te zetten op ambities die verder strekken dan onze wettelijke taak op onderwijshuisvesting. In tijden van financiële krapte moeten we scherpe keuzes maken. Hierom is er gedurende het opstellen van het IHP en UVP voortdurend gezocht naar het vinden van de juiste balans tussen de genoemde uitdagingen en het realiseren van ambities enerzijds en de beschikbare capaciteit en middelen anderzijds.
Afgelopen jaren hebben we gewerkt met normbedragen zoals opgenomen in de verordening. Voor een groot aantal projecten was dat normbedrag niet toereikend, door verschillende ontwikkelingen waar we mee te maken hebben. Daarom is gekeken welk normbedrag wel passend is in de huidige tijden. Dat nieuwe normbedrag is de basis geweest van de doorrekening van het uitvoeringsprogramma. Hierover leest u meer in deel C hoofdstuk 3 Financiën.

Alhoewel dit een zoektocht is die de komende jaren nog niet afgerond zal zijn, hebben we reeds scherpe keuzes moeten maken. Keuzes die er voor zorgen dat we een toereikend programma hebben voor de komende IHP-periode. Keuzes die duidelijkheid geven aan heel veel schoolbesturen, waardoor de kinderen in een goed geoutilleerd schoolgebouw onderwijs kunnen volgen. Maar het is voor dit moment wel gericht op het minimaal noodzakelijke niveau. Simpelweg omdat de middelen de komende jaren ontbreken om de gedeelde hogere ambities (volledig) te kunnen realiseren.
Dat betekent echter niet dat we alle ambities loslaten. Het gaat hier immers om een meerjarenstrategie die zich op de komende zestien jaar richt. Waar mogelijk willen we, binnen de bestaande financiële kaders, ervoor zorgen dat onze schoolgebouwen zo veel mogelijk inclusief, flexibel en duurzaam zijn. Tegelijkertijd moeten we ook realistisch zijn, niet alles zullen we (meteen) kunnen realiseren. Hiervoor zijn deels aanvullende middelen nodig. We blijven ons daarom inzetten om deze benodigde middelen van het Rijk te krijgen, aangezien onderwijshuisvesting een wettelijke taak is. Het is genoegzaam bekend dat er landelijk fors meer geld bij moet om aan alle ambities te kunnen voldoen (zie o.a. Meer info over brief aan Kamer | Bouwstenen).

Invulling van ambities

In de beleidsnota willen we vele ambities realiseren. Het belang van goed onderwijs in de stad is evident zeer groot. Maar op dit moment kan niet aan alle ambities volledig invulling worden gegeven. Dat betekent dat er aan die ambities op een andere wijze en / of ander moment invulling dient te worden gegeven. Er is geen aanvullend budget opgenomen voor de volgende uitgangspunten, doordat bij de Voorjaarsnota 2024 al bezuinigingen moesten worden doorgevoerd:

- Inclusievere schoolgebouwen
- Klimaatadaptiviteit en circulariteit (onderdeel duurzaamheid)
- Flexibele huisvesting

Zo zijn ook schoolgebouwen die tot twintig jaar geleden zijn gerenoveerd, en die dus niet op het UVP hoeven te komen, maar energetisch wel slecht scoren niet opgenomen in het uitvoeringsprogramma.

Verder is er fors getemporiseerd in de programmering. Dat betekent dat er meerdere projecten zijn doorgeschoven of uiteindelijk helemaal niet zijn opgenomen in de programmering. Dit kan gevolgen hebben voor de kwaliteit van de schoolgebouwen en het onderhoudsniveau.

De komende jaren moet worden gekeken hoe er ruimte kan worden gevonden om concreet invulling te geven aan de niet gedekte ambities. We blijven hier uiteraard wel voortdurend op inzetten, in samenwerking met de stakeholders. Enerzijds door per project te onderzoeken hoe aan één van de

ambities binnen de mogelijkheden wel invulling kan worden gegeven. Anderzijds door continue te verkennen naar aanvullende mogelijkheden, te lobbyen bij het Rijk, onderzoek te doen naar andere vormen van samenwerking, aan te sluiten op landelijke programma's etc.

Uitgangspunten voor nieuwbouw of renovatie

De uitgangspunten voor nieuwbouw of renovatie van schoolgebouwen zijn:

- het Besluit bouwwerken leefomgeving (voorheen 'het bouwbesluit')(wettelijk);
- Norm Frisse scholen klasse B (excl. licht en energie)(bovenwettelijk);
- Utrecht Standaard Toegankelijk (bovenwettelijk);
- ENG schoolgebouw bij nieuwbouw en in 25% van de renovaties (bovenwettelijk) (onderdeel ambitie duurzaamheid);
- Toeslag voor Stedenbouwkundige eisen indien van toepassing (bovenwettelijk).

Het krediet dat voor nieuwbouw of renovatie wordt verstrekt aan de bouwheer is gestoeld op deze uitgangspunten, maar is herijkt op basis van actuele marktontwikkelingen en het prijsniveau 2025.

Dit leidt ertoe dat van de looptijd van zestien jaar van dit IHP (2026-2041) de benodigde investeringen voor de projecten uit de eerste tien jaren volledig zijn gedekt. Dekking voor het restant van de projecten wordt bij de actualisaties van het IHP meegenomen.

Naast de wettelijke voorschriften die we hiervoor hanteren en/of inzetten, is het voeren van herschikkingsgesprekken met de schoolbesturen het belangrijkste middel om die doelen te bereiken. Vanuit de herschikking van de bestaande portefeuille wordt op wijkniveau gekeken naar andere inzet van schoolgebouwen, betere spreiding van leerlingen en het verhogen van de bezettingsgraad. Zie deel B, uitwerking van de doelstelling 'een toereikende capaciteit aan schoolgebouwen en gymzalen.

Scope en leeswijzer

De reikwijdte van het IHP onderwijs beslaat alle voorzieningen die in de Verordening huisvesting scholen gemeente Utrecht zijn opgenomen, zoals renovatie, (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding. Het plan omvat schoolgebouwen, strategische wissellocaties (tijdelijke huisvesting) en gymzalen voor primair onderwijs (PO), (voortgezet) speciaal onderwijs ((V)SO) en voortgezet onderwijs (VO). De verantwoordelijkheid voor het onderhoud van de schoolgebouwen ligt bij het schoolbestuur en valt daarmee buiten de scope van dit IHP onderwijs. Daarnaast zijn schoolbesturen vaak de bouwheer van bouwprojecten en realiseren in dat geval de schoolgebouwen. Bij het opstellen van het IHP onderwijs zijn de schoolbesturen geraadpleegd om hun behoeften en inzichten mee te nemen in het proces. We hebben namelijk een belangrijk gezamenlijk doel: het realiseren van voldoende, goede en duurzame scholen voor elk kind. Daarnaast zijn schoolbesturen vaak bouwheer en verantwoordelijk voor het onderhoud van de gebouwen. Deze intensieve samenwerking heeft ons in staat gesteld om input uit het veld en de beleidsmatige kaders te integreren in een plan dat recht doet aan zowel de ambities van de stad als de behoeften van het onderwijs.

Het integraal huisvestingsprogramma (IHP) voor de periode 2026 – 2041 bestaat uit een beleidsnota en een uitvoeringsprogramma en richt zich op twee hoofddoelen: 1) voldoende en 2) kwalitatief goede huisvesting voor scholen. In **deel A** zetten we uiteen hoe we aan deze twee doelstellingen werken. We richten ons enerzijds op de realisatie van voldoende huisvesting door leegstand en het aantal kleine schoollocaties te verminderen, het efficiënt gebruik van de beschikbare ruimte te bevorderen en multifunctionele faciliteiten te stimuleren. Daarnaast waarborgt het IHP onderwijs kwalitatief goede huisvesting door naast te voldoen aan wettelijke eisen ook aandacht te hebben voor onder andere

toegankelijkheid en duurzaamheid. Naast de twee doelen zijn er ook principes waar we middels onderwijshuisvesting aan bijdragen, zoals inclusief onderwijs en het klimaatakkoord.

In **deel B** wordt de opgave uiteengezet, inclusief de beleidskaders, context, uitgangspunten en wordt het uitvoeringsprogramma op hoofdlijnen toegelicht. Het uitvoeringsprogramma wordt apart van deze beleidsnota door het college vastgesteld voor een periode van zestien jaar.

In **deel C** wordt het monitoren, sturen en verantwoorden besproken. Dit deel behandelt de indicatoren waarop we sturen, evenals de risico's, financiële kaders, voortgangs- en verantwoordingsstructuren.

In **deel D** zijn de bijlagen opgenomen. Daarin is een overzicht van de projecten, wijkportretten, de manier van participatie van de schoolbesturen en de adviezen van de themateams duurzaamheid en flexibele huisvesting opgenomen. Ook is in de bijlage een afkortingenlijst opgenomen.

2. Doelstellingen

In dit hoofdstuk gaan we in op de ambitie en de daarbij behorende doelstellingen en uitgangspunten die we bij de programmering van onderwijshuisvesting hanteren. Dit is de basis voor de gehele beleidsnota en zal in de delen B, C en D nader worden uitgewerkt.

Ambitie

Kinderen en jongeren in Utrecht groeien kansrijk op in een stabiele, gezonde, stimulerende en liefdevolle omgeving. Met onze scholen faciliteren we deze kansrijke omgeving voor kinderen. Dit vraagt om schoolgebouwen die geschikt zijn voor het geven van modern en eigentijds onderwijs. Niet alleen nu, maar ook in de komende jaren. Het beleid voor onderwijshuisvesting draagt daarmee bij aan gezond stedelijk leven voor iedereen in Utrecht.

Doelstellingen en uitgangspunten

Deze ambitie is vertaald in de volgende doelstelling:

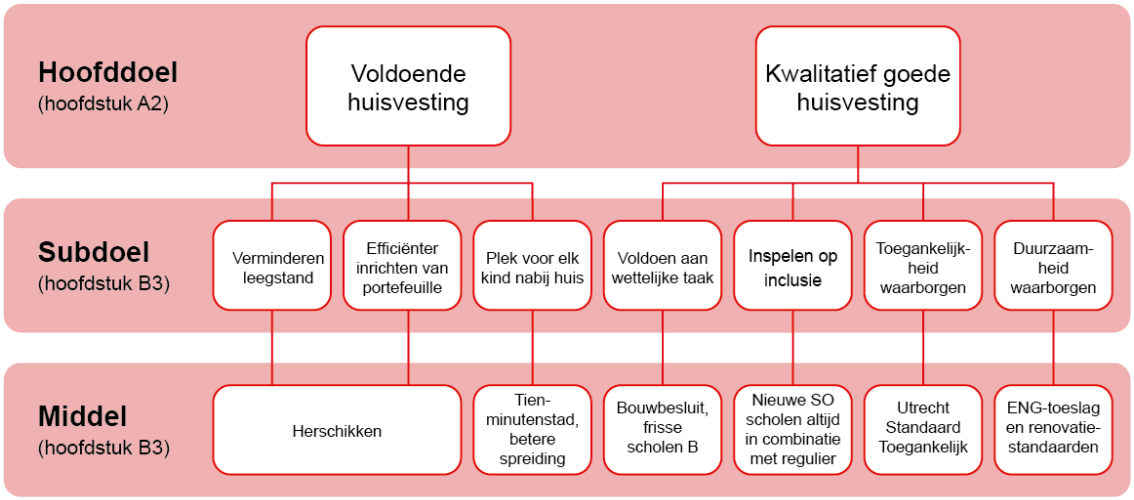
Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen, die voldoende passend en duurzaam is.

Deze doelstelling concretiseren we in:

1. Een toereikende capaciteit aan schoolgebouwen en gymzalen.
2. Kwalitatief goede schoolgebouwen en gymzalen.

Met ‘Een toereikend aantal schoolgebouwen en gymzalen’ bedoelen we dat er altijd voldoende scholen moeten zijn voor alle leerlingen die in Utrecht naar school gaan. Bij voorkeur zo thuisnabij mogelijk. Deze doelstelling sluit aan bij onze wettelijke taak om zorg te dragen voor adequate huisvesting van scholen in het PO, VO en (V)SO. Met kwalitatief goede schoolgebouwen en gymzalen bedoelen we onder meer dat de scholen tenminste moeten voldoen aan het Besluit bouwwerken leefomgeving en frisse scholen klasse B. Het wegingskader is hiervoor het vertrekpunt, zie deel B, paragraaf 4 van deze beleidsnota.

Doelenboom

B. Opgave

In deel B gaan we allereerst in op de **wettelijke** kaders die bepalend zijn voor de keuzes die in het IHP onderwijs gemaakt worden. Daarna gaan we in hoofdstuk 2 in op de **beleidsmatige ambities** die in Utrecht zijn vastgesteld in onder meer de Utrechtse onderwijsagenda (UOA), waaraan vanuit onderwijshuisvesting randvoorwaardelijk wordt bijgedragen.

1. Kaders

Wettelijke kaders zijn bepalend voor de wijze waarop we onderwijshuisvesting in Utrecht vormgeven. In 1.1 gaan we in op de wettelijke kaders en vervolgens in 1.2 hoe dit is uitgewerkt in de *lokale juridische kaders* zoals vastgelegd in de *verordening huisvesting scholen gemeente Utrecht.*

1.1 Wettelijke kaders

WPO, WVO en WEC

Huisvesting van scholen is een belangrijk onderdeel van de *Wet op het Primair Onderwijs* (WPO[1]), de *Wet Voortgezet Onderwijs* 2020 (WVO 2020[2]) en de *Wet op de Expertisecentra* (WEC[3]). De gemeente heeft de wettelijke taak om te voorzien in huisvesting van de scholen in het PO, VO en (V)SO. In de drie beschreven wetten wordt ingegaan op wat precies onder de voorziening huisvesting wordt verstaan, wat de rol van gemeente daarin is en hoe het bouwheerschap te regelen. De Wet op het primair onderwijs bepaalt hoe het basisonderwijs in grote lijnen geregeld moet zijn en regelt niet alleen het reguliere basisonderwijs, maar ook het speciaal basisonderwijs. De scholen voor speciaal onderwijs bieden aangepaste programma's en ondersteuning om te voldoen aan de fysieke, cognitieve of emotionele behoeften van hun leerlingen. Deze scholen vallen onder de *Wet op de Expertise Centra.*

> Gemeenten zijn verantwoordelijke voor de huisvesting van scholen. De bekostiging komt vanuit de algemene uitkering van het gemeentefonds.

Vaak zijn schoolbesturen bouwheer van de bouwprojecten. Dit verwijst naar de opdrachtgever die verantwoordelijk is voor de bouw van een project, oftewel de partij die verantwoordelijk is voor het initiëren, financieren en/of begeleiden van de bouw of renovatie van schoolgebouwen.

Het huisvesten van scholen is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Het onderhouden van scholen is de verantwoordelijkheid van schoolbesturen. Hieronder is een afbeelding toegevoegd die de verdeling laat zien van (financiële) verantwoordelijkheden tussen de gemeente en het schoolbestuur. Dit begint bij de middelen vanuit het Rijk, die worden verdeeld tussen de gemeente en de schoolbesturen. De gemeente ontvangt middelen voor investeringen in gebouwen, zoals nieuwbouw en renovaties, terwijl de schoolbesturen middelen krijgen voor het meerjarig onderhoud, de exploitatie van en aanpassingen aan de gebouwen. De bekostiging komt vanuit het gemeentefonds, waarbij een deel van de uitgaven, de investeringen, moet worden gefinancierd.

[1] Wet op het primair onderwijs
[2] Wet voortgezet onderwijs 2020
[3] Wet op de expertisecentra

Wet planmatige aanpak onderwijshuisvesting

Het ministerie van OCW werkt al enkele jaren aan een wetswijziging op het gebied van onderwijshuisvesting, naast aanpassingen in bestaande wetgeving betekent dit ook een nieuwe wet ‘planmatige aanpak onderwijshuisvesting’. Het voornaamste doel van deze wet is om schoolbesturen en gemeente meer planmatig met elkaar te laten samenwerken bij investeringen in schoolgebouwen. De beoogde inwerkingtreding is 1 augustus 2025. Het wetsvoorstel wordt in 2024 aan de Tweede Kamer voorgelegd. De verwachting is dat het proces ongeveer negen maanden in beslag neemt. In het onderwijs zijn de vaste momenten waarop nieuwe wetgeving in werking kan treden doorgaans 1 augustus en 1 januari. Als alles volgens planning verloopt, treedt de nieuwe wet in augustus 2025 in werking. Mocht er vertraging optreden, dan wordt de inwerkingtreding januari 2026.

- De grootste wijzigingen zijn:
- Gemeenten worden verplicht om per vier jaar een IHP onderwijs op te stellen en scholen worden verplicht om een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) op te stellen.
- Het begrip renovatie wordt toegevoegd aan de aan te vragen voorzieningen in de huisvesting, als alternatieve maatregel voor vervangende nieuwbouw.
- Het investeringsverbod voor PO wordt opgeheven.

> Gemeenten worden verplicht om per vier jaar een IHP op te stellen en scholen worden verplicht om een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) op te stellen.

Deze wijzigingen hebben naar verwachting weinig invloed op het beleid van de gemeente Utrecht. Er wordt immers al lange tijd gewerkt met een IHP onderwijs (voorheen MPOHV genoemd) en renovatie is reeds een aan te vragen voorziening. Nieuw voor Utrecht is het opheffen van het investeringsverbod door het primair onderwijs. Het opheffen geeft meer ruimte tot overleg en het toepassen van maatwerkoplossingen per schoolgebouw, aangezien schoolbesturen nu zelf mee kunnen investeren. Verder zal er nog een slag moeten worden gemaakt in het verzamelen van de gestelde basisinformatie (zoals bijvoorbeeld het aanvragen van de energielabels) over de schoolgebouwen.

Wet Meer ruimte voor nieuwe scholen

Het stichten van een nieuwe school verloopt sinds juli 2021 via de Wet Meer ruimte voor nieuwe scholen[4]. Doel van deze wet is om ervoor te zorgen dat het aanbod funderend onderwijs (de overkoepelende term voor het basisonderwijs en voortgezet onderwijs) beter aansluit bij de daadwerkelijke belangstelling van leerlingen en ouders en dat het bijdraagt aan meer vernieuwing in het onderwijs en keuzevrijheid voor de ouders. Het ministerie van OCW beoordeelt en beslist over een aanvraag van een nieuw initiatief. Daarna moeten we als gemeente voorzien in passende huisvesting van deze nieuwe school.

> Het doel van de wet Meer ruimte voor nieuwe scholen is ervoor te zorgen dat het aanbod van het funderend onderwijs beter aansluit bij de daadwerkelijke belangstelling van leerlingen en ouders.

De jaarlijkse cyclus van indienen van nieuwe initiatieven bij het ministerie sluit niet goed aan op het maken van bouwplannen voor onderwijshuisvesting zoals is opgenomen in dit IHP onderwijs. De huisvesting van nieuwe initiatieven doorkruist de structurele afspraken die we met bestaande schoolbesturen maken. Deze tegenstrijdigheid in wetgeving belemmert een efficiënte planning van

[4] Wet Meer ruimte voor nieuwe scholen

onderwijshuisvesting en veroorzaakt onzekerheid voor zowel gemeenten als schoolbesturen. De uitvoering van de Wet Meer ruimte voor nieuwe scholen wordt bovendien in opdracht van OCW gedurende vijf jaar gemonitord en geëvalueerd. De eindrapportage zal eind 2025 gereed zijn. Op basis van deze eindrapportage volgt mogelijk een aanpassing van deze wet[5].

Kleine scholentoeslag en gemiddelde schoolgrootte

In het regeerakkoord van 2024 is aangekondigd dat men in het funderend onderwijs de ‘kleine-scholen-toeslag’ wil omvormen naar een dunbevolktheidstoeslag, waardoor de middelen herschikt worden ten gunste van kleine scholen in dunbevolkte gebieden en regio’s waar de laatste school van een richting dreigt te verdwijnen. Daarnaast werkt OCW aan een wijziging van de uitzonderingsgrond “de gemiddelde schoolgrootte".

> Door de 'kleine-scholen-toeslag' om te vormen naar een dunbevolktheidstoeslag ontvangen scholen onder de opheffingsnorm minder financiële middelen, wat hen extra stimuleert om samen te werken of te fuseren.

De omvorming van de kleine-scholen-toeslag naar een dunbevolktheidstoeslag leidt ertoe dat scholen onder de opheffingsnorm (in Utrecht is dit 191 leerlingen) minder financiële middelen ontvangen en extra gestimuleerd worden om samenwerking of fusie met andere scholen of schoolbesturen te zoeken. Hetzelfde geldt voor de aanpassing van de uitzonderingsgrond[6]. De voorgestelde wetswijzigingen zijn in lijn met de in Utrecht reeds ingezette gesprekken met schoolbesturen over het herschikken[7] van kleine schoollocaties en het niet opnemen van scholen onder de opheffingsnorm in het IHP onderwijs. Het sluit ook aan bij het efficiënter inzetten van capaciteit in het onderwijs en het terugdringen van het lerarentekort, beschreven in motie M2024/26 “Meer samenwerking, minder concurrentie”. De uiteindelijke keuze voor het sluiten van een school ligt bij het schoolbestuur.

[5] Brief stand van zaken vierde ronde stichtingsaanvragen en ouderverklaringen in het kader van de wet 'Meer ruimte voor Nieuwe scholen' van 19 november 2024
[6] Er zijn uitzonderingsgronden voor scholen die niet voldoen aan de opheffingsnorm, zoals de gemiddelde schoolgrootte of de afstand van andere scholen binnen dezelfde geloofsrichting. De website van de Rijksoverheid vermeldt alle uitzonderingsgronden.
[7] Zie hoofdstuk Indicatoren

Inclusief onderwijs

Schoolbesturen hebben samen met gemeenten de opdracht om voor het funderend onderwijs zorg te dragen voor goed onderwijs in goede gebouwen. De ontwikkeling naar inclusief onderwijs heeft daarbij invloed op het meerjarenperspectief van de onderwijshuisvesting. Schoolbesturen onderzoeken wat inclusief onderwijs concreet voor hen betekent, terwijl gemeenten bekijken hoe zij dit kunnen faciliteren in de huisvesting. In die zoektocht zijn de afgelopen jaren verschillende definities van inclusief onderwijs ontstaan.

Schoolbesturen verkennen wat inclusief onderwijs voor hen inhoudt en gemeenten onderzoeken hoe zij dit vervolgens kunnen ondersteunen in de huisvesting.

Samenvatting van de ambitie voor inclusief onderwijs

Inclusief onderwijs is onderwijs waarbij alle kinderen en jongeren dichtbij huis, volwaardig en gelijkwaardig toegang hebben tot een inclusieve leeromgeving waarin zij zich samen ontwikkelen en samen leren en participeren. Binnen een inclusieve leeromgeving zijn alle kinderen welkom op een school dichtbij huis. Er wordt vanuit een pedagogische basis gewerkt aan de brede ontwikkeling van alle kinderen. Elk kind ontwikkelt zich, wordt gezien en hoort erbij. De kinderen leren met en van elkaar. Het schoolteam is multidisciplinair en biedt de ondersteuning die nodig is om alle kinderen onderwijs te bieden. De inclusieve leeromgeving is toegankelijk voor alle kinderen, leraren en ouders.[8]

Inclusief onderwijs heeft een plek in de ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden, echter de vertaling naar praktische consequenties op schoolniveau en in de huisvesting ontbreekt hierin. In de eerste vier jaren van het IHP onderwijs zullen we daarom bij ieder nieuwbouw- en renovatieprojecten in het uitvoeringsprogramma bij de projectdefinitie aangeven of en op welke wijze in dit project rekening wordt gehouden met inclusief onderwijs (inclusief het huisvesten van niet-onderwijs kindpartners). Na vier jaar zullen we indien er meer duidelijkheid is, het IHP onderwijs daarop aanpassen.

Het VN-verdrag

Het VN-verdrag inzake de rechten van personen met handicap (Convention on the rights of persons with disabilities , hierna te noemen VN-verdrag) heeft als doel dat de wereld toegankelijk en inclusief is voor iedereen. Het verdrag is een mensenrechtenverdrag: het beschrijft de rechten van mensen met een beperking of chronische ziekte op gelijke behandeling en participatie. Om deze (mensen)rechten te realiseren, is het belangrijk dat de toegankelijkheid van onderwijs, werk, wonen, omgeving, informatie, gebouwen, mobiliteit, passende zorg en ondersteuning, participatie en dienstverlening goed geregeld is.

VN-verdrag beschrijft dat de toegankelijkheid van onderwijs goed geregeld moet zijn, dat doen we in Utrecht met Utrecht Standaard Toegankelijk (hoofdstuk 1.2, lokaal kader).

Met het ratificeren van het VN-verdrag in juli 2016 erkent Nederland het recht van personen met een handicap op onderwijs (artikel 24). Artikel 24 zegt daar onder andere over: '*Teneinde dit recht zonder discriminatie en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, waarborgen Staten die Partij zijn een inclusief onderwijssysteem op alle niveaus en voorzieningen voor een leven lang leren*' en '*personen met een handicap toegang hebben tot inclusief, hoogwaardig en gratis basisonderwijs en*

[8] Brief Passend onderwijs: blijven bouwen aan de basis op orde van 10 mei 2024

tot voortgezet onderwijs en wel op basis van gelijkheid met anderen in de gemeenschap waarin zij leven'.

Naast het recht op onderwijs op basis van gelijkheid is in artikel 9 'Toegankelijkheid' vastgelegd dat *'…nemen de Staten die Partij zijn passende maatregelen om personen met een handicap op voet van gelijkheid met anderen de toegang te garanderen tot de fysieke omgeving, tot vervoer, informatie en communicatie, met inbegrip van informatie- en communicatietechnologieën en –systemen, en tot andere voorzieningen en diensten die openstaan voor, of verleend worden aan het publiek, in zowel stedelijke als landelijke gebieden. Deze maatregelen, die mede de identificatie en bestrijding van obstakels en barrières voor de toegankelijkheid omvatten, zijn onder andere van toepassing op:*
***a.** gebouwen, wegen, vervoer en andere voorzieningen in gebouwen en daarbuiten, met inbegrip van scholen, huisvesting, medische voorzieningen en werkplekken;…*'.

Met de ratificatie van dit VN-verdrag is aan de Jeugdwet, WMO en Participatiewet de verplichting toegevoegd om in een periodiek plan op te nemen hoe de gemeenteraad uitvoering geeft aan het verdrag. Voor gemeenten betekent dit dat zij passende maatregelen moeten nemen zodat personen met een handicap zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk kunnen leven.

Om ervoor te zorgen dat onze schoolgebouwen voor iedereen toegankelijk zijn, stellen wij aanvullende eisen die aansluiten bij de UST (Utrecht Standaard Toegankelijk), wat in hoofdstuk 1.2. verder wordt toegelicht onder het lokaal kader.

Kinderrechten

De rechten van kinderen en jongeren staan beschreven in het Kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties. Dit heeft ook betrekking op het recht op onderwijs voor ieder kind. Dat geldt ook voor leerlingen met een zorg- of ondersteuningsvraag. Voor ieder kind moet passend onderwijs beschikbaar zijn. Met het bieden van voldoend onderwijscapaciteit voor ieder kind, dragen we bij aan de doelstellingen van dit verdrag.

> Passend onderwijs moet voor elk kind beschikbaar zijn. Door voldoende onderwijscapaciteit te bieden, dragen we bij aan de doelstellingen van het Kinderrechtenverdrag.

Recent is tevens vastgesteld om in beleid en wetgeving de belangen van kinderen mee te wegen met een Kinderrechtentoets. Wanneer projecten in uitvoering gaan en er aan een programma van eisen wordt gewerkt, kan de bouwheer ervoor kiezen leerlingen in dit proces te betrekken. Vaak is het schoolbestuur de bouwheer.

Klimaatakkoord

Het Klimaatakkoord[9] is een onderdeel van het Nederlandse klimaatbeleid. Het is een wereldwijde overeenkomst tussen veel organisaties en bedrijven, om onder andere de uitstoot van broeikasgassen tegen te gaan en de opwarming van de aarde te beperken. Het belangrijkste doel van het Klimaatakkoord is om de CO2-uitstoot in 2030 met 49% te verminderen, met 1990 als referentiejaar. In 2050 moet de uitstoot van broeikasgassen (CO2) met 95% afgenomen zijn.

[9] Wat is het Klimaatakkoord? | Klimaatverandering | Rijksoverheid.nl

Om de uitstoot van broeikasgassen in 2050 met 95% te verminderen, zoals vastgelegd in het Klimaatakkoord, kan Utrecht bijdragen door onder andere energieneutrale onderwijsgebouwen te realiseren.

Met duurzame / energieneutrale onderwijsgebouwen kan onderwijshuisvesting bijdragen aan het behalen van dit doel. De normbedragen die we in dit IHP onderwijs hanteren, staan echter op gespannen voet met een deel van de doelstellingen uit het klimaatakkoord. Dit staat onder druk door beschikbare financiering. Bij het realiseren van nieuwbouw en renovatie zal daarom maximale inzet zijn op duurzame en energieneutrale onderwijshuisvesting binnen de beschikbare financiële kaders. Bij de uitwerking van de doelstelling in hoofdstuk 3 deel B staat omschreven hoe we in deze context omgaan met de verduurzaming van de onderwijshuisvesting.

1.2 Lokaal kader

Verordening huisvesting scholen in Utrecht

De verordening Huisvesting voor scholen is de set spelregels voor onderwijshuisvesting die we met de schoolbesturen in Utrecht opgesteld hebben en vastgesteld is door de gemeenteraad. Met deze set spelregels hebben we objectieve criteria om het doel, een passend plek voor iedere leerling, te realiseren. Zo hebben we niet alleen spelregels over wanneer een school in aanmerking komt voor renovatie, uitbreiding of nieuwbouw, maar ook waar we als gemeente iets extra's doen bovenop het wettelijk minimum van het Besluit bouwwerken en leefomgeving (voorheen Bouwbesluit), bijvoorbeeld in het geval van ENG (energie neutrale gebouwen). Er zijn eisen opgenomen op basis waarvan elk schoolgaand kind van een goed leerklimaat verzekerd is.
De verordening is het vertrekpunt bij elke aanpak die onderwijshuisvesting betreft en vormt de basis en het kader waarbinnen we het proces om te komen tot deze beleidsnota zijn gestart. Nu we de beleidsmatige uitwerking steeds meer inzichtelijk hebben gemaakt, zien we dat aanpassingen in de verordening nodig zijn. Dit doen we zodat we nog beter invulling kunnen geven aan onze wettelijke taak.
Het gaat om aanpassingen zoals de herziening van normbedragen, het aanpassen van de verwijsafstanden en mogelijke uitwerkingen van de herschikkingsopgave. De aanpassingen kunnen betrekking hebben op beide doelstellingen, zoals opgenomen in deel A, paragraaf 2. Dit onderstreept de wisselwerking tussen de verordening en de beleidsnota.

De aanpassingen in de verordening treden gelijktijdig met het nieuwe IHP onderwijs in werking (per 1 januari 2026).

Door de verordening Huisvesting scholen zorgen we ervoor dat alle schoolgebouwen voldoen aan de belangrijke eisen voor een goed leerklimaat.

Nadere regels bij de Verordening huisvesting scholen in Utrecht

Bij de verordening behoren verschillende nadere regels, namelijk:

- Nadere regel demarcatie voor bouw en exploitatie van schoolgebouwen
    - Hier wordt ingegaan op de demarcatie tussen de gemeente en de school bij de bouw en exploitatie van schoolgebouwen.
- Nadere regel schoolgebouwen volgens gemeentelijk beleid voor kinderen
    - Het doel van deze nadere regel is het versterken van de verbinding tussen voorzieningen die een bijdrage leveren in de ontwikkeling van kinderen tussen 0 en 18 jaar.

- Nadere regel vergoedingen voor schoolgebouwen
    - In deze nadere regel worden de vergoedingen voor de voorzieningen (vervangende) nieuwbouw en renovatie beschreven.
- Nadere regel duurzame en gezonde schoolgebouwen
    - Het doel van deze nadere regel is het bouwen van energieneutrale schoolgebouwen.

Bewegingsonderwijs

Het realiseren van adequate en voldoende gymvoorzieningen is, naast de verplichting voor onderwijshuisvesting, ook een wettelijke verplicht en essentieel voor bewegingsonderwijs in Utrecht. Veel scholen beschikken over een gymzaal, die vaak in het schoolgebouw zelf is gevestigd of aangrenzend is gelegen. In de Verordening huisvesting scholen gemeente Utrecht is opgenomen dat alle scholen binnen een straal van 1.000 meter een gymzaal ter beschikking moeten hebben, zodat alle leerlingen gemakkelijk toegang hebben tot bewegingsonderwijs. Daarnaast kijken we bij het clusteren van gymzalen naar locaties waar bijvoorbeeld drie gymzalen nodig zijn, om deze te combineren tot één sporthal. Dit maakt het mogelijk om de ruimte beter te benutten voor verschillende binnensporten.

We stimuleren zoveel mogelijk dat gymzalen niet alleen voor scholen beschikbaar zijn, maar ook voor avondverhuur aan bijvoorbeeld verenigingen. We stimuleren dit voor zowel gymzalen in eigendom van de gemeente als in eigendom van de schoolbesturen, hoewel dit niet juridisch afdwingbaar is bij zalen in eigendom van de schoolbesturen. Bij gymzalen in eigendom van de schoolbesturen verkennen we bewaren waarom zij de zalen niet verhuren en kijken of we iets kunnen betekenen in het wegnemen van deze bezwaren. Met name de fysieke kenmerken van het gebouw en verantwoordelijkheden omtrent beheer en onderheid, toegang en aansprakelijkheid zullen daar een rol in spelen. Zo zijn sport- en gymzalen in eigendom van de gemeente onafhankelijk van de school voor iedereen toegankelijk. Onze zalen zijn te huren via de website van de gemeente.

Wij zorgen ervoor dat er voldoende gymzalen beschikbaar zijn voor bewegingsonderwijs en stimuleren het avondgebruik ervan, bijvoorbeeld voor verenigingen.

Sinds 2023[10] hebben leerlingen recht op meer uren bewegingsonderwijs, namelijk op twee keer per week lessen van 45 minuten. In Utrecht is er voldoende capaciteit om aan deze nieuwe eisen te voldoen. Bij de programmering zal rekening worden gehouden met dit besluit.

[10] Besluitvorming op basis van het amendement van Heerema en Van Nispen, 20 januari 2020, nummer 35102-19

Utrecht Standaard Toegankelijk

De rijksoverheid is verantwoordelijk voor de ‘vertaling’ van het ‘VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap’ in landelijke wet- en regelgeving, waaronder het Besluit bouwwerken leefomgeving (BBL). In het BBL zijn de wettelijke minimumnormen opgenomen voor toegankelijkheid. In Utrecht vinden we dat niet voldoende en hebben we ons gecommitteerd aan Utrecht Standaard Toegankelijk (UST).

Het UST is beleid voor een meer integrale toepassing van toegankelijkheid voor publieke gebouwen. Het streven is dat iedereen moet kunnen doen wat hij/zij/hen volgens de bestemming komt doen. Het houdt in dat we als opdrachtgever per project aan het begin van het bouwproces de prestatie qua toegankelijkheid vaststellen en die in het gehele bouwproces borgen. Dit betekent dat bij nieuwe schoolgebouwen en schoolgebouwen die een grootschalige verbouwing ondergaan (bijvoorbeeld vanwege verduurzaming) Utrecht Standaard Toegankelijk onderdeel van het bouwproces is.

UST is een proces waarin per project gemotiveerd wordt waarom bepaalde ruimten wel of niet toegankelijk kunnen zijn. Om alle ruimten volledig toegankelijk te maken, zijn soms aanvullende maatregelen nodig, zoals de installatie van extra (trap)liften, automatische deuren of bredere doorgangen om obstakelvrij gebruik te garanderen.

Samenvatting

Er is veel wet- en regelgeving van toepassing op de opgave voor onderwijshuisvesting. Met dit IHP onderwijs geven we invulling aan de wettelijke taken die voortvloeien uit de *Wet op het Primair Onderwijs* (WPO), *Wet Voortgezet Onderwijs* 2020 (WVO 2020) en de *Wet op de Expertisecentra* en *onze lokale verordening huisvesting scholen.* Daarnaast lopen we vooruit op de inwerkingtreding van de wet ‘*planmatige aanpak onderwijshuisvesting*', met daarin de opdracht om bij de programmering van onderwijshuisvesting een meerjarenstrategie te hanteren. Daarbij houden we rekening met opdrachten die kunnen voortvloeien uit de *wet Meer ruimte voor nieuwe scholen* en sorteren we voor op een *wijziging van de kleine scholentoeslag en aanpassing van de uitzonderingsgrond ‘gemiddelde schoolgrootte*'. Naast scholen zorgen we ook voor voldoende gymzalen voor het bewegingsonderwijs. Ook dragen we met dit IHP onderwijs bij aan de invulling van het *VN verdrag inzake de rechten van personen met handicap* en de opdrachten die voortvloeien uit *de klimaatwet.*

In Utrecht hanteren we naast het BBL (Besluit bouwwerken leefomgeving) Utrecht Standaard Toegankelijk, en spelen we waar mogelijk in op inclusief onderwijs. Het UST beschrijft een ambitie en een meer integrale toepassing van toegankelijkheid voor publieke gebouwen.

2. Context

Het beleid op onderwijshuisvesting wordt niet alleen ingegeven door wettelijke en lokale kaders, maar ook door *lokale beleidsambities*, zoals vastgesteld in de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU), de daarbij bijbehorende oplegger en de Utrechtse Onderwijsagenda en de recent voor inspraak aangeboden Sociale Visie Utrecht 2040. Onderwijshuisvesting draagt bij aan en is deels voorwaardelijk voor de realisatie van deze beleidsambities. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe we vanuit onderwijshuisvesting bijdragen aan de Utrechtse ambities.

De koers voor het sociaal domein is uitgewerkt in een Sociale Visie Utrecht 2040 en is voor het ruimtelijk domein vastgesteld in de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU). De Sociale visie Utrecht 2040 (recent voor inspraak aangeboden) vormt samen met de Nota Gezondheid en de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 de koers waarop de beleidsnota IHP onderwijs is gebaseerd.

Sociale Visie Utrecht 2040[11]

De afgelopen jaren is een stevige basis gelegd voor een gezond stedelijk leven voor iedereen. Met veel mensen gaat het goed, maar er zijn nog altijd ongewenste verschillen tussen inwoners op het gebied van rondkomen, gezondheid en de mogelijkheid om zich te ontwikkelen of mee te doen. Tegelijkertijd staan we voor grote uitdagingen op het gebied van financiën, beschikbare ruimte, betaalbaar wonen en personeelstekorten. Onze stad groeit de komende jaren flink. Dit vraagt om het maken van keuzes. Daarom richten we ons in de Sociale Visie Utrecht 2040 op die onderwerpen waar we het meeste verschil mee kunnen maken. Dat betekent dat onze grootste inspanningen gericht zijn op de financiële bestaanszekerheid van de inwoners, een betaalbaar dak boven je hoofd, het kansrijk opgroeien van onze kinderen en het gezond samenleven in alle wijken. Deze verschilmakers geven richting aan ons beleid. Zo benutten we bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen om een leefomgeving te creëren die gezond samenleven stimuleert en kijken we waar we kunnen bijdragen aan kansrijk opgroeien vanuit het beleid op onderwijshuisvesting. We gaan daarbij uit van het principe van meervoudig gebruik voor mono functionaliteit. Er zijn dus kansen om ook bij nieuwbouw/verbouw van scholen kansen te benutten voor combinatie van functies die bijdragen aan de verschilmakers. Ongelijk investeren is één van de leidende principes in de te maken keuzes.

Met deze nota wordt bijgedragen aan de volgende ambities uit de visie:

- In 2040 groeien kinderen in Utrecht op in een stabiele, gezonde, stimulerende en liefdevolle omgeving.
- De leefomgeving in Utrecht versterkt het samen leven en gezondheid.

Ruimtelijke strategie Utrecht 2040

Utrecht staat voor een grote verstedelijksopgave. We dragen bij aan het oplossen van nationale problemen op het gebied van wonen, leefomgeving, economische transities, klimaat en bereikbaarheid. Utrecht heeft haar koers tot 2040 vastgelegd in de Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040 (RSU 2040) en de oplegger RSU.

Met de barcode in de RSU 2040 wordt de ruimtevraag weergegeven van alle functies die voor een stad van belang zijn. Ook maatschappelijke voorzieningen, waaronder scholen, zijn opgenomen in deze barcode. De normen voor de ruimtevraag van maatschappelijke voorzieningen zijn ontleend aan het Koersdocument Leefbare stad en maatschappelijke voorzieningen; hierin zijn ook de wettelijke

[11] De sociale visie ligt tot 7 februari 2025 ter inzage en gaat daarna naar de raad ter besluitvorming. Hij kan dus nog worden bijgesteld.

normen voor onderwijshuisvesting opgenomen. Naar verwachting wordt in 2025 een herijkt Koersdocument vastgesteld.
In de oplegger bij de RSU uit 2023 zijn groeien in balans, en de kwaliteit en leefbaarheid van de stad leidend in de ontwikkeling van de bestaande en groeiende stad. Bij de groei van de stad gaat het niet alleen om de groei van het aantal woningen en arbeidsplaatsen. Dit gaat gepaard met de groei van groen, duurzame mobiliteit en maatschappelijke voorzieningen. Zorgdragen voor voldoende en kwalitatief goede scholen draagt daarmee bij aan het *groeien in balans.*

> Bij de groei van de stad zorgen we ook voor een passend schoolaanbod, in balans met de behoeften van de stad.

Utrechtse Onderwijsagenda
In Utrecht zorgen we ervoor dat de ontwikkeling van kinderen zo vloeiend mogelijk verloopt, waarbij de overgangen geen hoge drempels zijn maar logische fases die elkaar opvolgen en aanvullen. Dat vraagt om samenwerking: leerlijnen die op elkaar aansluiten, professionals die effectief samenwerken, ouders die in elke fase betrokken worden en ondersteuning die goed wordt georganiseerd. De aanpak staat beschreven in de Utrechtse Onderwijsagenda (UOA) werkagenda 2024 – 2027.

Voor het onderwijs zijn de ambities op kansrijk opgroeien en groeien in balans nader uitgewerkt in de UOA. De UOA vormt daarmee de Utrechtse invulling van de Lokaal Educatieve Agenda (LEA).

In de UOA staan vijf thema's centraal: sociaal emotionele ontwikkeling, stevige basis voor ontwikkeling, flexibel samenwerken en huisvesten, versterken van de professional en een doorlopende ontwikkellijn. Bij ieder thema zijn doelen geformuleerd. De doelen dragen bij aan het bereiken van de overkoepelende ambities van de Utrechtse Onderwijsagenda die aansluiten op de uitdagingen die spelen in het onderwijs en in de stad: kansengelijkheid, voldoende professionals en inclusie.

Flexibel samenwerken en huisvesten
Onder het thema 'flexibel samenwerken en huisvesten' zijn in UOA-verband de volgende afspraken gemaakt:

- Flexibele en buurtgerichte faciliteiten: We geven in Utrecht prioriteit aan het realiseren van faciliteiten waar kinderen, jongeren en ouders aanbod kunnen vinden dat voorziet in hun brede ontwikkelbehoeften. Daarvoor zetten we in op de realisatie van *buurtscholen*. Een buurtschool is een centrale, bekende en laagdrempelige plek in de wijk, waar verschillende organisaties samen met de school of scholen, kinderopvang en ouders werken aan de ontwikkeling van kinderen. In buurtscholen maken we flexibel, meervoudig en multifunctioneel gebruik van de ruimte. We bouwen, renoveren en herorganiseren gebouwen op zo'n manier dat deze naast onderwijs voor andere zaken gebruikt worden. Per buurt bepalen we welke partners nodig zijn om in de wensen en behoeften van de buurt te voorzien. In eerste instantie voeren we drie pilots voor buurtscholen uit die vervolgens geëvalueerd worden om het verdere proces te bepalen. We sluiten hiermee aan bij de motie M2022/307 "Mixen maar".

> We gebruiken de ruimte in buurtscholen flexibel en multifunctioneel, zodat deze voor verschillende doeleinden inzetbaar is.

- Meervoudig en flexibel gebruik van de ruimte wordt naast buurtscholen ook de norm voor alle andere onderwijsgebouwen. Dit betekent bijvoorbeeld dat de gymzaal van een school 's avonds te gebruiken is door een sportvereniging, of dat het jongerenwerk na schooltijd gebruik maakt van het schoolgebouw om jongeren een fijne en veilige plek te bieden om samen te komen. Maar ook dat onderwijsruimten in dagelijks gebruik in omvang aan te passen zijn (flexibele wanden), om bijvoorbeeld leerlingen in grotere groepen instructie te geven om vervolgens in kleinere groepen uit elkaar te gaan. Ook valt te denken aan het bouwen met standaard stramienmaten (kolombouw), waardoor gebouwlijke aanpassingen relatief eenvoudig door te voeren zijn.

> Wij streven ernaar onderwijsgebouwen flexibel en multifunctioneel te gebruiken, bijvoorbeeld door klaslokalen na schooltijd beschikbaar te stellen voor buitenschoolse activiteiten.

Inclusiever onderwijs
Inclusieve schoolgebouwen, waar iedereen zich thuis voelt en toegang toe heeft, zijn ons streven. We zijn ons ervan bewust dat dat nu nog niet altijd zo is – en dat het veel geld en tijd kost om alle onderwijsgebouwen volledig inclusief te maken. Daarom werken we komende jaren stapsgewijs uit hoe we onderwijsgebouwen meer inclusief kunnen maken. Het gaat daarbij niet alleen om rolstoeltoegankelijke toiletten in elk gebouw, maar bijvoorbeeld ook om meer aandacht voor materiaalgebruik en schoolontwerpen die prikkels verlagen. Het inrichten van rustige ruimtes binnen een school, waar leerlingen de mogelijkheid hebben om te reflecteren of tot rust te komen, kan bijvoorbeeld een waardevolle toevoeging zijn. We sluiten hiermee aan bij de motie M2024/27 "Inclusief & Adaptief". In het IHP onderwijs geven we hier invulling aan door de realisatie van drie buurtscholen en het uitvoeren van twee pilots voor inclusievere onderwijshuisvesting.

Wij streven naar inclusieve schoolgebouwen waar iedereen zich thuis voelt en toegang toe heeft, en werken de komende jaren stapsgewijs uit hoe we dit kunnen realiseren.

Samenvatting
Het IHP onderwijs draagt bij aan de realisatie van de langetermijndoelstellingen zoals verwoord in de koers Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen, de Sociale Visie Utrecht 2040 en de Ruimtelijke Strategie Utrecht. Concreet draagt onderwijshuisvesting bij aan de volgende twee doelstellingen: Kansrijk opgroeien en Groeien in balans. De opgave van de leefomgeving versterkt het gezond samenleven. Bij renovatie of (ver)nieuwbouw van scholen onderzoeken we steeds de mogelijkheid om meerdere maatschappelijke functies in één gebouw te combineren en/of meervoudig ruimte gebruik mogelijk te maken.

Onderwijshuisvesting faciliteert en draagt bij aan de realisatie van de ambities uit de UOA op het gebied van kansengelijkheid, voldoende professionals en inclusie. Daarnaast geven we met het IHP onderwijs uitwerking aan de afspraken onder het thema flexibel samenwerken en huisvesten, waaronder het wijkgericht werken, de realisatie van drie buurtscholen en het uitvoeren van twee pilots voor inclusievere onderwijshuisvesting.

3. Doelstellingen en uitgangspunten

Eerder in de beleidsnota hebben we de wettelijke kaders en context voor onderwijshuisvesting beschreven. We maken hierbij onderscheid tussen waar we vanuit onderwijshuisvesting verantwoordelijk voor zijn en waar we middels onderwijshuisvesting aan bij kunnen bijdragen. We kiezen voor doelstellingen waar we vanuit onderwijshuisvesting integraal op sturen en verantwoording over afleggen.

Daarnaast dragen we met onderwijshuisvesting bij aan maatschappelijke opgaven op het gebied van inclusie, duurzaamheid en flexibel bouwen. Deze opgaven zijn opgenomen als uitgangspunten waaraan wij bij de realisatie van scholen, gymzalen en MFA's zoveel mogelijk bijdragen. Anders gezegd, onderwijshuisvesting is geen voorwaarde, maar draagt wel bij aan de realisatie van deze opgaven. Daarom streven we ernaar om binnen de financiële kaders zoveel mogelijk bij te dragen aan deze opgaven.

Per doelstelling beschrijven wij in dit hoofdstuk wat we eronder verstaan, op welke wijze we invulling geven aan de doelstelling en waar we daarmee (in)direct aan bijdragen.

Ambitie en doelstellingen

Kinderen en jongeren in Utrecht groeien kansrijk op in een stabiele, gezonde, stimulerende en liefdevolle omgeving. Met onze scholen faciliteren we deze kansrijke omgeving voor kinderen. Dit vraagt om schoolgebouwen die geschikt zijn voor het geven van modern en eigentijds onderwijs. Niet alleen nu, maar ook in de komende jaren. Het beleid voor onderwijshuisvesting draagt daarmee bij aan gezond stedelijk leven voor iedereen in Utrecht.

Daaruit vloeit voort dat we met het IHP onderwijs ervoor willen zorgen dat:
'We moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen realiseren, die voldoende passend en duurzaam is.'

Deze ambitie is uitgewerkt in twee hoofddoelstellingen:

1. Een toereikende capaciteit aan schoolgebouwen en gymzalen.
2. Kwalitatief goede schoolgebouwen en gymzalen.

Een toereikende capaciteit aan schoolgebouwen en gymzalen

Wat verstaan we hieronder?

Voor elke Utrechtse leerling in het primair onderwijs streven we naar een beschikbare plek in de wijk waar zij wonen. De huisvestingscapaciteit (in vierkante meters) moet derhalve goed aansluiten op het aantal leerlingen dat woont in de wijk. We willen namelijk dat ieder kind in de eigen leefomgeving naar school kan. Dit streven vertaalt zich tevens in de ambitie om in elke nieuwe wijk een schoollocatie voor primair onderwijs te realiseren. In sommige gevallen betekent dit dat er bij aanvang niet direct voldoende leerlingen zijn om de capaciteit volledig te benutten. In dergelijke situaties accepteren we een ingroeimodel, waarbij we mogelijk een tijdelijke locatie of medegebruik moeten inzetten, een deel van het schoolgebouw in de beginfase wordt ingezet voor andere (maatschappelijke) doeleinden of leegstand in de beginfase onvermijdelijk is. Voorafgaand aan elke gebiedsontwikkeling evalueren we zorgvuldig of een nieuw schoolgebouw noodzakelijk en haalbaar is. Daarbij houden we ons aan het principe van de tien-minutenstad.
Voldoende huisvestingscapaciteit van scholen verwijst naar de beschikbaarheid van geschikte en veilige fysieke ruimtes die de onderwijsbehoeften van leerlingen en docenten ondersteunen. En voor het voortgezet onderwijs geldt dat we goed aansluiten op het aantal leerlingen dat woont in de stad, we programmeren stadsbreed. Hiermee geven we invulling aan onze wettelijke taak en aan de lange termijn doelstellingen *kansrijk opgroeien* en *groeien in balans*.

> Voor elke Utrechtse leerling in het primair onderwijs streven we naar een beschikbare plek in de wijk waar zij wonen.

Wij geven invulling aan deze doelstelling door middel van de volgende subdoelstellingen:

- Het verminderen van leegstand en efficiënt gebruik van schoolgebouwen
    - Minimale schoolgrootte en maximeren van het aantal leerlingen aan de capaciteit van het gebouw
    - Bevorderen multifunctionele faciliteiten en flexibiliteit
- We dragen bij aan het vergroten van kansengelijkheid.

Het verminderen van leegstand en efficiënt gebruik van schoolgebouwen
Voor de realisatie van voldoende huisvesting kijken we kritisch naar de bestaande gebouwenvoorraad en het gebruik van de schoolgebouwen, we voorkomen leegstand van schoolgebouwen. Dit doen we jaarlijks aan de hand van de leerlingenprognose. De spreiding van onderwijshuisvesting over de stad is belangrijk, waarbij we de bestaande gebouwen zoveel mogelijk benutten, door de bezettingsgraad te verhogen, voordat we overgaan tot nieuwbouw.

We bouwen geen nieuwe scholen als er binnen de verwijsafstand nog voldoende capaciteit beschikbaar is.

Schoolgebouwen moeten zo efficiënt mogelijk worden gebruikt. Dit betekent dat we stevig inzetten op meervoudig ruimtegebruik en het tegengaan van leegstand onder andere door het terugdringen van het aantal kleine schoollocaties. Kleine schoollocaties zijn locaties met minder dan 191 leerlingen in het gebouw. Dit draagt ook bij aan de realisatie van robuuste schoollocaties met idealiter 200 tot 250 (enkele stroom) of met 400 leerlingen (dubbele stroom) per gebouw. Het terugdringen van het aantal té kleine schoollocaties draagt daarmee bij aan het efficiënter inzetten van de beschikbare ruimte in de stad, van beschikbare leraren en financiële middelen.

Wij streven naar efficiënt gebruik van schoolgebouwen door meervoudig ruimtegebruik en het verminderen van het aantal kleine schoollocaties.

In herschikkingsgesprekken met de PO schoolbesturen bespreken we op wijkniveau de beschikbare vierkante meters, het aantal té kleine schoollocaties, de leegstand en de leerlingenprognoses per PO schoollocatie. We komen tot herschikkingsafspraken zodat we gebouwen optimaler benutten en de bezettingsgraden van de schoolgebouwen verhogen. Het fuseren c.q. samenwonen en samenwerken van scholen blijft de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen, desondanks dagen we schoolbesturen uit om een passende toekomstvisie neer te leggen voor schoollocaties met relatief weinig leerlingen.

De gemeente en schoolbesturen hebben hierin een gedeeld belang. Leegstand is ook voor schoolbesturen erg kostbaar. Schoolbesturen ontvangen namelijk een vergoeding gebaseerd op het aantal leerlingen en de bijbehorende vierkante meters. Als een gebouw groter is dan de vierkante meters waar bekostiging voor is, zijn de besturen zelf verantwoordelijk voor het onderhoud van deze extra meters. Ondanks dat het alternatief aanwenden van leegstand mogelijkheden biedt voor bijvoorbeeld het huisvesten van andere (maatschappelijke) functies of medegebruik van een andere school, brengt leegstand ook onzekerheid met zich voor scholen. De ruimtes kunnen namelijk gevorderd worden voor andere scholen of doeleinden.

Samen met schoolbesturen voeren we herschikkingsgesprekken met als doel gebouwen optimaler te benutten.

Minder marge in schoolgebouwen
We hanteren op wijkniveau de volgende definitie van de gewenste capaciteit in het PO (verordening onderwijshuisvesting):
*Het college reserveert voldoende ruimte voor de huisvesting van scholen in een wijk. De gemeente houdt voor basisscholen **op wijkniveau** 12,5% maximaal meer gebouwcapaciteit beschikbaar dan op basis van de leerlingenprognose nodig is.*

Uit de wijkanalyses en gesprekken met schoolbesturen blijkt dat we in veel wijken veel overcapaciteit in het PO hebben. Dit betekent dat er voor veel schoollocaties op stads- en wijkniveau meer dan de gewenste 12,5% gebouwcapaciteit beschikbaar is. We streven naar vermindering van leegstand en daarmee een hogere bezetting per schoolgebouw. We willen terug naar 12,5% overcapaciteit per wijk. Dit nemen we mee in de herijking van de verordening.

Voor het voortgezet onderwijs is de afspraak met het onderwijsveld dat we stadsbreed programmeren, waarbij we in de capaciteit rekening houden dat de scholen voor voortgezet onderwijs 10% extra leerlingen binnen hun bestaande capaciteit kunnen opvangen.

Minimale schoolgrootte en maximeren van het aantal leerlingen aan de bestaande capaciteit
De minimale schoolgrootte en maximeren van de capaciteit van scholen zijn met elkaar verbonden, omdat we wijkgericht werken. In afstemming met schoolbesturen is het uitgangspunt dat scholen minimaal 191 leerlingen tellen, gelijk aan de landelijk vastgestelde opheffingsnorm. Dit betekent dat we scholen die onder deze norm liggen niet solitair bezien in het uitvoeringsprogramma, maar als onderdeel van een herschikking.

Schoollocaties met minder dan 191 leerlingen zijn in het uitvoeringsprogramma gemarkeerd als onderdeel van de herschikkingsopgave. We stimuleren samenwerking en fusie om leegstand te verminderen en de bezettingsgraad van schoolgebouwen te verhogen.

Met maximeren bedoelen wij dat de grootte van het schoolgebouw (in vierkante meters) leidend is voor het maximaal aantal te huisvesten leerlingen per school. Dit betekent dat er een maximum aan aantal leerlingen komt per schoolgebouw. Een school kan derhalve niet uitbreiden in / met een ander gebouw / met noodlokalen of in een ander schoolgebouw gaan inhuizen ten behoeve van uitbreiding. We bouwen tevens geen nieuwe scholen als bestaande scholen nog (deels) leeg staan, met uitzondering van nieuwe ontwikkelgebieden. Leegstand in schoolgebouwen en tekorten aan onderwijshuisvesting in de wijken zijn daarmee onlosmakelijk aan elkaar verbonden. Het gevolg hiervan kan zijn dat scholen moeten gaan samenwonen, samenwerken of fuseren. Dit betekent ook dat een school een beperkt plekken beschikbaar heeft als zij het maximaal aantal leerlingen hebben bereikt en dit ook als uitgangspunt hanteren bij de uitvoering van het aanmeldbeleid
De middelen die worden gereserveerd voor verbouwing van een kleine schoollocatie in het uitvoeringsprogramma, kunnen in dat geval worden ingezet voor de huisvesting van samenwonende/samenwerkende of fuserende scholen. Het optimaal benutten van de scholen in de wijk doen we ook om de schaarse middelen huisvesting, personeel en geld optimaal in te zetten. De huidige onderwijscapaciteit van de gebouwen is per wijk inzichtelijk. We zijn en gaan in gesprek met de schoolbesturen over een minimale schoolgrootte en maximeren van de capaciteit van scholen in iedere wijk. In het uitvoeringsprogramma is hier slechts ten dele rekening mee gehouden, omdat de uitkomsten van de herschikkingsgesprekken ten tijde van het opstellen van deze nota nog niet volledig zijn uitgewerkt. Als resultaat van deze gesprekken kunnen wijzigingen in het uitvoeringsprogramma worden opgenomen.

Wij maximeren het aantal leerlingen op basis van de grootte van het schoolgebouw, zodat we uitbreiding voorkomen en het aantal dislocaties verminderen.

Bevorderen multifunctionele faciliteiten

Een belangrijke doelstelling in dit IHP onderwijs is slimmer ruimtegebruik. We stimuleren enerzijds zoveel mogelijk meervoudig ruimtegebruik en combineren anderzijds functies binnen één pand.

Met een multifunctionele faciliteit bedoelen wij: “Een gebouw waar verschillende organisaties, overwegend maatschappelijk, hun voorzieningen, producten en diensten aanbieden”.

De volgende uitgangspunten gelden bij multifunctioneel ruimtegebruik:

- Organisatiedoelen zijn bij voorkeur aan elkaar gerelateerd.
- Er is sprake van gezamenlijk gebruik van ruimten.
- Er worden geen voorzieningen uitgesloten, tenzij deze (potentieel) conflicteren met het belang, welzijn en veiligheid van het kind.
- Het schoolbestuur is juridisch eigenaar en bouwheer indien het aantal functies beperkt (maximaal 3 functies) is en de functies op elkaar aansluiten, bijv. bij een Utrechts Kindcentrum (UK).

Door in te zetten op multifunctioneel gebruik van schoolgebouwen zorgen we voor meer ‘leven’ in het gemeentelijk vastgoed gedurende de hele dag, voor meer actief en zichtbaar gebruik, meer (onverwachte) samenwerkingen tussen partijen, en meer verbinding tussen maatschappelijk vastgoed en de buurt. Een multifunctioneel gebouw versterkt samenwerking tussen partijen doordat deze elkaar beter leren kennen. Daarnaast draagt het bij aan de verbondenheid tussen verschillende gemeenschappen zoals leerlingen, ouders, leraren en buurtbewoners. Deze voorzieningen laten we aansluiten bij de behoeften van de bewoners. Met deze inzet behouden we het voorzieningenniveau en het aanbod van maatschappelijke organisaties voor de wijk en de stad in minder gebouwen en is er efficiënter gebruik van de beschikbare ruimte. Een voorbeeld van een multifunctioneel gebouw is een buurtschool, zoals beschreven in de UOA (deel B van deze beleidsnota). We onderzoeken hierbij onder andere de mogelijkheid tot het realiseren van woningen (eventueel voor docenten) bovenop de school. Tevens stimuleren we de ontwikkeling en behoud van Utrechtse kindcentra (i.r.t. leegstand), binnen de mogelijkheden van de regelgeving.

Bij nieuwbouw en renovatie van schoolgebouwen gaan we na welke koppelkansen er zijn om functies binnen gebouwen te combineren. Daarnaast gaan we bij leegstand van schoolgebouwen na of er in dezelfde wijk vraag bestaat naar andere maatschappelijke voorzieningen zoals VE, BSO, een bibliotheek, jongerencultuurhuis of buurthuis. Indien koppelkansen zich voordoen onderzoeken we in samenspraak met onder meer schoolbesturen of er draagvlak is en op financiële haalbaarheid.

We geven invulling aan de multifunctionele faciliteiten door actief te zoeken naar koppelkansen om functies binnen gebouwen te combineren.

Samenwerken binnen één gebouw brengt ook uitdagingen met zich mee, bijvoorbeeld op het gebied van beheer en onderhoud. Het gaat om praktische zaken zoals de schoonmaak, toegang tot het schoolgebouw en extra onderhoud dat niet bekostigd wordt. Daarnaast brengt multifunctioneel gebruik extra taken en verantwoordelijkheden met zich mee voor een schooldirecteur en -bestuur, waaronder het sluiten van (huur)overeenkomsten en de administratieve last. Tijdens de realisatie van projecten van het uitvoeringsprogramma vragen deze praktische zaken een zorgvuldige afweging, in overleg met de schoolbesturen. Het samenwerken binnen één gebouw is een breder vraagstuk dan alleen onderwijshuisvesting en daarom kijken we hier binnen de gemeente Utrecht integraal naar (zoals met welzijn en sport). Zoals opgenomen in het uitvoeringsprogramma onderwijshuisvesting 2026-2041,

zijn we bezig met het ontwikkelen van beleid. Samen met de schoolbesturen wordt invulling gegeven aan multifunctioneel gebruik van schoolgebouwen. Dit vergt nog de nodige verkenning en concretisering, met name op het gebied van rol- en taakverantwoordelijkheden en beheer & exploitatie.

Het vraagstuk van meerdere functies binnen één gebouw omvat meer dan alleen onderwijshuisvesting, daarom kijken we binnen de gemeente Utrecht integraal naar de verbinding met andere beleidsvelden.

Flexibiliteit van en in het gebouw
Flexibiliteit is het *vermogen van een gebouw om met beperkte bouwtechnische ingrepen wijzigingen te ondergaan* en *functieveranderingen* in zich op te nemen (bestaand en nieuwbouw).

Een schoolgebouw wordt ontwikkeld voor de langere termijn en daarmee niet per se alleen voor onderwijskundige doeleinden. De behoefte aan ruimte voor maatschappelijke voorzieningen en daarmee inrichting van een gebouw kan in de toekomst veranderen. Met een flexibel gebouw houden we daar op voorhand rekening mee.
Het kan zijn dat in de toekomst een andere school gebruik maakt van het gebouw of dat de onderwijskundige visie verandert (verantwoordelijkheid schoolbestuur). In een verdichtende stad kan het ook nodig zijn om een andere functie aan een gebouw te geven, nadat een school ophoudt te bestaan. Flexibiliteit van een gebouw is daarmee gericht op de lange termijn.
Bij nieuwbouw, en waar mogelijk renovaties, zetten we daarom in op een flexibel (school)gebouw, zodat het gebouw kan meebewegen met de groei van de stad. Bij het ontwerp van een gebouw kan op verschillende manieren rekening worden gehouden met flexibiliteit. Hoewel de initiële kosten hoger kunnen zijn, rechtvaardigen de voordelen op lange termijn de investering van een flexibel schoolgebouw. We investeren op deze manier in een moderne en flexibele leeromgeving die voldoet aan de behoeften van leerlingen en leraren. We dragen daarmee bij aan het efficiënt gebruik van schoolgebouwen. Zie voor een uitgebreid advies hieromtrent bijlage 4.04.

Bij nieuwbouw, en waar mogelijk renovaties, zetten we in op een flexibel (school)gebouw, zodat het gebouw kan meebewegen met de groei van de stad.

We dragen bij aan het vergroten van kansengelijkheid
De gemeente Utrecht zet stevig in op het vergroten van kansengelijkheid. Met onderwijshuisvesting dragen we voor zover mogelijk bij aan deze ambitie. De uitdaging daarbij is dat we vanuit onze wettelijke zorgplicht gelijk moeten handelen in gelijke gevallen en niet zonder nadere motivering kunnen afwijken van ruimtelijke (wettelijke) normen. We willen daarom bijdragen aan deze gemeentebrede ambitie door op basis van de scheidslijnenmonitor een prioritering in de programmering van onderwijshuisvesting aan te brengen. Concreet betekent dit dat een ruime meerderheid van de scholen die op basis van de objectieve criteria op het UVP zijn gekomen en zich bevinden in een van de dertig kwetsbare buurten, in de eerste periode van het IHP onderwijs met voorrang aan bod komt. Meer kansengelijkheid creëren in onderwijshuisvesting gaat dus niet zozeer gepaard met extra middelen, dan wel met het anders verdelen van middelen over de tijd op basis van dit criterium. Dit in samenspraak met de schoolbesturen. Hiermee geven we invulling aan de motie M2024/29 “Zet ook in op het bevorderen van kansengelijkheid in het afwegingskader bij Onderwijshuisvesting”.

In de eerste twee fases van het uitvoeringsprogramma worden de meeste scholen uit de dertig kwetsbare buurten aangepakt.

Daarnaast houden we in de huidige verordening rekening met het vergroten van kansengelijkheid. Bij de toekenning van het aantal vierkante meters is de achterstandscore[12] onderdeel van de formule van het berekenen van de ruimtebehoefte van een school. Dit betekent dat scholen met een lage score op sociaal economische status (SES) meer ruimte krijgen voor bijvoorbeeld een ouderlokaal.

We willen het tevens mogelijk maken dat in iedere school een bibliotheek kan worden voorzien, binnen de bestaande mogelijkheden. Daarmee bedoelen wij dat in bestaande schoolgebouwen ten eerste wordt gekeken of daar ruimte beschikbaar is om een bibliotheek te voorzien. Als er bijvoorbeeld een lokaal niet in gebruik is kan dat ingericht worden als bibliotheek. Vaak wordt al in samenwerking met de school en bibliotheek gekeken waar er plek is in de school om een dergelijke ruimte in te richten. De wensen en mogelijkheden om een bibliotheek te voorzien zijn uiteenlopend. Zo is het mogelijk om brede verkeersruimtes of gemeenschappelijke ruimtes te gebruiken om boekenkasten te plaatsen, maar kan er ook een ruimte speciaal voor worden ingericht. Bij de eerste optie zijn geen extra vierkante meters nodig, bij de tweede optie kan dit betekenen dat er 100-120m2 extra nodig is. Hierbij is rekening gehouden met de gelegenheid om er rustig een boek te kunnen lezen. Hierover leest u meer in handboek inrichting van schoolbibliotheken.
Bij nieuwbouw kan er in het ontwerp rekening worden gehouden met een ruimte voor een schoolbibliotheek. Deze ruimte is echter nog geen onderdeel van de verordening. We verkennen de mogelijkheden om dit bij aanpassingen van de verordening mee te nemen.
Op dit moment zijn er geen financiële middelen beschikbaar om oppervlaktes toe te voegen voor bibliotheken aan zowel bestaande als nieuwe schoolgebouwen.
De duurzame verankering van de bibliotheek op school is een ambitie van het ministerie en hier is onlangs onderzoek naar gedaan. Komende periode blijven we monitoren hoe dit concreet (met financiering) verder vorm krijgt.

Kwalitatief goede schoolgebouwen en gymzalen

Wat verstaan we hieronder?

Kwalitatief goede schoolgebouwen en gymzalen bieden een veilige, gezonde, flexibele en stimulerende omgeving die de onderwijsdoelen ondersteunen en het welzijn van alle gebruikers bevordert. De schoolgebouwen en gymzalen zijn ontworpen met oog voor de behoeften van leerlingen, docenten en ouders, met aandacht voor toegankelijkheid en duurzaamheid. Wij richten ons vooral op de elementen veiligheid, gezondheid (als onderdeel van de wettelijke eisen), inclusie, toegankelijkheid en duurzaamheid.

Wij geven invulling aan deze doelstelling door de volgende subdoelstellingen:

- Te voldoen aan tenminste de wettelijke eisen (plus een deel bovenwettelijke eisen)
- In te spelen op inclusie
- Toegankelijkheid te waarborgen
- Duurzaamheid te waarborgen

[12] De achterstandsscore in hele getallen, zoals gepubliceerd door de Minister, vermenigvuldigd met 7,17%, afgerond op een heel getal.

Voldoen aan tenminste de wettelijke eisen (plus een deel bovenwettelijke eisen)
De wettelijke eisen voor een schoolgebouw zijn vastgelegd in verschillende wet- en regelgeving, zoals het Besluit bouwwerken leefomgeving, gezondheids- en veiligheidsnormen, en onderwijs-specifieke richtlijnen. Deze eisen zorgen ervoor dat een schoolgebouw voldoet aan basisbehoeften op het gebied van veiligheid, gezondheid, functionaliteit en toegankelijkheid. Op het gebied van veiligheid en gezondheid moet worden voldaan aan de eisen betreffende brandveiligheid, luchtkwaliteit, verlichting en akoestiek.

Wij zorgen ervoor dat schoolgebouwen voldoen aan alle wettelijke eisen op het gebied van veiligheid, gezondheid, functionaliteit en toegankelijkheid, zoals vastgelegd in wet- en regelgeving.

Boven op de wettelijke eisen willen we ook voldoen aan de norm klasse B Frisse Scholen. Een Frisse School is een schoolgebouw (basis- of voortgezet onderwijs) met een laag energieverbruik en een gezond binnenmilieu. In een Frisse School is aandacht voor energie, luchtkwaliteit, temperatuur, licht en geluid. De gekozen norm staat voor een goed binnenmilieu, een lagere energierekening en gaat nader in op de thema's luchtkwaliteit, temperatuur, licht, geluid en energie in een schoolgebouw. Er zijn drie klassen, waar B staat voor 'goed' (c = voldoende, a = uitmuntend).
Meerdere schoolbesturen in Utrecht willen hier graag aan voldoen, omdat dit ook zeer wenselijk is voor de kwaliteit van het binnenklimaat voor de gebruikers: de leerlingen en leraren. Wij sluiten ons hierbij aan. Niet alle vereisten van deze sectorale norm maken onderdeel uit van het vigerende Besluit bouwwerken leefomgeving. We maken dus wel expliciet de keuze om dit onderdeel van het te verstrekken normbedrag aan een schoolbestuur te laten zijn.

Bij renovatie of nieuwbouw passen we de norm klasse B toe, met uitzondering van de thema's energie en licht. Het thema energie scharen wij onder onze duurzaamheidsambitie, maar zien wij niet als onderdeel van de basiskwaliteit. Bij het thema licht is gekozen voor niveau C doordat de daglichttoetreding in bestaande gebouwen moeilijk is aan te passen. Bij renovatie of nieuwbouw van gymzalen voegen we ook iets toe aan het wettelijke minimum. We houden daarbij het advies van de Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding (KVLO) aan. Naast andere normen uit het handbroek 2019 betekent dit ook dat bij nieuwbouw gymzalen de afmetingen van onze gymzalen hoger liggen dan het wettelijk minimum. Op deze manier zijn gymzalen voor meerdere binnensporten te benutten en verhogen we de mogelijkheden voor avondverhuur.

Bij renovatie en nieuwbouw van schoolgebouwen passen de frisse scholen klasse B toe. Hierbij is extra aandacht voor luchtkwaliteit, temperatuur, en geluid.

We spelen in op inclusie
Inclusief onderwijs is zowel in de Utrechtse Onderwijsagenda als in dit IHP onderwijs een belangrijke subdoelstelling. We vinden het belangrijk dat kinderen en jongeren samen opgroeien, met en van elkaar leren en met elkaar omgaan. We willen segregatie tegengaan en integratie bevorderen, ook op school. Kinderen gaan zoveel mogelijk thuisnabij naar school. Het inzetten op maximeren van schoolgroottes draagt hier ook aan bij.

De opdracht voor het ontwikkelen van inclusief onderwijs komt voort uit de verbeteraanpak passend onderwijs en de route naar inclusief onderwijs die de afgelopen jaren door het ministerie van OCW is ingezet. Nederland heeft zich gecommitteerd aan een aantal internationale verdragen en is daarmee de verplichting aangegaan om toe te werken naar inclusief onderwijs. In het beleidskader *Met elkaar voor alle kinderen en jongeren* heeft het ministerie van OCW daar nader uitwerking aan gegeven. In het recent gewijzigde *Programma van eisen voor schoolbesturen en samenwerkingsverbanden passend onderwijs* van het ministerie van OCW wordt zeer duidelijk dat kinderen recht hebben op inclusie en het daarmee een opdracht is aan zowel schoolbesturen als samenwerkingsverbanden.

> Inclusie is een recht voor kinderen en een verantwoordelijkheid voor schoolbesturen en samenwerkingsverbanden, zoals het ministerie van OCW aangeeft.

Om vanuit onze rol als gemeente concreet bij te dragen aan de realisatie van de ambitie op inclusief onderwijs in Utrecht, zetten we een drietal stappen. Allereerst zullen we in de toekomst in beginsel voor speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs geen standalone gebouwen realiseren, maar altijd in combinatie met een reguliere school. Dit betekent dat het speciaal onderwijs samen met een

reguliere school gehuisvest wordt in één pand. Zo kan onderling kennis uitgewisseld worden en komen kinderen in contact met elkaar. Ten tweede ontwikkelen we een *wegingskader inclusie* om voorstellen voor de in de UOA afgesproken pilots op inclusie te kunnen beoordelen en daarmee in ieder geval twee pilots inclusie in het eerste vier jaar van het IHP onderwijs te realiseren. Ten derde onderzoeken we of en onder welke voorwaarden we extra vierkante meters toevoegen aan een reguliere school ten behoeve van inclusiever onderwijs.

Speciaal (basis) onderwijs bouwen we altijd in combinatie met een reguliere school.

We maken ons sterk voor inclusief onderwijs en zorgen er tegelijkertijd voor dat er voldoende plekken voor speciaal onderwijs zijn. We blijven deze plekken realiseren, er zullen altijd kinderen zijn die naar het speciaal onderwijs als zelfstandige voorziening moeten gaan, alleen zullen we deze scholen voortaan samen met regulier onderwijs huisvesten.

We waarborgen toegankelijkheid
In het Besluit bouwwerken leefomgeving zijn wettelijke minimum eisen opgenomen voor toegankelijkheid. In Utrecht vinden we dit niet voldoende. Bij nieuwbouw of renovatie van schoolgebouwen passen we de Utrechtse Standaard Toegankelijkheid (UST) toe. Het uitgangspunt is dat alle ruimtes, routes en objecten in een openbaar gebouw in Utrecht toegankelijk zijn voor alle gebouwgebruikers, waarbij bij aanvang van het project beargumenteerd is als ruimtes in uitzonderingsgevallen niet voor alle gebruikers toegankelijk zijn. In de projecten dienen daarom alle ruimtes en de verbindingen tussen de ruimtes te worden weergegeven in een ruimtematrix en een relatieoverzicht of routeschema.
Het toepassen van het UST-proces brengt op zichzelf geen meerkosten met zich mee. Veel zaken kunnen in de ontwerpfase worden meegenomen, waarmee het niet per se kostenverhogend hoeft te werken. Het totaal pakket aan mogelijke benodigde maatregelen om alle ruimten toegankelijk te maken kunnen wel zorgdragen voor extra kosten, waar geen budget voor beschikbaar is gesteld. Het bureau SOLGU kan hiervoor ondersteuning bieden.

Bij nieuwbouw of renovatie van schoolgebouwen in Utrecht passen we de Utrechtse Standaard Toegankelijkheid (UST) toe, waarbij alle ruimtes en verbindingen worden vastgelegd in een ruimtematrix en routeschema.

We waarborgen duurzaamheid
We stellen onszelf tot doel om zoveel mogelijk schoolgebouwen energieneutraal (ENG) te realiseren. Bij renovatie of monumentale schoolgebouwen is gebleken dat dit niet altijd haalbaar is. Vandaar dat schoolgebouwen (zo dichtbij mogelijk) ENG worden gerealiseerd tijdens renovatie en nieuwbouw:

- We dringen het elektra- en gasverbruik terug;
- Dit draagt bij aan het terugdringen van de totale CO2-uitstoot, die in 2030 met 55% moet zijn verminderd en in 2050 met 95%.

We verwachten dat we 25% van de projecten (nieuwbouw of grootschalige renovatie) ENG kunnen realiseren in plaats van het op Besluit bouwwerken leefomgeving gerichte Bijna Energieneutrale schoolgebouwen (BENG).

Bij nieuwbouw of renovatie wordt de doelstelling gehanteerd dat er circulair wordt gewerkt waar mogelijk. Ten tijde van het opstellen van deze nota moet het circulariteitsbeleid nog worden vertaald naar een uitvoeringsprogramma. In het volgende hoofdstuk komen we hier kort op terug. In 2023 heeft de gemeente Utrecht bijvoorbeeld in 2023 de ‘Circulaire Grondstoffencorridor’ gelanceerd. Het doel is

om meer bouwmaterialen te opnieuw gebruiken binnen de stad Utrecht. Daarvoor gaan marktpartijen en de gemeente samenwerken in een aantal proeven. Deze proeven zijn nu in uitvoering en na evaluatie wordt onderzocht wat dit betekent voor onderwijshuisvesting. Er zijn op dit moment geen financiële middelen beschikbaar binnen het programma onderwijshuisvesting voor circulair bouwen.

In bestaande gebouwen worden energetische maatregelen getroffen via het onderhoud. Deze maatregelen verdienen zich binnen de resterende termijn tot renovatie/nieuwbouw terug. Dit doen we niet overal tegelijk. Omdat dat praktisch onhaalbaar is en ook niet logisch. Bij het uitvoeren van energetische maatregelen sluiten we aan bij natuurlijke en logische momenten, bijvoorbeeld geplande onderhoudswerkzaamheden.

We streven naar energieneutrale (ENG) schoolgebouwen, met focus op het verlagen van energieverbruik en CO2-uitstoot, en passen circulaire oplossingen toe waar mogelijk.

Schoolgebouwen en -pleinen zijn klimaatadaptief indien dat mogelijk is binnen het normbedrag en aanwezige subsidies. Indien dit niet mogelijk is, wordt toegelicht (in fasedocumenten) waarom dat niet mogelijk is. Groene schoolpleinen leveren een waardevolle bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen. Daarom zetten we ons in om het vergroenen van schoolpleinen te stimuleren. Hoewel de meeste schoolpleinen eigendom zijn van het schoolbestuur, kan het schoolbestuur budget aanvragen om deze pleinen groener te maken. Deze subsidie valt buiten de scope van deze beleidsnota, maar sluit aan bij belangrijke thema's die hierin worden behandeld. In de brief 'Nieuw subsidieregeling groenblauwe schoolpleinen' van 13 januari 2025 vindt u hierover meer informatie.

Netcongestie

Voor de bouwprojecten onderwijs kan netcongestie voor vertraging en/of extra kosten zorgen. Gelet op de wettelijke taak die de gemeente heeft voor Onderwijshuisvesting zijn wij op zoek naar maatwerkoplossingen voor onze (nieuwbouw) onderwijshuisvestingsprojecten die gepland staan op te leveren tussen 2024 en 2030 (verwachte einde netcongestie). Hiervoor zijn beleidsmatige, operationele en financiële oplossingen nodig. Voor renovatieprojecten is reeds door het college besloten bij renovaties te kiezen voor aardgasvrijready in plaats van volledig aardgasvrij.

Relatie beleidsnota onderwijshuisvesting met andere nota’s en visies

Het beleid voor onderwijshuisvesting draagt bij aan gezond stedelijk leven voor iedereen in Utrecht.

Met de vaststelling van de Ruimtelijke Strategie Utrecht hebben we het uitgangspunt vastgesteld dat in Utrecht woningen, werklocaties, maatschappelijke voorzieningen, sportvoorzieningen en groen dicht bij elkaar liggen, zodat inwoners er gemakkelijk en snel gebruik van kunnen maken.
Bovendien dragen we met deze subdoelstelling bij aan de Utrechtse Onderwijs Agenda, aan het thema Flexibel samenwerken en huisvesten.

Uiteraard dient er ook invulling te worden gegeven aan de landelijke duurzaamheidsambities. Omdat nog niet alle beleidsvelden nader zijn uitgewerkt, richten we ons eerst op de energietransitie, maar willen we zo snel als mogelijk circulariteit en klimaatadaptiviteit implementeren in de renovatie en nieuwbouw van de schoolgebouwen.

4. Uitvoeringsprogramma

Om te bepalen of en in welk jaartal projecten in het uitvoeringsprogramma (UVP) worden opgenomen is een wegingskader ontwikkeld. Het wegingskader helpt om keuzes te maken tussen diverse en soms tegengestelde uitgangspunten. Vanwege de beperkingen in capaciteit en middelen is het nodig om keuzes te maken en te prioriteren in de fasering van ver- en nieuwbouw van onderwijsvoorzieningen.

(Af)wegingskader

In het (af)wegingskader zijn zowel objectieve als beleidsmatige criteria opgenomen. De objectieve criteria zijn gericht op het bepalen of een gebouw op het UVP kan worden geplaatst. Dit is dus stap 1. Als een gebouw op het UVP geplaatst kan worden, gebruiken we beleidsmatige criteria om de inhoud en prioriteit van het project vorm te geven. De beleidsmatige criteria zien vooral toe op de planning voor de gehele looptijd van het IHP onderwijs en de aan te vragen voorziening (nieuwbouw, renovatie, uitbreiding). Het uitvoeringsprogramma is opgesteld op basis van gesprekken met de schoolbesturen, gemeentelijk beleid, landelijke ontwikkelingen en wijkgerichte gesprekken.

> Voor stap 1 om te bepalen of een gebouw op het uitvoeringsprogramma kan komen, richten we ons eerst op de objectieve criteria: uitloop MPOHV, bouwjaar, capaciteit versus behoefte en gebiedsontwikkelingen.

Objectieve criteria

De objectieve criteria zijn eisen die meetbaar en controleerbaar zijn en geven inzicht in de staat van het schoolgebouw, de behoefte, reeds vaststaande ontwikkelingen en nog te realiseren doelen. De gegevens worden niet beschouwd c.q. verwerkt in een bepaalde rangorde, maar zijn objectieve gegevens en vormen daarmee het vertrekpunt van het uitvoeringsprogramma.

Op basis van de volgende objectieve criteria is bepaald of een schoolgebouw in aanmerking komt voor het uitvoeringsprogramma:

- **Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting (MPOHV) uitloop**: voor een aantal projecten die voorzien zijn in het huidige MPOHV geldt een uitloop naar 2026 en verder. Deze programmering staat vast en is daarom overgenomen in het uitvoeringsprogramma.
- **Bouwjaar**: schoolgebouwen ouder dan 40 jaar.
- **Capaciteit versus behoefte**: de huidige capaciteit van het gebouw (m2 bruto vloeroppervlakte (BVO)) en toekomstige behoefte (o.b.v. leerlingenprognose) moeten op elkaar aansluiten, zowel bij onder- als overcapaciteit. Wij kijken daarbij zowel op stedelijk- als op wijkniveau naar de (toekomstige) behoefte versus de huidige capaciteit van de schoolgebouwen.
- **Gebiedsontwikkeling**: dit betreft nieuwbouwontwikkelingen van woningen. Soms in nieuwe gebieden buiten de stad (uitbreiding) of herontwikkeling van gebieden binnen de stad (inbreiding). Bij omvangrijke nieuwbouw horen ook nieuwe maatschappelijke voorzieningen, waaronder schoolgebouwen.

Als een gebouw aan deze criteria voldoet kan het op het UVP geplaatst worden. Of het daadwerkelijk geplaatst wordt is afhankelijk van de beleidsmatige criteria.

> Bij stap 2 om te komen tot het uitvoeringsprogramma zien we toe op beleidsmatige criteria zoals de sociale opgave voor de buurt, ongelijk

investeren voor gelijke kansen, Utrecht Standaard Toegankelijk, energietransitie, warmtevisie en netcongestie.

Beleidsmatige criteria

De beleidsmatige criteria hebben een directe relatie met te realiseren maatschappelijke beleidsambities. Deze zijn opgesteld omdat er een direct raakvlak is met onderwijshuisvesting en dit de grondslag is om op het uitvoeringsprogramma te komen. De criteria zijn:

- **Multifunctioneel gebruik**: een schoolgebouw kan worden aangepast op basis van de sociale opgaven en verschilmakers en de behoefte in de buurt, hetgeen maatwerk is. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan een extra ontmoetingsruimte of het delen van ruimten (gebruik overdag en avond) Dit kan op initiatief van de school zijn, vanuit de gemeente of op basis van de vraag van een derde (bijvoorbeeld cultuurmakers).
- **Ongelijk Investeren voor Gelijke Kansen**: dit criterium gaat over de locatie in de stad en aansluitend over het al dan niet aan moeten passen van schoolgebouwen om kansengelijkheid te bevorderen. Dit betreft scholen in een buurt of wijk die laag scoort op Sociaal Economische Status of de Leefbarometer (onderdeel van de scheidslijnenrapportage). Bij het programmeren / plannen van de renovatie van een gebouw kan rekening worden gehouden met de plek waar het gebouw in zo'n buurt staat.
- **Utrecht Standaard Toegankelijk**: deze werkwijze is gericht op het toegankelijk maken van maatschappelijk vastgoed. Met name de programmering van gymzalen is gecombineerd met de mogelijkheden om de toegankelijkheid te verbeteren. In zulke gevallen proberen we zoveel mogelijk werk met werk te maken.
- **Energietransitie en CO2-impact**: het treffen van maatregelen om de CO2-impact af te laten nemen. In 2050 moeten schoolgebouwen een afname van CO2 gebruik hebben gerealiseerd van 95%. Dit is maatwerk per gebouw.
- **Warmtevisie**: in de warmtevisie wordt per wijk aangegeven wanneer er van het gas af gegaan zou kunnen worden. Met investeringen aan schoolgebouwen sluiten we aan op de meerjarige wijkprogrammering warmtevisie, omdat er anders sprake kan zijn van desinvesteringen.
- **Netcongestie**: Netcongestie vormt een steeds groter risico, en dat wordt ook benadrukt in de raadsbrief over dit onderwerp. Het huidige energiesysteem staat onder druk vanwege de groeiende vraag naar elektriciteit en de beperkingen in de capaciteit van het elektriciteitsnet. Dit heeft grote implicaties voor zowel renovatieprojecten als nieuwbouw. In deel C, hoofdstuk 2 wordt dit risico verder toegelicht. Bij renovatie is het uitgangspunt dat gebouwen aardgasvrij-ready moeten worden opgeleverd[13]. Deze gebouwen kunnen nu nog niet direct van het gas af. Voor nieuwbouw worden de oplossingen per pand verkend.

Bij stap 1 geldt dat de objectieve criteria geen rangorde ten opzichte van elkaar hebben. In overleg met de schoolbesturen is getoetst welke schoolgebouwen op het UVP moeten komen op basis van één of meerdere van deze criteria.
Bij de beleidsmatige criteria lag de focus op de programmering: wanneer komt welk project aan bod. Daarbij is eerst gekeken welke projecten konden bijdragen aan 'ongelijk investeren voor gelijke kansen'. Deze zijn zoveel als mogelijk in fase 1 en 2 geprogrammeerd. Ook de projecten met de hoogste CO2-uitstoot zijn zo vroeg als mogelijk geprogrammeerd. Vervolgens zijn de projecten aan de andere criteria getoetst. In overleg met de schoolbesturen is de programmering tot stand gekomen, waarbij de gemeente de finale keuze heeft gemaakt.

[13] Voor renovatieprojecten is reeds door het college besloten te kiezen voor aardgasvrijready in plaats van volledig aardgasvrij.

De programmering

De grootste uitdaging op het gebied van onderwijshuisvesting is om de groei van de stad te faciliteren met de juiste hoeveelheid onderwijsvoorzieningen. Vanuit het huidige Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting (MPOHV) zijn er reeds veel nieuwe projecten gestart om de groei op te vangen. In de meest recente leerlingenprognoses is duidelijk geworden dat de groei minder snel gaat dan verwacht en dat de verwachte groei voor de komende jaren deels opgevangen kan worden door het inzetten van bestaande leegstand. De herschikkingsgesprekken met de schoolbesturen geven belangrijke input om te komen tot de juiste spreiding en bezetting van het bestaande Utrechtse scholenaanbod. Investeren in bestaande en nieuwe onderwijshuisvesting is nodig om aan toekomstige behoefte en beleidsambities te voldoen. De opgenomen projecten op het uitvoeringsprogramma vormen een noodzakelijk en kritisch onderbouwd geheel. Met deze projecten komen we namelijk tegemoet aan de beschreven uitdagingen. Daarbij is sprake van een basisniveau, dat minimaal noodzakelijk is om deels invulling te kunnen geven aan de ambities van de stad Utrecht. We doen immers wat nodig is (fors aantal projecten), maar het overstijgt het doelmatige niveau niet (hanteren Besluit Bouwwerken Leegomgeving).

Het UVP geeft de planning voor de komende 16 jaar weer voor wat betreft de aan te vragen voorziening (nieuwbouw, renovatie, uitbreiding), het schoolgebouw en het jaartal waarin wordt gestart met het project. Dit is in vier fases ingedeeld:

- fase 1: 2026-2029 --> 49 projecten waarvan 24 uit het MPOHV
- fase 2: 2030-2033 --> 16 projecten
- fase 3: 2034-2037 --> 22 projecten
- fase 4: 2038-2041 --> 12 projecten

Er zijn 99 projecten opgenomen op het Uitvoeringsprogramma gedurende de volledige looptijd. Het gaat om schoolgebouwen voor primair en voortgezet onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs, wissellocaties voor tijdelijke huisvesting van scholen (THV), gymzalen en multifunctionele accommodaties (MFA's).

Er zijn 99 projecten opgenomen op het Uitvoeringsprogramma gedurende de volledige looptijd van 2026 tot en met 2041.

Er staat een groot aantal projecten op de planning, waarbij we de uitvoering ervan over de volledige looptijd van het IHP hebben kunnen spreiden. De verdeling in jaarschijven is bewust afgestemd op de capaciteit van de gemeentelijke projectleiders en de schoolbesturen. Toch blijft er een risico dat de beschikbare capaciteit niet altijd toereikend is, mede door de voortdurende dynamiek in de markt. Dit risico wordt verder toegelicht in deel C, hoofdstuk 2.

Onderwijs	Aantal
Primair onderwijs (PO)	54
Speciaal onderwijs (SO)	1
Speciaal basisonderwijs (SBO)	2
Voortgezet onderwijs (VO)	10
Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO)	1
Gymzaal	17
Tijdelijke huisvestingslocatie (THV)	10

Multifunctionele Accommodatie (MFA)	4

De projecten zijn als volgt verspreid over de stad:

Wijk	Aantal
Binnenstad	7
Leidsche Rijn	3
Noordoost	7
Noordwest	12
Oost	11
Overvecht	14
Vleuten- De Meern	14
West	8
Zuid	9
Zuidwest	14

Een aantal kenmerken lichten we toe:

- Er zijn 24 projecten ‘meegenomen’ uit het MPOHV 2016-2025, waarvan de uitvoering doorloopt in de periode van het IHP onderwijs. De grootste oorzaak hiervan is vertraging in de uitvoering.
- Er zijn acht monumentale schoolgebouwen opgenomen in het uitvoeringsprogramma.
- In het huidige MPOHV waren relatief weinig gymzalen opgenomen omdat deze in het MPOHV veelal nog geen 40 jaar oud waren, daar maken we nu een inhaalslag in.
- Voor de MFA’s geldt dat deze in gemeentelijke eigendom zijn. Na ongeveer 20 jaar moeten de installaties worden vervangen. We nemen de investering van deze installaties op in het uitvoeringsprogramma van dit IHP. De dekking hiervoor komt voort uit de onderhoudsvergoeding (MI) die de scholen verstrekken aan de gemeente.
- Voor de tijdelijke huisvestingslocaties is gekeken naar de volledige looptijd van het IHP onderwijs. De opgenomen projecten in dit IHP onderwijs zijn daarmee allemaal nodig voor tenminste de looptijd van dit IHP onderwijs en behoeven allen aanpassingen en/of grootschalige renovatie.
- Er zijn twaalf schoolgebouwen opgenomen onder de noemer herschikkingsopgave, waarvan het aantal leerlingen van de schoollocatie onder de opheffingsnorm zit. Deze zijn onderwerp van gesprek bij de herschikkingsopgave, waarbij vanuit een stadsbrede blik wordt gekeken naar spreiding en bezetting van schoolgebouwen. Deze staan op het UVP, zodat we middelen beschikbaar hebben als scholen gaan samenwonen/ samenwerken of fuseren. En dit draagt bij aan het efficiënt gebruik van de schoolgebouwen.

Invulling aan integrale beleidsdoelstellingen

We geven als volgt invulling aan Ongelijk investeren voor gelijke kansen en het Verduurzamen van de gebouwen.

Ongelijk investeren voor gelijke kansen
Onderdeel van het kritisch programmeren is dat we ook gekeken hebben naar Ongelijk investeren voor Gelijke Kansen. Van het aantal projecten die zijn gesitueerd in een kwetsbare buurt, wordt een ruime meerderheid van deze projecten opgepakt in fase 1 en fase 2. Een groot deel van deze projecten is dus naar voren gehaald.

Vermindering CO2-uitstoot
We geven invulling aan de Europese opgave om minder CO2-uitstoot te realiseren, door de meeste schoolgebouwen die een hoge CO2-uitstoot hebben op te pakken in fase 1 en fase 2.

De realisatie van het uitvoeringsprogramma

Tijdens de uitvoering van het programma blijven wij op wijk- en stadsniveau bezien hoe de leerlingenstromen zich ontwikkelen. Dit maakt het mogelijk om flexibel om te gaan met de programmering. Dit betekent bijvoorbeeld dat wanneer er sprake is van een toegenomen leegstand bij de ene school binnen een wijk, wordt onderzocht of (ver)nieuwbouw van een andere school in diezelfde wijk nog steeds de beste oplossing is of dat het aanwenden van leegstand een betere oplossing is. Hiermee geven wij tevens invulling aan de Motie Meer samenwerking, minder concurrentie.

Gedurende de realisatie van het uitvoeringsprogramma zullen (onvoorziene) ontwikkelingen plaatsvinden en zal beleid verder uitgewerkt worden. Ieder jaar zal daarom het uitvoeringsprogramma geüpdatet worden in de reguliere p&c-cyclus, conform huidige werkwijze. Elke vier jaar dient het IHP onderwijs te worden geactualiseerd en zullen relevante beleidsmatige ontwikkelingen worden opgenomen. Het is belangrijk om te realiseren dat deze flexibele benadering ook inhoudt dat tussentijdse wijzigingen in de uitvoering noodzakelijk kunnen zijn. Hierbij kan gedacht worden aan aanpassingen in de leerlingenprognoses, budgetten en inzet van dekkingsbronnen. Dit wordt in hoofdstuk 4, voortgang en verantwoording, verder toegelicht.

De beschreven criteria in de voorgaande alinea's worden in ogenschouw genomen als de programmering moet worden aangepast. Het zal altijd maatwerk betreffen, maar de opgaven 'ongelijk investeren voor gelijke kansen' en verminderen CO2-uitstoot zijn prioriteiten die altijd meegewogen zullen worden bij de herschikkingsopgaven. In hoofdstuk C.4. wordt hier nader op ingegaan.

Werkzaamheden tijdens uitvoeringsperiode

De komende jaren zal de realisatie van het uitvoeringsprogramma worden opgepakt. Met deze beleidsnota geven we vorm en richting aan de beleidsmatige opgaven voor onderwijshuisvesting. Maar dat wil niet zeggen dat we hiermee 'klaar zijn'. Onderwijshuisvesting is een dynamische opgave: het onderwijslandschap ontwikkelt zich namelijk altijd; het staat nooit stil. Een aantal zaken vergen hierin de komende jaren nog nadere uitwerking.

Onderwerp	Wie
De gymzalen en tijdelijke huisvestingslocaties zijn bijna allemaal eigendom van de gemeente Utrecht. We gaan daarom verkennen op welke wijze deze projecten zo efficiënt en effectief mogelijk aanbesteed kunnen worden.	gU
Het beleid op inclusiever onderwijs, klimaatadaptieve en circulaire schoolgebouwen moet verder worden ontwikkeld in samenwerking met de betreffende beleidsvelden. Om vervolgens vertaald te worden naar concretere inzichten en kansen voor onderwijshuisvesting.	gU
Op dit moment is er nog geen volledig inzicht in de feitelijke leegstand in de schoolgebouwen, ongeacht de eigendomspositie. Voor het goed kunnen meten van de voortgang in het verminderen van de leegstand starten we een onderzoek naar de werkelijke leegstand in schoolgebouwen. Dit vertalen we dan in een nulmeting voor de indicator in dit plan en de programmabegroting.	SB en gU
Samen met de schoolbesturen worden de herschikkingsgesprekken / herschikkingsopgaven per wijk afgerond. Dit moeten we vervolgens verwerken in het uitvoeringsprogramma. Prioriteit ligt in ieder geval bij Overvecht, Zuidwest en Noordwest. Deze gesprekken vormen vervolgens een jaarlijks gespreksonderwerp tussen gemeente en schoolbesturen.	SB en gU

Samen met de schoolbesturen, die doorgaans eigenaar van de schoolgebouwen zijn, willen we ook verkennen op welke onderdelen van de aan te besteden projecten samengewerkt zou kunnen worden. Standaardiseren van een aantal werkzaamheden hierin behoren tot de mogelijkheden. De landelijke ontwikkelingen hieromtrent worden hierin ook meegenomen.	SB en gU
Samen met de schoolbesturen wordt invulling gegeven aan multifunctioneel gebruik van schoolgebouwen (zie bijlage 4 van de beleidsnota). Dit vergt nog de nodige verkenning en concretisering, met name op het gebied van rol- en taakverantwoordelijkheden en beheer & exploitatie. De aansluiting met de behoefte van de buurt moet hierin vervolgens worden meegenomen.	SB en gU
Er wordt een standaard checklist opgesteld voor het integraal kunnen afwegen van beleidsmatige doelen. Hiermee wordt beoogd dat voor alle op te pakken projecten wordt bepaald in hoeverre een project kan bijdragen aan o.a. een buurtschool, inclusiever onderwijs en multifunctioneel gebruik.	gU en SB
We ontwikkelen meetmethoden om de indicatoren te kunnen gaan meten. Daarmee gaan we aan de slag om relevante nulmetingen op te stellen als input voor de indicatoren.	gU
Samen met InvestNL, Ruimte-Ok en schoolbesturen geven we invulling aan de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot programmatisch werken en standaardiseren van processen in nieuwbouw en renovatie van schoolgebouwen.	SB en gU
De verordening onderwijshuisvesting moet worden aangepast uiterlijk Q4 2025, o.a. op basis van de beleidsnota IHP.	SB en gU

C. Monitoren, sturen en verantwoorden

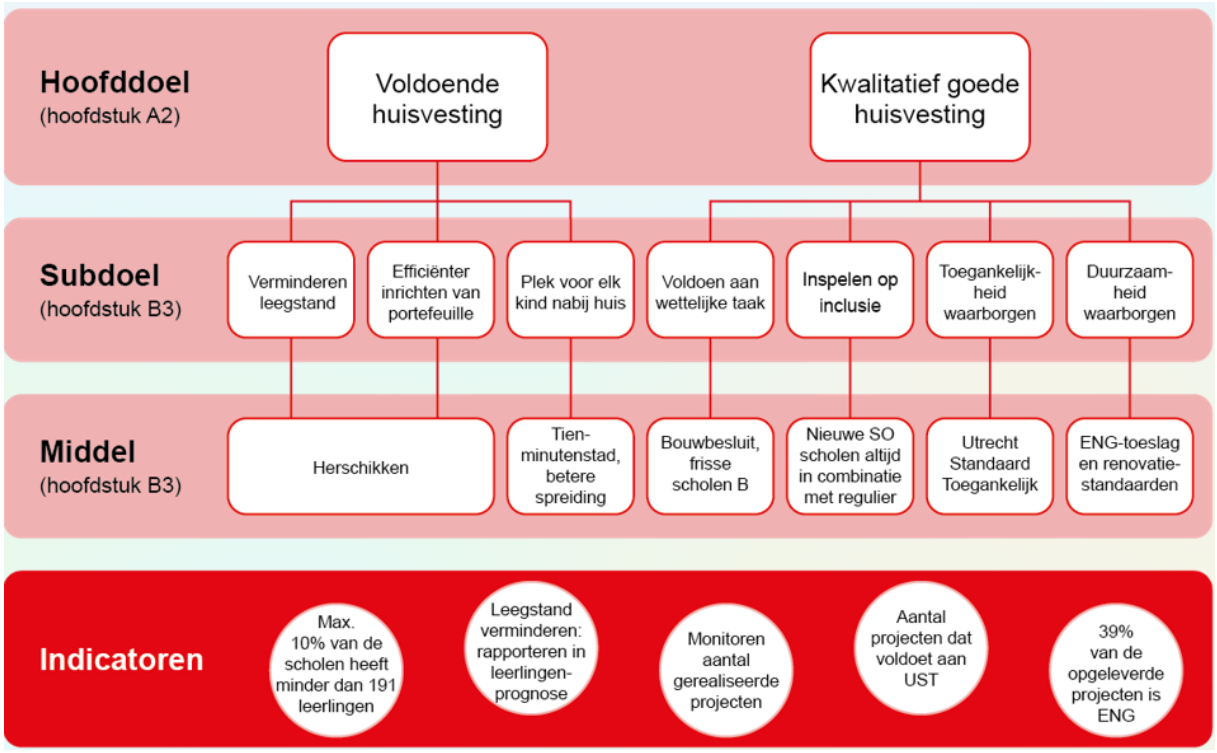
1. Indicatoren

doelstelling	effect-indicator	0-meting	vervolg-meting 1	vervolg-meting 2	Begroting ja/nee
Een toereikende capaciteit aan schoolgebouwen en gymzalen	Aantal schoollocaties dat minder dan 191 leerlingen heeft* Bron: administratie VGU-uitvoeringsprogramma	er staan 12 schoollocaties met minder dan 191 leerlingen op het uitvoeringsprogramma	2030 – 2 van de 12 kleine scholen zijn herschikt	2041 – tenminste 10 van de 12 kleine scholen zijn herschikt.	nee
*dit doen we aan de hand van herschikken. Met herschikken bedoelen we dat we opnieuw kijken naar de verdeling van de leerlingen over de verschillende scholen in de wijk en buurt. We kijken integraal naar de verschillende scholen in de tien wijken in Utrecht, deze wijkportretten (bijlage 4.03) vormen de basis. We kijken naar de verhouding tussen de totale vraag naar huisvesting scholen en het aanbod in de wijk/ buurt. Is er bij de ene school een tekort aan ruimte en tegelijkertijd leegstand in de andere school, dan gaan we in gesprek over ten eerste een samenwerking tussen de scholen. Dit doen we op buurt niveau. Daarbij houden we rekening met het onderwijsconcept dat wordt aangeboden. Het gaat er daarbij tevens om dat we daarmee minder kleine schoollocaties en meer robuuste schoollocaties realiseren. Robuuste schoollocaties zorgen voor een efficiëntere organisatie, draagt bij aan een oplossing voor het lerarentekort. We gaan uit van 10 van de 12 schoollocaties omdat we er rekening mee houden dat er ook redenen zullen zijn dat een school niet kan worden herschikt en toch gerenoveerd/ vervangen moet worden.					
Een toereikende capaciteit aan schoolgebouwen en gymzalen	Leegstand in schoolgebouwen** Bron: Onderwijsloket	Niet van toepassing	Nader te bepalen	Nader te bepalen	nee
** Eén van de onderdelen om schoolgebouwen efficiënt te gebruiken is dat er zo min mogelijk leegstand moet zijn. Jaarlijks stellen we de leerlingenprognoses op en daarin wordt beschreven of er in wijken een normatief tekort of een overschot aan ruimte is. Middels maximeren van schoolgrootte dragen we hier ook aan bij. Echter wordt er door scholen vaak samengewerkt met BSO en VE. Dit betekent vaak dat er ruimtes in de schoolgebouwen ingezet worden voor kinderen buiten de reguliere schooltijden. Soms is hier sprake van dubbel gebruik van ruimtes, maar soms ook niet. Dit maakt het lastig om de leegstand goed inzichtelijk te					

maken. Daar hoort ook bij dat we een definitie van wat we onder leegstand verstaan, opstellen. Het jaar 2025 willen we daarom gebruiken om een nulmeting op te stellen. Op basis van die nulmeting kunnen we onze streefcijfers beschrijven. We komen hier op terug via een kwartaalbrief onderwijs.					
Kwalitatief goede schoolgebouwen en gymzalen	Voortgang uitvoeringsprogramma onderwijs – gerealiseerde projecten Bron: Programmabegroting	In 2026 zijn dit 0 projecten	In 2030 zijn 35 van de 99 projecten opgeleverd.	2041 – 88% (87 van de 99 projecten)	ja
*** De realisatie van de projecten zoals beschreven in bijlage 4.02 van deze beleidsnota start in het jaar 2026. Voor de komende 16 jaar staan er 99 projecten geprogrammeerd. De streefcijfers betreffen de projecten die gerealiseerd zijn genomen. We beschrijven de streefcijfers per fase, dus per 4 jaar. In 2041 zullen we niet 100% halen, omdat in dat jaar ook projecten in de voorbereidingsfase zijn opgenomen.					
Kwalitatief goede schoolgebouwen en gymzalen	Opgeleverde projecten die voldoen aan Utrecht Standaard Toegankelijk. Bron:		100%	100%	nee
Bij elke actualisatie beschrijven we in hoeverre we hier invulling aan hebben kunnen geven. We nemen het nu op in de projectbrieven en gaan er van uit dat alle opgeleverde projecten voldoen aan UST. Op het opleverformulier wordt beschreven welke keuzes zijn gemaakt in de uitvoering en er wordt gemotiveerd als er niet volledig aan UST is voldaan.					
Kwalitatief goede schoolgebouwen en gymzalen	Aantal opgeleverde projecten is een energie neutraal gebouw (ENG) Bron: programma's en projecten	In 2026 zijn dit 0 projecten	In 2030 zijn 14 nieuwbouw (100%) en 5 renovatie (25% van 21) projecten ENG opgeleverd.	In 2041 zijn 19 nieuwbouw en 20 renovatie projecten ENG opgeleverd. Totaal 39%.	ja
**** De realisatie van de projecten zoals beschreven in bijlage 4.02 start in het jaar 2026. We verwachten dat 100% van alle projecten ENG bij nieuwbouw en 25% van de renovatieprojecten wordt opgeleverd. Dit betekent dat het streven is om in 2041 19 nieuwbouw en 20 renovatieprojecten te hebben opgeleverd die energie neutraal zijn.					
Kwalitatief goede schoolgebouwen en gymzalen	Vermindering CO2 uitstoot in exploitatie Bron: nader te bepalen	Niet van toepassing*****			

***** Op dit moment hebben we nog niet van alle scholen die onderdeel zijn van het IHP onderwijs de benodigde gegevens over de CO2 uitstoot ontvangen. Het is nodig om hiervoor een meetinstrument te ontwikkelen. Dit willen we opzetten tijdens fase 1. We werken daarin uit of we dit voor zowel bestaande gebouwen als (ver) bouwprojecten doen, of dat we dat alleen voor de laatste (ver)bouwprojecten doen.

In paragraaf 3 van deel B zijn de doelstellingen beschreven. Daarbij is aangegeven hoe we daar invulling aan geven en bij welke ambitie of welk uitgangspunt we bijdragen. Niet al deze uitgangspunten komen terug in de indicatoren. De indicatoren zoals nu beschreven hebben betrekking op de onderwerpen waar wij als 'onderwijshuisvesting' verantwoordelijk voor zijn. Voor de overige uitgangspunten geldt dat we deze evalueren nadat de eerste fase van het IHP onderwijs voorbij is. Dit doen we op deze manier omdat we bij deze uitgangspunten enkel bijdragen, maar we hebben daar geen sturing op en/of verantwoordelijkheid over. We gaan hierop in, in de voortgangsrapportage zoals beschreven in deel C, methodiek.

2. Risico’s

Bij het realiseren en programmeren van Onderwijshuisvesting kunnen verschillende risico’s optreden. In deze paragraaf gaat het om risico's op het niveau van deze beleidsnota en het uitvoeringsprogramma, niet specifiek op projectniveau.

Beperkingen op het elektriciteitsnetwerk, oftewel netcongestie, kunnen vertragingen en extra kosten veroorzaken bij de bouw en renovatie van scholen. Onnauwkeurige voorspellingen van leerlingenaantallen kunnen leiden tot capaciteitsproblemen, terwijl stijgende bouwkosten het risico van budgetoverschrijdingen en vertragingen met zich meebrengen. Daarnaast kunnen tekorten aan personeel en materialen de voortgang van projecten belemmeren. Politieke veranderingen kunnen zorgen voor onzekerheid over lopende projecten en beleidsbeslissingen. Bovendien kunnen bezuinigingen leiden tot beperkte financiële middelen, wat de kwaliteit en voortgang van Onderwijshuisvesting kan ondermijnen.

Deze risicoanalyse biedt inzicht in deze en andere mogelijke risico’s, evenals de maatregelen die genomen kunnen worden om deze te beheersen. Door deze risico's proactief te adresseren, kunnen we de planning en uitvoering van deze beleidsnota optimaliseren en de continuïteit en effectiviteit van onze Onderwijshuisvesting waarborgen. In de volgende tabel worden de risico's beschreven, samen met de bijbehorende toelichtingen en voorgestelde maatregelen.

Risico-omschrijving	Toelichting	Maatregelen
Door **netcongestie** zijn aansluitingen op het elektriciteitsnet niet beschikbaar.	Nieuwbouw- en renovatieprojecten kunnen steeds vaker geen doorgang vinden of niet voldoende verduurzaamd worden. Hierdoor komen projecten stil te liggen en zijn verduurzamingsambities lastiger te realiseren.	Bij renovatie kunnen we het gebouw gasloos-ready maken. Daarnaast houden we in het uitvoeringsprogramma rekening met de planning. Niet alle gebouwen zijn even gevoelig voor netcongestieproblematiek, zoals bijvoorbeeld een aantal gymzalen. Ook worden mogelijkheden tot flexcontracten verkend.
We worden geconfronteerd met **bezuinigingen** van zowel het rijk als de gemeente, terwijl **de bouwkosten blijven stijgen**.	Door de bezuinigingen moeten we lastige keuzes maken in het realiseren van ambities. Dit kan de kwaliteit van onderwijsvoorzieningen en de voortgang van bouwprojecten in gevaar brengen.	We passen het ambitieniveau aan en waarborgen de basiskwaliteit. Ondanks de aanpassingen blijven we streven naar extra inspanningen waar mogelijk. Zoals omschreven in deze beleidsnota zijn er echter ambities die we op dit moment niet (volledig) kunnen uitvoeren, zoals inclusief onderwijs en flexibele huisvesting. Door de herijking van de normvergoeding verkleinen we de kans op budgetoverschrijdingen en zorgen we ervoor dat projecten doorgang kunnen vinden. Daarnaast onderzoeken we mogelijkheden om efficiënter te bouwen, zoals het overwegen van gezamenlijke aanbestedingen.
Steeds vaker worden we geconfronteerd met striktere eisen vanuit de RSU op het gebied van Volksgezondheid en **Stedenbouwkundig eisen** die per gebied verschillen.	De stedenbouwkundige eisen staan op gespannen voet met een vastgesteld normbedrag voor de realisatie van Onderwijshuisvesting. Dit kan de tijdige beschikbaarheid van onderwijshuisvesting in gevaar brengen en tevens zorgen voor overschrijdingen op projecten.	Betrek stedenbouwkundige experts bij het begin van het project om de haalbaarheid en naleving van eisen te waarborgen. Overleg met stedenbouwkundige over flexibiliteit in regelgeving om projectefficiëntie te verbeteren.
Veranderende ruimtebehoefte van scholen door de volgende redenen: **Veranderingen in woningbouw en**	Wisselende leerlingenprognoses zorgen voor fluctuaties in de ruimtebehoefte van gebiedsontwikkelingen. Dit	In lijn met de Verordening herzien we de prognoses minimaal elke twee jaar. We zorgen voor regelmatige monitoring en passen de

woningtypologie veroorzaken steeds wisselende leerlingenprognoses voor gebiedsontwikkelingen. Door de w**et 'Meer Ruimte voor Nieuwe Scholen**' kunnen er nieuwe scholen toetreden.	kan resulteren in zowel leegstand als ruimtetekort in onderwijsvoorzieningen. Daarnaast bestaat het risico dat scholen eerder worden opgeleverd dan de woningen, waardoor er mogelijk geen leerlingen beschikbaar zijn wanneer de school klaar is.	capaciteitsplanning voor onderwijshuisvesting hierop aan. Zo zorgen we voor een nauwkeurige afstemming van de behoeften en beschikbare middelen. Daarnaast kunnen de leerlingenprognoses verrijkt worden met nieuwe data zoals uit het aanmeldbeleid.
Door **schommelingen in de vraag naar onderwijs** ontstaat er een concentratie van leerlingen op populaire scholen.	Nieuwe scholen die we op voorhand niet hebben kunnen programmeren kan de druk op bestaande voorzieningen verder vergroten. Wanneer een school snel groeit, leidt dit vaak tot een afname in het leerlingenaantal van andere scholen. Dit resulteert in een onevenwichtige verdeling van capaciteit, waarbij sommige scholen te weinig ruimte hebben, terwijl andere te maken krijgen met leegstand.	We zijn in gesprek met schoolbesturen om scholen te herschikken, met als doel de onderwijsvoorzieningen efficiënt te gebruiken (minimale schoolgrootte en maximeren van het leerlingenaantal in relatie tot de grootte van het schoolgebouw).
Gebrek aan capaciteit in brede zin. Tekorten aan (gemeentelijk en schoolbestuurlijk) personeel, aannemers en materialen.	Door een tekort aan personeel, aannemers en materialen kunnen projecten mogelijk niet tijdig afgerond worden, wat onvoldoende onderwijshuisvesting tot gevolg kan hebben. Daarnaast kan het ook leiden tot prijsstijgingen, wat projectoverschrijdingen tot gevolg heeft.	Ondanks dat dit een risico is waar we geen directe invloed op kunnen uitoefenen en het een structureel en landelijk probleem is zijn er wel aspecten die we kunnen oppakken om er zo goed mogelijk op in te spelen. Om tekorten aan personeel en materialen tegen te gaan en de voltooiing van projecten te waarborgen kunnen we nieuwe samenwerkingsvormen bij aanbestedingen verkennen en indien nodig externe capaciteit inhuren. Ook kunnen we schaalvoordelen benutten door gezamenlijke aanbestedingen, waardoor de marktuitvraag aantrekkelijker wordt en mogelijk minder (personele en materialistische) capaciteit benodigd is. Daarnaast hebben we het

		uitvoeringsprogramma aangepast om realistisch om te gaan met de beschikbare capaciteit.
Er zijn veel verschillende partijen betrokken met **uiteenlopende belangen**.	Door de verschillende belangen is er een risico dat het draagvlak voor het plan ontbreekt, wat de uitvoering kan bemoeilijken.	Faciliteer open communicatie en samenwerking tussen alle belanghebbenden om gemeenschappelijke doelen vast te stellen. Identificeer en adresseer conflicten of knelpunten vroegtijdig om vertragingen te voorkomen.
Voorfinanciering kinderopvang In het uitvoeringsprogramma zijn een aantal projecten opgenomen waarin we, conform beleid, willen investeren in Utrechtse Kindcentra. Voor het kinderopvangdeel zijn we bereid de investering voor te financieren. De kosten hiervan moeten worden gedekt uit de huuropbrengsten van de kinderopvang.	Er zit een risico in deze voorfinanciering dat de investeringskosten niet volledig en /of kostendekkend worden terug ontvangen. De betreffende partner kan bijv. failliet gaan. Ook is het mogelijk dat huurders de hoogte van de huurprijs niet kunnen betalen.	Door vooraf het goede gesprek erover te voeren, een heldere meerjarige overeenkomst op te stellen en actief in gesprek te blijven met de kindpartner wordt het risico op inkomstenderving geminimaliseerd.

3. Financiën

De financiën van het IHP vallen onder het begrotingsprogramma Kansrijk opgroeien, doelstelling Huisvesting scholen. In het programma komen onder de doelstelling de kapitaallasten van de investeringsopgave terug. De totale investeringsvolumes staan in de paragraaf investeringen en worden voor het totale programma Kansrijk opgroeien weergegeven. Een nadere uitsplitsing van deze investeringsvolumes naar kredieten staat in de Investeringsstaat.

Investeringsopgave

De totale investeringsopgave van projecten waarmee in de beschouwingsperiode 2026 – 2041 wordt gestart, gebaseerd op voorgaande uitgangspunten, is als volgt:

Omschrijving investering (*1.000.000)	Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4	Totale raming
Raming projecten niveau bouwbesluit	€388,6	€164,0	€140,7	€107,8	**€801,1**
Opslag frisse scholen (ambitie)	€4,3	€3,2	€2,9	€2,0	**€12,5**
Subtotaal projecten conform nieuw normbedrag	*€392,9*	*€167,2*	*€143,9*	*€109,8*	***€813,6***
ENG (ambitie)	€10,1	€1,6	€1,8	€1,6	**€15,1**
Stedenbouwkundige eisen	€23,8	€13,1	€10,5	€8,3	**€55,7**
Onvoorzien	€4,0	€4,0	€4,0	€5,0	**€17,0**
Totale geprogrammeerde uitgaven	**€430,8**	**€185,9**	**€159,9**	**€124,7**	**€901,3**

Fase 1 2026 – 2029, fase 2 2030 – 2033, fase 3 2034 – 2037, fase 4 2038 – einde plan

De investeringsbijdrage aan het schoolbestuur wordt in twee termijnen beschikt. Aan de start van het project worden een voorbereidingskrediet beschikt van 8% van de totale investering. Na afronding van de voorbereiding (t+3) wordt het restant beschikt (92%). Dit wijkt af van de huidige werkwijze waarin in vier termijnen het krediet wordt beschikt. Door het op deze wijze aan te vliegen worden de administratieve lasten verlicht.

Er bevindt zich een aanzienlijke piek in de geprogrammeerde uitgaven van fase 1. Dit heeft te maken met het feit dat verschillende omvangrijke projecten vanuit het MPOHV zijn vertraagd, en nu pas tot uitvoering komen, tegelijk met nieuwe IHP projecten. Veelal gaat het om scholen in de nieuwe gebiedsontwikkelingen zoals Merwedekanaalzone, Cartesius en Beurskwartier, maar ook om bijvoorbeeld de Internationale School Utrecht. Of uitvoering daadwerkelijk plaats gaat vinden conform deze programmering hangt met vele externe factoren samen. Wij monitoren de planningen elk jaar en

zullen indien nodig de programmering elk jaar bijstellen. Overigens zal de daadwerkelijke cashflow afwijken van het beschikken van bedragen. De cashflow wordt jaarlijks in beeld gebracht bij de Programmabegroting en is van invloed op de bepaling van de gemeentelijke schuldquote en solvabiliteit. De eerste herijking van dit IHP inclusief actuele cashflow informatie zal plaats gaan vinden bij de Programmabegroting 2026.

Er zijn reeds projecten opgenomen waarvan we verwachten dat die onderdeel uit gaan maken van de herschikkingsopgave. Het gaat met name om scholen die minder dan 191 leerlingen hebben (op of onder de opheffingsnorm zitten) of waarvan op basis van huidige ontwikkelingen en ligging een meerwaarde lijkt te zijn om mee te doen in de herschikkingsopgave. Herschikken kost geld, maar de benodigde investeringen hiervoor zijn vooraf minder goed in te schatten. Het is ook niet zeker op welke wijze de herschikking tot stand gaat komen in de praktijk. Daarom is er wel voor elk schoolgebouw apart een investering geraamd, zodat er budget beschikbaar is om in te spelen op de noodzakelijke en breed gedragen herschikking. Indien de herschikking niet door gaat, is het budget nodig voor renovatie / vervanging van de huidige gebouwen.

Budget

De normvergoeding is berekend en gebaseerd op nieuw te bouwen projecten en **niet** renovatie van bestaand vastgoed. Dit betekent dat naar verwachting in alle gevallen het budget toereikend zal zijn om de projecten uit te kunnen voeren. Maar dat betekent ook dat er blijvend zorgvuldig moet wordt gekeken naar wat er per project daadwerkelijk nodig is en waar het voor ‘minder’ kan.

Voor de gymzalen geldt dit ook. Er wordt gerekend met een vast investeringsbedrag voor een nieuw te bouwen gymzaal op basis van de adviezen KVLO 2019, welke als uitgangspunt zijn genomen voor de berekeningen door het extern bureau ~~is~~. Dit gaat uit van een gymzaal met 647 m2 Brute Vloeroppervlakte (BVO). In het UVP zijn ook gymzalen opgenomen die in het verleden niet op basis van de KVLO-normen zijn gerealiseerd. Naar verwachting zal in die gevallen een lagere investering nodig zijn en niet de volledige normvergoeding (obv nieuwbouw) van toepassing zijn.

Voor beide gevallen geldt dat maatwerk het devies is. We moeten immers te allen tijde zuinig en zorgvuldig met publieke middelen om gaan.

Recht op uitvoering van het project

Het IHP is een beleidsdocument waarin we gezamenlijke afspraken vastleggen met de schoolbesturen. Op deze wijze is meerjarig duidelijk welke scholen wanneer aan de beurt komen. Het UVP is gedeeld en afgestemd met hen, zodat we ook daadwerkelijk planmatig met elkaar de komende jaren aan de slag gaan. De schoolbesturen mogen er van uitgaan dat het project in of rondom dat jaartal wordt gestart, maar er kunnen onvoorziene ontwikkelingen optreden die maakt dat de uitvoering van een project vertraagt of dat het project helemaal niet doorgaat. Bij de actualisaties en in nadrukkelijk overleg tussen de schoolbesturen en de gemeente wordt hier dan over gesproken.

Met de schoolbesturen is het proces gedeeld over de totstandkoming van de nieuwe normbedragen. Zoals hiervoor beschreven zijn de berekeningen gebaseerd op normen en verwachtingen. Schoolbesturen krijgen op basis daarvan de investeringen beschikt. Als het project daadwerkelijk wordt aangevangen, wordt concreet gemaakt hoeveel de renovatie, uitbreiding of nieuwbouw gaat kosten. Dan wordt de vergelijking gemaakt met wat er beschikbaar is op basis van het normbedrag en worden er afspraken gemaakt over de verdere financiële afhandeling. Uitbetalingen vinden plaats op basis van daadwerkelijk gemaakte kosten.

Tevens zijn er projecten opgenomen die nodig zijn ter dekking van de herschikkingsopgave, zoals elders toegelicht in deze beleidsnota. Deze zullen in eerste instantie niet worden beschikt voor het schoolgebouw zelf, maar voor de gewenste herschikking.

Het UVP is opgenomen als indicatie voor de planning voor het schoolbestuur. Het financiële aspect wordt pas definitief als het project wordt aangevangen.

Dekking en saldo

De financiële dekking die beschikbaar is voor bovengenoemde investeringsopgave ziet er als volgt uit:

Omschrijving dekking (*1.000.000)	Bedrag
Dekking doorloop MPOHV projecten	€293,6
Investeringsruimte kapitaallastenbudget OHV	€189,8
Reserve MPOHV*	€7,4
Budget programma Sport	€9,2
Budget Voorjaarsnota 2024	€247,2
Extra huuropbrengsten zorg/kinderopvang	€6,9
ENG budget (energieneutraal)	€8,4
Subtotaal dekkingen	*€762,5*
Totale uitgaven	€901,3
Tekort	**€138,8**

*) De reserve MPOHV zal hernoemd worden naar reserve MPOHV / IHP

Dit betekent dat voor de uitvoering van het gehele plan ad € 901,3 miljoen, er nog € 138,8 miljoen aan financiële dekking ontbreekt. In de eerste jaren is er voldoende dekking beschikbaar, het tekort fluctueert tussen de jaren en ontstaat met name vanaf het jaar 2035.

Planningsoptimisme

Bij de omrekening naar kapitaallasten houden we rekening met planningsoptimisme. In de afgelopen jaren is vaak gebleken dat geraamde investeringen op een later moment tot uitvoering kwamen dan geprogrammeerd. Ook al is de insteek om zo reëel mogelijk te ramen, enige mate van discrepantie hiertussen is niet geheel te voorkomen. Daarom gaan we ervan uit dat elke geprogrammeerde investering pas drie jaar later tot een benodigde kapitaallast zal leiden. Het gevolg hiervan is dat we er vanuit gaan dat er pas vanaf 2038 budget tekort ontstaat om het plan in deze vorm geheel uit te kunnen voeren. De kapitaallast horend bij het investeringstekort ad € 138,8 miljoen bedraagt € 5,1 mln structureel, bij het huidige rekenrentepercentage van 2%. Er wordt verwacht dat de ontwikkeling van de omslagrente langzaam zal toenemen naar circa 3,5% vanaf 2040.

Belangrijk om te realiseren is dat het plan opgesteld is met de kennis van nu, en hoe verder in de toekomst we kijken hoe minder zeker het wordt dat de uitgaven zich exact zo zullen voordoen als nu opgenomen. In dit IHP hebben we uitbreidingsinvesteringen tot en met 2043 opgenomen in de programmering. Die programmering van uitbreidingsinvesteringen sluit aan bij de bevolkingsprognose voor de stad. Als de daadwerkelijke bevolkingsontwikkeling significant afwijkt van de prognoses zal aanpassing nodig zijn van de programmering. En dat zal doorwerken in de kosten en de benodigde dekking.

Dekking

Voor de uitbreidingsinvesteringen die in dit IHP zijn opgenomen is de dekking nog niet volledig beschikbaar. Voor de periode 2035 – 2044 is nog € 58,8 miljoen extra nodig voor uitbreidingsinvesteringen. Daarvoor doen we te zijner tijd een beroep op de groeimiddelen. Dit betreft o.a. de extra inkomsten uit gemeentefonds en ozb die voortkomen uit groei van de stad. De middelen hiervoor ontvangt de gemeente in de toekomst via het gemeentefonds, en kunnen nu nog niet aan de

begroting van programma Onderwijs worden toegevoegd. Zij maken daarom nog geen onderdeel uit van de dekking, terwijl de uitgaven wel meegenomen zijn in de programmering.

Behalve voor de uitbreidingsinvesteringen is er in de periode 2035 – 2044 ook extra budget nodig voor vervangende nieuwbouw en renovatie. Met de kennis van vandaag voorzien we daar een tekort van € 80 miljoen.

Voorafgaand aan de start van de coalitieperiode 2034 – 2038 zal hiervoor een (structurele) oplossing gevonden moeten worden, voor zover wij nu kunnen overzien. Afhankelijk van bijstellingen die jaarlijks plaats zullen vinden is het uitgangspunt dat het tekort, uitgezonderd het uitbreidingsdeel, zoveel mogelijk binnen het IHP zelf opgevangen wordt.
Besluitvorming over aanvullende dekkingsmogelijkheden maakt onderdeel uit van de integrale afweging bij een toekomstige Voorjaarsnota. En mogelijk wordt tegen die tijd opnieuw afgewogen of de bovenwettelijke ambities Frisse scholen klasse B en ENG nog steeds toegepast kunnen blijven worden.

Bij de Voorjaarsnota 2024 is er geen indexatie op het kapitaallastenbudget doorgevoerd. Het is nodig om dat vanaf begroting 2026 wel weer te doen. Zonder deze indexatie zal het tekort jaarlijks oplopen met tientallen miljoenen, aangezien de uitgaven nu op prijspeil 2025 zijn weergegeven en jaarlijks zullen worden geïndexeerd naar een volgend prijspeil.
De indexatie is zowel nodig op budgetten die al in programma Onderwijs (Kansrijk opgroeien) zitten als op eerder in een Voorjaarsnota toegekende budgetten aan Onderwijs die meerjarig oplopen en gereserveerd staan in het Meerjarig begrotingssysteem LIAS.

Alle investeringen die in deze paragraaf worden beschreven hebben betrekking op beide subdoelstellingen. Elk project voeren we namelijk uit om vast te kunnen houden aan de toereikende capaciteit aan schoolgebouwen en gymzalen en alle projecten moeten ervoor zorgen dat we schoolgebouwen en gymzalen kwalitatief goed zijn. Er is daarom geen onderscheid gemaakt in de investeringen, welk project aan welke doelstelling bijdraagt.

Financiële tabel over periode fase 1 (alle uitgaven binnen de doelstelling ‘Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen, die voldoende passend en duurzaam is’):

Investeringen (in €'000)	2026	2027	2028	2029	Structureel jaarbedrag
Raming projecten niveau bouwbesluit	203.945	55.051	114.681	14.929	
Opslag frisse scholen (ambitie)	870	963	2.212	284	
Subtotaal projecten conform nieuw normbedrag	*204.815*	*56.015*	*116.892*	*15.214*	
ENG (ambitie)	4.332	2.027	3.407	284	
Stedenbouwkundige eisen	8.613	4.349	9.882	920	
Onvoorzien	1.000	1.000	1.000	1.000	
Totaal benodigd investeringsbudget	**218.760**	**63.391**	**31.181**	**17.418**	

Kapitaallasten (in €'000)	2026	2027	2028	2029	Structureel jaarbedrag
Raming projecten niveau bouwbesluit				7.455	7.455
Opslag frisse scholen (ambitie)				32	32
Subtotaal projecten conform nieuw normbedrag				7.487	7.487
ENG (ambitie)				158	158
Stedenbouwkundige eisen				315	315
Onvoorzien				37	37
Totaal benodigd kapitaallasten budget				**7.997**	**7.997**
Kapitaallasten reeds in begroting gedekt					
Programma Onderwijs (Kansrijk opgroeien)				6.230	6.230
Programma Sport				336	336
.....				0	0
.....				0	0
Reeds in begroting gedekt (B)				**6.566**	**6.566**
Bijdragen van derden (C)				**1.431**	**1.431**
Nog niet gedekte kosten (A-B-C) [1]	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

[1] Besluitvorming over aanvullende dekkingsmogelijkheden maakt onderdeel uit van de integrale afweging voorafgaand aan de Voorjaarsnota

Bovengenoemde bedragen betreffen de structurele kapitaallasten vanaf 2029 horend bij de investeringsopgave in jaar 2026, uitgaande van planningsoptimisme waarbij pas drie jaar na programmering van de uitgave de daadwerkelijke uitgave plaats zal vinden.

Normbedragen

Gezien de ontwikkelingen in de markt (de prijs- en bouwkostenstijgingen), waardoor projecten alleen financieel uitvoerbaar zijn met een budget bovenop het huidige normbedrag (zoals opgenomen in de huidige verordening), is het normbedrag geactualiseerd door een gespecialiseerd extern bureau. Bij het opstellen van dit geactualiseerde normbedrag is specifiek rekening gehouden met de Utrechtse praktijk. Zo is er onder meer gebruik gemaakt van ervaringscijfers van referentiegebouwen en recent opgeleverde projecten.
Voor elk project hanteren we het geactualiseerde normbedrag, gebaseerd op het Besluit bouwwerken leefomgeving, aangevuld met eisen voor UST (Utrecht Standaard Toegankelijk). Daarnaast hanteren we de sectorale norm Frisse scholen klasse B (met uitzondering van energie en licht).

Voor netcongestie is een apart budget gereserveerd buiten het IHP om, waarvoor in lopende projecten een beroep op gedaan kan worden.

4. Voortgang en verantwoording

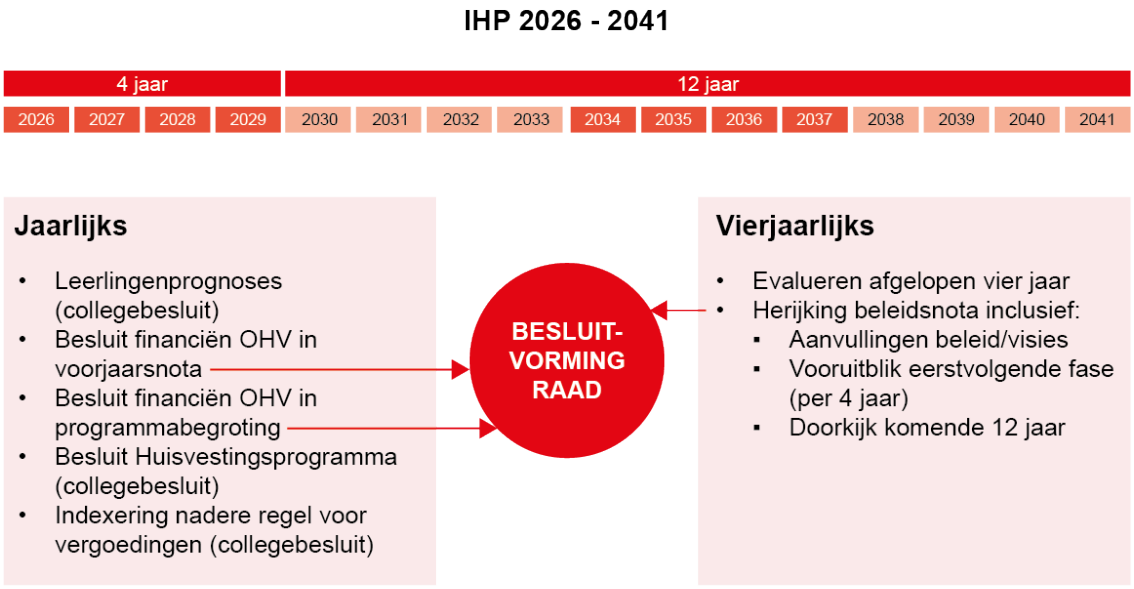
a. Beleidsnota en uitvoeringsprogramma

Sturing

Wij verantwoorden over de beleidsnota onderwijshuisvesting om grip te houden op de beleidsmatige doelstellingen. Om deze grip te versterken, richten we ons op drie belangrijke aspecten: minder rapporteren, hoogwaardiger rapporteren en sturingsmomenten.

Het IHP onderwijs bestaat uit de beleidsnota (vast te stellen door de raad) en een uitvoeringsprogramma (vast te stellen door het college). Om de doelmatigheid concreet te maken, wordt het IHP onderwijs vastgesteld voor een periode van vier jaar, met een vooruitblik van twaalf jaar daarna. In totaal bestrijkt het plan dus zestien jaar. Elke vier jaar kan het IHP onderwijs worden aangescherpt of aangepast, maar het is wel belangrijk dat er consistent beleid wordt gevoerd.

Deze beleidsnota geeft de lange termijn visie op de onderwijshuisvestingsbehoefte weer. De uitwerking van de beleidsnota onderwijshuisvesting is vastgelegd in het uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma is de verantwoordelijkheid van het college en daarmee ter informatie toegevoegd aan de beleidsnota. Het jaarlijkse huisvestingsprogramma (HVP) wordt gebaseerd op het uitvoeringsprogramma en geeft per kalenderjaar de toegekende voorzieningen weer inclusief het bijbehorende bedrag. Dit HVP wordt jaarlijks door het college vastgesteld, zie het figuur hieronder.

Figuur 1 de momenten van besluitvorming door de raad

Uitvoeringsprogramma

Het uitvoeringsprogramma (UVP) maakt concreet op welke wijze er invulling wordt gegeven aan de in de beleidsnota vastgestelde doelstellingen. Het UVP biedt daarmee de grondslag voor de huisvestingsaanvragen voor nieuwbouw/uitbreiding/renovatie. De financiële consequenties van het uitvoeringsprogramma zijn (en worden in de toekomst) verwerkt in de programmabegroting en de financiële uitgangspunten zijn bepaald op basis van de meest actuele gegevens.

De uitvoering heeft invloed op de aangegeven effect-indicatoren. Het uitvoeringsprogramma is gebaseerd op de meest actuele gegevens en deze gegevens kunnen gedurende de uitvoering wijzigen. Het college ontvangt daarom één keer per jaar een geactualiseerd uitvoeringsprogramma. De terugkoppeling aan het college loopt parallel aan het proces van de programmabegroting, omdat er mogelijk (zoals hierboven beschreven) nog financiële consequenties in de programmabegroting en/of tweede bestuursrapportage verwerkt moeten worden. Het geactualiseerde uitvoeringsprogramma zal met de raad gedeeld worden middels een raadsbrief. Dat betreft een nadere specificatie van de beknopte toelichting in de documenten van de begrotingscyclus. Indien noodzakelijk vindt er een tussentijdse actualisatie plaats als er financiële consequenties doorgevoerd worden in de eerste bestuursrapportage.

Daarnaast wordt er een kwartaalbrief opgesteld, waarin mijlpalen, moties en toezeggingen worden besproken. Eén keer in de vier jaar komt er een integrale inhoudelijke verantwoording, die ook als evaluatie dient voor de nieuwe beleidsperiode. Hiermee vervalt de huidige jaarlijkse voortgangsrapportage, waardoor de focus verschuift naar structurele verantwoording en bijsturing op cruciale momenten.

Beleidsnota

De beleidsnota zal, mede op basis van de verwachte wetswijziging, elke vier jaar worden geactualiseerd. Hierin zal worden teruggekeken, maar vooral weer worden vooruit gekeken. Mutaties in beleidsuitgangspunten zullen dan worden voorgesteld op basis van een integrale terugblik. Dit wordt voorgelegd aan de raad ter besluitvorming.

Indien er eerder relevante beleidsmatige wijzigingen gaan spelen, zal de raad hierbij worden betrokken via de begrotingscyclus of separate besluitvorming.

Document	Periode	Datum	Inhoud	Noodzaak	Doel	P&C cyclus
Uitvoeringsprogramma						
Voorjaarsnota	T+1	1 juni	(geactualiseerd) Uitvoeringsprogramma	Standaard	Informeren	Ja
			Afwijkingen van het gestelde beleid	Optioneel	besluiten	Ja
Programmabegroting	T+1	1 okt	(geactualiseerd) UVP	Standaard	besluiten	Ja
1e bestuursrapportage	T	1 juni	(geactualiseerd) UVP	Optioneel	besluiten	Ja
2e bestuursrapportage	T	1 okt	Geactualiseerd UVP	Optioneel	besluiten	Ja
Kwartaalbrief	T		Mijlpalen projecten/ moties en toezeggingen	Optioneel	Informeren	Nee
Beleidsnota						
Evaluatie	T-1/4		Inhoudelijke verantwoording/ evaluatie	Standaard	Informeren	Nee
IHP onderwijs	T+1/4		Aanscherpen/ aanpassen IHP onderwijs	Standaard	Besluiten	Nee
2e bestuursrapportage	T	1 okt	Effect-indicatoren	Optioneel	Besluiten	Ja
Jaarstukken	T-1	1 juni	Effect-indicatoren	Standaard	Besluiten	Ja

Het IHP onderwijs bestaat uit twee documenten. Elk document volgt zijn eigen route en heeft zijn eigen tijdsperiode. Niet elk P&C product zal hoeven te worden gebruikt, dit ligt aan de mate van door te voeren aanpassingen.

N.B. Bij T - 1/4 wordt bedoeld dat er 1 tot 4 jaar wordt teruggekeken.
Bij T+ 1/4 wordt bedoeld dat er 1 tot 4 jaar wordt vooruitgekeken.

Mogelijkheden sturing raad:

- Bij de integrale inhoudelijke verantwoording/ evaluatie van de beleidsnota iedere vier jaar over de voorgaande periode via een raadsbrief.
- Via een raadsvoorstel bij de herijking van de beleidsnota over de daaropvolgende vier jaar.
- Bij de besluitvorming via de P&C cyclus.
- Bij de jaarlijks actualisatie van het uitvoeringsprogramma:
  - financieel via de VJN en / of programmabegroting;
  - schriftelijke toelichting via een raadsbrief.
- Via de kwartaal raadsbrief over mijlpalen van projecten, moties en toezeggingen.

b. Huisvestingsprogramma

Deze beleidsnota geeft de lange termijn visie op de onderwijshuisvestingsbehoefte weer en vervangt niet de verordening, maar biedt de grondslag voor de huisvestingsaanvragen voor nieuwbouw/uitbreiding/renovatie via het jaarlijks huisvestingsprogramma. Het huisvestingsprogramma komt voort uit het uitvoeringsprogramma en geeft per kalenderjaar de toegekende voorzieningen weer inclusief het bijbehorende bedrag. Dit wordt jaarlijks door het college vastgesteld.

De investeringskredieten worden op basis van het (geactualiseerde) uitvoeringsprogramma met het vaststellen van de programmabegroting vrijgegeven (= beslispunt). Zij worden hiermee nog niet ter beschikking aan de schoolbesturen gesteld. In de onderwijswetten is geregeld dat schoolbesturen hiervoor een huisvestingsaanvraag bij de gemeente moeten indienen. De huisvestingsaanvraag wordt getoetst op de bepalingen uit het IHP onderwijs en de verordening (VVHO). Bij een positieve beoordeling ontvangt het schoolbestuur een beschikking. Tegen dit besluit kan het schoolbestuur bezwaar maken. Met het schoolbestuur worden afspraken gemaakt op welke wijze er invulling gegeven wordt aan de voorziening. Het uitgangspunt van de beschikking is dat er redelijkerwijs kan worden voorzien in de huisvesting en de middelen binnen afzienbare tijd besteed worden. Gelet op de doorlooptijd van de projecten en de mogelijke wijzigingen, kan het noodzakelijk zijn om de beschikking te splitsen in de voorbereiding en de realisatie van het project.

D. Bijlagen

Sectie 4.01 Afkortingenlijst

Afkorting	Staat voor
BBL	Besluit bouwwerken leefomgeving
BENG	Bijna Energieneutraal
BSO	Buitenschoolse Opvang
BVO	Bruto Vloeroppervlak
ENG	Energieneutraal
HVP	Huisvestingsprogramma
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKC	Integraal Kindcentrum
KVLO	Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
MFA	Multifunctionele Accommodatie
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MPOHV	Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting
MPR	Meerjaren Perspectief Ruimte
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen
PO	Primair Onderwijs
RSU	Ruimtelijke Strategie Utrecht
S(V)O	Speciaal (voortgezet) Onderwijs
SBO	Speciaal Basisonderwijs
SES	Sociaal Economische Status
THV	Tijdelijke huisvesting
UK	Utrechts Kindcentrum
UOA	Utrechtse Onderwijsagenda
UST	Utrecht Standaard Toegankelijk
UVP	Uitvoeringsprogramma
VE	Voorschoolse Educatie
VGU	Vastgoedorganisatie Utrecht
VO	Voortgezet Onderwijs
WEC	Wet op de Expertisecentra

WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WPO	Wet op het Primair Onderwijs
WVO	Wet op het Voortgezet Onderwijs

Sectie 4.02 Overzicht projecten (uitvoeringsprogramma)

Sectie 4.03 Wijkportretten/profielen

Sectie 4.04 Adviezen themateams Duurzaamheid en Flexibele huisvesting

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041

Beleidsveld	Onderwijs
Organisatieonderdeel	Vastgoedorganisatie Utrecht
Opsteller	Sophie Nauwelaerts de Agé
Kenmerk	12845476
Vergaderdatum Raad	volgt
Referendabel	Ja
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041 met de volgende ambitie/ doelstellingen/ uitgangspunten vast te stellen:
   a. Ambitie: Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen, die voldoende passend en duurzaam is.
   b. Doelstellingen:
      i) Een toereikende capaciteit aan schoolgebouwen en gymzalen.
      ii) Kwalitatief goede schoolgebouwen en gymzalen.
   c. Uitgangspunten:
      i) Ongelijk investeren voor gelijke kansen
      ii) Duurzame scholen
      iii) Samenwerking tussen scholen en 10 minuten stad
      iv) Inclusief onderwijs
      v) Flexibele huisvesting

2. In de programmabegroting 2026 bij doelstelling 2 ‘Huisvesting scholen’ uit het programma Kansrijk opgroeien, de daarbij behorende effectindicatoren te vervangen, zoals beschreven in de Beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,

Samenvatting

Het Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs bestaat uit deze beleidsnota onderwijshuisvesting en een uitvoeringsprogramma. Met het IHP geeft de gemeente samen met schoolbesturen invulling aan de gemeentelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting en de gezamenlijke wens om voor alle Utrechtse leerlingen moderne en toekomstbestendige huisvesting te realiseren. Het gaat hierbij om huisvesting van scholen in het primair onderwijs (PO), voortgezet onderwijs (VO) en (voortgezet) speciaal onderwijs (V)SO en gymzalen ten behoeve van het bewegingsonderwijs.

Context

Aanleiding

Het huidige Meerjarenperspectief Onderwijshuisvesting (MPOHV) loopt af in 2025, daarom stellen we het nieuwe Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs op voor de periode 2026-2041. Het IHP onderwijs bestaat uit de beleidsnota onderwijshuisvesting en het uitvoeringsprogramma onderwijshuisvesting. Met de beleidsnota geven we richting aan hoe we nieuwe Utrechtse scholen willen bouwen. Dit is vertaald naar een uitvoeringsprogramma, zodat er komende zestien jaar scholen ge- en verbouwd kunnen worden. Dit plan sluit aan op de ambities en de gemeentelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting.

Juridische context

De gemeente Utrecht werkt al jarenlang met een meerjarig huisvestingsplan onderwijs. Het voorliggende plan is het derde plan dat meerjarig wordt vastgesteld, omdat het huidige MPOHV afloopt na 2025. Het is echter tot op heden geen juridische verplichting om een dergelijk meerjarenplan te hebben, maar gezien de huidige werkwijze past dit uiteraard wel bij de Utrechtse werkwijze en het daardoor zijn van een betrouwbare overheid.
Het ministerie van OCW werkt echter al wel enkele jaren aan een wetswijziging op het gebied van onderwijshuisvesting, de wet ‘planmatige aanpak onderwijshuisvesting’. Daarin worden gemeenten in de nabije toekomst verplicht om een meerjarig IHP onderwijs vast te stellen.
In de wet wordt bij een IHP onderwijs geen onderscheid gemaakt tussen een beleidsnota en een uitvoeringsprogramma, terwijl in Utrecht dit onderscheid wel wordt gemaakt volgens de DUS methode. Daarom is er een beleidsnota opgesteld, welke vervolgens alvast is vertaald in een uitvoeringsprogramma.

Kaderstellende documenten zoals de beleidsnota moeten vastgesteld worden door de gemeenteraad. Ook op grond van de huidige wetgeving dient de gemeenteraad deze beleidsnota vast te stellen. Wij kwalificeren de beleidsnota daarmee als een IHP, onder het nieuwe wetsvoorstel.

Het voornaamste doel van de beoogde wetswijziging is om schoolbesturen en gemeente meer planmatig met elkaar te laten samenwerken bij investeringen in schoolgebouwen.

In de beleidsnota wordt nader ingegaan op de wettelijke verantwoordelijkheden op het gebied van onderwijshuisvesting (zie hoofdstuk kaders). Daarin wordt aangegeven dat de gemeente moet zorgen voor voldoende onderwijsoppervlakte en de schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor beheer en exploitatie van de schoolgebouwen. Dit samenspel maakt het ook des te noodzakelijker om meerjarige afspraken met elkaar te maken. Hiermee kunnen de partijen meerjarige vooruitkijken en programmeren, op basis van zoveel mogelijk zekerheid en duidelijkheid en met zo min mogelijk tussentijdse verrassingen.

Beslistermijn

Om de beoordeling van de aanvragen voor het HVP 2026 op basis van een vastgestelde beleidsnota te laten plaatsvinden, moet de beleidsnota uiterlijk in mei 2025 van kracht zijn. Dit betekent dat het plan uiterlijk 1 april 2025 vastgesteld moet zijn, rekening houdend met de mogelijkheid referendum voor een periode van 5 weken.

Beoogd effect

Met het IHP onderwijs beogen we voor de periode 2026 –2041 voldoende onderwijscapaciteit te realiseren zodat alle Utrechtse leerlingen gebruik kunnen maken van moderne en toekomstbestendige schoolgebouwen en gymzalen.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad
- Raadsvoorstel Meerjarenperspectief onderwijshuisvesting 2016-2025
- Raadsvoorstel Verordening onderwijshuisvesting
- Raadsvoorstel Utrecht Dichtbij: de tienminutenstad; RSU 2040
- Raadsbrief Kwartaalbrief onderwijs Q1-2023
- Raadsbrief Kwartaalbrief onderwijs Q2-2023
- Raadsbrief Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting 2023
- Raadsbrief kwartaalbrief onderwijs 4e kwartaal 2023
- Raadsbrief Kwartaalbrief onderwijs 1e kwartaal 2024
- Raadsvoorstel Utrechtse Onderwijs Agenda 2024-2027
- Raadsbrief Kwartaalbrief onderwijs 2e kwartaal 2024
- Raadsbrief Integraal huisvestingsplan onderwijs 2026-2041
- Raadsbrief Voortgangsrapportage onderwijshuisvesting 2024
- Raadsbrief Kwartaalbrief onderwijs derde kwartaal 2024

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041 met de volgende ambitie/ doelstellingen/uitgangspunten vast te stellen: a. Ambitie: Moderne en toekomstbestendige huisvesting van scholen, die voldoende passend en duurzaam is. b. Doelstellingen: i) Een toereikende capaciteit aan schoolgebouwen en gymzalen. ii) Kwalitatief goede schoolgebouwen en gymzalen. c. Uitgangspunten i) Ongelijk investeren voor gelijke kansen ii) Duurzame scholen iii) Samenwerking tussen scholen en 10 minuten stad iv) Inclusief onderwijs v) Flexibele huisvesting
Argumenten	
1.1	Dit beleid geeft invulling aan onze wettelijke taak en ambitie om voldoende goede onderwijshuisvesting te realiseren.
	We maken met schoolbesturen op basis van de beleidsnota onderwijshuisvesting lange termijn afspraken om een planmatige, duurzame en toekomstgerichte aanpak van onderwijshuisvesting mogelijk te maken. Hiermee voldoen we aan onze wettelijke taak en zorgen we voor voldoende kwalitatief goede schoolgebouwen en gymzalen. Deze plannen worden in het uitvoeringsprogramma door het college van B&W uitgewerkt. Op dit moment houden we rekening met financiële middelen voor: Besluit bouwwerken leefomgeving (BBL)(wettelijk), Utrecht Standaard Toegankelijk (UST), frisse scholen klasse B, stedenbouwkundige eisen en energieneutraal bouwen (ENG) (bovenwettelijk).
1.2	Dit beleid geeft invulling aan een aantal vastgestelde moties.
	Zoals we ook hebben beschreven in de Raadsbrief Integraal huisvestingsplan onderwijs 2026-2041 zijn in de nota diverse moties verwerkt. We sluiten middels het uitgangspunt ongelijk investeren voor gelijke kansen aan bij de motie M2024/29 "Zet ook in op het bevorderen van kansengelijkheid in het afwegingskader bij Onderwijshuisvesting". Dit wordt beschreven bij de doelstelling 'een toereikend aantal schoolgebouwen en gymzalen'. Op basis van de scheidslijnenmonitor brengen we prioritering aan in de programmering. Dit betekent dat een ruime meerderheid van de scholen uit de kwetsbare buurten

	volgens de scheidslijnenmonitor in de eerste periode van het IHP aan bod komen. We sluiten middels het uitgangspunt ‘Samenwerking tussen scholen en 10 minuten stad’ aan bij de motie M2024/26 “Meer samenwerking, minder concurrentie”. Dit wordt beschreven bij de doelstelling ‘een toereikend aantal schoolgebouwen en gymzalen’, in het subdoel verminderen leegstand en efficiënter inrichten van de portefeuille’. We sluiten middels het uitgangspunt ‘flexibele huisvesting’ aan bij de motie M2022/307, “Mixen maar!”. Dit wordt beschreven bij de doelstelling ‘een toereikend aantal schoolgebouwen en gymzalen’, in het subdoel verminderen leegstand en efficiënter inrichten van de portefeuille’.
1.3	De uitgangspunten zorgen voor een gezamenlijk kompas om maatschappelijke effecten te bereiken.
	Duurzaamheid: Uitgangspunt van de beleidsnota onderwijshuisvesting is om te blijven inzetten om schoolgebouwen zo energieneutraal mogelijk te maken. Schoolbesturen worden gestimuleerd te kiezen voor energetisch duurzame maatregelen boven de wettelijke kaders van Bijna Energieneutraal (BENG) naar energieneutraal (ENG) en te kiezen om vroegtijdig van gas naar elektriciteit over te stappen (Aardgasvrije scholen vergoeding). Samenwerking tussen scholen: In herschikkingsgesprekken met de PO schoolbesturen bespreken we op wijkniveau de beschikbare vierkante meters, het aantal té kleine scholen, de leegstand en de leerlingenprognoses per PO school. We komen tot herschikkingsafspraken, zodat we gebouwen optimaler benutten en de bezettingsgraden van de schoolgebouwen verhogen. Inclusief onderwijs: We vinden het belangrijk dat kinderen en jongeren samen opgroeien, met en van elkaar leren en met elkaar omgaan. We willen segregatie tegengaan en integratie bevorderen, ook op school. Kinderen gaan zoveel mogelijk thuisnabij naar school. Flexibele huisvesting: Een belangrijke doelstelling in dit IHP onderwijs is slimmer ruimtegebruik. We stimuleren enerzijds zoveel mogelijk meervoudig ruimtegebruik en combineren anderzijds functies binnen één pand. We geven invulling aan de flexibele huisvesting en multifunctionele faciliteiten door actief te zoeken naar koppelkansen om functies binnen gebouwen te combineren.
1.4	Met de beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041 lopen we vooruit op de komende wetswijziging en kunnen we hier tijdig op anticiperen.
	Het ministerie van OCW werkt aan een wetswijziging die beoogt per 1 augustus 2025 gemeenten te verplichten een Integraal Huisvestingsplan (IHP) te hebben. Deze wijziging is gericht op het bevorderen van een planmatige samenwerking tussen gemeenten en schoolbesturen bij de bouw en het onderhoud van schoolgebouwen. Door ons IHP nu vast te stellen, anticiperen we op deze aankomende verplichting en zorgen we ervoor dat we tijdig voorbereid zijn op de nieuwe wettelijke eisen. Bij de totstandkoming hebben we nauw samengewerkt met de schoolbesturen, waardoor we draagvlak hebben gecreëerd.
1.5	De beleidsnota betreft een plan voor een periode van zestien jaar
	In de beoogde wetswijziging wordt voorgesteld dat het IHP moet worden vastgesteld voor een periode van vier jaar, met een doorkijk van twaalf jaar. Het gaat in totaal om zestien jaar. Omdat bouwprojecten vaak een langere doorlooptijd hebben dan vier jaar, rekening houdend met de gesprekken die we vooraf met de schoolbesturen voeren, hebben wij ervoor gekozen om het plan voor zestien jaar te laten vaststellen. Bovendien hebben we in Utrecht met een groot aantal scholen te maken (in vergelijking met veel andere gemeentes) en op deze manier weten de schoolbesturen beter waar zij rekening mee moeten houden in hun meerjarenstrategie op onderwijshuisvesting.
Kanttekeningen/Risico’s	

1.1	Het meerjarenprogramma IHP is (nog) niet volledig financieel gedekt.
	Er is dekking voor de periode 2026 tot en met 2035 en volgens de inzichten van nu zal vanaf 2035 een (structurele) oplossing gevonden moeten worden voor het tekort op het kapitaallastenbudget dat volgt uit de programmering die nu voorligt. Rekening houdend met planningsoptimisme ontstaat dit tekort naar verwachting wat later, vanaf 2038 oplopend naar 2,9 miljoen euro structureel. Belangrijk om te realiseren is dat het IHP is opgesteld met de kennis van nu, en hoe verder in de toekomst we kijken hoe minder zeker het wordt dat de uitgaven zich exact zo zullen voordoen als nu is opgenomen. Afhankelijk van bijstellingen die jaarlijks plaats zullen vinden is het uitgangspunt dat het tekort, uitgezonderd het uitbreidingsdeel, zoveel mogelijk binnen het IHP zelf opgevangen wordt (zie verder de toelichting Financiën).
1.2	De uitgangspunten inclusief onderwijs, flexibele huisvesting en duurzame schoolgebouwen passen op dit moment niet binnen het financieel kader.
	Wij staan voor grote uitdagingen op het gebied van onderwijshuisvesting. In onze verdichtende steden is het vinden van een geschikte onderwijslocatie erg lastig. Stijgende marktprijzen en bouwkosten en aanvullende (zelfs Europese) eisen die worden gesteld aan de gebouwen vergroten bovendien de financiële druk op de begroting voor onderwijshuisvesting. Er is geen dekking voor flexibel en circulair bouwen (onderdeel duurzaam bouwen) en voor inclusief onderwijs voor de gehele doorlooptijd van de beleidsnota onderwijshuisvesting. Deze onderwerpen zijn geen onderdeel van de wettelijke taak. De beleidsnota heeft een doorlooptijd van zestien jaar. Besluitvorming over aanvullende dekkingsmogelijkheden voor deze uitgangspunten maakt de komende jaren onderdeel uit van de integrale afweging bij de Voorjaarsnota. We zoeken aansluiting bij ontwikkelingen van aanpalende beleidsvelden. We geven hierdoor nog geen invulling aan de motie M2024/27 “Inclusief & Adaptief”.
1.3	Projecten in buurten die niet als kwetsbaar worden beschreven komen later aan de beurt.
	Het uitgangspunt ongelijk investeren voor gelijke kansen gaat niet gepaard met extra benodigde financiële middelen, maar met het anders verdelen van middelen over de tijd op basis van dit criterium. Dit betekent dat projecten in andere buurten later aan de beurt komen. De scheidslijnenmonitor is hierbij het uitgangspunt.
1.4	Er zijn uitdagingen op het gebied van beheer en onderhoud bij multifunctionele gebouwen en meervoudig gebruik van gebouwen.
	Om ook een combinatie van bredere functies te laten slagen, is het noodzakelijk om goede afspraken te maken over het eigenaarschap, beheer en onderhoud van een dergelijk gebouw tussen gemeente en schoolbesturen. In de beleidsnota stellen we acties voor de komende jaren voor om concreet invulling te geven aan dit onderwerp.
1.5	Schaarste in netcapaciteit kan zorgen voor vertraging en/of extra kosten voor de bouwprojecten onderwijs.
	Voor de bouwprojecten onderwijs kan dit voor vertraging en/of extra kosten zorgen. Gelet op de wettelijke taak die de gemeente heeft voor Onderwijshuisvesting zijn wij op zoek naar maatwerkoplossingen voor onze (nieuwbouw) onderwijshuisvestingsprojecten die gepland staan op te leveren tussen 2024 en 2030 (verwachte einde netcongestie). Hiervoor zijn beleidsmatige, operationele en/of financiële oplossingen nodig. Voor renovatieprojecten is reeds door het college besloten bij renovaties te kiezen voor aardgasvrijready in plaats van volledig aardgasvrij.

1.6	De ambities voor circulair en klimaatadaptief bouwen voor onderwijshuisvesting moeten nog worden uitgewerkt.
	De ambities op dit vlak moeten voor onderwijshuisvesting nog in lijn worden gebracht met de uitwerking van het circulariteits- en klimaatadaptief beleid van Utrecht het komend jaar. Op dit moment wordt noch op landelijk noch op stedelijk niveau gestandaardiseerde methode gevolgd voor circulair en klimaatadapatief bouwen.
Beslispunt	
2	In de programmabegroting 2026 bij doelstelling 2 ‘Huisvesting scholen’ uit het programma Kansrijk opgroeien, de daarbij behorende effectindicatoren te vervangen, zoals beschreven in de Beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041.
Argumenten	
2.1	Met de nieuwe effectindicatoren kunnen we de nieuwe beleidsmatige subdoelstellingen beter monitoren.
	De verantwoording sluit door de aanpassing van de indicatoren en subdoelstellingen aan bij de Planning & Control-cyclus van Voorjaarsnota en Programmabegroting, wat de monitoring en realisatie van beleidsdoelen verder ondersteunt. Om de monitoring verder te versterken, richten we ons op: minder rapporteren, hoogwaardiger rapporteren waardoor sturingsmomenten beter benut kunnen worden. Door minder te rapporteren, voorkomen we overbelasting met onnodige informatie en houden we de focus op de essentie. Hoogwaardiger rapporteren zorgt voor nauwkeurige en strategisch relevante informatie. Dit biedt meer inzicht waardoor het bij cruciale sturingsmomenten (Voorjaarsnota en Programmabegroting) duidelijker is wat de situatie is, zodat de gemeenteraad beter in positie komt om bij te sturen als zij dat nodig vindt. Deze indicatoren geven uw raad meer mogelijkheden tot sturing.
2.2	Door de indicatoren te vervangen sluiten we aan op de nieuwe subdoelstellingen.
	De indicatoren hebben betrekking op de onderwerpen waar wij als ‘onderwijshuisvesting’ verantwoordelijk voor zijn.
Kanttekeningen/Risico’s	
2.1	De nulmeting voor de indicator ‘leegstand’ is nog niet beschikbaar.
	Het jaar 2025 gebruiken we om de leegstand inzichtelijk te maken. Deze indicator sluit aan op de doelstelling ‘een toereikend aantal schoolgebouwen en gymzalen’ en de subdoelstelling ‘het verminderen van leegstand’. Er wordt door scholen vaak samengewerkt met BSO en VE. Dit betekent vaak dat er ruimtes in de schoolgebouwen ingezet worden voor kinderen buiten de reguliere schooltijden. Soms is hier sprake van dubbel gebruik van ruimtes, maar soms ook niet. Dit maakt het lastig om de leegstand goed inzichtelijk te maken. Tot die tijd kunnen we de gegevens zoals we nu beschikbaar hebben gebruiken, maar daarbij hebben we nog geen zicht op dubbelgebruik van ruimtes.

Financiën

De totaal benodigde investering voor de volledige looptijd van het IHP bedraagt ruim € 900 mln. en is als volgt opgebouwd:

Omschrijving investering (* 1.000.000)	Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4	Totale raming
Raming projecten niveau bouwbesluit	€ 388,6	€ 164,0	€ 140,7	€ 107,8	€ 801,1
Opslag frisse scholen (ambitie)	€ 4,3	€ 3,2	€ 2,9	€ 2,0	€ 12,5
Subtotaal projecten conform nieuw normbedrag	€ 392,9	€ 167,2	€ 143,7	€ 109,8	€ 813,6
ENG (ambitie)	€ 10,1	€ 1,6	€ 1,8	€ 1,6	€ 15,1
Stedenbouwkundige eisen	€ 23,8	€ 13,1	€ 10,5	€ 8,3	€ 55,7
Onvoorzien	€ 4,0	€ 4,0	€ 4,0	€ 5,0	€ 17,0
Totale geprogrammeerde uitgaven	**€ 430,8**	**€ 185,9**	**€ 159,9**	**€ 124,7**	**€ 901,3**

Fase 1 2026 – 2029, fase 2 2030 – 2033, fase 3 2034 – 2037, fase 4 2038 – einde plan

Deze benodigde investering gaat zowel over de beleidsnota als het uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma geeft hierbij de concrete projecten weer, welke onderdeel zijn geworden van dit uitvoeringsprogramma op basis van de beleidsnota onderwijshuisvesting. De investering per project wordt alleen als geheime bijlage opgenomen bij het uitvoeringsprogramma. Bij de beleidsnota wordt enkel het overzicht van projecten beschreven, zonder investeringsbedrag. Dit in verband met de bevoegdheden van het college en de raad.

Er bevindt zich een aanzienlijke piek in de geprogrammeerde uitgaven van fase 1. Dit heeft te maken met het feit dat verschillende omvangrijke projecten vanuit het MPOHV zijn vertraagd, en nu pas tot uitvoering komen, tegelijk met nieuwe IHP projecten voor met name het Voortgezet Onderwijs. Veelal gaat het om scholen in de nieuwe gebiedsontwikkelingen zoals Merwedekanaalzone, Cartesius en Beurskwartier, maar ook om bijvoorbeeld de Internationale School Utrecht. Of uitvoering daadwerkelijk plaats gaat vinden conform deze programmering hangt met vele externe factoren samen. Wij monitoren de planningen elk jaar en zullen indien nodig de programmering elk jaar bijstellen. Overigens zal de daadwerkelijke cashflow afwijken van het beschikken van bedragen. De cashflow wordt jaarlijks in beeld gebracht bij de Programmabegroting en is van invloed op de bepaling van de gemeentelijke schuldquote en solvabiliteit. De eerste herijking van dit IHP inclusief actuele cashflow informatie zal plaats gaan vinden bij de Programmabegroting 2026.

De investering voor de volledige looptijd van het IHP is niet volledig gedekt. Er resteert een tekort van € 138 mln. Dit is ondanks, zoals aangegeven, dat de ambities naar beneden zijn bijgesteld en we inzetten op een minimaal kwaliteitsniveau.

Omschrijving dekking (* 1.000.000)	Bedrag
Dekking doorloop MPOHV projecten	€ 293,6
Investeringsruimte kapitaallastenbudget OHV	€ 189,8
Reserve MPOHV*	€ 7,4
Budget programma Sport	€ 9,2
Budget Voorjaarsnota 2024	€ 247,2
Extra huuropbrengsten zorg/kinderopvang	€ 6,9
ENG budget (energieneutraal)	€ 8,4
Subtotaal dekkingen	*€ 762,5*
Totale uitgaven	€ 901,3
Tekort	**€ 138,8**

In de eerste tien jaren is er voldoende dekking beschikbaar, het tekort fluctueert tussen de jaren en ontstaat met name vanaf het jaar 2035.

Bij de omrekening naar kapitaallasten houden we rekening met planningsoptimisme. In de afgelopen jaren is vaak gebleken dat geraamde investeringen op een later moment tot uitvoering kwamen dan geprogrammeerd. Ook al is de insteek om zo reëel mogelijk te ramen, enige mate van discrepantie hiertussen is niet geheel te voorkomen. Daarom gaan we ervan uit dat elke geprogrammeerde investering pas drie jaar later tot een benodigde kapitaallast zal leiden. Het gevolg hiervan is dat we ervan uit gaan dat er pas vanaf 2038 een tekort ontstaat om het plan in deze vorm geheel uit te kunnen voeren. De kapitaallast horend bij het investeringstekort ad € 138,8 mln. bedraagt € 5,1 mln. structureel, bij het huidige rekenrentepercentage van 2%. Er wordt verwacht dat de ontwikkeling van de omslagrente langzaam zal toenemen naar circa 3,5% vanaf 2040.

Belangrijk om te realiseren is dat het plan opgesteld is met de kennis van nu, en hoe verder in de toekomst we kijken hoe minder zeker het wordt dat de uitgaven zich exact zo zullen voordoen als nu opgenomen. In dit IHP hebben we uitbreidingsinvesteringen tot en met 2043 opgenomen in de programmering. Die programmering van uitbreidingsinvesteringen sluit aan bij de bevolkingsprognose voor de stad. Als de daadwerkelijke bevolkingsontwikkeling significant afwijkt van de prognoses zal aanpassing nodig zijn van de programmering. En dat zal doorwerken in de kosten en de benodigde dekking.

Voor de uitbreidingsinvesteringen die in dit IHP zijn opgenomen is de dekking nog niet volledig beschikbaar. Voor de periode 2035 – 2044 is nog € 58,8 mln. extra nodig voor uitbreidingsinvesteringen. Dit betekent dat er op basis van de huidige inzichten vanaf 2038 een tekort op het kapitaallastenbudget ontstaat dat oploopt tot € 2,2 mln. structureel. Voor de dekking hiervan doen we te zijner tijd een beroep op de groeimiddelen. Dit betreft o.a. de extra inkomsten uit gemeentefonds en ozb die voortkomen uit groei van de stad. Of de middelen hiervoor ontvangt de gemeente in de toekomst via het gemeentefonds, en kunnen nu nog niet aan de begroting van programma Onderwijs worden toegevoegd. Of we kunnen de ambities ook op lange termijn niet waarmaken. Zij maken daarom nog geen onderdeel uit van de dekking, terwijl de uitgaven wel meegenomen zijn in de programmering.

Behalve voor de uitbreidingsinvesteringen is er in de periode 2035 – 2044 ook extra budget nodig voor vervangende nieuwbouw en renovatie. Met de kennis van vandaag voorzien we daar een tekort van € 80 miljoen. Dit betekent dat er op basis van de huidige inzichten vanaf 2038 een tekort op het kapitaallastenbudget ontstaat dat oploopt tot € 2,9 mln. structureel.

Voorafgaand aan de start van de coalitieperiode 2034 – 2038 zal hiervoor een (structurele) oplossing gevonden moeten worden, voor zover wij nu kunnen overzien. Afhankelijk van bijstellingen die jaarlijks plaats zullen vinden is het uitgangspunt dat het tekort, uitgezonderd het uitbreidingsdeel, zoveel mogelijk binnen het IHP zelf opgevangen wordt. Mogelijk wordt tegen die tijd opnieuw afgewogen of de bovenwettelijke ambities Frisse scholen klasse B en ENG nog steeds toegepast kunnen blijven worden.

Bij de Voorjaarsnota 2024 is er geen indexatie op het kapitaallastenbudget doorgevoerd. Het is nodig om dat vanaf begroting 2026 wel weer te doen. Zonder deze indexatie zal het tekort jaarlijks oplopen met tientallen miljoenen, aangezien de uitgaven nu op prijspeil 2025 zijn weergegeven en jaarlijks zullen worden geïndexeerd naar een volgend prijspeil.

Tenslotte is een aandachtspunt de realisatie van extra vierkante meters voor kinderopvang en/of zorg. In het uitvoeringsprogramma zijn projecten opgenomen waarin we, conform beleid (uitvoeringsplan Utrechtse Kindcentra), willen investeren in Utrechtse Kindcentra. Voor het kinderopvangdeel zijn we bereid de investering voor te financieren voor de kinderopvangpartner. De kosten hiervan moeten worden gedekt uit de huuropbrengsten van de kinderopvang. Er zit een risico in deze voorfinanciering dat de investeringskosten niet volledig en /of kostendekkend worden terug ontvangen. De betreffende partner kan bijv. failliet gaan. Ook is het mogelijk dat huurders de hoogte van de huurprijs niet kunnen betalen. Uitgangspunt is het in rekening brengen van een marktconforme huurprijs. Gevolg van de stijgende budgetten voor de bouw van het maatschappelijk vastgoed is het effect op de toekomstige structurele exploitatie: de hogere benodigde verhuurprijzen kunnen het vinden van maatschappelijke en commerciële huurders bemoeilijken.

Het gaat om de volgende projecten, reeds verwerkt in het Meerjaren Perspectief Onderwijshuisvesting (MPOHV), waarbij we voorfinancieren: Haarrijn, Cartesius, Kleine Vliegenier, Groenewoud, Sint Maarten, Rietendakschool, en Beurskwartier.
En om de volgende projecten, nog niet eerder verwerkt in het MPOHV, met een voorfinanciering component: Auriscollege en Merwedekanaalzone blok 17.
Van de ruim € 900 mln. geprogrammeerde uitgaven heeft € 46 mln. betrekking op voorfinancieringen. Volledigheidshalve merken wij op dat in dit bedrag ook de Internationale School Utrecht is inbegrepen, Deze voorfinanciering loopt via een ander individueel traject en niet volgens de lijn van het uitvoeringsplan.

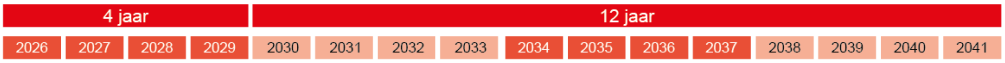
Door vooraf het goede gesprek erover te voeren, een heldere meerjarige overeenkomst op te stellen en actief in gesprek te blijven met de (kinderopvang)partner wordt het risico op inkomstenderving geminimaliseerd. Voorafgaand aan de voorfinanciering wordt getoetst of er sprake is van een financieel haalbare businesscase, voor zowel de gemeente als de (kinderopvang)partner.

Vervolg

Na vaststelling van de beleidsnota onderwijshuisvesting worden de eventueel benodigde aanpassingen in het uitvoeringsprogramma verwerkt en definitief vastgesteld. Vervolgens worden aanpassingen gedaan volgens de reguliere cyclus sturen en verantwoorden.
Jaarlijks komen we terug met verantwoording op basis van de programmabegroting. En over vier jaar evalueren we de eerste fase van het IHP onderwijs. Vervolgens passen we de beleidsnota aan na de eerste fase en kijken we vooruit naar de daaropvolgende periode.
Het nieuwe IHP maakt het ook noodzakelijk om de verordening Onderwijshuisvesting aan te passen. In deze aanpassingen worden de doelstellingen uit de beleidsnota vertaald naar concrete regels, criteria en kaders, zodat hier uitvoering aan kan worden gegeven. Het gaat om aanpassingen zoals de herziening van normbedragen, het aanpassen van de verwijsafstanden (deze worden langer) en mogelijke uitwerkingen van de herschikkingsopgave. In het tweede deel van 2025 worden de aanpassingen aan de verordening ter besluitvorming voorgelegd aan uw raad.

Sturen en verantwoorden
Het IHP wordt in voorbereiding op nieuwe landelijke wetgeving opgesteld voor een periode van 4 jaar met een doorkijkperiode van de opvolgende 12 jaar waar onze voornemens uit blijken. Het IHP is daarom opgebouwd uit vier fases van vier jaar. Elke vier jaar wordt de beleidsnota gewijzigd en opnieuw vastgesteld. Deze herijking geeft uw raad gelegenheid om te sturen, naast dat uw raad ook om de vier jaar wordt geïnformeerd over de inhoudelijke verantwoording/ evaluatie van de beleidsnota over de voorgaande periode.
Daarnaast heeft uw raad de mogelijkheid om te sturen bij de besluitvorming via de P&C cyclus en via de kwartaalbrief onderwijs over mijlpalen van projecten, moties en toezeggingen. Dit wordt weergegeven in de figuur hieronder.

IHP 2026 - 2041

Jaarlijks

- Leerlingenprognoses (collegebesluit)
- Besluit financiën OHV in voorjaarsnota
- Besluit financiën OHV in programmabegroting
- Besluit Huisvestingsprogramma (collegebesluit)
- Indexering nadere regel voor vergoedingen (collegebesluit)

BESLUIT-VORMING RAAD

Vierjaarlijks

- Evalueren afgelopen vier jaar
- Herijking beleidsnota inclusief:
  - Aanvullingen beleid/visies
  - Vooruitblik eerstvolgende fase (per 4 jaar)
  - Doorkijk komende 12 jaar

Participatie
Bij het opstellen van het integraal huisvestingsplan onderwijs hebben we uitgebreid gesproken met de schoolbesturen om hun behoeften en inzichten mee te nemen in het proces.
Ten eerste hebben de schoolbesturen zitting genomen in de stuurgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van schoolbesturen uit het Primair Onderwijs, Speciaal Onderwijs en Voortgezet Onderwijs. Enerzijds dragen zij hiermee direct bij aan de totstandkoming van de beleidsnota. Anderzijds waren zij als vertegenwoordigers in de stuurgroep verantwoordelijk voor het informeren en updaten van hun collega-besturen en het adviseren op ambities en uitgangspunten.
De schoolbesturen hebben ingestemd met de beleidsnota en het uitvoeringsprogramma.
Daarnaast hebben we de betrokkenheid van de besturen en huisvestingsadviseurs verzekerd door middel van thematеams met belangrijke onderwerpen die in gezamenlijkheid zijn vastgesteld. Het ging in deze thematеams bijvoorbeeld veel over flexibele huisvesting, duurzaamheid en gezond stedelijk leven. In deze thematеams werkten vertegenwoordigers van de besturen samen met de gemeente om analyses te maken en aanbevelingen te doen. De thematеams hebben geleid tot twee adviezen die in de bijlage van het IHP zijn opgenomen.
Ten slotte hebben we ook gesprekken gevoerd met de schoolbesturen op wijk(overstijgend)niveau om de specifieke behoeften en uitdagingen van verschillende wijken in kaart te brengen en te bespreken hoe deze kunnen worden aangepakt binnen het IHP. We hebben gesproken over de beschikbare capaciteit op wijkniveau, het aantal té kleine scholen, de leegstand en de leerlingenprognoses per PO school. We streven met deze gesprekken na om tot herschikkingsafspraken te komen zodat we gebouwen optimaler benutten en de bezettingsgraden van de schoolgebouwen verhogen.

Communicatie
Na vaststelling van de Beleidsnota onderwijshuisvesting wordt een persbericht opgesteld en worden belanghebbenden (voornamelijk Utrechtse schoolbesturen) geïnformeerd.

Referendabel
De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is van toepassing.

Bijlagen
Bijlagen besluitvorming
- Beleidsnota onderwijshuisvesting 2026-2041 inclusief bijlagen:
    - Afkortingenlijst
    - Overzicht projecten (uitvoeringsprogramma)
    - Wijkportretten/ profielen
    - Adviezen thematеams duurzaamheid en flexibele huisvesting

Bijlagen informatief
-

School		2026		2027		2028		2029		2030		2031		2032		2033		2034		2035		2036		2037		2038		2039		2040		2041		2042		2043
Kindcentrum Cartesius - 1 gymzaal in sporthal	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Kindcentrum Cartesius - Kinderdagverblijf	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Kindcentrum Cartesius - PO	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Extra VO schoolgebouw		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	x		-		x		-		-		-		-	
Kranenburgerweg 20 - Kromme Rijncollege	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Limus college		-		-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Limus college - Gymzaal		-		-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Mesdaglaan 4 - Kromme Rijncollege	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Rubenslaan 91 - Kromme Rijncollege	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Rubenslaan 91 - Kromme Rijncollege - Gymzaal	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Van Bijnkershoeklaan 2v- Unic college	x		-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Vondellaan 178 - X11	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Vondellaan 178 - X11 - Gymzaal	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Cambridgelaan - ISU	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Afrikalaan 28-28A-28B - MFA		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	x		-		x		-		-		-		-	
Agavedreef 92 - Gymzaal		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Al Amana Overvecht		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Albert Schweitzerlaan 10a - Gymzaal		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Amaliadwarsstraat 2 - Gertrudisschool		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Amaliadwarsstraat 2 - Gertrudisschool - Gymzaal		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Amsterdamsestraatweg 1 - Pijlstaart		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-	
Amsterdamsestraatweg 3 - Pijlstaart - Gymzaal		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-	
Bangkokdreef 2 - Gymzaal	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Beethovenplein 2 - Johan de Witt		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Begijnekade 1a - Gymzaal		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Billitonkade 45 - Jenaplan De Brug		-		-		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-	
Blauwe Vogelweg 11 - De Kleine Prins	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Boadreef 2 - Tijdelijke huisvesting		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Brinkstraat 4 - St. Bonifatiusschool		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	x		-	x		-		-		-	
Buurtschool pilot 2 - Overvecht		-		-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Buurtschool pilot 3 - N.t.b.		-		-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
C. van Maasdijkstraat 33 - De Kleine Vliegenier	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Centrumlaan 1 - Meander		-		-		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-	
Ché Guevarastraat 15 - OBS Voordorp		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-	
Columbuslaan 40 - Kaleidoskoop		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Componistenlaan 8 - Vrije School Utrecht Leidsche Rijn		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Duurstedelaan 14 16 18 - MFA		-		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-	
Eifel 8 - De Spits (gezamenlijke voorbereiding Eiffel 8, 20 en 26)		-		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-	
Eiffel 20 - Op Avontuur (gezamenlijke voorbereiding Eiffel 8, 20 en 26		-		-		-		-		-		-		-		-	x			-	-			-		-	x			-		-		-	
Eiffel 26 - De Klim (gezamenlijke voorbereiding Eiffel 8, 20 en 26)		-		-		-		-		-		-		-		-	x		-			-	x			-		-		-		-		-	
Frans Halsstraat 22 - Utrechtse Schoolvereniging		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-	
Franz Schubertstraat 20 - Gymzaal		-		-		-		-		-	x			-	x			-	-			-		-		-		-		-		-		-	
Goeree 4 - Gymzaal		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x		
Goeree 6 - Gymzaal		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x		
Handelstraat 51 - Dominicus	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Hieronymusplantsoen 3 - Vrije School Utrecht		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-	
Jan Muschlaan 24 - Daltonschool Rijnsweerd + gymzaal		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x		
Keerderberg 23-25-27 - MFA		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Kortland 23 - Kees Valkensteinschool		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-	
Kruisdwarsstraat 6 - Nieuwe Regentesseschool		-		-		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-	
Laan van Chartroise 160 - Rietendakschool	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Lagenoord 26 - Tijdelijke huisvesting	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Lingestraat 2a - Wereldwijzer		-		-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Lingestraat 2b - Wereldwijzer - Gymzaal		-		-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Maasplein 1 - Maaspleinschool		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Maetsuykerstraat 1a - Tijdelijke huisvesting		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Maetsuykerstraat 1a - Tijdelijke huisvesting - Gymzaal V Imhoff		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Maliebaan 56 - Vrije School Utrecht		-		-		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-	
Maria van Reedestraat 4 - Tijdelijke huisvesting		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Maria van Reedestraat 4 - Tijdelijke huisvesting - Gym		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Marnixlaan 362 - Al Amana Zuilen		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Marnixlaan 362 - Al Amana Zuilen - Gymzaal		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Mereveldlaan 3 - Gymzaal		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Neckardreef 20 - SBO St. Maarten		-		-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Neckardreef 20 - SBO St. Maarten - Gymzaal	x		-		x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Neckardreef 20 - SBO St. Maarten - VE		-		-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Nicolaasdwarsstraat 3 - Agatha Snellen		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-	
Nolenslaan 33A - De Fakkel	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Noordse Parklaan 2 - Tijdelijke huisvesting	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Noordse Parklaan 4 - Tijdelijke huisvesting	x		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Notebomenlaan 137 - Stepping Stones		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-	
Notebomenlaan 400 - Tijdelijke huisvesting		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-	
Ondiep 63 - Taalschool loc. Ondiep		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Oortlaan 1 - De Wissel		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Orinocodreef 15 - De Schans		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Orinocodreef 15 - De Schans - Gymzaal		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Oude Kerkstraat 2A - Gymzaal		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-	
Pallaesstraat 3 - Buiten Wittevrouwen		-		-		-		-		-		-		-		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-	
Pastoor Boelenslaan 10 - Drie Koningen		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	x		-	x		-		-		-	
Pieterskerkhof 10 - Pieterskerkhof		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	
Pieterskerkhof 10 - Pieterskerkhof - Gymzaal		-		-	x			-	x			-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-		-	

School		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043
Prinses Margrietstraat 124 - De Cirkel		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x		x	
Prinses Margrietstraat 124 - De Cirkel - Gymzaal		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x		x	
Prinses Margrietstraat 18 - Prinses Margriet - Gymzaal		-	-	-	-	-	-	-	-	x		x	-	-	-	-	-	-	-
Prinses Margrietstraat 20 - Prinses Margriet		-	-	-	-	-	-	-	-	x		x	-	-	-	-	-	-	-
Prof H Bavinckstraat 3 - SBO Belle van Zuylen		-	-	-	-	-	-	-	-	-	x		x	-	-	-	-	-	-
Prof H Bavinckstraat 3 - SBO Belle van Zuylen - Gymzaal		-	-	-	-	-	-	-	-	-	x		x	-	-	-	-	-	-
Ramsesdreef 190 - Gymzaal		-	-	-	-	-	-	-	x	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-
Regentesselaan 70 - De Regenboog	x		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ridderlaan 2 - Gymzaal		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-	x	-	-
Rijnhuizenlaan 2-4 - St. Jan de Doper		-	-	-	-	x		x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Santa Cruzdreef - Auris unilocatie	x		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Santa Cruzdreef - Auris unilocatie - Gymzaal	x		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Santa Cruzdreef - Auris unilocatie - Parkeergarage	x		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Santa Cruzdreef - Auris unilocatie - Zorg	x		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Schoolplein 6 - Buiten Wittevrouwen		-	-	-	-	-	-	-	x	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-
Schoolplein 6 - Buiten Wittevrouwen - Gymzaal		-	-	-	-	-	-	-	x	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-
Schoolstraat 7 - Torenpleinschool		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
Schoolstraat 7 - Torenpleinschool - Gymzaal Schoolstraat 13		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-
Staringstraat 1 - Catharijnepoort		-	-	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Staringstraat 1 - Gymzaal		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stroyenboch 2 - Tijdelijke huisvesting		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ten Veldestraat 94 - Gymzaal		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Teun de Jagerdreef 1A 1B 1C - MFA		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trumanlaan 60 - Buurtschoo Hart van Noord	x		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Van Loonlaan 46 - De Beiaard		-	-	-	x	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Van Riebeeckstraat 40 - Molenpark		-	-	x	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Koningsbergerstraat 2 - Christelijk Gymnasium		-	-	-	-	x	-	x	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
La Bohemedreef 5-9 - Pouwer	x		-	x		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
La Bohemedreef 5-9 - Pouwer - Gymzaal	x		-	x		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nobeldwarsstraat 9 - Tijdelijke huisvesting	x		-	x		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Van Asch van Wijckkade 20 - Tijdeijke huisvesting		-	-	x		-	x		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Een project krijgt 2 momenten van uitbetalen van een krediet: bij de voorbereiding 8% van de totale investering (moment t). En bij uitvoering (t+2) de resterende 92% van het krediet.

Bijlage 3 Wijkprofielen

Noordwest

Buurten en inwoners

Er wonen 45.219 (2024) in de wijk Noordwest. Het aantal is gegroeid met 506 in het afgelopen jaar. De wijk bestaat uit de volgende buurten:

- Pijlsweerd/Oudenoord,
- Daalsebuurten
- Ondiep
- Zuilen

Leerlingen

Er worden 3.045 kinderen in schoolgaande leeftijd in deze wijk (teldatum 1-10-2023).

Er wonen 2.860 leerlingen in deze wijk, die in Utrecht naar school gaan. 63% gaat daarvan ook in deze wijk naar school. De meeste scholen in deze wijk zijn dan ook een 'buurtschool'.

Er komen 81 leerlingen1 uit een andere gemeente naar deze wijk.

Het aantal kinderen in schoolgaande leeftijd stijgt tot en met 2040 met ongeveer 600 kinderen (op basis van woningbouwprogramma 2023).

Er zijn twee scholen op het UVP opgenomen die onder de opheffingsnorm zitten qua leerlingenaantallen (191).

Aantal KDV / BSO en VE

Het aantal kinderdagverblijven, Buitenschoolse opvanglocaties en locaties waar Voorschoolse Educatie wordt aangeboden ziet er als volgt uit:

Soort	Aantal	Toelichting
KDV	24	
BSO	10	
VE	9	Aantal locaties waar VE wordt aangeboden

(Normatieve) capaciteit schoolgebouwen

In de leerlingenprognoses wordt ingegaan op de benodigde toekomstige capaciteit in onderwijshuisvesting (m2) in relatie tot de beschikbare capaciteit. Er is sprake van overcapaciteit in deze wijk:

Capaciteit per wijk	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2035	2040
Noordwest	136%	135%	134%	135%	136%	135%	134%	127%	122%

[1]Leerlingen PO en SO

In de wijk Noordwest is sprake van hogere leegstand dan de norm[2]. De leegstand neemt op langere termijn af (naar 122%). Dit ligt beduidend hoger dan de vastgestelde norm ad. 112%[3].

Afspraken

In de gesprekken met de schoolbesturen hebben we de volgende conclusies getrokken voor deze wijk:

- Groei in leerlingenaantallen moeten worden opgevangen binnen de bestaande capaciteit. Er is per saldo immers overcapaciteit aanwezig.
- Er zijn meerdere scholen die op of onder de opheffingsnorm zitten en die dus onderdeel zijn van de herschikkingsgesprekken.
- Prioriteit in de herschikkingsgesprekken.

[2] Als we spreken over de norm, dan gaat het om het aantal m2 waarop een school recht heeft o.b.v. de wet. Het is niet in alle gevallen bekend hoe de normatieve leegstand zich verhoudt tot de feitelijke leegstand, bijv. door verhuur aan kinderopvang. Dat wordt het komende jaar verder opgepakt.
[3] De norm van 112% ziet op de capaciteit op wijkniveau, dus de leegstand van alle schoolgebouwen gezamenlijk in de wijk. Je kan dus niet stellen dat elke schoolgebouw meer dan 12% leegstand heeft tov de norm.

Zuidwest

Buurten en inwoners

Er wonen 40.844 mensen (2024) in de wijk Zuidwest. Het aantal is gegroeid met 926 in het afgelopen jaar. De wijk bestaat uit de volgende buurten:

- Kanaleneiland
- Merwede
- Transwijk
- Rivierenwijk
- Dichterswijk
- Westraven
- Ook het bedrijvengebied Kanaleneiland en de Merwedekanaalzone

Leerlingen

Er wonen 3.078 kinderen in schoolgaande leeftijd in deze wijk (teldatum 1-10-2023).

Er wonen 2.878 leerlingen in deze wijik, die in Utrecht naar school gaan. 78% gaat daarvan ook in deze wijk naar school. De meeste scholen in deze wijk zijn dan ook een '*buurtschool'.*

Er komen 393 leerlingen uit een andere gemeente naar deze wijk, waarvan het grootste deel naar Rafael / Stip ((V)SO) gaat.

Het aantal kinderen in schoolgaande leeftijd stijgt tot en met 2040 met ongeveer 2000 kinderen (op basis van woningbouwprogramma 2023).

Er zijn twee scholen op het UVP opgenomen die *onder* de opheffingsnorm zitten qua leerlingenaantallen (191).

Er zijn vier scholen op het UVP opgenomen die *onder* de opheffingsnorm zitten qua leerlingenaantallen (191).

Aantal KDV / BSO en VE

Het aantal kinderdagverblijven, Buitenschoolse opvanglocaties en locaties waar Voorschoolse Educatie wordt aangeboden ziet er als volgt uit:

Soort	Aantal	Toelichting
KDV	14	
BSO	13	
VE	8	Aantal locaties waar VE wordt aangeboden

(Normatieve) capaciteit schoolgebouwen

In de leerlingenprognoses wordt ingegaan op de benodigde toekomstige capaciteit in onderwijshuisvesting (m2) in relatie tot de beschikbare capaciteit. Er is sprake van overcapaciteit in deze wijk:

Capaciteit per wijk	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2035	2040
Zuidwest	146%	148%	148%	150%	152%	151%	149%	138%	129%

In de wijk Zuidwest is sprake van hogere leegstand dan de norm. De leegstand neemt op langere termijn af (naar 128%). Dit ligt fors hoger dan de vastgestelde norm ad. 112%.

Dit ziet op het totaal op wijkniveau en zegt daarmee niet iets over de capaciteit van een specifieke school.

Afspraken

In de gesprekken met de schoolbesturen hebben we de volgende conclusies getrokken voor deze wijk:

- Groei moet worden opgevangen binnen bestaande capaciteit (maximeren)
- Herschikken i.v.m. meerdere scholen op minimale schoolgrootte
- Herschikken i.v.m. de grote mate van overcapaciteit
- In de wijk Zuidwest is meer samenwerking nodig

West

Buurten en inwoners

Er wonen 29.704 mensen (2024) in deze wijk. Het aantal is gegroeid met 669 in het afgelopen jaar. De wijk bestaat uit de volgende buurten:

- Lombok
- Nieuw Engeland
- Oog in Al
- Schepenbuurt
- Welgelegen.
- Ook de bedrijventerreinen Lage Weide en Cartesiusweg horen bij de wijk.

Leerlingen

Er wonen 2.306 kinderen in schoolgaande leeftijd in deze wijk (teldatum 1-10-2023).

Er wonen 2.126 leerlingen in deze wijik, die in Utrecht naar school gaan. 81% gaat daarvan ook in deze wijk naar school. De meeste scholen in deze wijk zijn dan ook een '*buurtschool*'.

Er komen 17 leerlingen uit een andere gemeente naar deze wijk.

Het aantal kinderen in schoolgaande leeftijd stijgt tot en met 2040 met ongeveer 600 kinderen (op basis van woningbouwprogramma 2023).

Er is één school op het UVP opgenomen die *onder* de opheffingsnorm zit qua leerlingenaantallen (191).

Aantal KDV / BSO en VE

Het aantal kinderdagverblijven, Buitenschoolse opvanglocaties en locaties waar Voorschoolse Educatie wordt aangeboden ziet er als volgt uit:

Soort	Aantal	Toelichting
KDV	20	
BSO	17	
VE	5	Aantal locaties waar VE wordt aangeboden

(Normatieve) capaciteit schoolgebouwen

In de leerlingenprognoses wordt ingegaan op de benodigde toekomstige capaciteit in onderwijshuisvesting (m2) in relatie tot de beschikbare capaciteit. Er is sprake van overcapaciteit in deze wijk:

Capaciteit per wijk	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2035	2040
West	120%	123%	124%	127%	130%	130%	129%	123%	118%

In de wijk West is sprake van hogere leegstand dan de norm. De leegstand neemt op langere termijn af (naar 118%). Dit ligt hoger dan de vastgestelde norm ad. 112%.

Afspraken

In de gesprekken met de schoolbesturen hebben we de volgende conclusies getrokken voor deze wijk:

- Groei moet worden opgevangen binnen bestaande capaciteit (maximeren)
- Herschikken i.v.m. minimale schoolgrootte
- Voornamelijk richten op reguliere huisvestingstaak voorzieningen (renovatie)

Binnenstad

Buurten en inwoners

Er wonen 20.263 mensen (2024) in deze wijk. Het aantal is gegroeid met 428 in het afgelopen jaar. De wijk bestaat uit de volgende buurten:

- Oude Binnenstad
- Vaartsebuurt
- Hooch Boulandt
- Hoog Catharijne
- Jaarbeurs
- Beurskwartier

Leerlingen

Er wonen 451 kinderen in schoolgaande leeftijd in deze wijk (teldatum 1-10-2023).

Er wonen 385 leerlingen in deze wijk, die in Utrecht naar school gaan. 60% gaat daarvan ook in deze wijk naar school. Er zijn best wat scholen in deze wijk zijn die een 'wijkschool[4]' zijn.

Er komen 50 leerlingen uit een andere gemeente naar deze wijk.

Het aantal kinderen in schoolgaande leeftijd stijgt tot en met 2040 verdubbelt (op basis van woningbouwprogramma 2023).

Er zijn geen scholen op het UVP opgenomen die *onder* de opheffingsnorm zitten qua leerlingenaantallen (191).

Aantal KDV / BSO en VE

Het aantal kinderdagverblijven, Buitenschoolse opvanglocaties en locaties waar Voorschoolse Educatie wordt aangeboden ziet er als volgt uit:

Soort	Aantal	Toelichting
KDV	13	
BSO	6	
VE	1	Aantal locaties waar VE wordt aangeboden

(Normatieve) capaciteit schoolgebouwen

In de leerlingenprognoses wordt ingegaan op de benodigde toekomstige capaciteit in onderwijshuisvesting (m2) in relatie tot de beschikbare capaciteit. Er is sprake van overcapaciteit in deze wijk:

Capaciteit per wijk	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2035	2040
Binnenstad	134%	134%	134%	137%	137%	137%	135%	128%	127%

[4] Een wijkschool is een school die ook leerlingen uit andere buurten / wijken aantrekt met hun onderwijsconcept of denominatie.

In de wijk Binnenstad is sprake van hogere leegstand dan de norm. De leegstand neemt op langere termijn af (naar 127%). Dit ligt fors hoger dan de vastgestelde norm ad. 112%.

Afspraken

In de gesprekken met de schoolbesturen hebben we de volgende conclusies getrokken voor deze wijk:

- Groei moet worden opgevangen binnen bestaande capaciteit (maximeren)
- Voornamelijk richten op reguliere huisvestingstaak voorzieningen (renovatie)

Leidsche Rijn

Buurten en inwoners

Er wonen 49.307 mensen (2024) in deze wijk. Het aantal is gegroeid met 2.215 in het afgelopen jaar. De wijk bestaat uit de volgende buurten:

- Leidsche Rijn Centrum
- Leeuwesteyn
- Grauwaart
- Parkwijk
- Het Zand
- Hoge Weide
- Terwijde
- Langerak
- Strijkviertel
- Rijnvliet.
- Bedrijventerrein De Wetering en kantorenpark Papendorp horen bij de wijk.
- Op Papendorp werken we aan een nieuwe woonbuurt: Groenewoud.

Leerlingen

Er wonen 5.911 kinderen in schoolgaande leeftijd in deze wijk (teldatum 1-10-2023).

Er wonen 5.648 leerlingen in deze wijik, die in Utrecht naar school gaan. 83% gaat daarvan ook in deze wijk naar school. Er zijn best wat scholen in deze wijk zijn die een ‘wijkschool’ zijn.

Er komen 111 leerlingen uit een andere gemeente naar deze wijk.

Het aantal kinderen in schoolgaande leeftijd lijft gelijk tot en met 2040 (op basis van woningbouwprogramma 2023).

Er zijn geen scholen op het UVP opgenomen die *onder* de opheffingsnorm zitten qua leerlingenaantallen (191).

Aantal KDV / BSO en VE

Het aantal kinderdagverblijven, Buitenschoolse opvanglocaties en locaties waar Voorschoolse Educatie wordt aangeboden ziet er als volgt uit:

Soort	Aantal	Toelichting
KDV	29	
BSO	26	
VE	10	Aantal locaties waar VE wordt aangeboden

(Normatieve) capaciteit schoolgebouwen

In de leerlingenprognoses wordt ingegaan op de benodigde toekomstige capaciteit in onderwijshuisvesting (m2) in relatie tot de beschikbare capaciteit. Er is sprake van overcapaciteit in deze wijk:

Capaciteit per wijk	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2035	2040
Leidsche Rijn	128%	127%	126%	126%	128%	129%	132%	135%	128%

In de wijk Leidsche Rijn is sprake van hogere leegstand dan de norm. De leegstand neemt op langere termijn af (naar 128%). Dit ligt fors hoger dan de vastgestelde norm ad. 112%.

Afspraken

In de gesprekken met de schoolbesturen hebben we de volgende conclusies getrokken voor deze wijk:

- Groei moet worden opgevangen binnen bestaande capaciteit (maximeren)
- Herschikken i.v.m. minimale schoolgrootte
- Herschikken i.v.m. de grote mate van overcapaciteit

Oost

Buurten en inwoners

Er wonen 33.574 mensen (2024) in deze wijk. Het aantal is gegroeid met 787 in het afgelopen jaar. De wijk bestaat uit de volgende buurten:

- Buiten Wittevrouwen
- Oudwijk
- Abstede
- Sterrenwijk
- Watervogelbuurt
- Schildersbuurt
- Lodewijk Napoleonplantsoen
- Rijnsweerd en de omgeving van Wilhelminapark en Rubenslaan.
- Utrecht Science Park (De Uithof)
- Galgenwaard
- Maarschalkerweerd

Leerlingen

Er wonen 1.794 kinderen in schoolgaande leeftijd in deze wijk (teldatum 1-10-2023).

Er wonen 1.675 leerlingen in deze wijik, die in Utrecht naar school gaan. 76% gaat daarvan ook in deze wijk naar school. Er zijn best wat scholen in deze wijk zijn die een ‘wijkschool’ zijn.

Er komen 466 leerlingen (PO en SO) uit een andere gemeente naar deze wijk. Waarvan het grootste deel naar De Kleine Prins (SO) of de Daltonschool Rijnsweerd (nabij gemeentegrens) gaat.

Het aantal kinderen in schoolgaande leeftijd stijgt tot en met 2040 met 350 leerlingen (op basis van woningbouwprogramma 2023). Dit is relatief laag ten opzichte van het aantal nieuw te bouwen woningen, maar dat komt omdat die grotendeels zijn geprogrammeerd op Utrecht Science Park.

Er is één school op het UVP opgenomen die *onder* de opheffingsnorm zit qua leerlingenaantallen (191).

Aantal KDV / BSO en VE

Soort	Aantal	Toelichting
KDV	26	
BSO	20	
VE	2	Aantal locaties waar VE wordt aangeboden

(Normatieve) capaciteit schoolgebouwen

In de leerlingenprognoses wordt ingegaan op de benodigde toekomstige capaciteit in onderwijshuisvesting (m2) in relatie tot de beschikbare capaciteit. Er is sprake van overcapaciteit in deze wijk:

Capaciteit per wijk	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2035	2040
Zuidwest	130%	133%	134%	137%	140%	140%	139%	126%	112%

In de wijk Oost is sprake van hogere leegstand dan de norm. De leegstand neemt op langere termijn af (naar 112%). Dit ligt gelijk aan de vastgestelde norm ad. 112%.

Afspraken

In de gesprekken met de schoolbesturen hebben we de volgende conclusies getrokken voor deze wijk:

- Groei moet worden opgevangen binnen bestaande capaciteit (maximeren)
- Herschikken i.v.m. minimale schoolgrootte
- Voornamelijk richten op reguliere huisvestingstaak voorzieningen (renovatie)

Vleuten- De Meern

Buurten en inwoners

Er wonen 51.200 mensen (2024) in deze wijk. Het aantal is licht gedaald in het afgelopen jaar. De wijk bestaat uit de volgende buurten:

- Oude woonkernen:
- Vleuten en De Meern
- De buurten:
- Haarzuilens,
- Rijnenburg
- Oudenrijn
- Vleuterweide
- Veldhuizen
- Haarzicht
- De Woerd
- De Balije
- Reijerscop

Leerlingen

Er wonen 6.526 kinderen in schoolgaande leeftijd in deze wijk (teldatum 1-10-2023).

Er wonen 5.958 leerlingen in deze wijk, die in Utrecht naar school gaan. 87% gaat daarvan ook in deze wijk naar school. De meeste scholen in deze wijk zijn dan ook een '*buurtschool'.*

Er komen 120 leerlingen (PO en SO) uit een andere gemeente naar deze wijk.

Het aantal kinderen in schoolgaande leeftijd neemt iets af tot en met 2040 (op basis van woningbouwprogramma 2023). Er wordt wel nieuwbouw woningen gerealiseerd, maar dat is voor een andere doelgroep.

Er zijn drie scholen op het UVP opgenomen die *onder* de opheffingsnorm zitten qua leerlingenaantallen (191).

Aantal KDV / BSO en VE

Soort	Aantal	Toelichting
KDV	33	
BSO	41	
VE	10	Aantal locaties waar VE wordt aangeboden

(Normatieve) capaciteit schoolgebouwen

In de leerlingenprognoses wordt ingegaan op de benodigde toekomstige capaciteit in onderwijshuisvesting (m2) in relatie tot de beschikbare capaciteit. Er is sprake van overcapaciteit in deze wijk:

Capaciteit per wijk	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2035	2040
Vleuten De Meern	126%	127%	127%	129%	131%	132%	132%	130%	130%

In de wijk Vleuten-De Meern is sprake van hogere leegstand dan de norm. De leegstand neemt op langere termijn af (naar 130%). Dit ligt fors hoger dan de vastgestelde norm ad. 112%.

Afspraken

In de gesprekken met de schoolbesturen hebben we de volgende conclusies getrokken voor deze wijk:

- Groei moet worden opgevangen binnen bestaande capaciteit (maximeren) en nieuwbouw Rijnenburg
- Herschikken i.v.m. meerdere scholen op minimale schoolgrootte
- Herschikken i.v.m. mate van overcapaciteit

Zuid

Buurten en inwoners

Er wonen 28.398 mensen (2024) in deze wijk. Het aantal is met 543 toegenomen in het afgelopen jaar. De wijk bestaat uit de volgende buurten:

- Lunetten
- Hoograven
- Tolsteeg
- Bokkenbuurt
- Rotsoord

Leerlingen

Er wonen 2.317 kinderen in schoolgaande leeftijd in deze wijk (teldatum 1-10-2023).

Er wonen 2.183 leerlingen in deze wijk, die in Utrecht naar school gaan. 67% gaat daarvan ook in deze wijk naar school. De meeste scholen in deze wijk zijn een '*buurtschool'*.

Er komen 263 leerlingen (PO en SO) uit een andere gemeente naar deze wijk, waarvan het grootste deel naar Auris of Kentalis gaat.

Het aantal kinderen in schoolgaande leeftijd neemt met ongeveer 200 leerlingen toe tot en met 2040 (op basis van woningbouwprogramma 2023).

Er is één school op het UVP opgenomen die *onder* de opheffingsnorm zit qua leerlingenaantallen (191).

Aantal KDV / BSO en VE

Soort	Aantal	Toelichting
KDV	10	
BSO	11	
VE	5	Aantal locaties waar VE wordt aangeboden

(Normatieve) capaciteit schoolgebouwen

In de leerlingenprognoses wordt ingegaan op de benodigde toekomstige capaciteit in onderwijshuisvesting (m2) in relatie tot de beschikbare capaciteit. Er is sprake van overcapaciteit in deze wijk:

Capaciteit per wijk	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2035	2040
Zuid	122%	123%	121%	122%	123%	122%	120%	115%	109%

In de wijk Zuid is sprake van hogere leegstand dan de norm. De leegstand neemt op langere termijn af (naar 109%). Dit ligt op het niveau van de vastgestelde norm ad. 112%.

Afspraken

In de gesprekken met de schoolbesturen hebben we de volgende conclusies getrokken voor deze wijk:

- Groei moet worden opgevangen binnen bestaande capaciteit (maximeren)
- Herschikken i.v.m. minimale schoolgrootte
- Voornamelijk richten op reguliere huisvestingstaak voorzieningen (renovatie)

Noordoost

Buurten en inwoners

Er wonen 40.609 mensen (2024) in deze wijk. Het aantal is met 75 toegenomen in het afgelopen jaar. De wijk bestaat uit de volgende buurten:

- Vogelenbuurt
- Tuinwijk
- Lauwerecht
- Staatsliedenbuurt
- Wittevrouwen
- Zeeheldenbuurt
- Huizingabuurt
- Tuindorp
- Tuindorp-Oost
- Voordorp
- Veemarkt

Leerlingen

Er wonen 3.432 kinderen in schoolgaande leeftijd in deze wijk (teldatum 1-10-2023).

Er wonen 3.129 leerlingen in deze wijk, die in Utrecht naar school gaan. 81% gaat daarvan ook in deze wijk naar school. De meeste scholen in deze wijk zijn dan ook een '*buurtschool'.*

Er komen 201 leerlingen (PO en SO) uit een andere gemeente naar deze wijk, waarvan het grootste deel naar Kromme Rijncollege gaat.

Het aantal kinderen in schoolgaande leeftijd neemt licht af toe tot en met 2040 (op basis van woningbouwprogramma 2023).

Er zijn geen scholen op het UVP opgenomen die *onder* de opheffingsnorm zitten qua leerlingenaantallen (191).

Aantal KDV / BSO en VE

Soort	Aantal	Toelichting
KDV	24	
BSO	20	
VE	6	Aantal locaties waar VE wordt aangeboden

(Normatieve) capaciteit schoolgebouwen

In de leerlingenprognoses wordt ingegaan op de benodigde toekomstige capaciteit in onderwijshuisvesting (m2) in relatie tot de beschikbare capaciteit. Er is sprake van overcapaciteit in deze wijk:

Capaciteit per wijk	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2035	2040
Noordoost	116%	118%	118%	121%	123%	123%	124%	120%	117%

In de wijk Noordoost is sprake van hogere leegstand dan de norm. De leegstand neemt op langere termijn af (naar 117%). Dit ligt hoger dan de vastgestelde norm ad. 112%.

Afspraken

In de gesprekken met de schoolbesturen hebben we de volgende conclusies getrokken voor deze wijk:

- Groei moet worden opgevangen binnen bestaande capaciteit (maximeren)
- Herschikken i.v.m. minimale schoolgrootte
- Herschikken i.v.m. overcapaciteit

Overvecht

Buurten en inwoners

Er wonen 35.256 mensen (2024) in deze wijk. Het aantal is met 340 toegenomen in het afgelopen jaar. De wijk bestaat uit de volgende buurten:

- Zamenhofdreef
- Taagdreef
- Donaudreef
- Neckardreef
- Zambesidreef
- Tigrisdreef
- Vechtzoom-Zuid
- Vechtzoom-Noord
- Bedrijvengebied Overvecht
- Poldergebied Overvecht

Leerlingen

Er wonen 3.469 kinderen in schoolgaande leeftijd in deze wijk (teldatum 1-10-2023).

Er wonen 3.310 leerlingen in deze wijk, die in Utrecht naar school gaan. 60% gaat daarvan ook in deze wijk naar school. Deze wijk heeft daarmee de laagste score van alle wijken hierbij. De meeste scholen in deze wijk zijn een '*buurtschool'.*

Er komen 149 leerlingen (PO en SO) uit een andere gemeente naar deze wijk.

Het aantal kinderen in schoolgaande leeftijd stijgt met ruim 400 leerlingen tot en met 2040 (op basis van woningbouwprogramma 2023).

Er zijn geen scholen op het UVP opgenomen die *onder* de opheffingsnorm zitten qua leerlingenaantallen (191). Er zijn wel meerdere kleine scholen in deze wijk, maar die schoolgebouwen worden niet afzonderlijk opgenomen op het UVP vanwege bijv. hun jonge leeftijd. Dit onderwerp wordt wel geadresseerd in de herschikkingsgesprekken met de schoolbesturen. De resultaten daarvan zijn nog niet bekend ten tijde van het opstellen van dit programma.

Aantal KDV / BSO en VE

Soort	Aantal	Toelichting
KDV	13	
BSO	3	
VE	11	Aantal locaties waar VE wordt aangeboden

(Normatieve) capaciteit schoolgebouwen

In de leerlingenprognoses wordt ingegaan op de benodigde toekomstige capaciteit in onderwijshuisvesting (m2) in relatie tot de beschikbare capaciteit. Er is sprake van overcapaciteit in deze wijk:

Capaciteit per wijk	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2035	2040
Overvecht	155%	157%	158%	161%	161%	161%	160%	151%	141%

In de wijk Overvecht is sprake van hogere leegstand dan de norm. De leegstand neemt op langere termijn af (naar 141%). Dit ligt fors hoger dan de vastgestelde norm ad. 112%.

Afspraken

In de gesprekken met de schoolbesturen hebben we de volgende conclusies getrokken voor deze wijk:

- Herschikken i.v.m. meerdere scholen op minimale schoolgrootte
- Herschikken i.v.m. mate van overcapaciteit
- Prioriteit in de herschikkingsgesprekken.

Bijlage 1

Toelichting Kleine scholen

In overleg met de schoolbesturen is afgesproken dat voor kleine scholen, d.w.z. scholen met minder dan 191 leerlingen[5], in principe geen eigenstandige renovaties zullen plaatsvinden. Er zijn op basis van 1 oktober 2023-telling ongeveer 26 scholen die onder deze grens zitten. Er zijn twaalf scholen opgenomen op het UVP, die 'klein' zijn. Voor de meerderheid van de andere kleine scholen geldt dat deze onderdeel vormen van herschikkingsgesprekken. En afhankelijk van de resultaten van die gesprekken wordt bekeken hoe verder te gaan.

Toelichting Leerlingen afkomstig uit andere gemeente

Bij een aantal van meer dan 200 leerlingen (bij Leerlingen afkomstig uit andere gemeente) wordt een korte toelichting gegeven waar deze leerlingen naar school gaan. Over het algemeen geldt dat het speciaal onderwijs een regionale functie heeft.

Toelichting Normatieve overcapaciteit

Normatieve overcapaciteit verwijst naar het verschil tussen de beschikbare ruimte in een gebouw en de daadwerkelijke ruimtebehoefte, zoals berekend volgens de verordening huisvesting voor scholen. Dit betekent dat er meer ruimte beschikbaar is dan strikt vereist volgens de wettelijke normen.

De ruimtebehoefte wordt gemeten in bruto vloeroppervlak en houdt geen rekening met inefficiënt ingedeelde ruimtes, zoals brede gangen, grote zolders of kleine klaslokalen. Ook wordt met eventuele verhuur aan andere partijen in het gebouw geen rekening gehouden in deze berekening.

Het overzicht is op wijkniveau (totaal) en dus niet per schoolgebouw. Voor de exacte aantal leerlingen en m2 wordt u verwezen naar de leerlingenprognoses 2023 LINK toevoegen

[5] 191 leerlingen betreft de opheffingsnorm vanuit het Rijk, dat stelt dat als een school drie jaar lang minder dan dat aantal leerlingen heeft, zij in beginsel geen financiering meer ontvangt.

Adviezen Duurzaamheid en Flexibele huisvesting

Ten behoeve van de Beleidsnota Onderwijshuisvesting 2026 - 2041

Advies duurzaamheid

1. Wat verstaan we onder duurzaamheid?

Het thematеam Duurzaamheid adviseert de opdrachtgever over hoe invulling te geven aan dit thema voor het Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP). Dit advies gaat in op de rollen en verantwoordelijkheden, de ambities en onderwerpen en de wijze waarop de gemeente en de schoolbesturen er gezamenlijk invulling aan gaan geven.

Duurzaamheid – De ideale staat van een maatschappij waarbij het voortbestaan van de maatschappij in de toekomst niet geschaad wordt, participanten in harmonie samenleven en de samenleving optimaal adaptief is ten op zichtte van onverwachte omstandigheden.
Containerbegrip waaronder meerdere aspecten en transities verstaan worden, in dit kader gericht op de Energietransitie (Energie), Circulaire Economie (Materiaal), Klimaatadaptatie (Milieu) en Inclusie (Sociaal toegankelijkheid).

Een duurzame wereld

Op elk niveau van overheid en maatschappij, van VN tot gemeente, wordt er gewerkt aan het oplossen van kolossale maatschappelijke problemen zoals klimaatverandering en de biodiversiteitscrisis. Deze problemen dienen te worden aangepakt en opgelost op elke schaal, van internationaal, naar landelijk, tot provinciaal en natuurlijk stedelijk. Plannen op deze schalen verschillen, maar de doelen blijven hetzelfde. Ook wij wensen bij te dragen aan de beweging richting een duurzame wereld.

Een duurzaam educatief systeem

Duurzaam is een systeemeigenschap van onze maatschappij en is een mate waarin wij als mens ons voortbestaan kunnen garanderen in deze kosmos. Men kan daarmee ook niet spreken van een duurzaam object, bijvoorbeeld een schoolgebouw, maar wel van een **duurzaam educatief systeem**. De kwalitatieve eigenschappen van het gebouw kunnen niet los gezien worden van de functie die het gebouw bekleedt. Duurzame educatie kent veel facetten, veelal maatschappelijk ingegeven. **Zo wensen we dat onze kinderen positief en productief les krijgen, gezond opgroeien, doelgericht en consistent kennis aangeboden wordt, in een veilig, energiezuinig en klimaatbestendig gebouw dat toegankelijk is voor iedere leerling en leraar.** Het maximaliseren van deze eigenschappen, naast nog vele anderen, als totaal zorgt dat het meest duurzame onderwijs in Utrecht gegeven wordt.

Een duurzaam educatief systeem en duurzaam ruimtegebruik gaan hand in hand, zeker in een verdichtende stad. Het duurzaam inzetten van vastgoed voor onderwijshuisvesting kent daarmee raakvlakken met onderwerpen zoals multifunctioneel gebruik, wijkgerichte aanpakken en voorkomen van leegstand. Duurzaamheid speelt zich daarmee af op meerdere maatschappelijke niveaus. We werken dan ook zowel gezamenlijk zo goed mogelijk aan deze grotere maatschappelijke vraagstukken als dat we aandacht besteden aan duurzaamheid op gebouw niveau.

Duurzaamheid in het IHP onderwijs

Duurzaamheid is derhalve een breed begrip, dat integraal moet worden benaderd en continue in beweging is. Het vergt een behoorlijke doorlooptijd om tot resultaten te komen. De komende jaren werken we gezamenlijk aan duurzame educatie in brede zin. Binnen duurzaamheid en de scope van het IHP ligt de focus specifiek op de volgende deelopgaves;

- de energietransitie,
- circulariteit,
- toegankelijkheid en

- klimaatadaptie

ten behoeve van het gezond onderwijs kunnen verzorgen in een toekomstbestendig duurzaam gebouw.

2. De maatschappelijke context

De verantwoordelijkheid voor het in brede zin verduurzamen van schoolgebouwen kan afhankelijk van het juridische kader, het eigendom van het gebouw en de betrokken partijen verschillen. Het is belangrijk dat schoolbesturen en gemeenten samenwerken en afstemmen om de verantwoordelijkheid voor het verduurzamen van schoolgebouwen te bepalen en de juiste stappen te zetten om de duurzaamheid van de scholen te verbeteren.

In Nederland zijn er inmiddels verschillende wettelijke vereisten en regelgevingen, die voorheen onder de vleugel van energetisch verduurzaming van schoolgebouwen viel. Het is daarom belangrijk op te merken dat de wet- en regelgeving met betrekking tot energetische verduurzaming van gebouwen voortdurend kan evolueren en eventuele voorsprongen door wetgeving achterhaald kunnen worden. Te allen tijde zal het wettelijke niveau worden beschouwd als het minimaal te behalen niveau. Landelijke wet- en regelgeving staat niet ter discussie, in dit advies wordt enkel aandacht besteed aan bovenwettelijke gemeentelijke beleidsvorming. In bijlage 1 wordt hier uitgebreider op in gegaan.

Naast de wettelijke vereisten zijn er ook andere aspecten die niet wettelijk verplicht zijn, maar die wel kunnen bijdragen aan de verduurzaming van schoolgebouwen in brede zin. In het volgende hoofdstuk zullen we hierover uitweiden, werpen we een blik op de huidige stand van zaken en kijken we vooruit naar de potentie voor actie op deze onderwerpen in de toekomst.

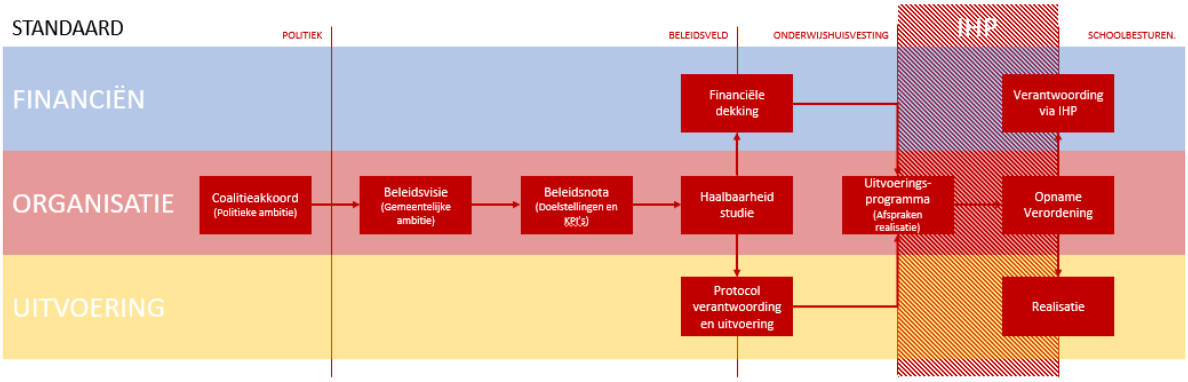
3. Duurzaamheid in Utrecht

In het RSU (Ruimtelijke Strategie Utrecht 2040) identificeert de gemeente Utrecht een aantal aspecten waarop verduurzaamd moet worden. In het kader van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) kijken we niet alleen naar het wettelijke verplichte, maar ook hoe wij binnen onze gemeente met de beperkte middelen kunnen gaan voor een duurzame toekomst. In dit advies gaan we ook in op de bovenwettelijke ambities, waarbij we gezamenlijk de lat mogelijk hoger kunnen leggen dan wettelijk voorgeschreven.

We sluiten aan op de gemeentelijke ambities en zetten in op de volgende onderwerpen:

1. Energietransitie
2. Circulaire Economie
3. Toegankelijkheid
4. Klimaat Adaptatie

Elk van de bovengenoemde onderwerpen wordt vertegenwoordigd door een beleidsveld binnen de gemeente. Elk respectievelijke beleidsveld vertaalt de bestuurlijke visie naar praktisch uitvoerbaar beleid, via een uitvoeringsprogramma. Deze vertaalslag heeft veel voeten in de aarde, zowel op financieel, organisatorisch als uitvoerend vlak. De afbeelding hieronder helpt duiden hoever de gemeente is in het proces om tot ondersteunend beleid te komen, waar de verantwoordelijkheden liggen tussen de verschillende afdelingen van de gemeente en schoolbesturen, en de rol van het IHP in dit geheel.

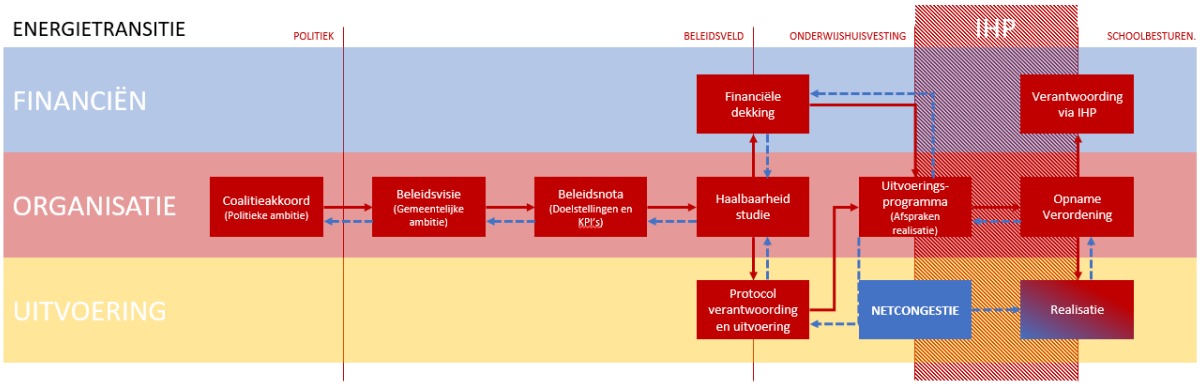
Figuur 1 Situatie waarbij het volledige beleidstraject is doorlopen en de processen zijn vastgesteld (volledig rood ingekleurd).

In het ideale geval ziet de situatie eruit als bovenstaand, waarbij het volledige traject is doorlopen en alle processen zijn vastgesteld. De hoogte van het compensatiebedrag en de leerlingenprognose zijn bijvoorbeeld vastgesteld volgens deze route. De onderwerpen die horen bij duurzaamheid kennen niet allemaal een doorlopen proces. Onderstaand wordt voor elk onderwerp de status van het proces geduid, en de nog te doorlopen stappen aangegeven met lichtgekleurde vakken.

Energietransitie

Het gebruik van fossiele brandstoffen leidt wereldwijd tot negatieve gevolgen op het klimaat en de gezondheid. Het is daarom een gezamenlijke ambitie om minder energie te gebruiken en over te stappen op schonere energiedragers. We zetten ons in om de schoolgebouwen zo energieneutraal mogelijk te maken. Schoolbesturen worden gestimuleerd te kiezen voor energetisch duurzame maatregelen boven de wettelijke kaders (BENG-ENG vergoeding) en daarnaast om te kiezen om

vroegtijdig van gas naar elektriciteit over te stappen (Aardgasvrije scholen vergoeding). Dergelijke grotere besluiten zijn een gedeelde verantwoordelijkheid. Dit sluit aan bij de huidige verordening Onderwijshuisvesting: deze ambitie houden we overeind.

Figuur 2 Proces Energietransitie

Energietransitie kent sinds 2018 een compleet uitvoeringsprogramma dat is opgenomen in het huidige MPOHV, waarbij de onrendabele delen van de investering naar ENG volledig worden gedekt tijdens een investering. In 2023 is hierop een versoepeling voorgesteld waarbij een investering die niet ENG haalt naar rato tussen BENG en ENG ook onrendabel gecompenseerd wordt. Dit is inmiddels aangepast in de verordening.
Helaas gooit netcongestie (zie volgende alinea) momenteel roet in het eten van dit uitvoeringsprogramma en is ENG virtueel niet meer haalbaar voor nieuwbouw en het leeuwendeel van de renovaties. Gevolgen door netcongestie en mogelijk volgende wijzigingen op dit uitvoeringsprogramma worden momenteel onderzocht.

Ook kunnen er tijdens het onderhoud maatregelen genomen worden om energie te besparen op basis van de Erkende maatregelenlijst. Deze maatregelen, mits ze financieel rendabel zijn binnen de nog resterende termijn tot het volgende investeringsmoment, dienen genomen te worden en zijn verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. Onrendabele investeringen t.b.v. energiebesparing tijdens de onderhoudsfase zijn onwenselijk vanwege de meerkosten, en hogere efficiëntie van middelen tijdens een investeringsmoment.

Netcongestie voor grootgebruikers (meeste moderne scholen) is in november 2022 afgekondigd. Dit betekent dat aanvragen voor nieuwe elektriciteitsaansluitingen en aanvragen voor uitbreiding van elektrische capaciteit in de wachtrij zullen komen te staan. De landelijke netbeheerder verwacht dat dit voor al het vastgoed (dus niet alleen onderwijs) minstens tot 2029 zal duren. Mogelijkheden tot nieuwbouw worden hiermee fors gelimiteerd. Hoge ambities op energetisch niveau (BENG en ENG) zullen daarom tot nadere orde geen tot beperkt praktisch effect teweeg kunnen brengen. Na 2029 krijgt deze ambitie wellicht wel de ruimte om tot uitvoering te komen. In de tussentijd blijven laaghangende maatregelen m.b.t. energiebesparing zoals isoleren geschikt voor uitvoering, en wordt daarop voorgesorteerd.

Afhankelijk en onderhevig van de limitatie onder netcongestie zijn er een aantal mogelijkheden om hiermee om te gaan. Dit wordt thans gemeentebreed onderzocht. De uitkomsten daarvan zullen we z.s.m. vertalen in dit advies, maar zijn ten tijde van het opstellen van dit advies nog niet bekend.

We verwachten in de toekomst een trend naar meer klimaat gestuurd investeren, waarbij er specifiek aandacht wordt besteed aan het reduceren van CO_2 tijdens de bouw en over de levensduur van het

pand. Er worden vanaf 2023 experimenten uitgevoerd met een directe investeringsmethodiek gestuurd op energie gebonden CO_2 reductie (875 euro/ton) op andere vastgoed portefeuilles. Mocht dit bij evaluatie succesvol blijken dan zullen mogelijkheden worden verkend om dit in breder klimaatbeleid te verkennen.

Te nemen stappen ter verbetering van de energieprestaties:

- Handhaaf de huidige nadere regel 'Duurzame en gezonde schoolgebouwen', waarin de ambitie om tot een ENG schoolgebouw te komen is uitgesproken.
- Implementeer de gemeentebrede lijn inzake netcongestie.
- Volg de BENG rekenmethodiek (landelijk wettelijk vastgelegd) voor meetbaarheid en aantoonbaarheid. Deze methodiek is tevens professioneel te valideren.
- Ga tijdig in gesprek met Stedin over de huidige reglementen rondom Netcongestie, en neem deze reglementen over als ontwerp criteria.
- Vraag het ontwerpteam tijdens de haalbaarheidsstudies en eerste ontwerpen om CO_2 voetafdrukken / energiekosten per jaar tussen verschillende scenario's op te leveren. Hiermee krijg je naast de BENG prestatie ook een direct beeld van de gevolgen van ontwerp keuzes op de exploitatie (energierekening en klimaat prestatie). Dit kan bijvoorbeeld via het uitvragen van TCO/LCC berekeningen. Kijk ook naar het stappenplan om energie zo vroeg mogelijk in het ontwerpproces mee te nemen, het zogeheten Energieprotocol.
- Voor eenvoudige maatregel-gebonden invulling op organisatie niveau kan ook de CO_2-prestatieladder geadopteerd worden.
- Er zijn verschillende subsidies beschikbaar op dit onderwerp, m.n. gericht op renovatie. Voor meer informatie raadpleeg het subsidie loket. Ook is op landelijk subsidie beschikbaar in de vorm van DUMAVA.

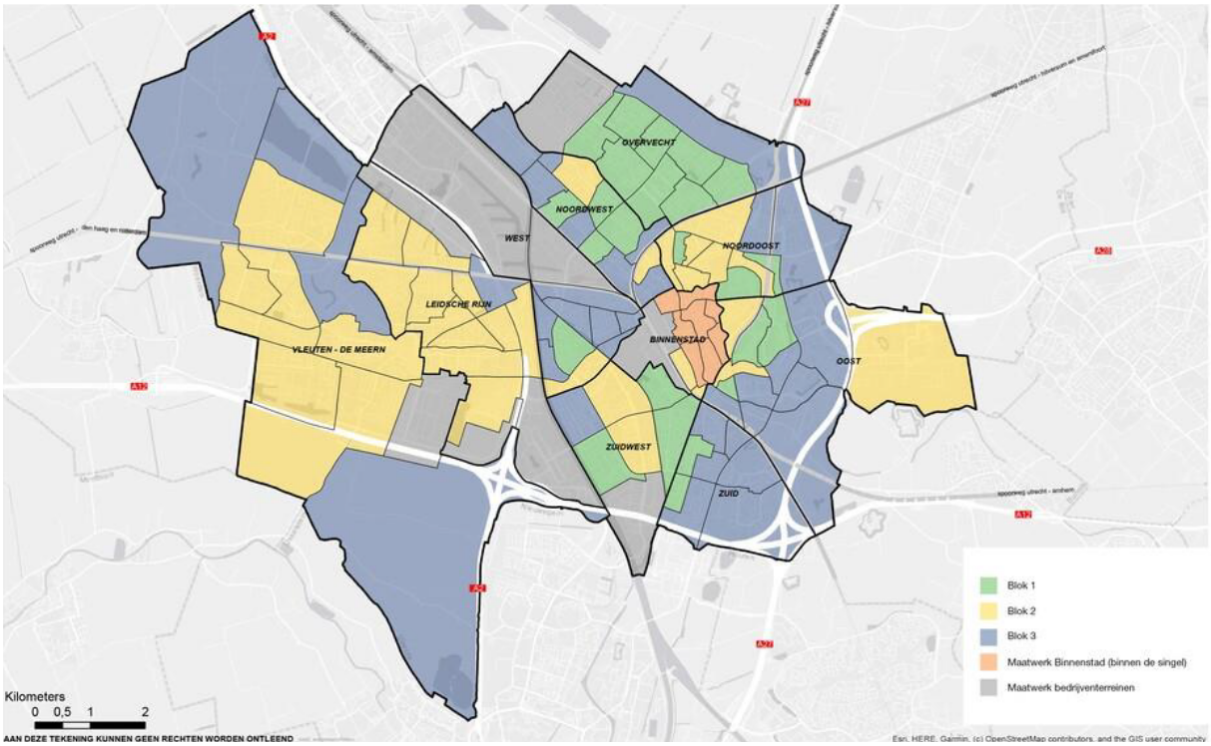
Warmteplan

Naast het beleid gericht op energiezuinigheid (zie hierboven) heeft de gemeente Utrecht op gebod van de landelijke overheid een warmteplan vastgesteld, als onderdeel van de bredere energietransitie en klimaatvisie, waarbij de ambitie is om voor gasaansluitingen (40.000 aansluitingen geschat binnen Utrecht) een duurzaam alternatief aan te kunnen bieden. Daarvoor worden tot en met 2026 uitvoeringsplannen gemaakt. Dit om de transitie van fossiele bronnen naar hernieuwbare bronnen te dirigeren. Voorwaarden daarbij zijn onder andere een betaalbaar alternatief en zicht op duurzame warmte.

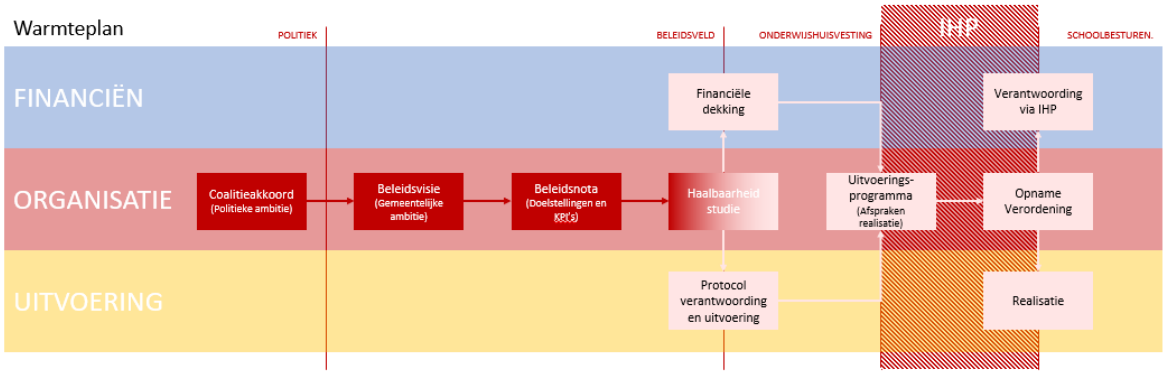
In onderstaande plaatje wordt aangegeven wanneer de Warmteuitvoeringsplannen (WUP) gereed zullen zijn. Voor blok 1 (groene kleur) geldt dat dit in 2026 gereed moet zijn en geldt er een uitvoeringsfase tot aan 2034. Blok 2 en blok 3 worden hierna opgepakt. Uiterlijk in 2042 zijn alle WUP's gereed (de uitvoering volgt daarna voor de respectievelijke blokken).

Het feit dat er een WUP zal worden gerealiseerd de komende jaren, wil nog niet automatisch zeggen dat er (verplicht) gelijk wordt overgegaan op een duurzaam alternatief. Het is van vele factoren afhankelijk of en wanneer een schoolgebouw over kan en wil gaan, d.w.z. van een gasaansluiting af en overgaan op een duurzaam alternatief. Dat is afhankelijk van de mogelijkheden, de ligging, de ambities en de financiële mogelijkheden van betrokken partijen.

Het is zaak dat in het uitvoeringsprogramma wel een directe koppeling wordt gemaakt met deze ontwikkeling. Zodra een WUP is afgerond moet worden onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor schoolgebouwen in die wijk.

Figuur 3 Overzicht WUP

Figuur 4 Proces Warmteplan

De uitwerking van het warmteplan bevindt zich momenteel in de fase van haalbaarheidsstudie. Er zijn hiermee nog geen concrete kaders om op te volgen op dit moment. Er zal continue overleg met het beleidsveld plaats moeten vinden over de voortgang. Naar verwachting zal in de loop van 2024 meer duidelijkheid zijn over de mogelijkheden op dit gebied.

Te nemen stappen

- Let op dat bij het van het gas af gaan tijdens een renovatie de volledige warmtevraag overgeheveld wordt op een andere warmtebron (warmte en/of elektriciteit). Electrische capaciteit is onder netcongestie beperkt, mogelijk kan dit leiden tot situaties waarbij van het gas af gaan niet direct mogelijk is omdat de additionele elektrische capaciteit niet geleverd kan worden.
- Let op dat onder het Bouwbesluit bij nieuwbouw of grootschalige renovatie geen gasinstallatie meer ingericht mag worden. Ook kunnen netbeheerders weigeren je additioneel nog gas te leveren. Ook hier gelden netcongestie limitaties m.b.t. de benodigde elektrische capaciteit.

- Wordt er gerenoveerd voordat het uitvoeringsprogramma gereed is en kun je niet anders dan op gas blijven, plan dan zoveel als mogelijk de mogelijkheid in om op korte termijn alsnog over te stappen. Dit kan door het ontwerp van je technische systeem zodanig in te laten richten dat overstappen met minimale ingrepen gedaan kan worden.
- Totdat het overstap aanbod wordt gedaan zullen de vaste lasten en gehanteerde tarieven mogelijk nog niet bekend gemaakt zijn. Hou er rekening mee dat deze onzekerheid heerst op de exploitatie. Als je renoveert voordat deze uitgangspunten bekend zijn hou rekening met deze gevolgen tijdens het ontwerp van het technisch concept.

Circulaire economie

De wereld waarin we leven is niet onuitputtelijk en het conventioneel extraheren, produceren, gebruiken en wegwerpen van grondstoffen leidt wereldwijd tot negatieve gevolgen voor ecosystemen (toxiciteit) en economieën (schaarste). Op landelijk niveau is er een ambitie uitgesproken om deze problematiek te ondervangen. Het einddoel is om in 2050 100% circulair te zijn.

Wat is circulair?

Het (her)gebruiken op een hoogwaardig niveau van en efficiënt omspringen met zoveel mogelijk hernieuwbare grondstoffen en energie waarbij de milieu-impact minimaal is. Het verminderen van grondstofgebruik staat centraal, specifiek voor schaarse materialen, en materialen met toxische bijproducten. Het klimaatakkoord 2050 geeft richting aan deze ambitie.

Op dit moment wordt noch op landelijk noch op stedelijk niveau een gestandaardiseerde methode gevolgd. Op dit moment zijn er geen structurele middelen beschikbaar om additionele kosten te dekken voor de opgave op de schaal benodigd om te kunnen voldoen aan het klimaatakkoord. We werken zoveel als het kan binnen de beschikbare financiële kaders, maar er is op dit moment eigenlijk geen ruimte binnen de huidige normbekostiging. Dat neemt niet weg dat we ons hier gezamenlijk voor in willen en gaan zetten, in achting nemend dat er de nodige doorlooptijd benodigd zal zijn wegens de beperkte capaciteit en middelen. Daarbij is het uitgangspunt zo hoogwaardig mogelijk materiaalgebruik te stimuleren volgens de principes van de R-ladder[1]. Ook renoveren we liever dan dat we sloop-nieuwbouw plegen als dat financieel mogelijk is, dit om materiaal besparing en additionele uitstoot van CO_2 door nieuwbouw materialen te voorkomen.

Hoewel hergebruik van elementen of materialen vrij recht toe recht aan klinkt, is dit in de praktijk niet het geval. Bestaande kaders rondom (bouw)veiligheid staan soms enkel nieuwgewonnen materiaal toe of eisen zeer energie-intensieve behandelingen of testen. Daarnaast is er onvoldoende data en ruimte in de praktijk om de benodigde additionele logistiek te faciliteren, iets waar grondstofcorridors[2] mogelijk een uitkomst in bieden. De demontage van het ene gebouw sluit immers over het algemeen niet perfect aan bij de lokale constructie van een nieuw gebouw waar het element in toegepast kan worden, zowel chronologisch (tijd) als geografisch (transport afstand tot donor gebouw).

De komende tien jaar zal voor de (circulaire) bouw in het teken staan van

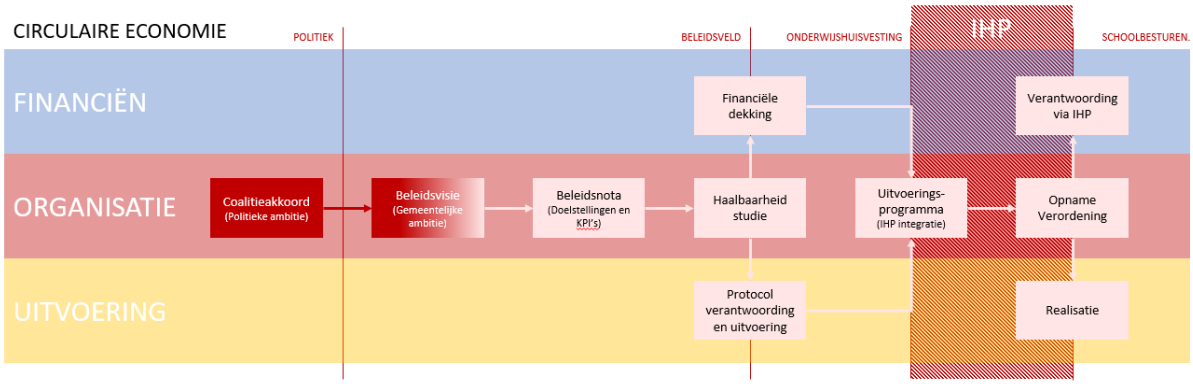
1. het standaardiseren van een uitvoerings- en meetmethode en
2. het verkennen van obstakels die in de weg staan om deze ambitie in realiteit te kunnen veranderen.

Naar verwachting zal er na de eerste pilots op gebouwniveau van de afgelopen jaren nu structurele inzet benodigd zijn om te kunnen generaliseren naar bijvoorbeeld schoolgebouwen. Het is

[1] R-ladder - Strategieën van circulariteit (rvo.nl)

[2] Een ruimte binnen of buiten de stad waar gereclameerde materialen opgeslagen kunnen worden voordat ze hergebruikt kunnen worden in nieuwe ontwikkelingen.

noodzakelijk om hierin te investeren, gezien de ambities uit het Klimaatakkoord Parijs, waarin is gesteld dat de CO_2-gebruik met 95% moet zijn afgenomen in 2050 t.o.v. de jaren 90.
Het advies is dan ook om op deze ontwikkeling van structureel beleid in te zetten totdat er een gestandaardiseerde methodiek gevolgd kan worden, landelijk of lokaal.

Figuur 5 Proces Circulariteit

De uitwerking van het circulariteitsbeleid richting onderwijshuisvesting en de bouw bevindt zich momenteel in de visie fase. Er zijn hiermee nog geen concrete kaders om op te volgen op dit moment.

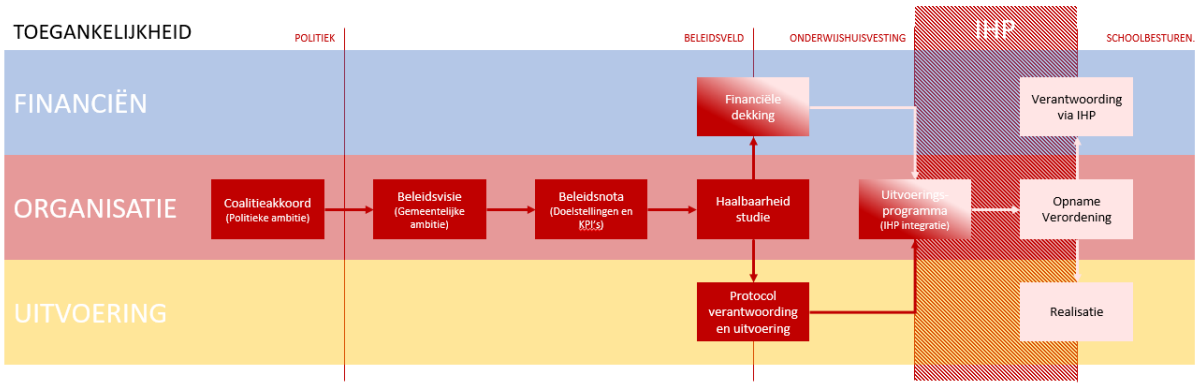
Te nemen stappen

- Het volgen van landelijke richtlijnen omtrent MPG wetgeving, en mogelijk aanscherpen hiervan op eigen ambitie biedt het simpelste perspectief. De markt is reeds bekend met deze meetmethodiek.
- Voor een significant ambitieuzer niveau boven huidige wet- en regelgeving is een technische schaalsprong nodig, bijvoorbeeld de overstap van betonbouw naar houtbouw. Voor deze sprong is vaak specialistische kennis nodig binnen het bouwteam.
- Voor eenvoudige maatregel-gebonden invulling op organisatieniveau kan ook de CO_2-prestatieladder geadopteerd worden.
- Er zijn op dit moment nog geen gemeentelijke subsidies die ondersteuning bieden op dit onderwerp.

Toegankelijkheid

Om tot een harmonieuze samenleving te komen zorgen we voor gelijke kansen, waaronder dat iedereen toegang heeft tot maatschappelijk en publiek vastgoed. Om hieraan te voldoen volgen we zo veel mogelijk de Utrecht Standaard Toegankelijk (UST) bij ontwikkeling en grootschalige verbouw van gemeentelijk vastgoed met een publieksfunctie.

Uitgangspunt is vanaf de initiatieffase toegankelijkheid te integreren in het ontwikkel-, en bouwproces. Ervaring vanuit de praktijk leert dat in geval van nieuwbouw een hoog niveau van toegankelijkheid realiseerbaar is zonder dat dit direct kostenverhogend impact heeft. Bij (grootschalige) renovaties, zijn aanpassingen vaker dan bij nieuwbouw technisch niet mogelijk of kan vanwege de kosten niet opgevangen worden in de standaard normbedragen. De UST is de leidraad, en kan gebruikt worden ter ondersteuning in het ontwerpproces. Geheel vrijblijvend kan, volgens de UST, het schoolbestuur kiezen welke maatregelen zij financieel kunnen dragen voor het toegankelijk maken van een project binnen de bestaande normbekostiging. De UST is momenteel nog niet opgenomen in de verordening, mogelijkheden daartoe worden in de komende jaren beleidsmatig onderzocht.

Figuur 6 Proces Toegankelijkheid

De uitwerking van toegankelijkheid van publiek toegankelijke gemeentelijke gebouwen is vastgelegd via het UST. De UST maakt onderdeel uit van het beleidsprogramma Utrecht voor iedereen toegankelijk. Voor nieuwbouw en grootschalige verbouw is het wenselijk de UST zo veel als mogelijk toe te passen.

Te nemen stappen

- Het Utrecht Standaard Toegankelijk (UST) protocol begeleidt een project tijdens de verschillende fases van een ontwikkeling, van ontwerp tot uitvoering. Pas dit in een zo vroeg mogelijk projectstadium toe, om met zo min mogelijk inzet zo toegankelijk mogelijk gebouw te krijgen.
- Voor partners in de stad bestaat een beperkte subsidie op het gebied van toegankelijkheid, voor meer informatie raadpleeg de website Toegankelijkheid | gemeente Utrecht. Deze subsidie is beschikbaar voor aanpassingen aan gebouwen van minimaal 2 jaar oud.

Klimaatadaptatie

Klimaatverandering is gaande, hoe hard we nu ook werken aan het terugdraaien daarvan, we zullen in de tussentijd deze verandering zo goed mogelijk moeten opvangen. Klimaatverandering in Utrecht uit zich in drie grote veranderingen:

- Extreme neerslag: De frequentie en hevigheid van neerslag gaat toenemen. Dit kan leiden tot lokale wateroverlast, waterschade aan gebouwen en infrastructuur.
- Hittestress: Extremere temperatuurdagen leiden, specifiek in betegeld stedelijk gebied, tot hittestress. Zowel gebouw als mens leidt hieronder.
- Droogte: We stevenen af op drogere zomers. Gebrek aan neerslag en lage luchtvochtigheid hebben consequenties voor mens en dier.

Thermisch comfort c.q. hittestress in schoolgebouwen

De klimaatveranderingen zijn op vele vlakken merkbaar, zo ook de gevolgen van (extreme) hitte. De temperatuur in een schoolgebouw mag minimaal 2 graden afwijken van de buitentemperatuur. Dit zou kunnen leiden tot extreme temperaturen in het schoolgebouw en dat is niet wenselijk. Enerzijds niet omdat het volgen van onderwijs door leerlingen bij deze temperaturen haast onmogelijk is, maar tevens ook omdat een werkomgeving met deze hitte vanuit goed werkgeverschap niet acceptabel is.

Het Bouwbesluit in Nederland is gericht op het waarborgen van de veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en milieuaspecten van gebouwen. Hoewel het Bouwbesluit specifieke eisen stelt aan factoren zoals thermische isolatie en ventilatie om het comfort in gebouwen te waarborgen, richt het zich niet specifiek op het voorkomen of behandelen van hittestress.

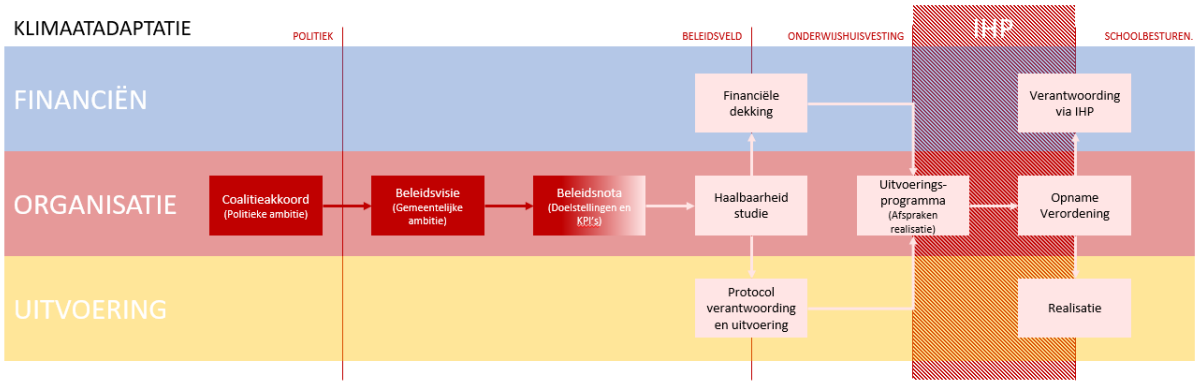
Echter, de bouwregelgeving kan indirect bijdragen aan het verminderen van hittestress door bijvoorbeeld eisen te stellen aan de thermische prestaties van gebouwen, het bevorderen van de integratie van groenvoorzieningen en het bieden van richtlijnen voor het ontwerp van openbare ruimten. Daarnaast kunnen er aanvullende richtlijnen of lokale voorschriften zijn die specifiek gericht zijn op het omgaan met hittestress, afhankelijk van de locatie en het klimaat.

Vanuit energetische- en exploitatieoverwegingen is het niet voor de hand liggend om te investeren in installaties. Wel kan er rekening worden gehouden met de ligging van een gebouw (in het ontwerp) of kun je via isolatiemaatregelen een koel schoolgebouw gerealiseerd krijgen ter voorkoming van hittestress. Het verdient nader onderzoek om de mogelijkheden in de volle breedte (ontwerp, bouw, financiering) te onderzoeken hoe we hier beter mee om kunnen gaan.

Groen blauwe structuren

Beide partijen zetten zich in om ons vastgoed zo groen en blauw mogelijk te maken en bij te dragen aan een gezond stedelijk ecosysteem. Op dit moment zijn er geen structurele middelen beschikbaar voor groene/blauwe infrastructuur in of om gebouwen vanuit de gemeente Utrecht. Er zijn echter wel (deel)subsidies beschikbaar voor de realisatie van groen/blauwe infrastructuur ter ondersteuning. Bijvoorbeeld een subsidie voor groene daken, groene schoolpleinen en / of parkeerplaatsen.

Het aanbrengen van groene en blauwe structuren in en om het pand heeft voordelen voor de lokale biodiversiteit. De provincie en de gemeente hebben de overeenkomst Diervriendelijk Bouwen getekend, hierdoor kan de ontheffing milieuwet via een verkort traject aangevraagd worden voor de projecten. Daarmee worden verschillende nestkasten en nestmogelijkheden geplaatst voor een aantal gevleugelde medebewoners van Utrecht.

Figuur 7 Proces Klimaatadaptatie

De uitwerking van beleid op klimaatadaptatie bevindt zich momenteel in de beleidsnota fase waarin op hoofdlijnen doelgericht kaders en KPI's worden beschreven. Er zijn hiermee nog geen concreet praktische kaders om op te volgen op dit moment.

Te volgen richtlijnen:

- Op maatregelniveau kan het advies van RVO op klimaatadaptatie geraadpleegd worden voor inspiratie. Hier worden ook kostenkengetallen gedeeld.
- Voor aanpak op abstracter niveau kan de Gemeentelijke Visie Klimaatadaptatie geraadpleegd worden. Doelstellingen bevinden zich nog op ruimtelijk niveau, maar kunnen wel al grotendeels vertaald worden naar de scope van een gebouw.

- Er bestaan al subsidies die toegewezen kunnen worden. Bijvoorbeeld een subsidie voor Groene Daken en voor het Watervriendelijk maken van gebouwen en terreinen. Voor meer informatie over subsidies vanuit de gemeente, raadpleeg het subsidie loket.

4. Gewenste Resultaten

Na te streven doelen

- Schoolgebouwen worden (zo dichtbij mogelijk) ENG gerealiseerd tijdens renovatie en nieuwbouw:
    - We doen er alles aan om het elektra- en gasverbruik terug te dringen
    - We doen er alles aan om het gasverbruik terug te dringen
    - Dit draagt bij aan het terugdringen van de totale CO_2 uitstoot, dat volgens Sec in 2030 met 55% moet zijn afgenomen en in 2025 met 95%
- Energetische maatregelen worden getroffen via het onderhoud die zich binnen de resterende termijn tot renovatie/nieuwbouw terugverdienen.
- Bij nieuwbouw of renovatie wordt het uitgangspunt gehanteerd dat er circulair wordt gewerkt binnen het normbedrag:
    - Dat betekent dat we kiezen voor renoveren boven (vervangende) nieuwbouw
    - Zo veel mogelijk elementen in het gebouw functioneel behouden
    - Zo veel mogelijk hergebruikte elementen toepassen
    - Zo veel mogelijk hergebruikte materialen toepassen
    - Zo min mogelijk nieuwe materialen toepassen, maar als we het doen met een zo laag mogelijke CO_2 voetafdruk
    - Zo veel mogelijk elementen die vrijkomen een nieuwe toekomst elders bieden
    - Zo veel mogelijk materialen die vrijkomen een nieuwe toekomst elders bieden
    - Zo veel mogelijk modulair bouwen
    - Zo veel mogelijk losmaakbaar bouwen
- Bij nieuwbouw of renovatie wordt het uitgangspunt opnieuw bekrachtigd dat de UST wordt toegepast. Dat betekent ook dat er vroegtijdig overleg door de bouwheer wordt gevoerd met Solgu of equivalent over het project en de te nemen stappen.
- Schoolgebouwen en – pleinen zijn klimaat adaptief, waar mogelijk binnen het normbedrag en aanwezige subsidies. Indien dit niet mogelijk is, wordt toegelicht (in fasedocumenten) waarom dat niet mogelijk is en worden plannen gemaakt op welk moment het wel mogelijk is.

Werkwijze

Er is sprake van generieke uitgangspunten, dat wil zeggen dat er geen uniforme werkwijze wordt voorgeschreven om de beschreven doelen concreet te bereiken. De schoolgebouwen onderling kunnen dusdanig veel verschillen, dat een dergelijke werkwijze niet uitvoerbaar is. Toch kunnen we op een aantal cruciale punten uniformiteit in handelen aanspreken t.b.v. efficiëntie en uitvoerbaarheid.

- Ingrijpen doen we derhalve zoveel mogelijk op natuurlijke momenten, waarbij we rekening houden met het primaire proces van onze gebruikers. Daarbij gaan we slim ontwerpen en bouwen.
- We passen de 'trias energetica' toe. Als we ingrijpen, zetten we altijd eerst stevig in op energiebesparingen in het gebouw. Hoe minder energie we gebruiken in Nederland, hoe minder we duurzaam hoeven op te wekken (einddoel voor ogen).
- Bij monumenten wordt gezocht naar de optimale balans tussen de energietransitie en het behoud van cultuurhistorische waarden en het onderwijskundig perspectief. Principieel scoren monumenten zeer goed op het circulair perspectief. Daarmee dient een afweging plaats te vinden tussen de huidige circulariteit, belangen van de energietransitie, cultuurhistorische waarde en de onderwijskundige functionele invulling.
- Er wordt door alle partijen actief ingezet om betrokkenen hun gedrag en houding inzake de verduurzaming te verbeteren.

Subsidiemaatregelen en acties

Zoals in bijlage 1 is omschreven, is de verantwoordelijkheid voor het verduurzamen van schoolgebouwen niet eenduidig bij één partij belegd. Duidelijk is dat indien er energie wordt bespaard, dit ten gunste van de exploitatie van het schoolbestuur komt, de zgn. ‘split incentive'. Verduurzaming is daarom altijd maatwerk en een samenwerking tussen gemeente en het schoolbestuur.

Indien een schoolgebouw moet worden verduurzaamd, is het belangrijk dat dit wordt gebaseerd op objectieve gegevens. Het energieverbruik, de exploitatielasten, het onderhoudsplan en verwachte levensduur van het schoolgebouw spelen hierin een belangrijke rol. Maar ook ontwikkelingen in de buurt / wijk / stadsdeel kunnen positief bijdragen aan de verduurzamingsopgave. Daarom wordt een dergelijke ontwikkeling ook in een breder perspectief bekeken.
Hierbij besteden we aandacht aan de consequenties over de gehele levensduur van het gebouw en niet enkel de investering. Zo zorgen we voor vertrouwen bij beide partijen dat een bepaalde gewenste maatregel inderdaad het doel bereikt waar we samen voor staan en we maken het risico op onaangename verassingen zo klein mogelijk hiermee

Gemeenten kunnen stimuleringsprogramma's, subsidies of leningen aanbieden om schoolbesturen te ondersteunen bij het nemen van duurzaamheidsmaatregelen. Daarnaast kunnen gemeenten eisen stellen aan de energieprestatie van gebouwen.

Haalbaarheid en betaalbaarheid

Binnen het thema haalbaarheid en betaalbaarheid moet worden gekeken naar welke (mogelijk aanvullende) financiële mogelijkheden er zijn. Het is duidelijk dat de huidige ontwikkelingen in de markt de verduurzamingsopgave moeilijker maakt:

- Stijgende bouwprijzen van aannemers en installateurs
- Krappe markt, waardoor de doorlooptijd veel langer is
- Netcongestie, waardoor de mogelijkheid om van het gas af te gaan en veel duurzame energie toe te passen te gaan wordt bemoeilijkt wordt.

Daarbij is het dus de maatschappelijke vraag wat verduurzamen financieel én maatschappelijk mag kosten, wat het maatschappelijk oplevert en of het daarmee maatschappelijk rendabel en acceptabel is. Het verzorgen van goed onderwijs, gezond opgroeien, consistent kennis aan kunnen bieden, een veilige en energiezuinig leer- en werkomgeving staat boven aan en verduurzaming van schoolgebouwen moet hierop aansluiten c.q. kan dit faciliteren. De gemeenteraad geeft hier verder invulling aan.

BIJLAGE 1 Juridisch-organisatorische context

Rol- en taakverdeling

De verantwoordelijkheid voor het verduurzamen van schoolgebouwen kan verschillen afhankelijk van het juridische kader, het eigendom van het gebouw en de betrokken partijen. Over het algemeen zijn de volgende actoren betrokken bij het verduurzamen van schoolgebouwen:

1. *Schoolbesturen*: In Nederland zijn schoolbesturen over het algemeen verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van schoolgebouwen. Dit omvat ook het nemen van maatregelen om de duurzaamheid van de gebouwen te verbeteren (verplicht voor te nemen maatregelen met een bepaalde terugverdientijd, de zogeheten Erkende Maatregelen lijst). Schoolbesturen kunnen beslissingen nemen over het uitvoeren van energiebesparende maatregelen, het installeren van duurzame energiesystemen en het verbeteren van de energieprestatie van het gebouw. Grotere ingrepen als van het gas af zal in samenwerking en in gezamenlijke verantwoordelijkheid moeten plaatsvinden.
2. *Gemeenten*: Gemeenten hebben vaak een rol bij het verduurzamen van schoolgebouwen, vooral als zij eigenaar zijn van de gebouwen. Gemeenten kunnen stimuleringsprogramma's, subsidies of leningen aanbieden om schoolbesturen te ondersteunen bij het nemen van duurzaamheidsmaatregelen. Daarnaast kunnen gemeenten eisen stellen aan de energieprestatie van gebouwen in hun bouwverordeningen en vergunningsprocessen.
3. *Rijksoverheid*: De Rijksoverheid heeft invloed op het verduurzamen van schoolgebouwen via wet- en regelgeving, subsidies en beleidsmaatregelen. Het Besluit energieprestatie gebouwen (BENG) is een voorbeeld van nationale regelgeving die de energieprestatie van gebouwen, inclusief scholen, verbetert.
4. *Externe experts:* Architecten, adviesbureaus, energieadviseurs en aannemers kunnen een rol spelen bij het verduurzamen van schoolgebouwen. Zij kunnen schoolbesturen en gemeenten adviseren over de te nemen maatregelen, het opstellen van energieprestatieberekeningen en het uitvoeren van de benodigde werkzaamheden.

Het is belangrijk dat schoolbesturen en gemeenten samenwerken en afstemmen om de verantwoordelijkheid voor het verduurzamen van schoolgebouwen te bepalen en de juiste stappen te zetten om de duurzaamheid van de scholen te verbeteren.

In enkele gevallen kan er sprake zijn van het kunnen nemen van verduurzamingsmaatregelen met een sluitende businesscase, maar het schoolgebouw is niet opgenomen in het IHP. In dat soort gevallen moet in gezamenlijk overleg naar de mogelijkheden worden gekeken.

In bijlage 2 wordt hier uitgebreider op in gegaan.

Wat is wettelijk vereist qua verduurzaming van schoolgebouwen

In Nederland zijn er verschillende wettelijke vereisten en regelgevingen met betrekking tot de verduurzaming van schoolgebouwen. Hier volgen enkele belangrijke aspecten:

1. *Bouwbesluit*: Hoewel het Bouwbesluit 2012 geen specifieke voorschriften heeft voor het verduurzamen van schoolgebouwen, bevat het wel voorschriften met betrekking tot energiezuinigheid. Het Bouwbesluit stelt eisen aan de thermische isolatie van gebouwen en aan de energieprestatiecoëfficiënt (EPC) van nieuwe gebouwen. Deze eisen dragen indirect bij aan de verduurzaming van schoolgebouwen.
2. *Besluit energieprestatie gebouwen (BENG):* Het Besluit energieprestatie gebouwen is gericht op het verbeteren van de energieprestatie van gebouwen, waaronder scholen. Het stelt drie eisen: maximale energiebehoefte in kWh/m² per jaar, maximaal primair energiegebruik in kWh/m² per jaar en minimaal aandeel hernieuwbare energie. Nieuwbouw en ingrijpende renovaties moeten voldoen aan deze BENG-eisen.
3. *Wet milieubeheer*: De Wet milieubeheer is van toepassing op alle gebouwen, inclusief scholen. Het vereist dat eigenaren en gebruikers van gebouwen energiebesparende maatregelen treffen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. Het Activiteitenbesluit

milieubeheer bevat een lijst van erkende energiebesparende maatregelen die van toepassing zijn op gebouwen.
4. *Gemeentelijke bouwverordeningen*: Gemeenten kunnen aanvullende eisen stellen aan de verduurzaming van schoolgebouwen via hun bouwverordeningen. Dit kan variëren van extra eisen met betrekking tot energieprestatie tot het stimuleren van duurzame bouwmaterialen of het gebruik van hernieuwbare energie.

Het is belangrijk om op te merken dat de wet- en regelgeving met betrekking tot verduurzaming van gebouwen voortdurend kan evolueren.

Wat is niet wettelijke vereist qua verduurzaming van schoolgebouwen

Naast de wettelijke vereisten zijn er ook andere aspecten die niet wettelijk verplicht zijn, maar die wel kunnen bijdragen aan de verduurzaming van schoolgebouwen. Deze omvatten:

1. *Certificeringssystemen*: Verschillende certificeringssystemen, zoals BREEAM-NL, kunnen worden gebruikt om de duurzaamheid van schoolgebouwen te meten en te bevorderen. Hoewel certificering niet wettelijk verplicht is, kan het helpen bij het behalen van hogere duurzaamheidsniveaus en het aantonen van de groene prestaties van het gebouw.
2. *Duurzaam bouwontwerp en materiaalgebruik*: Hoewel er geen specifieke wettelijke voorschriften zijn voor duurzaam bouwontwerp en materiaalgebruik, kunnen schoolbesturen ervoor kiezen om duurzame ontwerpprincipes toe te passen, zoals het gebruik van milieuvriendelijke bouwmaterialen, passief bouwen, waterbesparende systemen en het minimaliseren van afval tijdens de bouw.
3. *Gebruik van hernieuwbare energie*: Hoewel het Besluit energieprestatie gebouwen (BENG) eisen stelt aan het aandeel hernieuwbare energie, zijn er geen specifieke wettelijke vereisten voor het gebruik van hernieuwbare energiebronnen zoals zonne-energie of windenergie in schoolgebouwen. Schoolbesturen kunnen er echter voor kiezen om zonnepanelen of andere vormen van hernieuwbare energie te installeren om de energie-efficiëntie te verhogen en de CO_2-uitstoot te verminderen.
4. *Gezond binnenmilieu*: Hoewel het Bouwbesluit bepaalde eisen stelt aan het binnenmilieu, zoals ventilatie en luchtkwaliteit, zijn er geen specifieke wettelijke vereisten voor het creëren van een gezond binnenmilieu in schoolgebouwen. Schoolbesturen kunnen echter streven naar gezonde en comfortabele binnen omgevingen door bijvoorbeeld gebruik te maken van natuurlijke ventilatie, daglichttoetreding en het vermijden van schadelijke bouwmaterialen.

BIJLAGE 2 Terminologie

Aardgasvrij
Om CO_2 uitstoot te reduceren wil de gemeente Utrecht niet langer aardgas gebruiken om haar gebouwen te verwarmen. Aardgas kent namelijk een hogere CO_2 voetafdruk per energiedichtheid dan elektriciteit. Nieuwe schoolgebouwen in Utrecht worden al gasloos gebouwd sinds 21 december 2018. De bestaande gebouwen worden aardgasvrij gemaakt op natuurlijke momenten (d.w.z. als ze aan renovatie of aan vervanging toe zijn). Er komt een programma om deze transitie te versnellen. De meeste bestaande gebouwen kunnen echter niet zonder meer overstappen op een aardgasloze verwarmingssysteem. Dergelijke systemen werken niet alleen met een lagere temperatuur, de overstap van de ene energiedrager naar de andere bespaard geen energie. Aardgasvrij maken kan daarom alleen effectief toegepast worden in goed geïsoleerde gebouwen. Het aardgasloos maken van een gebouw betekent dus niet alleen een overstap op een ander verwarmingssysteem maar vaak ook een forse verbetering van de schil (en isolatie) van het gebouw.

CO_2-neutraal
Ook wel Klimaatneutraal genoemd wil zeggen dat bepaalde activiteiten geen positief of negatief effect hebben op het klimaat. Dit wordt vooral gebruikt om aan te geven dat bij of als gevolg van een bepaalde activiteit geen CO_2 of andere broeikassen worden uitgestoten. In de bouw wordt er daarom meer accuraat gesproken over CO_2-neutraliteit. Dit is te bereiken door reductie van emissies tijdens de bouw, het produceren van de benodigde materialen en het verwachte energieverbruik tijdens de levensfase. Een restant kan eventueel gecompenseerd worden (bijvoorbeeld boomaanplant), hoewel dit steeds vaker gezien wordt als greenwashing.

Energieneutraal
Een gebouw is energieneutraal als het gebouw vanwege het gebouw-gebonden energiegebruik (lees: verwarming, verlichting, etc.) geen positief of negatief effect heeft op het klimaat. Het is daarmee een stap minder dan CO_2-neutraal, waarbij ook de CO_2e emissies van materialen en de bouw zelf meetellen. Energie is echter in de praktijk wel vaak het grootste deel van emissies in de gebouwde omgeving, en draagt daarmee het zwaarst bij aan klimaatverandering. Energieneutraliteit kan berekend worden via de BENG methodiek, opgenomen in de bouwregelgeving.

Passief bouwen
Passief bouwen is een ontwerp methodiek waarbij lessen getrokken worden uit het verleden, gecombineerd met hedendaagse technieken. Uitgangspunt van passief bouwen is het minimaliseren van actieve beheer componenten en techniek, door zo slim mogelijk bouwkundige kennis in te zetten. Dit omdat actieve installaties veel meer onderhoud en energie kosten over de levensduur, terwijl een groot deel ervan ook passief had gekund zonder deze kosten. Maatregelen die genomen worden onder deze methodiek zijn bijvoorbeeld de inzet van binnentuinen, warmtemassa muren, passieve zonwering die zomerzon buiten houdt maar winter zon binnen laat en nog veel meer technieken die sinds installatietechniek grootschalig toegepast kon worden vergeten zijn.

Klimaatadaptief
Een gebouw is klimaatadaptief als het ontworpen is om de toekomstige gevolgen van klimaatverandering op te vangen zonder af te doen aan de functie of de gebruikskwaliteit in significante zin. In Nederland in brede, en Utrecht in specifieke zin betekent dit dat een gebouw en haar buitenruimte bestand zijn tegen extreme neerslag, droogte en hittebestendig is. Vaak wordt deze eigenschap bereikt door het functioneel inzetten van groen en (artificiële) natuur. Bijvoorbeeld in de vorm van groene daken, geveltuinen, open bestrating, wadi's en andere water opvang- en bergingsmogelijkheden. In dit geval raakt de opgave ook het aspect biodiversiteit. Daarnaast kan deze opgave ook technologisch worden opgelost. Bijvoorbeeld door toepassing van passief bouwen, ondergrondse water bassins, vloedpleinen en dergelijken.

Toegankelijk
Een gebouw is toegankelijk als het bereikbaar, betreedbaar en functioneel is voor iedere persoon ongeacht fysieke of mentale beperkingen. In Utrecht wordt hiervoor het Utrecht Standaard Toegankelijk (UST) protocol voor gebruikt. Dit is een proces waarbij inzichtelijk wordt gemaakt wie van

welke ruimte gebruik moeten kunnen maken, en voorwaarden daaraan gekoppeld zijn om die toegankelijkheid te creëren.

Biodiversiteit

Een gebouw en haar omgeving dragen bij aan de biodiversiteit als zij ruimte bieden aan een brede selectie aan inheemse planten- en dierensoorten. Biodiversiteit is de soortendichtheid en stabiliteit van de natuurlijke voedselketen in een bepaald gebied. Vaak ligt de aandacht op een aantal specifiek verkozen soorten, bijvoorbeeld gierzwaluwen, huismussen en gewone dwergvleermuizen in Utrecht. Biodiversiteit wordt echter gemeten over het geheel aan soortenrijkheid. Bijdrage aan biodiversiteit wordt vaak gerealiseerd door maatregelen zoals het ophangen van nestkasten, het planten van inheemse soorten en het aanleggen van specifieke microhabitats zoals ringslanghopen en bijenburchten. Ook kan worden bijgedragen door processen aan te passen, zoals bijvoorbeeld door over te stappen op een gefaseerd maaibeleid of diervriendelijk bouwen van daken.

Circulair

Een gebouw is circulair als het in meer of mindere mate bijdraagt aan het behoudt van grondstoffen en voorkomen van schaarste. Vaak wordt hieraan bijgedragen via de zogenaamde R-ladder, waarvan de meest bekenden “Reuse” en “Recycle” zijn. Hoe hoger elementen en materialen worden ingezet op de R-ladder hoe hoger de circulariteit van het gebouw. Niet alles kan zomaar circulair hergebruikt worden. Er bestaat veel regelgeving rondom veiligheid, waaronder garanties op structurele integriteit van gebruikte materialen, die sterk meewegen in wat wel en niet mogelijk is. Over het algemeen wordt laagwaardig circulariteit reeds meegenomen in de praktijk, waaronder bijvoorbeeld gerecycled beton, glas en staal.

Biobased

Een materiaal is biobased als het een biologische oorsprong kent. Biobased materialen hebben over het algemeen minder negatieve gevolgen voor het klimaat. Dat een materiaal biobased is betekend niet dat het product ook biologisch afbreekbaar is. Bio-plastic is bijvoorbeeld biobased, maar deelt over het algemeen de eigenschappen van plastic, waaronder dat het slecht afbreekbaar is. Daartegenover staat dat veel van deze materialen wel met minimale inzet terug kunnen worden gegeven aan de natuur, en daarmee bijdragen aan de circulariteit van het gebouw waar het op ingezet wordt.

Houtbouw

Houtbouw is een vorm van biobased bouwen met een circulair resultaat. In tegenstelling tot bouwtechniek van de afgelopen eeuw, waarbij vooral veel beton en staal worden toegepast in het constructieve deel van het gebouw, wordt er bij houtbouw voornamelijk gewerkt met (laminair) hout. Dit heeft een aantal voordelen. De constructie van het gebouw is lichter, ademt meer en is vooral bijna CO_2 neutraal. Dit staat tegenover de zeer energie-intensieve en emissierijke processen die behoren bij staal- en beton productie. Niet veel ontwikkelaars en architecten kunnen hiermee overweg, het vergt namelijk een significant andere aanpak in het ontwerp. Houtbouw is echter niet nieuw, en werd al eeuwen toegepast voor de moderne bouw.

Modulair bouwen

Een gebouw is modulair als het uit sets aan dezelfde onderdelen bestaat met eenzelfde fabricage en opbouw. Modulair bouwen draagt bij aan circulariteit doordat het vervangen van onderdelen vergemakkelijkt, en constructie geprefabriceerd opgezet kan worden. Door over te stappen van maatwerk naar gestandaardiseerde onderdelen kan er zuiniger worden omgegaan met materialen, tijd en energie.

Advies Flexibele huisvesting

1. Wat verstaan we onder Flexibele huisvesting?

In dit advies bewandelen we twee sporen met betrekking tot flexibele huisvesting:

1. Hoe geven we invulling aan de ruimtelijke behoefte van de groei van de stad in relatie tot multifunctionaliteit en / of dubbelgebruik van onderwijsvastgoed?
2. Flexibel gebouw: hoe kan een gebouw worden aangepast, zonder al te grote ingrepen, aan veranderende (toekomstige) wensen en omstandigheden.

Het eerste spoor richt zich met name op de gevolgen van de groei van de stad. Er is veel vraag naar huisvesting en op welke wijze kan hierop worden ingespeeld. Welke logische combinaties zijn er te maken, om de schaarse ruimte die er is efficiënt te kunnen gebruiken. Waarbij wordt gehandeld vanuit ieders taken, rollen en verantwoordelijkheden. Het gaat om het ‘stapelen van functies’, maar het gaat ook over het medegebruik en / of het delen van het schoolgebouw, bijv. met de buitenschoolse opvang.

Het tweede spoor richt zich op het gebruik van schoolgebouw. Daarin wordt flexibiliteit gezien als het vermogen van een gebouw om met beperkte bouwtechnische ingrepen wijzigingen te ondergaan en functieveranderingen in zich op te nemen (bestaand en nieuwbouw).

2. Multifunctionaliteit en dubbelgebruik van vastgoed (spoor 1)

Kaders

De belangrijkste kaders voor dit thema zijn die van 'Utrecht dichtbij, de 10-minuten stad' en de Utrechtse Onderwijs Agenda. Daarin wordt o.a. het volgende gesteld.
'De gemeente kiest voor binnenstedelijke verdichting, omdat het meerdere voordelen met zich meebrengt, zoals: het behoud van het rijke landschap rondom de stad, het beter benutten of uitbreiden van bestaande economische en sociaal-maatschappelijke voorzieningen, energie-efficiency, minder (auto)mobiliteit en menging van functies. De ruimtelijke strategie zal per gebied verschillen en zo doet de gemeente recht aan bestaande wijken, hun kwaliteiten en ontwikkelmogelijkheden. Bij de beoogde binnenstedelijke verdichting wil de gemeente de kansen benutten van meervoudig gebruik van ruimte en gebouwen en het combineren van functies. Dat maakt de stad veerkrachtiger en het zorgt voor efficiënter gebruik van onder andere energie en grondstoffen.'

'Multifunctionele faciliteiten (MFF) maken het mogelijk dat verschillende voorzieningen waar kinderen gebruik van maken, van kinderopvang tot onderwijs tot buitenschoolse activiteiten, samen gehuisvest worden in gebouwen in de wijk. Deze gebouwen zijn aangepast op de behoeften van de wijk, leerlingen en ouders. Niet alleen om efficiënt en duurzaam om te gaan met ruimte; ook als er onbeperkt ruimte zou zijn, willen we meerdere functies in één gebouw verenigingen. Dit versterkt samenwerking in het belang van kinderen vanuit een gedeelde visie en werkwijze en biedt meer kansen om inclusiever onderwijs te organiseren. Multifunctionele faciliteiten zijn flexibel en ondersteunen kinderen bij het samen leren en ontwikkelen.'

Tevens heeft de gemeenteraad de motie Mixen maar! vastgesteld, waarin de opdracht wordt meegegeven om:
'kansen en mogelijkheden om functies te mengen (zoals wonen, sport, onderwijs, kinderdagverblijf, buurtfunctie, broedplaatsen, bedrijvigheid, geloofsgemeenschappen etc.) actief te onderzoeken en te benutten om zo efficiënter, slimmer en creatiever met de ruimte om te gaan'

Er is derhalve een stevig maatschappelijk belang gediend met dit onderwerp: het gaat immers om het optimaal gebruiken van de fysieke ruimte van de stad door efficiënt gebruik van ruimte, energie en grondstoffen en het daardoorveerkrachtig maken van de stad. Het kunnen leren van elkaar, faciliteren en stimuleren van ontmoeting en daarmee het dichter bij elkaar brengen van mensen, partijen, de samenleving.
Maar er zijn uiteraard ook praktische argumenten waarom multifunctioneel / dubbelgebruik waardevol kan zijn:

1. Schaalvoordelen, door taken samen op te pakken:
    a. Marketing
    b. Inkoop
    c. Backoffice
2. Exploreren (commerciële) (neven)activiteiten.
3. Wederzijds gebruik maken van succesvolle formules (activiteiten/programmering).

Daar staat tegenover dat het voorbereidingsproces van de bouw doorgaans langer duurt en wat meer kost. Het beheer is ingewikkelder en het gemeenschappelijk gebruik van installaties en ruimten vormt

continue een aandachtspunt. Het is daarmee van belang dat alle investerende partijen vanaf dag 1 van de ontwikkeling de garantie op realisatie kunnen geven.
De rol van de gemeente wordt groter, voornamelijk gericht op het eigenaarschap, als de voorzieningen multifunctioneler worden. Het schoolbestuur dient zich immers primair op het verzorgen van goed onderwijs te richten.

Multifunctionaliteit
Op een locatie kan een ontwikkeling plaatsvinden met meerdere functies in één gebouw.
Voor het combineren met onderwijshuisvesting zijn de volgende situaties mogelijk:
1 onderwijs stand-alone (eigendom bij onderwijs).
2 onderwijs met kindcentrum (meerdere opties mogelijk, zie paragraaf Eigendom).
3 onderwijs met wonen (eigendom niet bij schoolbestuur, gemeente geeft in gebruik aan schoolbestuur) en wonen (eigendom bij Woningcorporatie, waarbij uitponden niet mogelijk is).
4 onderwijs met andere (commerciële) functies (eigendom niet bij schoolbestuur, gemeente geeft in gebruik aan schoolbestuur).

Succesfactoren

Voor ontwikkeling waarbij er niet alleen functies worden gestapeld, maar ook echt in het gebouw ruimtes dubbel worden gebruikt gelden de volgende aandachtspunten. Uit onderzoek blijkt namelijk dat er verschillende factoren een rol spelen in het succesvol laten zijn van een MFF. Een aantal aspecten benadrukken we hier:

- Een heldere eigendomssituatie met demarcatie vooraf; in ieder geval al integraal onderdeel uitmakend voor de besluitvorming. Dit conform de nadere regel Demarcatie voor bouw en exploitatie van schoolgebouwen, bijlage 3 bij de verordening.
- Beheer en organisatie, waaronder facilitaire zaken in gebouw goed regelen.
- Een kostendekkende exploitatie.
- Ondernemerschap: een verantwoordelijke met gevoel voor ondernemerschap en financieel inzicht.
- Verbinding met de wijk.
- Een sterke beleidsmatige samenspraak tussen gemeente en de beheerder / gebruikers van de MFA en een geleidelijke toenemende verzakelijking van de onderlinge relatie.

Praktijk

De praktijk leert ons dat de volgende leerpunten van belang zijn:

1. Het gebouw(beheer): vaak onderschat --> wel of geen gescheiden installaties, aparte meters, servicelevel e.d. De technische en financiële voorwaarden moeten aansluiten op de ambities.
2. De rechtspersonen: vaak overschat.
3. De mensen: succes- of faalfactor → beheer en organisatie moet structureel worden geborgd, ook op de werkvloer. Communicatie is van essentieel belang, juist omdat het mensenwerk is.

We maken over deze factoren afspraken om de samenwerking te laten slagen. Belangrijk is om de ambities bij alle stakeholders voor het voetlicht te brengen, zodat iedereen hier ook achter kan staan. Met name ook op de werkvloer zelf is dat van essentieel belang, omdat zij er dagelijks mee te maken hebben.

De omgeving

Het is belangrijk om te bepalen waarom er voor een samenwerking tussen twee of meer partijen wordt gekozen. Het gaat hierbij om de inhoudelijke samenwerking, het hebben van een gezamenlijke ambitie en / of om locatie specifieke omstandigheden.

Het hebben van een inhoudelijke en gedeelde ambitie heeft de voorkeur, omdat dit de kans op een langjarige toekomstbestendige samenwerking en passende programmering vergroot. Denk hierbij aan het vormen van een Utrechts Kindcentrum, maar het is geen vereiste. Het belangrijkste vertrekpunt is namelijk dat **'de school er is voor de buurt'**. Dit betekent dat de lokale context eveneens van belang is voor de invulling van multifunctionaliteit. Als er in de buurt bijvoorbeeld een behoefte is aan een ontmoetingsplek voor een bepaalde doelgroep, dan moet het ook mogelijk zijn om dit te organiseren in de school.

Definitie

Volgend hierop is de definitie die wordt verstaan onder multifunctionele faciliteit:
"Een gebouw waar verschillende organisaties, overwegend maatschappelijk, hun voorzieningen, producten en diensten aanbieden"
Daarbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Bij voorkeur zijn de organisatiedoelen aan elkaar gerelateerd
- Er is sprake van gezamenlijk gebruik van ruimten
- Er worden geen voorzieningen uitgesloten, tenzij deze (potentieel) conflicteren met het belang, welzijn en veiligheid van het kind.

N.B. In de huidige verordening is vastgelegd dat er geen scholen gecombineerd zouden mogen worden met woningen (bijlage 2, artikel 4). Dit moet worden aangepast in de verordening, als we deze ambities met elkaar hebben en willen realiseren.

Voorts bestaat er geen ideaal organisatiemodel voor een MFF. Het hangt af van de situatie en de ambities waarop gekoerst wordt: wat wil men op deze plek bereiken? Er dient een relatie te worden gelegd tussen de ambities die gekoesterd worden en de wijze waarop de multifunctionele faciliteit georganiseerd wordt.

Eigendom, organisatie en beheer

In het Uitvoeringsplan Utrechtse Kindcentra (UUK) staan verschillende huisvestingsvarianten omschreven inzake samenwerking tussen school en een kindpartner. Dit zijn:

1. Eigen huisvesting voor school en partner
2. Huisvesting school en partner onder één dak
3. Geïntegreerde huisvesting voor school en partner

Deze varianten gelden ook in deze notitie als mogelijke uitgangspunten.

Er zijn verschillende organisatie- en beheermodellen mogelijk, waarbij de lokale context (en dus maatwerk) het belangrijkste is. Er is dus niet één specifiek voorkeursmodel.

Qua **eigendom** zijn er diverse mogelijkheden:

1. Gemeente eigenaar
2. Schoolbestuur eigenaar (vooraf goede en overzichtelijke afspraken vastleggen)
3. Corporatie / belegger / derde partij eigenaar waarvan wordt gehuurd door de gemeente
4. Meerdere eigenaren o.b.v. Vereniging van Eigenaren (Vve)

De voorkeur ligt bij het 1e of het 2e model. In het kader van de motie 'Mixen maar' zullen de 3e en 4e model ook in voorkomende gevallen van toepassing kunnen zijn, waarin de gemeente een leidende rol heeft door het gebouw in gebruik te geven aan een schoolbestuur.

Een schoolbestuur kan alleen eigenaar zijn van een schoolgebouw waarin het aantal partners relatief beperkt is en er een sterke overlap is in het maatschappelijke doel. Een Utrechts Kindcentrum is te overzien met het eigenaarschap, omdat het om één partner gaat en het elkaar inhoudelijk kan versterken. Gaat het om meer partners en / of verschillende werkgebieden dan ligt het niet voor de hand om een schoolbestuur eigenaar te laten zijn. Het bouwheerschap ligt bij zo'n scenario ook niet bij het schoolbestuur.

Vanuit de **beheersmodellen** wordt gekeken naar:

1. Gebruikers doen het zelf – gebruikers regelen zelf hun eigen services; gezamenlijke ruimte en kosten worden verrekend via de eigenaar
2. Eerste onder gelijken – één van de gebruikers is eerste verantwoordelijke voor services, verhuur, programmering e.d.
3. Coöperatieve samenwerking – beheer wordt via een gezamenlijke serviceorganisatie geregeld.
4. Eén kapitein op het schip – eigenaar verhuurt het hele gebouw aan een aparte professionele dienstverlener.

Bron: Vier organisatiemodellen voor multifunctionele accommodaties, M. van Leent (2016)

De voorkeur ligt bij het 1e of het 2e model. Het is uiteindelijk afhankelijk van de lokale situatie, de opgave en de grootte. Van schoolbesturen kan hierin niet te veel verwacht worden, hun primaire functie is immers om goed onderwijs te organiseren. In het 4e model moet worden onderzocht hoe hoog de kosten zijn voor een aparte professionele dienstverlener.

Proces ontwikkeling van multifunctionele faciliteiten

Het eerste inzicht is dat er altijd vooraf een gezamenlijk programma voor ogen moet zijn, onafhankelijk van wie de initiatiefnemer is. Dus welke functies komen erin en welke partijen kunnen een investering plegen. Dit zal in samenwerking tussen gemeente en schoolbestuur worden opgesteld, al dan niet in afstemming met een beoogde partner. De eerste formele stap is vervolgens dat het bestemmingsplan in orde moet worden gemaakt. Als dat gedaan is kan het initiatief worden uitgewerkt; het is dan nog niet nodig om ook al te weten welke partijen erin komen.
N.B. In verband met het mogelijke uitponden van woningen is een ontwikkeling met een belegger of vrije sector koopwoningen niet gewenst. Het pand zou dan een VVE krijgen met zeer veel eigenaren, waardoor een verandering in het pand /gebruik door de school onder druk komt te staan. De privaatrechtelijke beperking die er dan op het pand ligt is te groot.

Stel er moet een MFF worden gerealiseerd met een school, een kinderopvang (commerciële functie) en een buurthuis (maatschappelijke functie).

Bij gemeentelijke eigendom van grond

Er wordt een tender uitgezet door de gemeente, om een ontwikkelaar te zoeken die de MFF wil realiseren. Er wordt uitgeschreven wat er moet worden gerealiseerd; voor een goede businesscase zijn vaak commerciële functies nodig of woningen.
Vanuit een publiek-private samenwerking wordt met de ontwikkelaar het MFF tot stand gebracht. De verschillende voorzieningen worden ingebracht in een programma van eisen.
De ontwikkelaar gaat na de realisatie van het pand de meters verkopen (of verhuren). De gemeente geeft het vervolgens aan het schoolbestuur in gebruik op basis van een gebruikersovereenkomst. In de tender neemt de gemeente als eis op dat er naast onderwijs ook een kinderopvang (en / of een andere maatschappelijke partner) moet komen. Het komt vaak voor dat een ontwikkelaar meer garanties wil dat er ook echt verhuurd kan worden en dat dus partijen al eerder gekozen worden. Het

komt ook voor dat Vastgoed het pand koopt zodat we als gemeente meer regie hebben op het gebruik van het pand.

Als de grond eigendom van een ontwikkelaar is

Er wordt in overleg getreden met de ontwikkelaar en besproken wat er moet worden gerealiseerd op de betreffende plek. De onderhandelingen leiden tot een anterieure overeenkomst. Daarna wordt het bestemmingsplan passend gemaakt. Vervolgens gaat de ontwikkelaar bouwen en indien mogelijk verkopen aan de gemeente (of anders verhuren). De gemeente voert de wettelijke taak voor onderwijs bij voorkeur niet uit doormiddel van huursituaties. Daarom heeft het de voorkeur om de panden zelf in eigendom te krijgen en conform regelgeving over te dragen aan een schoolbestuur.

Onderzoek

Gemeentebreed wordt er door Platform31 (in opdracht van team Bouwen aan Sociaal) een onderzoek uitgevoerd naar multifunctioneel gebruik, inrichting en inzet van gebouwen. Dit onderzoek geeft invulling aan de strekking van de motie ‘Mixen maar'. De verwachting is dat dit rond de zomer van 2024 is afgerond. Afhankelijk van de uitkomsten van dat onderzoek wordt dit advies daarmee aangevuld en / of worden er vervolgstappen aansluitend op dit advies ondernomen.
In het onderzoek wordt niet alleen gekeken naar onderwijshuisvesting, maar worden ook gesprekken gevoerd met andere afdelingen van de gemeente en met andere beoogde gebruikers. Het doel van het onderzoek is om te verkennen welke mogelijkheden er liggen op het gebied van multifunctioneel en meervoudig gebruik.

3. Flexibiliteit in / van het gebouw (Spoor 2)

In dit deel wordt nader ingegaan op de technische flexibiliteit van een gebouw. Flexibiliteit wordt gezien als het *vermogen van een gebouw om met beperkte bouwtechnische ingrepen wijzigingen te ondergaan* en *functieveranderingen* in zich op te nemen (bestaand en nieuwbouw).

Een flexibel schoolgebouw wordt ook ontwikkeld voor de langere termijn en dus niet per se alleen voor onderwijskundige doeleinden. Het kan zijn dat er een andere school in komt of dat de onderwijsvisie verandert (verantwoordelijkheid schoolbestuur). Maar in een verdichtende stad kan het ook nodig zijn om een andere functie aan en gebouw te geven, nadat een school ophoudt te bestaan. Dus flexibiliteit van een gebouw is minder gericht op de korte termijn.

Technische toepassingen/ oplossingen

Het is zinvol om bij nieuwbouw, en waar mogelijk renovaties, flexibiliteit vast in ogenschouw te nemen. Ook vanuit het oogpunt bezien van duurzame inzetbaarheid kan een flexibel schoolgebouw bijdragen aan duurzaam gebruik. Indien het relatief eenvoudig is een schoolgebouw aan te passen naar aanleiding van een nieuw onderwijsconcept, is het gebouw duurzamer en langer inzetbaar voor onderwijs. Vernieuwing van het onderwijsconcept is geen aan te vragen voorziening en daarmee niet direct een verantwoordelijkheid voor de gemeente. Hier zou bijvoorbeeld wel in combinatie met natuurlijke vervangingsmomenten invulling aan gegeven kunnen worden. Dit gaat eenvoudiger als vanaf de bouw reeds wordt nagedacht over een flexibel schoolgebouw.

Bij nieuwbouw kan hier eenvoudiger, efficiënter en beter invulling aan worden gegeven dan bij renovatie. Bij nieuwbouw, en waar mogelijk renovaties, zetten we in op een uitbreidbaar schoolgebouw, zodat de school kan meebewegen met de groei van de stad. Bij het ontwerp van een gebouw kan op verschillende manieren rekening worden gehouden met uitbreiding. De constructie (skelet en vloeren) kan bijvoorbeeld dusdanig stevig gemaakt worden, zodat er een verdieping kan worden toegevoegd. Een ander voorbeeld is modulair bouwen. Hierbij wordt gewerkt met kolombouw op basis van vaste stramienmaten, waardoor ruimtes flexibeler en relatief eenvoudig kunnen worden aangepast. Standaard bouwmaten als uitgangpunt nemen in het ontwerp kan bijdragen aan flexibiliteit, evenals de toepassing van een zo groot mogelijke overspanning. Bij voorkeur worden split levels vermeden, omdat dit de flexibiliteit uit het gebouw haalt.
Naast de bouwkundige elementen moeten de technische installaties (zowel werktuigkundig als elektrotechnisch) op verschillende manieren kunnen worden toegepast. Deze technische flexibiliteit is mede afhankelijk van beschikbare middelen. Of er voldoende flexibiliteit in ontwerpen wordt meegenomen is in 1e instantie een verantwoordelijkheid van de gemeente. Indien er wensen zijn voor een hogere mate van flexibiliteit dan wordt hierover door de gemeente en het schoolbestuur in overleg getreden, bijv. bij het startgesprek van een project.

Andere toepassingen/oplossingen

- In plaats van gespecialiseerde ruimtes die alleen voor specifieke doeleinden worden gebruikt, worden ruimtes gecreëerd die kunnen worden gebruikt voor diverse activiteiten, zoals lesgeven, vergaderen, individueel studeren, samenwerken, en sociale evenementen.
- Flexibele schoolgebouwen kunnen voorzien zijn van geavanceerde technologieën die het leren ondersteunen en bevorderen, zoals draadloos internet, interactieve whiteboards, en audiovisuele systemen. Deze technologieën kunnen relatief eenvoudig worden geïntegreerd en geüpgraded om aan veranderende behoeften te voldoen.
- Duurzaamheidsprincipes worden geïntegreerd in het ontwerp van flexibele schoolgebouwen, met aandacht voor energie-efficiëntie, natuurlijke verlichting en ventilatie, en het gebruik van

duurzame materialen. Dit maakt het eenvoudiger en minder kostbaar om aan de evoluerende ontwikkelingen rondom duurzaamheid te kunnen voldoen in de toekomst.

Bij renovatie zijn niet al deze zaken haalbaar. Bij natuurlijke momenten kan worden gekeken in hoeverre hier invulling aan kan worden gegeven. Dit is maatwerk per schoolgebouw.

Randvoorwaardelijk

Naast deze technische mogelijkheden moeten ook een aantal randvoorwaardelijke zaken worden geregeld:

- Het bestemmingsplan moet een flexibel gebouw (met meerdere bestemmingen) toestaan.
- Er moet een gebruiksvergunning worden verstrekt.
- Duidelijke beheerafspraken maken als er meerdere gebruikers zijn (beheer en organisatie).

Spreiding

Niet elk schoolgebouw in Utrecht hoeft flexibel te zijn. Het is belangrijk om te kijken naar de buurt, de lokale situatie. Wat is de prognose, wat zijn de ontwikkelingen en waarom is het daarvoor nodig dat een gebouw flexibel is. Oftewel, wijkgericht werken en bekijken welke strategische locaties kansrijk zijn.
De gemeente bepaalt uiteindelijk, uiteraard in samenspraak met de schoolbesturen, welke gebouwen flexibel moeten zijn c.q. worden. De gemeente heeft namelijk een integraal overzicht van de behoeften van de stad c.q. de wijken.

Kosten

Of een flexibel schoolgebouw duurder is dan een traditioneel schoolgebouw hangt af van verschillende factoren die onderdeel zijn van het ontwerp, zoals de gebruikte materialen, de grootte van het gebouw en de regionale bouwkosten. Over het algemeen kan het initiële investeringsniveau voor een flexibel schoolgebouw iets hoger zijn dan voor een traditioneel gebouw (zeker bij een verzwaarde constructie) vanwege de extra kosten die gepaard gaan met het implementeren van flexibele ontwerp- en bouwmethoden.
Het maken van een verzwaarde constructie zodat er in de toekomst een verdieping boven kan worden gebouwd is bijvoorbeeld op korte termijn kostenverhogend, net als overdimensioneren van ruimtes. Maar het incorporeren van installaties bij nieuwbouw moet passen in de normbekostiging.

Op de lange termijn kunnen flexibele schoolgebouwen kostenbesparend zijn vanwege verschillende redenen:

- *Aanpasbaarheid*: Doordat flexibele schoolgebouwen gemakkelijk kunnen worden aangepast aan veranderende onderwijs- en capaciteitsbehoeften, kan het gebouw langer relevant blijven zonder dat er grote bouwkundige aanpassingen nodig zijn.
- *Efficiënter ruimtegebruik*: In flexibele gebouwen kunnen ruimtes optimaler benut worden. Dit kan door toepassing van door multifunctionele ruimtes en modulaire oplossingen, waardoor ruimtes efficiënter kunnen worden gebruikt.
- *Duurzaamheid en energie-efficiëntie*: Het integreren van duurzaamheidsvoorzieningen, zoals natuurlijke verlichting, ventilatie en energiezuinige systemen, kan op lange termijn operationele kosten verlagen door energiebesparing. Total cost of ownership (TCO) dient meegenomen te worden in het PvE voor de gebouwen.
- *Technologische upgrades*: Flexibele schoolgebouwen zijn beter voorbereid op toekomstige technologische ontwikkelingen en kunnen gemakkelijker worden geüpgraded met nieuwe technologieën zonder grote technische aanpassingen.

De kosten gaan voor de baat uit

Hoewel de initiële kosten hoger kunnen zijn, kunnen de voordelen op lange termijn van een flexibel schoolgebouw de investering rechtvaardigen, vooral als het gaat om het bieden van een moderne en aanpasbare leeromgeving die voldoet aan de behoeften van leerlingen en leraren. Het is echter belangrijk om een kosten-batenanalyse uit te voeren en de specifieke behoeften en prioriteiten van de school te overwegen bij het nemen van beslissingen over het ontwerp van het schoolgebouw. Total cost of ownership (TCO) dient meegenomen te worden in het PvE voor de gebouwen. Bij het standaardiseren van PvE's / aanbestedingen moet hier rekening mee worden gehouden.

Gewenste resultaten

1) Efficiënt ruimtegebruik: het gebouw moet flexibel zijn en ruimtes kunnen aanpassen aan verschillende functies om de beschikbare ruimte efficiënt te benutten. Spoor 2
2) Toekomstbestendigheid: het gebouw moet ontworpen zijn met het oog op de toekomst, zodat het kan evolueren en relevant blijven in een veranderende omgeving met veranderen behoefte. Spoor 2
3) Efficiënter inzetten van gebouwen en middelen: één gebouw kan voor meerdere doeleinden worden ingezet. Dit is vaak ruimtebesparend, zeker in een verdichtende stad. Daarnaast kunnen faciliteiten gedeeld worden waardoor middelen efficiënter worden ingezet. Spoor 1
4) Samenwerking en verbondenheid bevorderen: een multifunctioneel gebouw kan samenwerking tussen partijen versterken als deze elkaar beter kunnen vinden. Daarnaast kan het bijdragen aan de verbondenheid tussen verschillende gemeenschappen zoals leerlingen, ouders, leraren en buurtbewoners. Spoor 1
5) Kosten besparen: in eerste instantie zijn de kosten mogelijk hoger, maar op termijn is het gunstig om flexibel en multifunctioneel te bouwen. (zie ook het kopje 'kosten') - beide sporen